ORIBASII
ANATOMICA
EX
LIBRIS GALENI
CUM VERSIONE LATINA
JOANNIS BAPTISTÆ RASARII:
CURANTE
GULIELMO DUNDASS;
CUJUS NOTÆ ACCEDUNT.

LUGDUNI BATAVORUM.

Apud JOH. ARN. LANGERACK.
MDCCXXXV.

PRÆFATIO.

Compendium hocce Anatomiæ Galeni utile fore ſpero Artis ſtudioſis & amatoribus: eoque utilius, quod in eo non pauca, quæ hodie in operibus Galeni deſiderantur; multa etiam congeſta & ſub propriis capitibus redacta et diſpoſita, quæ non ſine lectione plurima apud Galenum ejuſque commentatores inveniuntur; omnia ſtylo eleganti, utpote Galenico, deſcripta; & pure anatomica; ſine ulla diſceptationum farragine, quibus obruit ſæpiſſime Galenus lectorem ſuum. Atque hanc eſſe cauſam crediderim, quare Galenus ſordeat adeo hodie medicis & anatomicis, ut pauciſſimos reperias, niſi profeſſores & artis magiſtros, qui eum vel inſpicere dignentur. Abſit tamen, ut laudibus tanti viri detraham! Opus illud eximium & egregium de Uſu Partium, ut cætera omittam, nomen famamque ejus tuebitur in æternum. Sed hoc ſolo nomine illud dico, ut ſi prolixæ illæ cum ſophiſtis ac ſectatoribus rixæ atque altercationes in Galeno diſpliceant, eo junior anatomicus a lectione Græcorum anatomicorum non abſterreatur. Nam eas omnes prætermiſit Auctor noſter, prætermiſit Rufus Epheſius, prætermiſit Theophilus: atque hi fere ſunt pauci, dempto Polluce & Anonymo Auctore εἰσαγωγῆς, qui ſuperſunt, vel quantum ego novi, in lucem prodiere. Lectis etenim hiſce, majore cum fructu & facilitate leget Galeni Ad-

miniſtrationes Anatomicas, & divinum opus de Uſu Partium, aliaque ejus Anatomica plane non ſpernenda.

Sed Præfationis ratio requirit, ut quid potiſſimum præſtiterim in hac editione, dicam. Simulac deprehendi, Oribaſium omnia ad verbum fere ex Galeno deſcripſiſſe, contuli eum cum Galeno, qua potui diligentia; & ex hac collatione oriuntur adnotationes, quæ textui & verſioni ſubjiciuntur. Comparaveram Romæ librum manuſcriptum decimi vel undecimi ſeculi de Oſſibus ad Tyrones: Hunc cum Auctore meo atque Galeno contuli quoque, atque inde adnotationes huic ſubjunctæ tractatui. Decreveram de musculis nihil dicere, quoniam tractatus de musculis in Edit. Charterii deſumtus eſt ex Oribaſio: ſed tot mendas atque errores deprehendi, ut operæ pretium putaverim Galenum iterum adire, ut emendationes ejus auctoritate confirmarem, & lacunas, ſi fieri poſſet, ſupplerem. Quid profecerim, & quem fructum ex eo labore perceperim, lectoris ſit judicium. Licet gloriari aliquid de hocce libello? Textum Græcum quam plurimis repurgatum vitiis inveniet lector, vel ſaltem poſſe repurgari: nam non omnia correximus, ſed quæ leviora præcipue, vel librarii vel typothetæ credidimus errata.

In verſione Raſarii nihil mutavi, quanquam in ea non pauca ſunt, quæ rectius verti poſſent: quia enim incertum eſt, vitio ingenii, an exemplaris Græci, quo uſus fuit Raſarius beneficio Nicolai Sammichelii Novocomenſis, in adornanda

da verſione cespitaverit, ab ea abſtinere tutius mihi viſum; præſertim cum in ipſo illo codice Sammichelii quædam rectius potuerunt eſſe ſcripta, quam in altero, cujus fidem ſecutus eſt Morelius; quamvis & hic incertum eſſe poſſit, librum Sammichelii inſpexerit Morelius, nec ne. Sane in verſione Raſarii pluscula ſunt, quæ lectionem ex Galeno a me allatam ſtabiliunt, & ſi a Raſario non ſunt ex ingenii penu depromta, fidem libri Sammichelii commendant, ſaltem in illis: quare ubi verſio Raſarii a Græcis Morelianis divertit, lector eruditus eam diverſitatem pro exemplaris Græci diverſitate aliquando habere poteſt, & inde conjectatiunculas, quæ textum reddant meliorem, ſibi promere. Quod poſterius etiam in cauſa fuit, ut verſionem Raſarii intactam reliquerim, neque interpolandam eſſe duxerim.

Semper cito Edit. Charterii in adnotationibus, & numeri Romani deſignant tomum, Gothici vero paginam. In tractatu de musculis non deſigno tomum, niſi locus laudatus non inveniatur in tomo quarto, ex quo omnia fere in tractatu de musculis deſcripta ſunt.

De vita & ſcriptis Oribaſii nihil attinet dicere. Vita ejus extat apud Eunapium; & de vita & ſcriptis agit accuratiſſime Cl. D. Fabritius in Bibliotheca Græca multis in locis. Hunc adeat lector, & ſibi abunde ſatisfaciet ea in re.

Hæc monuiſſe ſufficiat: plura adjicere, nunc temporis, & rerum atque occupationum mearum ratio non permittit.

De

De

ORI-

ΟΡΙΒΑΣΙΟΥ
ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ
ΕΚ ΤΩΝ ΓΑΛΗΝΟΥ,

ΤΩΝ ΟΡΙΒΑΣΙΟΥ

ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΩΝ

ΕΚ ΤΩΝ ΓΑΛΗΝΟΥ

ΤΑ ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ.

ΠΕΡΙ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ ΚΑΙ ΜΗΝΙΓΓΩΝ.

Γυμνώσας ἐπιτηδείως τὸν ἐγκέφαλον, ὄψει τὴν σκληρὰν μηνίγγα [1] κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς μέσον, πολὺ παχυτέραν γε φαινομένην, ἐγκαταβαίνουσάν τε μέχρι τινὸς οὕτω, καθ' ὃ μάλιστα μέρος ἐστὶν ἐν τῷ κρανίῳ τῶν ῥαφῶν ἡ μέση· κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῇ λαμβδοειδεῖ ῥαφῇ τὴν παχεῖαν μηνίγγα θεάσῃ, διπλουμένην τε ἅμα, καὶ μέχρι τινὸς ἐγκαταβαίνουσαν τῷ ἐγκεφάλῳ· φανοῦνται δέ σοι καὶ αἱ φλέβες ἀνίσχουσαι δι' αὐτῆς, ἑκατέρωθεν μία κατὰ τὴν πλευρὰν τῆς λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς· ἔνθα δὲ ἀλλήλαις εἰς ταὐτὸν ἥκουσιν αὐταί, σχεδὸν μὲν τοῦτο τὸ χωρίον ὑψηλότατον φαίνεται τῶν πέριξ, [2] οὐκ ἴσον δ' ἀπ' αὐτοῦ τό, τε πρόσω καὶ τοὐπίσω [3] τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον μορίων· [4] ἀλλὰ τὸ πρόσω παμ-

πόλλῳ

1. Κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς μέσον, πολὺ παχυτέραν γε φαινομένην] Gal. IV. 187. κατὰ τὸ μῆκος αὐτοῦ μέσον ἑαυτῆς πολὺ παχυτέραν φαινομένην. Utrumque bonum est.

2. οὐκ ἴσον δ' ἀπ' αὐτοῦ τό,] Gal. ead.

ORIBASII COLLECTANEORUM ARTIS MEDICÆ LIBER,

QUO TOTIUS CORPORIS HUMANI SECTIO EXPLICATUR EX GALENI COMMENTARIIS.

DE CEREBRO EJUSQUE MEMBRANIS.

CErebrum diligenter commodeque nudandum in primis eſt: quod ubi feceris, membranam duram juxta mediam ipſius longitudinem multò craſſiorem videbis, atque ita ad aliquem locum usque deſcendentem, qua potiſſimum parte media calvariæ ſuturarum habetur: eodemque modo ſub ſutura labdoide craſſam membranam duplici plexu firmatam ſimul & cerebrum aliquatenus ingredientem conſpicies. Venæ quoque per ipſam utrinque ſingulæ juxta ſuturæ labdoidis latera excurrunt. Ubi verò hæ in idem inter ſe conveniunt, is locus eſt fere altiſſimus eorum qui in orbem circumjacent: nec etiam æqualis ab eo tum anterior tum poſterior cerebri pars exiſtit, ſed anterior eſt multo

ead. p. Ed. Char. & Baſil. οὐκ ἴσον δ' ἐπ' αὐτοῦ τό. Ald. ut hic, οὐκ ἴσον δ' ἀπ' αὐτοῦ τό. quod verſiones tam Raſarii quam Charterii firmant: & ita eſſe legendum ex Anatomia patet.

3. τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον μορίων] Gal. ead. p. τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον ἐστι μορίων. nullus dubito quin exciderit ἐστι.

4. ἀλλὰ τὸ πρόσω παμπόλλῳ μεῖζον] Gal.

πόλλῳ μεῖζον. ἐπὶ δὲ τὸ μετεωρότατον τοῦτο καὶ ἡ ἑτέρα διπλόη παραγίνεται τῆς παχείας μηνίγγος, ὥστε φαίνεσθαι τετραπλασίαν τῷ πάχει [1] τῶν ἄλλων ἁπάντων μερῶν ὅσα περιλαμβάνει [2] τὸν ἐγκέφαλον κύκλῳ. καὶ μὲν δὴ καὶ φλὲψ ἄλλη τρίτη παρὰ ταῖς εἰρημέναις δύο, κατὰ τὸ μῆκος ἐκτέταται πρόσω φερομένη· [3] τί γὰρ ἂν ἄλλό τις ἢ φλέβα καλέσει τὸ τοιοῦτον ἀγγεῖον, ἐν ᾧ φαίνεται περιεχόμενον αἷμα· θεάσῃ τε τὴν κοιλότητα, [4] οὐ τὴν τῆς φλεβὸς ἐχούσης χιτῶνα, συναναβαίνοντα διὰ τῶν ὀστῶν τῆς κεφαλῆς· ἀλλ᾽ ὅταν πρῶτον αἱ φλέβες προσάψωνται τοῦ κρανίου, διπλουμένην τε κατ᾽ αὐτὸ τὴν παχεῖαν μήνιγγα, [5] μετὰ τοῦ συριγγοῦσθαι τὴν ἔνδον χώραν, εἰς ἰδέαν ἀγγείου δεχομένην τὸ αἷμα, καὶ φυλάττουσαν οἷον παρέλαβεν. ἐνθάδε συμβάλλουσιν ἀλλήλαις αἱ δύο φλέβες, ἥν τινα χώραν ὁ Ἡρόφιλος ὀνομάζει ληνόν· [6] ἔστι δὲ αὐτὴ ἣν ἐκεῖνος ὀνομάζει, διὰ βάθους μᾶλλον· ἐπιπολῆς δ᾽ ἑτέρα συμβολὴ φλεβῶν μικρῶν ἐπικειμένη τῇ ληνῷ κατὰ τὴν παχεῖαν ὡσαύτως μήνιγγα γεγενημένη· [7] ἀποφύεται δὲ κατ᾽ ἐκεῖνο τὸ μέρος ἔνθα συμβάλλει ἡ λαμβδοειδὴς ῥαφὴ τοῖς λεπιδοειδέσιν ὀστοῖς. ἡ δὲ λεπτὴ μήνιγξ, στηρίζει μὲν ἅμα τὸν ἐγκέφαλον

καὶ

Gal. ead. p. ἀλλὰ τὸ πρόσω παμπόλλῳ μεγέθει. Sed noſtra lectio, quam firmat Raſarius, haud dubie præferenda eſt.

1. τῶν ἄλλων ἁπάντων μερῶν ὅσα] Gal. IV. 187. τῶν ἄλλων ἁπάντων μερῶν ἑαυτῆς ὅσα. multo melius.

2. τὸν ἐγκέφαλον κύκλῳ] Gal. ead. p. τὸν ἐγκέφαλον ἐν κύκλῳ. plenius.

Ibid. καὶ μὲν δὴ καὶ φλὲψ] Gal. ead. p. καὶ μέν τοι καὶ φλὲψ. quod magis arridet.

3. τί γὰρ ἂν ἀλλό τις ἢ φλέβα καλέσει] Gal. ead. p. τί γὰρ ἂν ἀλλό τι ἢ φλέβα καλέσειε. melius καλέσειε. Edd. Chart. & Baſil. ἀλλό τ'. male. Ald. ἀλλό τις.

4. Οὐ τὸν τῆς φλεβὸς ἐχούσης χιτῶνα] Gal. ead. p. οὐ τὸν τῆς φλεβὸς ἐχούσας χιτῶνα. ἐχούσας, ut referatur ad κοιλότητας. auctor noſter utitur ſingulari, κοιλότητα. quare ſcribendum οὐ τὸν τῆς φλεβὸς ἔχουσαν χιτῶνα, ut ἐχούσαν referatur ad κοιλότητα, quod præcedit. Raſarius tamen videtur legiſſe κοιλότητας.

5. μετὰ

multo major. Verum ad id quod habetur elatiſſimum, accedit etiam altera craſſæ membranæ conduplicatio, ut aliarum partium omnium quæ cerebrum in orbem comprehendunt, craſſitie quadrupla eſſe videatur: quum etiam tertia alia vena præter duas antedictas, per longitudinem porrigitur, in anteriora excurrens. Quid enim aliud quam venam appellabis ejusmodi vas quo ſanguinem contineri apparet? Videbis autem ipſas cavitates non habere venæ tunicam quæ ſimul per oſſa capitis aſcendat: ſed quum primùm venæ calvariam attingunt, craſſam membranam ibidem duplicari, internamque regionem inſtar fiſtulæ ſinuatam in vaſis formam ſanguinem recipere, & qualem acceperit conſervare. Ubi verò duæ venæ invicem congrediuntur, eam regionem Herophilus ληνὸν, hoc eſt torcular, nominavit. Ea porrò quam ipſe ſic vocat, magis profunda; altera verò venarum exiguarum torculari incumbentium congreſſio in ſuperficie eſt ſita: quæ prope craſſam membranam non ſecus eſt facta. Cæterum hic proceſſus in ea parte oritur ubi ſutura labdoidης ſquamatis oſſibus connectitur. At tenuis membrana ſtabilit ſimul ac tegit cerebrum, &

5. μετὰ τῦ συριγγοῦσθαι τὴν ἔνδον χώραν, εἰς ἰδέαν ἀγγείου] Gal. ead. p. Edit. Charter. μετὰ τῦ συριγγοῦσθαι τὴν ἔνδον χώραν εἰς ἴδιον ἀγγεῖον. Lectio noſtra, quam verſione ſua firmat Raſarius, eſt vera & genuina. Charterium in errorem induxerunt Edd. Ald. & Baſil. utraque enim legit εἰς ἰδίου ἀγγείου. nam ſinùs de quo hic ſermo, non eſt vas diverſum a dura meninge, ſed pars ipſius. Optime Raſarius *inſtar fiſtulæ ſinuatam in vaſis formam.* μετὰ τῦ συριγγοῦσθαι εἰς ἰδέαν ἀγγείου.

6. ἔςι δὲ αὐτὴ ἣν ἐκεῖνος ὀνομάζει] Gal. IV. 188. ἔςι δ' αὔτη μὲν ἣν ἐκεῖνος οὕτως ὀνομάζει. melius. ſine dubio excidit μὲν: nam ſequitur ἐπιπολῆς δ' ἑτέρα. Hanc oppoſitionem particularum μὲν, δὲ amant Græci, ut ſatis notum.

7. ἀποφύεται δὲ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος] Gal. ead. p. ἀποφύεται δ' εἰρημένη λεπτὴ τῆς μηνίγγος ἀπόφυσις ἡ ἐπιπολῆς κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος. Crediderim hic loci Oribaſium Epitomatorem egiſſe potius, quam contextum eſſe hiulcum.

I. και

καὶ σκέπει, [1] καὶ προσέτι σύνδεσμος γίνεται τῶν κατ' αὐτὸν ἀγγείων ἁπάντων· ἔοικε γὰρ ἐμβρύου χορίῳ, καὶ μεσαραίῳ ζώου. καὶ γὰρ ἐκείνων ἑκάτερον ἐκ πολλῶν ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν ἐγγὺς ἀλλήλαις κειμένων, ὑμένι τε λεπτῷ τὰ μεταξὺ διαστήματα συνυφασμένων, ἐγένετο· καὶ ἡ μήνιγξ ὡσαύτως ἁπάσας συνδεῖ τὰς κατὰ τὸν ἐγκέφαλον ἀρτηρίας καὶ φλέβας· οὐ περιέχει δὲ μόνον τὸν ἐγκέφαλον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ βάθους αὐτοῦ διαδύεται, καὶ πάντη διεξέρχεται, καὶ ὅλον αὐτὸν διαπλέκει, πανταχόσε τοῖς ἀγγείοις παρεκτεινομένη μέχρι τῆς ἔνδον εὐρύτητος τῶν κοιλιῶν. ἔστι μὲν οὖν καὶ ἡ παχεῖα μήνιγξ τοῦ ἐγκεφάλου σκέπασμα· μᾶλλον δὲ οὐχ ἁπλῶς σκέπασμα χρὴ καλεῖν αὐτὴν, ἀλλ' οἷον ἀμυντήριόν τι πρόβλημα ταῖς τοῦ κρανίου προσβολαῖς ἐγκείμενον· [2] ἀλλ' ἥγε λεπτὴ σύμφυτον αὐτοῦ σκέπασμα· [3] καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀφέστηκεν ἀπ' αὐτῆς ἡ παχεῖα, τοῖς διεκπίπτουσιν ἀγγείοις μόνοις συνεχομένη. προτέρα μὲν οὖν ἡ λεπτὴ μήνιγξ, [4] ἐπ' αὐτῇ δὲ παχεῖα γέγονεν, ὅσον ὀστοῦ μαλακωτέρα, τοσοῦτον τῆς λεπτῆς σκληροτέρα· ὅσον δὲ ταύτης ἡ λεπτή ἐστι μαλακωτέρα, τοσοῦτον ἐκείνης ὁ ἐγκέφαλος· ἡ μὲν οὖν χοροειδὴς μήνιγξ σύμφυτόν ἐστιν ἐγκεφάλου σκέπασμα, καθάπερ τι δέρμα ζώου. ταύτης δὲ ἡ παχεῖα, [5] σύμφυτον μὲν οὐκ ἔστι, πολλαχόθι δὲ συμφυές. ταύτῃ δὲ αὖ πάλιν τῇ παχείᾳ τὸ περικείμενον ἔξωθεν ὀστοῦν,

1. *καὶ προσέτι σύνδεσμος γίνεται*] Gal. IV. 495. *καὶ πρὸς τούτοις ἔτι σύνδεσμος γίνεται.*

2. *ἀλλ' ἥγε λεπτὴ σύμφυτον αὐτοῦ σκέπασμα*] Gal. p. 496. *ἀλλ' ἥγε λεπτὴ ξύμφυτόν ἐστιν ὄντως αὐτοῦ σκέπασμα.* Forte omisit auctor noster hæc verba *ἐστιν ὄντως.*

3. *καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀφέστηκεν ἀπ' αὐτῆς ἡ παχεῖα*] Gal. ead. p. *καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀφέστηκεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ παχεῖα.* Nullus dubito quin lectio nostra sit præferenda. Paulò infra ubi loquitur de pia meninge hæc verba habemus: *ταύτης δὲ ἡ παχεῖα, σύμφυτον μὲν οὐκ ἔστι, πολλαχόθε δὲ συμφυές.* Secundum Galeni doctrinam debebat esse spatium aliquod inter

& præterea vasa quæ in ipso sunt, ligat omnia. Est autem similis secundis fætuum, & animalis mesaræo: siquidem utrumque horum ex multis arteriis atque venis sibi ipsis propinquis, & membrana tenui intermedia spatia contexente factum est, ad eundemque modum membrana omnes cerebri arterias & venas connectit: eaque non modo cerebrum complectitur, verum etiam in profundum ejus sese insinuat, ac in omnes partes pervadit, totumque pertexit, ac quoquoversus se ad internam usque ventriculorum capacitatem extendit. Est etiam cerebri tegumentum crassa membrana: aut potius non simpliciter tegumentum nominari debet, sed quoddam veluti propugnaculum propulsandis calvariæ offensionibus objectum. At tenuis membrana innatum ejus operimentum est. Crassa enim ab eo sejuncta est, tantum vasculis excidentibus cohærens. Itaque tenuis membrana prius, deinde verò dura fuit locata, quæ quanto est osse mollior, tanto est tenui durior: quanto verò tenuis est hac mollior, tanto cerebrum est tenui mollius. Quibus quidem fit rebus ut choroides membrana innatum cerebri operimentum sit, ut in animali corium. Hujus præterea crassa non est illa quidem innatum operimentum, sed multis tamen locis adhærescit. Ipsius rursus crassæ integumentum est os extrinsecus circundatum, quod

inter meningas, ut tenuis membrana rite pulsaret. p. 483. ἡ βλάβη γίνεται, καὶ μάλιστα τῇ λεπτῇ πλείστας ἐν αὐτῇ φλέβας τε καὶ ἀρτηρίας ἐχούσῃ, καὶ διὰ παντὸς ὅλῃ σφυζούσῃ. Quibus autem vasculis dura meninx cum cerebro cohæret, prorsus ignoro.

4. ἐπ' αὐτῇ δὲ παχεῖα γέγονεν] Gal. ead. p. ἐπ' αὐτῇ δὲ ἡ παχεῖα γέγονεν. melius.

5. σύμφυτον μὲν οὐκ ἔστι] Gal. ead. p. σύμφυτον μὲν οὐκ ἔτι. forte errore typographico.

Ibid. πολλαχόθε δὲ συμφυές.] Gal. ead. p. πολλαχόθε μέν τι συμφυές. mendose forte μέν τι pro μέν τοι.

idem

τοῦν, ὃ δὴ καὶ κρανίον ὀνομάζουσι, καθά πέρ τι κρανὸς ἐπίκειται· τῇ μήνιγγι δὲ τὸ κρανίον σύμφυτον οὐκ ἐποίησεν ἡ φύσις, εἰς ἀσφάλειαν δ' αὐτῆς δεσμὸν ἐτεχνήσατο· τίνες οὖν οἱ δεσμοὶ τῆς μήνιγγος; αὐτῆς ἀποφύονται λεπτοί τινες ὑμένες· [1] ὁδοὶ δ' ἐν αὐτοῖς, ὥστε διεκπίπτειν ἐκτὸς, αἱ ῥαφαὶ τῆς κεφαλῆς εἰσί. περιτεινόμενοι γὰρ οὗτοι, [2] περὶ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μέρος, ὅθεν ἀνέσχεν· ἐντεῦθέν τε προϊόντες ἀπαντῶσιν ἀλλήλοις, καὶ συνάπτονται, καὶ συμφύονται, καὶ τελέως ἑνοῦνται, καὶ σχεδὸν ἕνα γεννῶσιν ὑμένα τὸν περικράνιον ὀνομαζόμενον. αὐτὴ δὴ μήνιγξ ἡ παχεῖα τὸ κρανίον ὑπέζωκεν· [3] ὁ δὲ ἐγκέφαλος ἐν τῷ διαστέλλεσθαί [τε καὶ συστέλλεσθαι] προσέρχεταί τε καὶ ἀποχωρεῖ κατὰ τὴν μεταξὺ χώραν τὴν κενήν· αὐτὸς δὲ ὁ ἐγκέφαλος, τὴν μὲν οὐσίαν ὁμοιότατός ἐστι τοῖς νεύροις, ὧν ἔμελλεν ἀρχὴ γενήσεσθαι, πλὴν ὅτι μαλακώτερος αὐτῶν ὑπάρχει καὶ αὐτοῦ δὲ, μαλακώτερος μὲν ὁ πρόσθεν, σκληρότερος δὲ ὁ λοιπὸς, ὃν ἐγκράνιον καὶ παρεγκεφαλίδα καλοῦσιν οἱ ἀνατομικοί· καὶ διείργεσθον ἐν διπλουμένῃ τῇ σκληρᾷ μήνιγγι κατὰ μόνον τὸν ὑπὸ τῇ κορυφῇ τῆς κεφαλῆς κείμενον πόρον, [4] καὶ τὸν κατὰ τὸν περιέχοντα σῶμα συναπτομένω· κοιλίαι δὲ τοῦ ἐγκεφάλου, δύο μέν εἰσιν αἱ πρόσθιοι, τὴν εἰσπνοὴν, καὶ τὴν ἐκπνοὴν, [5] καὶ τὴν φύσην ἐργαζόμεναι τὴν ἐγκεφάλου· δέδεικται γὰρ ἑτέρωθι περὶ τούτων· ἀποδέδεικται δὲ καὶ ὅτι προκατεργάζονταί τε καὶ [6] προπαρασκευάζουσιν αὐταὶ τὸ

τὸ

1. ὁδοὶ δ' ἐν αὐτοῖς] Gal. IV. 497. ὁδοὶ δ' αὐτοῖς. recte.

2. περὶ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μέρος] Gal. ead. p. περὶ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστον μέρος. Sine dubio nostra est vera lectio.

3. ὁ δὲ ἐγκέφαλος ἐν τῷ διαστέλλεσθαι, προσέρχεταί τε καὶ ἀποχωρεῖ] Gal. IV. 189. ὁ δ' ἐγκέφαλος, ἐν τῷ διαστέλλεσθαί τε καὶ συστέλλεσθαι προσέρχεταί τε καὶ ἀποχωρεῖ. Quæ uncinis inclusi, non dubitavi in textum recipere; sic enim fieri debere & Gal. doctrina, & loci sententia requirit.

4. καὶ τὸν κατὰ τὸν περιέχοντα σῶμα

μα

quod κράνιον appellant, quod quasi κράνος, hoc est galea quædam superjaceat: sed quum natura connatam cranio membranam facere non posset, multa vincula ad ejus securitatem est machinata. Quænam inquam hæc sunt vincula? ab ipsa membrana exoriuntur tenues membranæ quædam: viæ autem, ut foras erumpant, suturæ capitis sunt. Hæc enim vincula extenduntur, singula versum cranii partem sibi directam, unde originem traxerunt, atque inde progressa, sibi mutuò concurrunt, & decussantur & coalescunt, & plane in unum conducuntur communemque ex seipsis omnibus membranam procreant, quæ περικράνιος nominatur. Hæcque ipsa crassa membrana cranium succingit: cerebrum verò dum attollitur & submittitur, accedit & recedit pro inanis loci, qui intermedius est, ratione. Ipsum verò cerebrum substantia est nervis simillimum, quorum futurum erat principium, nisi quod illis est mollius: ac mollius quidem anterius, durius verò posterius; quod ἐγκράνιον καὶ παρεγκεφαλίδα etiam anatomici nuncupant: quæ dura membrana duplicata dirimuntur, & per solum meatum, qui sub capitis vertice est, ac per corpora meatum ipsum ambientia conjunguntur. Ventriculi autem cerebri duo sunt anteriores, inspirationem expirationemque & efflationem ex cerebro facientes, quod alibi demonstravimus: ubi etiam probatum a nobis est, eosdem prius conficere ac præparare spiri-

μα συναπτμένω.] Gal. IV. 489. καὶ τὰ τȣ̃τον περιέχοντα σώματα συνάπτεσθον. Lectio proba, quam firmat Rasarius. Scribe itaque καὶ κατὰ τὰ τοῦτον περιέχοντα σώματα συναπτομένω.

5. καὶ τὴν φύσην ἐργαζόμεναι τὴν ἐγκεφάλου] Gal. IV. 497. καὶ τὴν ἐκφύσησιν ἐργάζονται τὴν ἐξ ἐγκεφάλου. Hæc lectio magis arridet, retento participio ἐργαζόμεναι.

6. προπαρασκευάζουσιν αὐταὶ τὸ ψυχικὸν πνεῦμα] Gal. ead. p. προπαρασκευάζουσι αὐτῷ τὸ ψυχικὸν πνεῦμα. Utrumque recte. αὐταὶ refertur ad κοιλίαι, αὐτῷ ad ἐγκέ-

φαλον,

τὸ ψυχικὸν πνεῦμα· [1] καὶ μέντοι καὶ ὅτι τοῖς κάτω μέρεσι σφῶν αὐτῶν τοῖς πρὸς τὰς ῥῖνας, ἅμα μὲν ὀσφρητικόν ἐστιν ὄργανον, ἅμα δὲ οἷον ὀχετός τις εἰς περιττωμάτων ἐκροὴν ἐπιτήδειος. μία δὲ ἡ ἐν τῇ παρεγκεφαλίδι, τὸ κατειργασμένον ἐν ταῖς προσθίοις ψυχικὸν πνεῦμα μεταλαμβάνουσα· διὸ καὶ ἀναγκαῖον ἦν γενέσθαι τινὰ πόρον ἐξ ἐκείνων εἰς ταύτην. ἀτὰρ οὖν καὶ φαίνεται μέγιστος ὁ ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν κοιλιῶν εἰς αὐτὴν ἐμβάλλων πόρος. καὶ κατὰ τοῦτό γε μόνον ἡ σύμφυσίς ἐστι τῇ παρεγκεφαλίδι πρὸς τὸν ἐγκέφαλον· οὕτω γὰρ ἑκατέραν αὐτοῦ τὴν μοῖραν ἔθος ἐστὶ καλεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἡρόφιλον· τὴν δὲ ὄπισθεν, παρεγκεφαλίδα. διειργόμενος οὖν ἀπὸ τῆς παρεγκεφαλίδος, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, τῇ τῆς παχείας μήνιγγος διπλώσει· [2] δεόμενος δὲ κἂν καθ' ἕν τι συναχθῆναι μέρος, ἕνεκα τῆς τοῦ προειρημένου πόρου γενέσεως, εἰς μίαν πρότερον χώραν τὰς κοιλίας ἀμφοτέρας ἐπεράτωσε, ἣν δὴ τετάρτην ἔνιοι τῶν ἀνατομικῶν ἀριθμοῦσι τοῦ παντὸς ἐγκεφάλου κοιλίαν. ἐκ ταύτης γὰρ τῆς κοιλότητος ὁρμώμενος ὁ πόρος, ἐκδεχόμενός τε τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτῇ πνεῦμα, διαπέμπει τῇ παρεγκεφαλίδι. τὸ δ' [3] ὑπὲρ τὴν κοιλότητα μέρος ἐγκεφάλου, καθάπερ οἰκίας τις ὄροφος, [4] εἰς κοίλης σφαίρας ἐπιφάνειαν περιαγόμενον, οὐκ ἂν ἀλόγως δόξειεν ὀνομάσθαι καμάριόν τε καὶ ψαλιδοειδές· ὅτι καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν οἰκοδομημάτων ἔθος ἐστὶ τοῖς ἀρχιτεκτονικοῖς καμάρας τε καὶ ψαλίδας ὀνομάζειν. τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ συνάπτοντος τὴν μέσην κοιλίαν πόρου πρὸς τὸν ὀπίσθιον ἐγκέφαλον ἐπικείμενον σῶμα, τὸ πρὸς τῶν ἀνατομικῶν ὀνομαζόμενον κωνάριον, τὴν μὲν

φαλον, cujus in præcedentibus meminerat.

1. καὶ μέντοι καὶ ὅτι.] Gal. IV. 497. καὶ μὲν δὴ καὶ ὅτι.

2. δεόμενος δὲ κἂν καθ' ἕν τι συναχθῆναι μέρος] Gal. IV. 498. δεόμενος, κἂν καθ' ἕν τι συναφθῆναι μέρος. Verbum συναφθῆναι magis placet hic

ſpiritum animalem cerebro, ut etiam infernis ejus partibus quæ ad nares ſpectant, olfaciendi inſtrumentum eſſe, & ſimul veluti ductus & canalis ad excrementorum effluxionem accommodati viam præſtare. Unus autem ventriculus in cerebello eſt, qui ſpiritum animalem in anterioribus ventriculis confectum transſumit: quamobrem unum meatum ab iis ventriculis in hunc pertinere fuit neceſſe. Quocirca meatus qui ab anterioribus ventriculis in ipſum prorumpit, maximus conſpicitur: per quem ſolum parencephalis eſt cum cerebro connexa. Sic enim utramque partem appellare Herophilus conſuevit, & poſteriorem partem παρεγκεφαλίδα vocat. Quum igitur cerebrum (ut ante diximus) a parencephalide craſſæ membranæ duplicatione ſit diremptum, ipſumque oporteat aliqua ex parte illi conjungi, ut ante dictum meatum generaret, in unum prius locum utrosque ventriculos terminavit; quem etiam quartum totius cerebri ventriculum aliqui anatomici vocant: ex hac namque cavitate profectus meatus, ſpiritumque ea contentum excipiens, parencephalidi transmittit. Pars autem cerebri quæ ſupra cavitatem eſt, veluti domus tectum quoddam in cavæ ſphæræ ſuperficiem circumacta, non immerito videtur appellata καμάριον ᾗ ψαλλιδοειδὲς, quod hujus generis ædificia architecti καμάρες ᾗ ψαλλίδας, hoc eſt teſtudines & fornices, ſolent nominare. Corpus verò hoc quod ad principium meatus eſt ſitum, qui ventriculum medium cum poſteriore cerebro conjungit,

hic loci, quam συναχθῆναι.

3. ὑπὲρ τὴν κοιλότητα] Gal. ead. p. ὑπὲρ τὴν κοινὴν κειλότητα.

melius.

4. εἰς κοίλης σφάιρας] Gal. ead. p. εἰς κοίλην σφαιρας.

 1. ὅθεν

μὲν οὐσίαν ἐστὶν ἀδὴν, καὶ τὸ σχῆμα κώνῳ μάλιστα παραπλήσιον, [1] ὅθεν αὐτῷ καὶ τοὔνομα. τοῦτον τὸν τῷ κώνῳ παραπλήσιον ἀναπληροῦντα τῆς μεγάλης φλεβὸς τὴν σχίσιν, ἀφ' ἧς ἅπαντα δὴ σχεδὸν τὰ κατὰ τὰς προσθίας κοιλίας χοροειδῆ πλέγματα [2] συνίστανται, τῆς αὐτῆς χρείας ἕνεκα [3] τοῖς ἄλλοις ἀδέσι τοῖς στηρίζουσι τὰς σχιζομένας φλέβας, ἡγοῦμαι γεγονέναι. ἡ δ' ἐκτεταμένη κατὰ πᾶν τοῦ πόρου σκωληκοειδὴς ἐπίφυσις ἐπιτροπεύει τε καὶ ἄρχει τῆς διόδου τοῦ πνεύματος, καὶ ἔχει θέσεώς τε, καὶ φύσεως, καὶ τῆς πρὸς τὰ παρακείμενα μέρη κοινωνίας ὧδέ πως· ἑκατέρωθεν τοῦ πόρου λεπταὶ καὶ προμήκεις εἰσὶν ἐξοχαὶ τοῦ ἐγκεφάλου, γλούτια καλούμενα· μηροῖς ἀνθρώπου μάλιστα εἰκάσαις ἀλλήλων ἁπτομένοις τὴν ὁμιλίαν αὐτῶν. εἰσὶ δὲ οἱ διδύμοις εἰκάσαντες αὐτὰ, διδύμια καλοῦσι· τινὲς δὲ, τὰ μὲν ὁμιλοῦντα τῷ κωναρίῳ σώματα διδύμια καλοῦσι, τὰ δ' ἐφεξῆς αὐτῶν, γλούτια· τὰ μὲν οὖν ἀριστερά τε καὶ δεξιὰ μέρη τοῦ πόρου, [4] τὰ τούτων ἐστὶ σώματα· τὰ δ' ἄνωθεν, ὑπὸ λεπτοῦ μὲν ὑμένος τινὸς, οὐ μὴν ἀῤῥώστου γε σκέπεται, συναπτομένου τοῖς γλουτίοις ἑκατέρωθεν· ὅστις ὑμὴν ἄχρι τῆς ὀπίσω κοιλίας ἐκτεταμένος, τὸ κάτω πέρας ἐστὶ τῆς σκωληκοειδοῦς ἐπιφύσεως, οὐδὲν ὅμοιον ἐχούσης τοῖς διδύμοις καὶ γλουτίοις. ἡ μὲν γὰρ πολυειδῶς διήρθρωται, τὰ δ' ἐστὶν ὅμοια πάντη, [5] καὶ οὐ πάνυ τι σύνθετα. πρὸς δὲ τῷ πολυειδῶς διηρθρῶσθαι, καὶ δοκεῖν ἐκ παμπόλλων συγκεῖσθαι μορίων λεπτοῖς ὑμέσι συναπτομένων, ἔτι καὶ τοῦθ' [6] ἡ σκωληκοειδὴς ἔκφυσις ἐξαίρετον ἔχει, κυρτὸν μὲν καὶ λεπτὸν αὐτῆς ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν ὀπίσω κοιλίαν πέρας, ἵνα

πέρ

1. ὅθεν αὐτῷ καὶ τοὔνομα] Gal. IV. 498. ὅθεν αὐτῷ τοὔνομα. nostrum melius.

2. συνίσανται] Gal. ead. p. συνίσαται.

3. τοῖς ἄλλοις ἀδέσιν] Gal. ead. p. τοῖς ἀδέσι. plenius & melius noster.

4. τὰ τούτων ἐσὶ σώματα·] Gal. IV.

jungit, quod ab anatomicis κωνάριον appellatur. Substantia quidem est glandula; figura autem est cono persimile, unde ei nomen est ductum, hancque glandulam cono similem, magnæ venæ divisionem opplentem, a qua omnes fere in anterioribus ventriculis sunt, plexus charoides conflantur, in eundem usum in quem reliquæ glandulæ venarum divisionem firmantes, factam fuisse arbitror. Epiphysis verò quæ per totum meatum extenditur vermisimilis, spiritus transitui præest ac dominatur: cujus sane positio & natura & communio cum vicinis partibus sic habet. Ex utraque meatus parte tenues ac prælongæ sunt cerebri eminentiæ, quæ γλουτία, hoc est parvæ nates appellantur; quarum concursum, hominum femoribus inter se conjunctis præcipue comparares: sunt etiam qui διδύμοις, id est testiculis, eas assimilent, & didymia nominent. Nonnulli verò corpora conario vicina vocant didymia; quæ verò deinceps sequuntur, glutia. Sinistræ igitur, dextræque meatus partes, horum ipsorum sunt corpora: superiores vero à tenui quadam membrana, non tamen imbecillia, operiuntur, quæ utrinque glutiis conjungitur: quæ quidem membrana ad posteriorem usque ventriculum exporrecta, finis inferior est epiphyseos vermi similis, quæ nihil habet didymiis & glutiis simile. Etenim ipsa varie articulata est. Hæc autem ubique sunt similia, sed non ubique composita. Nam præterquam quod varie articulata hæc epiphysis est, videturque ex quam plurimis particulis per tenues membranas connexis composita, id quoque habet præcipuum, ut convexa ejus ac tenuis sit ad ventriculum posteriorem extremitas,

quo

IV. 502. τὰ τούτων αὐτῶν ἐςὶ σώματα. rectius.

5. καὶ οὐ πάνυ τι σύνθετα] Gal. ead. p. καὶ οὐ πάντη σύνθετα. melius: margini Edit. Basil. adscribitur πάνυ.

6. ἡ σκωληκοειδὴς ἔκφυσις] Gal. ead.

πέρ εἰς τὸν ἐπικείμενον ὑμένα τελευτᾶν ἐλέγετο· [1] ἡ δὲ ἀπὸ τοῦδε κατὰ βραχὺ προσαυξανομένη τε καὶ πλατυνομένη, σχεδὸν ἴσον ἴσχει τὸν νῶτον τῇ τῶν γλουτίων διαστάσει· καὶ διὰ τοῦτο, μακρὰ μὲν ἐκταθεῖσα κατὰ τοῦ πόρου τελέως αὐτὸν ὅλον ἐπιφράττει· [2] ἀνακλωμένη δ' εἰς τοὐπίσω, συναποσπᾷ [3] μὲν οὕτω τον ὑμένα συμφυῆ τοῖς κυρτουμένοις ἑαυτῆς μορίοις ὑπάρχοντα, τὸν δὲ πόρον εἰς τοσοῦτον ἀνοίγνυσιν ὅλον, εἰς ὅσον ἀποχωρεῖ πρὸς τοὐπίσω· σφαιρουμένης γὰρ αὐτῆς κατὰ τὴν ἀνάκλασιν, καὶ εἰς ἑαυτὴν συνιζανούσης, ὅσον ἀφαιρεῖται τοῦ μήκους, [4] τοσοῦτον συναύξεται τοῦ πλάτους· ὥστ' εὐλόγως, [5] ὀλίγον μὲν ἀνακλασθείσης, καὶ διὰ τοῦτ' ὀλίγῳ πλατυτέρας γινομένης, μόνοις τοῖς κατὰ τὴν βάσιν μέρεσι τοῦ πόρου τοῖς στενοτάτοις μὴ κατεμβαίνειν δύνασθαι τὰ κάτωθεν αὐτῆς πέρατα· πλέονος δὲ τῆς ἀνακλάσεως γενομένης, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῆς πλατύτητος ἐπαυξηθείσης, [6] πλέον καὶ τὸ τοῦ πόρου διοίγεσθαι μέρος· [7] δεῖ δὲ τοσοῦτον, ὅσον ἂν ἑκάστοτε ἀπορρῇ τῆς ἐμβησομένης αὐτῷ κυρτότητος. συνέφυσε δὲ ἡ φύσις αὐτὴν τοῖς τῶν γλουτίων νώτοις συνδέσμοις, οὓς οἱ περὶ τὰς ἀνατομὰς δεινοὶ τένοντας ὀνομάζουσιν, ὑφ' ὧν ἀμφοτέρων ἐσφιγμένη τε καὶ κατεχομένη, πλανᾶσθαι κωλύεται. τῆς δὲ τῶν περιττωμάτων ἐκκρίσεως τοῦ ἐγκεφάλου πρόνοιαν ἱκανὴν ἡ φύσις ἐποιήσατο. διττῶν γὰρ ὄντων τούτων τῷ γένει· τὰ μὲν γάρ οἷον ἀτμώδη τέ ἐστι καὶ καπνώδη σύμφυτον ἔχοντα τὴν ἀναφορὰν, τὰ δὲ οἷον ὑδατώδη τε καὶ ἰλυώδη κάτω ῥέποντα· διττοὺς καὶ

ead. p. ἡ σκωληκοειδὴς ἐπίφυσις nostra lectio ferri poteſt.

1. ἡ δὲ ἀπὸ τοῦδε κατὰ βραχὺ] Gal. IV. 498. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε κατὰ βραχὺ. male.

2. ἀνακλωμένη δ' εἰς τοὐπισω] Gal. ead. p. ἀνακυκλουμένη δ' εἰς τοὐπίσω. nihil muto; nam eodem redit.

3. συναποσπᾷ μὲν οὕτω] ita Galenus

quo loco in ſuperjacentem membranam deſinere eam diximus. Inde autem aucta paulatim atque amplificata, dorſum habet glutiorum diſtantiæ propemodum æquale: quam ob rem longa ſecundum meatum exporrecta, ipſum totum perfecta obſtruit: retro autem in orbe reflexa, membranam ſuis, convexis partibus connatam, ſimul ita abſtrahet, totumque meatum tantum aperit, quantum ipſa retro ceſſent. Quum enim reflectendo in ſphæræ modum fiat rotunda, & in ſe ipſa conſideat, quantum minuitur longitudo, tantum latitudo adaugetur. Quocirca conſentaneum eſt, ut ea paululum reflexa, & ideo paulo magis amplificata, fines ejus inferiores in ſolas meatus partes, quæ ad baſim ſunt, quæ anguſtiſſimæ ſunt, ingredi nequaquam poſſint: at ſi fiat major refractio, & ob id latitudo augeatur, major etiam meatus portio aperiatur: quoniam ſemper tantum aperitur, quantum convexitas in ipſam ingreſſura continuo minuitur. Natura autem eam dorſis glutiorum ligamentis adnexuit, quæ diſſectionum periti vocant Tendones, a quibus utrinque conſtricta & coërcita ſic continetur, ut errare non poſſit. Porro natura magnam curam adhibuit ut excrementa cerebri excernantur. Quum enim eorum ſit duplex genus, ut alia ſint tanquam vaporoſa & fumoſa, quæ ſuapte natura in ſublime feruntur; alia vero tanquam aquoſa & limoſa, quæ ſuo

lenus, antea hic mendoſe συνασπᾷ μὲν ὄντως.

4. τοσοῦτον συναύξεται τοῦ πλάτους] Gal. IV. 503. τοσοῦτον ἐπαύξεται τὸ πλάτος.

5. ὀλίγον μὲν ἀνακλασθείσης] Gal. ead. p. ὡς ὀλίγον μὲν ἀνακυκλωθείσης. Raſarius ſic videtur legiſſe.

6. πλέον καὶ τὸ τοῦ πόρου] Gal. ead. p. πλέον καὶ τοῦ πόρου. præfero lectionem noſtram.

7. δεῖ δὲ τοσοῦτον, ὅσον ἂν] Gal. ead. p. ἀεὶ δὴ τοσούτῳ, ὅσῳ ἂν. utraque ferri poteſt.

1. ἐπὶ

καὶ τοὺς τῆς ἐκκρίσεως αὐτοῖς ἐτέμετο πόρους, τοὺς μὲν τὰ κοῦφα κενώσαντας [1] ἐπι τὰ ὑψηλότατα ἀνάγουσα, τοὺς δὲ τὰ βαρέα τε καὶ κάτω ῥέποντα κατάντεις ἐργασαμένη. κατὰ μὲν οὖν τὴν κεφαλὴν, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐν τῷ σώματι μελῶν ὑπέρκειται καθάπερ τις ὀροφὸς οἴκου θερμοῦ, καὶ δέχεται τὰ λιγνυώδη τε καὶ ἀτμώδη περιττώματα πάντα, τῶν ὑποκειμένων πολλὰς ἀναπνοὰς παρεσκεύασεν, ἅμα μὲν σηραγγῶδες ἐργασαμένη τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν, ἅμα δὲ καὶ συνηρθρωμένον ποικίλως ταῖς ὀνομαζομέναις ῥαφαῖς, δι᾽ ὧν αἱ τῆς ἀτμώδους περιττώσεως ἐκκρίσεις γίνονται, ἃς οὐκ ἀεὶ σαφῶς ἐστὶν ἰδεῖν, οὔτε καθ᾽ ὅλον τὸ σῶμα γιγνομένας, οὔτε διὰ τῆς κεφαλῆς, ὡς ἂν ὑπὸ λεπτότητος ἐνίοτε λανθανούσας· οἱ δὲ κατάντεις ἐγκεφάλου πόροι διά τε τῆς ὑπερώας εἰς τὸ στόμα, καὶ διὰ τῶν ῥινῶν ἐξερεύγονται στόμασιν αἰσθητοῖς, καὶ μεγάλοις αἰσθητὰ καὶ παχέα περιττώματα. τῶν μὲν οὖν δύο πόρων τῶν εἰς τὰς ῥῖνας φερόντων ἡ κατασκευὴ τοιαύτη τίς ἐστιν· αὐτὴ μὲν ἡ σκληρὰ μηνίγξ [2] σκέπουσα τὸν ἐγκέφαλον διατέτρηται δίκην ἠθμοῦ· τὰ προκείμενα δ᾽ αὐτῆς ὀστᾶ [3] πολυειδέστερον, καὶ ὥσπερ αἱ σπογγίαι μήτ᾽ ἐπ᾽ εὐθείας ἀλλήλοις τῶν πόρων κειμένων, μήθ᾽ ὅλως εὐθεῶν ἁπάντων ὑπαρχόντων, [4] ἀλλ᾽ ἔστιν ὧν καὶ τούτων πλείστων σκολιῶν τε ἅμα καὶ περιφερῶν, [5] ὥστε ἄλλην τινὰ μακρὰν περίοδον συχ-

1. ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα ἀνάγουσα] Gal. IV. 506. ἐπὶ τὸ ὑψηλότατον ἀνάγουσα. rectius.

2. σκέπουσα τὸν ἐγκέφαλον] Gal. IV. 494. ἡ σκέπουσα τὸν ἐγκέφαλον. melius.

Ibid. διατέτρητοι δίκην ἠθμοῦ.] Gal. ead. p. διατέτρηται δίκην ἰθμοῦ. mendose.

3. πολυειδέςερον] Gal. ead. p. πολυειδέςερον ἔτι.

4. ἀλλ᾽ ἔςιν ὧν καὶ τούτων πλείςων σκολιῶν τε ἅμα καὶ περιφερῶν] Gal. ead. p. ἀλλ᾽ ἔςιν ὧν καὶ τοιούτων, τῶν πλείςων μέντοι σκολιῶν τε ἅμα καὶ περιφερῶν. *& quanquam eorum nonnulli*

ſuo impetu deorſum feruntur, duplices quoque ipſorum excretioni meatus adhibuit, atque eos quidem qui levia excrementa erant vacuaturi, in altum adduxit: qui vero gravia & deorſum repentia, declives effecit. Caput enim omnibus corporis partibus veluti tectum quoddam calidæ domui eſt ſuperpoſitum. Id circo fit, ut quum omnia quæ à partibus ſubjectis ſurſum efferuntur, fuliginoſa ac vaporoſa excrementa caput excipiat, ei multas transſpirationes natura machinata ſit, ſimul quidem os capitis efficiens fistuloſum, ſimul etiam ſuturis, quas vocant, varie coarticulatum, per quas vaporoſorum & fumoſorum excretiones fierent, quæ nec ſemper perſpicue cerni poſſunt, nec quum in toto corpore, nec quum in capite fiunt, utpote quæ præ tenuitate interdum nos lateant. Cæterum declives cerebri meatus tum per palatum in os, tum per nares, conſpicuis magnisque orificiis, ſenſui manifeſta craſſaque excrementa eructant. Ac duorum quidem meatuum, qui in nares pertinent, fabrica eſt hujusmodi: Ipſa dura membrana, quæ cerebrum contegit, inſtar cribri eſt perforata. Atque etiam magis varie perforata ſunt oſſa, quæ ſunt ei præpoſita, & quemadmodum ſpongiæ, neque recta ſibi ipſi meatus reſpondent, neque recti plane ſunt omnes, ſed plerique ſunt tortuoſi, atque anfractibus pleni, ut alia quædam longa circuitio longus-

nulli ſunt ejusmodi, plurimi tamen ſunt tortuoſi & anfractuoſi, ut recte vertit Charterius: & ſine dubio ita legendum & interpungendum.

5. ὥςε ἄλλην τινὰ μακρὰν περίοδον συχνὴν ἐκπεριελθεῖν χρὴ πρότερον.] Gal. IV. 494. ὥςε ἄλην τέ τινα μακρὰν, καὶ περίοδον συχνὴν ἐκπεριελθεῖν δεῖ πρότερον. Nulla eſt dubitatio, quin hæc ſit vera lectio; & ita Raſarius legiſſe videtur. Vid. Hofman. Comment. in h. l. Simile mendum in Achill. Tatii Iſagoge Edit. Antwerp. p. 85. πλάνητες δὲ καλοῦνται, παρὰ τὴν ἄλλην τὴν καὶ πλάνην. Scribe παρὰ τὴν ἄλην τε καὶ πλάνην;

 ut

συχνὴν ἐκπεριελθεῖν χρὴ πρότερον, εἴ τι μέλλοι δι᾽ αὐτῶν ὁδοιπορῆσαν ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον ἰέναι· καὶ διὰ τοῦτο συμβαίνει, μήτ᾽ ἄλλοτι προσπίπτειν ἔξωθεν σκληρὸν τῷ ἐγκεφάλῳ σῶμα, μήτ᾽ ἀκραιφνῆ γίγνεσθαι τὴν ψύξιν, εἰσπνεόντων ὑμῶν, εὐθὺς τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον κοιλιῶν. ἐπεὶ δὲ ἅπαξ ἐγένετο ταῦτα δὴ τὰ τοῖς σπόγγοις προσεοικότα προβλήματα, καλούμενα πρὸς τῶν ἀνατομικῶν ἠθμοειδῆ, τῆς κατὰ τὸν ἐγκέφαλον ἀσφαλείας ἕνεκα, καὶ τὴν ἀναπνοὴν δι᾽ αὐτῶν ἀναγκαῖον ἦν ἐπιτελεῖσθαι. διὰ μὲν γὰρ τῆς ἐκπνοῆς ἡ τῶν ὀσμῶν γίγνεται διάγνωσις· διὰ δὲ τῆς ἐκπνοῆς ἡ τῶν περιττωμάτων ἔκκρισις. ἡ γάρ τοι ῥύμη τῆς ἐν ταύταις ταῖς ἐνεργείαις φορᾶς τοῦ πνεύματος, συνεπισύρεται πολλὰ τῶν κατὰ μόνας ἀδυνατούντων διελθεῖν. τῶν δ᾽ ἄλλων δυοῖν πόρων τῶν εἰς τὴν ὑπερῴαν καθηκόντων, ὁ μὲν ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς μέσης κατὰ τὸν ἐγκέφαλον κοιλίας ὁρμηθεὶς, εἰς τὸ κάταντες φέρεται· ὁ δ᾽ ὑπόλοιπος, ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ συνάπτοντος πόρου τὸν ἐγκέφαλον τῇ παρεγκεφαλίδι, [1] φέρεται δ᾽ ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὸ κάτω λοξός· ἡνίκα δ᾽ ἂν πρῶτον εἰς αὐτὸν ἀλλήλοις ἀφίκωνται, δέχεταί τις ἀμφοτέρους χώρα κοινὴ κοίλη καὶ κατάντης· καὶ κύκλος μὲν ἀκριβής ἐστιν αὐτῆς τὸ ἄνω χεῖλος· ἐντεῦθεν δ᾽ ἀεὶ καὶ μᾶλλον στενουμένη, καταφύεται εἰς ὑποκείμενον ἀδένα πεπλατυσμένῃ σφαίρᾳ παραπλήσιον, αἰσθητὴν ἔχοντα καὶ αὐτὸν κοιλίαν. ἐκδέχεται δὲ τοῦτον [2] ἠθμοειδεῖ τινὶ προσεοικὸς ὀστοῦν, δι᾽ οὗ γέγονεν εἰς τὴν ὑπερῴαν ἡ τῶν παχέων περιττωμάτων ὁδός· ἡ χρεία δ᾽ ἑκάστου τῶν κατ᾽ αὐ-

τὴν

ut ex verſione apparet, & loci ſententia.

1. φέρεται δ᾽ ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον] Gal. IV. 508. Edit. Charter. φέρεται δ᾽ ἐπὶ τὸν ἕτερον. Ald. & Baſil. φέρεται ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον ἕτερον. legend.

gusque error prius conficiendus ſit ei, quod per eos ad cerebrum ſit perventurum. Quamobrem fit, ut neque aliud quidpiam durum corpus extrinſecus cerebro incidat, neque aër frigidus nobis inſpirantibus recta in cerebri ventriculos ſeſe ſincerus inſinuet. Poſtquam autem ſemel hæc propugnacula ſpongiis ſimilia, quæ ab anatomicis a cribri ſimilitudine, ἠθμοειδῆ vocantur, tutelæ ipſius cerebri cauſa extiterunt, etiam transſpirationem per ipſa perfici neceſſe fuit. Nam per inſpirationem odorum fit dignotio; per exſpirationem vero excrementorum expulſio. In hujusmodi actionibus impetus motionis ipſius ſpiritus, multa eorum quæ pertranſire per ſe non poſſunt, una ſecum attrahit: ex aliis vero duobus meatibus, qui ad palatum perveniunt, alter ex profundo medii cerebri ventriculi profectus, fertur deorſum; alter vero emergit quidem à meatu, qui cerebrum parencephalidi connectit, ſed ad cerebrum deorſum obliquus fertur. Quum primum vero in idem inter ſe convenerint, locus quidam communis utrosque excipit cavus ac declivis, cujus labrum ſupernum eſt circulus abſolutus: inde autem ſemper magis ac magis arctatus deſcendens in ſubjectum adenem inſeritur amplæ ſphæræ ſimilem, qui manifeſtam ipſe quoque cavitatem habet. Hunc autem excipit os cribro cuidam ſimile, per quod via craſſiorum excrementorum in palatum eſt facta. Utilitas vero ſingulorum inſtrumentorum, quæ

viæ

gend. omnino φέρεται ἐπὶ τὸν τοῦ ἐγκεφάλου ἕτερον. ſubaudi πόρον, cujus meminerat his verbis: ὁ μὲν ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς μέσης κατὰ τὸν ἐγκέφαλον κοιλίας ὁρμηθείς.

2. ἠθμοειδεῖ τινὶ προσεοικὸς ὅσουν] Charter. ead. p. ἠθμῷ τινὶ προσεοικὸς ὅσουν. Ald. & Baſil. ἰθμοειδεῖ τινὶ προσεοικὸς ὅσουν. Lectio Charterii magis placet.

τῶν ὀργάνων, ἡ μὲν ὑποδεχομένη τοὺς πόρους κοιλότης, ἣν οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ σχήματος πύελον, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς χρείας χοάνην ὀνομάζουσιν, ἐκ μὲν τῶν ἄνω μερῶν, οἷον δεξαμενῆς τινὸς [1] παρέχει χρείαν· ἐκ δὲ τῶν κάτω, καθάπερ αὐτὸ τοὔνομα ἐνδείκνυται, [2] χοάνην μεμίμηται. διατέτρηται γὰρ [3] εἰς τὸ κάταντες αἰσθητῷ πόρῳ μέχρι τῆς κατὰ τὸν ἀδένα κοιλίας· ἐπεὶ δ', ἄνωθεν μὲν ἔχρην αὐτῷ τῷ ἐγκεφάλῳ συνῆφθαι, κάτωθεν δὲ εἰς τὸν ἀδένα καταφύεσθαι, δεόντως ὑμενώδης ἐγένετο· μοῖρα γοῦν τις ἀπὸ τῆς λεπτῆς μήνιγγος τῆς χοροειδοῦς ἀποταθεῖσα τοῦ πυέλου τὸ σῶμα συνεστήσατο· τὸ δὲ δικτυοειδὲς καλούμενον πλέγμα μέγιστον θαῦμα τῶν ἐνταυθοῖ τέτακται, περιλαμβάνον μὲν ἐν κύκλῳ καὶ αὐτὸν τὸν ἀδένα, παρῆκον δὲ καὶ εἰς τοὐπίσω μέχρι πλείστου. πᾶσα γὰρ ὀλίγου δεῖν ἡ τοῦ ἐγκεφάλου βάσις ὑποτεταγμένον τοῦτο τὸ πλέγμα ἔχει. ἔστι δ' οὐχ ἁπλοῦν τὸ δίκτυον, ἀλλ' ὡς εἰ καὶ ταῦτα τὰ δίκτυα τὰ τῶν ἁλιέων πλείω λαβὼν ἐπ' ἀλλήλοις ἐκτείνης. πρόσεστι δὲ τῷ τῆς φύσεως ἐκείνῳ τῷ δικτύῳ, τὸ τὰς ἐπιβολὰς ἀεὶ θατέρου συνῆφθαι θατέρῳ, καὶ μὴ δύνασθαι μόνον ἓν ὁτιοῦν λαβεῖν ἐξ αὐτῶν. ἕπεται γὰρ καὶ τἄλλα τῷ ληφθέντι, κατὰ στοῖχον ἁπάντων ἑξῆς ἀλλήλοις συνημμένων· οὐ μὴν ἐξ ὕλης τῆς ἐπιτυχούσης γέγονεν, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ τῆς καρδίας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀναφερομένων ἀρτηριῶν [4] τὴν μεγίστην μοῖραν ὕλην ἡ φύσις ἐπεβάλετο τῷ θαυμαστῷ τούτῳ πλοκάμῳ. βραχεῖαι γάρ τινες αὐτῶν ἀποβλαστήσεις εἴς τε τὸν τράχηλον, καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τὰ ἐκτὸς τῆς κεφαλῆς ἀπεχώρησαν

μόρια·

1. παρέχει χρειαν] Gal. IV. 508. ἐπέχει χρείαν. quod minus bonum est.

2. χοάνην μεμίμηται] Gal. ead. p. Charter. χοάνην μίμουνται. Basil. χοάνην μιμοῦνται. Ald. χοάνων μέμονηται.

viæ ipsi insunt, est cavitas, quæ meatus excipit, quam nonnulli à figura πύελον, hoc est pelvim; nonnulli verò ab usu, χοάνην, hoc est infundibulum, nominant: quæ supernis quidem partibus quasi cisternæ cujusdam usum præbet; infernis autem, ut etiam nomen ipsum indicat, infundibulum imitatur: parte autem declivi meatum habet sensibilem usque ad ventriculum adenis. Quoniam autem hoc cerebro superne conjungi oportebat; inferne autem in adenem inseri, jure factum est, ut membranosum extiterit. Ergo portio membranæ tenuis protensa hoc corpus pelvis constituit. Quem vero plexum retiformem vocant, maxime omnium quæ illic sunt, admirabilem, ibi est constitutus, complectens in orbe adenem ipsum, & retro longissime pertingens. Toti enim propemodum cerebri vasi hic plexus subjicitur: estque non simplex rete, sed ejusmodi ut si vulgaria piscatorum retia plura alia aliis accumulata superinjicias. Naturali autem huic reti hoc ipsum inest, ut alterius replicationes alterius replicationibus sint connexæ, neque ex iis sejunctum ullum capere queas. Quum enim omnia, continua serie connexa inter se sint, efficitur, ut id unum, quod ceperis, alia consequantur. Non est autem ex quavis materia confectum, sed maximam portionem earum arteriarum quæ à corde sursum ad caput feruntur, natura materiam huic admirabili plexui subjecit: nam exiguæ propagines quædam ab ipsis in collum ac faciem, partesque externas capitis abierunt;

re-

νηται. nostra lectio sola ferri potest.
3. εἰς τὸ κατάντες αἰσθήτῳ πόρῳ] Gal. ead. p. αἰσθήτῳ πόρῳ. desunt.
4. τὴν μεγίστην μοῖραν] Gal. IV. 509. τὴν μὲν μεγίστην μοῖραν. rectius: sequitur enim τὸ δ᾽ ἄλλο πᾶν. Hanc oppositionem particularum μὲν, δὲ notavimus supra.

μόρια· τὸ δ᾽ ἄλλο πᾶν ὀρθὸν [1] ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο, διὰ τοῦ θώρακος καὶ τοῦ τραχήλου πρὸς τὴν κεφαλὴν ἀναφερόμενον, ὑπεδέξατο μὲν εὐμενῶς ἡ ταύτῃ μοῖρα τοῦ κρανίου, καὶ διατρηθεῖσα παρεπέμψεν ἀλύπως εἴσω τῆς κεφαλῆς· ὑπεδέχετο δὲ καὶ ἡ μήνιγξ ἡ παχεῖα, [2] καὶ κατ᾽ εὐθὺ τῆς κατ᾽ ἐκείνων ὁρμῆς ἤδη διετέτρητο· καὶ δόκησις ἦν ἐκ τούτων ἁπάντων [3] εἰσάγεσθαι πρὸς τὸν ἐγκέφαλον αὐτάς· ἀλλ᾽ οὐκ ἄρα [4] τοῦθ᾽ οὕτως ἔχει. ὑπερβᾶσαι γὰρ τὸ κρανίον ἐν τῇ μεταξὺ χώρᾳ τούτου τε καὶ τῆς παχείας μήνιγγος, πρῶτα μὲν ἐσχίσθησαν [5] εἰς μικρὰς πάνυ καὶ λεπτὰς ἀρτηρίας· ἑξῆς δὲ, τὸ μέν τι πρόσω τῆς κεφαλῆς, τὸ δ᾽ ὀπίσω, τὸ δ᾽ εἰς ἀριστερὰ, τὸ δ᾽ εἰς δεξιὰ δι᾽ ἀλλήλων [6] φερόμενά τε καὶ περιπλεκόμενα πάλιν ἑτέραν δόκησιν [7] ἐναντίαν παρέσχεν, ὡς ἐπελάθοντο τῆς ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον ὁδοῦ. ἀλλ᾽ οὐκ ἄρα οὐδὲ τοῦτο ἀληθὲς ἦν. αὖθις γὰρ ἐκ τῶν πολλῶν ἀρτηριῶν ἐκείνων, ὥσπερ ἐκ ῥιζῶν, εἰς πρέμνα τῆς συναγωγῆς γεννηθείσης, [8] ἐξέφυ ζεῦγος ἀρτηριῶν ἄνωθεν ἕτερον ἴσον τῷ κατ᾽ ἀρχὰς ἀνιόντι, καὶ οὕτως ἤδη διὰ τῶν τῆς παχείας μήνιγγος τρημάτων εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἔδυ. τί δὴ τοῦτ᾽ ἔστιν τὸ θαῦμα, πολλάκις εἴρηται καὶ πρόσθεν, ὡς ἐνθάπερ ἀκριβῶς κατεργάσασθαι τὴν ὕλην ἡ φύσις βούλεται, [9] πολυχρόνιον αὐτῇ διατριβὴν ἐν τοῖς τῆς πέψεως ὀργάνοις παρασκευάζει. διὰ τοῦτ᾽ οὖν ἐπειδὴ τὸ κατὰ τὸν ἐγκέφαλον

πνεῦ-

1. ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο] Gal. IV. 509. deest ὥσπερ. male.

2. καὶ κατ᾽ εὐθὺ τῆς κατ᾽ ἐκείνων ὁρμῆς ἤδη διετέτρητο] Gal. ead. p. καὶ κατ᾽ εὐθὺ τῆς ἐκείνων ὁρμῆς ἤδη διετέτρητο. melius: & ſic Raſarius videtur legiſſe.

3. εἰσάγεσθαι] Gal. ead. p. ἐπείγεσθαι. melius. Hanc lectionem Raſarius ſequitur.

4. τοῦθ᾽ οὕτως ἔχει] Gal. ead. p. τοῦθ᾽ ὄντως εἶχεν. melius: nam modò præcedit καὶ δόκησις ἦν ἐκ τούτων ἁπάντων &c.

5. εἰς

reliquum autem omne, ut à principio fuit, recta per thoracem & collum sublime ad caput fertur, excipitque amice, quæ ea parte est, cranii portio, & aperto in se foramine intra caput sine molestia deducit. Excepisset autem & crassa membrana, eratque jam perforata recta ad illarum impetum: & opinari ex iis omnibus quispiam potuisset; ipsas ad cerebrum properare, sed non ita erat: nam cranium prætergressæ medio inter hoc & crassam membranam loco, primum quidem in longas admodumque exiles arterias dividuntur; deinde vero pars earum in capitis anteriora, aliæ in posteriora, aliæ ad lævam, aliæ ad dexteram inter se mutuo complexa feruntur, ut aliam de se opinionem faciant, quasi itineris ad cerebrum oblitæ videantur. Verum tamen non ita se res habet: nam rursus ex multis illis arteriis, velut radicibus in truncum coalescentibus, alia conjugatio arteriarum nascitur, ei quæ initio à corde sursum ferebatur æqualis: atque eo modo per crassæ membranæ foramina ad cerebrum subit. Cæterum quodnam tandem hoc miraculum sit, dictum est antequam sæpissime. Ubi enim natura diligenter materiam conficere vult, diuturnam ei moram in coctionis instrumentis parat. Quocirca quum spiritus animalis, qui in cerebro est, ma-

5. εἰς μικρὰς πάνυ καὶ λεπτὰς ἀρτηρίας] Gal. ead. p. εἰς πολλὰς πάνυ σμικρὰς καὶ λεπτὰς ἀρτηρίας. longe rectius; & πολλὰς videtur excidisse.

6. φερόμενά τε καὶ περιπλεκόμενα] Gal. ead. p. φερόμεναί τε καὶ περιπλεκόμεναι. Omnino recte: nam de arteriis loquitur.

7. ἐναντίαν παρέσχεν] Gal. ead. p. ἐναντίαν παρέσχον. recte; ubi præcedens correximus.

8. ἐξέφυ ζεῦγος ἀρτηριῶν ἄνωθεν] Gal. ead. p. deest ἄνωθεν, & in Rasarii versione.

9. πολυχρόνιον αὐτῇ διατριβὴν] Gal. ead. p. πολυχρόνιον αὐτῆς διατριβὴν. minus eleganter.

I. ὑπὸ

πνεῦμα ψυχικὸν ἀκριβεστέρας ἐδεῖτο κατεργασίας, τὸ δικτυοειδὲς πλέγμα πολυπλοκώτερον ἐποίησεν. ὅ, τε γὰρ ὅλος ὁ ἐγκέφαλος [1] ὑπὸ τούτων τῶν ἀρτηριῶν διαπλέκεται πολυειδῶς σχισθεισῶν, καὶ πολλαὶ τῶν ἀποσχίδων εἰς τὰς κοιλίας αὐτοῦ τελευτῶσιν, ὥσπεροῦν καὶ τῶν ἐκ τῆς κορυφῆς κατιουσῶν φλεβῶν. ἐξ ἐναντίων μὲν γὰρ τόπων ἐμβάλλουσι ταῖς ἀρτηρίαις, εἰς ἅπαντα δ' ὡσαύτως αὐτοῦ τὰ μόρια διανέμονται τἄλλ' ἄλλα, [2] καὶ αὐτὰς τὰς κοιλίας, ἐκκρίνουσαι μὲν τὰ περιττώματα, τὸ δ' αἷμα κατέχουσαι, καθάπερ αἱ ἀρτηρίαι τὸ πνεῦμα, μάλιστα πάντων ἀναπνέουσαι· κατασχεθὲν δ' ἐν αὐταῖς παμπόλλῳ χρόνῳ, καὶ κατεργασθὲν, ἐμπίπτει ταῖς κοιλίαις τοῦ ἐγκεφάλου· μέχρι μὲν οὖν τῆς κεφαλῆς ἀπὸ τῆς καρδίας διὰ τοῦ θώρακός τε καὶ παντὸς τοῦ τραχήλου τὰς φλέβας ἅμα ταῖς ἀρτηρίαις ἀνήγαγεν ἡ φύσις· ἐντεῦθεν δὲ, τὰς μὲν ἀρτηρίας ἐπὶ τὸ δικτυοειδὲς, ὡς εἴρηται, πλέγμα· τὰς φλέβας δ' ἐπ' ἄκραν τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς εἴσω τοῦ κρανίου παρήγαγε, διπλουμένης τῆς παχείας μήνιγγος, καὶ εἰς μέσην ἑαυτὴν ὑποδεχομένης αὐτάς.

ΠΕΡΙ ΜΕΙΩΣΕΩΣ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ.

Ἐγκεφάλου μείωσις, ὥς φησιν Ἱπποκράτης, γίνεται τοῖς φαλακρουμένοις, ὥστε τὰ τοῦ βρέγματος ὀστᾶ χαυνότερα καὶ [3] λεπτότερα τῶν ἄλλων ὄντα, καὶ ἄνωθεν ἐπικείμενα, γίνεσθαι ξηρὰ, διὰ τὴν ἔνδειαν τοῦ ἐγκεφάλου [4] μὴ ἐξικνου-

1. ὑπὸ τούτων τῶν ἀρτηριῶν διαπλέκεται] Gal. IV. 509. ὑπὸ τούτων καὶ ἀρτηριῶν. recte.

2. καὶ αὐτὰς τὰς κοιλιας] Gal. ead. p. καὶ κατ' αὐτὰς τὰς κοιλίας perplexe propter præcedens εἰς. εἰς ἅπαντα

magis exquisita indigeret confectione, plexum retiformem natura flexuosiorem effecit. Totum enim cerebrum iis arteriis multifariam divisis est pertextum: & multæ ipsarum divisiones in ejus ventriculos desinunt, ut etiam venarum ex vertice ipsius descendentium. Ex oppositis enim locis arteriis occurrunt, & in omnes eodem modo cerebri partes, atque adeo in ventriculos distribuuntur. Hæ supervacanea quidem excernunt, sanguinem vero continent: quemadmodum arteriæ spiritum maxime omnium respirant, qui longo tempore in iis contentus ac confectus, in cerebri ventriculos incidit. Atque à corde sursum per thoracem ac totum collum, venas & arterias usque ad caput natura perduxit, inde arterias ad retiformem plexum ut diximus; venas autem ad summum capitis verticem intra cranium perduxit, ubi crassa membrana duplicata intra se ipsam mediam venas recipit.

DE CEREBRI DIMINUTIONE

Cerebri imminutio (quemadmodum Hippocrates author est) in calvescentibus efficitur, ut ossa sincipitis fistulosiora mollioraque cæteris, & superadjacentia ob cerebri defectionem exarescant, quum ad ea usque cerebrum non pertineat, neque ea possit attingere: subsidet enim, & depressum in suam

παντα δ' ὡσαύτως αὐτοῦ τὰ μόρια &c.

7. λεπτότερα τῶν ἄλλων ὄντα] Gal. IX. 434. ἁπαλότερα τῶν ἄλλων ὄντα. Utraque hæc epitheta satis bene conveniunt ossibus bregmatis, ut ex Anatomicis patet.

8. μη ἐξικνουμένου.] Gal. ead. p. μηκετ' ἐξικνουμένου, rectius.

νουμένου πρὸς αὐτά, μηδ' ἅπτεσθαι δυναμένου. συνιζάνει τε γὰρ καὶ [1] καταπίπτει ταπεινὸς ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ βάσιν· ἀκόλουθον δ' ἐστὶ τῶν ὀστῶν τούτων ξηρανθέντων, ξηραίνεσθαι καὶ τὸ περιτεταμένον αὐτοῖς δέρμα· καὶ φαίνεταί γε καὶ αὐτῇ τῇ αἰσθήσει πάνυ ξηρὸν ἐπὶ τῶν φαλακρῶν, ὅταν γε μὴν ἐπὶ πλέον τύχῃ ξηρανθεὶς ὁ ἐγκέφαλος, ὡς ἐπὶ τινῶν ἐν ἐσχάτῳ γήρᾳ συμβαίνει· καὶ τὰς τῶν νεύρων ἐκφύσεις ἀναγκαῖον ἀποξηραίνεσθαι τηνικαῦτα· καὶ διὰ τοῦτο [2] μήθ' ὁμοίως ὁρᾶν ἔτι, μήτ' ἀκούειν, μήτ' ἄλλο τι τῶν κατὰ τὰς αἰσθήσεις [3] ἢ καθ' ὁρμὴν κινήσεις ἐῤῥωμένως ἐπιτελεῖν, ἀλλ' ἔκλυτα πάντα, καὶ ἀμυδρὰ, καὶ ἄῤῥωστα γίνεσθαι [4] τὰ κατ' αὐτὰς ὄργανα, [5] δι' ὧν ἐπιτελοῦντο πρότερον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΩΤΙΑΙΟΥ.

ΤΑΣ δύο μήνιγγας ὁ νωτιαῖος ἔχει, τήν τε παχεῖαν καὶ τὴν λεπτὴν, ἀπὸ τῶν περὶ τὸν ἐγκέφαλον πεφυκυίας, αἷς δὴ καὶ ἥνωται· τρίτον δ' ἔξωθεν αὐταῖς περιβέβληται σῶμα, καθάπερ ἀμφίεσμά τι καὶ πρόβλημα τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκφύσεως ἐκ τῶν κορωνῶν τῆς κεφαλῆς εἰληφός. ἔστι δ' ἡ φύσις αὐτοῦ τῇ τῶν συνδέσμων ἡ αὐτὴ, [6] καθ' ὅ, τι καὶ πέφυκεν ἐξ ὀστοῦ τοῖς συνδέσμοις ὡσαύτως καὶ μέν τοι καὶ συνδεῖ πως τῷ πρόσω τῶν σπονδύλων ἐγκαταβαίνον

1. καταπίπτει ταπεινὸς] Gal. IX. 434. καταπίπτει ταπεινούμενος. nihil muto: nam ταπεινὸς ferri potest.

2. μηθ' ὁμοίως ὁρᾶν ἔτι] Gal. IX. 435. μηθ' ὁμοίως ὁρᾶν ἐστί. hæc lectio magis placet, si pro γίνεσθαι mox scribatur γίνεται. Gal. γίγνεται.

3. ἢ καθ' ὁρμὴν κινήσεις] Gal. ead. p. ἢ τὰς καθ' ὁρμὴν κινήσεις. melius.

4. τὰ κατ' αὐτὰς ὄργανα] Gal. ead. p. τὰ κατὰ ταύτας ὄργανα. utrumque recte.

5. δι' ὧν ἐπιτελοῦντο πρότερον] Gal. ead. p. δι' ὧν ἐπιτέλουν τὸ πρότερον. vitiose, ut ex ipsa Charterii versione satis apparet.

6. καθ'

ſuam baſin concidit. His autem oſſibus reſiccatis conſequitur, ut ipſa quoque prætenta cutis inareſcat, quæ quidem in calvis vel ipſi ſenſui mirum in modum ſicca apparet. Quum igitur cerebrum valde ſiccum factum eſt (ut quibusdam in ſenectute contigit) tunc etiam nervorum exortus inareſcere eſt neceſſe: quam ob rem neque perinde vident, ac prius, neque audiunt, neque aliud quicquam aut ſenſibus aut motibus, qui à voluntate proficiſcuntur, valenter perficiunt: ſed omnia earum actionum inſtrumenta, per quæ prius fiebant, exoluta, infirma debiliaque redduntur.

DE SPINALI MEDULLA

Spinalis medulla duas membranas habet craſſam & tenuem, à membranis cerebrum contegentibus exortas, quibus eſt etiam conjuncta; ſed his tertium corpus extrinſecus eſt obductum, veluti operimentum quoddam, & propugnaculum medullæ ipſius, quod initium exortus à capitis coronis ducit. Ejus natura eadem eſt cum natura ligamentorum, * quatenus ex oſſe perinde ac ligamentum eſt confectum: quanquam hoc colligat quodammodo totam faciem in corpus pertinens dupli-

6. καθ᾽ ὃ, τι πέφυκεν ἐξ ὀςοῦ τοῖς συνδέσμοις ὡσαύτως] Locus ſine dubio corruptus, nec facile ſanabilis; cum, quantum conjicere licet, periere libri, unde hanc medullæ ſpinalis deſcriptionem Oribaſius deſumſit. Raſarius aliter legit. καθ᾽ ὅ, τι πέφυκεν ἐξ ὀςοῦ ὡς ὁ σύνδεσμος αὐτός. mallem καθ᾽ ὃ, τι πέφυκεν ἐξ ὀςοῦ, σύνδεσμος ὡσαύτως. Sic enim vocat Gal. hanc tertiam tunicam. IV. 622. δεσμὸς δ᾽ ἰσχυρὸς οὕτως ἀκριβῶς ἁπάντων αὐτῶν, τὰ πρόσω μέρη συνδεῖ. Unde corrige mendum in iis quæ ſequuntur, καὶ μέν τοι καὶ συνδεῖ πως τῷ πρόσω τῶν σπονδύλων. leg. τὰ πρόσω τῶν σπονδύλων, *anteriores partes ſpondylorum.*

νον τὸ σῶμα τοῦτο διπλοῦν ταῖς μεταξὺ χώραις αὐτῶν. παραπλήσιον δ' ἐστὶ τῇ παχείᾳ μήνιγγι καὶ πάχει, καὶ χροιᾷ, καὶ σκληρότητι. τμηθεὶς δ' οὗτος ὁ σύνδεσμος, εἴτε κατὰ μῆκος, εἴτε κατὰ πλάτος, εἴτε κατ' ἄμφω, βλάβην οὐδεμίαν ἐργάζεται τῷ ζώῳ, καθάπερ οὐδ' ἂν εἰ σκληρὰ τμηθείη μήνιγξ, κακώσει τὸ ζῶον, οὐδ' ἂν τὸν νωτιαῖον αὐτὸν τεμῇς κατὰ τὸ μῆκος. πέφυκε γὰρ ἑκάτερον τῶν νεύρων ἃ κατὰ συζυγίαν ἐκφύεται τοῦ νωτιαίου, κατὰ τὰς συμβολὰς τῶν σπονδύλων ἐκ τῶν πλαγίων, τὸ μὲν δεξιὸν ἐκ τοῦ δεξιοῦ, τὸ δ' ἕτερον ἐκ θατέρου. τῆς τομῆς δ' ἐγκαρσίας γενομένης τοῦ νωτιαίου, παραλύεσθαι συμβαίνει τὴν κίνησιν ἐκείνων τοῦ ζώου τῶν μερῶν, ὅσα κατωτέρω τῆς τομῆς τοῦ νωτιαίου τὴν ἀρχὴν ἔχει τῶν εἰς ταῦτα φερομένων νεύρων· ὥστε ἐκ τῆς τῶν νεύρων ἀνατομῆς ῥᾷστον ἔσται σοι τὰ καθ' ἕκαστον μέρος τοῦ νωτιαίου τμηθὲν ἑπόμενα πάθη τοῦ ζώου γινώσκειν. νυνὶ δὲ, τοσοῦτον ἔτι προσθήσω τῷ λόγῳ, ἡ μὲν ἐν τῷ μεταξὺ κεφαλῆς τε καὶ τοῦ πρώτου σπονδύλου τομὴ τοῦ νωτιαίου, τὴν σκέπουσαν μήνιγγα τὸ πέρας τῆς ὀπίσω κοιλίας ἐγκεφάλου διαιροῦσα, παραχρῆμα τὸ ζῶον ἅπαντος τοῦ σώματος ἀκρατές τε ἅμα καὶ ἀναίσθητον ἐργάζεται· κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ὁρᾶτε καὶ τοὺς ταύρους τεμνομένους ἐν τοῖς ἱεροῖς ὑπὸ τῶν βουτύπων. ἡ δὲ μετὰ τὸν πρῶτον, οὐχ ὅτι ταύτης μόνης ἅπτεται τῆς κοιλίας, διὰ τοῦτο τὰ αὐτὰ συμπτώματα φέρει τοῖς ζώοις, ἀλλ' ὅτι τά τε κῶλα παραλύει τοῦ ζώου, καὶ πᾶσαν ἀναιρεῖ τὴν ἀναπνοήν. ταὐτὸν δ' ὑπάρχει τοῦτο καὶ τῇ μετὰ τὸν δεύτερόν τε καὶ τρίτον καὶ τέταρτον σπόνδυλον, ἐάν περ αὐτὸν οὕτως ἀκριβῶς τέμῃς, ὡς τὸ κατὰ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ τὴν πρὸς τὸ πέμπτον ἀποφυομένην νεῦρον διατεμεῖν· τά γε μὴν πρῶτα τοῦ τραχήλου κινεῖται τοῖς οὕτω τμηθεῖσι ζώοις. ἡ δὲ

plicatum intermediis earum regionibus. Simile porro eſt tum craſſitudine, tum colore, tum duritia craſſæ membranæ. Sectum vero hoc ligamentum, ſive per longitudinem, ſive per latitudinem, ſive utroque modo, nihil noxæ animanti affert: quemadmodum etiam ſi dura membrana ſecetur, nullum detrimentum animal ſentiet; quin etiam ſi medullam ipſam ſpinalem per longitudinem ſecueris, nihil damni invehis. Uterque enim nervus, qui ex conjugatione oritur ex ſpinali medulla, obliquus per vertebrarum compages exoritur, ut dexter in dextram, ſiniſter in ſiniſtram partem vergat. Sin autem ſectio oblique adhibeatur, tum animalis partes motu privantur, quæcunque principium nervorum in eas pertinentium habent infra ſpinalis medullæ ſectionem. Idcirco fit, ut ex nervorum disſectione facillime poſſis dignoſcere, quænam affectiones ex cujusque partis medullæ ſpinalis ſectione conſequantur. Nunc vero tantummodo addam, ſi ſectio in ea parte fiat quæ eſt inter caput & primam ſpinalis medullæ vertebram media, qua membrana finem poſterioris cerebri ventriculi contegens inciditur, animal ſtatim totius corporis vires & ſenſum amittere. Quam etiam partem in tauris, ab iis, qui boves immolant, videmus præcidi. At ſectio quæ poſt primam vertebram fit, eadem inducit ſymptomata, non quia ſolum eum ventriculum contingat, ſed etiam quia & artus omnes animantis diſſolvit, & omnem præterea reſpirationem adimit. Idem quoque eveniet, ſi eam quæ eſt poſt ſecundam, tertiamque & quartam vertebram ſecueris: ſi modo eam ita diligenter præcidas, ut nervum, qui in ejus compage eſt, & ad quintam usque vertebram propagatur, incidas: ſed colli initium animalibus ita disſectis movetur. At ſectione, quæ in

μετὰ τὸν πέμπτον τομὴ τοῦ νωτιαίου, τὰ μὲν ἄλλα πάντα τοῦ θώρακος παραλύει, τὸ διάφραγμα δ' ὀλίγου δεῖν ἀπαθὲς φυλάττει, καί τι βραχὺ τῶν ὑψηλοτάτων μυῶν. ἡ δὲ μετὰ τὸν ἕκτον, τοὺς μὲν ὑψηλοὺς τοῦ θώρακος μῦς ὁμοίως παραβλάπτει, τὸ διάφραγμα δ' ἧττον ἢ πρόσθεν· ἡ δὲ μετὰ τὸ ἕβδομον, ἔτι δὲ μᾶλλον μετὰ τὸν ὄγδοον, ἀβλαβῆ μὲν ἅπασαν ἔχει τὴν τοῦ διαφράγματος κίνησιν, ἀβλαβῆ δὲ σχεδόν τι καὶ τὴν τῶν ὑψηλῶν μυῶν, καὶ τῶν τοῦ τραχήλου παντός,[1] οὐ μὴν τῶν γε μεσοπλευρίων· ἀπόλλυται γὰρ ἅπασα, κατὰ πάντας τοῦ τραχήλου σπονδύλους τῆς τομῆς γενομένης, ὅπου καὶ μετὰ τὸν πρῶτον αὐτοῦ τοῦ θώρακος, ὅλου τμηθέντος τοῦ νωτιαίου, οὕτως ἀπόλλυται πᾶσα τῶν μεσοπλευρίων μυῶν ἡ ἐνέργεια· παντάπασι δ' αὐτῆς ὀλίγον σώζεται, κατὰ τὸ δεύτερον μεσοπλεύριον τῆς τομῆς γενομένης· ἐφεξῆς δὲ κατὰ λόγον ἀεί, τῶν μὲν ὑψηλοτέρων τῆς τομῆς μεσοπλευρίων μυῶν ἐνεργούντων, τῶν ταπεινοτέρων δὲ παραλυομένων.

ΠΕΡΙ ΟΦΘΑΛΜΩΝ.

ΕΙΣ ἑκάτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἐκφύσεις ἐγκεφάλου καθήκουσι,[2] πιλούμεναι κατὰ τὴν διὰ τῶν ὀστῶν ὁδὸν ἕνεκα δυσπαθείας· ἐπειδὰν δ' εἰς αὐτοὺς ἀφίκωνται τοὺς ὀφθαλμοὺς, αὖθις λυόμεναί τε καὶ πλατυνόμεναι, καὶ περιλαμβάνουσαι μὲν ἐν κύκλῳ χιτῶνος δίκην τὸ ὑαλοειδὲς ὑγρὸν, ἐμφυόμεναι δὲ τῷ κρυσταλλοειδεῖ. τοῦτο δὲ τὸ κρυσταλλοειδὲς ὑγρὸν τὸ πρῶ-

1. οὐ μὴν τῶν γε μεσοπλευρίων· ἀπόλλυται &c.] Locus hic ita vertendus : *non tamen intercostalium : perit enim omnis facta in omnibus colli vertebris sectione, ubi & post primam vertebram ipsius thoracis, tota medulla spinali secta, ita perit omnis intercostalium musculorum actio.* Rasarius locum pessime vertit ; non distinguens inter vertebras colli & vertebras thoracis. Dubito tamen an in græcis pro ὅπου

ſpina poſt quintam vertebram fit, cum cæteræ pectoris partes diſſolvantur, tum vero ſeptum transverſum ferme innocuum ſervatur, & excelſi muſculi parum quippiam offenduntur. At quæ poſt ſextam fit, ſuperiores quidem pectoris musculos pari modo lædit; ſeptum vero transverſum minus quam ea, quæ modo diximus: quæ deinde poſt ſeptimam, atque etiam magis quæ poſt octavam, nullam omnino fert motioni ſepti transverſi noxam, & ſublimium muſculorum & colli etiam totius motui nihil fere nocet: at musculorum intercoſtalium aufertur motus omnis, facta in omnibus colli vertebris ſectione. Et quemadmodum facta ſpinalis medullæ ſectione poſt primam colli vertebram, totius thoracis motus amittitur; ita etiam omnis intercoſtalium musculorum actio deperditur. Omnino vero paululum ejus ſervatur, facta in ſecundo intercoſtali ſectione. Atque ita pro portione deinceps ſemper fit, ut intercoſtales musculi, qui ſupra ſectionem ſunt, actionem ſuam obeant, inferiores verò reſolvantur.

DE OCULIS

In utrunque oculum productiones à cerebro immittuntur: quæ dum per oſſa transeunt, compactæ quidem ſunt, quo ab injuriis ſint tutiores: ſed quum primum ad oculos ipſos pervenerint, ſolutæ iterum atque amplificatæ, & in orbem, inſtar tunicæ, humorem vitreum complexæ, in cryſtallinum humorem inſeruntur, qui quidem cryſtallinus humor eſt pri-

ὅπου non legendum ſit potius ὅπως, quod verba videtur melius connectere.

2. πιλούμεναι κατὰ τὴν διὰ τῶν ὀςῶν ὁδὸν] Gal. IV. 529. πιλούμενα μὲν κατὰ τὴν διὰ τῶν ὀςῶν ὁδὸν: recte: ſequitur enim ἐπειδὰν δ' εἰς αὐτούς. & ita Raſarius legiſſe videtur. De hac particularum, μὲν, δὲ, oppoſitione antea monuimus.

πρῶτόν ἐστι τῆς ὄψεως ὄργανον, λευκὸν, καὶ στίλβον, καὶ λαμπρὸν, καὶ καθαρὸν γενόμενον· μόνως γὰρ οὕτως ὑπὸ χρωμάτων ἔμελλεν ἀλλοιωθήσεσθαι. [1] τρέφεσθαι δ' ἄντικρυς ἐξ αὐτοῦ τοῦ αἵματος ἀδύνατον ἦν, αὐτῷ πολὺ διεστῶτι ταῖς ποιότησιν· [2] οἰκειοτέρας δέ τινος αὐτοῦ τροφῆς ἔδει· καὶ τοίνυν καὶ γέγονε καὶ παρεσκεύασται πρὸς τῆς φύσεως ἐπιτήδειος αὐτῷ, τροφὴ τὸ ὑαλοειδὲς ὑγρὸν, [3] ὅσῳ παχύτερον καὶ λευκότερον αἵματος, τοσούτῳ τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ἀπολειπόμενον παχύτητί τε καὶ φανότητι. [4] φλὲψ δ' οὐκ ἔστιν οὐδεμία τῶν ὑγρῶν τούτων οὐδετέρῳ· δῆλον οὖν ὡς κατὰ διάδοσιν τρέφεται, τὸ μὲν κρυσταλλοειδὲς ἐκ τοῦ ὑαλοειδοῦς, τὸ δὲ ὑαλοειδὲς ἐκ τοῦ περιέχοντος αὐτὸ σώματος, [5] ὃ πληθυνθείσης τῆς ἄνωθεν κατιούσης ἐγκεφάλου μοίρας ἐγένετο. [6] καὶ καλοῦσιν οὐ κυρίως αὐτό τινες ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα· προσέοικε μὲν γὰρ ἀμφιβλήστρῳ τὸ σχῆμα, χιτὼν δ' οὐδαμῶς ἐστὶν, οὔτε τὴν χροιὰν, οὔτε τὴν οὐσίαν, [7] ἀλλ' εἰ περιελὼν αὐτὸ καταθείης μόνον, ἀθροίσας ἐς ταὐτὸ, σαφῶς ἂν δόξαις ἐγκεφάλου τι μέρος ἀφῃρημένον ὁρᾶν· ἔστι μὲν οὖν αὐτοῦ χρεία, πρώτη μὲν καὶ μάλιστα, δι' ἣν ἄνωθεν κατεπέμφθη, [8] τῶν ἀλλοιώσεων αἰσθησόμενον τοῦ κρυσταλλοειδοῦς,

1. *τρέφεσθαι δ' ἄντικρυς ἐξ αὐτοῦ*] Gal. IV. 530. *τρέφεσθαι μέν ἄντικρυς ἐξ αὐτοῦ.* melius: nam opponitur *δὲ* particula in membro sequenti. *οἰκειοτέρας δέ τινος.*

2. *οἰκειοτέρας δέ τινος αὐτοῦ τροφῆς ἔδει*] Gal. ead. p. *οἰκειοτέρας δέ τινος αὐτῷ τροφῆς ἔδει.* melius.

3. *ὅσῳ παχύτερον καὶ λευκότερον αἵματος, τοσούτῳ τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ἀπολειπόμενον παχύτητι τε καὶ φανότητι*] Gal. ead. p. *καὶ ὅσῳ παχύτερον καὶ λευκότερον αἵματός ἐστιν, τοσοῦτον τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ ἀπολειπόμενον παχύτητί τε καὶ φανότητι.* Eadem sententia: sed auctor noster elegantior.

4. *φλεψ δ' οὐκ ἔστιν οὐδεμία τῶν ὑγρῶν τούτων οὐδετέρῳ*] Gal. ead. p. *οὐκ ἔστι δ' ἐν οὐδετέρῳ τῶν λευκῶν τούτων φλὲψ οὐδεμία.* menda hæret in voce *λευκῶν*, ut ex versione Charterii etiam apparet: vertit enim *in neutro humorum istorum.*

5. *ὃ πληθυνθείσης τῆς ἄνωθεν κατιούσης ἐγκεφάλου μοίρας ἐγένετο*] Gal. ead. p. ἐ

primum videndi inſtrumentum; isque albus, ſplendens, clarus, & purus eſt factus: ſiquidem hac ſolum ratione futurum erat, ut à coloribus immutaretur: at nutriri ab ipſo ſanguine plane non licebat, ut qui multum ab eo qualitatibus differret: ſed alimentum quoddam familiarius poſtulabat: id quod ei nimirum contigit: comparatumque ei à natura fuit alimentum accommodatum, humor vitreus, qui quanto craſſior eſt ſanguine & magis albus, tanto ipſe à cryſtallino tum craſſitie, tum perſpicuitate ſuperatur. Neutri autem horum humorum vena eſt: ex quo perſpicuum eſt, utrunque per transſumptionem nutriri, cryſtallinum à vitreo, & vitreum a corpore ipſum ambiente, quod ex cerebri portione ſuperne deſcendente conflatum eſt: idque nonnulli tunicam retiformem vocant, quod figura ſit reti ſimilis. Cæterum tunica non eſt nec colore, nec ſubſtantia: ſed ſi exemptum ipſum ſepoſueris, & in unum acervum conjeceris, tibi plane cerebri portionem quandam exemptam videberis intueri. Eſt autem ejus utilitas prima quidem ac maxima, propter quam ſuperne fuit demiſſa, ut cryſtallini humoris alterationes ſentiat:

p. ὃ πλατυνθείσης τῆς ἄνωθεν κατιούσης ἐγκεφάλου μοίρας ἐγένετο. *Quod ex cerebri portione ſuperne deſcendente amplificata conflatum eſt.* vertente Charterio. Raſarius non videtur agnoviſſe neque πληθυνθείσης, neque πλατυνθείσης.

6. καὶ καλοῦσιν οὐ κυρίως αὐτό τινες] Gal. ead. p. καὶ καλοῦσιν αὐτό τινες κυρίως. noſtra lectio videtur præferenda: nam paulo infra dicit, χιτὼν οὐδαμῶς ἐστιν &c.

7. ἀλλ᾽ εἰ περιελὼν αὐτὸ καταθείης μόνον] Gal. ead. p. ἀλλ᾽ εἰ περιελὼν αὐτὸ καθιεὶς μόνον. ſine dubio noſtra eſt vera lectio: nam εἰ deſiderat verbum, non participium, niſi forte pro καθιεὶς legend. καθιείης.

8. τῶν ἀλλοιώσεων αἰσθησόμενον τοῦ κρυσταλλοειδοῦς, ἤδη δὲ καὶ οἷον διαπορθμεῦόν τε καὶ διαφέρον τὴν τροφὴν τῷ ὑαλοειδεῖ] Gal. Charter. ead. p. τῶν ἀλλοιώσεων αἰσθησόμενον τοῦ κρυσταλλοειδοὺς, ἤδη δὲ καὶ διαπορθμεύειν τε καὶ διαφέρειν τὴν τροφὴν τῷ ὑαλοειδεῖ. Baſil. αἰσθάναι pro αἰσθησόμενον, ἤδη

δοῦς, ἤδη δὲ καὶ οἷον διαπορθμεῦόν τε καὶ διαφέρον τὴν τροφὴν τῷ ὑαλοειδεῖ. καὶ γάρ τοι φαίνεται [1] μεστὸν ἀρτηριῶν τινῶν καὶ φλεβῶν πολὺ πλειόνων τε καὶ μειζόνων ἢ κατὰ τὸν ἴδιον ὄγκον. [2] ἐκ γὰρ τοῦ χοροειδοῦς χιτῶνος τοῦ περιέχοντος αὐτὰ, λεπταὶ καὶ ἀραχνοειδεῖς διαφύσεις εἰς τοῦτο δὴ τὸ ἀμφιβληστροειδὲς σῶμα διατεταμέναι, σύνδεσμοί τε ἅμα γίγνονται, καὶ τροφὴν αὐτῷ διαφέρουσι· [3] πάμπολλα γοῦν καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ χιτὼν ὁ χοροειδὴς ἀγγεῖα φαίνεται καθ' ἑαυτοῦ ἔχων. αὐτήν τε οὖν ταύτην τὴν χρείαν παρέχεται· καὶ προσέτι χιτὼν ὄντως ἐστὶ καὶ σκέπη καὶ περίβλημα τοῖς ὑποκειμένοις σώμασιν· ἡ δὲ ἀρχὴ καὶ τούτῳ τῷ χιτῶνι ἡ λεπτὴ μήνιγξ ἐστὶν ἡ τὸν ἐγκέφαλον περιέχουσα. πανταχόθεν δὲ εἰς μέσον τὸ κρυσταλλοειδὲς περιφερὲς ὂν τῆς προειρημένης καταφύσεως γενομένης, κύκλος ἀκριβὴς ἐξ ἀνάγκης ἐγεννήθη· καὶ μέγιστος δὲ οὗτός ἐστιν ἐν τῷ κρυσταλλοειδεῖ, [4] καὶ δίχα τεμὼν αὐτόν. κατὰ δὴ τὸν κύκλον τοῦτον, εὔλογον ἦν ἐπισχεῖν τοῦ πρόσω τὸ ὑαλοειδές. ὥστε διὰ τοῦτο μέσον ὀχεῖται [5] κατὰ τούτου τὸ κρυσταλλοειδὲς, οἷον σφαῖρά τις ἐν ὕδατι ἡμίτομος. [6] καὶ τοίνυν καὶ συνέφυσεν αὐτῷ κατὰ θάτερον μέρος τὸ ἔνδον, τόπον ἡμισφαίριον τοῦ κρυσταλλοειδοῦς, ἀσφαλείας ἕνεκα, καὶ κύκλος εἷς ὁ προειρημένος, ὁ μέγιστος τῶν κατὰ τὸ κρυσταλλοειδές· ὅρος τε

κοινὸς

δὲ καὶ διαπορθμεύῃ τε καὶ διαφέρῃ &c. quod posterius etiam est in Aldina. Scriberem τῶν ἀλλοιώσεων αἰσθήσεσθαι, vel αἰσθάνεσθαι, quo pertinet Basil. αἰσθάναι, τοῦ κρυσαλλοειδοῦς, ἤδη δὲ και οἷον διαπορθμεύειν τε, και διαφέρειν τὴν &c.

1. μεσὸν ἀρτηριῶν τινῶν] Gal. IV. 530. μεσὸν ἀρτηριῶν τε τινῶν. melius.

2. ἐκ γὰρ τοῦ χοροειδοῦς χιτῶνος] Gal. ead. p. καὶ μέν γε καὶ τοῦ χοροειδοῦς χιτῶνος. magis placet hæc lectio, licet Rasarius videatur legisse, ut legitur hic.

3. πάμπολλα γοῦν καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ χιτὼν ὁ χοροειδὴς ἀγγεῖα φαίνεται καθ' ἑαυτοῦ ἔχων] Gal. ead. p. πάμπολλα γὰρ οὖν καὶ οὗτος αὐτὸς ὁ χιτὼν ὁ χοροειδὴς, ἀγγεῖα φαινεται καθ' ὅλον ἑαυτὸν ἔχων. sine dubio καθ' ἑαυτοῦ est mendosum.

4. καὶ δίχα τεμὼν αὐτὸν] Gal. IV. 531.

tiat : præterea vero ut humori vitreo alimentum advehat & afferat, quippe quæ arteriis ac venis multo pluribus, & quam ſuæ moli conveniat majoribus, plena conſpicitur. Quin etiam ex ipſa choroide tunica, quæ corpus hoc retiforme continet, tenues quædam productiones, & araneis ſimiles, ad ipſum extenſæ, ligamenta illi ſimul fiunt, ſimulque alimentum afferunt: nam & hæc ipſa choroides tunica plurima vaſa habere in ſe tota conſpicitur. Hanc igitur ipſam utilitatem hæc tunica præbet: eſtque tunica revera, & corporibus ſubjectis operimentum atque amiculum, & huic etiam tunicæ principium eſt membrana tenuis, quæ cerebrum ambit. Quumque inſertio prædicta in medium humorem cryſtallinum, qui rotundus eſt, ex omni parte ſit facta, abſolutus circulus neceſſario eſt confectus, qui certe maximus in cryſtallino eſt, & ipſum in duo diſtribuit. Ad eundem hunc circulum conſentaneum erat humorem vitreum motu ulteriore inhibere : quo circa medius vehitur in ipſo cryſtallinus, tanquam ſemiſecta quædam ſphæra in aqua. Atque etiam parte alia interna, quæ eſt velut ipſius cryſtallini hemiſphærion, ſecuritatis gratia ea conjunxit unus circulus, quem ante diximus maximum eſſe eorum, qui in cryſtallino inſunt

531. καὶ δίχα τέμνων αὐτὸ. ſcil. κρυσαλλοειδὲς. recte.

5. κατὰ τούτου τὸ κρυσαλλοειδὲς] Gal. ead. p. καὶ αὐτὸ τὸ κρυσαλλοειδὲς. minus bene.

6. καὶ τοίνυν καὶ συνέφυσεν αὐτῷ] Gal. ead. p. καὶ τοίνυν συνέφυσεν αὐτὰ. ſic etiam Raſarius legiſſe videtur. Locus integer ita ſe habet apud Gal. καὶ τοίνυν καὶ συνέφυσεν αὐτὰ, καθ᾽ ἕτερον μέρος τὸ ἔνδον, τὸ οἷον ἡμισφαίριον τȢ̃ κρυσαλλοειδοῦς ἀσφαλείας ἕνεκα, κύκλος εἷς ὁ προειρημένος μέγισος τῶν κατὰ τὸ κρυσαλλοειδὲς. Fors ita legendum & diſtinguendum eſt: καὶ τοίνυν συνέφυσεν αὐτῷ κατὰ θάτερον μέρος τὸ ἔνδον, τὸ ὅλον ἡμισφαίριον τȢ̃ κρυσαλλοειδȢ̃ς ἀσφαλείας ἕνεκα. καὶ κύκλος εἷς ὁ προειρημένος, ὁ μέγισος τῶν κατὰ τὸ κρυσαλλοειδὲς, ὅρος τε κοινὸς ἀμφοτέροις ἐσιν, &c. Sic ſenſus eſt perſpicuus, & bene convenit doctrinæ Galeni hic traditæ.

κοινὸς ἀμφοτέροις ἐστὶν, καὶ σύνδεσμος αὐτοῖς γίνεται, καὶ προσέτι τῷ ἀμφιβληστροειδεῖ σώματι τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ τῷ χοροειδεῖ χιτῶνι. τὸ γὰρ ἰσχυρότατον ἐν αὐτοῖς, καὶ μάλιστα στηρίζειν αὐτὰ καὶ σκέπειν δυνάμενον ὁ χιτὼν οὗτός ἐστιν· ἀλλ᾽ ὥσπερ εἰς τὴν ἐκείνων φυλακὴν ἰσχυρὸς ἦν, οὕτως εἰς τὴν ἰδίαν ἀσθενὴς [1] καὶ ἀδύνατος φέρει ἀβλαβῶς τὴν σκληρότητα τῶν περικειμένων ὀστῶν. ὡς οὖν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον, οὕτω κἀνταῦθα τὸν ἀπὸ τῆς παχείας μήνιγγος χιτῶνα περιβέβληται· καὶ διεστὼς δὲ ὁ χιτὼν οὗτος ἀπ᾽ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὰ μέρη, καὶ μόναις ταῖς τῶν ἀγγείων διαφύσεσι συναπτόμενος αὐτῷ, κατὰ τὸν προειρημένον ἐκεῖνον κύκλον ἐν τῷ κρυσταλλοειδεῖ συνέφυ· καὶ πέμπτη σύμφυσις ἐπὶ ταῖς προειρημέναις τέτταρσι, καθ᾽ ἕνα τόπον τοῦτον γενομένη, πᾶσι τοῖς ὑποκειμένοις [2] ὄφελος οὐ σμικρόν ἐστιν. ἡ μὲν οὖν σκληρὰ μήνιγξ ἀσφαλῶς τῇ χοροειδεῖ συμπέφυκεν· αὐτὴ δὲ αὖ πάλιν τῷ ἀμφιβληστροειδεῖ, καὶ οὕτω τῷ ὑαλοειδεῖ τε καὶ κρυσταλλοειδεῖ, τῷ μὲν καθ᾽ ὅλον ἑαυτὸν, τῷ δὲ κατὰ τὴν ἶριν μόνην· ὥστε διὰ τῶν μέσων σωμάτων τὸ ὑαλοειδὲς ὑγρὸν τῷ πάντων ἔξωθεν ἥνωται χιτῶνι, τὸ μαλακώτατον τῷ σκληροτάτῳ. ἐπὶ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον ἔκτος ἔξωθεν ἐγγύς τις ἥκει κύκλος εἰς τὸν σκληρὸν χιτῶνα καταφυόμενος, αἱ τῶν κινούντων τοὺς ὀφθαλμοὺς μυῶν ἀπονευρώσεις. [3] ἕβδομος ἐπὶ τούτοις ἄλλος, ἡ τοῦ περιοστίου κατάφυσις, ἅμα μὲν συνδοῦντος ὅλον τὸν ὀφθαλμὸν τοῖς ὀστοῖς, [4] ἅμα δὲ σκέποντος τοὺς κινοῦντας αὐτὸν μῦς. καί σοι καὶ τοῦτον ἤδη τὸν ὑμένα θεάσασθαι καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς ἐστὶ, λευ-

1. καὶ ἀδύνατος φέρει] Gal. IV. 531. καὶ ἀδύνατος φέρειν. recte.

2. ὄφελος οὐ σμικρόν ἐστιν. ἡ μὲν οὖν σκληρὰ μήνιγξ] Gal. IV. 532. ὄφελος οὐ σμικρόν ἐστι, πρὸς τὸ μήτε πάσχειν ὑπὸ τῶν περικειμένων ὀστῶν, μήτε ἐν ταῖς σφοδροτάταις κινήσεσιν ἀποῤῥήγνυσθαι ἀπ᾽ ἀλλήλων. ἡ μὲν οὖν σκληρὰ μήν-

inſunt: eſtque terminus utrisque communis, ligamentumque his ipſis, & præterea corpori retiformi, & quarto choroidi tunicæ efficitur. Hæc enim tunica inter ea eſt robuſtiſſima, & quæ ipſa ſtabilire maximè queat & tegere: ſed quemadmodum ad illa tuenda ſatis firma erat, ita ad ſe ipſam tuendam non erat ſatis, & circumjacentium oſſium duritiam ferre citra noxam non poterat. Ut igitur in cerebro, ita hic quoque à craſſa membrana circumveſtitur, diſtatque ſane hæc tunica ab ea in omnibus partibus, ſoliſque vaſorum productionibus ipſi connexa: in eo tamen circulo prædicto, qui in cryſtallino ineſt, conjungitur: & quinta, præter quatuor antedictas, in uno hoc loco hæc eſt conjunctio, quæ ſubjectis omnibus commoditatem non mediocrem affert. Dura igitur membrana toti choroidi eſt applicata, hæcque rurſus retiformi & cryſtallino: illi quidem per ipſum totum; huic autem per ſolam iridem. Itaque per corpora media humor vitreus tunicæ omnium extimæ conjunctus eſt, molliſſimæ duriſſimus. Huic eidem circulo ſexta quædam tunica extrinſecus prope accedit in duram tunicam inſerta, in qua muſculorum oculos moventium aponeuroſes ſunt. Septima autem præter has alia eſt perioſtii inſertio, quæ ſimul totum oculum cum oſſibus colligat, ſimul autem moventes ipſum muſculos tegit. Quin tibi membranam hanc etiam ante diſſe-

ctionem

μήνιγξ. Judicet harum rerum peritus, an, quæ hic loci deſiderantur, exciderint vitio librariorum, an de induſtria omiſſa ſint. Certe mihi non videntur prætermittenda eſſe.

3. ἕβδομος ἐπὶ τούτοις ἄλλος] Gal. ead. p. ἕβδομος ἐπὶ τούτοις ὅλως. præfero ἄλλος; quam lectionem Raſarius confirmat & Charterius.

4. ἅμα δὲ σκέποντος] Gal. ead. p. ἅμα δὲ καὶ σκέποντος.

1. θεάσῃ

λευκὸν μὲν οἷόσπερ καὶ φαίνεται, τελευτῶντα δ' οἷπερ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος ὑποβέβληται κύκλων, ἵνα συνάπτῃ τὸ λευκὸν τῷ μέλανι. καλεῖται δ' ἶρις ὁ τόπος οὗτος, ἔνιοι δὲ στεφάνην ὀνομάζουσι. καὶ εἰ καλῶς προσέλθοις αὐτῶν τῇ διαιρέσει, καὶ μηδὲν συγχέας ἐπισκοποίης, [1] θεάσῃ κύκλους ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντας ἑπτὰ ἐνταῦθα, καὶ πάχει, καὶ χροιᾷ διαφέροντας· ὥστε μηδ' ἂν εἰ βουληθείης γ' ἑτέρως ὀνομάσαι τὸ χωρίον δυνηθῆναι, πλὴν ἶριν. μέχρι μὲν οὖν τῆς μέσης χώρας τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ἠγάγομεν ἤδη τῷ λόγῳ τοὺς ἐπιβάλλοντας ἀλλήλοις καὶ συμφυομένους ἐνταῦθα κύκλους ἑπτά. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε μάλιστα θαυμάσαις ἄν· ἵνα γὰρ αἰσθάνηταί τε τῶν ἰδίων αἰσθητῶν ἀκριβῶς τὸ κρυσταλλοειδὲς, ἅμα δὲ ἀσφαλῶς φρουρῆται, παχὺν ἱκανῶς ὄντα τὸν κερατοειδῆ χιτῶνα, [2] καὶ ἧττον τῆς χρείας πυκνὸν, πυκνότερόν τε ἅμα καὶ λεπτότερον ἀποφύειν [3] ὑπήρξατο ἡ φύσις. καὶ κατὰ βραχὺ προάγουσα τὸ μεσαίτατον αὐτοῦ, πάνυ σφόδρα λεπτὸν καὶ πυκνὸν ἀπειργάσατο. [4] καί σοι δόξει κοινῶς ἐοικέναι τοῦτο τοῖς κέρασι τοῖς εἰς λεπτὰ τετμημένοις, ὅθεν αὐτῷ καὶ τὴν προσηγορίαν πρέπειν ἡγησάμενοι τοῦ κερατοειδοῦς, οὕτω καλοῦσιν. ὁ τοίνυν κερατοειδὴς χιτὼν λεπτὸς καὶ σκληρὸς καὶ πάνυ πυκνὸς γενόμενος, εὐθὺς ἂν ἔμελλεν ἔσεσθαι καὶ λαμπρὸς, οἷος ἐπιπέμπειν αὐγὴν ἐπιτηδειότατος εἶναι, παραπλησίως τοῖς ἀκριβῶς διεξεσμένοις τε καὶ λελεπισμένοις κέρασι· τὸν δὲ ἀπὸ τῆς λεπτῆς μήνιγγος φυόμενον χιτῶνα τὸν χοροειδῆ, πολλαχόθι μὲν μέλανα, πολλαχόθι δὲ φαιόν τε καὶ κυανοῦν εἰργάσατο ἡ φύσις, ἀπὸ τῆς ἴρεως

1. θεάσῃ κύκλους ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντας ἑπτὰ ἐνταῦθα] Gal. ead. p. θεάσῃ κύκλους ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντας ἐξ ἐνταῦθα. procul dubio ἐξ mendosum est, ut ex Charterii versione etiam apparet.

2. καὶ ἧττον τῆς χρείας πυκνὸν] subaudiendum ἕνεκα: ἧττον πυκνὸν τῆς

ctionem licet intueri, albam ſane, prout etiam cernitur; deſinentem vero in circulo, ubi & aliæ omnes ſubjectæ ſunt, & ubi album nigro conjungitur, qui ſane locus iris nominatur, eamque nonnulli coronam vocant. Si hæc probe diviſeris, & nihil confundens conſideraris, circulos ſeptem videbis ſibi ipſis deinceps inſidentes, craſſitie tamen coloreque diſcrepantes, ut ne, ſi velis quidem, hunc locum aliter, quam irim, queas appellare. Ad mediam igitur usque humoris cryſtallini regionem ſeptem circulos, ſibi ipſis illic incumbentes ac cohærentes, oratione jam perduximus: quod autem hic ſequitur, maxime admiraberis. Ut enim cryſtallinus humor propria ſenſibilia inquiſite ſentiret, ſimulque tuto conſervaretur, corneam tunicam valde craſſam, & minus denſam, quam uſus poſtulabat, denſiorem ſimul ac tenuiorem natura coepit producere: tum paulatim promovens, partem ejus maxime mediam longe tenuiſſimam ae denſiſſimam effecit: ac tibi quidem cornibus, in tenues partes diſſectis, ſimilis apte videbitur: unde etiam ei nomen à cornu ſimilitudine convenire exiſtimantes, corneam tunicam appellaverunt. Hæc igitur cornea tunica, tenuis, dura, & valde denſa facta, protinus utique ſplendida erat futura: cujusmodi ad ſplendorem transmittendum eſſe poſſet opportuniſſima, non ſecus quam cornua accurate deraſa atque extenuata. Choroidem vero tunicam, quæ à tenui membrana producitur, natura multis partibus nigram, multis fuſcam, multisque cæruleam effe-

χρείας ἕνεκα. Raſarius hoc male accepit, & Charterius etiam.

3. ὑπήρξατο ἡ φύσις] Gal. IV. 533. ἀπήρξατο ἡ φύσις. ita Raſarius videtur legiſſe, ſed noſtra non deterior ſane.

4. καί σοι δόξει κοινῶς ἐοικέναι] Gal. ead. p. καί σοι δόξει δεινῶς ἐοικέναι. recte. hanc lectionem confirmat verſio Raſarii.

I. κυ-

ἴρεως ἅμα τῷ κερατοειδεῖ προσάγουσα, θρέψοντα μὲν τῇ παραθέσει τὸν κερατοειδῆ, κωλύσοντα δὲ προσπίπτειν τὸν κερατοειδῆ σκληρὸν ὄντα τῷ κρυσταλλοειδεῖ, θέαμά τε γενησόμενον ἰατήριον πονούσης ὄψεως· ὅθεν οἶμαι καὶ φύσει πάντες ἐπειδὰν κάμνωμεν ἐν λαμπραῖς αὐγαῖς, αὐτίκα τὰ βλέφαρα κλείομεν, ἐπὶ τὸ σύμφυτον ἴαμα σπεύδοντες. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ ταύτην θαυμάζω τὴν ἐπαληλιμμένην τῷ χιτῶνι τούτῳ [1] κυανῆν· οὐδὲν δ' ἧττον αὐτῆς θαυμάζω καὶ [2] τὴν ἐπιτραφεῖσαν ἐντὸς δασύτητα τῷ περιέξοντι τὸ ὑαλοειδὲς ὑγρὸν χιτῶνι. [3] νοτέρα γὰρ αὐτὴ καὶ μαλθακὴ, καθάπερ σπογγιὰ, τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ ψαύουσα, τὴν τοῦ χιτῶνος ὅλου γειτνίασιν [4] ἄλυπον αὐτῷ παρέχει. καὶ τούτου μᾶλλον ἔτι θαυμάζω τὴν ἐκτὸς πυκνότητα, καθ' ἣν ὁμιλεῖ τῷ σκληρῷ χιτῶνι τῷ κερατοειδεῖ, χάριν τοῦ μηδ' αὐτόν τι πάσχειν ὑπὸ τοῦ κερατοειδοῦς. ἔτι δὲ δὴ μεῖζον θαῦμα τὸ κατὰ κόρην αὐτοῦ τρῆμα. διέτρησε γὰρ ἐνταῦθα [5] τὸν κυανοῦν τοῦτον τὸν ῥαγοειδῆ· καλοῦσι γὰρ οὕτως αὐτὸν, εἰκάσαντες, οἶμαι, ῥαγὶ σταφυλῆς τὴν ἐκτὸς λειότητα, καὶ τὴν ἐντὸς δασύτητα· καὶ κατὰ τοῦτο μόνον τὸ τρῆμα, τοῦ κερατοειδοῦς τε καὶ τοῦ κρυσταλλοειδοῦς οὐδεὶς ἐν τῷ μέσῳ χιτὼν ἕτερός ἐστιν, ἀλλ' οἷον διὰ λεπτοῦ πάνυ καὶ λευκοῦ κέρατος ἡ τῆς ἔνδον αὐγῆς πρὸς τὴν ἔξω κοινωνίατε καὶ κρᾶσις γίνεται· καὶ ὅπως μηδὲ κατὰ τοῦτο τρῆμα ψαύσῃ ποτὲ ὁ κερατοειδὴς χιτὼν τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ,

1. κυανῆν] Gal. IV. 533. κυανὴν χρόαν.

2. τὴν ἐπιτραφεῖσαν δασύτητα] Gal. IV. 535. τὴν ἐπιτραφεῖσαν τραχύτητα. Ald. θρασύτητα. Ferri potest nostra lectio ; infra paulo ead. p. καὶ τὴν ἐντὸς δασύτητα dixit Gal. de eadem tunica ῥαγοειδεῖ. Vocem τραχύτητα damnat Hofmannus , sed adi Plempium 1. 10. Opthalmograph. & videbis non esse improbandam. τραχύτητα agnoscit Rasarius.

3. νοτέρα γὰρ αὐτὴ καὶ μαλθακὴ] Gal.

effecit, eamque ab iride una cum cornea promovit, cum ut corneam ſua vicinitate aleret, tum ut prohiberet, ne cornea quæ dura eſt, humori cryſtallino incideret, ac denique ſpectaculum foret, quod aſpectui laboranti remedio eſſet: quod in cauſa eſt (ut ego quidem puto) ut omnes quum lucis ſplendore offendimur, natura ducti palpebras repente claudamus, ad innatum nobis remedium properantes. Atque ego quidem non poſſum non vehementer admirari hunc cæruleum colorem, quo hæc tunica tincta eſt: nec minus eo admiror aſperitatem quæ intus à tunica humorem vitreum contentura nutritur. Quum enim hæc humida ac mollis inſtar ſpongiæ ſit, humorem cryſtallinum contingens, totius tunicæ vicinitatem ipſi innoxiam præſtat. Quo adhuc multo magis externam ejus denſitatem demiror, qua duram tunicam corneam contingit, ne ipſa à cornea quicquam læderetur. Sed præterea magis admirabile eſt tunicæ hujus foramen ad pupillam: ibi enim tunicam cæruleam uveam, quam ita appellant, opinor, acino uvæ lævitatem ejus externam & denſitatem internam comparantes, pertudit: & qua duntaxat hoc foramen eſt, nulla tunica alia eſt inter corneam & cryſtallinam media, ſed veluti per cornu tenue admodum atque album, ſplendor internus cum externo communicat & commiſcetur. Et ne per hoc foramen cornea tunica aliquando cryſtallinum humorem contingeret, opifex noſter providit, ſimul

Gal. Charter. IV. 535. ὑγρὰ γὰρ ἄυτη γε καὶ μαλακή. Baſil. margini adſcribitur ὑγρὰ. Ald. & Baſil. pro ὑοτέρα habent ἕτερα. mendoſe. Conjicio Charterium ὑγρὰ in contextum recepiſſe, cum vera lectio ſit νοτέρα.

4. ἄλυπον αὐτῷ παρέχει] Gal. ead. p. ἄλυπον παρέχει. rectius noſter.

5. τὸν κυανοῦν τοῦτον] Gal. ead. p. τὸν κυανὸν χιτῶνα τοῦτον. utrumque recte. antea habuimus κυανῆν pro κυανὴν χρόαν.

ὑγροῦ, προυνοήσατο ὁ δημιουργὸς, ἅμα μὲν ἐπὶ πλέον ἐκτὸς ἀπαγαγὼν τὴν ταύτῃ μοῖραν τοῦ κερατοειδοῦς· ἅμα δ' ὑγρὸν λεπτὸν καὶ καθαρὸν, οἷόν περ τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς ἐστὶ, περιχέας τῷ κρυσταλλοειδεῖ· καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις, [1] αἰθεροειδοῦς τε καὶ αὐγοειδοῦς πνεύματος πληρώσας τὴν χώραν ἅπασαν τῆς κόρης. τὸ μὲν οὖν πνεῦμα τοῦτο ἐν τοῖς ὀπτικοῖς ἀποδέδεικται λόγοις, ὡς αὐγοειδές τέ ἐστι, καὶ τὴν πρώτην καὶ μεγίστην δύναμιν εἰς τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἐνέργειαν εἰσφέρεται. περὶ δὲ τῆς ὑγρότητος ἐκ τῶνδ' ἂν μάθοις, ὡς οὐκ εἰς τὸ πληροῦν μόνον, τὴν κενὴν χώραν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ μὴ καταξηραίνεσθαι τό, θ' ὑγρὸν [2] τὸ κρυσταλλοειδὲς αὐτὸ, καὶ τὴν ἔνδον μοῖραν τοῦ ῥαγοειδοῦς, ἀναγκαιότατόν ἐστιν· εἰ πρῶτον μὲν γνοίης ὅση γίγνεται βλάβη ταῖς ὄψεσι πλέονος αὐτοῦ κενωθέντος ἐν ταῖς παρακεντήσεσι, καὶ ὡς τὸ πάθημα τὸ πρὸς τῶν ἰατρῶν ὀνομαζόμενον γλαύκωσις, ξηρότης μέν ἐστι καὶ πῆξις ἄμετρος τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ· τυφλοῖ δ', εἴπέρ τι καὶ ἄλλο τῶν κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν νοσημάτων. [3] ἅπαντά τε οὖν ταῦτα θαυμαστὴν ἔνδειξιν ἔχει προνοίας, καὶ τούτων οὐχ ἥκιστα τὸ σύμφυτον ἀμφίεσμα τοῦ κρυσταλλοειδοῦς· λεπτότερος γὰρ καὶ τῶν ἰσχνῶν ἀραχνίων ἐστὶ, καὶ λευκότερος· καὶ τὸ τούτου μεῖζον, ὅτι μηδὲ περὶ πᾶν ἐκτέταται τὸ κρυσταλλοειδὲς, [4] ἀλλὰ τὸ μὲν ἑνούμενον αὐτοῦ μέρος τῷ ὑαλοειδεῖ, τελέως ἀσκέπαστόν ἐστι καὶ

γυμ-

1. αἰθεροειδοῦς τε καὶ αὐγοειδοῦς πνεύματος πληρώσας] Gal. IV. 536. ἀερώδους τε, καὶ αὐγοειδοῦς πνεύματος πληρώσας. Charterius videtur in contextum recepisse vocem ἀεροειδοῦς margini Edit. Basil. adscriptam. Lectionem nostram confirmat Theophil. Edit. Morel. p. 65. Ejus verba hæc sunt: καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις αἰθεροειδοῦς τε καὶ αὐγοειδοῦς, πληρώσασα πνεύματος ἅπασαν τὴν χώραν τῆς κόρρης. Et Gal. V. 218. his verbis: δεόντως ἂν ἐροῦμεν αὐγοειδὲς μὲν εἶναι τὸ τῆς ὄψεως ὄργανον, ἀεροειδὲς δὲ τὸ τῆς ἀκοῆς. quare ἀεροειδὲς locum hic habere non potest. Vid. etiam p. 356. ubi idem habetur τὸ δὲ τῆς ἀκοῆς, ἀερῶδες. Ald. & Basil.

ἀθε-

ſimul portionem hanc corneæ foras longius abducens, ſimul autem humorem quendam tenuem & ſincerum, qualis in ovis cernitur, cryſtallino circumfundens, ac tertio præter hæc, ſpiritu ætherio ac ſplendido omnem pupillæ implens regionem: de quo quidem ſpiritu in commentariis de aſpectu ſatis diximus, & quam lucidus ſit, & quam maximum præcipuumque ad oculorum actionem momentum afferat, demonſtravimus. De humore vero ex his poteris intelligere, eum non modo ad implendum inane ſpatium, verum etiam ne humor cryſtallinus ac portio uveæ interna exſiccetur, maxime neceſſarium eſſe: ſi tamen prius percipias, in compunctionibus ex copioſiore ejus evacuatione, oculos lædi: & affectionem quæ glaucedo a medicis nominatur, eſſe ſiccitatem, ac nimiam humoris cryſtallini concretionem, & cæcitatem maxime, præ omnibus morbis, qui oculis accidunt, inferre. Atque hæc quidem omnia admirabilem quandam providentiam arguunt, & eorum maxime innatum cryſtallini humoris amiculum: nam ea tunica eſt tenuibus araneis tenuior atque candidior: & quod etiam majus eſt, non eſt toti humori cryſtallino prætenſa, ſed quæ ejus pars vitreo humori conjungitur, prorſus ſine munimento eſt, ac tunicæ expers: ea

ἀθερώδους. male.

2. τὸ κρυϛαλλοειδὲς αὐτὸ] Gal. ead. p. τὸ κρυϛαλλοειδὲς αὐτῶν. minus bene.

3. ἅπαντά τε οὖν ταῦτα θαυμαϛὴν ἔνδειξιν ἔχει προνοίας] Gal. IV. 538. ἅπαντά γε οὖν ταῦτα θαυμαϛῆς τινος ἔνδειξιν ἔχει προνοίας τε ἅμα καὶ τέχνης. ſi fas eſſet tantundem recedere a contextu noſtro, præferrem lectionem Galeni; ſed quis ſcit, an ita viſum fuerit Epitomatori noſtro?

4. ἀλλὰ τὸ μὲν ἑνούμενον αὐτῷ μέρος τῷ ὑαλοειδεῖ] Gal. ead. p. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐνοχούμενον αὐτοῦ μέρος τῷ ὑαλοειδεῖ. Utraque ferri poteſt. ſic p. 15. ὥϛε διὰ τοῦτο μέσον ὀχεῖται κατὰ τούτου τὸ κρυϛαλλοειδές. ſic mox, ἑνοῦσθαι γὰρ κατὰ τοῦτ' ἄμεινον ἦν ἀλλήλοις τὰ ὑγρά.

γυμνὸν χιτῶνος· ἑνοῦσθαι γὰρ κατὰ τοῦτ' ἄμεινον ἦν ἀλλήλοις τὰ ὑγρά· τὸ δὲ ὑπερκύπτον ἅπαν, εἰς τοὐκτὸς ψαῦον τοῦ ῥαγοειδοῦς, τὸν λεπτὸν τοῦτον καὶ λαμπρὸν περιβέβληται χιτῶνα. καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς κόρης εἴδωλον, [1] οἷον ἐν κατόπτρῳ, τόπῳ τινὶ συνίσταται. καὶ γὰρ δὴ καὶ λεῖός ἐστι καὶ στιλπνὸς ὑπὲρ πάντα τὰ κάτοπτρα· καὶ πανταχόθεν ἄρα τὸ τῆς ὄψεως ὄργανον ὑπὸ τῆς φύσεως κεκόσμηται· τὰ δὲ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπ' ἐγκεφάλου κατιόντα νεῦρα αἰσθητικὰ πρότερον ἡ φύσις εἴσω τοῦ κρανίου συνάψασα, καὶ ἐπικάμψασα, καὶ τοὺς πόρους αὐτῶν ἑνώσασα, καὶ σχῆμα παραπλήσιον τῷ Χ γράμματι ποιήσασα, μετὰ ταῦτα πάλιν ἑκάτερον ἐπὶ τὸν κατ' εὐθὺ τῆς ἄνωθεν ἐκφύσεως ὀφθαλμὸν προήγαγεν, ὥστε τὸ ἀπ' ἐγκεφάλου παραγινόμενον εἰς ἑκάτερον τῶν ὀφθαλμῶν πνεῦμα, εἴποθ' ἕτερος αὐτῶν μύσειεν, ἢ πηρωθείη, τελέως ὅλον εἰς τὸν ὑπόλοιπον ἰέναι· διπλασιαζομένης γὰρ αὐτοῦ τῆς ὀπτικῆς δυνάμεως, ἄμεινον ὄψεται.

ΠΕΡΙ ΡΙΝΟΣ.

ΤΗΣ ῥινὸς ἐχούσης μέσον διάφραγμα καὶ πόρους ἀξιολόγους, τούτους δὴ τοὺς φαινομένους, καθ' ἕκαστον μυκτῆρα χρὴ γινώσκειν, ἀνωτέρω τῶν μέσων τῆς ῥινὸς ἑκάτερον αὐτῶν δίχα σχιζόμενον. ἥκει δὲ τῶν μερῶν, τὸ μὲν ἕτερον εἰς τὸ τοῦ στόματος ἔνδον, τὸ δ' ἕτερον ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐφέρετο, πρὸς αὐτὸν ἀναβαίνει τὸν ἐγκέφαλον, ἔνθα τυγχάνουσιν

νουσιν

1. οἷον ἐν κατόπτρῳ, τόπῳ τινὶ συνίσταται] Gal. IV. 538. οἷον ἐν κατόπτρῳ τινι, τούτῳ συνίσταται. Sic Rasarius etiam legisse videtur, & cum Gal.

ea enim parte humores conjungi inter ſe erat melius: quæ vero ejus pars omnis extra prominet tangitque, uveam, tenuem hanc lucidamque tunicam eſt induta: atque etiam ipſius pupillæ imago in ea, veluti in ſpeculo quodam, conſiſtit: ſi quidem tunica hæc levis eſt, & ſupra omnia ſpecula fulgens. Atque ita videndi inſtrumentum ex omni parte à natura fuit exornatum. Nervos autem ſenſificos à cerebro ad oculos deſcendentes natura prius intra cranium conjungens ac reflectens, ipſorumque meatus exiguos uniens, & figuram X literæ ſimilem faciens, poſtea utrumque rurſus ad ſupernæ rectitudinis productionem ad oculum produxit, ut ſpiritus qui a cerebro ad utrunque oculum proficiſcitur, ſi quando eorum alter clauſus fuerit, aut omnino mutilus, in alterum plane commearet: videndi enim facultate eo modo duplicata, acrius erat viſurus.

DE NASO.

Quum naſus in medio ſeptum, duoque foramina ſatis conſpicua habeat, quæ cernuntur & in ſingulis naribus ſingula, ſcire convenit, eorum utrumque ſupra media naſi loca in duas partes eſſe diviſum, quarum altera pars intima oris excipit, altera recta, ut a principio ferebatur, ad cerebrum conſcendit, ubi ſunt exortus anteriorum cerebri ventriculorum:

Gal. conſentit Theophil. p. 65. τὸ γοῦν εἴδωλον τῆς κόρρης ὡς ἐν κατόπτρῳ τινὶ, τούτῳ τῷ χιτῶνι, συνίσαται σιλπνῷ καὶ λείῳ ὄντι ὑπὲρ ἅπαντας.

νουσιν αἱ ἀποφύσεις τῶν προσθίων κοιλιῶν, καθ' ὃ καὶ ἡ τῶν ἠθμοειδῶν ὀστῶν θέσις ἐστι· καὶ ἥγε μήνιγξ ἡ παχεῖα καταψαύει τῶνδε τῶν ὀστῶν, ὀπαῖς λεπταῖς τέτρηται· καὶ διὰ ταύτης γέτοι πρώτης ἠθεῖται τὰ παχύτερα τῶν τοῦ ἐγκεφάλου περιττῶν, ἡ βλέννα καὶ ἡ κόρυζα, πρώτην μὲν τὴν παχεῖαν μήνιγγα διεξερχόμενα, μετ' ἐκείνην δὲ διὰ τῶν ἠθμοειδῶν ὀστῶν ἠθούμενα, κἄπειθ' οὕτως ἐμπίπτοντα τοῖς πόροις τῆς ῥινός. ἐν δὲ τῇ διὰ τούτων πορείᾳ μέρος, [1] ἔστιν ὅτε παραπίπτει τῶν καταφερομένων εἰς τὸ στόμα διὰ τῶν εἰρημένων ἐκ τῆς ῥινὸς εἰς αὐτὸ συντρήσεων· ὑπαλείφει δ' ἄναιμος χιτὼν ὑμένος παχύτερος, αὐτούς τε τῆς ῥινὸς τοὺς εὐθεῖς πόρους ἀναφερομένους ἄχρι τῶν ἠθμοειδῶν, καὶ πρὸς τούτοις τοὺς ἄλλους τοὺς λοξοὺς οὓς εἰς τὸ στόμα τελευτᾶν ἔφην, συνεχὴς ὢν τῷ τὴν τοῦ στόματος ὅλου περιγραφὴν ἔνδοθεν ὑπαλείφοντι, καὶ τὴν γλῶτταν ἀναμφιεννῦντι, φάρυγγά τε, καὶ λάρυγγα, καὶ τραχεῖαν ἀρτηρίαν, καὶ στόμαχον. γέγονε δ' ἡ εἰς τὸ στόμα σύντρησις κατὰ τὴν ὑπερῴαν, χάριν τοῦ μὴ κατ' εὐθὺ τῆς τραχείας ἀρτηρίας εἶναι τὴν ἀρχὴν τῆς εἰσπνοῆς, [2] ἀλλὰ καμπήν τινα καὶ οἷον ἕλικα γίγνεσθαι πρότερον εἰς αὐτὴν ἰόντος τοῦ πνεύματος, [3] ὡς ἂν μὴ ψύχηταί ποτε τὰ περὶ τὸν πνεύμονα, [4] ψυχροῦ πολλάκις γιγνομένου τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος, μήτε τοὺς ἀναμεμιγμένους ὄγκους αὐτῷ πολλάκις κόνεως, ἢ τέφρας τινὸς, ἢ τοιούτου παραγίνεσθαι μέχρι τῆς ἀρτηρίας, φθάνοντας προσπίπτειν τοῖς περὶ τὰς καμπὰς σώμασιν ὑγροῖς καὶ μαλακοῖς ὑπάρχουσι.

ΠΕΡΙ

1. ἔστιν ὅτε παραπίπτει] Gal. V. 355. ἔστιν ὅτε καταῤῥεῖ. magis placet hæc lectio Galeni.

2. ἀλλὰ καμπήν τινα καὶ οἷον ἕλικα γίγνεσθαι πρότερον] Gal. IV. 571. ἀλλὰ καὶ καμπήν τινα, καὶ οἷον ἕλικα γίνεσθαι πρότερον. melius.

3. ὡς ἂν μὴ ψύχηταί ποτε] sequitur

rum: qua etiam parte ossium coli ſimilium eſt ſitus. Membrana autem craſſa, quæ oſſibus hisce ſubſternitur, minutis eſt foraminibus trajecta, per quam primam cerebri excrementa craſſiora transmittuntur, ut mucus & deſtillatio primum per craſſam membranam egreſſæ, poſtea vero per oſſa coli ſimilia trajectæ, denique in ipſas nares incidunt. Sed dum hæc ita defluunt, pars eorum in os per ea foramina quæ â naribus in ipſum diximus pertranſire, quandoque delabuntur: naſi autem foraminibus quæ & recta ſunt, & ad oſſa colo ſimilia aſcendunt, itemque iis, quæ obliqua ſunt, & in ipſum os deſinere diximus, tunica exanguis craſſior quam membrana ſubſternitur: quæ ei tunicæ continua eſt, quæ totam oris circumferentiam internam, linguamque & fauces, & larynga, & aſperam arteriam, & gulam complectitur. Facta autem in ore perforatio in palato eſt, ne principium inſpirationis recta ad aſperam arteriam fieret: ſed deflexio quædam eſſet, ac veluti ambages, priusquam ſpiritus ad arteriam perveniret, ne quum ambiens nos aër nimis ſit frigidus, pulmo aliquo tempore refrigeraretur, & ne admixtæ moles pulveris, aut cineris, aut alterius ejusmodi arteriam usque pervenirent, ſed in illis flexibus corporibus humidis & mollibus prius inciderent.

DE

tur παραγινεσθαι cum caſu quarto; quare hic ſcribendum eſt ψύχεσθαι, ne oratio ſit ſolœca.

4. ψυχρȣ̃ πολλάκις γιγνομένȣ τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος]. Gal. ead. p. ψυχρȣ̃ πολλάκις ἱκανῶς γιγνομένȣ &c. magna hic in reliquis discrepantia, ut mentem potius Galeni, quam verba & ſyntaxin reſpexiſſe videatur Epitomator noſter.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΗΣ ΟΣΦΡΗΣΕΩΣ ΟΡΓΑΝΟΥ.

ΤΟ δὲ τῆς ὀσφρήσεως ὄργανον, δι᾽ οὗ ποιούμεθα τὴν διάγνωσιν τῶν ὀσφραντῶν, ἡ ῥὶς εἶναι δοκεῖ κατὰ τὴν πρώτην ἐπιβολὴν διανοίας. ἐν γοῦν τῷ διὰ τοῦ στόματος εἰσπνεῖν στεγνώσαντες ὁπωσοῦν ἂν αὐτὴν, οὐδενὸς τῶν ὀσφραντῶν ἀντιλαμβανόμεθα, καθά περ γε κἀπειδὰν ἀνοίξαντες τοὺς μυκτῆρας εἰσπνέωμεν, εὐθέως αἰσθανόμεθα. καὶ δὴ φαίνεται μηδεμία γιγνομένη διάγνωσις ὀσμῶν ἄνευ τῆς εἰσπνοῆς, καίτοι πεπληρωμένων γ᾽ ἐνίοτε τῶν πόρων τῆς ῥινὸς ἀτμοῦ [1] σφοδροτάτην ἔχοντος δύναμιν. ἐὰν γοῦν τις [2] ἐν οἴκῳ μικρῷ θυμιάσας [3] ἄσφαλτον, ἢ κασίαν, καὶ πληρώσας ὀσμῆς ἰσχυροτάτης, αὐτὸν εἰσελθὼν [4] ἀποπειρῷτο διὰ πολλοῦ χρόνου ποιούμενος τὴν εἰσπνοὴν, εἴσεται τοῦ λεγομένου τὴν ἀλήθειαν, ἐν μὲν τῷ τῆς εἰσπνοῆς χρόνῳ μόνῳ [5] τῆς ὀσμῆς αἰσθόμενος· ἐν δὲ τῷ λοιπῷ παντὶ μηδεμίαν [6] αὐτῶν ἴσχων διάγνωσιν, καίτοι πεπληρωμένων τῶν πόρων τῆς ῥινός. ἔοικεν οὖν ἕτερόν τι μόριον εἶναι τὸ τῶν ὀσμῶν διαγνωστικὸν, ἔνδόν που τεταγμένον ἐν βαθυτέρῳ τοῦ σώματος, καὶ εἰκός γε κατὰ τὰς προσθίας κοιλίας τοῦ ἐγκεφάλου τὴν τῶν ὀσφραντῶν αἴσθησιν γίγνεσθαι. τῆς γὰρ ἀναπνοῆς ὅλης ὑπὸ ἐγκεφάλου γιγνομένης, ἕνεκα τοῦ διαφυλάττεσθαι τῆς ἐν τῇ καρδίᾳ θερμασίας τὴν συμμετρίαν, [7] εὔλογον δή που πρὸ τοῦ ταύτην ἑαυ-

1. [σφοδροτάτην ἔχοντος δύναμιν] Gal. V. 357. σφοδροτάτου ἔχοντος δύναμιν. lectio nostra, quam confirmat Rasarius, sine dubio præferenda.

2. ἐν οἴκῳ μικρῷ θυμιάσας] Gal. ead. p. ἐν οἴκῳ σμικροτάτῳ θυμιάσας.

3. ἄσφαλτον, ἢ κασίαν] Gal. ead. p. ἄσφαλτον, ἢ κασίαν, ἢ σμύρναν, ἢ λιβανωτὸν, ἢ στύρακα. forte Oribasius brevitati studens, tres posteriores voces prætermisit.

4. ἀποπειρῷτο διὰ πολλοῦ χρόνου] Gal. ead. p. ἀποπειρῷτο διὰ πολλοῦ χρόνου. In variant. Lect. apud Gal. conjiciunt no-

DE ODORATUS INSTRUMENTO.

Odoratus autem inſtrumentum, quo res quæ ſub odoratum cadunt dijudicamus, primo quoque intuitu naſus eſſe videbitur, ac quum ore quidem inſpiramus, naſumque obturamus, nullum odorem ſentimus: quum primum vero naribus apertis ſpiritum trahimus, ſentimus. Nulla vero fieri videtur odorum dignotio ſine inſpiratione, etiamſi quandoque nares vapore qui vehementiſſimam vim habeat, expleantur. Ex quo fit, ut ſi quis in parva domo ſuffitum ex bitumine aut caſia faciat, eamque vehementiſſimo odore repleat, deinde ingrediens eundem naribus excipiat, & attrahere per longum temporis ſpatium conetur, hujusce rei veritatem intelligat: ſiquidem eo tantum tempore odorem percipiet, quo ſpiritum attrahet; reliquo vero nullum ſentiat, quanquam nares vapore ſunt repletæ. Quam ob rem alia corporis pars eſſe videtur, quæ odores dignoſcit, eaque interius in corpore conſtituta: & conſentaneum eſt odorum ſenſum in anterioribus cerebri fieri ventriculis, quum tota reſpiratio a cerebro fiat, ut modus caloris, qui in corde eſt, conſervetur: Conſentaneum eſt ipſum priusquam hoc ei a cerebro tribuatur, ſtatim lædi, quum immoderatius ſit redditum,

noſtrum eſſe præferendum.

5. τῆς ὀσμῆς αἰσθομενος] Gal. ead. p. τῆς ὀσμῆς αἰσθονόμενος. recte.

6. αὐτῶν ἴσχων διάγνωσιν] Gal. ead. p. αὐτȣ͂ ἔχων διάγνωσιν. melius eſt αὐτῶν quam αὐτοῦ: quanquam ego mallem αὐτῆς. & melius etiam ἴσχων quam ἔχων. vid. Thom. Magiſtr. V. ἴσχειν.

7. εὔλογον δή που πρὸ τοῦ ταύτην ἑαυτῷ πορίζειν, αὐτὸν ἑτοιμότατα βλάπτεσθαι, πεφυκότα πρὸς τὸν ἀμετρότερον ἤτοι θερμαινόντων, ἢ ψυχόντων] Gal. V. 363. εὔλογον δή που πρώτην ταύτην πορίζειν αὐτῷ, ἑτοιμότατον βλάπτεσθαι πεφυκότι πρὸς τῶν ἀμετροτέρων, ἤτοι θερμαινόντων, ἢ ψυχόντων. locus ita legendus & diſtinguendus eſt:

ἑαυτῷ πορίζειν, αὐτὸν ἑτοιμότατα βλάπτεσθαι, πεφυκότα πρὸς τὸν ἀμετρότερον ἤτοι θερμαινόντων, ἢ ψυχόντων. [1] πῶς οὖν οὐκ ἄν τινα πρὸς τοῦτο κίνησιν ἡ φύσις ἔδωκεν αὐτῷ σύμφυτον, ἐν μὲν ταῖς εἰσπνοαῖς ῥιπίζουσάν τε [2] καὶ σφίγγουσαν, ἐν δὲ ταῖς ἐκπνοαῖς ἀποχέουσαν, [3] ἐνίοτε πνεῦμα φλογῶδες, καὶ βλένναν, καὶ κόρυζαν. καὶ φαίνεταί γε ἐναργῶς ἡ κατὰ τὸν ἐγκέφαλον κίνησις, ἥν τινα κίνησιν ἔντε τοῖς βρέφεσι [4] καὶ τοῖς ἀνατετραμμένοις θεάσει. αὕτη οὖν ἡ κίνησις οὕτω κατὰ φύσιν τε καὶ διὰ παντὸς ὑπάρχει. προσγίνεται μὴν ἑτέρα τις ἐναργῶς φαινομένη κατὰ πάντα τὰ ζῶα. θεωρεῖται γὰρ ἐκκοπέντων αὐτῆς τῶν ὀστῶν τῆς κεφαλῆς ἡ κίνησις, ἔστ᾽ ἂν μὲν σιγῶσι, σφυγμώδης γενομένη κατὰ τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν ταῖς ἀρτηρίαις καὶ τῇ καρδίᾳ· κεκραγότων δ᾽, ἐξαίρεταί τε καὶ διαφυσᾶται πᾶς ὁ ἐγκέφαλος· καί μοι δοκεῖ τοῦτο συμβαίνειν ἀπό τε θερμασίας πλείονος ἀναπτομένης ἐν ταῖς μεγάλαις φωναῖς, ἐκθλιβομένων τε τῶν ὑλῶν ἄνω. προνοεῖται μὲν οὖν καὶ τῆς καρδίας ὁ ἐγκέφαλος, προνοεῖται δὲ δήπου πολὺ πρότερον ἑαυτοῦ, διαστέλλων μὲν τὸν θώρακα τῆς καρδίας ἕνεκα, διαστέλλων δὲ καὶ τὰς ἐν ἑαυτῷ κοιλίας ἑαυτοῦ χάριν. ἕλκει δὲ, διὰ μὲν τῶν κοιλιῶν τούτων τὸν ἐκ τῆς ῥινὸς ἀέρα διὰ δὲ τοῦ θώρακος, τὸν ἐκ τῆς τραχείας ἀρτηρίας καὶ

est: εὔλογον δή που πρώτην ταύτην ἑαυτῷ πορίζειν αὐτὸν, ἑτοιμότατα βλάπτεσθαι πεφυκότα πρὸς τῶν ἀμετρότερον &c. sic nihil emaculatius.

1. πῶς οὖν οὐκ ἄν τινα] Gal. V. 363. πῶς οὔ τινα. nostrum elegantius est.

2. καὶ σφίγγουσαν] Gal. ead. p. καὶ σφύζουσαν. perperam.

3. ἐνίοτε πνεῦμα φλογῶδες] Gal. ead. p. ἐνίοτε τὸ φλεγματῶδες. recte, inprimis ubi sequitur βλένναν, & κόρυζαν.

4. καὶ τοῖς ἀνατετραμμένοις] Rasarius videtur legisse ἀνατεθραμμένοις: vertit enim *& in iis qui educantur.* quod fateor me omnino non intelligere. si nostram retinemus, verti debet *& in iis qui evertuntur*, aut *prosternuntur.* Sed æque ignoro, quomodo hoc facere potest, ad motum cerebri cernen-

ditum, aut a calfacientibus, aut a refrigerantibus. Quomodo igitur natura ad hæc motum aliquem non dedit, qui ei eſſet ingenitus, qui in inſpirationibus ventilaret & conſtringeret, in expirationibus vero effunderet; quandoque ſpiritum flammeum, mucumque & pituitam? ac talis perſpicue videtur eſſe motus, qui in cerebro conficitur: quem ſane motum in infantibus & iis qui educantur perſentiſcimus, qui quidem motus ei & natura & ſemper ineſt. Sed alter quoquè accedit, qui evidenter in omnibus animantibus conſpicitur: nam inciſis capitis oſſibus videmus motum edi, dum ſiletur, pulſantem eodem rhythmo, quo & arteriæ & cor pulſant; dum clamatur vero, exeri & exſufflari totum cerebrum: id quod mihi videtur contingere propter nimium calorem vocis elatione accenſum, & propter materias ad ſuperna detruſas. Ergo cerebrum cordis curam gerit, ſed prius ſibi ipſum providet, quum pulmonem cauſa cordis diducat, & ſuos ventriculos cauſa ſui ipſius aperiat: quibus ſane ventriculis aërem ex naribus trahit; ex thorace verò, ex arteria aſ-

nendum. An ἀνατιραμένοις? vox artis chirurgicæ notiſſima. Utitur ea Gal.p.ult. laudat. & VII. 457. & Paul. Æginet. Edit., Baſil. p. 211. meminit ἀνατρήσεως & ἀνατρηθησόμενον, ubi agitur de perforatione in capitis vulneribus. Supereſt dum occaſio fert, ut locum Galeni in eodem Tractatu de Inſtrumento Odoratus p. ult. citat. apponam, quem parum intellexit Charterius, ut apparet ex verſione ejus. Verba Galeni hæc ſunt: οὔκουν οἴεσθαι χρὴ, καὶ μάλισθ' ὅταν ὕπτιοι τύχωμεν, ὅλης νυκτὸς κατακείμενοι. φθάσει γὰρ ἀποπληξία τις, ἢ κάρος, ἢ ἐπιληψία, συνιςᾶσα τῶν κοιλιῶν αὐτοῦ πληρωθεισῶν. *Id igitur credendum non eſt, præſertim cum ſupini tota nocte cubamus: impediret enim ne apoplexia, aut carus, aut morbus comitialis oppletis cerebri ventriculis fierent.* Ita Charterius vertit, cum verti debeat, ſine dubio, hunc in modum: *Id igitur credendum non eſt, maxime etiam quum cubuerimus ſupini tota nocte. Nam eo citius excitaretur* vel *induceretur Apoplexia quædam, aut carus, aut Epilepſia, oppletis cerebri ventriculis.*

1. οὐ

καὶ φάρυγγος, ᾧ πάλιν ὁ ἔξωθεν ἀὴρ ἐξ ἀνάγκης ἕπεται. διὸ οὖν ἡμῖν εὕρηται τό, τ' ἀναπνεῖν εἰς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τὸ τῶν ὀσμῶν ὄργανον εἶναι τὰς κοιλίας αὐτοῦ, μάλιςα δὲ αὐτῶν τὰ κάτω πέρατα, πλησιάζοντα τοῖς ἠθμοειδέσιν ὀνομαζομένοις ὀστοῖς.

ΠΕΡΙ ΩΤΩΝ.

ΤΟ τῆς ἀκοῆς αἰσθητικὸν ὄργανον, πρώτην μὲν τὴν κατὰ τὸ λιθοειδὲς ὀστοῦν ἕλικα τοῦ πόρου κατεσκευασμένην ἔχει, πρὸς τὸ μηδὲν τῶν ἔξωθεν αὐτῷ προσπιπτόντων λυμαίνεσθαι· δεύτερον δὲ, καθάπερ τῶν ὀφθαλμῶν τὰς τρίχας τῶν ὀφρύων ὑπερέθηκεν, ἐκδεξομένας προτέρας, εἴ τι τῆς κεφαλῆς εἰς αὐτοὺς καταῤῥέοι, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐβουλήθη προτάξαι τὰ ὦτα τῆς ἀκοῆς, [1] οὐ μόνον ἀποκωλύειν, ἀλλὰ καὶ προσεπισχεῖν τι δυνάμενα.

ΠΕΡΙ ΓΛΩΤΤΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΦΥΩΝ ΑΥΤΗΣ.

Ο χιτὼν τῆς γλώττης συνεχής ἐστιν ἅπαντι τῷ κατὰ τὴν τοῦ στόματος εὐρυχωρίαν ἄχρι τῆς φάρυγγος· ὁ δ' αὐτὸς οὗτος καὶ διὰ τοῦ στομάχου, καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας κατέρχεται, [2] συνεχὴς ὢν ἐν αὐτῷ πάντων, ὡς εἴρηται, τούτων ὑπάρχων, κοινὸς γλώττης καὶ στόματος παντὸς, ἐπιγλωττίδος τε καὶ φάρυγγος, καὶ στομάχου καὶ γαστρὸς, καὶ λάρυγγος, καὶ τραχείας ἀρτηρίας· τὸ δὲ

1. οὐ μόνον ἀποκωλύειν, ἀλλὰ καὶ προσεπισχεῖν τι δυνάμενα] Apud Gal. IV. 573. legitur οὐ μόνον ἀποκωλύσειν γὰρ ἔμελλε τὰ προτετάγμενα τὴν τῆς φωνῆς ἔμπτωσιν, ἀλλὰ καὶ προσεπισχήσειν τι. Auctor ſimpliciter &c.

aſpera, & faucibus, quem etiam aër extrinſecus neceſſario conſequitur: quibus quidem fit rebus, ut a nobis inventum ſit, & reſpirationem cerebri, & odorum inſtrumentum eſſe cerebri ventriculos, & præſertim eorum fines inferiores, qui vicini ſunt iis oſſibus, quæ colo ſimilia nominantur.

DE AURIBUS.

Inſtrumentum ſenſus auditus eſt ejusmodi ut in ipſo primum meatus, qui eſt in oſſe lapidoſo, involucrum habeat, ne quid eorum quæ extrinſecus incidunt, ei noceat. Poſtea vero quemadmodum ſuperciliorum pilos ſupra oculos natura conſtituit, qui prius ſi quid à capite in ipſos deflueret, exciperent, eodem modo voluit aures auditui præponere, quæ non ſolum prohiberent, ſed aliquid etiam afferre ſimul poſſent.

DE LINGUA, DEQUE IIS, QUÆ EI SUNT ADNATA.

Hoc caput fortaſſe ſumptum eſt ex libro, quem de voce Galenus conſcripſit, qui nunc deſideratur: eſtque id tot mendis refertum ut elici verus ſenſus non queat.

Linguæ continua ſunt ea, quæ tota oris amplitudine ad fauces usque continentur: isque proceſſus & gulam & aſperam arteriam permeat, eſtque continuus cum iis omnibus, quæ diximus, & communis linguæ, oris totius, epiglottidis, pharyngis, gulæ, ventriculi, laryngis, atque arteriæ. Cæterum

& aperte; ſi tamen pro προσεπισχεῖν malis προσεπηχεῖν, me certe non habebis diſſentientem.

2. συνεχὴς ὢν ἐν αὐτῷ πάντων &c.] Poſt αὐτῷ interpungendum eſſe crederem, ut πάντων regatur a κοινός, commate poſt ὑπάρχων deleto.

δὲ ἐν τῷ στόματι μέρος τῆς γλώττης, ἄνωθεν μὲν ὅλον φαίνεται, κάτωθεν δ' οὐχ ὅλον, ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον ὅσον ἐκτός ἐστι τοῦ πρὸς τὴν γένυν δεσμοῦ κατὰ τὸν ἔξωθεν αὐτῆς χιτῶνα γιγνομένου. καὶ πολλάκις γε μέχρι πλείονος ὁ δεσμὸς οὗτος ἐκτεταμένος, οὐκ ἐπιτρέπει τῇ γλώττῃ πολυειδῶς κινεῖσθαι. καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκαζόμεθα τέμνειν τε τὸν δεσμὸν, ἀπολύειν τε τῆς δέσεως τὴν γλῶτταν, ὡς χαλαρὰν γενομένην ἐκτείνεσθαι, πρός τε τὴν ὑπερῴαν, καὶ τὰ πλάγια πάντα τοῦ στόματος μέρη. παρὰ δὲ τὸν δεσμὸν τοῦτον ἑκατέρωθεν ἐκ τῶν πλαγίων μερῶν εὑρήσεις ἀγγείων στόματα τῶν σιαλοχόων ὀνομαζομένων, εἰς ἃ δὴ πυρῆνα κατιέναι δυνατόν ἐστι. ταῦτα τὰ ἀγγεῖα τὴν ἀρχὴν ἔχει κατὰ τὴν ῥίζαν τῆς γλώττης, ἔνθα καὶ οἱ ἀδένες αὐτῆς εἰσίν. ἐξ ἐκείνων γὰρ ἐκφύεται παραπλήσια ταῖς ἀρτηρίαις ὄντα τὴν ἰδέαν, δι' ὧν φερόμενον φλεγματῶδες ὑγρὸν ἐπιτέγγει τήν τε γλῶτταν αὐτὴν, καὶ τὰ κάτω, καὶ τὰ πλάγια, καὶ τὰ κύκλῳ πάντα τοῦ στόματος. τὰ μὲν γὰρ ἄνω τοὺς ἐξ ἐγκεφάλου καθήκοντας ἔχει πόρους, περὶ ὧν εἰρήσεται συνάπτεται δὴ ῥίζα σχεδὸν ἅπασι τοῖς πλησιάζουσι σώμασι διὰ τοῦ κοινοῦ χιτῶνος αὐτῆς πρὸς ὅλον τὸ στόμα, δι' οὗ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν οἷς συμπέφυκεν ἑνοῦται· ὅτι μὲν οὖν εἰς τὸ διαλέγεσθαι καὶ τὰς τῶν χυμῶν διαγνώσεις ἡ γλῶσσα χρήσιμος ἡμῖν ἐστὶ, πρόδηλον παντί· φαίνεται δὲ κἂν τῷ μάσσασθαι μεταφέρουσά τε καὶ μεταβάλλουσα τὰ σιτία, καθ' ὅ, τι ἂν αὐτοὶ βουληθῶμεν.

ΠΕΡΙ

terum ea linguæ pars quæ in ore eſt, ſuperne quidem tota videtur: at inferne, non tota, ſed id ſolum ex ea cernitur, quod eſt extra vinculum, quod ex tunica ejus exteriore cum mento efficitur, quod ſane vinculum ſæpenumero plusquam par eſt extenſum, linguam multiplici motu cieri non ſinit: quocirca neceſſe eſt ut vinculum ipſum ſecemus, & linguam deligatione abſolvamus, ut diſſoluta ad palatum & omnes obliquas oris partes extendatur. Ad hoc autem vinculum utrinque ex obliquis partibus ora vaſorum quæ ſalivam excipientia dicuntur, invenies, in quæ deſcendere ſtylus poſſet. Initium ducunt hæc vaſa ab radice linguæ, ubi ejusdem quoque glandulæ ſunt; exoriuntur enim ex eis forma arteriis perſimili, per quæ humor pituitoſus comportatus & linguam ipſam & partes inferiores, & item obliquas, & denique omnes oris partes in orbem humectat: nam ſuperiores partes habent meatus, qui à cerebro deſcendunt, de quibus dicetur. Radix porro omnibus ferme vicinis corporibus conjungitur: atque etiam id fit per tunicam quæ ei eſt cum toto ore communis, cujus beneficio cæteris omnibus, quibus adnata eſt, unitur. Nunc vero linguam & ad diſſerendum, & ad dignotionem ſaporum eſſe accommodatam, inter omnes conſtat: eadem quoque ad mandendum facere videtur, quum cibos quoquispiam voluerit, convolvat atque commutet.

DE

ΠΕΡΙ ΛΑΡΥΓΓΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΓΛΩΤΤΙΔΟΣ.

ΤΟ ὑπὸ τῇ κάτω γένυϊ κατὰ τὴν μέσην χώραν τῶν πρώτων τοῦ τραχήλου μερῶν τεταγμένον σῶμα, προπετὲς εἰς τὸ πρόσωπον φαινόμενον, ἅπαντες ἴσασί τε καὶ καλοῦσι λάρυγγα, καὶ θλᾶν γε αὐτὸ ἐπιχειροῦσιν οἱ παγκρατιασταί. πνίγεται γὰρ παραυτίκα θλασθέντος αὐτοῦ τὰ ζῶα, στενοτάτης κατ᾽ αὐτὸ τῆς διεξόδου τῷ κατὰ τὴν ἀναπνοὴν ἀέρι γιγνομένης· συγκεῖται δ᾽ ἐκ τριῶν μεγάλων χόνδρων, ὧν μέγιστος μὲν ἐστιν ὁ ἔμπροσθεν, οὗπερ καὶ ψαύομεν, ἔξωθεν μὲν κυρτὸς, ἔσωθεν δὲ κοῖλος ὑπάρχων, ὅπλῳ σκεπαστηρίῳ μάλιστα παραπλήσιος τῷ προμηκεστέρῳ, τῷ καλουμένῳ θυρεῷ· καὶ τοὔνομά γε αὐτοῦ κατὰ τὴν πρὸς τοῦθ᾽ ὁμοιότητα θυροειδής ἐστιν· ὁ δεύτερος δὲ ὅσον ἐλάττων ὑπάρχει τούτου, τοσοῦτον τοῦ τρίτου μείζων, ἐκ μὲν τῶν ἔνδον τεταγμένος μερῶν, ἵνα περ ὁ στόμαχος· ὅσον δ᾽ ἀποδεῖ τῷ μεγάλῳ πρὸς τὸ τελέως εἰς κύκλον περιῆχθαι, τοῦτ᾽ αὐτὸς προστίθησι. τὰς γὰρ ὁριζούσας τὰ πλάγια μέρη πλευρὰς τοῦ θυροειδοῦς θεάσῃ διὰ παντὸς ὁμιλούσας ταῖς πλευραῖς τοῦ δευτέρου χόνδρου· τό, τε κάτω μέρος ὅλον τῷ κάτω διὰ μυῶν ἡνωμένον· τὸ δ᾽ ἄνω πέρας ἑκατέρου τῶν χόνδρων ἀντιτέτακται, καθάπερ εἰ νοήσαις θυρεοὺς δύο ἀλλήλων ψαύοντας οὕτω ταῖς πλευραῖς, ὡς ποιῆσαί τινα μέσην χώραν. τεσσάρων δ᾽ οὐσῶν τοῦ θυροειδοῦς γωνιῶν κατὰ τὰς συμβολὰς τῶν ὁριζουσῶν αὐτὸν τεττάρων γραμμῶν, αἱ μὲν κάτω δύο συμφύονται διὰ νευροχονδρώδους δεσμοῦ τοῖς κάτω πέρασι τῶν ταπεινῶν πλευρῶν τοῦ λαμβδοειδοῦς· ἐπίκειται δὲ τοῦτο τῷ ἄνω πέρατι τοῦ πρώτου χόνδρου, τὴν μὲν

εὐ-

DE LARYNGE ET EPIGLOTTIDE.

Corpus quod ſub gena inferiore in media primarum colli partium regione conſtitutum eſt, & propenſum in faciem videtur, cum omnes norunt, tum vero etiam larynga nominant: idque frangere pancratiaſtæ conantur; ſiquidem animalia eo fracto, quamprimum ſuffocantur, quum ob eam cauſam anguſtiſſimus tranſitus reſpirando aëri efficiatur. Larynx autem ex tribus magnis cartilaginibus conſtat, quarum maxima eſt anterior, quam etiam contingimus, extrinſecus quidem convexa, intus vero cava, ſcuto maxime ſimilis, quod prælongius ſit, quod θυρεὸν vocant: unde huic cartilagini, ab hujus ſcuti ſimilitudine nomen eſt impoſitum, ut thyreoides appelletur. Secunda vero cartilago quanto minor eſt hac; tanto eſt major quam tertia, in partibus quidem internis; qua ſtomachus eſt collocatus: & quantum magnæ deficit, ut in circulum perfecte feratur, hæc adjicit. Latera enim thyreoideos, quæ partes obliquas determinant, ſemper lateribus ſecundæ cartilaginis propinqua conſpicies, & totam partem infernam inferne per muſculos conjunctam. Superior vero utriusque cartilaginis pars ita ex adverſo conſtituta eſt, ut ſi duo ſcuta ſeſe lateribus ita contingentia animo conjicias, ut media quædam regio relinquatur. Quum vero quatuor ſint thyreoideos anguli, ex connexu quatuor linearum ipſum definientium, duo inferiores finibus inferioribus humilium laterum labdoidis per vinculum nerveum & cartilagineum connectuntur: id vero fini ſuperiori primæ cartilaginis

εὐθεῖάν τε καὶ μέσην ἑαυτοῦ γραμμὴν κατ' εὐθὺ, τῆς τε ῥάχεως ἔχων τοῦ θυροειδοῦς, καὶ τῆς ἐν τοῖς κάτω μέρεσι τῆς γλώσσης γραμμῆς· τὰς ταπεινὰς δὲ δύο πλευρὰς ἐπὶ τὰς ἄνω γωνίας ἐκτείνων τοῦ πρώτου χόνδρου. θυροειδῆ γὰρ λέγειν, ἢ πρῶτον, οὐ διοίσει. διαρθροῦνται δ' ἀλλήλοις οἱ πρῶτοι χόνδροι κατὰ τὰ πλάγια. καὶ σύνδεσμοι γάρ τινες ἐκ τοῦ πρώτου διήκουσιν εἰς τὸν δεύτερον, ὑμενώδεις τε καὶ νευρώδεις. οὗ δὲ ὁ ἐλάττων ὁ ἔνδοθεν παύεται, δύο μὲν ἐπίκεινται κυρτότητες μικραί. ἄρχεται δ' ἐντεῦθεν ὁ τρίτος χόνδρος ἁρμοττούσας ἀκριβῶς ταῖς ἐξοχαῖς αὐτοῦ κοιλότητας ἔχων, ὥστε τὴν σύνταξιν τῶν δύο χόνδρων τούτων διττὴν ἐργάζεσθαι διάρθρωσιν· ἔστι δὲ καὶ στενότερος ταύτης τῆς κάτω βάσεως ὁ δεύτερος χόνδρος, ὥστε καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῦ λάρυγγος ὅλου τὸ κάτω πέρας, οὗ ψαύει τῆς ἀρτηρίας, εὐρύτερόν ἐστι τοῦ ἄνω στομίου τοῦ τελευτῶντος εἰς τὴν φάρυγγα. καὶ γὰρ αὖ καὶ ὁ τρίτος χόνδρος εἰς στενὸν κομιδῇ καὶ αὐτὸς τελευτᾷ, οὗ τὸ ἄνω πέρας ἀρυταινοειδὲς οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνατομικῶν ὀνομάζουσιν, ἀπὸ τῆς τοῦ σχήματος ὁμοιότητός τε, τῆς πρὸς αὐτὰς δὴ προχόους, ἃς καὶ ἀρυταίνας ἔνιοι καλοῦσιν. ἔστραπται δὲ καὶ τούτου τοῦ χόνδρου τὸ κοῖλον εἰς τὸν πνεύματος πόρον, [1] ὥστε οἷον αὐτόν τινα γενέσθαι τὸ συγκείμενον ἐκ τριῶν. ᾧδε μὲν ἔχει κατασκευῆς ἡ ἴδιος οὐσία τοῦ λάρυγγος· ὁ γὰρ δὴ χιτὼν ὁ ἔνδον αὐτὸν ὑπαλείφων, κοινὸς τῆς τε ἀρτηρίας ἐστὶ καὶ τοῦ στομάχου. τὴν δὲ κίνησιν αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ ζώου γίγνεσθαι προαίρεσιν ἀναγκαῖον ἦν, εἴπερ εἴς τε τὰς ἀναπνοὰς, καὶ τὰς ἐκπνοὰς, καὶ ἐπισχέσεις τῆς ὅλης ἀναπνοῆς, καὶ [2] τὰς ἐκφύσεις, καὶ τὰς φωνὰς ἔμελλεν ἔσεσθαι χρήσιμος· ἅπαντα δὲ ταῦτα βέλτιον ἦν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἄρχεσθαι προαι-

1. ὥστε οἷον αὐτόν τινα γένεσθαι] Gal. IV. 462. ὥσθ' οἷον αὐλόν τινα γιγνε-

laginis ſuperjacet, rectam & mediam ipſius lineam per ſpinæ rectitudinem habens, tum thyreoideos, tum lineæ quæ in linguæ partibus infernis eſt; duo vero latera humilia ad ſuperiores primæ cartilaginis angulos extendens: quam cartilaginem ſive thyreoidem, ſive primam appelles, nihil intereſt. Articulantur autem inter ſe primæ cartilagines partibus obliquis: atque etiam ligamenta quædam membranoſa & nervea a prima ad ſecundam perveniunt. Ubi vero minor quæ intus eſt ceſſat, duæ longæ convexitates ſuperjacent. Inde autem incipit tertia cartilago, convenientes exquiſite illius eminentiis cavitates habens, adeo ut harum duarum cartilaginum conjunctio duplicem articulationem faciat. Secunda autem cartilago anguſtior eſt, quam baſis inferior: ex quo fit, ut ora totius laryngis inferior, quæ arteriam aſperam attingit, amplior ſit orificio ſuperiore, quod in pharyngem deſinit. Etenim & tertia cartilago in valde anguſtum ipſa quoque deſinit: cujus oram ſuperiorem arytænoidem plerique anatomici nominant, quia hæc pars figuram gutturnionis afferat, quem aliqui ἀρυταίναν etiam appellant. Hujus quoque cartilaginis cavitas ad meatum ſpiritus converſa eſt, ut veluti fiſtula quædam fiat id quod ex iis tribus eſt conflatum, atque hanc quidem habet fabricam propria laryngis ſubſtantia. Tunica vero, quæ ipſi intus ſubſternitur, eſt communis & arteriæ & gulæ. Porro ejus motum ex animalis voluntate pendere neceſſe fuit, ſiquidem futurus erat ad reſpirationes, expirationes totius reſpirationis, cohibitiones, efflationes, & voces accommodatus, quæ omnia ſatius erant a noſtra voluntate proficiſci. Cartilagines vero dupli-

ces

γιγνεσθαι. αὐτόν forte error operarum pro κυλόν.

2. τὰς ἐκφύσεις] Gal. ead. p. τὰς ἐκφυσήσεις. recte. ſic paſſim.

1. ἑτέρας

προαιρέσεως. οἱ χόνδροι δὲ διττὰς ἔχουσι τὰς διαρθρώσεις καὶ κινήσεις, [1] ἑτέρας μὲν διαστελλούσας [τε καὶ συστελλούσας αὐτοὺς,] ἑτέρας δὲ τὰς ἀνοιγούσας τε καὶ κλειούσας. εἰς οὖν τὰς πρώτας ἡ τοῦ πρώτου πρὸς τὸν δεύτερον ἐγένετο διάρθρωσις· εἰς δὲ τὰς δευτέρας ἡ τοῦ δευτέρου πρὸς τὸν τρίτον. περὶ μὲν οὖν τῶν χόνδρων τοῦτο εἰρήσθω. κατὰ δὲ τὴν ἔνδον χώραν τοῦ λάρυγγος, δι' ἧς εἴσω καὶ ἔξω τὸ πνεῦμα φέρεται, τέτακταί τι σῶμα, μήτε τὴν οὐσίαν, μήτε τὸ σχῆμα παραπλήσιον ἑτέρῳ τινὶ τῶν καθ' ὅλον τὸ ζῶον, ὅπερ ἔοικεν αὐλοῦ γλώττῃ μάλιστα, κάτωθέν τε καὶ ἄνωθεν αὐτὸ θεωμένῳ· λέγω δὲ, κάτωθεν μὲν, ἵνα συνάπτουσιν ἀλλήλοις ἥτ' ἀρτηρία καὶ ὁ λάρυγξ· ἄνωθεν δὲ, κατὰ τὸ στόμα τὸ γεννώμενον ὑπὸ τῶν ταύτῃ περάτων, τοῦ τε ἀρυταινοειδοῦς χόνδρου καὶ τοῦ θυρεοειδοῦς. τοῦτο δὴ πιμελῶδες μέν ἐστιν ἅμα καὶ ὑμενῶδες τὴν οὐσίαν, πρῶτον δὲ καὶ κυριώτατον ὑπάρχει τῆς φωνῆς ὄργανον. ἵνα γὰρ φωνήσῃ τὸ ζῶον, δεῖται πάντως καὶ τῆς κάτωθεν φορᾶς ἀθροωτέρας· δεῖται δ' οὐδὲν ἧττον ταύτης καὶ τῆς κατὰ τὸν λάρυγγα διεξόδου στενοτέρας, καὶ οὐχ ἁπλῶς γε στενοτέρας, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ μὲν ἐξ εὐρέος εἰς στενὸν ἀγομένης, καὶ κατὰ βραχὺ δὲ ἐκ στενοῦ πάλιν εὐρυνομένης, ὡς ἐν τοῖς περὶ φωνῆς δείκνυται. ὅπερ ἀκριβῶς ἐργάζεται τουτὶ τὸ σῶμα τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ νῦν, ὃ δὴ γλωττίδα τε καὶ γλῶτταν ὀνομάζω λάρυγγος. [2] οὐ μόνον δ' εἰς τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον ἀναγκαῖον τῷ λάρυγγι τουτὶ τὸ σῶμα τῆς γλωττίδος, ἀλλὰ καὶ τῇ καλουμένῃ καταλήψει τοῦ πνεύματος. ὀνομάζουσι δ' οὕτως, οὐχ ὅταν ἀπνευστὶ μόνον ἔχωμεν, ἀλλ' ὅταν ἅμα τῷ συστέλλειν ἐκ παν-

1. ἑτέρας μὲν διαστελλούσας, ἑτέρας δὲ τὰς ἀνοιγούσας τε καὶ κλειούσας] Gal. IV. 463. ἑτέρας μὲν τὰς διαστελλούσας τε καὶ συστελλούσας αὐτοὺς, ἑτέρας δὲ τὰς &c. τε καὶ συστελλούσας αὐτοὺς agnoſcit etiam Raſarius: ideo in textum

ces habent articulationes & motus: alios qui eas dilatent & comprimant; alios qui easdem claudant atque aperiant. Atque ad priorum motuum conſtitutionem primæ ad ſecundam facta eſt articulatio; ad ſecundorum vero, ſecundæ ad tertiam. Ac de cartilaginibus hæc dicta ſint nobis. In ſpatio autem laryngis interno, per quod ſpiritus foras & intus fertur, corpus quoddam eſt poſitum, quod neque ſubſtantia neque figura cuiquam eorum, quæ in toto animali ſunt, ſimile eſt; ſed linguæ alicujus fiſtulæ eſt ſimile, ſi ſupernam infernamque ejus partem intuearis: infernam dico, ubi arteria & larynx inter ſe connectuntur; ſupernam vero, ad orificium, quod a finibus arytænoideos cartilaginis & thyreoideos, qui ibi ſunt, efficitur, id quod adipatæ & membranoſæ ſubſtantiæ eſt. Cæterum princeps & maxime præcipuum vocis inſtrumentum eſt: nam ut vocem edat animal, indiget omnino ea ſpiritus motione, quæ ab infernis partibus repente ſimul erumpat; indigetque nihilominus hac, etiam anguſtiore tranſitu, qui in larynge eſt: non tamen ſimpliciter anguſtiore, ſed qui paulatim ex amplo ad anguſtius tendit, paulatimque ex anguſto amplificatur, ut in libris de voce fuit oſtenſum: id, quod plane facit corpus id, quo de agitur, quod modo lingulam & laryngis linguam voco. Cæterum hoc corpus lingulæ non modo laryngi ad vocem neceſſarium eſt, ſed etiam ad ſpiritus cohibitionem, quam vocant. Ita autem nominant non ſolum quum non reſpiramus, ſed

tum recepi. Vid. Gal. 464. 465. ubi omnes hi motus explicantur.

2. οὐ μόνον δ' εἰς τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον] Gal. IV. 465. οὐ μόνον δ' εἰς τὸ τῆς φωνῆς ἔργον. recte. ſic paulo infra, εἰς ὅπερ ἔργον οὐ σμικρὸν συντελεῖ τῆς προκειμένης γλωττίδος ἡ φύσις.

παντὸς μέρους τὸν θώρακα, τοὺς μῦς ἐντείνωμεν σφοδρῶς, ὅσοι καθ' ὑποχόνδριά τε καὶ τὰς πλευρὰς τετάχαται. βιαιοτάτη γὰρ ἐνέργεια τηνικαῦτα τοῦτε θώρακος ἅπαντος γίνεται, καὶ τῶν κλειόντων τὸν λάρυγγα μυῶν. ἀντέχουσι γὰρ βιαίως οὗτοι ὠθουμένῳ τῷ πνεύματι, τὸν ἀρυταινοειδῆ κλείοντες χόνδρον, εἰς ὅπερ ἔργον οὐ σμικρὸν συντελεῖ τῆς προειρημένης γλωττίδος ἡ φύσις. [1] εἰς ταὐτὸν γὰρ αὐτῆς ἔρχεται τὰ μόρια τῶν ἀριστερῶν καὶ τῶν δεξιῶν, ὡς συμπεσεῖν ἀλλήλοις ἀκριβῶς, καὶ κλεῖσαι τὸν πόρον. εἰ δέ τι σμικρὸν ἄκλειστον ὑπολειφθείη, οὐδὲ τοῦτο ἀπρονόητον παρῶπται τῇ φύσει, [2] τρῆμα καθ' ἑκάτερον μέρος τῆς γλωττίδος ἐνεργασαμένης, καὶ ὑποθείσης τῷ τρήματι κοιλίαν ἔνδον οὐ σμικράν. ἐπειδὰν μὲν οὖν εὐρείαις ὁδοῖς ὁ ἀὴρ χρώμενος εἰσίῃ τ' εἰς ζῶον, ἐξίῃ τ' αὖθις, οὐδὲν εἰς τὴν κοιλίαν παρωθεῖται· [3] φραχθείσης δὲ τῆς διεξόδου, στενοχωρούμενος ὠθεῖται βιαίως πρὸς τὰ πλάγια, καὶ τὸ τοῦ τρήματος τῆς γλωττίδος ἀνοίγνυσι στόμιον, [4] ὃ τέως ἐκέκλειστο τῶν χειλῶν [5] ἐμπεπηγμένων· πληρωθεισῶν δὲ πνεύματος τῶν ἐν τῇ γλώττῃ τοῦ λάρυγγος κοιλιῶν, ἀποχεῖσθαι μὲν δήπου τὸν ὄγκον ἀναγκαῖον εἰς αὐτὸν τοῦ πνεύματος πόρον· ἀκριβῶς δὲ στενοῦσθαι, κἂν εἰς μικρόν τι πρόσθεν ἀνέῳκτο· κλειομένου δ' οὕτως ἀκριβῶς τοῦ λάρυγγος, ὡς μηδὲ τὸ βιαίως ἐκθλιβόμενον ὑπὸ τοῦ θώρακος πνεῦμα διοίγειν αὐτὸν, οὐ χρὴ ζητεῖν αἰτίαν ἑτέραν τοῦ μὴ φέρεσθαι τὸ ποτὸν εἰς τὸν πνεύμονα. τὴν γὰρ ἐπιγλωττίδα προμηθὴς ἡ φύσις οἷον ἐπίθημά τι προύθηκε τοῦ κατὰ τὸν λάρυγγα στόματος, ἑστηκυῖαν μὲν ὀρθὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἅπαντι χρό-

1. εἰς ταὐτὸν γὰρ αὐτῆς ἔρχεται τὰ μόρια τῶν ἀριστερῶν καὶ τῶν δεξιῶν] Gal. IV. 465. εἰς ταὐτὸν γὰρ αὐτῆς ἔρχεται τὰ μόρια, τό τε ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ τὸ τῶν δεξιῶν. certe melius.

2. τρῆμα καθ' ἑκάτερον μέρος τῆς γλωττίδος ἐνεργασαμένης, καὶ ὑποθείσης τῷ τρήματι] Gal. ead. p. τρῆμα

ſed quum præterquam quod thoracem ex omni parte contrahimus, musculos etiam omnes qui ad hypochondria & coſtas ſunt, vehementer intendimus: violentiſſima enim tunc exactio tum thoracis totius, tum claudentium larynga musculorum: hi namque magna vi pulſo ſpiritui obſiſtunt, arytæneoidem cartilaginem claudentes. Ad quam actionem non parum etiam prædictæ lingulæ natura conducit: nam ipſius particulæ tum dextræ tum ſiniſtræ in idem coëunt, adeo ut ſibi ipſæ exquiſite incidant, & meatum occludant. Quod ſi parum quidpiam apertum relinquatur, ne id quidem improvidum manet, quum natura foramen in utraque lingulæ parte unum fecerit, & foramini ipſi parte interna ventriculum non parvum appoſuerit: quumque aër vias amplas nactus in animal ingreditur, rurſusque exit, nihil in ventrem propellitur. Obſtructo autem tranſitu, ibi aër obſtructus violenter pellitur in obliquum, ac foraminis lingulæ orificium aperit, quod labiis admotis claudebatur: impletis autem ſpiritu ventriculis, qui in lingua laryngis ſunt, molem in ſpiritus meatum diffundi neceſſe eſt, & exquiſite ipſum anguſtari, etiamſi parum antea apertum erat. Larynge vero ita diligenter occluſo, ut ne ſpiritus quidem, qui a thorace vi exprimitur, eum recludat, non eſt alia cauſa indaganda, cur potus in pulmonem non feratur: natura enim provide laryngis orificio epiglottida veluti operculum quoddam admovit, quæ quidem omni alio tempore, quo reſpirant animantes,

μα καθ' ἑκάτερον μέρος ἐν ἐργασαμένη, καὶ ὑποθείσῃ δὲ τῷ τρήματι. recte; & ita Raſarius legiſſe videtur.

3. φραχθείσης δὲ τῆς διεξόδȣ] male Morel. Edit. φθαρείσης &c.

4. ὅ τέως ἐκέκλειστο] Edit. Morel. ὅ, τι ὡς ἐκέκλειστο. perperam.

5. ἐμπεπηγμένων] Gal. ead. p. ἐπεπτυγμένων. utraque ferri poteſt lectio.

I. διὰ

χρόνῳ, καθ' ὃν ἀναπνεῖ τὰ ζῶα· καταπίπτουσαν δ' ἐπὶ τὸν λάρυγγα, καταπινόντων ὁτιοῦν. αὐτὸ γὰρ τὸ καταπινόμενον, ἅτε πρῶτον μὲν ἐπιπίπτον αὐτῆς τῇ ῥίζῃ, μετὰ ταῦτα δὲ κατὰ τοῦ νώτου φερόμενον, ἀναγκάζει κατακλίνεσθαί τε καὶ καταπίπτειν αὐτήν· ἡ φύσις δ' ἐποιήσατο τὴν τοιαύτην ἐπίφυσιν, οὐχ ὑπὲρ τοῦ μηδ' ὅλως ἐμπίπτειν μηδὲν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ πολὺ, μηδ' ἀθρόον. καταφέρεται γοῦν τι τοῦ πόματος ὀλίγον εἰς τραχεῖαν ἀρτηρίαν, ἐν κύκλῳ περὶ τοὺς χιτῶνας αὐτῆς θλιβόμενον, [1] διὰ μέσης ὁδοιποροῦν τῆς εὐρυχωρίας, καὶ τοσοῦτον ἔμεινε τὸ ὑγρὸν, ὅσον εὐθὺς ἀναρπάζεσθαι διαβρέχον τὸν πνεύμονα· χονδρώδους δ' ὄντος τοῦ λάρυγγος καὶ περιφεροῦς πανταχόθεν, ἀναγκαῖον γίγνεσθαι τῷ στομάχῳ στενοχωρίαν ἐν τῇ παρόδῳ τῶν σιτίων· πῶς οὖν οὐ στενοχωρεῖται καταπινόντων· πῶς δὲ ἄλλως ἢ κατασπωμένου. ὑπαλλάττεται γὰρ οὕτως ἡ θέσις αὐτῶν, ὥστε τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ στομάχου κατὰ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν γίγνεσθαι· τὸν λάρυγγα δ' ἀνατρέχειν εἰς τὴν φάρυγγα. δεῖ δὲ γινώσκειν ὡς ὃν τρόπον ὑπὸ τῶν σιτίων ἡ ἐπιγλωττὶς εἰς τὸν τοῦ λάρυγγος ἀνακλίνεται πόρον, οὕτως ὑπὸ τῶν ἐμουμένων [2] ἀρυταινοειδὴς χόνδρος. ἔστραπται γὰρ κἀκεῖνος εἰς τὴν εὐρυχωρίαν τοῦ λάρυγγος, [3] ὡς τῇ ῥύμῃ τῶν ἀναφερομένων ἐκ τοῦ στομάχου τοῖς κατὰ τὸ νῶτον αὐτοῦ προσπίπτουσα, ῥᾳδίως εἰς τὴν εἴκουσαν ἀνατρέπειν χώραν ὅλον τὸν χόνδρον.

ΠΕΡΙ

1. διὰ μέσης ὁδοιποροῦν] Gal. IV. 473. οὐ διὰ μέσης ὁδοιποροῦν. recte: & sic Rasarius vertit. Gal. iterum V. 246. οὐδὲ διὰ μέσης τῆς εὐρυχωρίας τοῦ ὀργάνου φερόμενον.

2. ἀρυταινοειδὴς χόνδρος] Gal. ead. p.

mantes, recta est: quum vero aliquid deglutitur, ipsa laryngi accumbit. Id enim quod transglutitur, ceu primum ejus radici incidens, postea vero dorso invectum, inclinare ipsam cogit, & collabi. hancque productionem natura est fabricata, non quo nihil prorsus incideret, sed ne multum, neve affatim: nam modicum potionis in asperam arteriam importatur, in orbem circum ejus tunicas expressum, non per mediam capacitatem iter faciens: tantaque hujus humoris est copia, ut repente ad pulmonem madefaciendum arripiatur. Sed quum larinx cartilagineus rotundusque ex omni parte sit, angustari stomachum in transitu ciborum necesse est. Qui fit igitur, ut stomachus non arctetur nobis transglutientibus? An aliter quam ut cibus deorsum trahatur; larynx vero sursum recurrat? siquidem ita eorum positio commutatur, ut stomachi initium ad asperam arteriam sit; larynx vero sursum ad fauces recurrat. Scire autem convenit, quomodo epiglottis in laryngis meatum a cibis compellitur, ita ab iis, quæ evomuntur, cartilaginem arytænoidem: vergit enim & ea in laryngis capacitatem, ut impetu eorum quæ sursum feruntur e stomacho, dorso ipsius incidens, totam cartilaginem in cedentem locum facile convertat.

DE

p. ὁ ἀρυταινοειδὴς χόνδρος. melius.

1. ὡς τῇ ῥύμῃ &c.] Gal. ead. p. ὥσθ' ἡ ῥύμη τῶν ἀναφερομένων ἐκ τοῦ στομάχου τοῖς κατὰ τὸ νῶτον αὐτοῦ προσπίπτουσα, ῥᾳδίως εἰς τὴν εἴκουσαν ἀνατρέπει χώραν ὅλον τὸν χόνδρον. Ita legend. ut sententia & verba sibi constent.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΑΡΓΑΡΕΩΝΟΣ.

Ο γαργαρεὼν, εἰς μέγεθος μὲν καὶ κάλλος τῇ φωνῇ συντελεῖ. περισχίζεται δ' αὐτῷ πρότερον ὁ εἰσιὼν ἀὴρ, καὶ θραύεται τῆς τε ῥύμης αὐτοῦ τὸ σφοδρὸν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῆς ψύξεως. ἔνιοι γοῦν τῶν ἐκτμηθέντων αὐτὸν ἄχρι βάσεως, οὐ μόνον εἰς τὴν φωνὴν ἐβλάβησαν ἐπιδήλως, ἀλλὰ καὶ ψυχροτέρας τῆς εἰσπνοῆς ᾔσθοντο. καὶ μέντοι καὶ ψυχθέντες τῷ κατὰ τὸν πνεύμονα καὶ τὸν θώρακα, πολλοὶ τῶν τοιούτων ἀπώλοντο. καὶ χρὴ μὴ προπετῶς ἀποτέμνειν αὐτὸν, μηδ' ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἀπολιπεῖν τι τῆς βάσεως μέρος. οὐ σμικρὰ δὲ συντελεῖ τοῦτο τὸ μόριον καὶ πρὸς τὸ μήτε κόνιν ἐμπίπτειν τῷ λάρυγγι, μήτε ἄλλην τινὰ οὐσίαν τοιαύτην.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΡΑΧΕΙΑΣ ΑΡΤΗΡΙΑΣ.

ΕΣΤΙ τὸ μόριον ἁπλοῦν ἐν τῷ τοῦ ζώου σώματι, σκληρότερον μὲν τῶν ἄλλων ἁπάντων, μόνου δὲ τοῦ ὀστοῦ μαλακώτερον, ᾧ τοὔνομα σχεδὸν ἅπαντες ἰατροὶ χόνδρον ἐπέθεντο. τούτου τοῦ χόνδρου πλεῖστον ἡ φύσις εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς τραχείας ἀρτηρίας παρεσκευασμένη, κατέκαμψεν εἰς ἀκριβῆ κύκλου περιφέρειαν, ὥστε ἔξωθεν μὲν εἶναι τὸ κυρτὸν, οὗ δὴ καὶ ψαύομεν, ἔσωθεν δὲ τὸ κοῖλον· εἶτ' ἐφεξῆς [1] ἐν τῷ τοῦ τραχήλου μήκει τεθεῖσα, καὶ πᾶν τὸ μεταξὺ τοῦ λάρυγγός τε καὶ πνεύμονος ἐν τούτῳ συμπληρώσασα, συνέφυσεν αὐτοὺς ἰσχυροῖς δεσμοῖς ὑμενώδεσιν, [2] ὁμοιοτάτοις τοῖς τῶν καράβων ὀστράκοις. ὅσον δ' αὐ-

1. ἐν τῷ τοῦ τραχήλου μήκει τεθεῖσα] Apud. Gal. IV. 451. deest τε. potest etiam sumi ut particula copulativa: nam sequitur καί.

2. ὁμοιο-

DE GURGULIONE.

Gurgulio ad vocis magnitudinem atque elegantiam facit : aër enim ingrediens ab ipſo prius inciditur & impetus ipſius vehementia frangitur, & ob id etiam vis frigoris retunditur : proinde nonnulli quibus ad baſin usque fuerat amputatus, non nodo noxam in voce perſpicue ſenſerunt, verum etiam frigidiorem inſpirationem, ex quibus plerique pulmone aut thorace refrigerato perierunt. Quocirca non eſt temere, neque ut ſors ferat præcidendus, ſed pars quædam baſis relinquenda eſt. Cæterum gurgulio non mediocriter confert, ne pulvis aut alia quæpiam materia generis ejusdem in laryngem cadat.

DE ASPERA ARTERIA.

Particula quædam ſimplex in corpore animalis eſt, quæ aliarum omnium eſt duriſſima quidem, ſed ſolo oſſe eſt mollior, quam omnes propemodum medici cartilaginem vocaverunt : qua quidem cartilagine plurima, natura uſa ad asperam arteriam conſtruendam, totam in exquiſitum circuli ambitum contorſit, ut ejus pars convexa, quam etiam tangimus, extra promineat; intus vero cava ſit; poſt autem in longitudine colli ſit continuata ſerie conſtituta, & toto eo ſpatio quod inter laryngem & pulmonem interjacet, interim referto, validis ligamentis membranoſis eos connexuit, quæ oſtracis locuſtarum ſunt ſimillima; quæ vero eorum pars erat ſub-

2. ὁμοιοτάτοις τοῖς τῶν καράβων ὀστράκοις] Gal. ead. p. ὁμοιοτάτοις τοῖς τῶν κοράκων ὀστράκοις. male κοράκων. vid. Hofman. Comment. in h. l. in variant. Edit. Charter. καράβων. ſecuti ſumus Hofman. & in verſione

δ' αὐτῶν μέρος ὑποκειμένου τοῦ στομάχου [1] ψαύσειν ἔμελλε, τοῦτ' οὐκ ἔτι χόνδρον ἐποιήσατο, ἀλλὰ λείπει μέν τι τῷ κύκλῳ κατὰ ταῦτα τὰ μέρη, καὶ ἔστιν ὥσπερ σίγμα τῶν χόνδρων ἕκαστος. κοινῇ δὲ κατά τε τούτων τῶν δεσμῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κυκλοτέρων, καὶ προσέτι τῶν χόνδρων αὐτῶν, ἄλλος τις ἔσωθεν ἐπιτέταται χιτὼν, ἀκριβῶς κυκλοτερὴς, ὑπαλείφων ἅπαντα, πυκνὸς μὲν καὶ στεγανὸς, εὐθείας δὲ κατὰ τὸ μῆκος ἔχων τὰς ἶνας, οὗ καὶ πρόσθεν οἶδά που μνημονεύσας, ὡς ἔστι συνεχὴς τῷ τε τὸ στόμα πᾶν ὑπαλείφοντι, καὶ τῷ τοῦ στομάχου τε καὶ ὅλης τῆς γαστρὸς ἔνδοθεν. [2] καὶ μήν γε καὶ πάντ' ἔξωθεν αὐτὰ περιλαμβάνει τις ὑμὴν, οἷον ἀμφίεσμά τι καὶ περίβλημα τῆς ὅλης ἀρτηρίας. ὧδὶ μὲν ἔχει φύσεως ἡ κατὰ τὸν τράχηλον ἀρτηρία δι' ἧς εἰσπνεῖ τε καὶ αὖθις ἐκπνεῖ, καὶ φωνεῖ τε καὶ ἐκφυσᾷ τὰ ζῶα· καθ' ὃ δὲ πρῶτον ὑπερβᾶσα τὰς κλεῖς ἐν τῇ τοῦ θώρακος εὐρυχωρίᾳ γίγνεται, καὶ σχίζεται κατὰ τοῦτο, καὶ πάντῃ τοῦ πνεύμονος φέρεται μετὰ τῶν ἀπὸ τῆς καρδίας ἀγγείων εἰς ἅπαντας αὐτοῦ τοὺς λοβοὺς διανεμομένη· οὐ μὴν ἐξίσταταί γε τῆς ἄνωθεν φύσεως, οὐδὲ παραλλάττει κατά τι τῶν ἀποβλαστημάτων αὐτῆς οὐδὲν, ἀλλ' ὁμοίως ἅπαντες χόνδροι, πολλοὶ σιγματοειδεῖς ὑμενώδεσι δεσμοῖς συνεχόμενοι, μέχρι τῶν ἐσχάτων λοβῶν τοῦ σπλάγχνου διαφυλάττονται. τοῦτο μόνον ἐν τῷ πλεύμονι τὸ ἀγγεῖον ἀκριβῶς ἐστὶν αἵματος καθαρὸν, ἔν γε τῷ κατὰ φύσιν ἔχειν τὸ ζῶον· ἐπειδὰν δέ τις ἢ ῥῆξις, ἢ ἀναστόμωσις, ἢ διάβρωσις ἀγγείων κατὰ τὸν πνεύμονα γένηται, τότε ἐκχεῖται μέν τι καὶ εἰς τήνδε τὴν ἀρτηρίαν αἵματος· ἐνοχλεῖ δὲ τῷ πνεύματι καταλαμβάνον αὐτοῦ τὰς ὁδούς· καὶ οὕτως ἤδη,

ne pro *scarabeorum* vertimus *locustarum*.

1. ψαύσ.

ſubjectum ſtomachum contactura, eam non item cartilaginem fecit: ſed hac parte deeſt quidpiam ad circulum efficiendum, & unaquæque cartilago figuram literæ ſigma C. refert. Communiter autem his ligamentis & aliis orbiculatis, & ipſis præterea cartilaginibus alia quædam tunica intrinſecus obtenſa eſt, quæ plane rotunda eſt, & omnibus ſubſtrata, denſa illa quidem & conſtricta, ſed fibras in longitudine rectas habens; quam ſcio me ante commemoraſſe, continuam eſſe ei, quæ toti ori & ſtomacho, ac toti ventriculo intrinſecus ſubſternitur. Atque etiam hæc omnia extrinſecus complectitur membrana quædam, velut indumentum quoddam, & arteriæ totius amiculum. Hæc igitur natura eſt ejus arteriæ quæ in collo ineſt, per quam inſpirant, & item exſpirant animalia, vocemque edunt atque efflant. Ubi vero primum claves prætergreſſa in thoracis amplitudinem pervenit, ibi dividitur, & in omnem pulmonis partem fertur cum vaſculis, quæ a corde oriuntur, in omnes ejus lobos diſtributa. Et tamen non diſcedit a natura, quam parte ſuperna obtinet: neque omnes ejus ſoboles ulla in re diſſident, ſed ſimiliter omnes cartilagines, multæ ſigma formam referentes, membranoſis ligamentis contentæ usque ad extremos viſceris lobos conſervantur. Hoc ſolum vas in pulmone eſt exacte vacans ſanguine, quum animal ſecundum naturam ſit affectum. At ſi ruptio aliqua, aut oris apertio, aut vaſis eroſio in pulmone contingat, tunc aliquid ſanguinis in hanc etiam arteriam effunditur, qui ſpiritui moleſtus eſt, ejus vias occupans: eodemque modo tuſſis habet jam animal infeſtum, & ſanguis ſurſum

1. ψαύσειν ἔμελλε] Gal. IV. 451. ψαύειν ἔμελλε. utrumque recte.

2. καὶ μήν γε καὶ] Gal. ead. p. καὶ μέν γε καὶ. melius.

ἤδη, βήττει μὲν τὸ ζῶον, ἀναφέρεται δὲ τὸ αἷμα διὰ τῆς φάρυγγος εἰς τὸ στόμα. ὁ δ' εἰρημένος χιτὼν, ἐν μὲν τῷ στομάχῳ τῇ καταπόσει συνεργεῖν ἐδείκνυτο τὰ μέγιστα· κατὰ δὲ τὴν ἀρτηρίαν, ἔνδοθεν μὲν τοὺς χόνδρους ὑπαλείφει, [1] καὶ αὐτὴν ἀνασπᾷ μετὰ τοῦ λάρυγγος εἰς τὴν φάρυγγα, καταπίνοντος τοῦ ζώου τρόπον ὁμοιότατον τῷ κατὰ τὰ κηλώνια καλούμενα. ταύτης ἐστὶ τῆς φύσεως ἡ ἀρτηρία τοῦ πνεύμονος, ἡ ἐκ τῶν βρογχίων συγκειμένη· καλεῖν γὰρ οὕτως ἔθος τοῖς ἰατροῖς τοὺς χόνδρους αὐτῆς, ὥσπερ γε καὶ ὅλην μὲν βρόγχον, κεφαλὴν δὲ τὸ ἄνω πέρας αὐτῆς, ᾧπερ δὴ καὶ λάρυγξ ὄνομα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΠΕΖΩΚΟΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΡΑΤΤΟΝΤΩΝ ΥΜΕΝΩΝ ΤΟΝ ΘΩΡΑΚΑ.

Ο ὑπεζωκὼς ὑμὴν οὐσίαν τε τὴν αὐτὴν ἔχει τῷ περιτοναίῳ, καὶ χρείας τὰς αὐτὰς παρέχει πᾶσι τοῖς τοῦ πνεύματος ὀργάνοις, ὥσπερ ἐκεῖνο τοῖς τῆς τροφῆς. ὀνομάζεται δὲ ὑπεζωκὼς ὑμὴν, ἐπειδὴ τὰς πλευρὰς ὅλας ὑπέζωκεν ἔσωθεν, λεπτότατος ὢν ὥσπερ ἀράχνιον, [2] ὁμοιομερής τε κατὰ πᾶν ἑαυτῷ· καὶ τὰς μὲν πλευρὰς ὑπέζωκεν, ἀμφίεσμα δ' ἐστὶν, οἷον χιτών τις ἁπάντων τῶν πνευματικῶν ὀργάνων, ἐπιτεινόμενος πᾶσι τοῖς ἔνδοθεν τοῦ θώρακος μορίοις, ὡς τὸ περιτόναιον ἐλέχθη τοῖς κάτω τῶν φρενῶν. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ οἱ διαφράττοντες ὑμένες τὸν θώρακα, γεννῶνται, κατὰ τὸ μῆκος ἄνωθεν καταφερόμενοι· καταφύονται δ' ἀσφαλῶς, ὀπίσω μὲν εἰς τοὺς τῆς ῥάχεως σπονδύλους, ἔμπροσθεν δ' εἰς τὸ

1. καὶ αὐτὴν ἀνασπᾷ] Gal. IV. 455. καὶ αὐτοὺς &c. quod melius videtur.

2. ὁμοιο-

ſurſum per pharynga ad os fertur. Atque hanc quidem tunicam in transglutiendo maxime opitulari ſtomacho oſtendimus; in aſpera vero arteria etiam cartilaginibus parte interna ſubſterni, ipſasque ſurſum, dum animal transglutit, cum larynge ad pharynga trahere modo ſimillimo, quo inſtrumenta, quæ ciconiæ dicuntur. Talis quidem pulmonis arteriæ eſt natura, quæ ex bronchiis conſtat: ſic enim appellare ejus cartilagines medici conſueverunt, quemadmodum & ipſam totam, bronchon: & caput, ſummam ejus partem, quæ etiam larinx nominatur.

DE SUCCINGENTE, ET THORACEM INTERSEPIENTIBUS MEMBRANIS.

Membrana ſuccingens eandem habet cum peritonæo ſubſtantiam, & eundem uſum omnibus ſpiritus inſtrumentis, non ſecus quam illud cibi præſtat. Succingens vero membrana vocatur, quia coſtas totas intrinſecus ſuccingit, eſtque araneæ modo prætenuis, & ex toto ſibi ſimiles coſtas ſuccingit: eſt quidem vero indumentum, veluti quædam tunica omnium ſpiritus inſtrumentorum, & omnibus intra thoracem partibus obducitur, quemadmodum peritonæum his quæ infra ſeptum habentur, obtenditur. Atque etiam ab ipſa naſcuntur membranæ quæ thoracem intercipiunt, quæ per ejus longitudinem ſuperne deorſum feruntur. Tuto autem infiguntur, parte quidem poſteriore ſpinæ vertebris; ante-

2. ὁμοιομερὴς τε κατὰ πᾶν ἑαυτῷ] Gal. IV. 148. eadem lectio. *ex toto ſibi ſimilis.* Raſarius male vertit.

τὸ κατὰ στέρνα μέσον ὀστοῦν, [1] οὗ πέρας ἐστὶ, κάτω μὲν ὁ ξιφοειδὴς ὀνομαζόμενος χόνδρος, ὁ κατὰ τὸ στόμα τῆς γαστρός· [2] ἄνωθεν δὲ τῶν κλειδῶν ἡ σύνταξις. ἡ δὲ χρεία τῶν ὑμένων, ἡ πρώτη μὲν καὶ μεγίστη, δύο κοιλίας ἐργάσασθαι τοῦ θώρακος, ἵνα εἰ καί ποτε μεγάλου τραύματος ἐν θατέρῳ μέρει γεννηθέντος, ἀπόλοιτο τὸ κατ᾽ ἐκεῖνο μέρος ἔργον τῆς ἀναπνοῆς, ἡ λοιπὴ κοιλία σωζομένη, τὸ γοῦν ἥμισυ τῆς ἐνεργείας διαφυλάττῃ. διὰ τοῦτο οὖν [3] ἡμίφωνον καὶ ἡμίπνουν ἐπὶ τοῖς εἴσω διασχοῦσι τραύμασι μεγάλοις ἐν θατέρῳ μέρει τοῦ θώρακος, εὐθὺς γίνεται τὸ ζῶον· ἄφωνον δὲ καὶ τελέως ἄπνουν, εἰ ἀμφότεραι συνῤῥηθεῖεν αἱ κοιλίαι. ταύτην τοίνυν μεγάλην χρείαν, οὕτω ἐχομένων τῷ ζώῳ τῶν διαφραττόντων ὑμένων τὴν θώρακα, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα γεγονότων, ἡ φύσις κατεχρήσατο, καὶ πρὸς τὴν ὡς ἀμφιεσμάτων τε ἅμα καὶ συνδέσμων ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν, τοῖς ἐντὸς τοῦ θώρακος ὀργάνοις ἅπασιν ἐτεχνήσατο. καὶ γὰρ καὶ τὰς ἀρτηρίας τὰς ἐνταῦθα, καὶ τὰς φλέβας, καὶ τὰ νεῦρα, καὶ τὸν οἰσοφάγον, ἤδη δὲ καὶ αὐτὸν ὅλον τὸν πνεύμονα [4] συνδοῦσι τῷ παντὶ θώρακι, καὶ σκέπουσιν οἱ ὑμένες οἵδε περιτεινόμενοι.

ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΟΝΟΣ.

ΤΗΝ τοῦ θώρακος ὁ πνεύμων ἐκπεπλήρωκεν εὐρύτητα, φω-

1. οὗ πέρας ἐστὶ] Gal. IV. 448. οὗπερ ἐστι τέλος. Attendat lector, bene hic loci describitur Mediastinum. vid. Vesal. VI. 3. Riolan. Anthropogr. III. 6. Gal. IV. 418. 124.

2. ἄνωθεν δὲ τῶν κλειδῶν ἡ σύνταξις] Gal. IV. 418. ἄνω δὲ τῶν κλειδῶν ἡ σύνταξις. Sic præcedit κάτω μὲν ὁ ξιφοειδὴς &c. delendum est itaque θεν in ἄνωθεν.

3. ἡμίφωνον καὶ ἡμίπνουν] Gal. IV. 419. ἡμίφωνον μὲν καὶ ἡμίπνουν. melius; sequitur enim δὲ, ἄφωνον δὲ καὶ

anteriore vero, medio oſſi pectoris: cujus extrema ora inferna eſt cartilago, quæ ab enſis ſimilitudine xiphoides nominatur, quæ ad os ventriculi eſt; ſuperna vero, clavium compago. Membranarum vero prima & maxima utilitas eſt, ut duos ventres thoracis efficiant, ut ſi forte magno vulnere in alterutram ejus partem accepto, reſpirationis munus ejus partis perierit, alter venter incolumis dimidium actionis conſervet. Quamobrem a magnis vulneribus, intro in alterutram pulmonis partem penetrantibus, animal a dimidia parte vocis & reſpirationis repente privatur: voce autem ac reſpiratione omnino deſtituitur, ſi uterque venter fuerit confoſſus. Quum igitur hanc adeo magnam utilitatem intercipientes thoracem membranæ mortalibus afferant, ejusque potiſſimum rei cauſa extiterint, natura etiam abuſa eſt ad utilitatem ex ipſis tanquam operimentis ac ligamentis, omnibus quæ thorace continentur inſtrumentis tribuendam: nam & arterias quæ in eo ſunt, & venas, & nervos, & oeſophagum, & denique totum ipſum pulmonem toti thoraci colligant, & undique obductæ contegunt.

DE PULMONE.

Thoracis capacitatem implevit pulmo vocis ac reſpirationis in-

καὶ τελέως ἄπνουν, ubi pro καὶ Gal. habet ἤ: ἄφωνον δὲ τελέως ἢ ἄπνουν. ſed noſtram veram eſſe Gal. auctoritate confirmabitur p. 173. ejus verba hæc ſunt: τμηθέντος γὰρ ἀξιόλογον τομὴν τὰς πλευρὰς ὑπεζωκότος ὑμένος, καθ' ἓν ὁτιοῦν μεσοπλεύριον, ἡμίπνουν τ' αὐτίκα, καὶ ἡμίφωνον γίνεται τὸ ζῶον. εἰ δὲ καὶ τὸ ἕτερον μέρος τοῦ θώρακος ὁμοίως γε τμηθείη, ἄπνουν τε καὶ ἄφωνον.

4. συνδοῦσι τῷ παντὶ θώρακι] Gal. ead. p. συνδοῦσί τε τῷ παντὶ θώρακι. melius. ſequitur enim καὶ σκέπουσι.

φωνητικὸν ἅμα καὶ ἀναπνευστικὸν ὄργανον γενόμενος, τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως ἔχων παρὰ τοῦ θώρακος. ἡ δὲ χρεία τῆς ἀναπνοῆς διὰ τὴν καρδίαν γίγνεται, τὸ μέν που δεομένης καὶ αὐτῆς τοῦ ἀέρος τῆς οὐσίας, τὸ δὲ πλεῖστον ὑπὸ θερμότητος ζεούσης ἀναψύχεσθαι ποθούσης· ἀναψύχει δ' αὐτὴν, ἡ μὲν εἰσπνοὴ χορηγίᾳ ποιότητος ψυχρᾶς· ἡ δ' ἐκπνοὴ, τοῦ ζέοντος ἐν αὐτῇ καὶ οἷον συγκεκαυμένου καὶ λιγνυώδους ἀποχύσει. διὰ τοῦτο οὖν καὶ διπλῆν ἔχει τὴν κίνησιν [1] ἐξ ἐναντίων συγκειμένην, ἕλκουσαν μὲν, ἐπειδὰν διαστέλληται· κενουμένην δ', ἐν τῷ συστέλλεσθαι. σκοπεῖσθε δέ μοι κἀνταῦθα τὴν πρόνοιαν τῆς φύσεως. ἐπειδὴ γὰρ ἄμεινον ἡμῖν ἦν ἔχειν φωνὴν, ἐδεῖτο δ' ἐξ ἀνάγκης αὐτῆς ἡ γένεσις ἀέρος, ὅσον ἔμελλεν ἄλλως ἀργὸν καὶ ἄχρηστον ἐκπνεῖσθαι, τοῦθ' ὕλην ἐποιήσατο φωνῆς, καὶ τὴν καρδίαν οὐ διὰ τῆς φάρυγγος εὐθὺς ἔξωθεν ἕλκειν ἐποίησε τὸν ἀέρα, [2] μέσον δὲ δι' ἀμφοῖν ἔθηκε τὸν πνεύμονα, καθάπερ τι ταμιεῖον πνεύματος, ἀμφοτέραις ταῖς ἐνεργείαις ὑπηρετεῖν ἅμα δυνάμενον. ἔστι δὲ καὶ αὐτοῦ ἡ σύστασις τοιάδε· αἱ καθ' ὅλον τὸ σῶμα φλέβες ἐξ ἑνὸς ἰδίου γεγόνασι χιτῶνος· ὁ γὰρ ἔξωθεν αὐταῖς ἐνίοτε περιφυόμενος ὑμὴν, ἔνθα συνδεῖσθαί τισιν ἢ στηρίζεσθαί τε καὶ σκέπεσθαι δέονται, κατ' ἐκεῖνα μόνα προσέρχεται. δύο δ' εἰσὶν οἱ τῆς ἀρτηρίας ἴδιοι χιτῶνες, ὁ μὲν ἔξωθεν οἷόσπερ ὁ τῆς φλεβὸς, ὁ δ' ἔνδον πενταπλάσιος τῷ πάχει τουδί· καὶ μέντοι καὶ σκληρότερος, εἰς ἐγκαρσίας ἶνας διαλυόμενος· ὅγε μὴν ἔξωθεν, ὁ καὶ ταῖς φλεψὶν ὑπάρχων, εὐθείας τε, καὶ μετρίως ἐνίας λοξὰς ἔχει τῶν ἰνῶν, ἐγκαρσίαν δ' οὐδεμίαν· ὁ δὲ ἔνδον χιτὼν τῆς ἀρτηρίας ὁ παχὺς καὶ σκληρὸς, οἷον δέρμά

1. ἐξ ἐναντιων συγκειμένην] Gal. IV. 417. ἐξ ἐναντίων μορίων συγκειμένην. Ita Rasarius legit. dubito tamen, an μορίων non sit glossema. certe

instrumentum, cujus motus initium a thorace existit. Usus vero respirationis in animantibus causa cordis inest, tum quod ipsum aëris substantia indigeat, tum quod fervido calore effervescens, refrigerium expetat. Ipsum autem refrigerat inspiratio, frigidam ei qualitatem affundens; expiratio vero, quod in ipso fervet, & quasi combustum ac fuliginosum est, ex ipso profundens. Ex quo fit, ut duplicem habeat motum ex contrariis partibus conflatum: attrahit enim, dum dilatatur; inanitur vero, dum contrahitur. Quo loco mihi subit naturæ providentiam admirari: quum enim vocem in nobis esse satius esset, fieri vero ipsa sine aëre nullo modo posset; quicquid otiosum alioqui atque inutile erat expirandum, id in materiam vocis convertit: & cor non protinus per fauces externum aërem trahere voluit, sed utriusque medium pulmonem, quasi spiritus promptuarium quoddam locavit, qui ambabus simul actionibus servire posset. Ejus porro talis est constitutio. Venæ totius corporis ex una peculiari tunica constant: nam exterior membrana ipsis nonnunquam adhærescens, ubi colligari quibusdam, aut firmari, aut tegi debent, illuc solum accedit. Arteriæ vero binæ peculiares sunt tunicæ: exterior qualis venæ est; interior vero hujus crassitie fere quintupla; quin & durior quoque & in transversas fibras dissoluta. Exterior autem, quæ venis etiam inest, rectis fibris, & quibusdam mediocriter obliquis, nullisque transversis est contexta; interior vero arteriæ tunica crassa, duraque, ceu cutem quandam interna superficie con-

 tinet,

certe ἐνεργειων magis conveniret. p. μέσον δ' ἀμφοῖν. rectius.
2. μέσον δὲ δι' ἀμφοῖν] Gal. ead.

μά τι κατὰ τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν ἔχει παραπλήσιον ἀραχνίῳ, σαφῶς φαινόμενον ἐπὶ τῶν μεγάλων ἀρτηριῶν, ὃν ἔνιοι τρίτον ἀρτηρίας τίθενται χιτῶνα. τέταρτος δ' ἄλλος ἴδιος αὐτῆς οὐδείς ἐστιν, ἀλλ' ὥσπερ ἐνίαις τῶν φλεβῶν, οὕτω καὶ τῶν ἀρτηριῶν ἐπιφύεταί τε καὶ περιφύεται κατά τινα μέρη λεπτὸς ὑμὴν, σκέπων, ἢ στηρίζων, ἢ ξυνδέων αὐτὰς τοῖς πλησιάζουσι μορίοις· ὁποῖαι μὲν οὖν καθ' ὅλον τὸ σῶμα εἰσὶν αἱ ἀρτηρίαι, τοιοῦτον ἐκ τῆς δεξιᾶς κοιλίας τῆς καρδίας ἐκφυόμενον ἀγγεῖον, εἰς ὅλον τὸν πνεύμονα κατασχίζεται· ὁποῖαι δ' αἱ φλέβες, τοιοῦτον ἐκ τῆς ἀριστερᾶς, ὥστε τριῶν ἀγγείων διαπλεκόντων τὸν πνεύμονα, τὸ μὲν ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς κοιλίας τῆς καρδίας ὁρμώμενον, ἀρτηρίαν φλεβώδη καλεῖσθαι· τὸ δ' ἀπὸ τῆς δεξιᾶς, ἀρτηριώδη φλέβα· τὸ δὲ τρίτον ἀπὸ τῆς φάρυγγος, ἀρτηρίαν τραχεῖαν, ἐκ χόνδρων συγκειμένην, σιγματοειδῶν τὸ σχῆμα. τὸ μὲν οὖν κυκλοτερὲς τοῦ χόνδρου κατά τε τὴν μεγάλην ἀρτηρίαν τὴν ἐν τῷ τραχήλῳ, πρέμνου λόγον ἔχουσαν πρὸς τὰς ἐν τῷ πνεύμονι, καὶ κατὰ ταύτας ἐκείνας ὥσπέρ τινας κλάδους ἀπ' αὐτῆς πεφυκυίας, ἐν τοῖς πρόσω τέτακται μέρεσι· καθ' ὃ δ' ἀπολείπεται μέρος ὁ χόνδρος εἰς τὴν τοῦ κύκλου συμπλήρωσιν, ἐν τοῖς ὀπίσω μέρεσίν ἐστι, κατὰ μὲν τὸν τράχηλον ὁμιλῶν τῷ στομάχῳ, κατὰ δὲ τὸν πνεύμονα τῇ κληθείσῃ πρὸς ἡμῶν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἀρτηριώδει φλεβί. ἀναπληροῦται δὲ τὰ μεταξὺ τῶν ἀγγείων ὑπὸ τῆς τοῦ πνεύμονος ἰδίας οὐσίας, ἣν οἱ περὶ τὸν Ερασίστρατον ὀνομάζουσι παρέγχυμα. ὅτι δ' οὐχ οἷς ἐφ' ἥπατος οἱ λοβοὶ τοῦ πνεύμονος ἄνισοι τὸν ἀριθμόν εἰσιν, ἀλλ' ἐπὶ πάντων τῶν ζώων, ὑπὲρ ὧν ὁ λόγος ἡμῖν ἐστὶ, δύο μὲν ἐν τοῖς δεξιοῖς αὐτοῦ μέρεσι, δύο δ' ἐν τοῖς ἀριστεροῖς, ὡμολόγηται πᾶσιν· ὡμολόγηται δὲ, εἰ καὶ μὴ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς γε ἀκριβέστερον ἀνατέμνουσιν, ὡς ἐν

τῷ

tinet, telæ aranearum manifesto persimilem, in magnis quidem arteriis perspicuam, quam nonnulli tertiæ arteriæ tunicam statuunt. Quarta vero alia peculiaris ei nulla est, sed veluti quibusdam venis, ita etiam arteriis alicubi adhærescit, & circumtenditur membrana tenuis, quæ eas tegit, stabilit, & propinquis partibus connectit. Quales igitur toto corpore sunt arteriæ, tale vas, ex dextro cordis sinu progrediens, in totum pulmonem diffunditur; quales autem venæ, tale ex sinistro procedit: ut ex tribus vasis pulmonem intertexentibus, quod à sinistro cordis ventriculo oritur, arteria venosa nominetur: quod vero ex dextro, vena arteriosa dicatur: tertium quod a pharynge proficiscitur, aspera arteria, ex cartilaginibus C. literam referentibus conflata, nuncupetur. Quod vero orbiculatum est in cartilagine magnæ arteriæ, quæ in collo est, quæque caudicis rationem obtinet ad pulmonis arterias comparata, & in illis ipsis tanquam ramos quosdam ex se mittit, in priore parte est collocatum. Ubi vero cartilago deest ad circulum perficiendum, in posterioribus partibus situm est: in collo quidem gulæ continuum; in pulmone vero ei venæ, quam paulo ante arteriosam appellavimus. Vasorum autem intercapedines a propria substantia pulmonis implentur, quam Erasistratus parenchyma nominat. Porro lobos pulmonis non impares numero esse, ut jecoris sunt, sed in omnibus animantibus, de quibus loquimur, duos in dextra ejus parte haberi duosque in sinistris, constat inter omnes. Nec minus etiam inter omnes convenit, ac si non inter omnes, saltem inter eos, qui diligentius confectiones

τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ θώρακος, ἐστί τις καὶ πέμπτος λοβὸς μικρὸς, οἷον ἀποβλάστημά τι θατέρου τοῖν δυοῖν. εὑρήσεις δ' αὐτὸν ῥᾷστα τῇ κοίλῃ φλεβὶ προσέχων τὸν νοῦν. ἐκείνῃ γὰρ ὑποβέβληται, καθ' ὃ πρῶτον ἐμπίπτει τῷ θώρακι, καταλείπουσα τὰς φρένας. ἔστι δ' ὅτε καὶ κοιλότητά τινα [1] κατὰ τῶν ἐπιπολῆς αὐτοῦ σαφῶς ἰδεῖν ἐστὶν, ᾧ ἡ φλὲψ ἐστηρίζετο ζῶντος ἔτι τοῦ ζώου. μετὰ γάρ τοι θάνατον ὁ πνεύμων ἀεὶ συμπεπτωκὼς ὁρᾶται καὶ μικρὸς, οὐκ ὀλίγης γιγνομένης μεταξὺ χώρας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ θώρακος, ἔμπαλιν ἢ ὡς ζῶντος ἔσχε τοῦ ζώου. πεποίηκε γὰρ ἡ φύσις, οὐχ ὡς ἀναπνευστικὸν ὄργανον, ἀλλ' ὡς ὑποστόρεσμά τι μαλθακὸν τῇ κοίλῃ φλεβὶ τὸν λοβὸν τοῦτον ἀπὸ τοῦ διαφράγματος ἄχρι τοῦ τῆς καρδίας ὠτὸς ἐκτεταμένον. ἡ δὲ σὰρξ τοῦ πνεύμονος ἀερώδης ὁρᾶται, καὶ πνεύματος μεστὴ, σαφῶς εἰς πέψιν ἀέρος ἐνδεικνυμένη παρεσκευᾶσθαι, καθάπερ ἡ τοῦ ἥπατος [2] εἰς τὴν τροφῆς. εὔλογον γὰρ οὐκ ἀθρόως, οὐδ' ἐξαίφνης τὸν ἔξωθεν ἀέρα τοῦ κατὰ ζῶον πνεύματος γίγνεσθαι τροφὴν, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ μὲν ἀλλοιούμενον, ὥσπέρ γε καὶ τὰ σιτία· δεχόμενον δὲ τὴν οἰκείαν ποιότητα τῷ συμφύτῳ πνεύματι χρόνῳ πλέονι. καὶ ταύτης τῆς ἀλλοιώσεως τὸ πρῶτον ὄργανον ὑπάρχειν τὴν τοῦ πνεύμονος σάρκα, καθάπερ γε καὶ τῆς εἰς αἷμα μεταβολῆς ἡ σὰρξ τοῦ ἥπατος ἐδείκνυτο τὴν αἰτίαν ἔχειν. τὸ γὰρ ἐκ τῶν τραχειῶν ἀρτηριῶν πνεῦμα τὸ [3] ἔξωθεν ἔσω ἐνεχθὲν, ἐν μὲν τῇ σαρκὶ τοῦ πνεύμονος τὴν πρώτην ἐργασίαν λαμβάνει· μετὰ ταῦτα δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ τε καὶ ταῖς ἀρτηρίαις, καὶ μάλιστα ταῖς κατὰ τὸ δικτυοειδὲς πλέγμα τὴν δευτέραν ἔπειτα, τήν τε τελειοτάτην ἐν ταῖς τοῦ ἐγκεφάλου κοιλίαις, ἔνθα δὴ καὶ ψυχικὸν ἀκριβῶς γίγνεται.

ΠΕΡΙ

1. κατὰ τῶν ἐπιπολῆς αὐτοῦ] Gal. IV. 159. κατὰ τὸ ἐπιπολῆς αὐτοῦ. recte.

2. εἰς

administrant, in dextra thoracis parte quintum quendam lobum exiguum, veluti alterutrius sobolem existere; quem sane facillime comperies ad venam cavam animum advertens: siquidem illi subjacet, qua primum in thoracem relicto septo incidit. Nonnunquam etiam cavitatem quandam in ejus superficie clare conspicimus; cui vena, dum vivit adhuc animal, affirmatur: nam post obitum, pulmo semper collapsus & parvus apparet, non exigua ipsius & thoracis facta intercapedine, contra quam vivo animali haberet. Hunc vero lobum natura, non ut respirandi instrumentum, sed ut venæ cavæ aliquod molle stratum pararet, a septo transverso usque ad cordis auriculam extendit. Jam vero pulmonis caro aëria, spiritusque plena conspicitur, plane indicans se ad aëris, ut jecoris caro ad cibi concoctionem, esse comparatam. Etenim consentaneum est, non confertum, nec repente aërem externum spiritus, qui animali inest, fieri alimentum, sed paulatim immutatum, quemadmodum etiam cibi, familiaremque innato spiritui qualitatem diuturniore tempore recipere: hujusque immutationis carnem pulmonis primum esse instrumentum, quemadmodum jecoris carnem cibi in sanguinem mutationis causam esse ostendimus. Cæterum spiritus qui ab asperis arteriis extrinsecus intro trahitur, in pulmonis carne primum conficitur; deinde in corde atque arteriis, & iis præsertim, quæ plexu retiformi continentur; postremo vero ac perfectissime in cerebri ventriculis, ubi utique animalis exacte efficitur.

DE

2. εἰς τὴν τροφῆς] Gal. IV. 458. εἰς γὴν τῆς τροφῆς. melius.

3. ἔξωθεν ἔσω ἐνεχθὲν] Gal. ead. p. ἔξωθεν ἑλχθὲν. nostrum elegantius est.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΥΜΟΥ.

ΤΟΝ καλούμενον θύμον, ἀδένα μέγιστόν θ' ἅμα καὶ μαλακώτατον ὑπέτεινεν ἡ φύσις τοῖς ἄνω μέρεσι τοῦ μέσου κατὰ τὸ στῆθος ὀστοῦ τοῦ στέρνου καλουμένου, ὡς μήτε ψαύειν αὐτὸ τῆς κοίλης φλεβὸς, τάς τε ἄλλας ἐκφύσεις ἁπάσας αὐτῆς τὰς ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ γιγνομένας παμπόλλας οὔσας στηρίζεσθαι, καθ' ἃ πρῶτον ἐμφύονται. ὅπου γὰρ ἂν μετέωρον ἀγγεῖον ἡ φύσις σχίζει, πάντως ἐνταῦθα μέσον ἀδένα τὴν σχίσιν ἐκπληροῦντα κατατίθησι.

ΠΕΡΙ ΚΑΡΔΙΑΣ.

ΣΑΡΞ ἐστιν ἡ καρδία σκληρὰ καὶ δυσπαθὴς, ἐξ ἰνῶν πολυειδῶν συγκειμένη· μέση δὲ τέτακται τῶν τοῦ θώρακος εὐρυχωριῶν ἑκατέρας, περιλαμβανομένη κατὰ κύκλον ὑπὸ τοῦ πνεύμονος, καθάπερ δακτύλοις τισὶ, τοῖς λοβοῖς αὐτοῦ. διασημαίνει δ' ἡ κίνησις αὐτῆς, ὡς ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μᾶλλον κειμένης, διὰ διττὴν αἰτίαν, ὅτι τε κατὰ τοῦτο τέτακται τοῦ ζώου τὸ μέρος ἡ πνευματικὴ κοιλία, καὶ ὅτι κέκλιταί πως ὅλη πρὸς τοῦτο μᾶλλον· οὐ γὰρ ὥσπερ ἡ βάσις αὐτῆς ἀκριβῶς ἐστὶ μέση τῶν τοῦ θώρακος ἀριστερῶν τε καὶ δεξιῶν, οὕτω καὶ ἡ κορυφή· διότι μηδ' ἀκριβῶς κατάντης ἀπὸ τῆς ἰδίας βάσεως ἐπὶ τὸ κάτω πέρας ἐκτέταται· παρεγκλίνει δ', ὡς ἔφην, ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν χώραν. τὰ δ' ὦτα τῆς καρδίας καθ' ὁμοιοτητά τινα τοῖς κυρίως ὀνομαζομένοις ὠσὶν ἐκάλεσαν οἱ πρόσθεν. δύο δὲ στόματ' ἐστὶν, ἓν καθ' ἑκάτερον τῶν εἰσαγόντων ἀγγείων τὰς ὕλας, ἐν μὲν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι κατὰ τὴν τῆς φλεβὸς ἔμφυσιν εἰς τὴν ἐνταῦθα κοιλίαν τῆς καρ-

DE THYMO.

Adenem maximum & molliſſimum, quem thymum vocant, natura partibus ſuperioribus medii pectoris oſſis, quod στέρνον vocatur, ſubjecit, cum ut ne venam cavam attingeret, tum etiam ut omnia ejus germina, quæ hoc ipſo in loco ſunt quam plurima, qua primum emergunt, veluti ſtabilirentur: Ubicunque enim natura vas ſublime dividit, ibi ſemper mediam glandulam, quæ diviſionem oppleat, interponit.

DE CORDE.

Cor caro eſt dura, quæ ægre patitur, ex fibris multiplicibus conflata: ipſumque in medio thoracis capacitate collocatum pulmones ambiunt, idque ſuis lobis ceu digitis quibusdam in orbem amplectuntur. Motus autem ejus indicat, quaſi in parte ſiniſtra potius ſit collocatum, duplici cauſa: primum quia in ea animalis parte ventriculus, quo ſpiritus continetur, eſt ſitus; deinde, quia totum ad eam partem magis inclinat. Non enim ut baſis ipſius media exquiſite eſt lævæ dextræque thoracis partis, ita etiam vertex, quoniam neque declivis omnino a propria baſi ad finem inferiorem exporrectum eſt, ſed ad ſiniſtram regionem (ut diximus) deflectit. Cordis autem aures ad quandam aurium proprie nominatarum ſimilitudinem majores noſtri vocaverunt. Duo autem orificia ſunt in utroque vaſorum, materiam invehentium: in dextra quidem parte, qua vena in cordis ſinum inibi inſeritur; in ſiniſtra vero, qua venoſa arteria: quumque

L has

δίας· ἐν δὲ τοῖς ἀριστεροῖς, κατὰ τὴν τῆς ἀρτηρίας τῆς φλεβώδους. ἀναπτύξαντος δέ σου ταυτὶ τὰ ὦτα, τό, τε σῶμα τῆς καρδίας αὐτὸ φανεῖται, καὶ τῶν εἰρημένων στομάτων ἑκάτερον, οἵθ' ὑμένες οἱ κατὰ τὴν ἔμφυσιν ἐπικείμενοι, τρεῖς μὲν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς κοιλίας, δύο δ' ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς, ὧν τὸ σχῆμα τῆς συνθέσεως ἔοικε ταῖς τῶν βελῶν γλωχῖσι· ταῦτά τοι καὶ τριγλώχινας αὐτὰς ὠνόμασαν ἔνιοι τῶν ἀνατομικῶν. λοιπὰ δ' ἐστὶ δύο στόματα τῶν ἐξαγόντων τὰς ὕλας ἀγγείων, ἐκ μέν τῆς δεξιᾶς κοιλίας εἰς τὸν πνεύμονα τὸ τῆς ἀρτηριώδους φλεβὸς, ἐκ δὲ τῆς ἀριστερᾶς εἰς ὅλον τοῦ ζώου τὸ σῶμα τὸ τῆς μεγάλης ἀρτηρίας· ἐφ' ὧν αὖ πάλιν ἑκατέρου θεάσῃ τρεῖς ὑμένας σιγμοειδεῖς τὸ σχῆμα, νεύοντας ἔξω τῆς καρδίας, ὥσπερ οἱ τριγλώχινες εἴσω. χρεία δ' αὐτῶν ἐστὶν ἁπάντων κοινὴ, κωλῦσαι παλινδρομεῖν εἰς τοὐπίσω τὰς ὕλας. τοῦ πνεύμονος δ' ἐνήλλαξεν ἡ φύσις τῶν ἀγγείων τοὺς χιτῶνας, οὐ μάτην, ἀρτηριώδη μὲν ἐργασαμένη τὴν φλέβα, φλεβώδη δὲ τὴν ἀρτηρίαν. τρέφεται μὲν γὰρ ἕκαστον ὑπὸ τῆς ὁμοίας ἑαυτῷ τροφῆς. κοῦφον δ' ἐστὶ καὶ μανὸν, καὶ οἷον ἐξ ἀφροῦ τινὸς αἱματώδους πεπηγότος τὸ τοῦ πνεύμονος σῶμα. καὶ διὰ τοῦτο δεόμενον ἀτμώδους καὶ λεπτοῦ καὶ καθαροῦ τοῦ αἵματος, [1] οὐχ ὥσπερ ἧπαρ ἰλυώδους τε καὶ παχέος. [2] διὸ καὶ ἔμπαλιν αὐτῷ τῶν ἀγγείων ἔχει, μάλιστα δὲ καὶ τοῖς καθ' ἧπαρ, ἢ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῦ ζώου μορίοις. τοῖς μὲν γὰρ ἀραιός τε καὶ λεπτὸς ὁ χιτὼν ὑπάρχων τοῦ τὸ αἷμα χορηγοῦντος ἀγγείου, πλεῖστον τοῦ παχέος ἑτοίμως τοῖς περιέχουσι διαδίδωσι· [3] τῷ δὲ πνεύμονι πάχους οὐδὲν, ὅτι μὴ τὸ λεπτὸν, ἐπιτρέπει.

1. οὐχ ὥσπερ ἧπαρ] Gal. IV. 429. οὐχ ὥσπερ τὸ ἧπαρ. melius.

2. διὸ καὶ ἔμπαλιν αὐτῷ τῶν ἀγγείων ἔχει] Gal. ead. p. ὅθεν ἔμπαλιν αὐτῷ τὰ τῶν ἀγγείων ἔχει. omnino recte: nam absque τὰ verba non co-

has aures aperueris, tum ipſum cordis corpus apparebit, tum utrumque ex dictis orificiis: deinde membranæ inſertioni ipſorum incumbentes, tres in ſinu dextro, duæ in ſiniſtro: quarum ſtructuræ figura ſimilis eſt telorum cuſpidi, ideoque triſulcas nonnulli Anatomici eas vocaverunt. Duo alia ſunt orificia vaſorum materias educentium, ex dextro quidem ventriculo in pulmonem venæ arterioſæ; ex ſiniſtro vero in totum animantis corpus, grandis arteriæ. In quibus iterum tres membranas utrinque ad Literæ C. ſimilitudinem factas conſpicies, extra cor tendentes, veluti triſulcas intro. Communis autem omnium ipſarum eſt uſus, ut materias retrocedere prohibeant. In pulmone autem natura tunicas vaſorum commutavit, nec fruſtra venam arterioſam, & arteriam venoſam eſt fabricata: unumquodque enim alimento ſibi ſimili nutritur. Pulmonis autem corpus leve eſt, ac rarum, & velut e ſpuma quadam ſanguinea concreta conflatum: ob eamque cauſam puro ſanguine, vaporoſo, & tenui indiguit; non autem, quomodo jecur, limoſo atque craſſo. Quocirca vaſa habet contraria, maxime quidem iis, qui ſunt in jecore, quam & in aliis animantis particulis. In his enim, quum tunica vaſis, quod ſanguinem ſuppeditat, rara ſit ac tenuis, plurimum craſſi ſanguinis, atque celeriter partibus circumfuſis diſtribuit; in pulmone vero quum craſſa ſit, nihil niſi tenue ſinit elabi. Ac cæteris quidem partibus arteriæ craſſæ ac denſæ generatæ paucum omnino, eundemque vaporoſum ſanguinem vicinis partibus trahere permittunt:

cohærent.

3. τῷ δὲ πνεύμονι πάχους οὐδὲν, ὅτι μὴ τὸ λεπτὸν, ἐπιτρέπει διέρχεσθαι] Gal. ead. p. τῷ δὲ πνεύμονι, παχὺς καὶ πυκνὸς γενόμενος, οὐδὲν ὅτι μὴ λεπτότατον ἐπιτρέπει διεξέρχεσθαι. Raſarius

τρέπει διέρχεσθαι. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις αἱ ἀρτηρίαι παχεῖαι καὶ πύκναι γενηθεῖσαι παντάπασιν ὀλίγον ἀτμώδους αἵματος τοῖς παρακειμένοις μορίοις ἕλκειν ἐπιτρέπουσι. τῷ δὲ πνεύμονι μόνῳ, πάμπολυ τὸ τοιοῦτον μεθιᾶσιν, ὑπὸ μανότητός τε καὶ λεπτότητος ἀδυνατοῦσαι στέγειν· ὥστε πάντη τῷ πνεύμονι τὰ περὶ τὴν τροφὴν ὑπεναντίως ἔχει τοῖς ἄλλοις ἅπασι τοῦ ζώου μορίοις, [1] ὥσπερ καὶ τὰ τῆς τοῦ σώματος ἰδέας. διὰ δὴ τὴν εὐπορίαν τῆς τοιαύτης τροφῆς ἀπὸ καρδίας ἐπιπέμπεται τῷ πνεύμονι, τοῦ αἵματος ἀκριβῶς ἐν ἐκείνῃ κατειργασμένου τε καὶ λελεπτυσμένου· τὸ δὲ κατὰ τὴν κεφαλὴν τῆς καρδίας εὑρισκόμενον ὀστοῦν, οὐκ ἐν ἅπασι τοῖς ζώοις ἀκριβές ἐστιν ὀστοῦν, [2] ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς μείζοσιν ἀκριβὴς χόνδρος ἐστὶν, ἐν δὲ τοῖς ἱκανῶς μεγάλοις, χόνδρος ὀστώδης, κατὰ δὲ τὰ μέγιστα τὸ πλεῖον ὀστῶδης. [3] ἀρτηρίαι μὲν οὖν καὶ φλέβες πάντη ἐν κύκλῳ περιέρχονται τὸ τῆς καρδίας σῶμα· νεῦρον δ' οὐδὲν φαίνεται κατεσχισμένον εἰς αὐτὴν, ὥσπερ οὐδ' εἰς ἧπαρ, ἢ νεφροὺς, ἢ σπλῆνα. μόνον γὰρ δὴ τὸ περικάρδιον σκέπασμα λεπτῶν νεύρων φαίνεται δεχόμενον βλαστήματα. θεάσει δὲ δήπου γυμνώσας ὅλην τὴν καρδίαν, [4] τὴν μὲν ἀριστερὰν κοιλίαν τὴν ἀνήκουσαν ἐπ' ἄκραν τὴν κορυφήν· τὴν δεξιὰν δὲ, πολὺ κατωτέρω παυομένην, καὶ περιγραφὴν δὲ πολλάκις ἰδίαν ἔχουσαν, ἐπὶ μὲν τῶν μεγάλων ζώων μᾶλλον, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ τῶν μικρῶν· τινὲς γοῦν δύο κορυφὰς ἔχουσαν εὑρίσκοντες τὴν καρδίαν

rius videtur legisse τῷ δὲ πνεύμονι, παχὺς, οὐδὲν, ὅτι μὴ etcæt. quod probo: ſæpe enim auctor noſter, ita Epitomatorem agit. ſubaudiendum eſt itaque ad παχὺς, ὁ χιτὼν ὑπάρχων, ut ex verſione Raſarii adparet; & ſenſus erit perſpicuus.

1. ὥσπερ καὶ τὰ τῆς τοῦ σώματος ἰδέας] Sic. Gal. IV. 429. Raſarius pro ἰδέας videtur inveniſſe οὐσίας.

2. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς μείζοσιν ἀκριβὴς &c.] Vitium apertum alit illud μείζοσιν: ſcribendum ſine dubio ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς μείοσιν. Apud Galenum IV.

mittunt: pulmoni vero solum, copiosissimum hujusmodi impartiunt, quippe quæ præ raritate ac tenuitate continere ipsum non possint. Ex quo fit, ut nutriendi ratio pulmoni plane contraria sit, ac cæteris omnibus partibus animantis, quemadmodum etiam corporis substantia. Ut igitur magna hujus alimenti copia pulmoni suppeteret, ad eum sanguinis exquisite elaboratus & extenuatus a corde transmittitur. Quod vero in capite cordis os invenitur, non in cunctis animalibus os exquisitum est, sed in grandioribus est exacta cartilago; in valde grandibus cartilago ossea; in maximis vero etiam magis ossea. Arteriæ autem & venæ totum cordis corpus in orbem complectuntur. Nullus vero nervus in ipsum videtur distribui, sicut neque in jecur, neque in renes, nec lienem. Solum enim ejus involucrum, pericardion, propagines nervorum tenuium recipere videtur. Cæterum toto corde nudato, videbis sinistrum ejus ventriculum ad summum verticem ascendere, dextrum inferius multo cessare, & circumscriptionem propriam sæpe habere: idque magis in magnis animalibus; nonnunquam vero etiam in parvis. Nonnulli igitur duos quandoque vertices in corde comperientes,

duo

IV. 157. locus hic ita habet: ἐν μὲν γὰρ τοῖς μικροῖς, ἀτρέμα χονδρώδης ἐστίν, ἐν δὲ τοῖς μείζοσιν, ἀκριβὴς χόνδρος, ἐν δὲ τοῖς ἱκανῶς μεγάλοις, χόνδρος ὀστώδης. Quæ si rite conferas, videbis facile mecum, istam diversitatem ortam esse ex librorum diversitate.

3. ἀρτηρίαι μὲν οὖν καὶ φλέβες πάντη ἐν κύκλῳ περιέρχονται τὸ τῆς καρδίας σῶμα] Gal. IV. 445. ἀρτηρία μὲν οὖν καὶ φλέψ, ἅπαν ἐν κύκλῳ περιέχονται τῆς καρδίας τὸ σῶμα. Videtur hic Oribasius rei veritatem potius respexisse, quam verba vel mentem Galeni: sunt enim plures arteriæ & venæ, quæ cor circumambiunt, non una arteria & una vena; ut satis notum.

4. τὴν μὲν ἀριστερὰν κοιλίαν τὴν ἀνήκουσαν &c.] Dele τὴν ante ἀνήκουσαν, quod sententiam corrumpit; vel muta in αὐτῆς, ut apud Gal. IV. 158. τὴν μὲν ἀριστερὰν κοιλίαν αὐτῆς ἀνήκουσαν ἐπ᾽ ἄκραν &c.

 1. ἀλλὰ

δίαν ἐνίοτε, νομίζουσι δύο εἶναι καρδίας. στόματα δὲ παντ' εἶναι φαμὲν τέτταρα τῶν τεττάρων ἀγγείων· τὰ δ' ὦτα τῶν κοιλιῶν τῆς καρδίας ἐκτός ἐστιν. εἰ δέ τις αὐτὰ μέρη τοῦ σπλάγχνου τιθέμενος, ἐπιπλέον ἐκτείνοι τὸν ἀριθμὸν τῶν στομάτων, δόξει διαφωνεῖν ἡμῖν· ἓν γάρ ἐστι τὸ στόμα τῆς φλεβώδους ἀρτηρίας κατὰ τὴν ἀριστερὰν κοιλίαν· οὐ μὴν μένει γε ἄχρι πλείονος, [1] ἀλλὰ εὐθέως ἐν τῇ κατὰ τὸ οὖς εὐρυχωρίᾳ σχισθὲν εἰς τέτταρα μόρια, πρὸς ἕκαστον ἓν ἀφικνεῖται τῶν τοῦ πνεύμονος λοβῶν. σφύζουσι δὲ, ἀμφότεραι μὲν αἱ κοιλίαι τῆς καρδίας διοιγομένου τοῦ θώρακος, οὐ μὴν ὡσαύτως ἐν ἀμφοῖν αἷμά τε καὶ πνεῦμα περιέχεται. πλεονεκτεῖ γὰρ οὐκ ὀλίγῳ, κατὰ μὲν τὴν δεξιὰν ἡ τοῦ αἵματος οὐσία, κατὰ δὲ τὴν ἀριστερὰν ἡ τοῦ πνεύματος. ἐπεὶ δ' ἡ καρδία τῆς ἐμφύτου θερμασίας ᾗ [2] διοικεῖ τὸ ζῶον, οἷον ἑστία τίς ἐστι καὶ πηγὴ, πᾶν μὲν ἂν οὕτω μόριον αὐτῆς εἴη κύριον, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅσων ἡ χρεία τῷ παντὶ ζώῳ διαφυλάττει τὴν ζωήν. ἔστι δὴ ταῦτα δυοῖν ἀγγείων στόματα κατὰ τὴν ἀριστερὰν αὐτῆς κοιλίαν, ἣν τοῖς ἰατροῖς ἔθος ἐστὶν ὀνομάζειν πνευματικήν· διὰ γὰρ δήπου τούτων στομάτων ἡ καρδία, διὰ μὲν τοῦ μικροτέρου, ταῖς κατὰ τὸν πνεύμονα· διὰ δὲ τοῦ μείζονος, ἁπάσαις ταῖς καθ' ὅλον τὸ ζῶον ἀρτηρίαις ἐστὶ συνεχής. ἧττον δ' ἂν εἴη τούτων κύρια τὰ κατὰ τὴν ἑτέραν αὐτῆς κοιλίαν, ἣν αἱματικὴν ὀνομάζουσιν. ὅμως μὴν καὶ ταῦτα τῶν ἄλλων κυριώτερα, τὸ μὲν εἰσάγον εἰς αὐτὴν τὸ αἷμα, τὸ δ' ἐξ αὐτῆς εἰς τὸν πνεύμονα παράγον.

ΠΕΡΙ

1. ἀλλὰ εὐθέως ἐν τῇ κατὰ τὸ οὖς εὐρυχωρίᾳ] Gal. IV. 159. ἀλλ' εὐθέως ἐν τῇ κάτω οὔσῃ εὐρυχωρίᾳ. Nulla potest esse dubitatio, quin nostra lectio

duo corda eſſe exiſtimant. Orificia autem quatuor, vaſorum eſſe quatuor dicimus. Cæterum cordis auriculæ extra ventriculos ipſius conſiſtunt. Verum ſi quis eas viſceris partes ſtatuens, numerum orificiorum majorem faciat, is a nobis discrepabit, ſiquidem unum venoſæ arteriæ os in ſiniſtro ventriculo habetur, quod tamen non diutius permanet, ſed ſtatim ima amplitudine in quatuor particulas disſciſſum eſt, quarum ſingulæ in ſingulos pulmonis lobos porriguntur. Utrique autem cordis ventriculi thorace patefacto pulſare videntur, non eodem tamen modo utrisque ſanguis & ſpiritus continetur: copioſior enim multo eſt in dextro quidem ſanguinis, in ſiniſtro autem ſpiritus ſubſtantia. Nunc vero quoniam cor nativi caloris, quo animal regitur, quaſi focus quidam & fons eſt, omnis hoc modo ipſius pars principem locum tenet: ſed magis eæ, quarum utilitas omni animanti vitam conſervat. Sunt autem hujusmodi duo vaſorum orificia in ſiniſtro ipſius ventriculo, quem medici ſpirituoſum appellare conſueverunt. Per hæc autem duo orificia, cor per minus continuum eſt arteriis iis, quæ ſunt in pulmone; per majus vero omnibus, quæ in toto animali ſunt diffuſæ: minus autem erunt principalia, quæ altero ventriculo continentur, quem ſanguinem vocant: & tamen hæc quoque præſtantiora ſunt cæteris, quorum alterum ſanguinem in cor intromittit; alterum vero ex ipſo in pulmonem deducit.

DE

ctio ſit vera & genuina lectio.

2. ἡ διοικεῖ τὸ ζῶον] Gal. IV. 425. ἡ διοικεῖται τὸ ζῶον. ſic etiam Raſarius legiſſe videtur. exiſtimo tamen noſtram ferri poſſe.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΑΡΔΙΟΥ.

Ο γε μὴν τῆς καρδίας χιτὼν ἴδιος ὁ περικάρδιος ὀνομαζόμενος, ἕτερός ἐστιν ἑκατέρου τούτων, ἐν τῷ μέσῳ κείμενος ἀμφοτέρων· οὐ μὴν αὐτῷ γε τῷ ζώματι τῆς καρδίας ὁ περικάρδιος οὗτος χιτὼν συμπέφυκεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν [1] οὐ σμικρά τις ἐστὶν ἡ μεταξὺ χώρα τῇ τῆς καρδίας ἀνακειμένη κινήσει· κατὰ δὲ τὴν ἑαυτοῦ βάσιν, ἥ τις κύκλος ἐστὶ, τοῖς ἐμφυομένοις αὐτῆς ἀγγείοις συμπέφυκεν, ὧν τὸ μέν ἐστιν ἡ μεγίστη τῶν ἀρτηριῶν ἐν τοις ἀριστεροῖς δηλονότι μέρεσι· τὸ δ' ἕτερον ἐν τοῖς δεξιοῖς, ἡ ἀφ' ἥπατος ὁρμωμένη φλὲψ. ἄλλα δὲ δύο, ὧν τὸ μὲν ἀρτηρίαν φλεβώδη, τὸ δὲ ἀρτηριώδη φλέβα καλῶ.

ΠΕΡΙ ΟΙΣΟΦΑΓΟΥ.

Ο οἰσοφάγος [2] κατὰ τῶν τῆς ῥάχεως σπονδύλων ἐπικείμενος, καὶ συνδεδεμένος αὐτοῖς, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ διεξερχόμενος ὅλον τὸν θώρακα σὺν τῷ τῆς θέσεως ἑδραίῳ τε καὶ πανταχόθεν ἀσφαλεῖ, [3] ὥστε μηδὲν ἐνοχλεῖν μήτε τῇ καρδίᾳ, μήτε τῷ πνεύμονι, μήτ' ἄλλῳ τινὶ τῶν κατὰ τὸν θώρακα μορίων, ἐπεκτήσατο· σκολιὸς δ' ἐστὶ τὴν θέσιν. κατὰ μὲν γὰρ τῆς μέσης χώρας τῶν πρώτων τοῦ νώτου τεττάρων σπονδύλων [3] ἀκριβῶς ἐκτέταται μηδαμόσε παρατρεπόμενος, κατὰ δὲ τὸν πέμπτον σπόνδυλον, ἐκτρέπεται

1. οὐ σμικρά τις ἐστὶν ἡ μεταξὺ χώρα τῇ τῆς καρδίας ἀνακειμένη κινήσει.] Gal. IV. 149. οὐ μικρά τίς ἐστιν ἡ μεταξὺ χώρα τῆς καρδίας ἀνακειμένη κινήσει. minus bene & perſpicue.

2. κατὰ τῶν τῆς ῥάχεως σπονδύλων ἐπικείμενος] Gal. IV. 422. pro ἐπικείμενος habet ἐποχούμενος.

3. ὥστε

DE PERICARDIO.

Cordis tunica peculiaris, pericardios appellata, diverſa ab utraque harum eſt, in utriusque medio conſtituta: non tamen ipſi cordis corpori hæc tunica pericardios connexa eſt, verum in aliis omnibus non parva quædam interjecta eſt regio motui cordis accommodata. Ad baſim vero ipſius, quæ circulus eſt, prodeuntibus ex ea vaſis connexa eſt: quorum alterum eſt maxima arteriarum, in ſiniſtra videlicet parte ſita: alterum, vena a jecore ſurſum tendens, ad dextram regionem poſita, aliorum duorum alterum arteriam venoſam, alterum venam arterioſam nomino.

DE OESOPHAGO.

Oeſophagus ſpinæ vertebris adjectus ac colligatus, ita totum permeat thoracem, cum totius poſitionis ſtabilitate ac ſecuritate, ut nullam cordi, neque pulmoni, neque alicui earum particularum, quæ thorace continentur, moleſtiam præbeat: obliquus namque ejus eſt ſitus. In mediis enim ad perpendiculum quatuor primis dorſi vertebris extenditur, nusquam deflectens: ad quintam vertebram deflectit ab eo curſu,

3. ὥςε μηδὲν ἐνοχλεῖν] Gal. ead. p. καὶ τὸ μηδὲν ἐνοχλεῖν. Ut mihi videtur, lectio noſtra præſtat.

4. ἀκριβῶς ἐκτέταται] Edit. Morel. male, ἀκριβῶς μηδαμόσε παρατρεπόμενος, ſine verbo ἐκτέταται; quod repoſuimus ex Gal. ead. p.

ται μὲν τῆς κατ' εὐθὺ τῆς κάτω φορᾶς εἰς τὰ δεξιὰ μέρη μεθιστάμενος· [1] ἑτέρῳ δ' ὀργάνῳ κυρίῳ παραχωρεῖ τῆς βελτίονος ἕδρας, τῇ μεγίστῃ πασῶν ἀρτηρίᾳ. ταύτην γὰρ, ἐκ μὲν τῆς ἀριστερᾶς κοιλίας τῆς καρδίας ἐκφυομένην, εἰς ἅπαν δὲ τὸ σῶμα τοῦ ζώου νεμομένην, εὔλογον ἦν δή που κατὰ τῆς ἀρίστης χώρας ἐπιβῆναι τῶν σπονδύλων, ἥτις ἦν ἡ μέση. τοῖς μὲν οὖν πρώτοις τετράσι σπονδύλοις ὁ στόμαχος τῆς γαστρὸς ἐπιβέβηκε, τοῖς δὲ ὀκτὼ τοῖς λοιποῖς [2] ἐκ τῶν δεξιῶν περιτέτραπται, δι' ἃς εἶπον αἰτίας. ὅταν δὲ δὴ πρῶτον ἅψηται τῶν φρενῶν, αἳ δὴ τὸ κάτω πέρας εἰσὶ τοῦ θώρακος, ὑμέσιν ἰσχυροῖς εἰς ἱκανὸν ὕψος ἐξαιρούμενος, ὑπερβαίνει τὴν μεγάλην ἀρτηρίαν αὖθις ἐπὶ θάτερα μέρη· κἀνταῦθα τὰς φρένας διεξερχόμενος, ἐμφύεται τῷ στόματι τῆς γαστρός.

ΠΕΡΙ ΓΑΣΤΡΟΣ.

ΤΟΙΣ μὲν ἄλλοις ἅπασι τοῦ ζώου μορίοις οὐ συνῆψε ἡ φύσις αἴσθησιν τῶν ἐλλειπόντων, ἀλλ' οἷον φυτὰ ταῦτα τρέφεται διὰ παντὸς, ἐκ τῶν φλεβῶν ἀρυόμενα τὴν τροφήν· μόνῃ δὲ τῇ γαστρὶ καὶ ταύτης μάλιστα τοῖς κατὰ τὸ στόμα μέρεσιν αἴσθησιν ἐνδείας ἐπέστησεν, ἐπεγείρουσάν τε καὶ κεντρίζουσαν τὸ ζῶον προσαίρεσθαι σιτία. καὶ τούτου χάριν εἰς αὐτὴν ζεῦγος οὐ σμικρῶν νεύρων ἄνωθεν καταφέρεται, καὶ διασπείρεταί τε, καὶ διαπλέκει, μάλιστα μὲν τὸ στόμα καὶ τὰ τούτῳ συνεχῆ, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ δὴ τοῖς μέχρι τοῦ πυθμένος αὐτῆς ἐπεκτείνεται μέρεσι. κεῖται δὲ γαστὴρ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι τοῦ ζώου μᾶλλον τοῦ πυθμένος αὐτῆς ἐπὶ

1. ἑτέρῳ δ' ὀργάνῳ κυρίῳ] Gal. IV. 422. ἑτέρῳ δ' ὀργάνῳ κυριωτέρῳ. hæc lectio, quam confirmare Rasarius videtur, magis arridet.

ἐπὶ

ἐπ. ἐξ

cursu, quem rectum facere deorsum coeperat, & ad dextram digreditur, ut meliorem sedem tribuat, cedatque præstantiori instrumento, maxime omnium arteriæ: hanc enim ex sinistro cordis ventriculo exortam & in totum corpus animantis distributam, consentaneum fuit per opportunissimum locum vertebrarum, qui sane medius est, ferri. Cæterum ventriculi stomachus quatuor primis vertebris thoracis invehitur: propter autem reliquas octo, ad dextram fertur, ob causas antedictas. Quumprimum vero phrenas attingit, quæ sunt fines inferiores thoracis, membranis robustis sublime admodum elatus supra magnam arteriam, rursus transit in alteram partem, quo loco phrenas prætergressus ori ventriculi infigitur.

DE VENTRICULO.

Aliis omnibus animantibus natura non indidit, sensum eorum quæ desunt, sed instar plantarum a venis semper alimentum attrahentes, nutriuntur: soli autem ventriculo, & præsertim ejus partibus iis, quæ ad os pertinent, sensum rerum, quarum indigens est, tribuit, qui animal ad cibum sumendum excitaret & stimularet. Cujus etiam rei causa eidem impartita est par nervorum haud parvorum, quod superne defertur, disseminaturque & contexit, maxime quidem os ejus, & partes ipsi continuas, & in alias etiam partes usque ad fundum ventriculi protenditur. Positus autem est ventriculus potius in sinistris animalis partibus, ejusque fun-

2. ἐκ τῶν δεξιῶν περιτέτραπται] Gal. IV. 423. ἐκ τῶν δεξίων παρατέταται. Utrumque mihi videtur bonum. vid. Riolan. Anthopograph. III. 14.

ἐπὶ τὰ δεξιὰ παρεκτεινομένου μέρη. περίκειται δὲ αὐτῇ, κατὰ μὲν τὰ δεξιὰ τὸ ἧπαρ, ἀκριβῶς περιλαμβάνον αὐτὴν, οἷα δακτύλοις τοῖς λοβοῖς· ὁ σπλὴν δὲ κατὰ τὰ ἀριστερὰ, ἀλλ' ἀνωτέρω μὲν ἔχει τὴν θέσιν τὸ ἧπαρ ὡς ψαύει τῶν φρενῶν, κατωτέρω δ' ὁ σπλήν. τὰ μὲν οὖν δεξιὰ τῆς γαστρὸς καὶ τὰ ἀριστερὰ μέρη πρὸς τούτων θερμαίνεται, ὄπισθεν δ' ὑπὸ τῶν ῥαχίτων μυῶν ἅμα τῇ καθ' αὐτοὺς πιμελῇ· λοιπὸν δὲ, τὸ πρόσω μέρος αὐτῆς τὸ καλούμενον ἐπίπλοον θερμαίνει, τούτου χάριν γεγονὸς, ὡς ἔστι μαθεῖν ἐναργῶς [1] ἐφ' ὧν τρωθέντων τῶν κατ' ἐπιγάστριον, ἐκπεσὸν διὰ τοῦ τραύματος ἔπειτα πελιδνὸν γενόμενον, εἰς ἀνάγκην ἀφαιρέσεως τοῦ βεβλαμμένου μέρους κατέστησε τοὺς ἰατρούς. ἅπαντες γὰρ οὗτοι ψυχροτέρας αἰσθάνονται τῆς γαστρὸς, καὶ ἧττον πέττουσι, καὶ πλειόνων τῶν ἔξωθεν ἐπιβλημάτων δέονται· καὶ μάλισθ' ὅταν ἀξιόλογον ᾖ τῷ μεγέθει τὸ ἀποτμηθέν. τῷ σχήματι δὲ περιφερής τε ἅμα καὶ προμήκης ἐστὶν ἡ γαστήρ. καθ' ἃ δὲ περιβέβηκε τοῖς σπονδύλοις, ἐντετύπωταί τε καὶ [2] διέφθαρται κατὰ ταύτας ἡ κυρτότης· ὅ, τε πυθμὴν ἐπ' ἀνθρώπων εὐρύτερός ἐστι τῶν κατὰ τὸ στόμα. καὶ σοὶ δῆλον αὐτῆς ἤδη τὸ σύμπαν σχῆμα. σφαῖραν ἀκριβῶς νοήσας, αὐτὴν εὐρυτέραν ἐπινόησον κάτωθεν, [3] εἶτ' εἰργάσθαι διττὰς ἀποφύσεις, εὐρυτέραν μὲν τὴν κατὰ τὸν οἰσοφάγον, στενοτέραν δὲ τὴν κάτω· [4] εἶτ' ἐπὶ τούτοις ἐπιθλίψας αὐτῆς καὶ σιμώσας τὴν ὄπισθε κυρτότητα, τὸ σύμπαν σχῆμα μεμαθηκὼς ἔσῃ τῆς γαστρός. ὑπεναντίως δ' αὐτῆς ἔχει τὰ μέρη ταῖς ἀποφύσεσιν. ἄνωθεν γὰρ, ἐν οἷς ἐστὶν αὐτὴ στενοτέρα, ὁ στόμαχος εὐρύτερος· κάτωθεν δ', ἐν οἷς ἐστὶν

1. ἐφ' ὧν τρωθέντων τῶν κατ' ἐπιγάστριον, ἐκπεσὸν &c.] Gal. IV. 377. ἐφ' ὧν τρωθέντων κατ' ἐπιγάστριον &c. Ut mihi videtur ſcribendum eſt ἐφ' ὧ τρωθέντων τῶν κατ' ἐπιγάστριον &c.

2. διέφθαρται κατὰ ταύτας ἡ κυρτότης] Gal. IV. 374. διέφθαρται, καὶ κατὰ τοῦτ' αὐτῆς ἡ κυρτότης. ſine du-

fundum ad dexteras partes protenditur: ei vero à dextris adjacet jecur, quod ipſum ſuis lobis quaſi digitis ad unguem complectitur; lien vero a ſiniſtris. Sed jecur ſublimem poſitionem habet, adeo ut ſeptum transverſum contingat; lien vero inferiorem. Siniſtræ igitur dextræque ventriculi partes ab iis calefiunt; retro vero a muſculis ſpinæ, cum pinguedine ſibi ipſis adnata: ante denique ab omento, quod vocant, id quod ejus calfaciendi gratia factum eſſe, perſpicue licet cognoſcere ex iis qui vulnus in abdomine acceperunt, in quibus omentum per vulnus excidit; deinde lividum factum cogit medicos partem læſam abſcindere: omnes enim hi frigidiorem ventriculum ſentiunt, minusque concoquunt, & plurimis operimentis extrinſecus egent, & præſertim ſi magnitudo inſignis fuerit abciſſa. Ventriculus rotunda atque oblonga figura eſt: qua vero incumbit vertebris, comprimitur, & ob id ipſum ejus vitiata eſt convexitas. Ac fundum quidem in hominibus eſt orificio latius. Porro manifeſta jam tibi erit figura ejus univerſa: ſphæram namque perfectam animo complexus, ipſam parte inferiore latiorem puta, deinde duplicem productionem facito, latiorem quæ ad oeſophagum eſt, ſtrictiorem vero infernam: tum comprimendo & ſimam faciendo gibboſitatem poſteriorem, totam ventriculi figuram dediceris. Contrario autem modo ſe habent ipſæ partes & explantationes. Superne enim, ubi ventriculus eſt ſtrictior, ſtomachus factus eſt amplior; inferne autem

dubio hæc lectio Gal. melior eſt.

3. εἶτ' εἰργάσθαι διττὰς ἀποφύσεις] Gal. IV. 375. εἶτ' ἔργασαι διττὰς ἀποφύσεις. *deinde duplicem facias productionem.* Ferri poteſt noſtra lectio, *deinde duplices diſtrahi productiones*, ſi ad αὐτὴν εὐρυτέραν ſubaudiatur εἶναι.

4. εἶτ' ἐπὶ τούτοις ἐπιθλίψας αὐτῆς καὶ σιμώσας τὴν ὄπισθε κυρτότητα.] Gal. ead. p. εἶτ' ἐπὶ τούτοις ἔτι θλίψας αὐτὴν, καὶ σιμώσας &c. Utrumque bonum.

ἐστὶν εὐρυτέρα, ἡ εἰς τὸ ἔντερον ἔκφυσις στενοτέρα γέγονε. κατὰ βραχὺ μὲν οὖν ἀπὸ τῆς τοῦ στομάχου καταφύσεως ἀνευρύνεται, σαφῶς αὐτοῦ τοῦ φαινομένου διδάσκοντος, μέρος τι πρόμηκες ἀποτεταμένον αὐτῆς ὑπάρχειν τὸν οἰσοφάγον, οὐ κατὰ βραχὺ δὲ, ἀλλ' ἀθρόως [1] ἐκ τοῦ πυθμένος ἐκφύεσθαι τὸ ἔντερον, ὡς ἂν οὐκ αὐτοῦ τοῦ σώματος τῆς κοιλίας μόριον ὑπάρχον, ἀλλ' ἕτερόν τι συμφυὲς αὐτῇ. καὶ μέν γε καὶ ἡ τῶν χιτώνων φύσις [2] τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ παραπλήσιος, ἀνόμοιος δὲ τοῖς ἐντέροις. ὁ μὲν γὰρ ἔνδον χιτὼν ὑμενωδέστερος ὢν ἐν τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ, ἶνας εὐθείας ἄνωθεν κάτω φερομένας ἔχει· ὁ δ' ἔξωθεν ὁ σαρκωδέστερος, ἐγκαρσίας, οἵασπερ οἱ δύο χιτῶνες ἔχουσιν οἱ τῶν ἐντέρων. κυκλοτερεῖς γάρ εἰσιν αἱ πλεῖσται τῶν ἰνῶν ἐν τοῖς ἐντέροις, ὀλίγων ἐπιτεταμένων αὐταῖς εὐθειῶν. ἕλκειν μὲν γὰρ εἰς ἑαυτὴν ἔχρην γαστέρα διὰ τοῦ στομάχου τά τε σιτία καὶ τὰ ποτὰ, καθάπερ χερσὶ, ταῖς εὐθείαις ἰσὶ ταύταις ἐπισπωμένην· προωθεῖν δὲ ταῖς ἐγκαρσίαις κατὰ κύκλον περιστελλομέναις. ἑκάστῳ γὰρ τῶν κινουμένων μορίων ἐν τῷ σώματι κατὰ τὰς τῶν ἰνῶν θέσεις αἱ κινήσεις εἰσί· τοῖς δ' ἐντέροις, [3] ἑλκτικῆς γὰρ οὐδὲν ἔχει δυνάμεως, αἱ προωθεῖν ἐπιτήδειοι γεγόνασι μόναι. τῶν μὲν οὖν ἐγκαρσίων ἰνῶν τεινομένων, ἔλαττον ἀνάγκη γίγνεσθαι τὸ εὖρος τῆς περιεχομένης ὑπ' αὐτῶν κοιλότητος· τῶν δ' εὐθειῶν ἑλκομένων τε καὶ εἰς ἑαυτὰς συναγομένων, οὐκ ἐνδέχεται μὴ συναιρεῖσθαι τὸ μῆκος. ἀλλὰ μὴν ἐναργῶς τε φαίνεται καταπινόντων συναιρούμενον, καὶ τοσοῦτον ὁ λάρυγξ ἀνατρέχων, ὅσον ὁ στόμαχος κατασπᾶται· καὶ ὅταν γε συμ-

1. ἐκ τοῦ πυθμένος ἐκφύεσθαι τὸ ἔντερον] ſcribe, ut verba apte cohæreant: ἐκ τοῦ πυθμένος ἐκφύεται τὸ ἔντερον; nam præceſſit κατὰ βραχὺ μὲν οὖν ἀνευρύνεται.

2. τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ παραπλή-

autem ubi eſt latior, implantatio ad inteſtinum ſtrictior eſt facta. Paulatim quidem a ſtomachi implantatione dilatatur: quæ res perſpicue docet, partem ventriculi quandam prælongam, ab ipſo extenſam oeſophagum eſſe: non paulatim autem, ſed repente & ſemel ex fundo ventris explantatum inteſtinum, ipſius ventriculi non eſſe partem, ſed aliud quippiam ei connatum. Jam vero tunicarum natura ventriculo quidem & ſtomacho eſt ſimilis; diſſimilis autem inteſtinis: nam interna tunica in ventriculo & ſtomacho membranoſior, villos rectos ſuperne deorſum tendentes habet; externa vero carnoſior, transverſos, quales habent etiam binæ tunicæ inteſtinorum. Orbiculati namque ſunt plerique villi inteſtinorum, quum in eis pauci admodum recti ſint protenſi. Ventriculus enim ad ſe ipſum per ſtomachum cibum & potum tanquam manibus, rectis his villis trahat oportet; transverſis vero propellat, quæ circulo contrahunt: quippe ſingula inſtrumenta, quæ moventur in corpore, pro villorum poſitione motus habent. Inteſtinis autem (attractrice enim non indigebant facultate) ſoli ad propellendum idonei villi ſunt facti. Villis autem transverſis tenſis, latitudinem contentæ inter ipſos cavitatis minorem fieri neceſſe eſt. Recti autem dum trahuntur, ac in ſe ipſos coguntur, fieri nequit, ut non minuatur longitudo. At vero deglutientibus nobis, liquido cernitur ſublata, & larynx ſurſum tantum recurrens, quantum gula deorſum trahitur. Quumque jam completa deglutiendi

πλήσιος] Gal. ead. p. τῇ μὲν γαςρὶ καὶ τῷ ςομάχῳ παραπλήσιος. recte: nam ſequitur ἀνόμοιος δὲ τοῖς ἐντέροις. De hac oppoſitione μὲν, δὲ ſæpe.

3. ἑλκτικῆς γὰρ ἐδὲν ἔχει δυνάμεως] Gal. ead. p. ἑλκτικῆς γὰρ ἐδὲν ἔδει δυνάμεως. Utrumque recte.

συμπληρωθείσης τῆς ἐν τῷ καταπίνειν ἐνεργείας, ἀφεθῇ τῆς τάσεως ὁ στόμαχος, ἐναργῶς πάλιν φαίνεται κάτω φερόμενος ὁ λάρυγξ. ὁ γὰρ ἔνδον χιτὼν τῆς γαστρὸς ὁ τὰς εὐθείας ἶνας ἔχων, [1] ὁ καὶ τὸν στόμαχον ὑπηλειφὼς, καὶ τὸ στόμα, [2] τοῖς ἐκτὸς ἐπεκτείνεται μέρεσι τοῦ λάρυγγος· [3] ὥστε οὐκ ἐνδέχεται κατασπώμενον αὐτὸν ὑπὸ τῆς κοιλίας μὴ συνεπισπᾶσθαι τὸν λάρυγγα· τὸ δὲ τῆς τοῦ μήκους συναιρέσεως, ἴδιον τῶν τὰς εὐθείας ἶνας ἐχόντων ὀργάνων, ἵνα ἐπισπάσωνταί τι· ἀλλὰ μὴν ἐδείχθη κατασπώμενος ὁ στόμαχος· οὐ γὰρ ἂν εἷλκε τὸν λάρυγγα· [4] δῆλον οὖν ὡς ἡ γαστὴρ ἕλκει τὰ σιτία διὰ τοῦ στομάχου· καὶ ἡ κατὰ τὸν ἔμετον δὲ τῶν ἐμουμένων [5] ἄχρι τοῦ στομά[τος φορά. πάντως μέν που καὶ αὐτὴ, τὰ μὲν ὑπὸ τῶν ἀναφερομένων διατεινόμενα μέρη τοῦ στομά]χου διεστῶτα κέκτηται· [6] τῶν πρόσω δ' ὅ, τι ἂν ἑκάστοτε ἐπιλαμβάνῃ, τοῦτ' ἀρχομένου διαστέλλεται· τὸ δ' ὄπισθεν, ὃ καταλείπει, δῆλον ὅτι συστελλόμενον· ὥσθ' ὁμοίαν εἶναι πάλιν τὴν διάθεσιν τοῦ στομάχου κατά γε τοῦτο τῇ τῶν καταπινόντων. [7] ἀλλὰ τῆς ὁλκῆς μὴ παρούσης τὸ μῆκος ἴσον ἐν τοῖς τοιούτοις συμπτώμασι διαφυλάττεται· διὰ τοῦτο δὲ καὶ καταπίνειν ῥᾴδιόν ἐστιν ἢ ἐμεῖν, ὅτι κατα-

πίνε-

1. ὁ καὶ τὸν στόμαχον ὑπηλειφὼς] Gal. V. 63. ὁ καὶ τὸν στόμαχον ὑπαλείφων. Utrumque recte.

2. τοῖς ἐκτὸς ἐπεκτείνεται μέρεσι τοῦ λάρυγγος] Gal. ead. p. τοῖς ἐντὸς μέρεσιν &c. recte ἐντὸς. ſic enim Gal. IV. 375. ἀλλὰ καὶ συνεχής ἐστιν ὁ ἐντὸς τῆς γαστρός τε, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν ἐν τῷ στόματι πάντων χιτών.

3. ὥστε οὐκ ἐνδέχεται κατασπώμενον αὐτὸν ὑπὸ τῆς κοιλίας μὴ συνεπισπᾶσθαι τὸν λάρυγγα.] Gal. ead. p. ὥστε οὐκ ἐνδέχεται κατασπωμένων αὐτῶν ὑπὸ τῆς κοιλίας μὴ συνεπισπᾶσθαι τὸν λάρυγγα. Utraque lectio prava eſt: ſcribendum enim ὥστε οὐκ ἐνδέχεται κατασπωμένου αὐτοῦ, ſcil. τοῦ ἔνδον χιτῶνος, quod præceſſit. ſic etiam Charterius & Raſarius verterunt.

4. δῆλον οὖν ὡς ἡ γαστὴρ ἕλκει τὰ σιτία διὰ τοῦ στομάχου. καὶ ἡ κατὰ τὸν ἔμετον δὲ τῶν ἐμουμένων ἄχρι τοῦ στόματος φορά. *perſpicuum eſt igitur: quemadmodum ventriculus cibos per gulam attrahit, ſic etiam in vomitione eorum, quæ vomuntur, ad os usque dilatio eſt.* Interpretes neglexerunt

tiendi functio ne gula se laxaverit, perspicuo iterum cernitur larynx descendere: quandoquidem interna ventriculi tunica, quæ rectas fibras habet, quæque tum gulam intrinsecus vestit, tum os ipsum, ea super laryngis partibus extenditur. Ex quo fieri nequit, ut quum ipsa a ventriculo deorsum trahitur, non simul etiam larynx attrahatur. At breviare longitudinem, munus instrumentorum, quibus recti sunt villi, quo aliquid attrahant, est proprium. Atqui ostensum est gulam attrahere, quum alias larynga non traheret. Perspicuum igitur est ventriculum per gulam cibos attrahere. Quin etiam in vomitione eorum, quæ vomuntur, impetus, qui usque ad os fertur, omnino partes eas gulæ, quæ a subeuntibus dilatantur, hiantes habet; partium vero, quæ a fronte occurrunt, quamcunque apprehendit, hanc hiare incipientem: quæ vero a tergo est, hanc utique contractam relinquit adeo, ut gulæ affectus hac in parte sit omnino deglutientium affectui consimilis. Verum ubi tractus nullus est, longitudo in talibus symptomatis servatur: atque idcirco deglutire facilius est, quam vomere; causa est, quoniam deglu-

xerunt particulam ὡς, & ita sustulerunt comparationem, quam multis verbis Gal. prosequitur.

5. ἄχρι τοῦ στομάχου διεστῶτα κέκτηται] Gal. ead. p. ἄχρι τοῦ στομάτος φορά. πάντων μέν που καὶ αὐτὴ, τὰ μὲν τῶν ἀναφερομένων διατεινόμενα μέρη τοῦ στομάχου διεστῶτα κέκληται. Quæ uncis inclusi, recepi in contextum; suffragante quoque versione Rasarii.

6. τῶν πρόσω δ' ὅ, τι ἂν ἑκάστοτε ἐπιλαμβάνῃ, τοῦτ' ἀρχομένου διαστέλλεται. Gal. ead. p. τῶν πρόσω δ' ὅτι ἂν ἑκάστοτ' ἐπιλαμβάνηται, τοῦτ' ἀρχόμενον διαστέλλεται. *Quod si vero apprehendat sigillatim partes anteriores, pars incipiens dilatatur.* Inter τοῦτ' ἀρχομένου & τοῦτ' ἀρχόμενον. nulla plane est differentia & eodem redit, sive legas ἐπιλαμβάνῃ, sive ἐπιλαμβάνηται. Interpretes nihil hic boni habent, ut ex versionibus adparet: sed eas prætermitto, ne nimius sim in re adeo evidenti. adjiciam tantum, forte legendum pro τοῦτ' ἀρχομένου, τὸ τοῦ ἀρχομένου.

7. ἀλλὰ τῆς ὁλκης μὴ παρέσης] Edit. Morel. sine particula negativa. hanc restituimus suffragantibus Charterii & Rasarii versionibus & loci sententia.

πίνεται μὲν ἀμφοῖν τῆς γαστρὸς τῶν χιτώνων ἐνεργούντων, τοῦ μὲν ἐντὸς ἕλκοντος, τοῦ δ' ἐκτὸς περιστελλομένου τε καὶ συνεξωθοῦντος· ἐμεῖται δὲ θατέρου μόνου τοῦ ἔξωθεν ἐνεργοῦντος, οὐδενὸς ἕλκοντος εἰς τὸ στόμα. οὐδὲ γὰρ ἐπιθυμεῖ τὰ κατὰ τὸ στόμα μόρια τοῦ γενομένου παθήματος, καθάπερ ἡ γαστὴρ ὀρέγεται τοῦ καταπίνειν τὰς τροφάς. οὐ γὰρ δεῖ φέρεσθαι κάτω τῷ βάρει τὰ καταπινόμενα, καθάπερ ᾠήθησαν ἔνιοι. δῆλον δὲ τοῦτ' ἔστιν ἐκ τῶν μακροτραχήλων ζώων, ὅσα νεμόμενα καταπίνει τὴν τροφὴν ἐπικεκυφότα, καὶ προσφέρεται τὸ ποτόν. ἔνδειξις γὰρ ἐκ τούτου τοῦ φαινομένου δείκνυται δυνάμει τινὶ χρώμενον, ἤτοι τὸν στόμαχον, ἢ διὰ τούτου τὴν κοιλίαν ἐργάζεσθαι τὴν κατάποσιν, ἥ τις δύναμις ἐνίοτε παραλυθεῖσα χωρὶς φλεγμονῆς καταπίνειν ἀδυνάτους ἐργάζεται, μὴ ὅτι σιτίον σκληρὸν, ἀλλὰ μηδὲ τὸ ὕδωρ. εὔδηλον οὖν ὅτι τῆς ὑγιεινῆς κατασκευῆς τῶν μορίων βλαπτομένης, ἡ τοιαύτη παράλυσις γίνεται, δυσκρασίας τινὸς συμβαινούσης, ἣν ἐπανορθοῦν χρὴ πρὸς τὸ σύμμετρόν τε καὶ κατὰ φύσιν ἐπανάγοντας· ἐάντε γὰρ ὁ ἔξω χιτὼν τοῦ στομάχου τὴν διάθεσιν ἔχῃ ταύτην, ἐάντε ὁ ἔνδον, ἡ θεραπεία μία γίγνεται τῶν ἔξωθεν αὐτῷ προσφερομένων, τῶν τε διὰ τοῦ στόματος καταπινομένων, ἐνίοτε τόπῳ προσφερομένων, καὶ τὴν αὐτὴν ἐχόντων δύναμιν.

ΠΕΡΙ ΕΝΤΕΡΩΝ.

ΩΣΠΕΡ τὰς φλέβας ἡ φύσις ἀναδόσεως ὄργανα ποιήσασα, δύναμιν ἐνέθηκεν αὐταῖς αἵματος γεννητικὴν, ὅπως μὴ μάτην ὁ χρόνος [1] ἀπολύοιτο τῆς δι' αὐτῶν φορᾶς τῇ τροφῇ· κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον [2] καὶ τοῖς ἐντέροις τῆς εἰς τὰς φλέβας

1. ἀπολύοιτο] Gal. IV. 388. ἀπόλοιτο. Ita legendum.

2. καὶ

deglutitur utrisque ventriculi tunicis agentibus, interna quidem trahente, externa vero se contrahente, & una trudente: vomitur vero altera tantum, quæ foris est, agente, nec illa in os trahente. Non enim sicut venter deglutire cibos expetit, sic etiam in vomitionibus oris pars ulla excitati affectus quippam appetit. Neque enim ea, quæ deglutiuntur, ad infernas partes sua gravitate deferuntur, ut nonnulli putaverunt: id quod clare intelligitur ex iis animalibus, quibus longum collum est, quæ quidem inclinata deglutiunt. Quæ res nobis argumento est, facultate quadam utentem gulam, aut per ipsam ventriculum deglutire: quæ facultas quandoque sine inflammatione resoluta, non sinit ut animal non modo duri aliquid, sed ne aquam quidem transglutiat. Ex quo perspicuum est, hanc resolutionem evenire salubrium partium constitutione læsa, quum intemperies quædam contingit: quam quidem ita denique corrigemus, si partes ad naturalem statum redigamus. Sive autem interna, sive externa ventriculi tunica affecta sit, una adhibetur curatio tum eorum, quæ foris imponuntur; tum eorum, quæ ore deglutiuntur; & quandoque eorum, quæ eandem vim habentia loco applicantur.

DE INTESTINIS.

Quemadmodum venis, quas natura distributionis instrumenta fecit, facultatem gignendi sanguinis indidit, ne dum per eas fertur, tempus ipsi alimento frustra periret, ad eundem modum intestinis gratia distributionis in venas institutis facul-

2. *καὶ τοῖς ἐντέροις τῆς εἰς τὰς φλέβας ἀναδόσεως ἕνεκα γεγενημένης*] Gal. IV. 388. *καὶ τοῖς ἐντέροις ἀναδόσεως ἕνεκα τῆς εἰς τὰς φλέβας γεγενημένοις.* recte, *γεγενημένοις* *institutis*, ut Rasarius & Charterius verterunt.

1. ἀλλὰ

βας ἀναδόσεως ἕνεκα γεγενημένης, ὡς δύναμίς τις ἐνυπάρχει πεπτικὴ σιτίων. διόπερ οὔτε τῆς τῶν περιττωμάτων εἰς τὸ πρόσω φορᾶς ἕνεκεν, οὔτε πέψεως, [1] ἀλλὰ τοὐπίπαν εἰς τὰς φλέβας ἀναλαμβάνεσθαι τὸ κεχυλωμένον ἐν τῇ κοιλίᾳ παρεσκεύασται τὰ ἔντερα. καὶ διὰ τοῦτο αἱ τῶν ἐντέρων ἕλικες ἀναρίθμητόν τι πλῆθος φλεβῶν ἐξ ἥπατος εἰς ἑαυτὰς ἐμφυόμενον ἔχουσαι, σύμπαντα τὸν ἐν τῇ γαστρὶ πεπεμμένον χυλὸν ἀναπέμπουσιν. ἐπεὶ δὲ ἓν εἶδος κινήσεως ἔχει τὰ ἔντερα τὸ προωστικὸν, ἓν χιτῶνος εἶδος ἐγκαρσίας τε καὶ κυκλοτερεῖς ἶνας ἀναλυόμενον ἐκτήσατο. τί δὴ οὖν οἱ χιτῶνες αὐτῶν δύο γεγόνασιν, [2] εἴπερ ὁμοίως ἔχουσιν ἀμφότεροι. [περιττὸς γὰρ ἂν εἶναι δοξείεν ὁ ἕτερος.] ἀλλ' οὐχ ὧδε ἔχει. σφοδρότητος γὰρ ἕνεκα τῆς ἀποκριτικῆς δυνάμεως, [3] καὶ δυσπαθείας αὐτῶν τῶν ὀργάνων [ὁ τῶν ἐντέρων χιτὼν διττὸς ἐγένετο.] ὡς δηλοῖ καὶ τὰ δυσεντερικὰ παθήματα. πολλοῖς γοῦν καὶ πολλάκις ἐθεασάμεθα κακοῖς τε ἅμα καὶ χρονίοις νοσήμασι [4] πλεῖστον ἔντερον ἀποσαπὲν, ὡς πολλαχόθι τὸν ἔνδον ὅλον ἀπολέσθαι χιτῶνα, καὶ ὅμως ἐβίων τε οὗτοι καὶ διεγένοντο, μὴ ἂν διασωθέντες, εἰ μὴ καὶ δεύτερός τις ἦν ἐπὶ τῷ διεφθαρμένῳ χιτὼν ἕτερος ἔξωθεν. τοῦ δὲ μὴ δεῖσθαι συνεχῶς τῆς ἔξωθεν τροφῆς, αἱ τῶν ἐντέρων ἕλικές εἰσιν αἰτίαι, καθάπερ καὶ τοῦ μηδ' ἀποπατεῖν πολλάκις, ἀλλ' ἐκ μακροτέρων διαστημάτων ἡ τοῦ παχέος εὐρύτης ἐντέρου τὴν αἰτίαν ἔχει, δευτέρα τρόπον τινὰ γαστὴρ αὐτοῖς ὑποβεβλημένη. ἵνα γὰρ μὴ ἀποπατῇ τὰ ζῶα συνεχῶς, μήτ' οὐρῇ, τοῖς μὲν ὑγροῖς περιττώμασιν ἡ κύστις ὑπό-

χει-

1. ἀλλὰ τοὐπίπαν εἰς τὰς φλέβας ἀναλαμβάνεσθαι] Gal. IV. 389. ἀλλὰ τοῦ πᾶν &c. quæ lectio placet.

2. εἴπερ ὁμοίως ἔχουσιν ἀμφότεροι; ἀλλ' οὐχ ὧδε ἔχει] Gal. IV. 390. εἴπερ ὁμοίως ἔχουσιν ἀμφότεροι. περιττὸς γὰρ ἂν εἶναι δοξείεν ὁ ἕτερος. ἀλλ' οὐχ &c. Quæ uncis includuntur, nemo

facultas quædam concoquendi cibos ineſt. Cæterum inteſtina facta ſunt, non ut ſuper vacanea prorſus deferantur, aut concoctionis cauſa, ſed ut id omne, quod in ventriculo in ſuccum eſt mutatum, aſſumatur in venas. Quocirca quum inteſtinorum circumvolutiones innumerabilem quandam venārum multitudinem ex hepate ſibi habeant inſertam, omnem in ventriculo concoctum ſuccum ſurſum mittunt. Quoniam vero unum genus motionis ineſt inteſtinis, quo propellunt, ita unum etiam tantummodo tunicæ genus in transverſos & rotundos villos diſſolutum nacta ſunt. Sed cur tandem binæ tunicæ extiterunt, ſiquidem ſimiles ambæ ſunt? Supervacanea namque videtur eſſe altera. At non ita eſt: nam duplex eorum eſt tunica, tum ut facultas ipſorum expultrix eſſet valentior, tum vero ut ipſa inſtrumenta eſſent ab injuriis tutiora, quod vel maxime indicant morbi diſenterici. Multos ſane ac ſæpe vidimus, quibus, quum morbis gravibus & diuturnis fuiſſent conflictati, maxima inteſtini pars putreſceret, adeo ut compluribus locis tunica omnis interior eſſet exeſa, qui tamen vixerunt, & ſuperſtites fuerunt: quod alioqui non eſſet factum, niſi ſecunda quædam alia extrinſecus curruptæ illi tunicæ acceſſiſſet. Cur autem externo alimento non continuo egeamus, involucra inteſtinorum in cauſa ſunt: quemadmodum cur non ſubinde, ſed longo intervallo egeramus, cauſa eſt craſſi inteſtini latitudo, ceu ſecundus quidam venter eis ſubjectus. Nam ne egererent aſſidue, neve mejerent animalia, humidis excre-

nemo dubitabit quin in contextum recipi debeant.

3. καὶ δυσπαθείας αὐτῶν τῶν ὀργάνων] Gal. ead. p. καὶ δυσπαθείας αὐτῶν τῶν ὀργάνων ὁ τῶν ἐντέρων χιτὼν διττὸς ἐγένετο. Quæ hic uncis incluſi, adparet eſſe recipienda in textum.

4. πλεῖϛον ἔντερον ἀποσαπὲν] Gal. IV. 391. πλεῖϛον τῶν ἐντέρων ἀποσαπὲν. Raſarius videtur legiſſe πλεῖϛον ἐντέρȣ. melius, & magis accedit ad noſtram lectionem.

κεῖται, τοῖς δὲ ξηροῖς τὸ παχὺ καλούμενον ἔντερον, ὃ δὴ καὶ κάτω κοιλίαν ὀνομάζουσί τινες· ἀρχὴ δ' αὐτοῦ τὸ τυφλὸν ἔντερον, οὗ δὴ τελευτᾷ τὸ λεπτὸν ἔντερον, ἐντεῦθεν εἰς μὲν τὰ δεξιὰ τὸ τυφλὸν, εἰς ἀριστερὰ δὲ τὸ κῶλον ἀποφύεται, διὰ τῆς δεξιᾶς πρότερον ἀνενεχθὲν λαγόνος. τὸ μὲν δὴ τυφλὸν ἄντικρυς, οἷον γαστήρ τίς ἐστι παχεῖα, εἰς ὑποδοχὴν περιττωμάτων ἐπιτήδειος. ἀνάλογον δ' αὐτῷ καὶ τὸ κῶλον. πρῶτον μὲν οὖν ἡ ἔκφυσις, ἣν ἐκ πυλωροῦ λαμβάνει τὸ ἔντερον, [1] ἱκανῶς ἐστιγμένη καὶ οὐκ εἰς ἕλικας ἐπικαμπτομένη, κατά τε τῆς ῥάχεως τεταμένη δωδεκαδάκτυλος οὖσα τὸ μῆκος, ὡς Ἡρόφιλος ἀληθῶς ἔφη· μετὰ δὲ ταῦτα κατακάμπτεται πολυειδῶς εἰς ἕλικας, [2] ἀγγείων καμπύλων ἔχουσα πλῆθος, ὅπερ ὀνομάζουσι νῆστιν, ὅτι κενὸν ἀεὶ τροφῆς εὑρίσκεται. τούτῳ δ' ἐφεξῆς ἐστὶ τὸ λεπτὸν, κατὰ μὲν τὴν οὐσίαν ταὐτὸν τῷδε, διαφέρον δὲ τῷ τε μήτε κενὸν εὑρίσκεσθαι, μήτε τοσούτων ἀγγείων ἔχειν πλῆθος. ἐπὶ τούτῳ δ' ἐστὶ τὸ τυφλὸν καλούμενον, εἶτα τὸ κῶλον, [3] ἐφ' ὧν κατὰ τὸ πέρας ἄχρι τῆς ἕδρας ἐκτέταται τὸ ἀπευθυσμένον ὀνομαζόμενον.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΙΤΟΝΑΙΟΥ.

ΔΙΕΛΩΝ ἀπὸ τοῦ ξιφοειδοῦς χόνδρου μέχρι τῶν τῆς ἥβης ὀστῶν, ἅπαντας τοὺς καθ' ὑπογάστριον μῦς, ἐντεύξῃ τινὶ λεπτῷ σώματι καθάπερ ἀραχνίῳ πλατεῖ, τῷ καλουμένῳ περιτοναίῳ. κέκληταί γε μὴν περιτόναιον, ἀπὸ τοῦ περιτετάσθαι, πᾶσι μὲν τοῖς σπλάγχνοις, πᾶσι δὲ τοῖς ἐντέροις,

1. ἱκανῶς ἐστιγμένη] Gal. IV. 141. ἱκανῶς ἐστὶ στενή. Rasarius videtur legisse, ut in Gal. & ita legendum.

2. ἀγγειων καμπύλων ἔχουσα πλῆθος] Gal. ead. p. ἀγγείων παμπόλλων πλῆθος &c. & ita Rasarius. licet ferri

crementis vesica subjacet; siccis vero intestinum, quod crassum nominant, quod etiam inferiorem ventrem quidam vocant. Principium autem ejus est cæcum intestinum: ubi enim tenue intestinum desinit; illic ad dextram quidem cæcum, ad sinistram autem colon emergit, dextra prius ilia prætervectum. Ac cæcum quidem prorsus, ut venter quidam, est crassum, excrementis recipiendis aptum, cui colon proportione respondet. Primum igitur exortus, quem ex pyloro intestinum excipit, satis est angustus, nec in orbes circumflectitur, & ad spinæ partes extenditur, ab hoc quod a duodecim digitorum longitudine, δωδεκαδάκτυλον appellant, ut Herophilus vere memoravit, varie in orbes convolvitur, vasorum complurium serie contextos, quod jejunum nuncupant; quia semper cibo vacans invenitur. Inde tenue intestinum est, substantia quidem huic simile, sed differens, quia neque vacuum reperitur, neque tantam vasorum habet multitudinem. Deinde sequitur id quod cæcum vocant, postea colon: ab hoc denique in extremo rectum appellatum intestinum ad sedem usque porrigitur.

DE PERITONÆO.

Si musculos omnes, qui abdominis sunt, ab ea cartelagine, quæ ensis formam habet, usque ad ossa pubis divides, in corpus quoddam tenue, latæ aranearum telæ simile incides, quod peritonæum vocant: hoc enim ei nomen est inditum, ἀπο τῆς περιτετᾶσθαι, hoc est, quia cunctis visceribus,

cunctis

ferri possit nostra; tamen præfero lectionem Galeni.

4. ἐφ' ὧν κατὰ τὸ πέρας] Gal. ead. p. ἐφ' ᾧ κατὰ τὸ πέρας. Rasarius legit, ut in Gal. quod ego probo.

I. ἀνα-

τέροις, ἔτι δὲ τοῖς ἀγγείοις ὅσα μεταξὺ φρενῶν τ' ἐστὶ καὶ σκελῶν· οὕτω δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα τούτων κεῖται μεταξὺ, περιτέταται πᾶσιν, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ μήτρα, καὶ κύστις. τοῦτον ὑμένα λεπτότατον ὄντα οὐδὲ ἀποδεῖραι ῥάδιόν ἐστιν ἄνευ τοῦ διασπᾶσθαι, καὶ μάλιστα κατά τε τὰς φρένας καὶ τοὺς ὁμιλοῦντας αὐτῷ δύο μῦς τῶν καθ' ὑπογάστριον τῶν ἐγκαρσίων, ἕνα καθ' ἑκάτερον μέρος, ἀριστερόν τε καὶ δεξιόν. ἔνθα γὰρ οὗτοι πλατὺν καὶ λεπτὸν τένοντα τὴν ἑαυτῶν ἀπονεύρωσιν ἴσχουσι, συμπέφυκεν αὐτοῖς δύσλυτος ὁ περιτόναιος ὑμήν. ὥστε καὶ τὴν καλουμένην γαστρορῥαφίαν, ἣν οἷόν τε τοῦ περιτοναίου μόνου ποιεῖσθαι, μετὰ τῆς ἀπονευρώσεως ἧς λέγω, γιγνομένην ἴσθι. χρεῖαι δὲ τοῦ περιτοναίου πλείους τοῖς ζώοις· μία μὲν, ὡς σκεπάσματος ἁπάντων τῶν ὑποκειμένων μορίων· δευτέρα δ', ὡς διαφράγματος αὐτῶν τούτων πρὸς τοὺς ἔξωθεν ἐπικειμένους μῦς· τρίτη δὲ, ὡς πρὸς τὸ θᾶττον ὑπιέναι τὰ περιττώματα τῆς ξηρᾶς τροφῆς. οἷον γὰρ ὑπὸ δυοῖν τινῶν χειρῶν, τοῦτε περιτοναίου καὶ τῶν φρενῶν, [1] ἄνωθεν ἡνωμένων, κάτω δὲ διεστηκότων, σφιγγόμενα μεταξὺ θλίβεται, καὶ ὠθεῖται τῆς τροφῆς περιττώματα κάτω. καὶ τετάρτη, πρὸς τὸ μὴ ῥᾳδίως πνευματοῦσθαι τά τ' ἔντερα καὶ τὴν γαστέρα· περιτεταμένον γὰρ σφίγγει καὶ περιστέλλεται, ῥᾳδίως τε θλίβει τῆς φύσης, τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ κάτω. καὶ πέμπτη, πρὸς τὸ πάντα τὰ κάτω τῶν φρενῶν συνδεῖσθαί τε ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὡς ὑπὸ δέρματός τινος ἕκαστον ἰδίᾳ σκέπεσθαι.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΠΛΟΟΥ.

ΕΚ δυοῖν μὲν χιτώνων γέγονε τὸ καλούμενον ἐπίπλοον, λε-

πτῶν

1. ἄνωθεν ἡνωμένων] Gal. IV. 378. ἄνω μὲν ἡνωμένων. recte : sequitur enim

κάτω

cunctis intestinis prætendatur: itemque vasis, quæ inter septum transversum & crura habentur. Ita vero & aliis, quæ his interjacent, omnibus obducitur, quorum numero vulva & vesica continetur. Hanc tenuissimam membranam haud facile est detrahere citra divulsionem, præsertim septi transversi, & duorum musculorum abdominis transversorum eam attingentium, singulorum quidem in utraque parte, sinistra atque dextra. Ubi enim hi latum tenuemque tendinem, puta aponevrosin, ediderint, peritonæos membrana solutu contumax eis cohærescit, ut etiam abdominis suturam, quæ γαστροῤῥαφία dicitur, quam solius peritonæi facere licet, cum ducta aponevrosi administrare noverimus. Peritonæi utilitates plures sunt animantibus: Prima quidem, ut operimenti omnium subjectarum partium; Secunda autem, ut septi transversi inter hæc ipsa & musculos extra incumbentes; Tertia, ut excrementa sicci alimenti citius subeant (velut enim a duabus quibusdam manibus a peritonæo & septo transverso, superne quidem conjunctis, inferne autem distantibus, constricta ea, quæ in medio sunt, exprimunt, deorsumque alimenti excrementa pellunt) Quarta ne intestina & ventriculus flatibus facile impleantur (prætensa enim hæc membrana stringit, & contrahit, ac facile flatum partim infra, partim supra exprimit) Quinta denique utilitas, ut omnia, quæ sub septo transverso sunt, ea colligentur, & velut pelle quadam unumquodque privatim tegatur.

DE OMENTO.

Επίπλοον, id est, omentum, ex duabus tunicis densis & subtili-

κάτω δὲ διεστηκότων.

πτῶν καὶ πυκνῶν ἀλλήλοις ἐπικειμένων, παμπόλλων δὲ ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν, καὶ πιμελῆς οὐκ ὀλίγης. σύγκειται γὰρ ἐκ δυοῖν [1] οἷον πτυχῶν τὸ τοῦ περιτοναίου, [2] μέσων μὲν αὐτοῖς περιεχομένων τῶν ἀγγείων, ἀμφίεσμά τε ἅμα γιγνόμενον αὐτῶν, καὶ [3] προάλειμμα, καὶ στήριγμα. λελέχθαι δὲ τὸ ἐπίπλοόν φασιν οὕτως, ἐπειδήπερ οἷον ἐπιπλέον ἐστὶ τοῖς ἐντέροις. σχῆμα δ' ἔχει μάλιστα Φασκωλίου τε καὶ θυλάκου, καὶ σάκκου, στόμα μὲν ἔχοντος τὴν ἐκ τῆς γαστρὸς ἔκφυσιν ἄνωθεν καὶ κάτωθεν· ὅλον δὲ τὸ κῦτος αὐτοῦ μέχρι τοῦ πυθμένος, ὅσον ἐκ τῶν εἰρημένων ἀρχῶν, ἀποτέμνεται κάτω. μαθήσῃ δ' ἐναργέστερον οὕτω τοῦτ' ἔχον, ἐὰν ἀποτεμὼν ἐντεῦθεν αὐτὸ, καὶ κατὰ μηδὲν ἄλλο μέρος ἢ τρήσας, ἢ διασπάσας, ἐμπιπλάναι βουληθῆς ἤτοί γ' ὑγρᾶς οὐσίας, ἢ στερεᾶς. πληρωθήσεται γὰρ ὑπ' αὐτῆς, ὅλον ὑπάρχον ὑγιές τε καὶ συνεχὲς ἑαυτῷ, καθάπερ τὰ Φασκώλια. ῥᾷστον δὲ ἐστί σοι καὶ τελέως ἐξελεῖν αὐτὸ τοῦ ζώου. βραχεῖαι γὰρ ἔτι συμφύσεις ὑπολείπονται πρός τε τὸν σπλῆνα καὶ τὸ κῶλον αὐτὸ, [4] μετὰ τὸ τῶν πρώτων ὅλων ἐκφύσεων χωρισθῆναι. προσφύεται μὲν οὖν ποτὲ σπανίως καὶ λοβῷ τοῦ ἥπατος, ἄλλοτε ἄλλῳ, καί τινι νόθῃ πλευρᾷ, μηδὲ ταύτῃ μιᾷ διὰ παντὸς, ἀλλ' ὡς ἂν τύχῃ· τοὐπιπὰν δὲ ἀπολέλυται καὶ κεχώρισται πάντων τῶν ἄλλων, ὅτι μὴ τριῶν τῶνδε, γαστρὸς καὶ σπληνὸς καὶ κώλου. τούτοις γὰρ ἀεὶ συνῆπται.

ΠΕΡΙ

1. οἷον πτυχῶν τὸ τοῦ περιτοναίου] Gal. IV. 136. οἷον πτυχῶν τοῦ περιτονάιου. Apud noſtrum aut delendum eſt τὸ, aut legendum πτυχῶν τῶν τοῦ περιτονάιου; quod mea opinione præſtat.

2. μέσων μὲν αὐτοῖς περιεχομένων τῶν ἀγγείων] Scribe αὐταῖς: nam πτυχῶν reſpicit. Gal. loc. cit. μέσον δ' ἐν αὐταῖς περιεχομένων τῶν ἀγγείων. ſi αὐταῖς excipias, ſincerius eſt noſtrum.

3. προά-

tilibus, ſibi ipſi incumbentibus, quamplurimis vero arteriis & venis, & pinguedine non pauca conſtat. Componitur enim ex duabus veluti plicis peritonæi, tum ex vaſis, quæ media inter ipſas continentur; eaque ipſum operit, illinit, atque ſtabilit. Ajunt autem epiploon eſſe nominatum, quia inteſtinis ſupernatet. Figuram maxime marſupii, peræ & ſacculi habet, quod orificium ex ventriculo exortum ſuperius & inferius obtinet. Totum vero ejus ſpatium usque ad fundum, quatenus ex prædictis principiis conſiſtit, deorſum procedit; id quod ita eſſe evidentius cognoſces, ſi ipſum inibi abſcisſum, & nulla alia parte aut perforatum, aut divulſum, cupias implere aut liquida, aut ſolida re: implebitur enim ſi integrum ſit, & ſibi totum continuum, inſtar marſupiorum. Jam vero facile erit etiam ab animali perfecte eximere: breves enim adhuc connexus ſuperſunt ad lienem & colon, poſtquam ipſum totum à primis proceſſionibus fuerit ſeparatum. Adnaſcitur id etiam non nunquam, ſed raro, jecoris fibræ, alias alii, & cuidam coſtæ ſpuriæ: neque huic uni perpetuo, ſed ut ſors tulerit. Cæterum plerumque ab aliis omnibus liberatur atque ſejungitur, præterquam ab his tribus, ventriculo, liene, & colo, quibus eſt perpetuo connexum.

DE

3. προάλειμμα] Hic vertendum *praunctio* vel *inunctio*. Gal. IV. 379. καὶ τὸ πλεῖϛον τῆς πιμελῆς ἐνταῦθα συνιϛῶσαι, θάλπον θ᾽ ἅμα τὴν γαϛέρα, καὶ λιπαῖνον τοὺς ὑμένας. Vid. etiam p. 39. ubi omenti uſus explicatur.

4. μετὰ τὸ τῶν πρώτων ὅλων ἐκφύσεων χωρισθῆναι] Gal. IV. 137. μετὰ τὸ τῶν πρώτων ἐκφύσεων ὅλον χωρισθῆναι. omnino recte.

 1. ἔνθα

ΠΕΡΙ ΜΕΣΕΝΤΕΡΙΟΥ.

ΚΑΙ τὸ μεσεντέριον δὲ ἐκ τοῦ περιτοναίου τὴν γένεσιν ἔχει· καλοῦσι δ' αὐτὸ καὶ μεσάραιον, ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων αὐτῷ τὰς προσηγορίας ἀμφοτέρας θέμενοι. μεσεντέριον μὲν ἀπὸ τῆς θέσεως. μεσάραιον δ', ἀπὸ τῆς οἰκείας οὐσίας. μέσον γὰρ τέτακται τῶν ἐντέρων, καὶ πάσας τὰς ἐξ ἥπατος εἰς αὐτὸ καταφερομένας φλέβας ἅμα ταῖς παρακειμέναις ἀρτηρίαις τε καὶ νεύροις ἐν κύκλῳ περιλαμβάνει, καθάπερ ἕκαστον τῶν ἐντέρων. [1] ἔνθα μὲν οὖν περιτείνεται τοῖς ἀγγείοις τε καὶ τοῖς ἐντέροις, ἁπλοῦν ἐστίν· ἔνθα δὲ μέσον αὐτῶν κείμενον, οὐ τὴν ἀμφιέσματος ἔτι χρείαν, ἀλλὰ τὴν συνδέσμου παρέχει, διπλοῦν γίνεται.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΓΚΡΕΟΥ.

Η κατιοῦσα φλὲψ ἐξ ἥπατος, μεταξὺ τῆς γαστρὸς καὶ τῶν ἐντέρων ἀχθεῖσα, τοῖς ὑποκειμένοις σπονδύλοις ἐπιβέβηκεν. εἰς ταὐτὸ δ' ἥκει χωρίον καὶ ἡ μέλλουσα μετ' αὐτῆς σχίζεσθαι καθ' ὅλον τὸ μεσάραιον ἀρτηρία· καὶ τὸ νεῦρον δὲ τὸ συγκατασχιζόμενον τῇ ἀρτηρίᾳ καὶ τῇ φλεβὶ, καθ' ὅλον τὸ μεσάραιον [2] εἰς τοῦτον ἤχθη τὸν τρόπον, ὥσπερ γε καὶ οἱ τὸ χολῶδες περίττωμα τῆς ἐφ' ἥπατι κύστεως ἐκκενώσοντες· ὥστε καὶ ἐπεὶ φλέβα, καὶ ἀρτηρίαν, καὶ νεῦρον, καὶ τέταρτον σὺν αὐτοῖς τὸ χοληδόχον ἀγγεῖον εἰς ἓν τοῦτο χωρίον ἤγαγεν ἡ φύσις· τὰς δὲ ἀρχὰς τῆς σχίσεως ἀναγκαῖον ἦν αὐτῶν ἐνταυθοῖ γενέσθαι· μεγάλης βοηθείας ἐδεῖ-

1. ἔνθα μὲν οὖν περιτείνεται τοῖς ἀγγείοις τε καὶ τοῖς ἐντέροις] Gal. IV. 138. ἔνθα μὲν οὖν παρατείνεται τοῖς ἀγγείοις τε καὶ τοῖς ἐντέροις. Utraque lectio

DE MESENTERIO.

Mesenterium quoque a peritonæo ortum habet. Id etiam meseræon appellant; utroque nomine ab accidentibus eidem imposito: ut mesenterium a situ; meseræon vero a peculiari substantia nominetur. Medium enim inter intestina situm est, & omnes venas, a jecore in ipsum descendentes, una cum vicinis arteriis & nervis in orbem complectitur, quemadmodum singula intestina. Ergo ubi vasis & intestinis obtenditur, simplex est; ubi vero ipsis medium interjacet, non amplius indumenti, sed ligamenti usum præbet: est enim duplex.

PANCREAS.

Vena a jecore descendens, mediaque inter ventriculum & intestina adducta, subjectis vertebris supergreditur, atque in eundem locum vadit ea, quæ cum ipsa in ramos, in totum meseræon spargendum est: itemque arteria & nervus, qui cum arteria atque vena sese per totum mesenterium diffundit, in hunc locum est perductus, quemadmodum meatus exeremenutm biliosum ex ea vesica, quæ hepati inhæret, vacuaturus. Quum igitur oporteret venam, arteriam, nervum, & quartum cum eis vas, bilem continens, in hunc locum a natura perduci, earum quoque divisionis principium ibidem consistere necesse erat. Hic igitur locus magno præsidio

lectio satis proba.

2. εἰς τοῦτον ἤχθη τὸν τρόπον] Gal. IV. 395. εἰς τοῦτον ἔχρην εἶναι τὸν τόπον. Sine dubio legend. τόπον. sic etiam Rasarius legit. multa hic Epitomator mutavit suo more.

 I. κατα-

ἐδεῖτο τοῦτο τὸ χωρίον εἰς ἀσφάλειαν τῶν κατ' αὐτὸ διανεμηθησομένων, καὶ σχισθησομένων ἀγγείων· καὶ διὰ τοῦτο ἡ φύσις ἀδενῶδές τι σῶμα δημιουργήσασα, τὸ καλούμενον παγκρέας, ὑπεστόρεσεν ἅμα καὶ περιέβαλεν ἐν κύκλῳ, πᾶσι [1] κατασχισθὲν, ἐπλήρωσέ τε, ὡς μηδὲν αὐτῶν εὔσχιστον εἶναι, μηδ' ἀστήρικτον, ἀλλ' ἐπὶ μαλακοῦ καὶ [2] μετρίως ἥκοντος ἀναπαυόμενα πάντα, καὶ ἢν κινηθῇ που σφοδρότερον ἄπληκτά τε καὶ ἄθλαστα καὶ ἄῤῥηκτα διὰ παντὸς φυλάττεσθαι, καὶ μέν γε καὶ ὑμένας ἰσχυροὺς ἰδίᾳ τε καθ' ἕκαστον ἀγγεῖον, καὶ κοινῇ πᾶσιν αὐτοῖς περιέβαλεν, ἀμφιέσοντάς τε καὶ συνάψοντας, οὐ πρὸς τὸν ἀδένα μόνον, ἀλλὰ σὺν ἐκείνῳ, τοῖς μὲν ὑποκειμένοις κατὰ τὴν ῥάχιν πρώτοις καὶ μάλιστα, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τοῖς περικειμένοις ὀργάνοις.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΡΑΓΜΑΤΟΣ.

ΕΙΣ ἐστὶ τοῦ θώρακος μῦς οὐχ ὁ φαυλότατος, αἱ φρένες· ὀνομάζουσι δὲ αὐτὰς καὶ διάφραγμα. τὸ μὲν οὖν μέσον ἐν ταῖς φρεσὶν ὁ μῦς ἀπονευρούμενος εἰς τένοντα πλατὺν, [3] ἐκ παντὸς μέρους περιλαμβανόμενος ὑπὸ τῶν σαρκωδῶν· ἑκατέρωθεν δ' αὐτοῦ λεπτὸς ὑμὴν ἐπιπέφυκεν ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν, ὑφ' ὧν ὁ θώραξ διαφράττεται. [4] δύο δ' ἐστὶ τὰ τρή-

1. *κατασχισθὲν, ἐπλήρωσε*] Gal. IV. 395. *κατασχισθὲν* deest. sequuntur *καὶ τὰς σχίσεις ἀνεπλήρωκε*; quæ Rasarius videtur invenisse, sed nihil muto: nam fere eodem redit.

2. *καὶ μετρίως ἥκοντος*] Gal. ead. p. *καὶ μετρίως εἴκοντος*. recte; & ita etiam Rasarius *mediocriter cedente*.

3. *ἐκ παντὸς μέρους περιλαμβανόμενος*] Gal. IV. 124. *ἀπὸ παντὸς μέρους περιλαμβανόμενον*. Hæc lectio, quam firmat Rasarius, magis placet, quam nostra.

4. *δύο δ' ἐστὶ τὰ τρήματα τῶν φρενῶν* &c.] Gal. IV. 124. *δύο δ' ἐστὶ τὰ τρήματα τῶν φρενῶν, τὸ μὲν ἕτερον τὸ μέγα, ἐστὶν ἵνα τοῖς σπονδύλοις ἐπιπεφύκασιν, ὁδὸς τῷ τε στομάχῳ καὶ τῇ με-*

ſidio indigebat, quo vaſa in ipſo diſtribuenda ac diſcindenda munirentur: quamobrem natura, glanduloſum quoddam corpus fabricata, quod πάγκρεας appellamus, ſubſtravit, ac in orbem omnibus circumdedit, diviſionesque replevit, ut nihil ipſorum facile ſindatur, aut ſine munitione ſit: ſed quum in molli, & mediocriter cedente corpore conquiescant, ſi motu cieantur, paulo vehementiore illæſa, inconcuſſa, infractaque perpetuo conſerventur. Quin etiam robuſtas membranas tum privatim ſingulis vaſis, tum communiter ipſis omnibus circumpoſuit, ea veſtientes ac jungentes, non modo cum glandula, ſed præter eam, inprimis ac maxime ſubjectis corporibus, quæ ad ſpinam ſunt poſita: poſt illa autem, cum aliis etiam omnibus inſtrumentis circumfuſis,

DE SEPTO TRANSVERSO.

Unus eſt thoracis muſculus. non viliſſimus, quem phrenas, aut diaphragma, id eſt, ſeptum transverſum, nominant. Medium vero in phrenibus eſt muſculus, qui in tendinem latum ex omni parte a carnoſis comprehenſum deſinit. Ex utraque enim parte inferiore & ſuperiore tenuis membrana obhæreſcit, & a membranis hisce thorax intercipitur. Duo autem

μεγάλῃ παρεσκευασμένον ἀρτηρίᾳ. Præfero primum ἐπιπεφύκασιν: ſic enim Gal. p. ſequenti, οὐ συνέφυ τοῖς τῆς ῥάχεως σπονδύλοις ἐνταῦθα, & etiam loco, quem mox adducam. Deinde conjicio, locum eſſe mutilum & ſic ex ſcripturæ diverſitate reſtituendum: δυο δ' ἐςὶ τὰ τρήματα τῶν φρενῶν, τὸ μὲν ἕτερον τὸ μέγα, ἐςὶν, ἵνα τοῖς σπονδύλοις ἐπιπεφύκασι καὶ τῇ μεγάλῃ ἐπιβεβήκασιν (αἱ φρένες) ἀρτηρίᾳ, ὁδὸς τῷ ςομάχῳ παρεσκευασμένον. ut ſignificaret tantum gulæ introitum eſſe ad partes ſepti ſiniſtras & inferiores. Hoc adparet ex iis, quæ ſequuntur, p. ſequent. ὡς ἥγε φύσις εὐμήχανος ὖσα, καὶ μηδὲν μηδαμόθι τῆς εἰς τὰ ζῶα κηδεμονίας

τρήματα τῶν φρενῶν, τὸ μὲν ἕτερον τὸ μεῖζον, ἵνα τοῖς σπονδύλοις ἐπιβεβήκασιν, ὁδὸς τῷ τε στομάχῳ, καὶ τῇ μεγάλῃ παρεσκευασμένον ἀρτηρίᾳ· τὸ δ' ὑπόλοιπον τοὔλαττον, τὴν κοίλην Φλέβα τοῖς ἄνω τοῦ ζώου μέρεσι κομίζουσαν αἷμα, δέχεταί τε, καὶ παραπέμπει σὺν ἀσφαλείᾳ πολλῇ. καὶ γὰρ καὶ περιπέφυκεν αὐτῇ οὐ πάνυ διαλύτῳ συμφύσει, καὶ συναποπέμπει τὸν ἐν τοῖς δεξιοῖς τοῦ θώρακος ὑμένα. τὸ δὲ στόμα τῆς γαστρὸς, [1] κεῖται μὲν κατὰ τὰς Φλέβας, οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε συμφυόμενον, ὥσπερ ἡ κοίλη Φλὲψ, ἀλλὰ χαλαροῖς ὑμέσι διειλημμένον.

ΠΕΡΙ ΗΠΑΤΟΣ.

ΟΥΧ ἅπασιν ἀνθρώποις ὁμοίως ἔχει τὸ ἧπαρ κατά τε μέγεθος καὶ πλῆθος λοβῶν. ἀκριβέστατα γοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ γράΦων Ἡρόφιλος αὐτοῖς ὀνόμασι τάδε Φησίν· ἔστι δὲ εὐμέγεθες τὸ τοῦ ἀνθρώπου ἧπαρ, [2] καὶ μεῖζον τοῦ ἐν τισὶν ἑτέροις ζώοις ἰσοπαλέσιν ἀνθρώποις· καὶ καθ' ὃ μὲν ταῖς Φρεσὶ προσψαύει κεκύρτωται καὶ λεῖόν ἐστι· καθ' ὃ δὲ τῇ κοιλίᾳ προσψαύει, ἔνσιμον, καὶ ἀνώμαλον. ἀφωμοίωται δὲ κατὰ τοῦτο διασφάγι τινὶ, καθ' ὃ καὶ τοῖς ἐμβρύοις ἐκ τοῦ ὀμφαλοῦ ἡ φλὲψ εἰς αὐτὸ ἐμπέφυκεν. οὐχ ὅμοιον δ' ἐστὶν ἐν ἅπασιν, ἀλλὰ καὶ πλάτει, καὶ μήκει, καὶ πάχει, καὶ ὕψει, καὶ λοβῶν πλήθει, [3] καὶ ἀνωμαλίᾳ τοῦ ἐκ τοῦ ἔμπρο-

νιας ἀπολιποῦσα, ἐν τοῖς κάτω μέρεσι, τοῖς σπονδύλοις τὸ διάφραγμα συνέφυσε δι' ἰσχυροτάτων συνδέσμων δυοῖν. τὰ γάρ τοι περιβεβηκότα τήν τε ἀρτηρίαν, καὶ τὸν στόμαχον τῶν φρενῶν, ἀποτείνεται κατὰ τῶν ἐφεξῆς σπονδύλων: quæ fere eodem recidunt.

3. κεῖται μὲν κατὰ τὰς φλέβας] Gal. IV. 124. τὸ γάρ τοι στόμα αὐτῆς ὄψει κατὰ τὰς φρένας κείμενον. Rasarius etiam φρένας invenit in ſuo exemplari. Noſtra lectio ſine dubio vitioſa eſt, quemadmodum apud Hipp. etiam in Tract. de morb. ſacr. Edit. Foeſii p. 304. ibi enim legitur ἡ δὲ ἑτέρη, ἄνω τείνει διὰ φλεβῶν

tem ſunt ſepti transverſi foramina, alterum qua vertebris via exhibetur, ſtomacho & magnæ arteriæ præparatum; alterum vero minus, cavam venam ſupernis animalis partibus ſanguinem derivantem excipit, & magna cum ſecuritate transmittit: ei enim nexu fere indiſſolubili cohæret, & membranam ſimul, quæ in dextram thoracis habetur, emittit. Porro ventriculi orificium propter ſeptum transverſum eſt poſitum: non tamen valide connexum, veluti vena cava ſpectatur; ſed eſt laxis membranis interceptum.

DE JECORE.

Jecur in cunctis hominibus nec magnitudine, nec fibrarum numero ſimile ſpectatur: deque eo diligentiſſime ſcribens Herophilus, hæc memoriæ commendavit. Jecur humanum perquam magnum eſt, & majus, quam ſit jecur quorundam aliorum animalium, quæ ejusdem cum homine magnitudinis ſunt; & qua ſeptum transverſum attingit, gilvum eſt atque læve: qua vero ventriculum, ſimum eſt & inæquale. Aſſimilatur autem cuidam rupium intervallo, qua etiam foetibus ex umbilico vena in ipſam innaſcitur: nomen tamen in omnibus eſt ſimile, ſed & latitudine & longitudine & craſſitudine, & altitudine, & fibrarum numero, & inæqua-

βῶν τῶν δεξίων, καὶ τοῦ πνεύμονος. ubi pro φλεβῶν ſcribendum φρενῶν. Confirmat hanc emendationem locus unus in Tractatu de Oſſium natura p. 274. Edit. laudat. φλὲψ τείνει διὰ φρενῶν. &c. & alter p. 276. ἀπὸ δὲ τῆς ἡπατίτιδες διὰ τῶν φρενῶν αἱ μέγισαι δύο &c. & tertius in Tract. de locc. in Hom. p. 409. φέρεται (ἡ κοίλη φλὲψ) δὲ διὰ τῶν φρενῶν.

2. καὶ μεῖζον τοῦ ἐν τισὶν ἑτέροις ζώοις] Gal. IV. 140. καὶ μέγα τοῦ ἔν τισιν &c. omnino male, & nullo plane ſenſu.

3. καὶ ἀνωμαλία τοῦ ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, καὶ ὄγκῳ τοῦ ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν] Gal. IV. 141.

προσθεν, καὶ ὄγκῳ τοῦ ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν, καθ' ὃ παχύτατόν ἐστι, καὶ τοῖς ἄκροις τοῖς κύκλῳ κατὰ τὴν λεπτότητα, [1] ἄλλοις ἀλλοῖον. λοβὸν γάρ τισι μὲν οὐδ' ἔχει, ἀλλ' ἔστιν ὅλον στρογγύλον καὶ ἄνορθον· τοῖς δὲ δύο, τοῖς δὲ καὶ πλείους, [2] πολλοῖς δὲ καὶ τέσσαρας ἔχει. ταῦτα δὲ οὖν ὀρθῶς εἶπεν Ἡρόφιλος· ἔτι τε πρὸς τούτοις, ὀλίγων μὲν ἐπ' ἀνθρώπων, οὐκ ὀλίγων δ' ἐπ' ἄλλων ζώων ἐπιλαμβάνειν αὐτὸ τῶν ἀριστερῶν μερῶν, ἀληθῶς ἔγραψε. τοῦτο τὸ σπλάγχνιον εἰς τὸ σιμώτατον ἑαυτοῦ μέρος ἀνηκούσας ἔχει τὰς ἐκ τοῦ μεσεντερίου φλέβας· ὀνομάζουσι δὲ τὸν τόπον τοῦτον εἰς ὃν ἀθροίζονται πᾶσαι, [3] πύλας ἥπατος, καθ' ὃν εὑρήσεις στόμα μέγιστον φλεβός. ἀπὸ τῶν πυλῶν τούτων εἰς ἕκαστον λοβὸν ὅσοιπερ ἂν ὦσιν, μίαν εὑρήσεις ἀφικνουμένην φλέβα μεγάλην, ἧς σχισθείσης εἰς πολλὰς μικρὰς, ὅσον ἐστὶ μεταξὺ τῶν ἀγγείων, ἅπαν ἀναπεπλήρωται τῇ τοῦ σπλάγχνου σαρκί. καλοῦσι δ' αὐτὴν οἱ περὶ τὸν Ἐρασίστρατον παρέγχυμα. τῆς δὲ φλεβὸς ἑκάστης, καθάπερ ὁ χιτὼν πάνυ λεπτός ἐστιν, οἷος οὐκ ἄλλος ἐν οὐδεμιᾷ τῶν καθ' ὅλον τὸ ζῶον.

141. *καὶ ἀνωμαλίᾳ τῇ ἐκ τῦ ἔμπροσθεν*, cæteris omiſſis. An legendum? *καὶ ἀνωμαλίᾳ τῦ ἐκ τῦ ὄπισθεν, καὶ ὄγκῳ τῦ ἐκ τῦ ἔμπροσθεν. & inæquabilitate partis, quæ nimirum eſt poſterior, & tumore partis, quæ nimirum eſt anterior.* Niſi ſi ſic legatur, crediderim, *καὶ ὄγκῳ τῦ ἐκ τῦ ἔμπροσθεν* fuiſſe gloſſema & in contextum irrepſiſſe.

1. *ἄλλοις ἀλλοῖον*] Gal. IV. 141. *ἀλλήλοις ἀλλοῖον.* noſtra lectio haud dubie præferenda eſt.

2. *πολλοῖς δὲ καὶ τέσσαρας ἔχει*] Gal. ead. p. *καὶ πολλοὺς, και τέσσαρας ἔχει.* vitioſe.

3. *πύλας ἥπατος*] Riolanus Anthopograph. I.I. 21. ſic loquitur: *ſcribit Ruffus Epheſius, ex aruſpicina obſervari in Hepate, πύλας, καὶ τραπέζαν, καὶ μάχαιραν καὶ ὄνυχα, quæ in homine obſcura ſunt & incerta, ac nullius in Medicina uſus.* I. 28. *Quid ſit ὄνυξ vix intelligitur. Sed mendum ſubeſſe deprehendi ex Theophilo Protoſpatario* II. 2. Scribit, *quod virum quendam ex eruditis medicis, iſtis lobis nomina hæc impoſuiſſe τραπέζαν, ἑστίαν, μάχαιραν, καὶ οἰνίοχον; menſam, focum, cultrum & aurigam. Ergo pro voce ὄνυξ apud Ruffum reponendum οἰνίοχος.*

æqualitate ex parte anteriore, qua craſſiſſimum eſt, & ſummitate orbiculata; qua extenuatur, invicem diverſum eſt. Etenim in quibusdam fibras non habet, ſed totum rotundum & minus rectum: in quibusdam duas; in aliis plures; in multis vero etiam quatuor. Atque hæc quidem Herophilus recte: præterea jecur ſiniſtram occupare partem in paucis hominibus, non autem in paucis aliis animalibus, idem vere conſcripſit. Hoc autem viſcus venas a meſenterio ad concavam ipſius partem pertinentes excipit; huncque locum, in quem venæ omnes colligantur, portas jecoris vocant: ubi etiam invenies maximum venæ os & portis vero in ſingulas fibras, quotquot fuerint, venam unam magnam porrigi comperies, qua in multas exiles diffuſa, quantum vaſa interjacent, totum eſt carne viſceris repletum. Eam Eraſiſtratus pærenchyma nominat. Cæterum uniuscujusque jecoris venæ tunica admodum tenuis eſt, qualis nulla alia in toto animanti.

χος. Notandum primo, legendum non οἰνίοχον, ſed ἡνίοχον, ut in Editt. Morel. & Fabrit. in Bibliothec. Græc. Deinde non temere mutandam eſſe vocem ὄνυχα apud Rufum in ἡνίοχον propter auctoritatem Scholiaſt. in Nicandr. Theriac. p. 27. cujus hæc ſunt verba: τράπεζα καὶ πύλη, μέρη τινὰ εἰσὶν ἐξημμένα τοῦ ὕπατος, ὥσπερ καὶ ὄνυξ, καὶ μάχαιρα, καὶ κάνεον. Locum hunc adducit Stephan. in Theſaur. Ling. Græc. v. ὄνυξ, ubi recte exhibetur ἥπατος, non ὕπατος, ut in Edit. Morel. Pariſ. 1557. quam hic ſecutus ſum. Huc pertinere videtur locus Artemidor. Oncirocrit. I. 46. ἧπαρ δὲ τέκνον, καὶ υἱὸν, καὶ φροντίδας. *Hepar vero filium & victum & curas*, vertente Cornario. Crediderim Cornarium legiſſe βίον, non υἱόν. De hac tamen diverſitate ſilet Rigaltius. Vid. Samuel Petit. Miſcellan. VII. 1. ubi Alcæi locum tentat emendare apud Athen. Deipnoſophiſt. Locus ita habet: ἐκ δὲ ποτηρίων πώνης † διννομένην παρίσδον. putat reſcribendum, ἐκ δὲ ποτηρίων τ' ὄνυξ, δῖνος, μάνης, παρίσδον. Aliam conjecturam facit Caſaub. quem vid. Judicent peritiores, utra ſit melior. ſufficit nobis; quod ὄνυξ interdum poculum quoddam ſignificet, & ad menſam ſatis commode referri poſſit.

ζῶον. ὄψει δ' εὐθέως, [1] ἐὰν ἀκριβῶς προσέχῃς τοῖς κατὰ τὰς πύλας χωρίοις, καὶ τὸν ἐκ τῆς χολοδόχου κύστεως πόρον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τῶν ἐντέρων ἐκφύσεως ἀφικνούμενον, οὐ πολλῷ κατωτέρω τοῦ πυλωροῦ καλουμένου γεγονότα, χάριν τοῦ διακρίνεσθαι τὴν χολήν. [2] ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀποσχίδα ἑαυτοῦ τινὰ πέμπει μικρὰν ἀνωτέρω τοῦ πυλωροῦ. [3] καὶ μὲν δὴ καὶ νεῦρον πάνυ τι σμικρὸν ἅμα τῇ πρὸς τὸ σπλάγχον ἀναφερόμενον θεάσει φλεβὶ, καταφυόμενον εἰς τὸν περικείμενον ἔξωθεν ὑμένα, χωρὶς τοῦ κατασχίζεσθαι σὺν αὐτῇ διὰ βάθους, ἵνα μὴ παντάπασιν ἀναίσθητον ᾖ τὸ σπλάγχνον. ἡ μὲν οὖν σὰρξ τοῦ ἥπατος, αὐτὸ δὴ τὸ ἴδιον ἐστιν αὐτοῦ σῶμα, τὸ πρῶτον τῆς αἱματώσεως ὄργανον. διὸ καὶ ταῖς εἰς τὴν γαστέρα καὶ σύμπαντα τὰ ἔντερα καθηκούσαις φλεψὶν ὑπάρχει δύναμις αἵματος ποιητικὴ, καθ' ἣν καὶ πρὶν εἰς ἧπαρ ἀφικέσθαι, τὸν ἐκ τῶν σιτίων ἀναδιδόμενον χυμὸν αἱματοῦν αἱ φλέβες πεφύκασι. συνῆπται δὲ τὸ ἧπαρ, τῇ μὲν γαστρὶ καὶ τοῖς ἐντέροις ἅπασι, διά τε τῶν φλεβῶν, καὶ τοῦ συνδοῦντος αὐτὰς χιτῶνος· τοῖς δὲ ἄλλοις τοῖς περικειμένοις σώμασι, διὰ τοῦ σκέποντος αὐτὰ χιτῶνος, τὴν γένεσιν ἐκ τοῦ περιτοναίου λαμβάνοντος· ὥστε διὰ μὲν τούτου πᾶσι τοῖς ἐντὸς συνάπτεσθαι· πᾶσι γὰρ ὁ χιτὼν οὗτος ἐπεκτείνεται· διὰ μεγάλου δὲ δεσμοῦ ταῖς φρεσὶ, καὶ διά τινων ἄλλων ὑμενωδῶν τε καὶ σμικρῶν ταῖς νόθαις πλευραῖς. ὁ δὲ δὴ πρὸς τὰς φρένας αὐτὸ ξυνάπτειν εἰρημένος, ἔστι μὲν καὶ αὐτὸς οἷόν περ τὸ περιτόναιον κατὰ τὴν οὐσίαν. [1] καὶ γὰρ δὴ

1. ἐὰν ἀκριβῶς προσέχῃς] Gal. IV. 143. Edit. Charter. ἐὰν ἀκριβῶς ἔχῃς. mendose Ald. & Basil. ἔχειν. nullo plane sensu.

2. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀποσχίδα ἑαυτοῦ] Gal. ead. p. ἔστι δ' ὅτε κατὰ τὴν εἰς τοῦτ' ἔμφυσιν ὁ χολώδης πόρος, ἀποσχίδα ἑαυτῆς τινα πέμπει &c. suspicor mendum esse in ἔμφυσιν, & legendum ἔκφυσιν. sic supra καὶ διὰ τοῦτο, προσαγορεύουσιν οἱ μὲν ἁπλῶς ἔκφυσιν. ἑαυτῆς satis aperte vitiosum est. vid. Gal.

ti. Statim vero ſi accurate locum ad portas ſitum intuebere, meatum ex veſica, fel excipienti, conſpicies ad inteſtinorum productionis initium pervenientem, non multo inferius, quam pylorus habetur, ut bilis ſeparetur. Præterea exiguum quandoque de ſe ramum ſupra pylorum emittit: quin etiam nervum admodum parvum una cum vena ad viſcus ferri conſpicies in membranam extrinſecus ambientem delatum, præterquam quod non profundius cum ea diffinditur, ne viſcus omnino expers eſſet. Caro autem jecoris, quæ eſt primum ipſius corpus, primum ſanguinis gignendi inſtrumentum eſt: quapropter & venis, quæ ad ventriculum & univerſa inteſtina perveniunt, facultas efficiendi ſanguinis ineſt, qua ſuccum, qui ex cibis diſtribuitur, priusquam is ad jecur perveniat, in ſanguinem permutare aptæ ſunt. Conjunctum eſt jecur ventriculo inteſtinisque omnibus per venas, & colligantem ipſas tunicam: aliis vero proximis corporibus per tunicam ea contegentem, quæ originem à peritonæo ducit, ut ita omnibus internis conjungeretur. Siquidem omnia tunica hac obvolvuntur; magno præterea vinculo cum ſepto transverſo, aliisque membranoſis & parvis quibusdam connexum ſpuriis coſtis fecit. Verum id vinculum quo ſepto transverſo conjungi dictum eſt, ipſum quoque eſt corporis ſubſtantia peri-

Gal. IV. 380.

3. *καὶ μὲν δὴ καὶ νεῦρον πάνυ τι σμικρὸν*] Gal. ead. p. *καὶ μὲν δὴ καὶ μόριον πάνυ τι μικρὸν.* quod non intelligo. Hujus nervi meminit p. 381. *τὸ δ' εἰς αὐτό τι ἐμφυόμενον νεῦρον, ἵνα μὴ παντάπασιν ἀναίσθητον ᾖ τὸ σπλάγχνον.* ibid. *μικρότερον αὐτῆς ἐστι τὸ νεῦρον.* & p. 382. *τὸ δὲ νεῦρον αἰσθήσεως χορηγὸν.*

4. *καὶ γὰρ δὴ γένεσιν ἔκ τε τοῦ* &c.] Gal. IV. 385. *καὶ γὰρ δὴ καὶ τὴν γένεσιν, ἔκ τε τοῦ περιέχοντος ἔχει τὸ ἧπαρ χιτῶνος, καὶ τοῦ τὰς φρένας ὑποζωννύντος κάτωθεν, οὓς ἀμφοτέρους ἀποβλαστάνειν ἔφαμεν τοῦ περιτοναίου. τὸ δὲ πάχος αὐτοῦ ῥώμη τε καὶ δυσπάθεια, πάμπολυ παραλάττει τοῦ περιτοναίου δεόντως.* ſcribendum apud Gal. crediderim: *τὸ δὲ πάχος αὐτοῦ ῥώμη τε καὶ δυσπαθεία, πάμπολυ παραλάττει τοῦ περιτοναίου.* An ad eundem mo-

 dum

δὴ γένεσιν ἔκ τε τοῦ περιέχοντος ἔχει τὸ ἧπαρ χιτῶνος, καὶ τοῦ τὰς φρένας ὑποζωννῦντος κάτωθεν, οὓς ἀμφοτέρους δυσπαθείᾳ παμπόλλῳ παραλλάττει ὁ τοῦ περιτοναίου. [1] συνάπτει δὲ οὐ ταῖς φρεσὶ μόνον ἐνταυθοῖ τὸ ἧπαρ, ἀλλὰ καὶ τῇ καρδίᾳ διὰ τῶν φρενῶν. τῆς γὰρ κοίλης φλεβὸς πρὸς τὴν καρδίαν ἀνιούσης διὰ τῶν φρενῶν, ἐν μέσῳ κειμένων ἀμφοτέρων τῶν σπλάγχνων, δεσμὸν ἡ φύσις παρεσκεύασε σκληρὸν ἕνα καὶ παχὺν, ἀμφίεσμά τε ἅμα τῆς κοίλης, καὶ κοινὸν σύνδεσμον πρὸς τὸ διάφραγμα τῇ τε φλεβὶ, καὶ παντὶ τῷ σπλάγχνῳ.

ΠΕΡΙ ΣΠΛΗΝΟΣ.

Ὁ σπλὴν ὄργανόν ἐστι καθαρτικὸν τῶν ἐν ἥπατι γενομένων ἰλυωδῶν, καὶ παχέων, καὶ μελαγχολικῶν χυμῶν. ἕλκει μὲν οὖν τούτους δι᾽ ἀγγείου φλεβώδους, οἷον στομάχου τινός· ἑλκύσας δ᾽ οὐκ εὐθὺς εἰς τὴν κοιλίαν ἀποκρίνει, ἀλλ᾽ αὐτὸς πρότερον κατεργάζεται καὶ μεταβάλλει κατὰ πολλὴν σχολήν. ὅσον μὲν οὖν ἂν εἰς τὸν οἰκειότατον τῷ σπλάγχνῳ χυμὸν μετακομισθῇ, τροφὴ τῷ σπληνὶ γίγνεται. [2] ὅπως δ᾽ ἄν τι καὶ τὴν ἐν τούτῳ διαφύγον ἐργασίαν, καὶ μὴ δυνηθὲν εἰς αἵματος ἰδέαν λεπτοῦ καὶ χρηστοῦ μεταστῆναι, παντάπασιν ἄχρηστον ᾖ πρὸς τὴν θρέψιν, εἰς τὴν γαστέρα τοῦτο διά τινος ἑτέρου φλεβώδους ὁ σπλὴν ἐξερεύγεται στομάχου. χρείαν καὶ αὐτὸ παρέχον οὐκ σμικράν. τὸ ἴδιον δὲ σῶμα τοῦ σπληνὸς, τὸ καλούμενον ὑπό τινων παρέγχυμα, χαῦνον ἱκανῶς ἐστὶ καὶ ἀραιὸν, ὥσπερ τις σπογγιὰ πρὸς

dum nostra reformanda sint, judicent alii.

1. συνάπτει δὲ οὐ ταῖς φρεσὶ μόνον &c.] Gal. IV. 385. συνάπτεται γὰρ, οὐ τοῖς φρεσὶ μόναις &c.

2. ὅπως δ᾽ ἄν τι &c.] Gal. IV. 386. ὁπό-

peritonæo ſimile, quippe quod ortum habeat ex tunica, ipſum jecur ambiente, & ea, quæ ſeptum transverſum inferne ſuccingit. Copulatur enim jecur non ſolum ſepto transverſo ibi, ſed etiam cordi per ſeptum transverſum: nam venæ cavæ ad cor aſcendentis per ſeptum transverſum, ut quod in medio utriusque viſceris eſt, vinculum unum durum & craſſum natura præparavit, quod & venæ indumentum, & commune ligamentum ad ſeptum transverſum tum venæ, tum toti viſceri eſſet.

DE LIENE.

Lien inſtrumentum eſt, quod purgat limoſos & melancholicos ſuccos, qui in jecore gignuntur: hos enim attrahit per vas venoſum, tanquam per gulam quandam; attractos autem non protinus in ventriculum excernit, ſed ipſe prius per multum otium eosdem conficit atque commutat. Quicquid igitur eorum in ſuccum huic viſceri maxime accommodatum fuerit translatum, id ſpleni fit alimentum; quod autem ab ea confectione, quæ in liene fit, exciderit, neque in ſanguinis tenuis atque utilis ſpeciem transmutari potuerit, omninoque fuerit ad nutriendum inutile, hoc ad ventriculum per aliam quandam venoſam gulam lien eructat, utilitatem ipſum quoque non mediocrem præſtans. Proprium autem lienis corpus, quod parenchyma a quibusdam dicitur, rarum admodum & laxum eſt, inſtar Spongiæ cujusdam, ut

ὁπόσον δ' ἄν τι καὶ τὴν ἐν τούτῳ διαφύγη κατεργασίαν, καὶ μὴ δυνηθῇ εἰς αἵματος ἰδέαν λεπτοῦ, καὶ χρηςοῦ κατεργασθῆναι, καὶ παντάπασιν ἄχρηςον ᾖ πρὸς θρέψιν, &c. Hæc longe præſtant, & ita apud noſtrum crediderim legendum.

πρὸς τὸ ῥαδίως ἕλκειν τε καὶ παραδέχεσθαι τὸ πάχος τῶν χυμῶν. κεῖται δὲ ὁ σπλὴν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς, ἀεὶ τὸ σιμὸν ἑαυτοῦ μέρος ἐστραμμένον ἔχων εἰς τὰ δεξιὰ, πρὸς τὸ ἧπάρ τε καὶ τὴν γαστέρα· τὸ δ' αὖ κυρτὸν, δῆλον ὡς ἀντίκειται τοῖς σιμοῖς.

ΠΕΡΙ ΝΕΦΡΩΝ.

ΤΩΝ νεφρῶν, ὁ μὲν δεξιὸς ἐπὶ πάντων τῶν ζώων ἀνωτέρω κεῖται, ψαύων, ἐστὶν ὅτε, τοῦ μεγάλου τῶν καθ' ἧπαρ λοβῶν· ὁ δ' ἀριστερὸς, κατωτέρω. ἐκφύεται δὲ εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τῶν κατὰ ῥάχιν ἀγγείων, τῆς τε ἀρτηρίας καὶ τῆς φλεβὸς, [1] οὐ σμικρὸς τὸ μέγεθος. καὶ μέντοι καὶ τὰ σιμὰ μὲν εἰς ἀλλήλους ἔχουσιν [2] ἐστραμμένα. [τὰ κυρτὰ δ' ἀπεστραμμένα] πρὸς τὰ πλάγια τοῦ ζώου μέρη, σαφῶς γε μὴν αὐτὴν τοῦ νεφροῦ τὴν κοιλίαν θεάσῃ, περιαλειφομένην μὲν ὑμενώδει τινὶ σώματι, καθ' ἓν δέ τι μέρος αὐτῆς οὐ πόῤῥω τῆς τῶν ἀγγείων ἐμφύσεως, ἕτερόν τι σῶμα ἔχουσαν πρόμηκές τε καὶ κοῖλον ἐμφυόμενον, ὅπερ ὀνομάζεται πόρος οὐρητικὸς, τὸν νεφρὸν τῇ κύστει συνάπτων. καὶ ἔστιν αἰσθητὸν τὸ στόμα τοῦ πόρου τούτου, κἂν μὴ πάνυ τι μέγα τὸ ζῶον ᾖ. ἕνα δ' ὁ πόρος ὁ οὐρητὴρ ἔχει τὸν ἴδιον χιτῶνα, περιλαμβανόμενον ὡσαύτως τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ὅσα μετέωρα πρὸς τοῦ περιτοναίου. τὰ δ' οὖρα διακρίνεται τοῦ αἵματος, τῶν νεφρῶν ἑλκόντων τὸ οὖρον, κἀν τεῦθεν εἰς τὴν κύστιν διὰ τῶν οὐρητήρων [3] ἐκπεμπομένου, κἀκεῖθεν ἐκκρινομένου καθ'

ὃν

1. οὐ σμικρὸς τὸ μέγεθος] Gal. IV. 144. οὐ μικρὰ τὸ μέγεθος ἀγγεῖα. Ferri poteſt noſtra, levi mutatione οὐ σμικρὰ τὸ μέγεθος, ſubaudi ἀγγεῖα, quorum antea meminerat his verbis ἀπὸ τῶν κατὰ ῥάχιν ἀγγειων.

1. ἐστραμμένα] Gal. ead. p. ἐστραμμένα. τὰ κυρτὰ δ' ἀπεστραμμένα πρὸς τὰ πλάγια. Nemo dubitabit, quin quæ uncis incluſi, in textum ſint

ad

ut ſuccos craſſos facile trahat & excipiat. Lien in ſiniſtris eſt ſitus; ſemperque converſa ſunt ejus ſima ad dexteram ad jecur & ventriculum: gibba videlicet ſimis opponuntur.

DE RENIBUS.

Dexter ren in omnibus animalibus eminet elatior. Is nonnunquam magnam jecoris fibram contingit; ſiniſter autem eſt inferior. A ſpinæ autem vaſis, vena inquam & arteria, inferuntur in renes non exiguæ magnitudinis vaſa: inſuper vero concava in ſeſe converſa habent; gibba vero ad animantis latera adverſa. Sinum tamen renis perſpicue cernes corpore quodam membranoſo circumdatum, qui in aliqua ipſius parte non procul a vaſorum inſertione aliud quoddam corpus habeat concavum & oblongum. Nominatur autem meatus urinarius, qui renem veſicæ committit: hujusque meatus os ſenſui patet, licet non adeo grande animal fuerit. Porro hic meatus unica peculiari tunica obductus eſt, ſicut alia omnia quæcunque peritonæo ſuſpenſa ſunt. Cæterum urinæ a ſanguine ſeparantur, renibus urinam attrahentibus, indeque ad veſicam per ureteres transmittentibus: quæ poſtea inde excernuntur eo tempore, quo analogismus jubet.

Jam

admittenda.

3. ἐκπεμπομένου, κἀκεῖθεν ἐκκρινομένου] Apud. Gal. IV. 401. οὕτω μὲν καὶ τὰ οὖρα διακρίνεταί τε τοῦ αἵματος ὑπὸ τῶν νεφρῶν, κἀντεῦθεν εἰς τὴν κύστιν διὰ τῶν οὐρητήρων πέμπεται κἀκεῖθεν ἐκπέμπεται, καθ᾽ ὃν ἂν ὁ λογισμὸς κελεύσῃ καίρον. Quæ ita mutavit noſter: an ſatis bene, ut nunc legitur, dubito. Nonne ſcribendum potius ἐκπεμπόμενον, κἀκεῖθεν ἐκκρινόμενον, vel ἐκπέμπεται, κἀκεῖθεν ἐκκρίνεται. Illud καθ᾽ ὃν ἄν ὁ λογισμὸς apud Gal. minus fere arridet mihi, quam καθ᾽ ὃν ἀναλόγισμος hic apud noſtrum.

1. ἐνα-

ὃν ἀναλογισμὸς κελεύσῃ καιρόν. μέτεστι δὲ τοῖς νεφροῖς νεύρων, εἰς ὅσον καὶ σπληνὶ, καὶ ἥπατι, καὶ κύστει τῇ χοληδόχῳ καλουμένῃ. ταῦτα γὰρ πάντα μικρὰ παντελῶς δέχεται νεῦρα τοῖς ἔξωθεν αὐτῶν [1] ἐναφανιζόμενα χιτῶσι, τοσοῦτον αἰσθήσεως ἑκάστῳ μέρει μεταδούσης τῆς φύσεως, ἕνεκα τοῦ φυτῶν ἀποχωρισθῆναι, καὶ ζώου γενέσθαι μορίοις.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΥΣΤΕΩΝ.

ΤΗ μὲν τὸ οὖρον ὑποδεχομένῃ κύστει, [2] νεῦρα μὲν ἀπὸ τοῦ κατὰ πλατύ τε καὶ ἱερὸν ὀστοῦν ὀνομαζομένου ἐνέφυσεν ἡ φύσις νωτιαίου· πλησιαίτατα γὰρ οὗτος αὐτῆς ἐτέτακτο· φλέβας δὲ καὶ ἀρτηρίας [3] ἀπὸ τῶν ἔγγιστα καὶ αὐτὰς ἀγγείων, [4] ἵνα πρῶτον αἱ ἐπὶ τὰ σκέλη τῶν ἐπὶ ῥάχεως τῶν μεγάλων ἐκφύσεις γίγνωνται· τῇ δὲ ἑτέρᾳ κύστει τῇ κατὰ τὸ ἧπαρ, ἀρτηρίαν μὲν καὶ νεῦρον ἀπὸ τῶν εἰς αὐτὸ τὸ σπλάγχνον ἐμφυομένων ἀποσχίσασα μικρὸν ἑκάτερον ἱκανῶς καὶ δυσθεώρητον, αἰσθητὴν δὲ καὶ σαφῆ φλέβα τῆς ἐπὶ πύλας ἀποφύσασα, ταῦτα πάντα τὰ τρία καθ᾽ ἕνα τόπον εἰς τὸ τῆς κύστεως ἐνέφυσε σῶμα κατὰ τὸν καλούμενον αὐχένα. [5] οὕτω δὲ καὶ τὴν εἰς τὴν ἑτέραν κύστιν τὴν μεγάλην κατ᾽ αὐτὸν ἐνέφυσε τὸν αὐχένα τὰ ἓξ ἀγγεῖα, τρία

1. ἐναφανιζόμενα] Verbum minus obvium. Nonne vertendum, *ita ſubtilia, ut vix videri poſſint, & oculorum aciem quaſi effugiant?* νεῦρον μικρὸν ἱκανῶς καὶ δυσθεώρητον, mox eodem ſenſu habes cap. ſeq.

2. νεῦρα μὲν ἀπὸ τοῦ κατὰ πλατύ τε καὶ ἱερὸν ὀστοῦν ὀνομαζομένου ἐνέφυσεν ἡ φύσις νοτιαίου] Apud Gal. IV. 405. eſt eadem ſcriptura, niſi quod legitur ὀνομαζόμενον, non ὀνομαζομένου: & hanc lectionem agnoſcunt Edit. Ald. & Baſil. æque ac Charter. licet aliquo modo ferri poſſit noſtra; præfero tamen lectionem Gal.

3. ἀπὸ τῶν ἔγγιστα καὶ αὐτὰς ἀγγείων] Gal. ead. p. ἀπὸ τῶν ἔγγιστα κατ᾽ αὐτὰς ἀγγείων. hæc lectio Gal. ad veritatem accedit quam proxime; ſcribe

Jam vero nervum habent renes, quantum lien jecur & veſica, quæ fellis capax nominatur : hæc enim omnia nervos omnino exiles recipiunt, in ſuis ipſorum tunicis extrinſecus conſpicuos : naturaque ſenſus cuique tantum elargita eſt, quantum par erat, ut a plantis ſejungerentur, & particulæ animalis eſſent.

DE VESICIS.

Veſicæ quæ urinam excipit, nervos a ſpinali medulla, qua parte os, quod latum ſive ſacrum vocant, ſitum eſt, natura infixit : proxime namque ipſam ea medulla fuit collocata. Venas autem & arterias, a propinquis ipſi vaſis, qua ſcilicet primum arteriæ & venæ a magnis ſpinæ incumbentibus crura ſubeunt. Alteri vero veſicæ, quæ ad jecur ſita eſt, arteriam & nervum ab iis, quæ in viſcus ipſum inſeruntur, deducens, parvum utrunque admodum, ac vix conſpicuum, ut ſenſibilem ac perſpicuam venam ab iis, quæ ſunt ad portas, producens, tertia hæc omnia corpori veſicæ uno in loco, ad id, quod collum vocant, infixit. Pari quoque modo in veſicam aliam majorem ad ipſum collum vaſa ſex infixit,

ſcribe κατ' αὐτὴν; alias non habebis antecedens ſubſtantivum, cui poſſit referri : hac facta mutatione commode refertur ad κύϛει, & hanc emendationem confirmant interpretes.

4. ἵνα πρῶτον αἱ ἐπὶ τὰ σκέλη &c.] Gal. ead. p. ἵνα πρῶτον αἱ ἐπὶ τὰ σκέλη τῶν κατὰ ῥάχεως μεγάλων ἐκφύσεις γίγνωνται. In var. Lect. probat hanc lectionem Charter. ſed vitium eſt in γίγνωνται & ſcribendum γίγνονται, ut habent Ald. & Baſil. & pro ἐπὶ, repone ὑπὸ, vel ἀπὸ, ut in Ald. & Baſil. vel κατὰ, ut legitur apud Charter. quod eodem redit.

5. οὕτω δὲ καὶ τὴν εἰς τὴν ἑτέραν &c.] Delendum eſt illud prius τὴν, quod ſenſum plane corrumpit & apud Gal. non exſtat. vid. IV. 405.

τρία καθ' ἑκάτερον αὐτῆς μέρος. ὅγε μὴν τρόπος ὁ τῆς ἐμφύσεως, εἰς μὲν τὴν κύστιν τῶν οὐρητήρων, εἰς δὲ τὸ ἔντερον τοῦ χοληδόχου πόρου, πάντων θαυμάτων ἐστὶν ἐπέκεινα. λοξοὶ γὰρ εἰς αὐτὰ καταφυόμενοι, καὶ μέχρι τῆς ἐντὸς εὐρυχωρίας, λοξοὶ καὶ προμήκεις διήκοντες, [1] οἷον ὑμένα τινὰ τῶν ἐντὸς ἀποτέμνονται, πρὸς μὲν τῆς ἔσω φορᾶς τῶν περιττωμάτων ἀνατρεπόμενόν τε καὶ ἀνοιγνύμενον· ἐν δὲ τῷ λοιπῷ χρόνῳ παντὶ προσπεπτωκότα τε, καὶ [2] προεσταλμένον, καὶ οὕτως ἀκριβὲς πῶμα τῷ πόρῳ γενόμενον, ὥστε μὴ μόνον τοῖς ὑγροῖς ἀδύνατον εἶναι τὴν εἰς τοὐπίσω φορὰν, ἀλλὰ καὶ τῷ πνεύματι.

ΠΕΡΙ ΜΗΤΡΑΣ.

ΕΝΤΟΣ περιτοναίου ἡ μήτρα κεῖται, μεταξὺ κύστεως καὶ ἀπευθυσμένου, τῷ μὲν ἐπικειμένη σχεδὸν ὅλῳ· κύστεως δὲ, κατὰ μὲν τὸ πρὸς τὸν ὀμφαλὸν, ἔνθα ὁ πυθμὴν αὐτῆς ἐστὶν, ὑπερέχουσα ὡς τὰ πολλά. κατὰ δὲ τὸ πρὸς τὸ αἰδοῖον ἡ κύστις τῆς μήτρας ὑπερέχει τῷ αὐχένι. τούτων δ' αὐτῶν, ἡ μὲν κύστις κατὰ τὸ ἐφήβαιον τέτακται τὸν αὐχένα, μικρότερόν τε καὶ εὐρύτερον ἔχουσα τῆς ἀνδρείας κύστεως, μεταξὺ τῶν τῆς ἥβης καλουμένων ὀστῶν καθήκοντα εἰς τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ἐγγὺς τῷ ἔξω τε καὶ ἄνω πέρατι αὐτοῦ· τὸ δὲ ἀπευθυσμένον τῷ τε ἱερῷ καλουμένῳ ὀστῷ, καί τισι τῶν τῆς ὀσφύος σπονδύλων ἐφήδρασται. καὶ γάρ πως καὶ σιμοῦται τἄνδον ἡ ῥάχις κατὰ τοῦτο, διὸ καὶ ἔξωθεν κυρτὴ καταφαίνεται. μέγεθος δὲ ἡ μήτρα, οὐκ ἴση μὲν ἐπὶ

1. οἷον ὑμένα τινὰ τῶν ἐντὸς ἀποτέμνονται] Gal. IV. 410. οἷον ὑμένα τινὰ τῶν ὀργάνων ἐντὸς ὑποτέμνονται. nostrum non displicet.

2. προε-

xit, utrinque videlicet tria. Cæterum modus, quo ureteres quidem in veſicam, in inteſtinum vero meatus, qui bilem continet, infigitur, admirationem omnem excedit: nam oblique in ipſa inditi, & intro usque amplitudinem obliqui ac prælongi pertinentes, velut membranam quandam eorum, quæ intus ſunt, ſuccidunt, quæ ab excrementorum intro irrumpentium impetu evertitur atque aperitur; reliquo vero omni tempore concidit & contrahitur, atque ita firmum operculum meatui efficitur, ut non ſolum humoribus, ſed etiam flatibus reditus ſit omnis intercluſus.

DE VULVA.

Vulva intra peritonæum ſita eſt, inter veſicam & rectum inteſtinum, ut recto inteſtino toti fere incumbat; ad umbelicum vero, qua parte fundum ejus eſt, majore ex parte veſicam excedit; ad cunnum veſicæ collo ſuperatur. Foeminarum veſica ad pubem collocata eſt, brevioremque virili cervicem & latiorem habet, quæ inter oſſa, quæ pubis vocantur, in cunnum juxta exteriorem ſuperioremque ejus finem pertingit; rectum vero inteſtinum oſſi, quod ſacrum appellatur, & quibusdam vertebris lumborum inſidet: ſinuatur enim hac in parte intrinſecus ſpina dorſi, quocirca extrinſecus gibba videtur. Vulvæ magnitudo in omnibus æqualis non eſt: multo enim minor enixæ eſt; major vero prægnantis; ejus vero, quæ nunquam concepit, & etiam multo minor:

2. προεϛαλμένον] Gal. ead. p. προσεϛαλμένον. certe ita legendum, ut hic apud Gal.

ἐπὶ πασῶν· παρὰ πολὺ γὰρ ἐλάττων μένει τῆς μὴ κυούσης, μείζων δὲ ἡ τῆς ἐγκύου· καὶ ἥ τις δὲ οὐδέ ποτε ἐκύησε, καὶ ταύτῃ μείων ἐστὶ· καὶ παρὰ τὰς ἡλικίας, αἷς μηδέπω τοῦ λαγνεύεσθαι ὥρα, ἢ μηκέτι. καὶ γὰρ καὶ ἄλλως ἐλάττων ἀεὶ ταῖς μὴ λαγνευομέναις. τόγε μὴν τῆς συμμέτρως ἐχούσης μέγεθος, κατὰ μὲν τὸ ἄνω πέρας τὸ τοῦ πυθμένος πλησίον ἐστὶ τῷ ὀμφαλῷ, [1] τὸ κάτω δ᾽ αὐτῆς πέρας ἐπὶ τὸ αἰδοῖον τὸ ἔξω οὐκ ἴσον ἐπὶ πασῶν· ὥστὸ πολὺ δὲ τόγε σύμμετρον διάστημα [2] δακτύλων ἐννέα ἢ δέκα, τὸ δὲ πλάτος ἐφ᾽ ἑκάτερα τῶν λαγόνων ἐκτείνεται σὺν ταῖς κεραίαις. περὶ δὲ τῶν κατὰ βάθος περάτων ἤδη εἴρηται, ὅτι τε κύστις καὶ ἀπευθυσμένον ὁρίζουσιν αὐτὴν, καὶ ὅτι ἡ μὲν ἐπίκειται, τὸ δὲ ὑπόκειται. αὐτὸ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, ἡ μεταξὺ τῶν τῆς ἥβης ὀστῶν ἐστὶν εὐρυχωρία, κατὰ τὰ ἔξω μέρη δερματώδεις ἐπιφύσεις ἔχουσα, ἀνάλογον τῇ ἐπὶ τῶν ἀῤῥένων πόσθῃ. τὸ δὲ σχῆμα αὐτῆς, τὸ μὲν ἄλλο πᾶν, καὶ μάλιστα πυθμὴν, κύστει ἔοικε· καθ᾽ ὅσον δὲ καὶ τῶν πλαγίων ἐπιφύσεις ἔχει μαστοειδεῖς πρὸς τὰς λαγόνας ἀνανευούσας, ταύτῃ γε οὐκ ἔοικεν. αὐτῶν δὲ τούτων τὸ σχῆμα, ὁ μὲν Ἡρόφιλος ἡμιτόμῳ κύκλου ἕλικι ἀπεικάζει, Διοκλῆς δὲ κέρασι φυομένοις, [3] ταύτῃ τοι καὶ ὠνομάσθαι αὐτὰς παρωνύμως τοῦ κέρατος κεραίας.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΙΔΟΙΩΝ.

ΤΩΝ τῆς ἥβης ὀνομαζομένων ὀστῶν ἐκφυόμενον νευρῶδες σῶμα, κοῖλον τε ἅμα καὶ κενὸν πάσης ὑγρότητος, τὸ τῶν αἰ-

1. τὸ κάτω δ᾽ αὐτῆς πέρας ἐπὶ τὸ αἰδοῖον τὸ ἔξω οὐκ ἴσον ἐπὶ πασῶν] Gal. IV. 277. τὸ κάτω δὲ αὐτῆς πέρας, κατὰ τὸ αἰδοῖον τῆς γυναικὸς ἔχει, καὶ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ τόπου εἰς ὃν ἐπιβάλλει, ἐπὶ τὸ πέρας τοῦ αἰδοίου τὸ ἔξω, οὐκ ἴσον μὲν ἐπὶ πασῶν. Hæc multo magis perſpicua ſunt, quam noſtra.

2. δακ-

nor: quod in ætatibus etiam iis, quæ nondum venereorum annos attigerunt, uſu venit: nam alioqui iis, quæ rebus veneris non utuntur, minor ſemper eſſe conſuevit. Atque ejus quidem moderatam magnitudinem deſcribere conabimur. Superiorem ejus partem uterus, hoc eſt, fundum, juxta umbilicum; inferiorem ad cunnum protendit. A loco autem, unde incipit, ad cunni terminum exteriorem, non æquale in omnibus eſt: plerumque tamen ſpatium moderatum eſt novem aut decem digitorum. In latitudinem vero ad utraque ilia ſuis cornibus exporrigitur. De finibus ejus, quantum ad profundum pertinet, jam dictum eſt, veſicam & rectum inteſtinum vulvam terminare, illam ſupra, hoc infra. Cunnus vero ea inanitas eſt, quæ intra oſſa pubis penetrat, extrinſecus pelliculam quandam innatam habens, quæ virorum præputio proportione reſpondet. Vulvæ figura cum in reliquo corpore, tum præcipue in ejus fundo, veſicæ eſt ſimilis: nam quatenus a lateribus proceſſus quosdam, mamillis ſimiles, ad utraque ilia emittit, in eo a veſica differt: quorum figuram Herophilus dimidiati globi revolutioni aſſimilat; Diocles vero cornibus exorientibus; unde κεραίας hoc cornua, nomine ἀπὸ τοῦ κέρατος, id eſt, a cornu deducto appellavit.

DE PUDENDIS.

Corpus nervoſorum ex oſſibus, quæ pubis dicuntur, exoriens, cavum ſimul, & ab omni humore vacuum genus puden-

2. δακτύλων ἐννέα ἢ δέκα] Gal. ead. p. δακτύλων ἕνδεκα.

3. ταύτῃ τοι καὶ ὀνομάσθαι αὐτὰς παρωνύμως τοῦ κέρατος κεραίας] Gal. ead. p. διὰ ταῦτα καὶ ὠνόμασε κεραίας παρωνύμως ἀπὸ τοῦ κέρατος κεραίας. Videtur excidiſſe præpoſitio ἀπὸ in noſtro; ut etiam ex Raſario adparet.

I. ἐξ

αἰδοίων γένος ἀπεργάζεται· καὶ πληρουμένου τούτου τοῦ κοίλου νεύρου πνεύματος, τείνεσθαι τὸ αἰδοῖον ἐν ταῖς συνουσίαις συμβαίνει. τείνεται δ', [1] οὐχ ὡς ἂν οἰηθείη τῆς ἕνεκα τῆς συνουσίας μόνης, ἀλλὰ καὶ τοῦ διΐστασθαι [2] καὶ ἀνευρύνεσθαι τὸν πόρον, ἵν' ἐπὶ πλεῖστον ἐξακοντίζηται τὸ σπέρμα. διὰ τοῦτο ἡ φύσις καὶ δύο μύας ἑκατέρωθεν τούτου τοῦ κοίλου νεύρου τέταχεν, ἵν' ὥσπερ ὑπὸ χειρῶν τινῶν ἀντισπώμενος ἀνευρύνηται ὁ πόρος, ἐφ' ἑκάτερα μένοντος ἀκλινοῦς τοῦ σύμπαντος αἰδοίου. ἔμελλε δὲ δήπου [3] καὶ ἡ εὐθύτης τοῦ πόρου διὰ τῆς τοιαύτης κατασκευῆς φυλάττεσθαι. χρήσιμον δ' ἐστὶ κατὰ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ σπέρματος εὐρύτατόν τε ἅμα καὶ εὐθύτατον ἀκριβῶς φυλάττεσθαι τὸν πόρον, ὑπὲρ τοῦ συνεχὲς ὅλως καὶ ἀθρόως ὅτι τάχιστα πρὸς τοὺς κόλπους αὐτὸ τῶν μητρῶν ἐξικνεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ κύστις ἐτέτακτο πλησίον, ἕτερον οὐκ ἦν ἄμεινον ἐκκρίσεως οὔρων ἐργάζεσθαι πόρον μᾶλλον ἢ συγχρήσασθαι τῷ τοῦ σπέρματος. εὐλόγως οὖν καὶ ὁ ταύτης αὐχὴν ἅπαν κατείληφε τὸ τοῦ περιναίου χωρίον, ἀναφερόμενος ἀπὸ τῆς ἕδρας, ἐφ' ἧς ἐξ ἀρχῆς ἔκειτο μέχρι τῆς κατὰ τὸ αἰδοῖον ἐκφύσεως. ἐπὶ δὲ τῶν γυναικῶν οὐκ ὄντος αἰδοίου προμήκους, τὴν τοιαύτην ἀπόφυσιν ὁ τῆς κύστεως αὐχὴν οὐκ ἔσχεν· ἀλλὰ τὸ μὲν αἰδοῖον αὐτὸ τὸ γυναικεῖον ἐπίκειται κατὰ τῆς ἕδρας, ἐπὶ δὲ τὸ ἄνω πέρας αὐτοῦ τῆς κύστεως ὁ τράχηλος τελευτᾷ, κἀνταῦθα προχεῖ τὸ οὖρον, οὔθ' ἱκανῶς καμπύλος ὡς ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν, οὔθ' οὕτω μακρὸς γενέσθαι δεηθείς· οἷον δέ τι πρόβλημα τῆς φάρυγγος ὁ γαργαρεὼν ἐστι, τοιοῦτο τῶν μητρῶν ἡ νύμφη προσαγορευομένη, σκέπουσά τε ἅμα καὶ ψύχεσθαι κωλύουσα τὸ καθῆκον αὐτῶν εἰς τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον στόμα τοῦ τραχήλου.

ΠΕΡΙ

1. οὐχ ὡς ἂν οἰηθείη τῆς] Gal. IV. omnino recte τις pro τῆς. 658. οὐ γὰρ ἂν ὡς οἰηθείη τις ἴσως. 2. καὶ ἀνευρύνεσθαι τὸν πόρον] Gal. ead.

dendorum efficit. Quum vero hic nervus cavus ſpiritu impletur, tum evenit, ut in coitu membrum intendatur. Idque non ſolius coitus cauſa (quod forte quispiam exiſtimarit) tenditur, ſed quo meatu diducto & directo ſemen quam longiſſime ejaculetur. Quamobrem in utraque parte hujus cavi nervi natura duos muſculos collocavit, quo meatus, ceu a manibus quibusdam in utramque partem diſtractus dilataretur, toto pudendo ſtabili permanente. Futurum ſane erat, ut meatus latitudo hujusmodi conſtructione conſervaretur. Utile autem eſt, dum ſemen excernitur, meatum & latiſſimum & rectiſſimum exquiſite teneri, quo ſemen totum ſibi ipſi continuum confertim quam celerrime ad vulvæ ſinus perveniat. Quumque veſica prope eſſet conſtituta, non erat melius ad exercendum lotium, alium meatum efficere, quam eo, quo ſemen importaretur, ſimul uti. Jure igitur & ipſius collum totum perinæum occupavit, & quod ſurſum ab ano, cui primo incubabat, usque ad pudendi exortum feratur. In mulieribus vero, quibus pudendum non eſt prælongum, cervix veſicæ hujusmodi exortum non habet, ſed pudendum ipſum muliebre ano imminet; in finem vero ejus ſuperiorem collum veſicæ deſinit, unde lotium profunditur: quod non magnopere inflexum eſſe oportuit ut in viris, neque adeo longum. Cæterum ut pharyngi gurgulio propugnaculum eſt, ita uteris, quam nympham vocant, quæ tegit ſimul, & prohibet, ne cervicis orificium, quod ad muliebre pudendum pertingit, refrigeretur.

DE

ead. p. καὶ εὐθύνεσθαι τὸν πόρον. Sed nihil muto: idem enim verbum habetur paulo infra, ἵνα ἀνευρύνηται ὁ πόρος; ubi in Gal. legitur διευρύνοιτο.

3. καὶ ἡ εὐθύτης τοῦ πόρȣ] Gal. IV. 659. καὶ ἡ εὐρύτης τοῦ πόρου: Utrumque bonum eſt, ut ſupra vidimus, & infra in ſequentibus adparebit.

R 1. ἡ μὲν

ΠΕΡΙ ΟΣΤΩΝ.

ΤΩΝ ἐν τοῖς ἀντρώποις ὀςῶν ἁπάντων συνημμένων ἀλλήλοις, [1] ἡ μὲν σύνταξις ὀνομάζεται σκελετός· ἔςι δὲ ὁ τρόπος τῆς συνθέσεως αὐτῶν [2] διττὸς, ὁ μὲν ἕτερος κατ' ἄρθρον, ὁ δ' ἕτερος κατὰ σύμφυσιν. [3] τὸ μὲν οὖν κατ' ἄρθρον ἐςὶ σύνταξις ὀςῶν φυσικὴ, ἡ δὲ σύμφυσις, ἕνωσις ὀςῶν φυσική. [4] πρόκειται γὰρ ἑκατέρῳ τῶν ὅρων τὸ φυσικὴ, ὅτι καὶ τὰ παραρθρήσαντα, ἢ ἐξαρθρήσαντα, παράκειται μὲν ἀλλήλοις, ἀλλ' οὐ φύσει, [5] καὶ ὅσα καταγέντα συνέφυσε πώρῳ, ἑνοῦται μὲν, ἀλλ' οὐ φύσει. οἱ δ' αὐχένες ἀποφύσεις εἰσὶ τῶν ὀςῶν ἰσχναὶ, τελευτῶσι δ' εἰς παχύτερόν τε καὶ περιφερὲς πέρας, ὃ δὴ καλεῖται κεφαλή· ὅλαν δ' εἰς ὀξὺ τελευτήσῃ πέρας ἡ ἀπόφυσις, οὐκ ἔτ' αὐχὴν, [6] ἀλλὰ κορώνη, καὶ κορωνὸν καλεῖται· καὶ τῶν ὑποδεχομένων δὲ τὰς κεφαλὰς κοιλοτήτων, ἡ μὲν βαθυτέρα, κοτύλη καλεῖται· ἡ δ' ἐπιπολῆς ὑπ' ἐνίων ὠνόμαςαι γλήνη. ὑποβέβληται δὲ καὶ οἷον ὑπερήρειςαι τὰ ὀςᾶ τῇ λοιπῇ τοῦ σώματος οὐσίᾳ, καθάπερ τινὰ θεμέλια. πάντα γὰρ ἐπὶ τοῖς ὀστοῖς πέφυκέ τε καὶ ἐςήρικται, εἰσὶ δ' ἐν αὐτοῖς, [7] ὅσα μὲν μεγάλα, μεγίστας ἔχοντα κοιλίας μυελοῦ μεστάς· [8] τὰ δὲ σμικρὰ, πλήρη

1. ἡ μὲν σύνταξις ὀνομάζεται σκελετός] Gal. & Codex meus. Ms. ἡ μὲν ὅλη σύνταξις &c. & ita Raſarius & Balamius Siculus videntur legiſſe.

2. διττὸς, ὁ μὲν ἕτερος] Gal. & Cod. meus διττὸς κατὰ γένος, ὁ μὲν ἕτερος.

3. τὸ μὲν οὖν κατ' ἄρθρον] in Cod. meo deeſt κατ' ἄρθρον, & in Galen. deeſt κατ'. mihi quidem videtur gloſſema ſatis ineptum.

4. πρόκειται γὰρ ἑκατέρῳ] Gal. & Cod. meus πρόσκειται &c. quod magis nitet.

5. καὶ ὅσα καταγέντα συνέφυσε πώρῳ] Gal. καὶ ὅσα κατεαγέντα συνέφυσε πῶρον. pro καταγέντα ſtat Cod. meus. ſuſpicor κατεαγέντα mendoſum eſſe: nam ſicut infinitivum κατεαγῆναι recte damnat Thom. Mag. v. καταγῆναι; ſic etiam participium. Apud Gal. occurrunt κατεαγέναι, κατεα-

DE OSSIBUS.

Tota omnium corporis humani oſſium inter ſe conjunctorum compages ſceletos nominatur. Eorum conjungendorum duplex eſt ratio, altera per articulum, altera per ſymphyſin. Ac per articulum quidem oſſium compactio naturalis eſt: ſymphyſis enim eſt oſſium unio naturalis. Utrique autem definitioni additum eſt verbum Naturalis; quoniam quæ de articulo deciderunt, quæque articulum ſunt prætervecta, cohærent quidem inter ſe, ſed non natura. In quo genere ſunt ea quoque, quæ fracta callum obduxerunt; ſiquidem uniuntur, ſed non tamen natura. Cæterum cervices ſunt tenues oſſium proceſſus & in craſſum rotundumque finem terminantur, idque caput appellatur. At quum proceſſus in acutum finem deſinit, non jam amplius cervix, ſed corone vel coronon nuncupatur. Ex cavitatibus, quæ caput excipiunt, quæ altius deſcendit, cotyla; quæ in ſuperficie eſt, glena ab aliquibus vocatur. Oſſa autem tanquam fundamenta quædam ad univerſam corporis ſubſtantiam ſuſtinendam ſubjiciuntur, & quaſi ſubſternuntur; ſiquidem in eis omnia adnaſcuntur & ſtabiliuntur. Ex iis, quæ grandia ſunt, maximasque cavitates habent, medullæ ſunt plena: parva autem, plena-

κατεαγὸς, &c. ſignificatione paſſiva ſæpiſſime, & καταγεὶς; ſed neſcio an κατεαγεὶς. In reliquis Cod. meus conſentit cum Galeno. At vitium contraxit πῶρον, noſter πώρῳ, ad quod ſubaudiri forte poſſit ἡ φύσις; mihi tamen potius legendum videtur συνέφυσε πῶρος.

6. ἀλλὰ κορώνη, καὶ κορωνὸν καλεῖται] Gal. ἀλλὰ κορώνη καλεῖται. διαφέρει δὲ οὐδὲν οὐδ᾽ εἰ κορωνὸν εἴποις. & ita Ms.

7. ὅσα μὲν μεγάλα, μεγίστας ἔχοντα κοιλίας μυελοῦ μεστὰς] Gal. τὰ μὲν μεγάλα, κοιλίας μεγάλας ἔχοντα, μυελοῦ πλήρη. Ms. πλήρεις.

8. τὰ δὲ σμικρὰ, πλήρη τ᾽ ἐστὶν ὅλα] τὰ δὲ, σμικρά τε καὶ στερεά ἐστι, καὶ ἀμύελα. ita etiam Ms. An hic forte legend. τὰ δὲ σμικρὰ, σκληρά τ᾽ ἐστιν ὅλα &c?

1. ἀπό-

πλήρη τ᾽ ἐστὶν ὅλα, καὶ οὐδεμίαν αἰσθητὴν ἔχει κοιλότητα. τῶν δὲ μεγάλων τοῖς πλείστοις εἰσὶν ἐπιφύσεις κατὰ τὸ πέρας ἑτέρων ὀστῶν, οἷον, βραχίονι μὲν ἄνω, πήχει δὲ κάτω, κερκίδι δὲ καὶ μηρῷ, καὶ κνήμῃ καὶ περόνῃ κατ᾽ ἄμφω· γένυς δὲ ἡ κάτω, μυελὸν μὲν ἔχει, [1] ἀπόφυσιν δὲ οὐκ ἔχει· ἀλλὰ τῶν περάτων αὐτῆς, τὸ μὲν κάτω κατὰ τὴν σύμφυσιν ἥνωται, τὸ δὲ ἄνω δύο ἀποφύσεις ἔχει, τὴν μὲν κορώνην, τὴν δ᾽ αὐχένα μόνον. διαφέρει γὰρ ἀπόφυσις ἐπιφύσεως, ὅτι ἡ μὲν ἐπίφυσις [2] ἑτεροίου πρὸς ἕτερόν ἐστιν ἕνωσις, ἡ δὲ ἀπόφυσις τοῦ πάντος ὀστοῦ μέρος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ ΟΣΤΩΝ.

ΚΡΑΝΙΟΝ ὀνομάζεται τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν. [3] ἔστι δὲ τὸ μέν τι κατὰ φύσιν τῆς κεφαλῆς σχῆμα, προμήκει μάλιστα σφαίρᾳ προσεοικός· ἕτερον δὲ τὸ καλούμενον φοξόν. τὸ μὲν οὖν κατὰ φύσιν, εἴς τε τὸ πρόσω [4] καὶ τοὐπίσω προπετέστερον ὑπάρχον, τρεῖς ἔχει τὰς πάσας ἐν αὐτῷ ῥαφάς, [5] δύο μὲν ἐγκαρσίας, ὧν ἡ μὲν ἑτέρα τέτακται κατ᾽ ἰνίον, ἡ δ᾽ ἑτέρα κατὰ τὸ βρέγμα· τρίτην δ᾽ ἄλλην ἐπ᾽ αὐταῖς κατὰ τὸ μῆκος τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ μέσης τῆς ὄπισθεν ἐπὶ μέσην τὴν ἔμπροσθεν ἐκτεταμένην· ὀνομάζουσι δὲ, τὴν μὲν ἐν τοῖς πρόσω, στεφανιαίαν, ἐπειδὴ [6] κατὰ τοῦτο μάλιστα τῆς κεφαλῆς οἱ στέφανοι κατατίθενται, τὴν δ᾽ ὄπισθεν, λαμβδοειδῆ, διότι τὸ σύμπαν αὐτῆς σχῆμα τῷ λάμβδα γράμματι προσέοικεν. [7] αὐτὸ δὲ τὸ τῶν τριῶν ῥαφῶν σχῆ-

μα

1. ἀπόφυσιν δὲ οὐκ ἔχει.] Gal. ἐπίφυσιν δὲ οὐκ ἔχει, recte & ita Ms.

2. ἑτεροίου πρὸς ἕτερόν ἐστιν ἕνωσις] Gal. ἑτέρου πρὸς ἕτερον &c. ita etiam Ms. procul dubio recte.

3. ἔστι δὲ τὸ μέν τι κατὰ φύσιν] Gal. ἔστι γὰρ τὸ μὲν κατὰ φύσιν. sic etiam Ms. Quare τι hic adjiciatur, plane non intelligo: forte olim μέντοι.

4. καὶ

plenaque tota ſunt alia, cavitatem nullam habent, quæ ſenſu dignoſcatur. Grandibus magna ex parte in extremo aliorum oſſium appendices adnaſcuntur; ut brachio ſuperius, cubito inferius: radio vero ac femori & cruri ac ſuræ ab utraque parte. Maxillæ vero inferiori medulla ineſt, ſed appendix non adnaſcitur. Verum ejus finium alter, qui inferior eſt, per ſymphyſin, hoc eſt coalitum, unitur; ſuperior in duos proceſſus in coronem ac cervicem tantum deſinit. Differt autem ἀπόφυσις, hoc eſt proceſſus, τῆς ἐπιφύσεος, id eſt, ab appendice: quia epiphyſis eſt unio oſſis cum alio; apophyſis vero eſt totius oſſis pars.

DE OSSIBUS CAPITIS.

Os capitis calvaria nominatur; naturalis vero figura capitis eſt oblongæ ſphæræ potiſſimum ſimilis: alia acuminata eſt. Naturale autem caput anteriorem ac poſteriorem habet; treſque habet ſuturas in ſe, duas transverſas: quarum altera in occipite eſt; altera in ſincipite; tertia porro a medio poſterioris per capitis longitudinem usque ad mediam. Anteriorem vero coronalem nominant, quod coronæ in ea præcipue capitis parte collocentur; poſteriorem labdoidem propter ſimilitudinem, quam habet ad Λ literam, vocaverunt. Harum trium

4. καὶ τοὐπισω] Gal. & Ms. καὶ εἰς τοὐπίσω.
5. δύο μὲν ἐγκαρσιας] Gal. δύο μὲν γὰρ ἐγκαρσίας. In Ms. deeſt γὰρ.
6. κατὰ τοῦτο μάλιστα τῆς κεφαλῆς] Gal. & Ms. κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς. magis placet hæc lectio.
7. αὐτὸ δὲ τῶν τριῶν ῥαφῶν σχῆμα] In Gal. & Ms. deeſt τριῶν.

μα τῷ ἦτα μάλιστα ὡμοίωται γράμματι. [1] αἱ μὲν δὴ τοῦ κατὰ φύσιν ἐσχηματισμένου κρανίου ῥαφαὶ τὸν εἰρημένον ἔχουσι τρόπον· [2] αἱ δὲ τοῦ φοξοῦ κατὰ τάδε διάκεινται, τῆς μὲν ὄπισθεν ἀπολλυμένης ἐξοχῆς, καὶ ἡ λαμβδοειδὴς ῥαφὴ συναπόλλυται· τῆς δ' ἔμπροσθεν, ἡ στεφανιαία· [3] καὶ γίνεται καθ' ἑκάτερον αὐτῶν τὸ τῶν σωζομένων ῥαφῶν σχῆμα τῷ ταῦ γράμματι παραπλήσιον. ἀμφοτέρων δ' ἀπολλυμένων τῶν ἐξοχῶν, [4] αἱ φαινόμεναι δύο ῥαφαὶ [5] πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἀλλήλαις τέμνουσιν εἰς ὁμοιότητα τῷ χῖ γράμματι. τέτακται δὲ, ἡ μὲν ἐγκαρσία κατὰ μέσην μάλιστα τὴν κεφαλήν. ἡ δ' ἑτέρα κατὰ τὸ μῆκος ὄπισθεν πρόσω φερομένη, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων κρανίων. [6] ἀεὶ γὰρ, αὐτὴ μὲν διαφυλάττεται, μεταπίπτουσι δ' αἱ λοιπαὶ τῷ τῆς ὅλης κεφαλῆς σχήματι συναλλοιούμεναι. καὶ μὲν δὴ καὶ δύο ἕτεραι τῇδε παράλληλοι γραμμαὶ, κατὰ τὸ μῆκός εἰσι τῆς κεφαλῆς ὄπισθεν πρόσω φερόμεναι, τῶν ὤτων ὑπεράνω. [7] γεννῶνται δὲ αἵδε δυοῖν ὀστοῖν ἀλλήλοις ὁμιλούντων, οὐ κατὰ ῥαφὴν, ὥσπερ τὰ πρόσθεν εἰρημένα· κατὰ βραχὺ γὰρ ἀπολεπτυνόμενον εἰς λεπίδα τὸ κατιὸν ἀπὸ τοῦ βρέγματος ὀστοῦν [8] ὑποβέβληται κάτωθεν ἀπὸ τῶν ὤτων ἀνιόντι· καὶ διὰ τοῦτό τινες οὐδὲ ῥαφὰς [9] ὠνόμασαν ἁπλῶς αὐτὰς λεπιδοειδεῖς,

1. *αἱ μὲν δὴ τοῦ κατὰ φύσιν ἐσχηματισμένου κρανίου ῥαφαὶ*] Gal. & Ms. pro *ἐσχηματισμένου* habent *σχηματισμοῦ*; sed nullus dubito, quin nostra sit vera lectio.

2. *αἱ δὲ τοῦ φοξοῦ κατὰ τάδε διάκειται*] In Gal. & Ms. pro *κατὰ τάδε* legitur *κατὰ ταῦτα.*

3. *καὶ γίνεται καθ' ἑκάτερον*] Gal. & Ms. *καὶ γίγνεται* &c.

4. *αἱ φαινόμεναι δύο ῥαφαὶ*] Gal. & Ms. *αἱ σωζόμεναι δύο ῥαφαί.* melius, propter *ἀπολλυμένων*, quod præcedit; & ita etiam Rasarius legisse videtur.

5. *πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἀλλήλαις τέμνουσιν*] Gal. & Ms. pro *ἀλλήλαις* legunt *ἀλλήλας.* recte.

6. *ἀεὶ γὰρ, αὐτὴ μὲν διαφυλάττεται*] Gal. & Ms. *ἀεὶ μὲν γὰρ αὐτὴ* &c.

7. *γεννῶνται δὲ αἵδε*] Gal. & Ms. *γεννῶνται δὲ καὶ αἵδε.*

8. *ὑποβέβληται κάτωθεν ἀπὸ τῶν ὤτων ἀνιόντι*] Gal. & Ms. *ὑποβέβληται*

trium ſuturarum figura litteræ H. eſt maxime ſimilis. Calvariæ igitur, quæ figuram naturalem habent, ſuturæ ſunt hujusmodi; at acuminatæ ſic conſtitutæ ſunt. Ubi poſterior eminentia perit, ibi etiam ſutura labdoides aboletur; ubi non eſt anterior, tum ne coronalis quidem: fitque utraque remanentium ſuturarum figura T. litteræ ſimilis. Harum autem eminentia, quæ utrinque eſt deperdita, duæ ſuturæ, quæ ſervantur, ad rectos angulos decuſſantur ad X. literæ figuram: altera namque transverſa per medium caput potiſſimum extenditur; altera vero a parte poſteriore per longitudinem in anteriorem fertur, quemadmodum in aliis omnibus calvariis conſpicitur: ſiquidem ea ſemper conſervatur: at reliquæ cum totius capitis figura variantes intercidunt. Duæ præterea ab hac pari intervallo diſtantes lineæ per capitis longitudinem a poſteriore in anteriorem partem tendunt. Fiunt hæ duobus oſſibus inter ſe cohærentibus, non per ſuturam (ſicut quæ ante diximus) ſed quum os ſincipitis paulatim attenuatum in ſquamam deſcendens, in id os, quod infra ab auribus aſcendit, ſubintrat. Quamobrem quidam non abſolute ſuturas has, ſed ſuturas lepidoeides a ſquamæ ſimilitudine, aut agglutinationes, ſquamis ſimiles, vocaverunt. A nobis vero, cla-

ται τῷ κάτωθεν &c. melius haud dubie.

9. ὠνόμασαν ἁπλῶς αὐτὰς λεπιδοειδεῖς, ἀλλ᾽ ἤτοι λεπιδοειδεῖς ῥαφὰς] prius λεπιδοειδεῖς in Gal. & Ms. omittitur, & non videtur exſtitiſſe in Raſarii exemplari; ſed cenſeo, tamen eſſe retinendum. Vult enim Gal. dicere, has ſuturas non appellari λεπιδοειδεῖς, ut appellaverant cæteras, nominibus tantum adjectivis; ut puta εὐθεῖαν, λαμβδοειδῆ, & ςεφανιαίαν, ſed ſolere adjici ῥαφὰς; quod non adjecerunt reliquis. Si hic eſt ſenſus loci, prius ῥαφὰς delendum videtur, vel αὐτὰς mutandum in αὗτας cum inciſo, ſi retinentur utrumque ſcil. & ῥαφὰς, & λεπιδοειδεῖς. Contra lectionem Gal. & Ms. facit locus Ruf. Epheſ. Edit. Lond. p. 34. ubi hæ ſuturæ recenſentur, inter cæteras, nulla discriminis ullius habita ratione. Ut dicam, quod ſentio: eſt locus ſatis difficilis. vid. etiam Poll. Onomaſt. II. 36. 37. ἡμῖν δὲ σαφοῦς ἕνεκα.

I. διδασ-

δεῖς, ἀλλ' ἤτοι λεπιδοειδεῖς ῥαφὰς, ἢ λεπιδοειδῆ προσκολλήματα. ἡμῖν δὲ σαφοῦς ἕνεκα 1 διδασκαλίας, αἱ κατὰ τὰ ὦτα λεπιδοειδεῖς καλείσθωσαν ῥαφαὶ, ὡς εἶναι πέντε μὲν ἰδίας ῥαφὰς τῆς κεφαλῆς, τὴν λαμβδοειδῆ, 2 τήν τε στεφανιαίαν, 3 τὴν κατὰ τὸ μῆκος εὐθεῖαν, τὰς παραλλήλους αὐτῇ δύο, τὰς ἐν τοῖς λεπιδοειδέσιν· ἄλλας τε κοινὰς δύο πρός τε τὴν ἄνω γένυν, καὶ πρὸς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ὀστοῦν, ὅ, τινες μὲν τῇ κεφαλῇ προσνέμουσι, τινὲς δὲ τῆς ἄνω γένυος εἶναί φασιν. ἔγκειται γὰρ ὥσπερ τις σφὴν μεταξὺ τῆς τε κεφαλῆς καὶ τῆς ἄνω γένυος. ὅσον μὲν οὖν αὐτῆς ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς στεφανιαίας ἀναφέρεται, κοινὸν τοῦτο πρὸς τὴν κεφαλήν ἐστιν· 4 ὅσον δὲ κατωτέρω κατέρχεται πρὸς τὴν ὑπερῴαν, ὁ πρὸς τὴν ἄνω γένυν 5 ὅρος τυγχάνει τοῦ σφηνοειδοῦς ὀστοῦ. καλείσθω γὰρ οὕτω σαφοῦς διδασκαλίας ἕνεκα· κατὰ τοῦτο τὸ ὀστοῦν αἱ πτερυγοειδεῖς ἀποφύσεις ἅμα ταῖς ἑκατέρωθεν αὐτῶν κοιλότησιν. ἡ δ' ἑτέρα ῥαφὴ τῆς κεφαλῆς ἡ πρὸς τὴν ἄνω γένυν, αὐτὴν ὁρίζουσα, τὴν ἀρχὴν μὲν ἐκ τῶν κατὰ τοὺς κροτάφους ἔχει κοιλοτήτων· προσέρχεται δ' ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ διὰ μέσων αὐτῶν ἐνεχθεῖσα κατὰ τὸ μεσόφρυον ἑαυτῇ συνάπτει. καὶ δὴ καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, 6 ἐξ ὀστῶν γίγνεται τῆς ὅλης κεφαλῆς τὰ πάντα χωρὶς τοῦ σφηνοειδοῦς, δύο μὲν κατὰ τὸ βρέγμα, κοινὴν ἔχοντα ῥαφὴν τὴν κατὰ τὸ μῆκος εὐθεῖαν. 7 ἄλλα δὲ δύο τούτων κάτωθεν καθ' ἑκάτερον οὖς, καὶ πέμπτον ἐπὶ τούτοις τὸ κατ' ἰνίον, καὶ ἕκτον τὸ κατὰ μέτωπον. ἔστι δὲ τὰ μὲν τοῦ βρέγματος ὀστᾶ τετράπλευρα,

1. διδασκαλίας] Gal. & Ms. καὶ ἡμῖν δὲ &c.

2. τήν τε στεφανιαίαν] In Gal. & Ms. deest τε. recte.

3. τὴν κατὰ τὸ μῆκος εὐθεῖαν] *quæ recta per longitudinem fertur.* Hanc interpretationem Rasarii non probo propter ambiguitatem. sic scribe, *recta, quæ secundum longitudinem fertur.*

4. ὅσον

clarioris doctrinæ causa, suturæ squamis similes ad aures nominentur, ut quinque sint propriæ capitis suturæ, labdoides, coronalis, quæ recta per longitudinem fertur, duæ æque distantes, quæ in ossibus squamæ similibus sunt. Duæ quoque aliæ communes sunt superiori maxillæ, & ossi, quod ambarum medium est: quod os aliqui inter ossa capitis numerant; alii vero superiori maxillae attribuunt: situm enim est medium inter caput & maxillam superiorem, tanquam cuneus quidam. Hujus igitur suturæ quicquid sursum ad coronalis finem fertur, id est commune cum capite; quicquid vero ex utroque latere ad palatum descendit, id superiorem maxillam disterminat ab osse, quod a cunei similitudine, qui σφὴν dicitur, sphenoides appellatur, atque ita a nobis, ut clarior doctrina sit, nominetur. Id os processus quosdam habet, qui ab alarum similitudine pterigodes vocantur, una cum iis cavitatibus, quæ eis ab utroque latere adjacent. Alia autem sutura capitis, quæ ipsum a superiore maxilla discernit, ex cavis temporum initium ducit, atque inde ad oculorum sedes progreditur, & per ipsos medios tendens, juxta medium superciliorum sibi ipsi conjungitur. Quæ quum ita habeant, totius capitis ossa, sphenoide excepto, sex sunt: duo sincipitis, quibus communis est ea sutura, quæ recta per longitudinem porrigitur; duo infra ad utramque aurem; quintum post hæc os occipitis; sextum frontis est. Porro sincipitis ossa quatuor habent latera: quæ ad utramque

4. ὅσον δὲ κατωτέρω κατέρχεται πρὸς τὴν ὑπερώαν] Gal. & Ms. ὅσον δ' ἑκατέρωσε &c. quod magis probo propter ipsum κατέρχεται.

5. ὅρος τυγχάνει τοῦ σφηνοειδοῦς ὀστοῦ] Gal. & Ms. ὅρος ὑπάρχει &c.

6. ἐξ ὀστῶν γίγνεται] Gal. & Ms. ἐξ ὀστᾶ γίγνεται. omnino recte.

7. ἄλλα δὲ δύο τούτων κάτωθεν καθ' ἑκάτερον οὖς] Gal. & Ms. ἄλλα δὲ δύο τούτων κάτωθεν ἐν καθ' ἑκάτερον οὖς. melius sine dubio.

ρα, [1] τὰ δὲ καθ' ἑκάτερον οὖς τρίπλευρα· τὸ δὲ πέμπτον ὀστοῦν τῆς κεφαλῆς, τὸ κατ' ἰνίον, περιέχει τὸ μέγιστον ἐν ἑαυτῷ τῶν τῆς κεφαλῆς τρημάτων, τὸ κατὰ τὸν πρῶτον σπόνδυλον. καὶ δὴ καὶ τῶν εἰρημένων ἓξ ὀστῶν, τὰ μὲν τοῦ βρέγματος [2] χαυνότατα τετύχηκεν ὄντα, πυκνότατον δὲ καὶ [3] ἰσχυρότατον κατ' ἰνίον· μέσον δὲ ἀμφοῖν τὸ κατὰ μέτωπον. [4] ἑκάτερον δὲ τῶν λοιπῶν τῶν κάτω πολυειδὲς ὑπάρχει. τὸ μὲν γάρ τι μέρος αὐτῶν ὀνομάζεται λιθοειδὲς, ὥσπερ οὖν καὶ ἔστιν· ὁρίζεται δὲ τούτο τοῖς ἐπεκτεινομένοις πέρασι τῆς λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς. ἐν τούτῳ καὶ ἡ στυλοειδὴς ἀπόφυσίς ἐστιν, ἣν ἐγὼ βελονοειδῆ τε καὶ [5] γραφιοειδεῖ καλῶ· καὶ ἡ τὸν ἀκουστικὸν περιέχουσα πόρον· ἕτερον δὲ μέρος ἐφεξῆς τοῦδε, τὸ κατὰ τὰς ἐκφύσεις ἐστὶ, τήν τε μαστοειδῆ καλουμένην, καὶ προσέτι τὴν τοῦ ζυγώματος, καὶ τρίτον ἐπὶ τῷ δὲ τὸ κατὰ τὸν κρόταφον.

ΠΕΡΙ ΖΥΓΩΜΑΤΟΣ.

[6] ΤΟΥ κροταφίτου μυὸς ὀστοῦν περιβέβληται, λοξὴν κατὰ τὸ μέσον ἑαυτοῦ περιέχον ῥαφὴν, [7] ὡς εἶναι συνεχῆ, [8] τὴν μὲν ἅπασαν ὄπισθεν μοῖραν αὐτοῦ τῷ κατὰ τὸ οὖς ὀστῷ τῆς κεφαλῆς· τὴν δ' ἔμπροσθεν, τῷ κατὰ τὸν μικρὸν κανθὸν πέρατι τῆς ὀφρύος· ὀνομάζεται δὲ ὅλον τὸ ὀστοῦν τοῦτο, ζύγωμα.

ΠΕΡΙ

1. τὰ δὲ καθ' ἑκάτερον οὖς τρίπλευρα] Gal. & Ms. ταυτὶ δὲ τὰ νῦν εἰρημένα τρίπλευρα. Utrumque recte : nam Oribasius hic quædam omisit; quare debebat ossa indicare, de quibus egerat Galenus.

2. χαυνότατα τετύχηκεν ὄντα] Gal. & Ms. χαυνότατά τε καὶ ἀσθενέστατα τετύχηκεν &c. IX. 434. eadem fere habemus : ὥστε τά τοῦ βρέγματος ὀστᾶ χαυνότερα, καὶ ἀπαλλώτερα τῶν ἄλλων ὄντα; ubi ἀπαλλώτερα perperam, pro ἀπαλώτερα.

3. ἰσχυρότατον κατ' ἴνιον] Gal. & Ms. ἰσχυρότατον τὸ κατ' ἴνιον. recte.

4. ἑκάτερον δὲ τῶν λοιπῶν τῶν κάτω πολυειδὲς ὑπάρχει] Gal. & Ms. ἑκάτερον δὲ τῶν λοιπῶν τῶν κατὰ τὰ ὦτα πο-

que aurem, tria latera: quintum os capitis, quod occiput eſt, maximum omnium, quæ ſunt in capite, foramen juxta primam vertebram habet. Cæterum ex his ſex, quæ commemoravimus, oſſa ſincipitis rariſſima; denſiſſimum vero firmiſſimumque occiput. Inter hæc medium locum tenet os frontis. Duo reliqua inferiora ſunt varia: eorum enim pars quædam lapidoſa, ut etiam revera eſt, nominatur, idque protenſis labdoidos ſuturæ finibus terminatur. In hoc eſt proceſſus ſtyloides a columnæ ſimilitudine appellatus, quem nos ab acus aut ſtyli ſcriptorii forma belenoidem aut graphoidem vocamus: & in eodem meatus auditus continetur. Altera deinceps ejus pars juxta eas exortus eſt, quarum alter maxillaris vocatur, alter oſſis jugalis eſt. Tertia præterea pars eſt, quæ a temporibus occupatur.

DE OSSE JUGALI.

Muſculo temporis præpoſitum eſt os, quod obliquam ſuturam habet in medio, ita ut omnis ejus pars poſterior cum oſſe capitis, quod ad aurem eſt; anterior cum extrema ſupercilii parte ad parvum oculi angulum continuetur. Id vero os totum jugale nuncupatur.

DE

πολυειδὲς ὑπάρχει. Nulla poteſt eſſe dubitatio, quin hæc ſit vera lectio. Hic forte ſcriptum fuit olim τῶν κατ' ὦτα πολυειδὲς.

5. γραφοειδεῖ καλῶ] Gal. & Ms. γραφοειδῆ καλῶ. In noſtro, errore typothetæ.

6. τῦ κροταφιτου μυὸς ὁσοῦν περιβέβληται] Gal. & Ms. τοῦ κροταφίτου μυὸς ὁσοῦν προβέβληται. & ita interpretes Raſarius & Balamius legiſſe videntur.

7. ὡς εἶναι συνεχῆ] Gal. & Ms. ὥς εἶναι συνεχῆ. recte.

8. τὴν μὲν ἅπασαν ὄπισθεν μοῖραν αὐτοῦ] Gal. & Ms. τὴν μὲν ὄπισθεν ἅπασαν μοῖραν ἑαυτῦ. melius.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩ ΓΕΝΥΟΣ ΟΣΤΩΝ.

ΤΡΙΑ καθ' ἑκάτερον μέρος ἐξ ἀριστερῶν τε καὶ δεξιῶν ὀστᾶ τῆς ἄνω γένυός ἐστιν, οἷς συντέτακται τῇ κεφαλῇ. [1] μέγιστον μὲν αὐτῶν ἐστὶ τὸ κατὰ τὸ ζύγωμα. [2] καὶ γὰρ τοῦ κροτάφου τι συνεπιλαμβάνει, καὶ τῆς ὀφρύος, καὶ τῆς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τὸν μικρὸν κανθὸν ὅλον ἐν ἑαυτῷ περιλαμβάνει μέχρι τοῦ καλουμένου μήλου καθῆκον· ἐξῆς δ' αὐτῷ καὶ θέσει, [3] καὶ μεγέθει τὸν κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν, ἐν ᾧ περιέχεται τὰ πρὸς τὴν ἄνω γένυν ἀφικνούμενα νεῦρα· σμικρότατον δ' ἁπάντων ὑπάρχει τὸ περὶ τὸν μέγαν κανθόν· ὑπὸ δὲ τούτοις ἅπασι καθ' ἑκάτερον μέρος ἓν ὀστοῦν ἐστὶ τοῖς εἰρημένοις τρισὶν ὑποτεταγμένον, ἀξιόλογον τῷ μεγέθει. καὶ γὰρ καὶ τὸ μῆλον ὀνομαζόμενον τούτου μόριόν ἐστι, [4] καὶ τὰ τῶν ὀδόντων φάτνια, πλὴν τῶν τομέων. τούτοις δὲ τοῖς ὀστοῖς μεγίστοις οὖσιν, ὡς εἴρηται, δύο ἕτερα παράκειται σμικρὰ, καθὰ καὶ συντέτρηται πρὸς ὑπερῴαν ἡ ῥίς. καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς ῥινὸς ὀστᾶ δύο ἐστί· τὸ κάτω δὲ τῶν ὀστῶν τούτων πέρας ἐπίφυσιν ἔχει χονδρωδῶν σωμάτων λεπτῶν, ἃ καλεῖται πτερύγια. λοιπὸν δ' ἐστὶν ἓν ὀστοῦν ἐπὶ τῷ πέρατι τῆς γένυος, ἐν ᾧ τῶν τομέων ὀδόντων αἱ ῥίζαι τε [5] καὶ φάτνια περιέχονται· φαίνεται δὲ ὡς τὰ πολλὰ μὲν ἁπλοῦν, τοῦτο δι' ἀκρίβειαν ἁρμονίας τῶν [6] συντεθέντων αὐτὸ, [7] ποτὲ μὴν καὶ σαφῶς ἐν τοῖς ἐπὶ πλέον [8] ἐξειργασμένοις σκελετοῖς ἡ ῥαφὴ φαίνεται κατ' εὐθεῖαν τεταμένη τῇ δι' ὅλου τοῦ οὐρανίσκου φερομένη.

ΠΕΡΙ

1. μέγιστον μὲν αὐτῶν] Gal. & Ms. μέγιστον μὲν οὖν αὐτῶν.

2. καὶ γὰρ τοῦ κροτάφου] Gal. & Ms. καὶ γὰρ καὶ τοῦ κροτάφου. melius.

3. καὶ μεγέθει τὸν κατὰ τὸν ὀφθαλμον] Gal. & Ms. καὶ μεγέθει τὸ κατ' αὐτὸν

DE OSSIBUS MAXILLÆ SUPERIORIS.

Maxillæ ſuperioris in utraque parte, & dextra & ſiniſtra, tria ſunt oſſa, quibus capiti adjungitur. Eorum maximum eſt, quod ad jugale eſt ſitum: nam & aliquid temporis, & ſupercilii, & ſedis oculorum, & totum parvum angulum in ſe complectitur, & ad eam usque partem, cui malo nomen eſt, procedit. Deinceps ſitu ac magnitudine os in ipſo oculo habetur, quo nervi, ad ſuperiorem maxillam tendentes, continentur: omnium minimum ad magnum angulum oculi eſt locatum. His omnibus tribus in utraque parte os notabilis magnitudinis ſubjacet: hæc enim pars malum dicitur, & dentium, præterquam incidentium, alveoli. His item oſſibus, quæ maxima ſunt, ut diximus, duo alia parva adjacent, qua narium foramina ad palatum tendunt. Quin etiam naſi oſſa duo ſunt: horum ora inferior exortum habet corporum cartilagineorum atque tenuium, quæ alæ vocantur. Unum os reſtat in fine maxillæ, in quo radices dentium incidentium, & alveoli continentur: id quod plerumque ſimplex videtur, quod oſſa, ex quibus conſtat, exquiſitiſſime committantur; quandoque tamen in ſceletis mirum in modum exiccatis ſutura manifeſto conſpicitur, quæ illi derecta eſt, quæ per totum palatum fertur.

DE

αὐτὸν ἐςι τὸν ὀφθαλμόν. omnino recte.

4. καὶ τὰ τῶν ὀδόντων φάτνια] Gal. & Ms. καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἁπάντων φάτνια.

5. καὶ φάτνια] Gal. & Ms. καὶ τὰ φάτνια melius, quia præceſſit αἱ ῥίζαι.

6. συντεθέντων αὐτὸ. ſcribe συντιθέντων. & ita Gal. & Ms.

7. ποτὲ μὴν καὶ σαφῶς] Gal. & Ms. ποτὲ μὲν δὴ καὶ σαφῶς. rectius ſi μέν τοι.

8. ἐξειργασμένοις σκελετοῖς] ſic Ms. Gal. ἐξηρασμένοις, &c. utrumque bonum eſt.

ΠΕΡΙ ΟΔΟΝΤΩΝ.

ΟΔΟΝΤΕΣ ἑκκαίδεκα ὑπάρχουσι καθ' ἑκατέραν τὴν γένυν· ἔμπροσθεν μὲν τέτταρες οἱ τομεῖς ὀνομαζόμενοι, μονόρριζοι πάντες· [1] ἑξῆς δὲ αὐτῶν ἑκατέρωθέν εἰσιν οἱ κυνόδοντες, [2] μονόρριζοι καὶ οὗτοι· [3] εἶτ' οἱ γόμφιοι. τούτων ἑξῆς ἑκατέρωθεν πέντε, τρίρριζοι μὲν οἱ ἐν τῇ ἄνω γένυϊ, δυοῖν δὲ ῥιζῶν οἱ ἐν τῇ κάτω, [4] πλὴν οἷα πολλάκις εὑρίσκονται, τετράρριζοι μέν τινες τῶν ἄνω· τρίρριζοι δὲ τῶν κάτω· [5] καὶ μάλιστα δὲ οἱ πρῶτοι πάντων, ἔσωθεν δὲ δύο, σπανιώτερον δ' ὁ τρίτος, τισὶ δ' οὐ πέντε καθ' ἑκάτερον, ἀλλὰ τέτταρες ἢ ἓξ ἔφυσαν οἱ γόμφιοι. [6] καλοῦνται δὲ οὐχ οὕτω μόνον, ἀλλὰ καὶ μύλαι θηλυκῶς· [7] ἐγγεγόμφωνται δὲ ἅπαντες ἐν τοῖς τῶν φατνίων βοθρίοις. φάτνια μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ περιέχοντα αὐτοὺς ὀστᾶ, βόθρια δὲ αἱ [8] κοιλότητες αἷς ἐμπεπήγασιν, ὀνομάζονται. μετειλήφασι δὲ τῶν ἀπ' ἐγκεφάλου νεύρων τῶν μαλακῶν, [9] ὀδόντων μόνοι τῶν ἄλλων ὀστῶν, ὅθεν περ καὶ σαφῶς αἰσθάνονται μόνοι.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΓΕΝΥΟΣ.

ΟΥ ΔΕ τὸ τῆς κάτω γένυος [10] ὀστοῦν ἁπλοῦν ἐστὶν, ὡς ἄν τῳ δόξειεν. ἑψόμενον γὰρ καὶ τοῦτο διαλύεται κατ' ἄκρον τὸ

1. ἑξῆς δὲ αὐτῶν] Gal. & Ms. ἐφεξῆς δὲ αὐτῶν.

2. μονόρριζοι καὶ οὗτοι] Gal. & Ms. μονόρριζοι καὶ αὐτοί.

3. εἶτ' οἱ γόμφιοι.] Gal. & Ms. εἶθ' οἱ γόμφιοι.

4. πλὴν οἷα πολλάκις εὑρίσκονται] Gal. & Ms. πλὴν πολλάκις εὑρίσκονται: *præterquam quod reperiuntur.* perperam hic Rasarius interpretis officio fungitur.

5. καὶ μάλιστα δὲ οἱ πρῶτοι πάντων,

DE DENTIBUS.

Dentes ſedecim utraque maxilla continet. Ex his quaterni primi, qui unicam radicem habent, inciſores nominantur: hi deinde caninis dentibus ex utraque parte cinguntur; quorum unica etiam eſt radix. Ultra quos utrinque maxillares quini ſunt, qui in ſuperiore maxilla ternis, in inferiore binis radicibus nituntur; præter eos, qui in ſuperiore quaternis radicibus fulti ſunt, & in inferiore tribus hærent: ac præſertim duo omnium primi interiores, tertius autem perraro ita invenitur. Quibusdam vero non quini maxillares, ſed quaterni aut ſeni oriuntur. Hos vero non ſolum maxillares, ſed etiam molares vocant. Omnes autem in ſuorum oſſium cavis inſiguntur: nam oſſa eos continentia, phatnia dicuntur: cava autem, quæ ſubeunt, bothrya nominantur. Ex oſſibus porro dentes tantummodo mollium cerebri nervorum ſunt participes, quamobrem ipſi ſoli perſpicue ſentiunt.

DE MAXILLÆ INFERIORIS OSSIBUS.

Neque etiam inferioris maxillæ os ſimplex eſt, ut alicui fortaſſe videbitur: ſiquidem etiam coctum diſſolvitur in ſumma

των, ἔσωθεν δὲ δύο] Gal. & Ms. καὶ μάλιςα οἱ πρῶτοι πάντων ἔσωθεν δύο. rectius.

6. καλοῦνται δὲ οὐχ οὕτως μόνον] Gal. & Ms. καλοῦνται δὲ οὐχ οὕτω μόνον. In Edit. Morel., erat οὕτως, ſed delevi literam ς. ut ſoleo.

7. ἐγγεγόμφωνται δὲ ἅπαντες] Gal. & Ms. γεγόμφωνται δὲ ἅπαντες.

8. κοιλότητες αἷς ἐμπεπήγασιν] Gal. & Ms. κοιλότητες ἐν αἷς ἐμπεπήγασιν.

9. ὀδόντων μόνοι] Gal. & Ms. ὀδόντες μόνοι. recte.

10. ὅσουν ἁπλοῦν ἐςὶν,] Gal. & Ms. ὅσουν ἐςὶν ἁπλοῦν.

τὸ γένειον, ὡς φαίνεσθαι σαφῶς [1] ὅτι καὶ συνεπέφυκει· τὸ δ' ἀνατεινόμενον ὡς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μέρος εἰς δύο τελευτᾷ πέρατα· καὶ τούτων τῶν περάτων, τῷ μὲν ὀξεῖ τὸν ἐκ τοῦ κροτάφου μυὸς καθήκοντα δέχεται τένοντα· τῷ δ' ἑτέρῳ διαρθροῦται πρὸς τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν ὑπὸ τὴν ἀπόφυσιν τὴν μαστοειδῆ, κονδυλώδει τινὶ περιφερείᾳ κατὰ τῆς ἐνταῦθα γληνοειδοῦς κοιλότητος ἐπιβεβηκός.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΑΜΒΔΟΕΙΔΟΥΣ ΟΣΤΕΟΥ.

ΤΟ λαμβδοειδὲς ὀστοῦν τὴν ἰδέαν ἐστὶ τοιοῦτον· τὸ μὲν μέσον αὐτοῦ μέρος, ὃ κατὰ τὴν οἷον διχοτομίαν τοῦ τραχήλου ἐστὶ καὶ παντὸς τοῦ σώματος ὀστοῦν, ὄψει βραχὺ μὲν καὶ τῷ μήκει· τὸ δ' οὖν πλάτος τε καὶ βάθος οὕτως ἔχον μικρὸν, [2] ὡς καὶ μερῶν τοῦ κάτω πέρατος. αὐτοῦ δύο ἀποφύονται πλευραὶ πρὸς τὰς ὑψηλὰς γωνίας, ὡς ἔφην ἄρτι, τοῦ θυρεοειδοῦς ἐκτεινόμεναι λοξαί. τὸ δ' ἄνω πέρας τοῦ λαμβδοειδοῦς ὀστοῦ τοῦδε δύο ἄλλας ἔχει πλευρὰς ἀποφυομένας παραλλήλους ταῖς κάτω, λεπτὰς, καὶ στενὰς, καὶ περιφερεῖς, ὡς βελόνας παχείας, ἢ γραφίου τὸ πέρας· ἡ δ' οὐσία τῶν πλευρῶν τούτων λοξῶν, καὶ αὐτῶν ἀτρέμα εἰς τὸ κάτω νευουσῶν, ἀκριβὴς χόνδρος ἐστί· καί τις στρογγύλος οἷά περ τὰ νεῦρα σύνδεσμος ἀπὸ πέρατος ἑκατέρας αὐτῶν ἐκφυόμενος ἐπὶ τὰς γραφιοειδεῖς τῆς κεφαλῆς ἀποφύσεις ἐκτείνεται, πέρας καὶ ταύτας ἐχούσας ὁμοιότατον αὐταῖς ταῖς δὲ ταῖς ὑψηλαῖς πλευραῖς τοῦ λαμβδοειδοῦς. τῇ τε γὰρ οὐσίᾳ χόνδρος εἰσὶ, καὶ τὸ σχῆμα ταὐτὸν ἁπάσαις ἐστί. τῷ μήκει

1. ὅτι καὶ συνεπέφυκει] Gal. & Ms. ἔτι συνεπέφυκει. Descriptio sequens Offis lambdoeidis seu Hyoeidis neque in Tractatu de Offibus ad Ty-

Summa menti extremitate, ut ipſum coaluiſſe plane appareat. Ejus pars, quæ quaſi ad caput protenditur, in duo extrema deſinit: quorum altero, quod acutum eſt, tendinem, ex muſculo temporis deſcendentem, recipit; altero vero articulatur capitis oſſi ſub eo exortu, quem mamillarem vocant, atque in parvulum ſinum rotundo quaſi tuberculo ſeſe inſerit.

DE OSSE LABDOIDE.

Os labdoides hac forma eſt præditum, ut media ejus pars, quæ ad occiput eſt, collum & totum corpus in duas partes ſecet. Ipſum vero os brevi longitudine videbis; latitudinem vero altitudinemque ita habet exiguam, ut a partibus finis inferioris duo latera ad ſublimes angulos cartilaginis, quæ ſcuti formam præfert, obliqua, ut nuper dicebam, procedant. Superior vero labdoidis oſſis terminus dua alia habet latera, proceſſus mutuos facientia, infernis partibus tenuia, anguſta, orbiculata, craſſa inſtar acus aut ſtyli ſcriptorii extremitatis. Subſtantia vero horum laterum obliquorum, quæ ipſa quoque leviter deorſum vergunt, eſt exquiſita membrana, & quoddam teres, ut nervi ſunt, ligamentum, quod ab extremo utriusque exoritur, finisque ad proceſſus capitis ſtyli ſcriptorii ſimiles, qui ſimillimi ſunt ſublimibus labdoideos lateribus, extenditur (ſiquidem eorum ſubſtantia ex cartilaginibus conſtat) eademque figura in omnibus excernitur.

Sed

Tyrones apud Gal. neque in meo codice exſtat. Neſcio, an hodie reperiatur in operibus Galeni.

2. ὥς και μερῶν τȣ̃ κάτω πέρατος. αὐτȣ̃ δύο ἀποφύονται πλευραί.] tollenda eſt ςιγμὴ inter πέρατος & αὐτȣ̃.

I. οἱ

κει δὲ ἀπολείπονται τῶν πλευρῶν τοῦ λαμβδοειδοῦς αἱ γραφιοειδεῖς ἐκφύσεις.

ΠΕΡΙ ΡΑΧΕΩΣ.

ΤΗΣ ὅλης ῥάχεως [1] οἱ σπόνδυλοι τέτταρες ἐπὶ τοῖς εἴκοσιν ὑπάρχουσι. παρὰ φύσιν γὰρ ἤδη [2] τὸ πλέον τε καὶ τοὔλαττον ὥσπερ καὶ αἱ φοξαὶ κεφαλαί. [3] διαιρεῖται δὲ ἡ πᾶσα σύνταξις αὐτῶν εἰς τράχηλόν τε, καὶ νῶτον, καὶ ὀσφὺν, καὶ ἱεροῦν ὀστοῦν. [4] ὁ μὲν δὴ τράχηλος ἔζευκται τῇ κεφαλῇ· ὁ δὲ νῶτος ἐφεξῆς τούτῳ τέτακται, τηλικοῦτος ὑπάρχων τὸ μῆκος, ἡλίκος περ ἂν ᾖ καὶ ὁ θώραξ. ὅσον δ' ὑπόλοιπον κάτω, [5] τοῦτο ὀσφὺς ὀνομάζεται, [6] κατὰ τὸ πέρας αὐτοῦ τὸ καλούμενον ἱερὸν ὀστοῦν ἔχων· ἔνιοι δὲ πλατὺ προσαγορεύουσιν αὐτό. σπόνδυλοι δὲ [7] κατὰ μὲν τράχηλον [8] ἢ αὐχένα· καλεῖται γὰρ καὶ οὕτω· ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν ὑπάρχουσι, κατὰ δὲ τὸν νῶτον δώδεκα, κατὰ δὲ τὴν ὀσφὺν πέντε τῶν οὖν κατὰ τὸν αὐχένα σπονδύλων, οἱ πρῶτον μὲν δύο [9] ἤρθρωνται πάντῃ, τῶν δ' ἄλλων τῶν πέντε τὸ πρόσω μέρος ἰσχυρὸς συμφύει δεσμός. [10] οὐ γὰρ δὴ διὰ χόνδρου γε συμφύονται, καθάπερ οἴονταί τινες, ἀλλ' ὁ τὰς τοῦ νωτιαίου δύο μήνιγγας ἔξωθεν περιλαμβάνων χιτὼν εἰς τὴν μεταξὺ χώραν αὐτῶν παρεμπίπτων, κοινὸς ἀμφοτέρων γίνεται δεσμός. οὕτω δὲ καὶ κατὰ πάντας ἔχει τοὺς σπονδύλους, πλὴν τῶν πρώτων δυοῖν, [11] ὡς εἴρηται. [12] διττῶν δ' οὐ-

1. οἱ σπόνδυλοι τέτταρες] Gal. & Ms. οἱ σπόνδυλοι τέσσαρες.

2. τὸ πλέον τε καὶ τοὔλαττον] Gal. & Ms. τὸ πλέον καὶ τοὔλαττον.

3. διαιρεῖται ἡ πᾶσα σύνταξις] Gal. & Ms. διαιρεῖται ἡ σύμπασα σύνταξις.

4. ὁ μὲν δὴ τράχηλος] Gal. & Ms. ὁ μὲν οὖν τράχηλος. male μὲν δὴ, credo, pro μέντοι.

5. τοῦτο ὀσφὺς ὀνομάζεται] Gal. ut hic. Ms. vero, τοῦτ' ὀσφὺς ὀνομάζεται.

6. κατὰ

Sed exortus ſtyli ſcriptorii ſimilis minor eſt, quam laterum labdoidis oſſis longitudo.

DE SPINA.

Totius ſpinæ vertebræ ſunt quatuor & viginti; ſi vero plures aut pauciores fuerunt, id præter naturam erit, ut etiam ſunt acuminata capita. Eorum compago omnis in collum, dorſum, lumbos & os ſacrum dividitur. Collum capiti annectitur; collo deinceps dorſum, quod tanta longitudine eſt, quanta eſt etiam thorax: quod reliquum ſubeſt, lumborum nomine continetur; quorum pars ultima ſacro, aut (ut quibusdam placet) lato oſſe finitur. Vertebræ aut collum, aut cervicem (ita enim etiam appellatur) ſeptem ſunt numero; ad dorſum duodecim, ad lumbos quinque. Ex colli vertebris primæ duæ inter ſe undique articulantur; reliquarum vero quinque pars anterior vinculo conſtricta firmo coaleſcit: neque enim (ut quidam arbitrantur) per cartilaginem coaleſcunt, ſed ea tunica, quæ geminas ſpinalis medullæ membranas extrinſecus complectitur, ſeſe in mediam ipſarum ſedem inſinuans, commune utrisque vinculum efficitur. Eodemque modo vertebræ omnes ſe habent, præter duas primas, ut diximus. Quumque capitis duplex ſit motus,

6. κατὰ τὸ πέρας αὐτȣ̃] Gal. & Ms. κατὰ δὲ τὸ πέρας αὐτοῦ.
7. κατὰ μὲν τράχηλον] Gal. & Ms. κατὰ μὲν τὸν τράχηλον. melius.
8. ἢ αὐχένα· καλεῖται γὰρ καὶ οὕτω·] deſunt hic in Gal. & Ms. ſed infra paulo habentur.
9. ἤρθρωνται πάντη] Gal. & Ms. διήρθρωνται πάντη. melius. Vid. IV. 103. 591. & ſeqq. & hic paſſim.
10. οὐ γὰρ δὴ διὰ χόνδρȣ] Gal. ut hic. Ms. deeſt δὴ.
11. ὡς εἴρηται] Gal. & Ms. ὡς εἰρήσεται.
12. διττῶν δ' ȣ̉σῶν κινήσεων τῇ κεφαλῇ] Gal. & Ms. διττῶν δὲ ȣ̉σῶν κινήσεων τῆς κεφαλῆς.

οὐσῶν κινήσεων τῇ κεφαλῇ, τῆς μὲν ἐπινευόντων τε καὶ ἀνανευόντων, τῆς δ' ἐν τῷ περιάγειν ἐφ' ἑκάτερα· τὴν μὲν προτέραν ἡ τοῦ δευτέρου σπονδύλου πυρηνοειδὴς ἀπόφυσις ἐργάζεται μάλιστα· τὴν δ' ἑτέραν ἡ τοῦ πρώτου [1] πρὸς τὴν κορώνην τῆς κεφαλῆς διάρθρωσις, [2] ἀλλ' αὐταῖς μὲν διὰ τῶν πλαγίων γίγνονται μερῶν, τοῦ τε πρώτου σπονδύλου καὶ αὐτῆς τῆς κεφαλῆς· ἡ δὲ πυρηνοειδὴς ἀπόφυσις ἀνάντης μέν ἐστιν, ἀπὸ δὲ τῶν προσθίων ἀρχομένη μερῶν τοῦ δευτέρου σπονδύλου, συνδεῖται τῇ κεφαλῇ διά τινος εὐρώστου τε ἅμα [3] καὶ στρογγύλου δεσμοῦ. [4] καὶ δὲ καὶ χώραν ἐπιτήδειον ὁ πρῶτος σπόνδυλος αὐτῇ παρέχει, [5] καθ' ἧς ἀσφαλῶς στηρίζεται· καί τις ἕτερος ἐγκάρσιος δεσμὸς [6] ἐπ' αὐτῷ πρώτῳ σπονδύλῳ γεννώμενος ἔσωθεν [7] ἐπιβέβληται κατὰ ταύτης. [8] ἔνιοι ταύτην ὀδοντοειδῆ καλοῦσιν ἀπόφυσιν. Ἱπποκράτης δὲ καὶ [9] ὅλον τὸν σπόνδυλον ὀδόντα ποτὲ προσηγόρευσεν. ἔχει δὲ καὶ ἄλλας ὁ πρῶτος σπόνδυλος [10] κοιλότητας γληνοειδεῖς ἐν τοῖς κάτω μέρεσιν αὐτοῦ, παραπλησίας ταῖς ἄνωθεν· εἰσὶ δ' εἰκότως, αἱ μὲν ἄνωθεν μείζους, ὡς ἂν τῇ κεφαλῇ διαρθρούμεναι· [11] μικρότερα δύο κάτωθεν, αἷς περιβέβληκε τὴν δεύτερον σπόνδυλον· ἔστι δ', [12] ὁ μὲν πρῶτος εὐρύτατος, ὁ δ' ἐφεξῆς αὐτοῦ, στενότερος μὲν, [13] ἀλλ' εὐρωστότερος. [14] οὕτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες μετ' αὐτούς. ἐφ' ὅσον γὰρ ὁ νωτιαῖος εἰς τὰς τῶν νεύρων ἀποφύσεις καταναλισκόμενος ἰσχνό-

χνό-

1. πρὸς τὴν κορώνην τῆς κεφαλῆς] Gal. & Ms. πρὸς τὰ κορωνὰ τῆς κεφαλῆς.

2. ἀλλ' αὐταῖς μὲν διὰ τῶν πλαγίων] Gal. & Ms. ἀλλ' αὗται μὲν διὰ τῶν πλαγίων. recte.

3. καὶ στρογγύλου δεσμοῦ] Gal. καὶ στρογγύλου συνδέσμου. In Ms. deest καί.

4. καὶ δὲ καὶ χώραν] Gal. & Ms. καὶ δὴ καὶ χώραν. recte.

5. καθ' ἧς ἀσφαλῶς στηρίζεται] Gal. & Ms. καθ' ἣν ἀσφαλῶς στηρίζεται.

6. ἐπ' αὐτῷ τῷ πρώτῳ σπονδύλῳ γεννώμενος] Gal. & Ms. ἐν αὐτῷ τῷ πρώτῳ σπονδύλῳ γενόμενος.

7. ἐπιβέβληται κατὰ ταύτης] Gal. & Ms. ἐπιβέβληται κατ' αὐτῆς.

8. ἔνιοι ταύτην] Gal. & Ms. ἔνιοι

μὲν

motus (alter qui annuendo abnuendoque fit; alter quo in latera caput movetur) primum ſecundæ vertebræ proceſſus, qui pyrenoides, id eſt, *turbinatus*, dicitur, potisſimum efficit: alterum vero primæ vertebræ ad capitis coronen articulatio, obliquæ ſcilicet partes & ipſius primæ vertebræ, & item capitis. Proceſſus autem pyrenoides acclivis eſt, & ab anterioribus ſecundæ vertebræ partibus initium ducens, valido quodam rotundoque ligamento capiti alligatur; eique prima vertebra locum in quo apte & tuto innitatur, præbet; & ex eadem prima vertebra transverſum quoddam ligamentum oritur, quod ei intus obducitur. Hanc nonnulli a dentis ſimilitudine odontoidem proceſſum vocant; Hippocrates vero totam vertebram aliquando dentem nominat. Sunt etiam in parte primæ vertebræ inferiore duæ cavitates, quas ab oculi ſinus ſimilitudine glenoidas vocant, ſimiles ſuperioribus: ſuntque non ab re majores ſuperne, ut capiti articulatæ; inferne autem minores: quibus ſecunda vertebra obducta eſt. Prima vertebra eſt latiſſima; ſecunda anguſtior validiorque eſt; atque ita deinceps cæteræ omnes. Quanto enim ſpinalis medulla dum in nervis gignendis conſumitur, fit tenuior; tanto

μὲν ταύτην. recte: nam ſequitur Ἱππο- *κράτης δὲ*.

9. *ὅλον τὸν σπόνδυλον ὀδόντα ποτὲ προσηγόρευσεν*] Gal. & Ms. *ὅλον τὸν δεύτερον σπόνδυλον ὀδόντα προσηγόρευσεν ἀπ᾽ αὐτῆς*. rectius. Vid. Oeconom. Foeſii, voce Ὀδόντα.

10. *δύο κοιλότητας γληνοειδεῖς*] Gal. & Ms. *δύο κοιλότητας ἐπιπολαίας γληνοειδεῖς*. non male *ἐπιπολαίας*; ut, nempe, hæ cavitates diſtinguerentur a cavitate, quæ dentem excipit.

11. *μικρότερα δύο κάτωθεν*] Gal. & Ms. *μικρότεραι δὲ αἱ κάτωθεν*. omnino recte: & ita Raſarius legiſſe videtur.

12. *ὁ μὲν πρῶτος εὐρύτατος, ὁ δ᾽ ἐφεξῆς αὐτοῦ*] Gal. & Ms. *ὁ μὲν πρῶτος εὐρύτατός τε ἅμα καὶ ἰσχνότατος*.

13. *ἀλλ᾽ εὐρωστότερος*] Gal. & Ms. *ἀλλ᾽ ὅμως εὐρωστότερος*. plenius & melius.

14. *οὕτως δὲ καὶ ἄλλοι πάντες μετ᾽ αὐτοὺς*] Gal. & Ms. *οὕτω δὲ καὶ ἄλλοι πάντες οἱ μετ᾽ αὐτόν*. recte *οὕτω*. Vid. Thom. Magiſtrum V. *οὕτως*. melius etiam præponitur articulus *οἱ*.

χύτερος ἑαυτοῦ γίγνεται, [1] ἐπὶ τοσοῦτον καὶ αἱ τῶν κατωτέρω σπονδύλων εὐρύτητες ἐλαττοῦνται. ἑκάστη γὰρ ἴση τῷ πάχει τοῦ περιεχομένου καθ᾽ ἑαυτὴν ὑπάρχει νωτιαίου, [2] τοῦτο δὲ οὖν ἅπασι κοινὸν τοῖς σπονδύλοις ἐστὶν, ὥσπέρ γε καὶ [3] αἱ εἰς τὸ πλάγιον ἀποφύσεις, ἔτι τε πρὸς ταύταις αἱ ἀνάντεις τε καὶ κατάντεις, [4] καθ᾽ ἃς πρὸς ἀλλήλας διαρθροῦνται.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΟΣΤΟΥ.

ΚΑΙ τοῦτο τοῖς σπονδύλοις ἀνάλογον ἔχει [5] κατὰ τὴν πρὸς τὸν ὑπερκείμενον διάρθρωσιν. ὑποδέχεται γὰρ αὐτοῦ τὰς κατάντεις ἀποφύσεις [6] ὡς ἐκεῖνος τοῦ πρὸ αὐτοῦ. καὶ μέν γε καὶ τὴν ἄκανθαν ὁμοίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις. αἱ δ᾽ εἰς τὸ πλάγιον ἀποφύσεις [7] μεγάλαι τ᾽ εἰσὶ καὶ πλατεῖαι, [8] καὐτῶν ἐντὸς μερῶν ἔχουσί τινα κοιλότητα γληνοειδῆ, καθ᾽ ἧς ἐπιβέβηκε [9] τὰ τῶν τραχήλων ὀστᾶ. σύγκειται δ᾽ ἐκ τριῶν μορίων, ὥσπερ τινῶν ἰδίων σπονδύλων, οἷς τέταρτον ἐπίκειται κατὰ τὸ πέρας ὀστοῦν ἕτερον, [10] ὃ καλοῦσι κόκκυγα. διαλυθέντων δ᾽ ὑφ᾽ ἑψήσεως ἁπάντων σύνταξις ὁμοία φαίνεται ταῖς κατὰ τοὺς σπονδύλους.

ΠΕΡΙ

1. ἐπὶ τοσοῦτον καὶ αἱ τῶν κατωτέρω σπονδύλων εὐρύτητες ἐλαττοῦνται] Gal. ἐπὶ τοσοῦτο. Ms. ut hic ἐπι τοσοῦτον. In reliquis conſentiunt cum Auctore noſtro. Vox εὐρύτητες mihi eſt ſuſpecta hoc ſenſu : κοιλότητες magis convenit. Sic Ruf. Epheſ. Edit. Lond. p. 54. ubi loquitur de ſpinali medulla, hæc habet : καὶ διὰ τῆς τῶν σφονδύλων κοιλότητος διοχετευομένη διὰ πάντων μέχρι τοῦ τελευταίου.

2. τοῦτο δὲ οὖν ἅπασι κοινὸν] Gal. & Ms. τουτὶ μὲν οὖν κοινὸν ἅπασι.

3. αἱ ἀνάντεις τε καὶ κατάντεις] In Gal. & Ms. deeſt αἱ. recte minus.

4. καθ᾽ ἃς πρὸς ἀλλήλας διαρθροῦνται. Gal. & Ms. καθ᾽ ἃς πρὸς ἀλλήλους διαρθροῦνται: recte.

5. κατὰ τὴν πρὸς τὸν ὑπερκείμενον] Gal. κατάγε τὴν πρὸς τὸ ὑπερκείμενον. Ms. κατάγε τὴν πρὸς τὸν ὑπερκείμενον. recte. In Gal. τὸ mendoſum eſt, forte operarum vitio.

6. ὡς ἐκεῖνος τοῦ πρὸ αὐτοῦ] Gal. & Ms.

tanto vertebrarum inferiorum foramina minuuntur; quorum ſingula medullæ, quam abiunt, craſſitudini reſpondent (id quod in omnibus vertebris eſt commune) quemadmodum transverſorum quoque proceſſuum, eorumque, qui deorſum ſurſumque verſum ſpectant, quibus inter ſe articulantur, communis eſt ratio.

DE OSSE ACRO.

Hoc etiam os qua cum vertebra, quæ ſupra eſt poſita, articulatur, vertebris proportione reſpondet: nam declives ejus vertebræ proceſſus ab oſſe ſacro excipiuntur, ſicut ipſa recipit eos, qui ſupra ſe ſunt ſiti; quin etiam ejus ſpina eſt ſimilis ei, quam reliquæ itidem vertebræ habent. Ipſius autem proceſſus, qui ad latera pertinent, grandes latique ſunt: quibus in parte exteriore ſinus eſt quidam glenoides, in eumque oſſa ilium ingrediuntur. Id os ex tribus particulis, tanquam ex propriis quibusdam vertebris conſtat, quibus in extremis accedit quartum aliud os, quod coccyx dicitur. Hæc ſi coquendo diſſolvantur, eorum compages vertebrarum conſtructioni ſimilis videbitur.

DE

Ms. *ὡς ἐκεῖνος τὰς πρὸ αὐτοῦ.*

7. *μεγάλαι τ' εἰσὶ καὶ πλατεῖαι*] Gal. *μεγάλαί τέ εἰσι καὶ πλατεῖται.* mendoſiſſime. Ms. *μεγάλαι τε εἰσὶ καὶ πλατεῖαι.*

8. *καὐτῶν ἐντὸς μερῶν ἔχουσί τινα*] Gal. & Ms. *κἀν τῶν ἐκτὸς μερῶν ἔχει.* noſter recte *ἔχουσί.* Vid. Veſal. I. XVIII. qui contendit, Galenum hic os ſacrum ſimiæ deſcribere. *κἀν τῶν* mendoſum eſſe nomini non adparebit. Quod vero ad *ἐντὸς* & *ἐκτὸς* attinet: mihi videtur utrumque ferri poſſe. Ex memorato capite conſtat, Veſalium non vidiſſe hanc Oribaſii Deſcriptionem oſſium. Ejus verba hæc ſunt: *aut quod Galenus id perinde ac os. υ referens, & cordis os, & oſſicula ſeſamo ſemini comparata, tyronibus non voluerit in libro de oſſibus proponere.* Propoſuit tamen Oribaſius, & ſine dubio ex Galeno, os hyoeides, ut vidimus cap. 7. hujus Tractatus.

9. *τὰ τῶν τραχήλων ὀςᾶ*] Gal. & Ms. *τὰ τῶν λαγόνων ὀςᾶ.* omnino recte.

10. *ὁ καλοῦσι κόκκυγα*] Ms. *ὁ καλȣσι κεῦγα.*

I. ἐπὶ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΚΚΥΓΟΣ.

[1] ΕΠΙ πέρατι τοῦ πλατέος ἕτερον ὀστοῦν ἐστὶ τὸ καλούμενον κόκκυξ, ἐκ τριῶν καὶ τοῦτο συγκείμενον ἰδίων μορίων χονδρωδεστέρων ἢ κατὰ τὸ πλατὺ καὶ μάλιστα [2] τοῦ κατὰ τὸ πέρας ἐπικειμένου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΟΣ.

ΣΤΕΡΝΟΝ καὶ πλευραὶ [3] καὶ ῥάχεως οἱ κατὰ τὸν νῶτον σπόνδυλοι τὰ τοῦ θώρακός ἐστιν ὀστᾶ, δώδεκα μὲν ἑκατέρωθεν αἱ πλευραὶ, καθάπερ καὶ οἱ σπόνδυλοι· διήρθρωται γὰρ ἑκάστη πρὸς ἕνα. τὰ δὲ τοῦ στέρνου συνήρθρωται μὲν ἀλλήλοις, ἑπτὰ δ' ἐστὶ τὸν ἀριθμὸν ὅσαι πὲρ καὶ αἱ πρὸς αὐτὸ διαρθρούμεναι πλευραί· τῷ κάτω δ' αὐτοῦ πέρατι τρίγωνος ἐπιπέφυκε χόνδρος. τὸ δὲ σύμπαν σχῆμα, τοῦ μὲν στέρνου [4] παραπλήσιον ὑπάρχει ξίφει· διὸ καὶ ξιφοειδὲς ἔνιοι προσαγορεύουσιν αὐτό. τινὲς δ' οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τὸν ἐπὶ τῷ πέρατι μόνον αὐτοῦ χόνδρον οὕτως ὀνομάζουσι. τῶν δὲ πλευρῶν οὐχ ἓν, οὐδ' ἁπλοῦν τὸ σχῆμα. μετὰ γὰρ τὴν πρὸς τοὺς σπονδύλους διάρθρωσιν ἐπὶ τὰ πρόσω τε ἅμα καὶ κάτω φερόμεναι, καὶ μέχρι πολλοῦ τοῦτο πάσχουσαι, πάλιν ἀνανεύουσιν ἄνω πρὸς τὸ στέρνον, [5] ἀθρόαν τινὰ ποιούμεναι καμπὴν, ὅθεν πὲρ ἤδη τὸ στέρνον αὐτῶν ἅπαν οὐκ ἔτ' ὀστοῦν ἐστὶν, ἀλλὰ χόνδρος. αἱ δ' ὑπόλοιποι πέντε, καλοῦν-

1. ἐπὶ πέρατι] Gal: ἐπὶ τῷ πέρατι. Ms. ut noster, ἐπὶ πέρατι.

2. τοῦ κατὰ τὸ πέρας ἐπικειμένου] Gal. & Ms. τὸ κατὰ τὸ πέρας ὑποκείμενον. recte noster casu obliquo: præcesserat enim his verbis ἰδίων μορίων χονδρωδεστέρων; nec erat necesse, ut mutaretur.

3. καὶ ῥάχεως] Gal. & Ms. καὶ τῆς ῥάχεως. sine dubio rectius.

4. παρα-

DE COCCYGE, ID EST, CUCULO OSSE.

Ad imum ſacri oſſis alterum os eſt, quod coccyx nominatur, quod ex tribus propriis particulis eſt conflatum. Sunt tamen magis cartilaginoſæ, ac præſertim in extremo, quam os ſacrum ſit.

DE OSSIBUS THORACIS.

Os pectoris, coſtæ & vertebræ ſpinæ dorſi, oſſa thoracis ſunt. Coſtæ ab utroque latere duodecim ſunt, ſicut etiam vertebræ: ſingulæ enim ſingulis articulantur. Oſſa vero pectoris per ſynarthroſin inter ſe copulantur: eaque ſeptem ſunt numero, quot etiam coſtæ, quæ cum eo articulantur. Imo pectoris oſſi triangula cartilago adnaſcitur; tota vero oſſis pectoris figura enſi eſt ſimilis: quamobrem xiphoides a nonnullis appellatur; quidam vero non totum, ſed eam tantum cartilaginem, quæ in imo ejus eſt, ita nominant. Coſtarum non una ſimplexque figura eſt: nam ubi vertebris articulatæ ſunt, in anteriora & inferiora pariter feruntur, atque ita multum progreſſæ, ad os pectoris protinus verſæ recurrunt: quamobrem quicquid cum pectoris oſſe committitur, non os eſt, ſed cartilago. Quinque autem reliquæ coſtæ notæ

4. παραπλήσιον ὑπάρχει ξίφει] Gal. & Ms. ξίφει παραπλήσιον ὑπάρχει.

5. ἀθρόαν τινὰ ποιούμεναι καμπὴν] Gal. ἀθρόην τινὰ ποιούμεναι καμπὴν. Hæc omnia, ex librarii oſcitantia, usque ad ſequens ϛέρνον, deſunt in Ms. In margine tantum inter ϛέρνον & αὐτῶν inſerendum adſcribitur ὅπερ.

1. ϛυμ-

λοῦνται μὲν νόθαι· [1] συμφύονται δὲ τῷ γε διαφράγματι καὶ ἀλλήλαις, εἰς ἀκριβῆ τελευτῶσαι χόνδρον· ἡ δ' ὑστάτη μόνη κεχώρισται κατὰ τὸ πέρας αὐτῶν, καὶ ὄντως ἐστὶ νόθη. τὸ μῆκος δὲ οὔτε ταύταις, οὔτε ταῖς ἄλλαις πλευραῖς ἴσον ἁπάσαις ἐστὶν, ἀλλ' αἱ μὲν ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν βραχύτεραι τυγχάνουσιν οὖσαι, μακρότεραι δὲ αἱ μέσαι.

ΠΕΡΙ ΩΜΟΠΛΑΤΩΝ.

[2] ΟΙ ὠμοπλάται, κεῖνται μὲν ὄπισθεν τοῦ θώρακος, [3] ἐκφύονται δὲ διὰ τῶν μυῶν τῷ τε κατ' ἰνίον ὀστῷ τῆς κεφαλῆς, καὶ τῇ τῆς ῥάχεως ἀκάνθῃ, καὶ ταῖς τοῦ θώρακος πλευραῖς, καὶ τῷ προτεταγμένῳ τοῦ λάρυγγος ὀστῷ· ἀπὸ δὲ τῆς βάσεως ἀρχομένη τῆς ῥάχεως ταπεινὴ, κατὰ μικρὸν προσαυξάνεται μέχρι τῶν κατὰ τὸ ἀκρώμιον ἀνιοῦσα χωρίων. συναρθροῦται δ' αὐτῇ κατὰ τοῦτο ἡ κλείς. καί τινες μὲν τῶν ἀνατομικῶν αὐτὴν [4] τὴν σύνταξιν, ὀνομάζουσιν ἀκρώμιον· ἔνιοι δὲ τρίτον ἕτερον παρ' ἀμφότερα τὰ συζευγνύμενα φασὶν ὀστοῦν ὑπάρχειν [5] ἐν ἀνθρώποις μόνον εὑρισκόμενον, ὃ κατακλεῖδά τε καὶ ἀκρώμιον προσαγορεύουσιν. ὑπὸ δὲ τοῦτο τὸ χωρίον ἀπόφυσίς τις [6] ὑπόκειται τῆς ὠμοπλάτης, [7] ἣ ὀνομάζεται αὐχὴν ὠμοπλάτης, [8] ᾧ κατὰ πέρας εἰς κο-

1. συμφύονται δὲ τῷ γε διαφράγματι] Gal. pro γε habet δὲ, Ms. vero τε.

2. οἱ ὠμοπλάται] Gal. & Ms. αἱ ὠμοπλάται. & ita Rufus Ephes. & Theophil. Pollux tamen genere masculino bis; sed alter locus suspectus est II. 136. his verbis μετάφρενον δὲ, τὸ ὑπὸ τοὺς ὠμοπλάτας μέσον νώτου. Vid. Not. auctor noster etiam infra paulo utitur feminino.

3. ἐκφύονται δὲ διὰ τῶν μυῶν] Gal. & Ms. συνφύονται δὲ διὰ μυῶν. recte. noster forte ἐμφύονται scripserat pro συμφύονται.

4. τὴν σύνταξιν, ὀνομάζουσιν ἀκρώμιον] Gal. & Ms. τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὀνομάζουσιν ἀκρώμιον ἁρμονίαν. Quantum capere possum loci sententiam, melius noster: significat enim σύνταξιν

nothæ appellantur: eæ cum ſepto transverſo atque inter ſe connatæ, in exquiſitam cartilaginem deſinunt; poſtrema ab aliis tantum in imo diſtinguitur, & revera eſt ſpuria. Longitudo vero neque his neque aliis coſtis eſt eadem; ſed ſupernæ atque infernæ breviores ſunt, mediæ longiores.

DE OSSIBUS SCAPULARUM.

Scapulæ poſt thoracem ſunt ſitæ. Eæ cum oſſe occipitis, & ſpinæ apice, & thoracis coſtis, & eo oſſe, quod ante laryngem eſt, per muſculos copulantur; os vero ſcapulæ, a ſpina initium ducens, humile eſt paulatimque augeſcit, donec ad acromii locum pervenerit, ibique cum jugulo connectitur: hanc compagem nonnulli Anatomici acromion vocant. Alii præter hæc ambo, quæ conjunguntur, ajunt aliud tertium os eſſe, quod in hominibus tantum inveniatur, quod catacliða & acromion appellant. Ea vero parte ſcapularum oſſi proceſſus quidam ſubeſt, quem ſcapulæ cervicem vocant, isque, in

ταξιν hanc vocari ἀκρώμιον, ab aliquibus; ab aliis vocem hanc uſurpatam ad denotandam κατακλεῖδα, ſeu ἀκρώμιον, partem ſcil. ipſius ſcapulæ, ita nominatam. Quare non video, quomodo locum hic habere poſſit ἁρμονίαν.

5. ἐν ἀνθρώποις μόνον εὑρισκόμενον] Gal. & Ms. ἐν ἀνθρώποις μόνοις εὑρισκόμενον.

6. ὑπόκειται τῆς ὠμοπλάτης] Gal. & Ms. ὑποκεῖται τῇ ὠμοπλάτῃ. male. Quomodo enim pars oſſis ſibi ſubjici poteſt? *Infra illud ἀκρώμιον*, ſeu *infra hunc locum, quidam proceſſus ſcapulæ ſubjacet, qui cervix ſcapulæ nominatur.* Sic reddidi locum hunc, quoniam male interpretes verterunt. Scapulæ, in iis verbis, *quidam proceſſus ſcapulæ*, eſt ſecundi, non tertii caſus.

7. ἣ ὀνομάζεται αὐχὴν ὠμοπλάτης] Gal. & Ms. ὀνομάζεται δὲ αὐχὴν ὠμοπλάτης. Utrumque bene.

8. ᾧ κατὰ πέρας] Gal. & Ms. ὠ κατὰ τὸ πέρας. melius.

 1. ἔςι

κοτύλην τινὰ τελευτῶντι τοῦ βραχίονος ἡ κεφαλὴ διαρθροῦται. [1] ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἔσωθεν ἀπόφυσις ὀξεῖα καὶ σμικρά· καλοῦσι δ' αὐτὴν, οἱ μὲν ἀγκυροειδῆ, οἱ δὲ κορακοειδῆ, διότι τὸ πέρας αὐτῆς ἐκτὸς ἐπινένευκεν ὥσπερ κορώνη.

ΠΕΡΙ ΚΛΕΙΔΩΝ.

ΤΟΥ στέρνου τῷ ἄνω πέρατι τῶν κλειδῶν ἑκατέρα διαρθροῦται, σηραγγώδης τε οὖσα καὶ ἀνώμαλος τό, τε σχῆμα καὶ τὸ πάχος.

ΠΕΡΙ ΧΕΙΡΟΣ ΚΑΙ ΒΡΑΧΙΟΝΟΣ.

[2] ΕΙΣ τρία τὰ μέγιστα τεμνομένης τῆς χειρὸς, τὸ μὲν βραχίων, τὸ δὲ πῆχυς, τὸ δὲ ἄκρα χειρῶν ὀνομάζεται. τὸ μὲν οὖν τοῦ βραχίονος ὀστοῦν ἁπάντων μέγιστον ὑπάρχει πλὴν τοῦ μηροῦ· [3] διαρθροῦται δὲ καὶ ἄμφω τὰ πέρατα· [4] κατὰ μὲν δὴ τῶν ὤμων [5] ἀπόφυσιν ἔχει κεφαλῆς εὐμεγέθους ἐπ' αὐχένι σμικρῷ· [6] καί τις ἐν αὐτῇ κοιλότης ἐστὶν ὥσπερ τὸ μὴ πλατεῖα κατὰ τὰ πρόσω μέρη, διαιροῦσα τὴν ὅλην κεφαλὴν εἰς δύο μοίρας ὁμοίας κονδύλοις. [7] τὸ κάτω δὲ πέρας εἰς κονδύλους ἀνίσους τελευτᾷ· καὶ πρὸς μὲν τὸν ἔξωθεν αὐτῶν ἡ τῆς κερκίδος κεφαλὴ διαρθροῦται. πρὸς δὲ τὸν ἔνδον οὐδὲν ὅλως ὀστοῦν συντέτακται. περιφερὴς δὲ ἐστιν ὁ βραχίων, οὗ

1. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἔσωθεν ἀπόφυσις] Gal. & Ms. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ταύτῃ ἔσωθεν ἀπόφυσις. sine dubio melius.

2. εἰς τρία τὰ μέγιστα &c. usque ad τὸ μὲν ἓν βραχιόνος.] in Gal. & Ms. desunt.

3. διαρθροῦται κατ' ἄμφω τὰ πέρατα] Gal. & Ms. διαρθροῦται κατ' ἄμφω τὰ πέρατα, ἄνω καὶ κάτω; ita etiam Rasarius legisse videtur.

4. κατὰ μὲν δὴ τῶν ὤμων] Gal. & Ms. κατὰ μὲν δὴ τὸν ὦμον. Sic etiam Rasarius scriptum invenit; & ita legendum omnino.

5. ἀπόφυσιν ἔχει κεφαλῆς εὐμεγέθους] Gal. & Ms. ἐπίφυσιν ἔχει κεφαλῆς.

in extremo in acetabulum deſinens, cum humeri capite articulatur. Eſt etiam huic oſſi alter exiguus acutusque in parte interiore proceſſus, qui quoniam anchoræ ſimilitudinem refert, ideo a nonnullis ancyroides nuncupatur; ab aliis vero coracoides, quia extrema ejus pars, ut corniculæ roſtrum, exterius vergit.

DE JUGULIS.

Jugula ab utraque parte ſuperne pectoralis oſſis extremitati articulantur; eaque fiſtuloſa ſunt, & figura craſſitudine inæquali.

DE MANU ET BRACHIO.

Manus in tres maximas partes dividitur, in brachium, cubitum, & eam quæ extrema manus appellatur; ergo brachii os, excepto femore, eſt omnium maximum, eſtque utrinque ſupra infraque articulatum. Nam ad humerum habet caput grandiusculum, parvæ cervici adnatum. In eo juxta partem anteriorem ſinus quidem eſt, cuidam quaſi latæ ſciſſuræ ſimilis, qui totum caput in duo quaſi tubercula bipartito dividit. Pars inferior in tubercula inæqualia deſinit, quorum ei, quod extrinſecus eſt, radii capitulum articulatur: cum eo vero, quod interna in parte eſt, nullum os penitus committitur. Rotundum autem brachium eſt, non rectum tamen

φαλῆς εὐμεγέθους. male, ſecundum definitiones harum duarum dictionum ſupra traditas: nam ibi ἀπόφυσις definitur, ἡ τȣ̃ πάντος ὀςȣ̃ μέρος; verum ἐπίφυσις ἡ ἑτέρȣ πρὸς ἕτερον ἕνωσις, quæ nullo modo dici poteſt de proceſſu ſuperiore, ſeu capite humeri.

6. καί τις ἐν αὐτῇ κοιλότης ἐςὶν] Gal. καί τις ἐν αὐτῷ. mendoſe. Ms. ut hic, καί τις ἐν αὐτῇ.

7. τὸ κάτω δὲ πέρας] Gal. & Ms. τὸ κάτωθεν δὲ πέρας.

[1] οὐ μὴν εὐθὺς καὶ ὅμοιος πάντη· κυρτὸς μὴν γὰρ εἴς τε τὸ πρόσω καὶ τὸ ἔξω, [2] σιμὸς δὲ ἔνδοθέν τε καὶ ὄπισθέν ἐστι.

ΠΕΡΙ ΠΗΧΕΩΣ.

[3] ΠΗΧΥΣ μὲν καλεῖται καὶ [4] ὅλον τὸ κῶλον τὸ μεταξὺ βραχίονος καὶ καρποῦ. [5] καλεῖται δὲ καὶ ἕτερον ὀστοῦν τῶν ἐν αὐτῷ τὸ μεῖζον, ὅπερ ὑποτέτακται θατέρῳ, τῇ κερκίδι προσαγορευομένῃ. αὕτη μὲν οὖν κατὰ τὸ πέρας αὐτῆς τὸ ἄνω, περιλαμβάνει τὸν ἔξω τοῦ βραχίονος κόνδυλον ἐπιπολαίῳ κοιλότητι. καὶ ἔστι τῆς διαρθρώσεως ταύτης ἔργον, ἐπὶ τὸ πρηνές τε καὶ ὕπτιον ὅλην τὴν χεῖρα περιάγειν. [6] ὁ δὲ πῆχυς ἀποφύσεις ἔχει δυοῖν κορωνῶν, [7] ἐλάττονος μὲν τοῦ προσθίου, μείζονος δὲ θατέρου. κοιλότητα δ᾽ αὗται [8] περιλαμβάνουσι τοῦ πήχεως σιγμοειδῆ, καθ᾽ ἧς ἐπιβέβηκεν [9] ἡ τροχιλώδης περιφέρεια τοῦ βραχίονος, ἡ μεταξὺ τῶν κονδύλων αὐτοῦ. καὶ ἔστι ταύτης τῆς διαρθρώσεως ἔργον, [10] ἐκτείνειν τε καὶ κάμπτειν ὅλην τὴν χεῖρα. συνδεῖται δὲ καθ᾽ ἑκάτερον τῶν περάτων ὁ πῆχυς τῇ κερκίδι [11] συνδέσμοις ἰσχυροῖς· [12] τοὺν μέσῳ δὲ πᾶν ἀπ᾽ ἀλλήλων διεστήκασιν. ἔχει δὲ ἐπίφυσιν ἑκάτερον αὐτῶν κατὰ τὰ πρὸς τῷ καρπῷ μέρη, κυρτὴν μὲν ἔξωθεν, [13] ἔνδοθεν δὲ κοίλην. πῆχυς μὲν κατὰ τὸν μικρὸν

1. οὐ μὴν εὐθὺς καὶ ὅμοιος πάντη.] Gal. & Ms. οὐ μὴν εὐθὺς οὐδ᾽ ὅμοιος πάντη. utrumque recte.

2. σιμὸς δὲ ἔνδοθέν τε καὶ ὄπισθέν ἐστι] Gal. & Ms. σιμὸς δὲ ὄπισθέν τε καὶ ἔνδον ἐστί.

3. πῆχυς μὲν καλεῖται] Gal. & Ms. πῆχυς καλεῖται μέν.

4. καὶ ὅλον τὸ κῶλον τὸ μεταξὺ βραχίονος καὶ καρποῦ] Gal. καὶ ὅλον τὸ μεταξὺ βραχίονος καὶ καρποῦ. noster melius, cum quo consentit Ms. τὸ κῶλον Rasarius non videtur invenisse in suo exemplari.

5. καλεῖται δὲ καὶ τὸ ἕτερον ὀστοῦν] Hic πῆχυς subauditur, quod positum erat ab initio. Charterius hæc non recte videtur intellexisse.

6. ὁ δὲ πῆχυς ἀποφύσεις ἔχει] Gal. & Ms. ὁ δὲ πῆχυς δύο ἀποφύσεις ἔχει. Rasa-

tamen, & undique ſimile, ſed in anteriore exterioreque parte gibbum; poſteriore vero & interna, ſimum.

DE CUBITO.

Id totum, quod inter brachium & carpum ſitum eſt, ejusdemque etiam partis os majus, cubitus appellatur; isque alteri ſubeſt oſſi, quod radium nominant: hujus autem extrema pars ſuperior leniter cava exterius brachii tuberculum complectitur. Hujus autem articulationis id munus eſt, ut totam manum modo in pronum, modo in ſupinum adducat. Cubitus duarum coronarum proceſſus habet, quorum anterior eſt minor, alter major; & ab iis cubiti ſinus ſigma literæ ſimilis circumdatur: in hunc ſinum orbita brachii, quæ trochleæ ſimilis inter ejus tubercula eſt poſita, inſeritur. Hujus articulationis officium eſt, ut totam manum extendat & incurvet. Cubitus vero infra ſupraque validis copulis radio alligatur; media inter ſe omnino dehiſcunt. Uterque ipſorum habet appendicem juxta brachialis partes, in parte exteriore gibbam, interiore vero cavam. Cubitus, minimo digito,

Raſarius non videtur inveniſſe δύο.

7. ἐλάττονος μὲν τȣ̃ προσθεί;] Gal. & Ms. ἐλάττονος μὲν τȣ̃ πρόσω.

8. κοιλότητα δ᾽ αὐταὶ περιλαμβάνȣσι τοῦ πήχεως σιγμοειδῆ] Gal. & Ms. τὴν κοιλότητα δ᾽ αὗται περιλαμβάνȣσι τοῦ πήχεως τὴν σιγματοειδῆ. lectio prioris partis magis arridet.

9. ἡ τροχιλώδης περιφέρεια] Gal. ut hic Ms. ἡ τρωχιλώδης. male ω pro ο in prima ſyllaba. Riolan. Comment. de Oſſibus p. 868. τροχηλώδης. De his varietatibus vid. Poll. I. 94. Not. 32. Gal. VII. de uſu part. ſemper τροχηλία.

10. ἐκτείνειν τε καὶ κάμπειν] Gal. & Ms. ἐκτείνειν τε καὶ κάμπτειν. recte.

11. συνδέσμοις ἰσχυροῖς] Gal. & Ms. συνδέσμοις ἰσχυροῖς ἴσως.

12. τοὺν μέσῳ δὲ πᾶν] Gal. & Ms. τοὺν μέσῳ δὲ πάντῃ. Sic Raſarius etiam legiſſe videtur: tamen magis probo lectionem noſtram.

13. ἔνδοθεν δε κοίλην] Gal. & Ms. ἔσωθεν δὲ κοίλην.

μικρὸν δάκτυλον, κερκὶς δὲ κατὰ τὸν μέγιστον. ἐμβαίνει δὲ τῇ κοιλότητι ταύτῃ, [1] καὶ ἀρθροῦται πρὸς αὐτὴν ὁ καρπός. ἐκ περιττοῦ δὲ [2] τῷ πήχει καὶ ἡ καλουμένη στυλοειδὴς ἀπόφυσίς ἐστι, διαρθρουμένη καὶ αὐτὴ πρὸς τὸν καρπόν. ἀλλὰ ταύτης μὲν ἔργον [3] αἱ εἰς τὰ πλάγια περιφοραὶ τοῦ καρποῦ· τῆς δ᾽ ἑτέρας αἱ κατ᾽ εὐθὺ, καθ᾽ ἃς ἐκτείνομέν τε καὶ κάμπτομεν ἄκραν τὴν χεῖρα.

ΠΕΡΙ ΚΑΡΠΟΥ.

ΟΚΤΩ συντίθησιν ὀστᾶ τὸν καρπὸν, ἐπὶ δύο στίχους συγκείμενα, σκληρὰ πάντα, καὶ μικρὰ, καὶ ἀμύελα, καὶ πολυειδῆ τὸ σχῆμα. ἡ μὲν οὖν ἄνωθεν μοῖρα τοῦ καρποῦ, [4] τριῶν ὀστῶν οὖσα, περιφερής πως γιγνομένη, διαρθροῦται πρὸς πῆχύν τε καὶ κερκίδα· [5] ἡ δὲ κάτωθεν μοῖρα, τοῖς τέσσαρσι μὲν ἑαυτῆς ὀστοῖς συνήρθρωται τῷ μετακαρπίῳ· τὸ πέμπτον δ᾽ ἐποχούμενον ἔχει τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις τοῦ καρποῦ, [6] καθ᾽ ὃ μάλιστα ἐστιν ἡ στυλοειδὴς τοῦ πήχεος ἀπόφυσις.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΚΑΡΠΙΟΥ ΚΑΙ ΔΑΚΤΥΛΩΝ.

ΤΟ μεταξὺ καρποῦ τε καὶ δακτύλων, μετακάρπιον ὀνομάζεται, [7] συναρθρούμενον [μὲν πρὸς τὸν καρπόν· διαρθρούμενον δὲ] πρὸς τὰς πρώτας τῶν δακτύλων φάλαγγας· οὕτω

1. καὶ ἀρθροῦται πρὸς αὐτὴν ὁ καρπός.] Gal. & Ms. καὶ διαρθροῦται ὁ καρπός. omnino melius.

2. τῷ πήχει καὶ ἡ καλουμένη στυλοειδὴς ἀπόφυσίς ἐστι, Gal. & Ms. τῷ πήχει ὑπάρχει καὶ ἡ καλουμένη σ. α.

3. αἱ εἰς τὰ πλάγια περιφοραὶ] Gal. & Ms. ἡ εἰς τὰ πλάγια περιφορὰ.

4. τριῶν ὀστῶν οὖσα] Gal. ἐκ τριῶν ὀστῶν οὖσα. Ms. ἐκ τριῶν ὄντων ὀστῶν οὖσα, forte mendose ὄντων pro ὄντως.

5. ἡ δὲ κάτωθεν μοῖρα] Gal. & Ms.

ἡ

to, radius pollici respondet: brachiale namque in ejusmodi sinum sese insinuat & articulatur. Inest etiam cubito ex abundantia quadam processus, quæ a columnæ similitudine styloides nominatur, qui brachiali itidem articulatur. Hujus munus est, brachiale in latera perducere; alterius in rectum: cujus opera summam manum extendimus atque inflectimus.

DE BRACHIALI.

Brachiale ex octo ossibus, duplici ordine distinctis, constat; ea vero dura parvaque sunt, nec medullosa multiplicisque figuræ. Pars brachialis superior ex tribus ossibus est constructa: quæ in rotundam quasi formam redacta, cum cubito radioque articulatur; pars vero inferior quatuor suis ossibus metacarpio articulatur. Quintum denique iis brachialiis partibus insidet, quæ ad processum styloidem cubiti potissimum sunt sitæ.

DE METACARPIO ET DIGITIS.

Inter digitos & brachiale ossa interjecta metacarpii vocabulo gaudent: metacarpion vero primæ digitorum phalangi (sic enim ossa digitorum nominantur, aliique scuticulas vocant)

ἡ δὲ κάτωθεν μοῖρα τοῦ καρποῦ. noster omisit τοῦ καρποῦ, ut solet; quoniam in membro superiore præcesserat.

6. καθ' ὃ μάλιστα] Gal. & Ms. καθ' ἃ μάλιστα. bene; propter antecedentem μέρη.

7. συναρθρούμενον πρὸς τὰς πρώτας τῶν δακτύλων φάλαγγας] Gal. & Ms. συναρθρούμενον [μὲν πρὸς τὸν καρπόν· διαρθρούμενον δὲ] πρὸς τὰς πρώτας τῶν δακτύλων φάλαγγας. Hanc lectionem

οὕτω γὰρ καλεῖται τὰ τῶν δακτύλων ὀστᾶ. ἔνιοι δὲ σκυταλίδας ὀνομάζουσιν αὐτά· μόνου τοῦ μεγάλου δακτύλου τῆς πρώτης φάλαγγος [1] αὐτῷ τῷ καρπῷ διαρθρουμένης ἐκ πλαγίων· ὥσθ' ἕκαστον τῶν δακτύλων ἐκ τριῶν ὀστῶν συγκεῖσθαι, τῆς προτέρας ἀεὶ φάλαγγος ἐπιβαινούσης κοιλότητι [2] κατὰ ἀρχὴν τῆς ἑπομένης τεταγμένῃ. εὔλογον γὰρ καὶ [3] τὸν μέγαν ἐκ τριῶν ὀστῶν συγκεῖσθαι λέγειν, [4] καὶ μὴ προσνέμειν τὴν πρώτην αὐτοῦ τῷ μετακαρπίῳ φάλαγγα, κατ' ἄμφω γε τὰ μέρη διηρθρωμένην, ὃ τοῖς μὲν πρώτοις τῶν δακτύλων ὀστοῖς συμβέβηκεν, οὐ μὴν τοῖς τοῦ μετακαρπίου· πεντεκαίδεκα τὰ τῶν πέντε δακτύλων ὀστᾶ· ὅσοι δὲ τὸ τρίτον ὀστοῦν τοῦ μεγάλου δακτύλου τῷ μετακαρπίῳ προσνέμουσι, τεσσαρεσκαίδεκα μὲν εἶναί φασι τὰ τῶν δακτύλων, πέντε δὲ τὰ τοῦ μετακαρπίου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ.

[5] ΤΑΙΣ ἐκ τῶν πλαγίων ἀποφύσεσι ταῖς ὀρθίαις τε καὶ μεγάλαις τοῦ πλατέος ὀστοῦ συντέτακταί τινα δύο, μηδὲν ἐφ' ὅλων ἑαυτῶν ὄνομα κείμενον ἔχοντα. τὰ μὲν γὰρ ἄνωθεν αὐτῶν μέρη τὰ πλατέα, λαγόνων ὀστᾶ καλεῖται· τὰ δὲ μετὰ τὴν ἐπίβασιν ἔξωθέν τε καὶ κάτωθεν, ἰσχίων ὀστᾶ·

τὰ

nem confirmat Gal. ipse IV. 324. his verbis: τέτταρας γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει θεάσῃ κοιλότητας, ἐξῆς ἀλλήλων μικρὰς, αἳ συναρθροῦνται τοῖς ὀστοῖς τοῦ μετακαρπίου. scil. in inferiore parte τοῦ καρποῦ cernuntur hæ quatuor cavitates. Posterior pars confirmatur ibidem his verbis: ταυτὶ μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἀλλήλων διεστῶσιν ὀργάνοις τοῖς δακτύλοις, ἔμελλε διαρθρώσασθαι. Quamobrem quæ uncis inclusi, non dubitavi in contextum reponere.

1. αὐτῷ τῷ καρπῷ διαρθρουμένης] Gal. & Ms. αὐτῷ τῷ μετακαρπίῳ διαρθρουμένης. male: sic enim ipse Gal. IV. 326. ἐπεὶ τοίνυν ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ μάλις' ἐχρῆν τετάχθαι τὸν μέγαν δάκτυλον, τὴν πρώτην αὐτοῦ φάλαγγα τῷ πλησιάζοντι τοῦ καρποῦ διήρθρωσεν ὀστῷ. Vid. etiam Riolan. Comment.

de

cant) adnectitur, & coalescit. Pollicis solum primum internodium a lateribus brachiali est articulatum: quare singuli digiti ex tribus ossibus sunt conflati, priore semper internodio in sinum subsequentis subeunte. Estque consentaneum, ut pollicem quoque ex tribus constrictum esse ossibus asseramus: primumque ejus internodium cum metacarpio non esse numerandum, quum ab utraque parte articuletur. Quod primis digitorum ossibus accidit; ossibus vero metacarpii non item. Quinque autem digitorum ossa sunt quindecim. At qui tertium pollicis os metacarpio adscribunt, digitorum ossa quatuordecim esse volunt; metacarpium vero ex quinque constare.

DE OSSIBUS NOMINE VACANTIBUS.

Rectis ab utroque latere magnisque lati ossis processibus duo quædam ossa adjacent, quibus integris nullum est nomen impositum: superiores eorum amplæ partes, ilium ossa; exteriores vero post femoris ingressum, inferioresque coxendicum;

de ossibus p. 875. & infra hic: *καὶ μὴ προσνέμειν τὴν πρώτην αὐτȣ̃ τῷ μετακαρπίῳ φάλαγγα*, &c.

2. *κατὰ ἀρχὴν τῆς ἑπομένης*] Gal. *κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑπομένης*. Ms. *κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐποχούμενης*, virgula trajecta in *χου*. Bene tamen ferri potest: Sic enim Theophl. Biblioth. Græc. Tom. XII. p. 791. *τὸ μὲν χὰρ ὀχεῖ, τὸ δὲ ὀχεῖται*. In Edit. Morel. desunt, *τὸ δε ὀχεῖται*. Vid. Gal. IV. 297.

3. *τὸν μέγαν ἐκ τριῶν ὀςῶν συγκεῖσθαι*] Gal. & Ms. *τὸν μέγαν δάκτυλον ἐκ τριῶν ὀςῶν συγκεῖσθαι*. Consulto forte omisit noster *δάκτυλον*; quoniam mentionem ejus fecerat in præcedentibus, his verbis: *μόνου τοῦ μεγάλȣ δακτύλου*.

4. *καὶ μὴ προσνέμειν τὴν πρώτην αὐτοῦ τῷ μετακαρπίῳ φάλαγγα*] Gal. & Ms. *καὶ μὴ προσνέμειν τῷ μετακαρπίῳ τὴν πρώτην αὐτοῦ φάλαγγα*.

5. *ταῖς ἐκ τῶν πλαγίων ἀποφύσεσι*] Gal. & Ms. *ταῖς ἀπὸ τῶν πλαγίων ἀποφύσεσι*.

1. *κυρ-*

τὰ δ' εἰς τὸ πρόσω μέρος ἐντεῦθεν ἀνατεινόμενα, λεπτὰ, καὶ διατετρημένα, καὶ συμφυόμενα κατὰ τὸ πέρας ἀλλήλοις, ἥβης ὀστᾶ. κοτύλη δ' ἐστὶν ἐν ἑκατέρῳ τῶν ἰσχίων εὐμεγέθης, ἰσχυροτάτῳ συνδέσμῳ συμπεφυκυῖα τῇ τοῦ μηροῦ κεφαλῇ.

ΠΕΡΙ ΜΗΡΟΥ.

ΤΟ κατὰ τὸ μηρὸν ὀστοῦν, μέγιστον μὲν ἁπάντων ἐστὶ τῶν κατὰ τὸ ζῶον· διαρθροῦται δ', ἄνω μὲν πρὸς ἰσχίον, κάτω δὲ πρὸς κνήμην. ἔστι δ' ὅλος ὁ μηρὸς τῷ σχήματι, [1] κυρτὸς μὲν ἐν τοῖς πρόσω καὶ ἔξω, [2] σιμὸς δὲ ἐν τοῖς ὀπίσω καὶ ἔνδον. ἀποφύσεις ἔχει δύο μικρὰς ὑποκάτω τοῦ αὐχένος, ἃς τροχαντῆρας ὀνομάζουσι· πολλῷ δὲ μείζονα τὴν ἔξωθεν, ᾗ γλουτὸς ὄνομα.

ΠΕΡΙ ΚΝΗΜΗΣ.

Η κνήμη, καλεῖται μὲν οὕτω καὶ [3] ὅλον τοῦ σκέλους τὸ μέσον, [4] ὅσον ἐστὶ γόνατός τε μεταξὺ καὶ ἀστραγάλου· καλεῖται δὲ καὶ τὸ μεῖζον ὀστοῦν ἐν αὐτῷ. [5] τέτακται δ' ἔσωθεν τοῦτο, καὶ πρὸς μόνον αὐτὸ διαρθροῦται ὁ μηρός. τὸ γὰρ ἔξωθεν ὀστοῦν, ἡ περόνη καλουμένη, [6] καὶ τῷ πάχει μὲν ἀποδεῖ τῆς κνήμης συχνῷ, καὶ τῷ μήκει δὲ [7] οὐκ ἐξικνεῖται πρὸς τὸ γόνυ. συναρθροῦται δὲ τῇ κνήμῃ [8] κατ' ἀμφότε-

ρα

1. κυρτὸς μὲν ἐν τοῖς πρόσω] Gal. & Ms. κυρτὸς μὲν ἐν τῷ πρόσῳ.

2. σιμὸς δὲ ἐν τοῖς ὀπίσω] Gal. & Ms. σιμὸς δὲ ἐν τῷ ὀπίσω.

3. ὅλον τοῦ σκέλους τὸ μέσον] Gal. & Ms. ὅλον τοῦ σκέλους τὸ μέρος. Utrumque bonum est: nam σκέλος dividitur in tres partes, quarum media, κνήμη.

4. ὅσον ἐστὶ γόνατός τε μεταξὺ καὶ ἀστραγάλου] Gal. & Ms. ὅσον ἐστὶ μεταξὺ τοῦ γόνατος καὶ ἀστραγάλου.

5. τέ-

dicum; quæ inde in anteriora protenduntur, tenuesque ſunt ac perforatæ, quæque inter ſe in extremo coaleſcunt, oſſa pubis nuncupantur. Utrique autem coxendici prægrande acetabulum ineſt, quod cum femoris capite nexu validiſſimo coaleſcit.

DE FEMORE.

Femoris os maximum eſt eorum omnium, quæ in animante ſunt: id vero ſupra coxendici; infra tibiæ articulatur. Totius autem femoris forma in parte anteriore exterioreque gibba; poſteriore vero & interiore ſima eſt. Duos proceſſus habet, quos trochanteras vocant, minorem ſub cervice; multo majorem vero exteriorem, quem γλȣτὸν, hoc eſt, *natem* appellant.

DE TIBIA.

Tibia vocatur tota pars cruris, quæ inter genu & talum intercedit: eodemque nomine os grandius ejusdem appellatur. Tibia autem exteriore in parte ſita eſt, eique tantummodo femur articulatur. Os quod extrinſecus eſt, ſura nominatur: quæ craſſitudine tibiæ mirum in modum cedit, nec ita protenditur, ut genu attingat, ſed infra ſupraque tibiæ per ſynarthroſin annectitur: media vero inter ſe penitus dehis-

5. τέτακται δ' ἔσωθεν] Sic. Gal. & Ms. Sed Raſarius videtur legiſſe ἔξωθεν. perperam.

6. καὶ τῷ πάχει μὲν ἀποδεῖ] Gal. & Ms. καὶ τῷ πάχει μὲν ἀπολείπται utrumque bene.

7. ȣκ ἐξικνεῖται πρὸς τὸ γόνυ] Gal. & Ms. ȣκ ἐξικνεῖται πρὸς τῷ γόνυι. In ſoluta oratione uſitatior γόνατι; forte noſtra eſt verior lectio.

8. κατ' ἀμφότερα πέρατα] Gal. & Ms. κατ' ἄμφω τὰ πέρατα.

ρα πέρατα. [1] τὸ δ' ἐν τῷ μέσῳ πᾶν ἀφεστήκασιν ἀλλήλων. ὅσον δὲ ἄσαρκόν τε καὶ λεπτὸν ἐν τοῖς πρόσω τῆς κνήμης ἐστὶν, ἀντικνήμιον ὀνομάζεται· [2] τὰ δὲ κάτωθεν αὐτοῦ πέρατα, κνήμης τε καὶ περόνης σφυρά· τὰ δὲ κυρτὰ πάλιν ἐνταῦθα παντελῶς ἄσαρκα, καὶ τῶν ἄλλων ἐκκείμενα, καλοῦσιν ἀστραγάλους οἱ πολλοὶ, τοῦ παντὸς ἁμαρτάνοντες· ὁ γὰρ ἀστράγαλος ὑπὸ τούτων ἑκατέρωθεν περιλαμβάνεται σκεπόμενος πανταχόθεν, ὥστε οὐκ ἂν ἅψαι αὐτοῦ. πέρατα δ' ἐστὶ ταῦτα τῶν κνήμης τε καὶ περόνης ἀποφύσεων, κυρτὰ μὲν ἔξωθεν, ὥσπερ καὶ φαίνεται, [3] κοῖλα δ' ἔνδοθεν.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΓΟΝΑΤΙΔΟΣ.

[4] ΚΑΤΑ τῆς μηροῦ καὶ κνήμης διαρθρώσεως ἔξωθεν ὀστοῦν χονδρῶδες ἐπίκειται, περιφερὲς τῷ σχήματι, τὰ κυρτὰ μὲν, καὶ οἷον κονδυλώδη τῶν ὑποκειμένων ὀστῶν περιλαμβάνον ἐπιτηδείαις κοιλότησιν· ἐξοχῇ δέ τινι βραχείᾳ [5] τὴν μηροῦ τε καὶ κνήμης εὐρυχωρίαν καταλαμβάνον. ὀνομάζουσι δὲ τὸ ὀστοῦν τοῦτο, τινὲς μὲν ἐπιγονατίδα, τινὲς δὲ μύλην.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΔΑ ΟΣΤΩΝ.

[6] ΑΠΟ τῶν ὀλίγον ἔμπροσθεν εἰρημένων ἀποφύσεων ἐπὶ τοῖς κάτω πέρασι κνήμης τε καὶ περόνης ὁ ἀστράγαλος περιλαμ-

1. τὸ δ' ἐν τῷ μέσῳ πᾶν] Gal. & Ms. τὰ δ' ἐν μέσῳ πάντῃ. recte.

2. τὰ δὲ κάτωθεν αὐτοῦ πέρατα, κνήμης τε καὶ περόνης] Gal. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν αὐτῶν πέρατα, τὰ κατὰ κνήμης καὶ περόνης. omnino vitiose. Ms. τὰ δ' ἑκατέρωθεν αὐτῶν πέρατα, τὰ κάτω κνήμης τε καὶ περόνης. Hoc ferri poteſt, ſpiritu in ἑκατέρωθεν mutato. Sed concinnius noſter, ſubaudito ad αὐτοῦ, κώλου, vel σκέλους; vel legend. forte αὐτῶν.

3. κοῖλα

hiſcunt. Quicquid autem tibiæ in parte anteriore tenue & carnis eſt expers, ocrea dicitur. Imæ ab utraque parte tibiæ & ſuræ partes maleolli dicuntur. Qui gibbi rurſus, & omnino carnis expertes, extra alia prominent; hos plerique talos vocant; ſed errant vehementer: nam talus ſub his utrinque continetur, & undequaque contigitur, ut ne eum tangere quidem poſſis. Porro malleoli ſunt extremæ partes tibiæ ſuræque proceſſuum, gibbæ quidem in parte exteriore, ut etiam patet, interiore cavæ.

DE PATELLA.

Ad tibiæ femorisque articulationem os cartilaginoſum rotundumque extrinſecus eſt, quod gibba & veluti tubercula ſubjectorum oſſium accommodatis ſinibus comprehendit: paulumque intumeſcens eam amplitudinem, quæ inter femur tibiamque eſt, complectitur. Hoc os, a nonnullis patella, a nonnullis vero mola nominatur.

DE OSSIBUS PEDIS.

Ab iis proceſſibus de quibus nuper dixi, qui in ima tibiæ ſuraque ſunt, talus comprehenditur. Ejus pars, quam τέτρωρον, hoc

3. κοῖλα δ' ἔνδοθεν] Gal. & Ms. κοῖλα δὲ ἔνδον.

4. κατὰ τῆς μηροῦ] Gal. & Ms. κατὰ τῆς τοῦ μηροῦ. melius.

5. τὴν μηροῦ τε καὶ κνήμης] Gal. & Ms. τὴν μεταξὺ μηροῦ τε καὶ κνήμης. melius.

6. ἀπὸ τῶν ὀλίγον] Gal. & Ms. ὑπὸ τῶν ὀλίγον. utrumque bene. Vid. Gal. V. 99. de his duabus præpoſitionibus.

I. εἰς

ριλαμβάνεται, τὸ τέτρωρον αὐτοῦ καλούμενον, ἄνω νενευκὸς ἔχων. ὑπόκειται δ' αὐτῷ τὸ μέγιστον ὀστοῦν τῶν ἐν ποδί. καλεῖται δὲ πτέρνα, τὰ μὲν περιφερῆ τοῦ ἀστραγάλου περιλαμβάνουσα, δύο δέ τινας ἐξοχὰς [1] εἰς ἐπιτηδείας ἐκείνου κοιλότητας ἐναρμόζουσα. τῶν πρόσω δ' αὐτῆς μερῶν, τὸ μὲν κατ' εὐθὺ τοῦ μεγάλου δακτύλου ὑποβέβληται τῇ κεφαλῇ τοῦ ἀστραγάλου, καὶ οὐδὲν ἑαυτῷ συνταττόμενον ὀστοῦν ἔχει· [2] τὸ δ' ὡς κατὰ μικρὸν δάκτυλον πέρας αὐτῆς, ὀστῷ τινὶ [3] συναρθροῦται κυβοειδεῖ προσαγορευομένῳ· [4] παρατέτακται δ' ἐκ τῶν ἐντὸς μερῶν τῷ σκαφοειδεῖ. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν κοῖλόν ἐστι, καθ' ἃ διαρθροῦται [5] πρὸς ἀστράγαλον· τὸ δὲ κυβοειδὲς τοῦτο κυρτόν. ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ὀστᾶ τρία μικρὰ, συναρθρούμενα τῷ κάτω πέρατι τοῦ σκαφοειδοῦς, οἷς καὶ αὐτοῖς ἔξωθεν συμπαρεκτείνεται τὸ κυβοειδές· καὶ μετὰ ταῦτα τὰ τέσσαρα, παύεται μὲν ὁ ταρσὸς τοῦ ποδὸς, ἄρχεται δὲ τὸ καλούμενον πεδίον ἐκ πέντε συγκείμενον ὀστῶν, οἷς ἐφεξῆς εἰσὶν οἱ δάκτυλοι τοῦ ποδός [6] ἐκ τριῶν ἅπαντες φαλάγγων ὁμοίως τοῖς κατὰ τὰς χεῖρας συγκείμενοι, [7] πλὴν τοῦ μεγάλου. μόνος γὰρ οὗτος ἐν αὐτοῖς ἐκ δυοῖν ὀστῶν ἐγένετο. ταῦτ' ἀρκεῖν μοι δοκεῖ περὶ ὀστῶν ἐπίστασθαι· [8] καὶ γὰρ εἴ τι κατ' ἄλλο μόριον ὀστοῦν μικρὸν εὑρίσκοιτο, [9] καθάπερ ἐν καρδίᾳ, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον, οὐκ ἀνάγκη νῦν λέγεσθαι.

ΠΕΡΙ

1. εἰς ἐπιτηδείας ἐκείνου κοιλότητας] Gal. & Ms. εἰς τὰς ἐπιτηδείας ἐκείνου κοιλότητας. utrumque bene.

2. τὸ δ' ὡς κατὰ μικρὸν δάκτυλον] Gal. & Ms. τὸ δ' αὖ κατὰ τὸν μικρὸν δ. utrumque ferri poteſt.

3. συναρθροῦται κυβοειδεῖ] Gal. & Ms. συναρθροῦται τῷ κυβοειδεῖ.

4. παρατέτακται δ' ἐκ τῶν ἐντὸς μερῶν] Gal. παρατέταται δὲ ἐκ τῶν ἐκτὸς μερῶν. utrumque recte Ms. παρατέκταται. vitioſe κ transpoſita. In reliquis conſentit cum Gal.

5. πρὸς ἀστράγαλον] Gal. & Ms. πρὸς τὸν ἀστράγαλον.

6. ἐκ τριῶν ἅπαντες] Gal. & Ms. ἐκ τριῶν δὲ ἅπαντες.

7. πλὴν τοῦ μεγάλου] Gal. & Ms.

πλὴν

hoc eſt, *quatrionem* vocant, ſurſum vergit. Huic ſubeſt os pedis maximum, quod calcem vocant: idque & rotundas partes a talo recipit, & geminas eminentias, quas habet, in ſinum ejus commode inſerit. Ex partibus ejus anterioribus, quæ e regione magni digiti ſita eſt, ipſius tali capiti ſubjacet, nec cum altero oſſe copulatur; ejus vero extremitas, quæ minimo digito reſpondet, cum eo oſſe, quod a teſſeræ ſimilitudine cyboides vocatur, per ſynarthroſin connectitur. Hoc autem poſitum eſt a parte exteriore juxta ſcaphoides; ſed hoc qua cum talo articulatur, cavum eſt; cyboides vero gibbum. Deinceps ſequuntur tria oſſa parva, quæ inferiori ſcaphoidis parti per ſynarthroſin junguntur: cum quibus etiam exteriore ex parte cyboides pariter exporrigitur. Poſt autem hæc quatuor oſſa, tarſus pedis finitur: atque inde incipit planta, quæ ex quinis oſſibus conſtruitur; quæ deinceps digiti pedis excipiunt, qui ſinguli ex tribus internodiis, non ſecus quam digiti manus, conſtant; pollice tamen excepto, qui ſolus inter eos ex duobus oſſibus eſt conflatus. Aque hæc quidem ſatis eſſe puto, quæ de oſſibus ſciantur: nam ſi quod oſſiculum alibi comperiatur, (ut in corde aut aliud hujus generis) minime neceſſe eſt, ut hoc loco a nobis exponatur.

DE

πλὴν τοῦ μεγάλȣ δακτύλȣ.

8. καὶ γὰρ εἴτι κατ' ἄλλο μόριον] Gal. εἰ δέ τι κατ' ἄλλο μόριον. ratio diverſitatis proficiſcitur ex eo, quod quædam Epitomator, ut ſolet, prætermiſit; nempe καὶ γὰρ ἡ τούτων σύνταξις σκελετός ἐστι. Ms. εἰ δέ τι κατ' ἄλλο τι μόριον.

9. καθάπερ ἐν καρδίᾳ, καὶ εἴτι τοιοῦτον ἕτερον, ȣ̓κ ἀνάγκη νῦν λέγεσθαι] Gal. καθάπερ ἐν καρδίᾳ τε καὶ λάρυγγι, καὶ ῥινὶ, καί τισι τῶν δακτύλων, τὰ σησαμοειδῆ καλȣ́μενα, καὶ εἴτι τοιοῦτο ἕτερον, οὐ ἀνάγκη νῦν λέγειν. Ms. pro τισι, habet τινι; & pro τοιοῦτο, τοιοῦτον; pro λέγειν, λέγεσθαι. In reliquis cum Gal. conſentit.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΕΙΛΗ ΜΥΩΝ.

[1] ΟΙ μὲν τῶν χειλῶν μύες, οἵπερ δὴ καὶ ἀκριβῶς ἀναμίγνυνται τῷ ταύτῃ δέρματι, τέσσαρές εἰσι τὸν ἀριθμόν. ἐκ μὲν τῶν ἄνωθεν μερῶν εἷς ἑκατέρωθεν, ἀπὸ τῶν μήλων καταφερόμενοι λοξοί· ἐκ δὲ τῶν κάτωθεν ἀπὸ τῆς γένυος ἄκρας, ἵνα πέρ ἐστι τὸ καλούμενον γένειον, εἷς κἀνταῦθα καθ᾽ ἑκάτερον μέρος, ὁ μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν, ὁ δ᾽ ἐκ τῶν ἀριστερῶν. εἰ μὲν δὴ ἀμφότεροι ταθεῖεν οἱ ἄνωθεν, ἀνασπᾶται τὸ ἄνω χεῖλος· εἰ δ᾽ ὁ ἕτερος μόνος, παρασπᾶται πρὸς ἐκεῖνο. οὕτω δὲ καὶ τῶν κάτωθεν, ἀμφοῖν μὲν ταθέντων, κατασπᾶται τὸ χεῖλος τὸ κάτω· θατέρου δὲ μόνον, παρασπᾶται. [2] καὶ τῶν μὲν ἐκτὸς ἰνῶν ἐκτεινομένων, ἐκτρέπεσθαι συμβαίνει τοῖς χείλεσιν· ἐντρέπεσθαι δὲ καὶ ὑποπτύσσεσθαι διὰ τῶν ἐντός· ὀκτὼ δὲ τὰς πάσας γίνεσθαι κινήσεις ὑπὸ τῶν τεττάρων μυῶν, λοξὰς μὲν τέτταρας, εὐθείας δ᾽ ἄλλας τοσαύτας.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΥΠΟ ΔΕΡΜΑΤΙ ΤΟΥ ΤΡΑΧΗΛΟΥ ΜΥΩΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΤΑΣ ΓΝΑΘΟΥΣ.

[3] ΟΠΩΣ δὲ ἐπὶ πλεῖστον διΐστασθαι οὐχ αὗται μόνον, ἀλλὰ καὶ σὺν αὐταῖς αἱ κατὰ τὰς γνάθους ἐπιτελοῖντο,

μυῶν

1. Οἱ μὲν τῶν χειλῶν μύες] Vid. Gal. IV. 579. & 525. & p. 90. &c. ad 95. nam in iis locis muſculis hisce adjungit μῦν δερματώδη, vel πλατυσμα μυῶδες, vel μῦν πλατὺν καὶ λεπτὸν, muſculum ſcil. Quadratum vel Latiſſimum colli; de quo pauca obſervabimus pagina ſequenti.

2. καὶ τῶν μὲν ἐκτὸς ἰνῶν ἐκτεινομένων] Gal. 579. ἀλλὰ καὶ τῶν μὲν

ἔξωθεν

DE MUSCULIS LABRORUM.

Muſculi labrorum, qui ipſi etiam cuti exquiſite permiſcentur, quatuor numero ſunt. Superne quidem utrimque à malis obliqui duo deferuntur; inferne autem a ſumma maxilla, qua eſt id, quod mentum vocant, totidem ſunt, ibique in utraque parte ſinguli collocati, alter a dextris, a ſiniſtris alter. Si enim ambo ſuperiores tendantur, labrum ſuperius ſurſum trahitur; ſi alter duntaxat verſum illum attrahitur. Eadem inferiorum eſt ratio: nam ſi ambo tendantur, labrum interius infra trahitur; ſi alter tantum, ad illum attrahitur. Jam vero ſi villi exteriores extendantur, fit ut labra invertantur, ab interioribus vero convertantur, & in rugam contrahantur: ex quo conficitur, ut ab his quatuor muſculis octo motus, quatuor obliqui, & recti totidem edantur.

DE MUSCULIS, SUB COLLI CUTE LATENTIBUS AC BUCCAS MOVENTIBUS.

Ut autem non ſolum labia plurimum diducerentur, ſed etiam motus buccarum perficerentur, latum tenuemque muſculum

ἔξωθεν ἰνῶν ἐκτεινομένων. quæ eodem recidunt: cætera ad ὀκτὼ δὲ τὰς &c. deſumta ſunt ex eodem loco; tamen Riolanus Anthropograph. V. 11. hanc obſervationem de fibris externis & internis, quas nondum viderat, adſcribit Oribaſio.

3. ὅπως δὲ ἐπὶ πλεῖϛον διΐϛασθαι οὐκ αὗται μόνον] Gal. 580. ὅπως δ' ἐπὶ πλεῖϛον διΐϛασθαι, οὐχ αὗται μόναι.

μῦν πλατὺν καὶ λεπτὸν [1] ἡ φύσις ἔξωθεν ἐπέτεινεν, ἕνα καθ' ἑκάτερον μέρος, εἴς τε τὰς γνάθους καὶ τὰ χείλη τελευτῶντας, ἠγνοημένους ἅπασι τοῖς ἀνατομικοῖς. [2] ἄρχονται δ' ὑπὸ τῷ κατὰ τὸν τράχηλον ἐν κύκλῳ δέρματι· κινοῦσι δὲ ἅμα τοῖς χείλεσι τὰς γνάθους, ἡσυχαζούσης τῆς κάτω γένυος. ἔνεστι δὲ τῷ βουληθέντι τοὺς ὀδόντας ἐπ' ἀλλήλων ἐρείσαντι, τῶν γνάθων ἑκατέραν ἕλκειν ἐπὶ τἀναντία πρὸς τὰ τοῦ τραχήλου πλάγια. [3] συμβήσεται γὰρ ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸ τὸ δέρμα τείνεσθαι, πρὸς ἀκρώμιον μάλιστα, καὶ ταύτῃ πέρας τῆς κλειδὸς, ἤδη δὲ καὶ πρὸς τὰ πλάγια τοῦ τραχήλου πάντα· καὶ τοῖς σπασθήσεσθαι δὲ μέλλουσιν οὗτοι πρῶτοι οἱ μύες ἐντείνονται, καὶ οἱ κυνικοὶ καλούμενοι σπασμοὶ τούτων μάλιστα πάθος εἰσίν. ὀνομαζέσθω δ' ὑφ' ἡμῶν σαφοῦς ἕνεκα διδασκαλίας μυῶδες πλάτυσμα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΡΙΝΟΣ ΜΥΩΝ.

[4] ΤΟΥΣ κινοῦντας τὰ τῆς ῥινὸς πτερύγια, σαφῶς ἀποφαί-

1. ἡ φύσις ἔξωθεν ἐπέτεινεν] Gal. ead. p. ἡ φύσις ἀπέτεινεν. magis arridet nostra scriptio, licet capiat hic Charterius ἀπὸ pro ὑπὸ; quæ aliquando idem significant, observante Gal. V. 99.

2. ἄρχονται δ' ὑπὸ τῷ &c.] plenior & accuratior hujus musculi descriptio habetur locc. citatt. præsertim p. 580. ubi a sterno & clavicula oriri dicitur his verbis: αἱ μὲν ἀπὸ στέρνου τε καὶ τῶν κλειδῶν ἑκατέρας, &c. ut recentiores describunt; sed usus ejus facit, præter motus memoratos labiorum & buccarum, ad sermonem & masticationem, Εἴς τε τὰς διαλέκτους, καὶ τὰς μασήσεις, ut Gal. loquitur loc. ult. laudat. Huic accedat locus insignior p. 94. his verbis: καὶ μέν γε καὶ τῷ τῆς γένυος ὀστῷ τὰ χείλη συμπέφυκεν ἀκριβῶς, ἔχοντά τινα καὶ τρίτην μίξιν οὐσίας ἐν ἑαυτοῖς σηραγγώδους ὥστε τὴν ὅλην φύσιν αὐτῶν, ἔκ τε τῆς τοιαύτης οὐσίας, καὶ τοῦ δέρματος, ἔκ τε τῶν περάτων τοῦ πλατέος μυὸς ἀλλήλοις τῶν τριῶν κραθέντων γεγονέναι. Tamen notandum, pro σηραγγώδους legi συραγγώδους in Ald. & Basil. Edit. Vid. Foesii Oeconom. v. σηραγγώδη.

3. συμβήσεται γὰρ ἐν τούτῳ &c.] Gal. p. 91. συμβήσεται γὰρ ἐν τούτῳ, καὶ αὐτὸ τὸ δέρμα τείνεσθαι, πρὸς τὸ ἀκρώμιον μὲν μάλιστα, καὶ τὸ ταύτῃ πέρας τῆς κλειδός. ἤδη δὲ καὶ πρὸς τὰ πλάγια τοῦ τραχήλου πάντα διοίγειν ἐφ' ἑκά-

culum natura foris produxit, & unum in utraque parte collocavit; qui quum in buccas labraque desinant, ab omnibus anatomicæ disciplinæ peritis sunt ignorati: initium enim sumunt a spina, quæ ad collum est sita, totique cuti, quæ circa collum est, in orbem subtenduntur. Ii musculi una cum labris quiescente maxilla inferiore buccas movent. Licet etiam ei, qui velit, dentes inter se committendo, ambas buccas in contrarias partes, ad latera colli distorquere: in quo eveniet, ut ipsa etiam cutis tendatur, & potissimum ad humeri caput, & extremum inibi claviculæ, denique ad omnia colli latera. Præterea qui convellendi sunt, in eis hi musculi primi omnium intenduntur, & convulsiones, quæ caninæ dicuntur, sunt horum præcipue musculorum affectiones. Hæc autem pars, clarioris doctrinæ causa, musculosa dilatatio a nobis appelletur.

DE NASI MUSCULIS.

Musculos, qui narium pinnas movent, tales natura esse, pro-

ἑκάτερον τὸ στόμα πεφύκασιν οἱ μύες οὗτοι: *siquidem in hoc contingit, cutem quoque ipsam ad acromion maxime, & extremum inibi claviculæ, distendi. Jam etiam utrique oris parti, ad omnia cervicis latera aperiundæ, hi musculi sunt accommodati* &c. Sic interpres. In nostro est nota distinctionis post πάντα, cæteris omissis, quasi ad præcedentia ἤδη δὲ καὶ &c. retulisset, non ad sequentia διοίγειν ἐφ' ἑκάτερον τὸ στόμα &c. Et certe primum oppositio particularum, μὲν, δὲ, id requirere videtur: deinde actio musculi, antea descripta, ἔνεστι δὲ τῷ βουληθέντι τοὺς ὀδόντας ἐπ' ἀλλήλων ἐρείσαντι τῶν γνάθων ἑκατέραν ἕλκειν ἐπὶ τἀναντία πρὸς τὰ τοῦ τραχήλου πλάγια. Postremo quomodo dici potest, *aperire os ad omnia cervicis latera?* Locus recte igitur distinctus sic vertendus est: *Siquidem in hoc continget, cutem quoque ipsam ad acromion quidem maxime, & extremum inibi claviculæ, jam vero etiam ad omnia cervicis latera distendi. Hi musculi ab utroque latere accommodati sunt, ut os aperiant*, &c.

4. τοὺς κινοῦντας τὰ τῆς ῥινὸς πτερύγια]

φαίνεσθαι χρὴ μῦς εἶναι τοιούτους τὴν φύσιν, οἷόν περ καὶ τὸν πλατὺν μῦν, ὃν ἡμεῖς εὕρομεν. ὑπόκεινται γὰρ κἀνθάδε τῷ δέρματι συμφυεῖς ἶνες, ὑφ᾽ ὧν κινεῖται· μικροὶ δ᾽ εἰσὶ παντάπασιν, [1] ἀρχόμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ μῆλα· καταφυόμενοι δ᾽ εἰς τὸ καθ᾽ ἑαυτὸν ἑκάτερος ῥινὸς πτερύγιον, ἀνοιγνύντες αὐτό. συστέλλεται δ᾽ ὑπ᾽ οὐδενὸς μυὸς ἡ ῥὶς, ἀλλ᾽ ὅταν οἱ προειρημένοι μύες ἐνεργοῦντες παύσωνται, τὴν μέσην τηνικαῦτα λαμβάνει κατάστασιν· ἐπέκεινα δ᾽ αὐτῆς ὑπ᾽ οὐδενὸς ἀπάγεται μυὸς, [2] ἀλλ᾽ ἐν ταῖς σφοδροτέραις εἰσπνοαῖς τῇ ῥύμῃ τοῦ πνεύματος ἕπεται τὰ πτερύγια· [3] κάτω μέντοι κατασπᾶται τοῖς χείλεσιν ἀκολουθοῦσα κατὰ προσάρτησιν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΩ ΔΕΡΜΑΤΙ ΤΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΜΥΩΔΟΥΣ ΦΥΣΕΩΣ.

[4] ΚΑΙ μὲν δὴ καὶ τῷ τοῦ μετώπου δέρματι μυώδης φύσις ὑποτέτακται, λεπτὴ, συμφυὴς αὐτῷ. [5] διὸ πᾶν τὸ περὶ τὸ πρόσωπον δέρμα κινεῖται, κἂν ἀκίνητος ἡ γένυς φυλάττηται.

ΠΕΡΙ

για] Gal. 95. τοὺς μέντοι κινοῦντας τὰ τῆς ῥινὸς πτερύγια, & quae sequuntur ad μικροὶ δ᾽ εἰσὶ; ubi nulla est differentia nisi in μέντοι.

1. ἀρχόμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ] Gal. 580. διδάσκομεν οὖν ἤδη πρῶτον μὲν αὐτῶν τὴν ἔκφυσιν ὑποκάτω τῶν μήλων γινομένην, ἔγγυς ταῖς ἀρχαῖς τῶν ἐπὶ τὰ χείλη καθηκόντων μυῶν. paulo supra: καὶ πόθεν ὁρμώμενοι, καθήκουσιν εἰς τὰ τῆς ῥινὸς πτερύγια. & paulo infra, p. 581. μικροὶ δὲ δηπουθὲν εἰσὶν ἀνάλογον τοῖς κινουμένοις ὑπ᾽ αὐτῶν μορίοις.

2. ἀλλ᾽ ἐν ταῖς σφοδροτέραις εἰσπνοαῖς] Gal. 580. hæc, quæ hic habentur, aliter expressit: ἐπί τε γὰρ ταῖς ἀθροωτέραις εἰσπνοαῖς, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκφυσήσεσιν, ἡ κίνησις αὐτῶν (πτερυγίων) οὐ σμικρὰ συντελεῖ. vocem σφοδροτάτη usurpat v. 360. εἰ σφοδροτάτη (ἡ κίνησις) γένοιτο. & ἀθρόαν p. 362.

pronunciare perſpicue oportet, qualis eſt & latus muſculus, quem nos invenimus: nam & huic villi ſubter cutem cohæreſcunt, a quibus movetur; ſunt autem admodum perexigui, & a malis ipſi quoque ſumunt initium, & unus utrinque in ſuam quisque naſi pinnam inſeritur, ipſamque aperit; ac naſus quidem a nullo muſculo contrahitur. Veruntamen quum prædicti muſculi ceſſant ab actione, tunc medium ſtatum naſus acquirit. Extra prædictam vero apertionem a nullo muſculo naſus adducitur, ſed in vehementioribus inſpirationibus pinnæ ſpiritus impetum ſequuntur. Cæterum naſus deorſum trahitur, labra ex appenſione conſequens.

DE MUSCULOSA FRONTIS NATURA, QUÆ SUB CUTE EST.

Quin etiam frontis cuti muſculoſa quædam natura tenuisque ſubtenditur, quæ cum ea coaleſcit: quo circa tota frontis cutis, maxilla etiam quieſcente, movetur.

DE

362. ὀνομάζω δὲ ἐκφύσησιν τὴν ἀθρόαν ἐκπνοήν.

3. κάτω μέντοι κατασπᾶται] Apud Gal. p. 95. ita legitur: συνάγεται μέντοι τὰ πτερύγια τῇ πρὸς τὸ ἄνω χεῖλος συμφύσει, μηδενὸς ἰδίου πρὸς τοῦτο εὐποροῦντα μυός. Sic paulo ſupra ἐπέκεινα δ᾽ αὐτῆς ὑπ᾽ οὐδενὸς ἀπάγεται μυὸς, &c.

4. καὶ μὲν δὴ καὶ τῷ τοῦ μετώπου] Hunc muſculum paſſim memorat p. 90. & 98. præſertim his verbis: λέλεκται δὲ καὶ πρόσθεν, ὡς κατὰ τοῦτο τὸ χώριον, (τὸ μέτωπον) ὑποτέτακται τῷ δέρματι πλατὺς μῦς συμφυὴς αὐτῷ.

5. διὸ πᾶν τὸ περὶ τὸ πρόσωπον &c.] Vid. Gal. 575. & 579. Hæc præcipue habentur: τῷ δὲ τό τε κάτωθεν αὐτοῦ μέρος ταῖς γνάθοις εἶναι συμφυὲς, τό τε ἄνωθεν ἡνῶσθαι τῇ κατὰ τὸ μέτωπον ὑποβεβλημένῃ μυώδει φύσει, συγκινεῖσθαι τούτοις ἠδυνήθη.

I. ἐ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ ΜΥΩΝ.

1 Ο μὲν περὶ τῇ βάσει μῦς, εἴθ' ἕνα τις αὐτὸν φήσειεν, εἴ τε διπλοῦν ἢ τριπλοῦν, εἴ τε δύο ἢ τρεῖς συμφυεῖς, εἰς τὸ στηρίζειν τὸν ὀφθαλμὸν ἐστὶ χρήσιμος, ἐπειδὰν μάλιστα κατ' εὐθὺ βλέπειν ἀκριβῶς τι μικρὸν σῶμα δεηθῶμεν. 2 ἔτι μὲν σφίγγει τε καὶ φρουρεῖ τὴν τοῦ νεύρου τοῦ μαλακοῦ κατάφυσιν. 3 εἰ γοῦν τινὸς θεάσει προπετέστερον ὀφθαλμὸν, εἰ μὲν ἔτι βλέποι, καὶ χωρὶς πληγῆς εἴη τὸ πάθημα γεγονὸς, 4 ἐκτεταμένον ἴσθι τὸ μαλακὸν ἐκεῖνο νεῦρον 5 ἐπὶ παραλύσει τοῦ μυός. εἰ δὲ μηκέτι βλέποι, καὶ αὐτὸ τὸ νεῦρον ἤδη πέπονθεν· 6 εἰ δὲ διὰ πληγὴν σφοδρὰν συμβαίη προπετῆ γενέσθαι τὸν ὀφθαλμὸν, 7 εἰ μὲν ἔτι βλέπει, 8 ὁ μῦς αὐτοῖς μόνος· εἰ δὲ μηκέτι, τὸ νεῦρον ἀπέῤῥωγεν. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες οἱ κινοῦντες αὐτὸν, ἓξ τὸν ἀριθμὸν ὑπάρχουσιν, εὐθειῶν μὲν κινήσεων οἱ τέσσαρες ἐξηγούμενοι, δύο δ' οἱ λοιποὶ περιστρέφοντες ὅλον τὸν ὀφθαλμόν. ἀλλ' οὗτοι μὲν ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν μέγαν κανθὸν ὁρμώμενοι χωρίων, ἐπὶ τὸν μικρὸν ἀφικνοῦνται. τῶν δὲ ἄλλων τῶν τεττάρων, ὁ μὲν ἀνατείνειν αὐτὸν, ὁ δὲ καθέλκειν, ὁ δὲ τῇ ῥινὶ προσάγειν, ὁ δ' ἐκτὸς ἐπισπᾶσθαι πέφυκε.

ΠΕΡΙ

5. *ὁ μὲν περὶ τῇ βάσει μῦς*] Gal. VII. 452. ubi agit de partibus, affectis in oculorum morbis: loquens de musculo ad radicem nervi optici, hæc habet: *εἴτε δύο χρὴ τούτους, εἴτε τρεῖς, εἴθ' ἕνα λέγειν.* ibid. paulo infra: *γινωσκόντων ἡμῶν ὅτι τοῖς μυσὶ τούτοις ἔργον ἐστὶν ἀνασπᾶν τε ἅμα καὶ στηρίζειν τὸν ὀφθαλμον.* Apud nostrum vel *διπλοῦν ἢ τριπλοῦν*, vel *δύο ἢ τρεῖς συμφυεῖς*, videtur abundare: ex diversa scriptura confusione, ut suspicor, orta.

1. *ἔτι μὴν σφίγγει* &c.] Gal. 541. *σφίγγων μὲν καὶ φρουρῶν τὴν τοῦ νεύρου τούτου μαλακοῦ κατάφυσιν.*

2. *εἰ γοῦν τινος θεάσει* &c.] Gal. ead. p. *καὶ εἴ τινος ἐθεάσω ποτὲ προπετέστερον ὅλον τὸν ἕτερον ὀφθαλμον.* Ratio diversitatis satis erit manifesta, si loca

DE MUSCULIS OCULORUM.

Musculus qui ad basim est, sive quis unum, sive duplicem, sive etiam duos aut tres qui coalescant, esse dicat, ad firmandum oculum valet, ubi præsertim exiguum aliquod corpus directo cernere diligenter oporteat. Præterea vero constringit, munitque nervi mollis immissionem. Quod si unquam alicujus oculum prominentiorem vidisti, si quidem cernit adhuc, & affectus ipse absque plaga accidit, scito hunc mollem nervum propter musculi resolutionem extensum esse; sin vero amplius non videt, jam ipse itidem nervus affectus est. Si vero propter vehementem percussionem prominere oculum contigerit, si quidem adhuc aspicit, musculus ipse solus; si non, nervus quoque est ruptus. Cæteri omnes, qui oculum movent, sex numero sunt: quorum quatuor rectis motibus præsunt, duo reliqui totum orbem circumvertunt. Sed hi, a majoris anguli partibus prodeuntes, ad minorem perveniunt: ex cæteris quatuor unus sursum attollit, alter deorsum trahit, tertius naso admovet, quartus foras versus oculum extrahit.

DE

si loca conferas.

3. ἐκτετάμενον ἴσθι &c.] Gal. ead. p. ἐκτετάμενον ἴσθι τῦτο τὸ μαλακὸν. &c. τοῦτο & ἐκεῖνο utrumque non videtur necessario requiri.

4. ἐπὶ παραλύσει τοῦ μυός.] Apud Gal. ead. p. sequuntur ὐκετ' ἀντέχειν, ὐδὲ κρατεῖν, ὐδὲ σφίγγειν αὐτὸ δυναμένου. Crediderim hæc male omissa.

5. εἰ δὲ διὰ πληγὴν σφοδρὰν] Gal. ead. p. εἰ δ' ἐπὶ πληγῇ σφοδρᾷ. utrumque bonum est.

6. εἰ μὲν ἔτι βλέπει] Gal. ead. p. εἰ μὲν ἔτι βλέποι. melius, ut patet ex orationis structura.

7. ὁ μῦς αὐτοῖς μόνος] Gal. ead. p. ὁ μῦς αὐτὸς μόνος. nostrum est mendosum procul dubio. Quæ supersunt in hoc articulo possunt inveniri locc. citatt. orationis structura paulo tantum mutata.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΤΑ ΒΛΕΦΑΡΑ ΜΥΩΝ.

ΥΠΟ τῷ δέρματι τῷ καλύπτοντι τὰ βλέφαρα, 1 ὑμένες εἰσὶ λεπτοὶ, σκέποντες μὲν αὐτοὺς τοὺς κινοῦντας τὰ βλέφαρα μῦς, μικροὺς παντελῶς ὑπάρχοντας· συνεπεκτείνοντες δ᾽ αὐτοὶ καὶ ταῖς ἀπονευρώσεσι ταῖς εἰς τὸν ταρσὸν καταφυομέναις. τῶν δὲ μυῶν, ὁ μὲν ἕτερος κατὰ τὸν μέγαν κανθὸν 2 πρὸς τῇ ῥινὶ τεταμένος πλάγιος, 3 εἰς τὸ ταύτης μέρος ἥμισυ καθήκει τοῦ ταρσοῦ. ὁ δ᾽ ἕτερος, 4 λοξὸς μὲν καὶ αὐτὸς, 5 ἀλλὰ τῷ μικρῷ κανθῷ παρατεινόμενος, εἰς τὸ λοιπὸν τοῦ ταρσοῦ μέρος ἥμισυ τὸ καθ᾽ ἑαυτὸν ἐμβάλλει. καὶ τοίνυν ὅταν ὁ πρότερος εἰρημένος ἐνεργῇ, καθέλκει τὸ συνεχὲς αὐτοῦ μέρος τοῦ βλεφάρου τὸ πρὸς τῇ ῥινί· ὅταν δὲ ὁ ἕτερος, τὸ λοιπὸν ἀνέλκει. 6 εἰ μὲν οὖν ἑκάτεροι κατὰ τὸν αὐτὸν τείνομεν χρόνον, 7 ὁμοῦ τὸ βλέφαρον, ἄνω μὲν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀνασπαθήσεται κανθόν. 8 κάτω δὲ ἀχθήσεται τὸ κατὰ τὸν μέγαν, 9 ὡς μηδὲν μᾶλλον ἀνεῷχθαι. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ πρὸς Ιπποκρά-

1. ὑμένες εἰσὶ λεπτοὶ &c.] Gal. p. 543. οἱ γὰρ δὴ ὑμένες οὗτοι, σκέπουσι μὲν καὶ αὐτοὶ τοὺς κινοῦντας τὸ βλέφαρον μῦς. Noster mutavit syntaxin : sed suspicor αὐτοὺς mendosum esse, & scribendum potius αὐτοὶ, vel οὗτοι, quod apud Gal. præcessit; sequitur tamen συνεπεκτείνοντες δ᾽ αὐτοὶ, ubi non video, quare αὐτοὶ repeti debeat, vel saltem debet esse in casu quarto, ut in σκέποντες μὲν αὐτοὺς; si αὐτοὺς in primo membro retinetur. Male in Edit. Charter. κινοῦντας καὶ βλέφαρα μῦς, pro τὰ βλέφαρα.

2. πρὸς τῇ ῥινὶ τεταμένος πλάγιος] Gal. ead. p. πρὸς τῇ ῥινὶ τεταγμένος. mihi nostrum præferendum videtur: nam infra paulo πρὸς τῷ μικρῷ κανθῷ παρατεινόμενος; sed hæc duo passim permutantur.

3. εἰς τὸ ταύτης μέρος] Gal. ead. p. εἰς τὸ ταυτὶ μέρος. in nostro sigma delendum, & scribendum ταύτῃ; & sic etiam Gal. corrigendus est, & etiam in tractatu de musculis.

4. λοξὸς μὲν καὶ αὐτὸς.] Gal. ead. p. ὅλος καὶ αὐτὸς πλάγιος. Hæc diversitas sententiam loci non mutat; sed mihi videbatur notanda. Deest πλά-

DE MUSCULIS PALPEBRAS MOVENTIBUS.

Sub cute palpebras contegente membranæ tenues ſunt, quæ muſculos etiam palpebram moventes, qui parvi plane ſunt, tegunt. Extenduntur autem ipſæ ab aponeuroſibus, quæ in tarſum inſeruntur. Porro alter muſculorum in majore angulo oculi, apud naſum ad latera conſtitutus, ad tarſi partem dimidiam quæ illic eſt, pervenit; alter vero obliquus & ipſe, ſed ad minorem angulum extenſus, ad reliquam tarſi partem dimidiam ſibi propinquam prorumpit. Quum igitur muſculus, qui prius eſt dictus, agit partem palpebræ ſibi continuam, quæ eſt ad naſum, deorſum trahit; quum vero alter, reliquam ſurſum trahit: ſi vero ambo uno tempore juxta palpebram tendant, ſurſum quidem ea ipſius pars, quæ ad minorem angulum eſt, trahetur; quæ vero ad minorem, deorſum, adeo ut oculus non magis clauſus ſit quam apertus: eaque palpebra eſt, quam καμπύλον, hoc eſt, *reflexam*

πλάγιος, in Editt. Ald. & Baſil. ſed in margine Baſil. adſcribitur.

5. ἀλλὰ τῷ μικρῷ κανθῷ παρατεινόμενος] Gal. ead. p. ἀλλὰ πρὸς τῷ μικρῷ &c. Præpoſitio πρὸς melius ſubauditur hic loci, quam exprimitur, quoniam præceſſerat his verbis πρὸς τῇ ῥινὶ τεταμένος. poteſt etiam πρὸς vitio librarii excidiſſe; ſed non extat in Edit. Ald. licet extet in Baſil.

6. εἰ μὲν οὖν ἑκάτεροι κατὰ τὸν αὐτὸν τείνομεν χρόνον] Gal. ead. p. Edit. Charter. εἰ μὲν οὖν ἑκάτερον, κατὰ τὸν αὐτὸν τείνειεν χρόνον. In noſtro ſcribe ἑκάτερον, vel ἑκατέρους. τείνομεν non muto; ſed apud Charter. pro τείνειεν, Ald. & Baſil. habent, τείνοιεν.

7. ὁμοῦ τὸ βλέφαρον] Gal. ead. p. ὁμοίως τὸ βλέφαρον. utrumque bene, ut mihi videtur.

8. κάτω δὲ ἀχθήσεται τὸ κατὰ τὸν μέγαν] Gal. ead. p. κάτω δ' ἑλχθήσεται &c. melior eſt lectio Gal. Sic ſupra vidimus καθέλκει τὸ συνεχὲς αὐτοῦ &c. & τὸ λοιπὸν ἀνέλκει.

9. ὡς μηδὲν μᾶλλον ἀνεῷχθαι] Gal. ead. p. ὥςε μηδὲν μᾶλλον ἀνεῷχθαι τὸν ὀφθαλμὸν, ἢ κεκλεῖσθαι. Quæ hic deſunt cenſeo in contextum eſſe recipienda.

ποκράτους καμπύλον ὀνομαζόμενον βλέφαρον, ὃ δὴ καὶ κακοῦ μεγάλου [1] σημεῖον ἐν τοῖς νοσοῦσι τίθεται. καί που τὴν διαστροφὴν αὐτοῦ ταύτην [2] ἴλλωσιν ὀνομάζει· [3] καὶ γίνεται τὸ πάθημα, τῶν μυῶν ἑκατέρου σπωμένου τε καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἕλκοντος τὸ συνεχὲς μέρος τοῦ ταρσοῦ. εἰ δὲ ὁ μὲν ἕτερος ἐνεργεῖ μῦς, ἐφ᾽ ἑαυτὸν ἕλκων τὸ βλέφαρον· ὁ δὲ ἕτερος ἡσυχάζει, [4] τελείως ἀνοίγνυσθαι τηνικαῦτα καὶ κλείεσθαι συμβαίνει τῷ παντὶ βλεφάρῳ. [5] συνεφέλκεται γὰρ τὸ καθ᾽ ἕτερον μέρος τοῦ ταρσοῦ κινούμενον ἅμα ἑαυτῷ καὶ τὸ λοιπόν. τὰ μὲν δὴ κατὰ τὸ ἄνω βλέφαρον ὧδε ἔχει· τῷ κάτω δὲ οὐ μέτεστι κινήσεως, [6] ἀλλὰ ἀπὸ τῶν περὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἔσφιγκται προστετυπωμένον αὐτῷ καὶ περικείμενον ἀκριβῶς, καὶ ῥᾳδίως ἐκθλίβειν πάντα τὰ περιττώματα δυνάμενον. τὴν μὲν δὴ περὶ τὰ βλέφαρα τέχνην τῆς φύσεως ἐξευρηκέναι τε καὶ καλῶς ἐξηγήζασθαι δοκοῦσιν οἱ ἄριστοι τῶν ἀνατομικῶν, ὡς εἴρηται νῦν. [7] ἐγὼ δ᾽ ἐπιθόμην ἂν αὐτοῖς τὸ σύμπαν, εἰ τὸν παρὰ τῷ μεγάλῳ κανθῷ μῦν ἐμαυτὸν ἀκριβῶς ἔπειθον ἑωρακέναι· νυνὶ δὲ οὔτε ἐκεῖνον ἤδη πως σαφῶς εἶδον· [8] ἔντε ταῖς αἰγι-

1. σημεῖον ἐν τοῖς νοσοῦσι] male in Edit. Morel. σημαῖον erat antea, quod correximus, ut apud Gal. legitur p. 544. & pro νοσοῦσι apud eundem eſt νοσήμασι, quod eodem recidit. Male etiam in tractat. de muſculis σημαῖον pro σεμεῖον apud Charter.

2. ἴλλωσιν ὀνομάζει] In Tractatu de Muſculis male pro ἴλλωσιν Charterius habet ἥλωσιν. nam p. ult. laudat. legitur, ut hic. Vid. etiam Foeſii Oeconom. V. ἰλλαίνειν.

3. καὶ γίνεται τὸ πάθημα] Gal. 544. καὶ γίνεται δηλονότι τὸ πάθημα. non videtur deeſſe debere δηλονότι.

4. τελείως ἀνοίγνυσθαι] Gal. ead. p. τελέως, ἀνοίγνυσθαι. quaſi τελέως pertineret ad ἡσυχάζει. quod non putarim.

5. συνεφέλκεται γὰρ τὸ καθ᾽ ἕτερον μέρος τοῦ ταρσοῦ] Gal. ead. p. συνεφέλκεται γὰρ ἀεὶ θάτερον μέρος τοῦ ταρσοῦ. Hæc lectio multo magis arridet quam noſtra lectio; licet ſenſus idem ſit fere. pro λοιπόν, Ald. & Baſil. habent λυποῦν. In margine Baſil. adſcribitur λοιπόν. mihi λυποῦν non diſplicet.

6. ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν περὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἔσφιγκται] Gal. ead. p. ὅθεν ἄμεινον ἦν αὐτῷ (βλεφάρῳ) μικρῷ γένεσθαι. α-

τοιοῦ-

flexam. Hippocrates appellavit, quam in morbis magni mali ſignum ſtatuit. Quin etiam hanc palpebræ everſionem alibi ἴλλωσιν vocat: fitque hujusmodi affectio, quum uterque musculus convellitur, & ſibi continuam tarſi partem ad ſe trahit. Si vero alter muſculus agat, & ad ſe palpebram trahat, alter vero prorſus quieſcat, aperiri tunc & claudi totam plapebram contingit: ſemper enim pars altera tarſi quæ movetur, trahit ſecum & reliquam. Ita ergo in ſuperiore palpebra res habet. Inferior autem non eſt motus particeps, ſed eſt oculo ſemper adſtricta atque appreſſa, & ad unguem circumplectens & excrementa omnia facile poteſt exprimere. Præſtantiſſimi autem anatomicorum naturæ artificium in palpebris inveniſſe & recte expoſuiſſe mihi videntur, ut nunc diximus: quibus ego omnino aſſentirer, ſi mihi perſuadere poſſem, me perſpicue eum muſculum, qui eſt ad majorem angulum, conſpexiſſe. Nunc autem neque illum aperte unquam vidi, & id ægilopum chirurgica curatione non modo plerum-

τοιοῦτον γὰρ ἀποτελεσθὲν, ἀεί τε περὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἔσφιγκται, προστετυπωμέναν αὐτῷ, καὶ περικείμενον ἀκριβῶς, καὶ ῥᾳδίως ἐκθλίβον πάντα τὰ περιττώματα. Videt lector quanta ſit mutatio: tamen præfero ſcripturam Galen. licet minus probo verſionem Charter. reddit enim ἀεί τε περὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἔσφιγκται, *oculo ſemper aſtricta*. mallem *ſemper circa oculum aſtricta*, vel *ſtricta* potius, quod melius mentem, ut mihi videtur, Galen. exprimit. Cæteras varietates ſatis eſt oſtendiſſe: pro arbitrio multa mutavit ſive Galen. ipſe, ſive ejus Epitomator.

7. ἐγὼ δ᾽ ἐπιθόμην ἂν αὐτοῖς τὸ σύμπαν] Gal. ead. p. ἐγὼ δ᾽ ἐπειθόμην ἂν αὐτοῖς ἤδη τὸ σύμπαν. Ferri poteſt noſtrum; ſed diverſitatem ſcripturæ ortam crediderim ex ſimilitudine pronuntiationis ι & ει, ut ſatis notum. Obiter corrige apud Charter. παρὰ τῷ μελάλῳ, quæ immediate ſequuntur & ſcribe παρὰ τῷ μεγάλῳ. Inter αὐτοῖς & τὸ σύμπαν omiſit noſter ἤδη.

8. ἔντε ταῖς αἰγιλώπων χειρουργιαις οὐ μόνον] Gal. ead. p. ἔν γε ταῖς αἰγιλώπων χειρουργίαις, ἐν αἷς οὐ μόνον. Aliter locum hunc diſtinxit & expreſſit Gal. ac Epitomator; & inde nata eſt diverſitas ſcriptionis & omisſionis quæ habetur in ἐν αἷς, Ante λεπίδας Gal. habet ἐνίοτε.

αἰγιλώπων χειρουργίαις οὐ μόνον ἐκκόπτεται πολλάκις, ἀλλὰ καὶ καίεται σύμπαν ἐκεῖνο τὸ χωρίον, ὡς λεπίδας τῶν ὑποκειμένων ὀστῶν ἀφίστασθαι, μηδὲν εἰς τὴν κίνησιν ἐμποδιζομένου τοῦ βλεφάρου· διὰ τοῦτό μοι δοκῶ προδεῖσθαι σκέψεως.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΚΑΤΩ ΓΕΝΥΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΤΕΤΤΑΡΕΣ συζυγίαι μυῶν τὴν κάτω γένυν κινοῦσιν, ἀνατείνοντες μὲν, οἱ κροταφῖται καλούμενοι, καὶ οἱ ἔνδον τοῦ στόματος· [1] εἰς δὲ τὰ πλάγια παράγοντες, οἱ κατὰ τὰς γνάθους, οὓς μασσητῆρας ὀνομάζουσιν, ἀπὸ τῆς χρείας τοὔνομα θέμενοι· κατασπῶντες δὲ, οἱ λοιποὶ δύο. ἀλλ' οὗτοι μέν στενοί τ' εἰσὶ καὶ προμήκεις, ἀρχόμενοι μὲν ὄπισθέν τε καὶ κάτω τῶν ὤτων· διὰ δὲ τοῦ τραχήλου πρόσω φερόμενοι, κἄπειτα ἐπ' αὐτὸν ἀλλήλοις ἰόντες. [2] ἵνα δὲ καὶ καταφύονται τῇ γένυϊ, διοίγοντες αὐτὴν, ἐπειδὰν ταθῶσιν. οὗτοι μόνοι συμπάντων μυῶν σαρκώδη μὲν ἔχουσι τὰ πέρατα, τὸ μέσον δ' ἀκριβῆ τένοντα. τῶν δ' ἄλλων τριῶν συζυγιῶν εὐρώστων τε ἅμα καὶ μεγάλων οὐσῶν, οἱ μὲν κροταφῖται καθήκουσιν εἴς τε τὰς κορώνας ἄκρας τῆς γένυος, εἷς ἑκατέρωθεν εἴς τε τὴν γένυν αὐτὴν παρὰ τὴν ἔκφυσιν τῆς κορώνης, ἰσχυραῖς ἀπονευρώσεσιν ἐμφυόμενοι, δι' ὧν τήν τε γένυν ἀνασπῶσι, καὶ κλείουσι τὸ στόμα. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τούτους μῦς ἔνιοι μασσητῆρας ὀνομάζουσι. [3] μάλιστα δ' οὗτοι πάντων μυῶν οἱ τῶν ὀφθαλ-

1. εἰς δὲ τὰ πλάγια παράγοντες] legendum περιάγοντες· sic enim semper loquitur Gal. de usu & actione hujus musculi. scil. p. 91. περιάγουσι πολυειδῶς ὅλην αὐτὴν, maxillam nempe inferiorem. p. 560. κινεῖται δὲ καὶ περιφέρει τὴν γένυν. & XII. 334. ἐπειδὴ περιάγουσιν ἐν τῷ μασσᾶσθαι τὴν γένυν. IV. 560. ἄλλοι δέ τινες εἰς τὰς ἐν ταῖς μασήσεσι περιφορὰς τῆς γένυος ὑπὸ τῆς φύσεως ἐγένοντο δύο μύες. & postremo, quod omnem dubitationem

plerumque abſcinditur, ſed totus etiam ille locus ſic aduritur, ut ſquamæ a ſubjectis oſſibus abſcedant, quum interim motui palpebræ nullum impedimentum afferatur. Ex quo fit, ut animadverſione indigere mihi videatur.

DE MUSCULIS MAXILLAM INFERIOREM MOVENTIBUS.

Quatuor conjugationes muſculorum inferiorem maxillam movent: qui ſurſum eam tendunt, temporales vocantur, & qui intra os ſiti ſunt; qui vero ad latera adducunt, in buccis ſunt, quos maſticatores vocant, nomine eis ab uſu, quem præſtant, impoſito. Reliqui duo deorſum trahunt: ſed hi cum anguſti ſunt, tum etiam oblongi, & poſt infraque aures incipiunt, & per collum prorſum tendunt. Deinde in idem mutuo, qua maxillæ inſeruntur, coeuntes, ipſam aperiunt, quum tenduntur. Hi ſoli inter omnes muſculos carnoſas habent ambas partes extremas; mediam vero, tendinem exquiſitum. Ex tribus reliquis conjugationibus, quæ & validæ & magnæ ſunt, temporales ſinguli in extremas maxillæ cornices, & in ipſam maxillam pertingunt. Ad cornicis vero exortum validis aponeuroſibus, quibus cum ſurſum maxillam trahunt, tum os ipſum claudunt, inſeruntur: quocirca hos muſculos quidam maſſeteres vocant. Maxime autem

tionem tollit; p. 96. ait: αὗται γὰρ αἱ τρεῖς συζυγίαι τῶν μυῶν κινοῦσι τὴν γένυν, ἀνασπῶντες μὲν οἱ κροταφῖται σὺν τοῖς ἔνδον, εἰς δὲ τὰ πλάγια περιάγοντες οἱ μασσητῆρες.

2. ἵνα δὲ καὶ καταφύονται τῇ γένυϊ] Crediderim ante ἵνα diſtinguendum inciſo.

3. μάλιϛα δ' οὗτοι πάντων μυῶν οἱ τῶν ὀφθαλμῶν] Vid. Gal. 558, unde hæc deſumta ſunt; ſed ante οἱ τῶν ὀφθαλμῶν crederem excidiſſe καὶ, ut ſenſus ſit perfectus. Per οὗτοι ſecundum Gal. intelligendi ſunt κροταφῖται & oculorum muſculi, non μασσητῆρες, ut Epitomator hic

&

ὀφθαλμῶν, ἐπειδὰν πάθωσι, σπασμοὺς, καὶ πυρετοὺς, καὶ κάρους, παραφροσύνας ἐπιφέρουσι, διότι τῆς ἀρχῆς τῶν νεύρων ἐγγυτάτω πεφύκασιν. οἱ δ' ἐντὸς τοῦ στόματος μύες, ἐπιβεβήκασι μὲν τοῖς πλατέσι τε καὶ κοίλοις τῆς κάτω γένυος· ἀνατείνονται δ' ἐπὶ τὴν ὑπερώαν, ἐμφυόμενοι τοῖς ἐνταῦθα κοίλοις ὀστοῖς, ἃ περιλαμβάνουσιν αἱ πτερυγώδεις ἐκφύσεις· ἔστι δὲ αὐτοῖς ἐνταῦθα καὶ τένων τις εὔρωστος. ὅλον δὲ τὸ πλάγιον μέρος τῶνδε μυῶν συμπέφυκε τοῖς κροταφίταις· καὶ μέντοι καὶ τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἔχουσιν αὐτοῖς, ἀνασπῶντες ἐκ τῶν ἔνδοθεν μερῶν τὴν κάτω γένυν. [1] λοιποὶ δ' οἱ δύο μύες ἔξωθεν ἐπιβέβληνται τῷ μήκει τῆς κάτω γένυος, παραφερόμενοί τε, καὶ καταφυόμενοι διὰ τὰς ἐν ταῖς μασσήσεσιν περιφορὰς τῆς γένυος ὑπὸ τῆς φύσεως γενόμενοι, καὶ τῶν γνάθων τὸ σαρκῶδες ἐργαζόμενοι. δεόντως οὖν ὀνομάζουσι τοὺς μῦς τούτους μασσητῆρας, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ταύτης καὶ τοῖς κροταφίταις μέτεστι τῆς προσηγορίας. [2] ἐκεῖνοι μὲν ἓν μόνον τοῦτ' ἔργον, ἐν ταῖς μασσήσεσι παρέχονται, σφοδρῶς ἀλλήλοις συμβάλλειν τοὺς ὀδόντας, ᾧ συνέπεται, θραύειν, εἴ τι μεταξὺ παρακέοιτο, [3] καὶ ὥσπερ ὑπὸ μύλων τῶν γομφίων λειοῦσθαι τὴν τροφήν. τῶν μασσητήρων δ' ἔργον μυῶν τὸ μασσᾶσθαι. οὗτοι δ' αὐτοὶ καὶ μεταβάλλουσι τὰ σιτία, [4] καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἀποπίπτοντα πάλιν αὐτοῖς ἐπι-

& infra paulo his verbis: εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ταύτης καὶ τοῖς κροταφίταις μέτεστι τῆς προσηγορίας, quæ etiam extant apud Gal. p. 560. qui ſemper tamen accurate diſtinguit inter actiones horum muſculorum, ut infra patebit.

1. λοιποὶ δ' οἱ δύο μύες &c.] Locus male diſtinctus eſt. Sic interpunge: λοιποὶ δ' οἱ δύο μύες ἔξωθεν ἐπιβέβληνται, τῷ μήκει τῆς κάτω γένυος παραφερόμενοί τε καὶ καταφυόμενοι, διὰ τὰς &c. *Reliqui duo muſculi extrinſecus inſident, advectique & longitudini inferioris maxillæ, inſerti, ad mandibulæ* &c. Illud interpres minus aſſecutus eſt.

2. ἐκεῖνοι μὲν ἓν μόνον τοῦτ' ἔργον] Gal. p. 560. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ἓν τοῦτ' ἔργον μόνον. Hæc intelligenda ſunt de

tem hi mufculi, qui oculorum funt, ubi patiuntur, & convulfiones, & febres, & caros, & deliria invehere confueverunt; propterea, quod proxime principio nervorum oriuntur. Mufculi vero, qui ore continentur, latis concavisque maxillæ inferioris partibus incumbunt; ad palatum vero adfcendunt inferti cavis offibus, quæ inibi funt, quæ ab exortibus, qui ab alarum fimilitudine, pterygoeides vocantur, ambiuntur. Ibidem etiam validus quidam tendo eft fitus. Tota porro horum mufculorum pars, quæ vergit ad latera, cum temporalibus coalefcit, & eandem, quam illi, actionem obeunt, inferiorem fcilicet maxillam in parte interiore furfum trahentes. Reliqui duo mufculi extrinfecus longitudini maxillæ inferioris infident; prætervecti autem atque inferti, ad mandibulæ in mafticationibus circumactionem a natura comparati, carnofam quoque buccarum partem conftituunt. Convenienter igitur hos mufculos mafticatores nominant; tametfi hæc etiam mufculis temporalibus non minus conveniat appellatio: illi enim eam unam actionem in mafticationibus tantum obeunt, ut dentes inter fe vehementer committant. Ex quo confequitur, ut fi quid inter eos fuerit, id comminuatur. Cibum præterea lævigari ac conteri a molaribus, quafi molis, eft mafticatorum mufculorum actio: hi enim ipfi & cibos mutant, & qui a dentibus exciderunt, rurfus eisdem

de κροταφίταις, quos auctor nofter confundit cum mafticatoribus.

3. καὶ ὥσπερ ὑπὸ μύλων τῶν γομφίων λειοῦσθαι τὴν τροφήν· τῶν μασσητήρων δ' ἔργον τὸ μασσᾶσθαι.] Gal. ead. p. puncto appofito ad παρακέοιτο, ita procedit: τὸ δ' ὥσπερ ὑπὸ μύλων τῶν γομφίων λειοῦσθαι τὴν τροφὴν, τῶν μασητήρων ἔργον μυῶν. quod magis eft perfpicuum, ut proprium cujusque mufculi officium internofcamus. Notandum porro, apud Gal. hic μασητὴρ, μάσησις, fcribi fimplici, tamen alibi paffim duplici σ.

4. καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἀποπίπτοντα πάλιν αὐτοῖς ἐπιβάλλουσι] Gal. ead. p. καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἀποπίπτοντα παράγειν αὐτοῖς ἐπιβάλλουσι. vitium eft in παράγειν fatis manifeftum.

ἐπιβάλλουσι, τεινόμενοί τε καὶ προστελλόμενοι, [1] τῶν κροταφιτῶν μυῶν μηδὲν εἰς τοῦτο ἔτι συμβαλλομένων. ἀλλ' ἡ γλῶττα μὲν οὐ σμικρὰ διαπράττεται περὶ τὴν ἐνέργειαν ταύτην, οἷα χεὶρ ἀεὶ μεταβάλλουσα καὶ στρέφουσα τὴν ἐν τῷ στόματι τροφὴν, ὑπὲρ τοῦ πᾶν ὁμοίως αὐτῆς καταθραύεσθαι μέρος. ἔξωθεν δὲ εἷς ἑκατέρωθεν ὁ μασσητὴρ οὗτος μῦς, οἷον ἑτέρα τις χεὶρ [2] ἐπίκουρος τῆς γλώττης παρεσκεύασται. [3] μεγίστην δ' εἰς τοῦτο βοήθειαν παρέχει τὰ κάτω τὰ πέρατα τῶν γνάθων, τὰ δερματώδη, τὰ πρὸς τοῖς χείλεσιν, εἰς ἃ καθήκουσιν [4] οἱ λεπτοὶ καὶ πλατεῖς μύες.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΩΜΟΠΛΑΤΑΣ ΕΚ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ ΕΜΦΥΟΜΕΝΩΝ ΜΥΩΝ.

ΠΡΩΤΟΝ πάντων ἀφαιρεθέντος τοῦ μυώδους πλατύσματος, [5] ἐκ τοῦ κατ' ἰνίον ὀστοῦ τῆς κεφαλῆς ἐκφυόμενοι φαίνονται δύο μύες, ἀλλήλων ψαύοντες, εἷς ἑκατέρωθεν, ὁ μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν τοῦ ζώου μερῶν, ὁ δ' ἐξ ἀριστερῶν. ἔστι δὲ ἡ ἔκφυσις αὐτῶν ἰσχνὴ καὶ πλατεῖα, κατὰ γραμμὴν ἐγκαρσίαν ἔπειτα φερομένη· [6] οὐ μὴν ἐξικνεῖταί γε πρὸς ἑκάτερον τῶν ὤτων, ἀλλ' ἐλάττων, ἔστιν ὅτε, συχνῶς. ἐντεῦθεν ὁρμηθέντες οἱ δύο μύες ἀεὶ καὶ μᾶλλον πλατύνονται, [7] καὶ τελευτῶντες ἐμφύονται ταῖς ῥάχεσι τῶν ὠμοπλατῶν, ἄχρι

1. τῶν κροταφιτῶν μυῶν μηδὲν εἰς τοῦτο ἔτι συμβαλλομένων] Apud Gal. p. 560. eſt eadem ſcriptura, omiſſo ἔτι, quod mihi videtur delendum.

2. ἐπίκουρος τῆς γλώττης] Gal. ead. p. ἐπίκουρος τῇ γλώττῃ. melius. Sic p. 563. ubi agitur de pterygoeidibus muſculis, ἐπίκουροι τοῖς κροταφίταις ἐδόθησαν.

3. μεγίστην δ' εἰς τοῦτο βοήθειαν παρέχει] Gal. ead. p. μεγίστην δ' εἰς τοῦτο βοήθειαν αὐτῇ παρέχει. αὐτῇ, ſcilicet linguæ; quod non videtur omitti debere.

eisdem commiſſis adducunt denſi ac contracti, quum interim temporales muſculi nihil ad maſticationem conferunt. Lingua vero non mediocriter ad hanc actionem confert, ut quæ inſtar manus cujusdam cibos in ore ſemper transfert ac volvit, quo pars omnis ipſorum æque conteratur. Extrinſecus vero unus utrinque maſticator hic muſculus, ut alia quædam manus, linguæ adjutor eſt comparatus: maximo autem ad eam rem ei adjumento ſunt fines buccarum inferiores, qui cutacei ſunt, & ad labia ſpectant, ad quos tenues ac lati muſculi perveniunt.

DE MUSCULIS, QUI A CAPITE IN SCAPULAS INSERUNTUR.

Ablata prima omnium muſculoſa latitudine, duo muſculi ex oſſe capitis, quod in occipite eſt, utrinque unus, a dextris alter, alter a ſiniſtris, animalis partibus ſeſe contingentes, oriri conſpiciuntur. Gracilis autem eorum exortus eſt latusque, per lineam transverſam ad aures procedens; ad utramque tamen non pervenit, & eſt multo brevior. Hinc prorumpentes duo muſculi ſemper magis amplificantur, & tandem ſpinis ſcapularum usque ad utrunque humeri caput in-

4. οἱ λεπτοὶ καὶ πλατεῖς μύες] Gal. οἱ λοιποὶ καὶ παχεῖς μύες. omnino vitioſa eſt hæc Gal. ſcriptura; ut ex verſione Charterii etiam adparet. Eodem fere recidunt hæ duæ ſcripturæ; tamen Gal. magis eſt perſpicuus.

5. ἐκ τοῦ κατ' ἰνίον &c.] Gal. p. 94. ἐκ μέσου τοῦ κατ' ἰνίον ὀστοῦ τῆς κεφαλῆς. ſignate ſatis.

6. οὐ μὴν ἐξικνεῖται &c.] Gal. p. 99. οὐ μὴν ἐξικνεῖται πρὸς τὸ οὖς οὐδέτερος αὐτῶν, ἀλλ' ἀπολείπονται τοσοῦτον ἑκάτερος, ὅσον ἀπ' ἰνίου προέρχονται.

7. καὶ τελευτῶντες &c.] Omiſit noſter unum latus hujus muſculi, cujus meminit Gal. p. 99. his verbis: ἡ μὲν οὖν ὀρθὴ πρὸς ἀμφοτέρας γραμμὴ τῆς κατὰ τράχηλον ἀκάνθης ἐκπέφυκεν. ibid. εὔδηλον δ' ὡς ἔστιν εἷς ἐφ' ἑκάτερα τῆς ἀκάνθης ὁ μῦς οὗτος. item. p. 101. ἑτέραν δὲ τὴν ὅλην ἄκανθαν τὰν ἐν τρα-

ἄχρι τοῦ καθ' ἑκάτερον τοῦ ἀκρωμίου, [1] συνεπιλαμβάνοντές τι τῶν κλειδῶν. [2] τούτους τοὺς μῦς ἰδεῖν ἐστὶν ἐπὶ τῶν γυμναστικῶν ἐναργῶς πρὸ τῆς ἀνατομῆς. εὐτραφέστατοι γὰρ γίνονται, καὶ σύμπαντα καταλαμβάνουσι τὸν αὐχένα. τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν, τὰς ὠμοπλάτας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀνέλκειν. μετὰ δὲ τὴν τῶν προειρημένων ἔκφυσιν ἐκτμηθεῖσαν ὑπόκειταί [3] τις ἑτέρα συζυγία μυῶν ἰσχνῶν καὶ μακρῶν, λεπτὴ μὲν καὶ πλατεῖα κατὰ τὴν ἔκφυσιν, ἀεὶ δὲ ἐν τῷ προϊέναι στρογγυλωτέρα γιγνομένη, τὸ μὲν μῆκος ἴσον τοῖς προειρημένοις· ἀρχόμενοι γὰρ ἐκ τῆς χώρας τοῦ κατ' ἰνίον ὀστοῦ τῆς κεφαλῆς [4] ἐκφύονται τῇ μετεώρῳ γωνίᾳ τῆς κατὰ τὴν ὠμοπλάτην βάσεως· εὖρος δὲ οὐκ ἴσον αὐτοῖς, ἀλλὰ παμπόλλῳ τινὶ λειπόμενον. τελευτῶν δ' ἑκάτερος μῦς λεπτὸν ἀποφύει τένοντα, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βάσεως τῆς ὠμοπλάτης, ἀκριβῶς στρογγύλον οἷόν περ νεῦρον, ὅστις ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν παραφερόμενος τῇ βάσει, καὶ προελθὼν ἄχρι τοῦ ἡμίσεως αὐτῆς, οὕτως ἤδη τὴν ἔμφυσιν εἰς αὐτὸ τῆς βάσεως ὀστοῦν ποιεῖται. [5] ἡ χρεία δ' αὐτοῦ * τῆς ὠμοπλάτης κεφαλῆς· οἱ δὲ πρότεροι μύες οὐ μόνην τὴν βάσιν, ἀλλ' ὅλην αὐτὴν ἀνέλκουσι.

ΠΕΡΙ

χήλῳ σπονδύλων. Aliquid ſimile habet noſter, καὶ σύμπαντα καταλαμβάνουσι τὸν αὐχένα; ſed non ſatis expreſſe. Appellat quidem hunc muſculum Gal. τραπέζιον σχῆμα; ſed non videtur eſſe Trapezius recentiorum. Dum in eo verſamur, tolle mendum ex Gal. p. 100. Ejus verba ſunt: καὶ εἴτις ἐκεῖνό τέ μοι τὴν εἰρημένην τῆς ὠμοπλάτης παραλύεσθαι κίνησιν. Ita etiam Editt. Ald. & Baſil. ſine tamen accentu in fine ἐκεῖνο. nemo non videt ſcribendum καὶ εἴ τις ἐκεῖνο τέμοι &c. ut habetur in verſione Charter. *ſi quis illum præciderit.*

1. συνεπιλαμβάνοντές τι τῶν κλειδῶν] Raſarius mihi videtur ſatis inepte locum hunc reddidiſſe: *Et aliquid clavicularum comprehendunt.* me judice, verti debet potius, *& una claves prehendunt aliquantum*, ſubaudito ad aliquantum κατὰ, ſcil. κατά τι συνεπιλαμβάνοντες τῶν κλειδῶν.

2. τούτους τοὺς μῦς &c.] Gal. p. 100.

inſeruntur, & aliquid etiam clavicularum comprehendunt. Hos autem muſculos ante diſſectionem in gymnaſticis evidenter cernere poſſumus: fiunt enim pleniſſimi, & totam cervicem comprehendunt. Eorum munus eſt, ut ſcapulas ad caput trahant. Poſt diſſectum horum muſculorum exortum, altera quædam muſculorum exilium & longorum ſubjacet conjugatio, quæ tenuis quidem & lata in exortum eſt; ſed tamen, dum progreditur, ſemper magis fit teres. Longitudo eſt prædictis æqualis. Hi namque ex loco occipitis oſſis capitis incipientes, in angulum baſis, quæ ad ſcapulas eſt, inſeruntur. Eorum non eſt æqualis latitudo, ſed in aliquo multum minuitur. Porro muſculus uterque ad finem tenuem tendinem producit ad principium baſis ſcapularum, exquiſite teretem inſtar nervi: qui tendo ab interioribus partibus prope baſim profectus, &, usque ad ejus dimidium progreſſus, ita demum in ipſius baſis os inſeritur. Hujus utilitas eſt, baſim ſcapularum e directo capitis extollere; at priores muſculi non ſolum baſim, ſed totas etiam ſcapulas ſurſum tollunt.

DE

100. οὕς γε καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς οὕτω μεγάλους ἐςὶν ἰδεῖν, ὡς ὅλον εἰς ὄγκον ἐξηρηκέναι τὸν τράχηλον, καὶ μάλιςα τοῖς γυμναςικοῖς.

3. τις ἑτέρα συζυγία &c.] Gal. ead. p. δευτέρα συζυγία μυῶν ἐςὶ, τὸ μὲν μῆκος, ἴσων τοῖς προειρημένοις, ἀρχόμενον γὰρ ἐκ τῆς αὐτῆς χώρας &c. vitium eſt in ἀρχόμενον, & ſcribendum ἀρχομένοι, vel ἀρχομένη; ut conſideranti patebit. Apud Gal. ſuspicor ἴσων eſſe mendoſum & legendum ἴσον: nam ſequitur mox εὖρος δ' ἐκ ἴσον αὐτοῖς, ut in noſtro.

4. ἐκφύονται τῇ μετεώρῳ &c.] Gal. ead. p. ἐμφύονται τῇ μετεώρῳ &c. Hanc ſcripturam Galen. veram eſſe ſcripturam nemo non videt. Regulam ipſe tradit certam p. 99. his verbis: ποτὲ μὲν συμφύεσθαι λέγων αὐτοὺς τῷδέ τινι, ποτὲ δὲ ἐκφύεσθαι τῦδε, ποτὲ δ' εἰς τόδε καταφύεσθαι, ποτὲ δ' ἐμφύεσθαι τῷδε.

5. ἡ χρεία δ' αὐτοῦ * τῆς ὠμοπλάτης κεφαλῆς] Gal. p. 101. ἀνασπῶσι καὶ ἔτοι τὴν βάσιν τῆς ὠμοπλάτης, ὡς πρὸς ἰνίον. Unde conjicio, noſtrum auctorem ſcripiſſe: ἡ χρεία δ' αὐτοῦ ἀνασπᾶν τὴν βάσιν τῆς ὠμοπλάτης εἰς τὸ κατ' ἰνίον ὀςῦν τῆς κεφαλῆς, vel πρὸς τὸ κατ' ἰνίον ὀςῦν τῆς κεφαλῆς. ſic p. ſequenti: τελευτᾷ δὲ εἰς τὸ κατ' ἰνίον ὀςῦν τῆς κεφαλῆς. & p. 104. eadem locutio habetur.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΩΜΟΠΛΑΤΗΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

[1] ΕΠΤΑ μύες εἰσὶν οἱ κινοῦντες ἑκατέραν τῶν ὠμοπλατῶν. δύο μὲν ἀπ' ἰνίε καταφερόμενοι, περὶ ὧν ἔμπροσθεν εἶπον· τρίτος δὲ, ἀπὸ τῆς εἰς τὸ πλάγιον ἐξοχῆς τοῦ πρώτου σπονδύλου· τέταρτος δὲ, ἀπὸ τοῦ τὴν λάρυγγα περιέχοντος ὀστοῦ· καὶ δύο ἄλλοι τὴν ἔκφυσιν ἐκ τῆς κατὰ τὸν νῶτον ἀκάνθης ἔχοντες· ἕβδομος δὲ, ἀπὸ τῆς ὀσφύος ἀναφερόμενος, ἐπὶ τὴν κάτωθεν διάρθρωσιν, μέγιστος μῦς, οὗ τὴν φύσιν ἅπασαν ἐν τοῖς ἑξῆς διηγήσομαι, κατ' ἐκείνου τοῦ λόγου τὸ μέρος ἔνθα δίειμι περὶ τῶν τὸ κατ' ὦμον ἄρθρον κινούντων μυῶν. [2] ἐκφύεται δὲ, ὁ μὲν ἐκ τοῦ πρώτου σπονδύλου, [3] τὴν ἔκφυσιν ἔχων εἰς τὸ τῆς ἐν ὠμοπλάτῃ ῥάχεως πέρας, ὅσον ὑψηλόν ἐστι, πρὸς ἀκρωμίῳ σχεδὸν, εἰς τὸ τρίτον μέρος ὅλης αὐτῆς. ἔστι δὲ σαρκοειδής τε καὶ ἥκιστα πλατὺς οὗτος ὁ μῦς, καὶ προσάγει τὴν ὠμοπλάτην τοῖς πλαγίοις μέρεσι τοῦ τραχήλου. ὁ δ' ἐκ τοῦ περιέχοντος ὀστοῦ τὸν λάρυγγα τὴν ἔκφυσιν ἔχων, [4] εἰς ἐκεῖνο μάλιστα τῆς κατ' ὠμοπλάτην ὑψηλῆς ἐκφύεται πλευρᾶς, ἵνα περ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀγκυροειδοῦς ἀποφύσεώς ἐστι. στενὸς καὶ μακρὸς μῦς οὗτος ὑπάρχει, καὶ προσάγει τὴν ὠμοπλάτην εἰς τὸ πρόσω τοῦ τραχήλου πρὸς τὴν ἰδίαν ἀρχὴν, ὅπερ κοινόν ἐστιν ἁπάν-

1. Επτὰ μύες εἰσὶν &c.] Quanquam hic ſeptem enumerantur, tamen p. 107. ex eo numero eximit muſculum, his verbis: κοινὸς δ' ἄλλος εἷς ἐστι τῇ κατὰ τὸν ὦμον διαρθρώσει, κατασπῶν κάτω τὴν ὠμοπλάτην. melius, mea opinione, exemiſſet muſculum oſſis hyoeidis, ſecundum recentiores, qui Coracohyoidæus nominatur; licet eundem huic muſculo uſum aſſignet, p. 474. & paſſim alibi.

2. ἐκ-

DE MUSCULIS SCAPULAS MOVENTIBUS.

Musculi, utranque scapulam moventes, septem numero sunt: duo ab occipite deorsum feruntur, de quibus supra est dictum; tertius ex obliqua eminentia primæ vertebræ exoritur; quartus ab osse, laryngem continente; duo alii exortum habent a spina dorsi; septimus a lumbo in articulationem inferiorem ascendit maximus musculus, cujus omnem naturam in ea libri parte exponam, in qua de musculis articulum humeri moventibus agetur. Exoritur enim a prima vertebra, & in extremitatem spinæ scapularum, qua elatior est apud humeri caput, in tertiam fere ipsius universæ partem inseritur. Hic musculus carnosus est, minimeque latus, & scapulam in latera ad partes colli abducit. Qui vero ex osse laryngem continente exortum habet, is in eam præcipue altioris costæ scapularum partem inseritur, ubi est processus illius initium, qui ab anchoræ similitudine anchyroeides nominatur. Angustus longusque hic musculus est, & scapulam ad anteriorem colli partem versus proprium principium abducit,

2. ἐκφύεται δὲ &c.] Gal. p. 106. κἄπειθ' ὅταν εὕρῃς ἐμφυόμενον τῷ πέρατι τῆς ῥάχεως αὐτῆς, τῷ πρὸς τῷ ἀκρωμίῳ, τεῖνον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, κατὰ τὴν τῶν ἰνῶν θέσιν, ὑπὲρ τοῦ θεάσασθαι προσαγόμενόν τε καὶ ἀναγόμενον ὑπ' αὐτοῦ τοῖς πλαγίοις μέρεσι τοῦ τραχήλου τὸ τῆς ὠμοπλάτης ὑψηλόν. σαρκοειδὴς ὁ μῦς οὗτος ὅλος ἐστί· καὶ μᾶλλόν πως στρογγύλος, ἐμφύεταί τε τῷ τρίτῳ μέρει τῆς κατὰ τὴν ὠμοπλάτην ἀκάνθης, ὅσον ὑψηλόν ἐστι τὸ πρὸς ἀκρωμίῳ. Eadem fere descriptio: sed non satis scio, an musculus sit humanus.

3. τὴν ἔκφυσιν ἔχων &c.] Scribe omnino: τὴν ἔμφυσιν ἔχων &c.

4. εἰς ἐκεῖνο μάλιστα τῆς κατ' ὠμοπλάτην ὑψηλῆς ἐκφύεται πλευρᾶς] scribe ἐμφύεται. nam quo pacto dici potest, rem enasci, ubi inseritur? Rasarius vertit, ac si ita scriptum invenisset & hic & nota præcedente.

ἁπάντων τῶν μυῶν. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν πλευρῶν τε τῆς ὀσφύος ἐπὶ τὴν κατὰ τὸν ὦμον διάρθρωσιν ἀναφερόμενος μῦς, τῇ τε βάσει τῆς ὠμοπλάτης ὁμιλῶν ὅλῃ, καὶ τοῖς σιμοῖς τοῖς κατὰ τὴν ταπεινοτέραν πλευρὰν, κάτωθέν τε καὶ πρόσθεν ἐφ᾽ ἑαυτὸν, ἐκ τούτων τῶν λαβῶν ἐπισπᾶται τὴν ὅλην ὠμοπλάτην εἴς τε τὰ κάτω καὶ πρόσω. τῶν δὲ ὑπολοίπων δύο μυῶν, ὁ μὲν ἐπιπολῆς ἐξ ἁπάντων ἐκφυόμενος τῶν τοῦ θώρακος σπονδύλων, [1] εἰς τὸ κάτω μέρος ἐκφύεται τῆς ῥάχεως αὐτῆς· ὁ δ᾽ ὑπ᾽ αὐτῷ κείμενος, ἐκφύεται μὲν ἔκ τε τῶν ἑπτὰ τοῦ θώρακος σπονδύλων, καὶ προσέτι τῶν ἐν τραχήλῳ πέντε· καταφύεται δ᾽ εἰς ὅλον τὸ χονδρῶδες τῆς βάσεως. ἀπάγει μὲν οὖν ἑκάτερος αὐτῶν ὀπίσω ὠμοπλάτην, ἀλλ᾽ ὁ μὲν πρότερος ῥηθεὶς σὺν τῷ κατασπᾶν, ὁ δὲ δεύτερος ὡς ἐπὶ τὸν τράχηλον ἀνέλκων. [2] εἰ δ᾽ ἄμφω ταθεῖεν, ὀπίσω πρὸς τὴν ῥάχιν ἀπάγουσιν ὅλην τὴν ὠμοπλάτην ἐπὶ τοὺς ἑπτὰ τοῦ θώρακος σπονδύλους τοὺς πρώτους, οἷς καὶ παρατέτανται.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΗΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

Η κεφαλὴ, τὰς μὲν οἰκείας κινήσεις ἄνευ τοῦ τραχήλου κινεῖται, βραχυτάτας τε ἅμα καὶ δισσὰς οὔσας κατὰ διττὰς διαρθρώσεις, τὰς μὲν ἑτέρας ἐφ᾽ ἑκάτερα περιστρεφομένη, τὰς δὲ ἑτέρας ἐπινευόντων τε πρόσω καὶ ἀνανευόντων ὀπίσω. αἱ δὲ συνόλῳ τῷ τραχήλῳ κινήσεις αὐτῆς ἐπιπολὺ γίγνονται, καὶ μετ᾽ ὀλίγον ὑπὲρ αὐτῶν δίειμι. νυνὶ δὲ περὶ τῶν

1. εἰς τὸ κάτω μέρος ἐκφύεται τῆς ῥάχεως αὐτῆς] Nemini dubium esse potest, quin scribendum sit ἐμφύεται. Vid. Gal. p. 106. ubi hæc habentur: ὁ μὲν ἐπιπολῆς καὶ ταπεινὸς εἰς τὴν ῥίζαν τῆς κατὰ τὴν ὠμοπλάτην ἀκάνθης ἐμπεφυκώς.

2. εἰ δ᾽ ἄμφω ταθεῖεν, &c.] Gal. ead.

cit, quod eſt commune muſculorum omnium. Qui vero a coſtis & a lumbo in humeri articulationem aſcendit, ac toti baſi ſimisque ſcapulæ partibus ad humiliorem coſtam adhæret, ex inferiore atque anteriore parte totam ſcapulam his apprehenſionibus deorſum atque antrorſum in ſe ipſum trahit. Ex reliquis vero duobus muſculis, alter in ſuperficie ex omnibus thoracis vertebris exoriens, in partem ipſius ſpinæ inſeritur. Alter qui huic ſubjacet, tum ex ſeptem vertebris thoracis, tum vero etiam ex quinque cervicis exoritur; inſeritur vero in totam cartilaginoſam baſis partem: uterque autem ipſorum ſcapulam retro abducit; ſed is, de quo primo loco dixi, trahit etiam deorſum; ſecundus veluti ad cervicem ſurſum trahit. Si ambo ſimul tendantur, retro verſus ſpinam totam ſcapulam ad ſeptem priores thoracis vertebras, quibus etiam ipſi ſunt exporrecti, abducunt.

DE MUSCULIS CAPUT MOVENTIBUS.

Capiti proprii motus, citra colli motum, breviſſimi duplicesque inſunt, quemadmodum duplices quoque articulationes habet; alteram qua ad latera circumvertitur; alteram qua in anteriora annuit, in poſteriora renuit. Capitis vero motus, qui una cum cervice eduntur, multo plures ſunt; de quibus paulo poſt agetur copioſius: in præſentia vero de propriis

ead. p. ἀμφοτέρων ἅμα ταθέντων, ὅλην ὀπίσω τὴν ὠμοπλάτην ἀπαρεγκλίτως ὄψει φερομένην ἐπὶ τοὺς πρώτους ἑπτὰ τοῦ θώρακος σπονδύλους, οἷς παράτεταται. mendum eſt in παρατέταται, & legendum παρατέτανται, ut in noſtro: id etiam adparet ex verſione Charterii.

τῶν οἰκείων αὐτῆς μυῶν εἰρήσεται. τῇ προειρημένῃ συζυγίᾳ τῶν ἰσχνῶν μυῶν, οὓς καὶ αὐτοὺς ἔφην ἀνασπᾶν τὴν ὠμοπλάτην, τοῦ κατ᾽ ἰνίον ὀστοῦ τῆς κεφαλῆς ἐκφυομένους, ἐφεξῆς ἐστὶν ἑτέρα τὴν ἔκφυσιν ἐγκαρσίαν τε ἅμα καὶ σαρκώδη καὶ πλατεῖαν ἄχρι τῶν ὤτων ἔχουσα. συνεκφύεται δ᾽ αὐτῇ τις ἑτέρα, τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς ὑπ᾽ αὐτὸ τὸ οὖς χώρας πεποιημένη. αὗται δι᾽ ὅλου τοῦ τραχήλου πρὸς τὰ πρόσω φέρονται λοξαί, [1] κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἔκφυσιν μετρίως σύμφυσις, ἐν δὲ τῷ μετὰ ταῦτα χωρίῳ ἀποχωροῦσι μᾶλλον· καὶ διὰ τοῦτο δύο μύες εἶναι δόξειεν ἄν τῳ, καὶ εἷς ἑκατέρωθεν τοῦ τραχήλου. ἀμφοτέρων δὲ ἡ χρεία, καὶ ἡ κίνησις, καὶ ἡ τῶν ἰνῶν θέσις ὁμοία. καὶ γὰρ ἡ κίνησις αὐτῶν λοξὴ, καὶ ἡ χρεία [2] τὴν κεφαλὴν τοῦ ζώου περιάγειν εἰς τὰ πρόσω. αὕτη μὴν οὖν ἡ συζυγία μεγάλων ἱκανῶς ἐστὶ μυῶν, ὥστε καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων διαγινώσκεσθαι σαφῶς, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν γυμναστικῶν. οἱ δ᾽ ὄπισθεν ἐξ ἰνίου πεφυκότες, ἐλάττους τε πολὺ τούτων εἰσὶ, καὶ πάμπολλοι τὸν ἀριθμόν· ἔστι δ᾽ αὐτῶν, ὡς ἄν τις εἴποι, δύο γένη, τὸ μὲν ἕτερον κοινὸν τοῦ τραχήλου καὶ τῆς κεφαλῆς, τὸ δὲ ἕτερον αὐτῆς μόνης τῆς κεφαλῆς. τὸ μὲν οὖν κοινὸν τραχήλου καὶ κεφαλῆς, εἰς ὀκτώ που διαιρεῖται μῦς, ἑκατέρωθεν τῆς ἀκάνθης τέτταρα. [3] ἡ μὲν πρώτη συζυγία πλατείας ἔχουσα τὰς κατ᾽ ἰνίον ἐκφύσεις, στενοῦται κατιοῦ-

1. κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἔκφυσιν μετρίως σύμφυσις] Nulla poteſt eſſe dubitatio, quin ſcribendum ſit συμφυεῖς. Hanc emendationem firmare videtur Gal. p. 105. his verbis: εὑρήσεις δὲ αὐτῶν τὰς ἐκφύσεις ἐν οἷς εἶπον χωρίοις, τοῦ μὲν ἑτέρου συνεχῆ τῷ πρώτῳ τῶν κοινῶν τραχήλου τε καὶ κεφαλῆς, κατὰ γραμμὴν ἐγκαρσίαν ἐπὶ τὸ οὖς ἀφικνομένην, τοῦ δ᾽ ἑτέρου κατὰ τὴν ῥίζαν τοῦ ὠτός. Sic p. 597. ἐκπεφυκότες γὰρ ὄπισθέν τε τῶν ὤτων, καὶ ἐπ᾽ αὐτὰ καθήκουσιν εἴς τε τὸ στέρνον καὶ τὴν κλεῖν ἀλλήλοις συνεχεῖς, ὥστ᾽, εἰ καί τις ἕτερον αὐτῶν ἕνα φαίη τριπλοῦν εἶναι, μὴ σφαλῆναι. Legendum itaque vel συνε-

priis ejus musculis loquar. Prædictæ igitur conjugationi gracilium musculorum, quos ex occipitis osse exorientes scapulam diximus sursum attollere, succedit altera, quæ transversum carnosumque & latum exortum habet usque in aures pertinentem: cui etiam altera coalescit, quæ principium a parte, quæ sub auribus est, ducit. Hæ per totum collum ad anteriorem partem oblique feruntur; atque in primo quidem exortu mediocriter coalescunt, at in loco deinceps subsequenti magis dehiscunt: quamobrem nonnullis fortasse duo musculi in utroque cervicis latere, non unus esse videbuntur. Amborum vero & usus & motus & villorum positura est similis: nam & eorum obliquus est motus & usus, ut animalis caput antrorsum circumagant. Hujus igitur conjugationis musculi admodum magni sunt, adeo ut etiam ante dissectionem in hominibus, ac præsertim in gymnasticis, perspicue internoscantur. Qui vero retro ex occipite exoriuntur, sunt his multo minores, & numero quamplures. Ac dicet quispiam eorum esse genera duo, quorum alterum collo & capiti commune sit; alterum vero totius capitis proprium. Quod vero colli capitisque commune est, in octo musculos dividitur: in utroque spinæ latere quatuor: quorum prima conjugatio latos in occipite exortus habens descendendo angustatur,

ut

συνεχεῖς, ut apud Gal. vel συμφυεῖς, quod magis accedit ad nostrum σύμφυσις.

2. τὴν κεφαλὴν τοῦ ζώου περιάγειν] male editum erat antea περιάγει pro περιάγειν. sic. Gal. p. 105. ἢ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὰ πρόσω περιάγουσι.

3. ἡ μὲν πρώτη συζυγία &c.] Hæc aliter exprimit Gal. p. 101. εὔδηλον δ', ὡς καὶ κατὰ φύσιν ἢ ἔκφυσιν ἐν ταῖς τοιαύταις διηγήσεσιν οὐ διοίσει λέγειν· εἰσὶ δὲ τρίγωνοι τὸ σχῆμα, μίαν μὲν τῶν πλευρῶν τὴν εἰρημένην ἔχοντες γραμμήν. ἑτέραν δὲ τὴν ὅλην ἄκανθαν τῶν ἐν τραχήλῳ σπονδύλων, καὶ τρίτην ἄλλην τὰς εἰρημένας, ὥστ' εἶναι λοξὰς τὰς ἶνας αὐτῶν ἀπὸ τοῦ κατ' ἰνίον ὀστοῦ πρὸς τὴν ἄκανθαν ἐγκεκλιμένας. ἔμπα-

λιν

τιοῦσα, καὶ γίγνεται τὸ σχῆμα τῶν μυῶν ἑκατέρου τριγώνου, παραπλήσιον ὀρθογωνίῳ. οὗτοι μὲν οὖν οἱ μύες ὥσπερ τινες πτύχες ἐπίκεινται τοῖς ἄλλοις πεπλατυσμένοι, καθ' ἑκάτερον μῦς εἷς· [1] ἀρθέντων δ' αὐτῶν, ἐνίοτε μὲν ἐναργῶς φαίνονται τρεῖς συζυγίαι μυῶν, ὡς τὸ πολὺ δὲ δύο· παρατεταμένη μὲν ἡ ἑτέρα παρὰ τὴν ἄκανθαν, ἀτρέμα, πλατέων μυῶν λοξῶν ἀπ' ἰνίου πρὸς τὰ πλάγια τῆς ῥάχεως φερομένων· ἡ δὲ ἑτέρα, στρογγύλων ὑπ' ἐναντίου ἐκείνοις ἐχόντων τὰς ἶνας ἐκ τῶν πλαγίων μερῶν τῆς κεφαλῆς, ὅθεν περ καὶ τὴν ἔκφυσιν ἔχουσιν, ἐπὶ τὴν ἄκανθαν φερομένας. ἀφελόντι δ' αὐτὰς ἀκριβῶς ἤδη καταφανοῦνται οἱ περὶ τὴν διάρθρωσιν τῆς κεφαλῆς ὀστοῦ, ἔκφυσιν ἔχοντες ἐκ κοινῆς ἀρχῆς κατὰ τὸ τοῦ ἰνίου πέρας, ἁπτόμενοι τῆς διαρθρώσεως. καθήκει δὲ, ὁ μὲν εὐρωστότερος αὐτῶν εἰς τὴν ὀπισθίαν ἀπόφυσιν τοῦ β. σπονδύλου· ὁ δ' ἕτερος λοξὸς, εἰς τὴν πλαγίαν τοῦ πρώτου· τρίτος δ' ἄλλος μῦς ἐπιζεύγνυσιν ἀμφοτέρους, ἀπὸ τῆς τοῦ α. σπονδύλου πλαγίας ἀποφύσεως ἐπὶ τὴν ὄπισθεν ἀφικνούμενος τοῦ δευτέρου. καταφύεται δὲ, οὗτος μὲν εἰς τὰ πλάγια τῆς ἐκφύσεως· ὁ δ' ἕτερος ὁ πρῶτος λεχθεὶς, εἰς αὐτὸ τὸ ὑψηλὸν, ὅπερ ἄκανθαν ὀνομάζουσιν. [2] ὑπόκειται δὲ τούτῳ μῦς ἕτερος μικρὸς ἐκ τοῦ τῆς κεφαλῆς ἰνίου καταφυόμενος εἰς τὸν πρῶτον σπόνδυλον. ἡ δ' ἐνέρ-

λιν δὲ ταύταις, αἱ τῶν ὑποβεβημένων αὐταῖς μυῶν, ἐπὶ τὰ πρόσω φέρονται λοξαὶ πρὸς τὰς ἐγκαρσίας ἀποφύσεις τῶν σπονδύλων. Ubi notandum, primum ſcribendum non κατὰ φύσιν, ſed conjunctim κατάφυσιν: id firmat vox ſequens ἔκφυσιν. Deinde pro ὑποβεβημένων ſcribe ὑποβεβλημένων in Editt. Ald. & Baſil. & in Charter. Erratis. Editt. Ald. & Baſil. recte etiam habent κατάφυσιν.

1. ἀρθέντων δ' αὐτῶν &c.] Gal. p. 101. ſic loquitur. ὅσον δ' ἐπὶ τῷ περιγραφάς τινας ἔχειν, ὡς τὰ πολλὰ μὲν τρεῖς, ἔςι δ' ὅτε δύο ταύτῃ πάλιν ὐχ εἷς ἑκατέρωθεν μῦς, ἀλλ' ἤτοι τρεῖς, ἢ δύο φανοῦνταί σοι. Ubi ſcribendum non ὐχ εἷς, ſed οὐχ εἷς, ut in Ald. & Baſil. & in Erratis Charter.

2. ὑπόκειται δὲ τούτῳ μῦς &c.] Verba

ut fiat utriusque musculi figura triangulo, cujus recti sint anguli similis. Hi sane musculi ex utraque parte unus tanquam plicæ quædam aliis superjacent, quibus sublatis, tres aliquando musculorum conjugationes evidenter apparent, plerunque vero duæ, quarum altera secundum spinam extensa musculos leniter latos habet, qui obliqui ab osse occipitis ad spinæ latera feruntur; altera teretes, quum illi musculi villos ex partibus capitis, quæ ad latera sunt, unde etiam exoriuntur, e contrario habeant in spinæ apicem tendentes. Quos ubi sustuleris, sub aspectum perspicue cadent ii, qui ex capitis articulatione nascuntur, qui ex communi principio ad occipitis finem articulationem contingunt: quorum qui robustior est, in posteriorem processum secundæ vertebræ, alter obliquus in latera primæ porrigitur. Tertius vero musculus hos ambos conjungit, a latere processus primæ vertebræ, in posteriorem secundæ pertingens. Inseritur autem hic musculus in ipsius exortus latera. Alius, qui prius est dictus, in ipsum processus apicem, quam acantham vocant. Huic alius musculus parvus subjacet qui ex occipite prodiens in primam vertebram pertinet. Horum octo musculorum exiguorum, quos

Verba Gal. huc pertinentia sunt hæc p. 102. ὁ γὰρ ἐπικείμενος αὐτῷ ὄπισθεν μῦς, ἄρχεται μὲν ἐκ τῆς ἀκάνθης τοῦ κάτω σπονδύλου, τελευτᾷ δὲ εἰς τὸ κατ᾽ ἰνίον ὀστοῦν τῆς κεφαλῆς, παρ᾽ αὐτὴν μάλιστα τὴν μεσότητα. Quæ Charter. sic vertit: *nam superjacens ipsi posteriore parte musculus incipit quidem ex inferiore regione spinæ secundæ vertebræ, cessat autem in occipitii os præsertim medium.* Sed Gal. his verbis non meminit secundæ vertebræ; quare suspicor legendum τοῦ βῆτα σπονδύλου· sic enim noster supra, καθήκει δὲ ὁ μὲν εὐρωστότερος αὐτῶν εἰς τὴν ὀπισθίαν ἀπόφυσιν τοῦ β. σπονδύλου. omnes sciunt numeros exprimi tam figuris quam nominibus literarum, & facillime permutari β, κ, μ, ν. sed Charter. forte attendit ad rem ipsam, & non ad verba auctoris. Debebat vertisse saltem: *incipit quidem ex spina inferioris spondyli.*

ἐνέργεια, τῶν μὲν ὑστάτων εἰρημένων μυῶν τούτων τῶν ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν ὄντων, τὴν διάρθρωσιν μόνην κινῆσαι τῆς κεφαλῆς· τῶν δ' ἐπικειμένων αὐτοῖς ἅμα τῷ τραχήλῳ παντὶ, τὴν κεφαλήν. [1] ἀνανεύουσι μὲν οὖν ἐπὶ εὐθείας μόνην τὴν κεφαλὴν οἱ καθήκοντες ὄρθιοι μύες, εἴς τε τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον σπόνδυλον· [2] μετὰ δὲ τραχείας ἐγκλίσεως οἱ λοιποὶ τέτταρες, οἱ μὲν ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐκπεφυκότες ἀτρέμα, λοξὴν ἀπάγοντες εἰς τὸ πλάγιον· [3] οἱ λοιποὶ δὲ δύο συνεργοῦντες τῇδε, καὶ τὴν γινομένην ἐκ ταύτης τῆς κινήσεως τοῖς ἀντιτεταγμένοις μυσὶν ἀνάτασιν λοξὴν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἅμα τοῖς συνεχέσι μέρεσι τοῦ πρώτου σπονδύλου πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανάγοντες. πρόδηλον δ', ὅτι καθ' ἕνα μὲν ἕκαστον μῦν αἱ κινήσεις αὗται γίγνονται λοξαί· συναμφοτέρου δὲ καθ' ἑκάστην συζυγίαν ἐνεργήσαντος, εὐθεῖα κίνησις ἀποτελεῖται μία. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐπικειμένων αὐτοῖς μυῶν τῶν ὅλον τὸν τράχηλον κατειληφότων· οἱ μὲν λοξοὶ λοξὴν ἀνανεύουσιν, οἱ δ' εὐθεῖς εὐθεῖαν ἐργάζονται· [4] ἄλλοι δὲ ἐκ τῶν πρόσω δύο μύες εἰσὶ τῶν κινούντων ἅμα τῷ τραχήλῳ τὴν κεφαλὴν, εὔρωστοί τε καὶ μακροί. προβαίνουσι δὲ

ἄχρι

1. ἀνανεύουσι μὲν οὖν ἐπὶ εὐθείας &c.] Gal. p. 102. αὗται μὲν οὖν αἱ δύο συζυγίαι τῶν μυῶν ἀνανεύσουσιν εἰς τοὐπίσω μόνην τὴν κεφαλήν. pro συζυγίαι Ald. habet vitiose συξυγίαι. cætera non variant. Puto tamen legendum cum nostro ἀνανεύουσιν, non ἀνανεύσουσιν. Ita etiam Charter. vertit: *Hæc itaque duo musculorum paria caput solum in posteriora deflectunt*, non *deflectent*. Sic etiam Gal. p. 597. πάντες οὖν οἱ τοιοῦτοι μύες ἀνανεύουσι κεφαλὴν ὀπίσω, καὶ λοξὰς ἀτρέμα ποιοῦνται κινήσεις οἱ λοξοί.

2. μετὰ δὲ τραχείας ἐγκλίσεως &c.] scribendum μετὰ δὲ βραχείας ἐγκλίσεως. sic etiam Rasarius legisse videtur. Verba Gal. huc pertinentia p. 597. sunt, κινοῦσι τὸν τράχηλον εἰς τὰ πλάγια μέρη μετὰ βραχείας ἐγκλίσεως.

3. οἱ λοιποὶ δὲ δύο &c.] suspicor locum esse mutilum, quem sic suppleo: οἱ λοιποὶ δὲ δύο συνεργοῦντες τῇδε, καὶ τὴν γινομένην ἐκ ταύτης τῆς κινήσεως τοῖς ἀντιτεταγμένοις μυσὶν ἀνάτασιν λοξὴν τοῦ δευτέρου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἅμα τοῖς συνέχεσι μέρεσι τοῦ πρώτου σπονδύλου πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανάγοντες. Quæ sic verto: *Reliqui*

vero

quos poſtremo loco memoravimus, actio eſt, ut ſolum capitis articulum; eorum vero, qui his incumbunt, totum collum una cum capite moveant. Caput igitur abnuendo recta ſolum muſculi movent, qui in primam ac ſecundam vertebram recti procedunt; cum parva autem in latera inclinatione cæteri quatuor: quorum duo a capite exorti leniterque obliqui in latera abducunt. Cæteri duo huic etiam motui adjumento ſunt: & eam obliquam extenſionem, quæ ex muſculorum ſibi oppoſitorum, quos modo diximus, motu facta fuerat, in caput cum partibus continuis primæ vertebræ ad naturalem ſitum reducunt. Eſt autem perſpicuum, ex uno tantum muſculo agente motiones obliquas effici; ſi vero uterque unius conjugationis muſculus agat, unum rectum motum reddi. Simili quoque modo in muſculis, qui his incumbunt, totum collum occupantibus, obliqui obliquum abnuendo movent, recti vero rectum faciunt. Duo præterea ex prioribus partibus muſculi ſunt, caput una cum cervice moventes, robuſti & longi: hique ad quintam usque tho-

vero duo una operantes pariter, & factam ex eo motu muſculis oppoſitis ſubtenſionem obliquam ſecundæ vertebræ ad caput una cum continuis primæ vertebræ partibus ad ſitum naturalem reducentes. Locus integer qui huc ſpectat, ita habet apud Gal. laudat. ult. p. τῶν δὲ ὑπολοίπων τεττάρων, οἱ δύο μὲν ὁμοίως τοῖς προειρημένοις ἐκφυόμενοι τῦ κατ' ἰνίον ὀςῦ, λοξοί τε πρὸς τοὐκτὸς ἀποχωροῦντες, ἐμφύονται ταῖς πλαγίαις ἀποφύσεσι τῦ πρώτου σπονδύλου, λοξὴν ὅλῃ τῇ κεφαλῇ δημιουργοῦντες κίνησιν. οἱ λοιποὶ δὲ δύο τὸν πρῶτον τῷ δευτέρῳ συνάπτοντες λοξοὶ, τὴν θέσιν ἐναντίαν ἔχουσι τοῖς προειρημένοις δύο μυσὶ, καὶ τὴν κίνησιν ἀντιτεταγμένην. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ τὴν κεφαλὴν ἔχοντες λοξὴν, ἐπὶ τὸν πρῶτον σπόνδυλον ἅμα αὐτῷ συνεπάγονται, καὶ τὸν δεύτερον. οὗτοι δ' εἰς τὸ κατὰ φύσιν, ὅπερ ἦν εὐθὺ τὴν γινομένην αὐτῦ παρέγκλισιν ἐπανάγουσιν. Ex hisce rite examinatis noſtræ emendationis ratio lectori facillime patebit.

4. ἄλλοι δ' ἐκ τῶν πρόσω &c.] Interpretes male hæc reddiderunt: *Duo præterea ex prioribus partibus muſculi ſunt, caput una cum cervice moventes* &c. Verte omnino: *Duo præterea ex anterioribus partibus* &c. Vid. Gal. p. 597.

ἄχρι τοῦ πέμπτου τῶν κατὰ θώρακα σπονδύλων, ἐπιτεταμένοι μὲν ἅπασι τοῖς κατὰ τὸν αὐχένα σπονδύλοις ἐκ τῶν ἔμπροσθεν μερῶν, [1] ὑποβεβλημένοι δὲ τῷ στομάχῳ. ἡ δὲ ἔκφυσις τούτων ἐκ τῶν κάτω μερῶν ἐστὶ τῆς κεφαλῆς, σαρκώδης τε οὖσα καὶ κατειληφυῖα τὸ μεταξὺ τῆς τε διαρθρώσεως αὐτῆς, καὶ τῆς τοῦ κάτω πέρατος λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς, ἐπειδὰν ἐνεργῶσιν ὅλοι τὸ δ' ἄνω μέρος αὐτῶν, ὅσον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς [2] εἰς τὸν πρῶτόν τε καὶ δεύτερον ἐκφύεται σπόνδυλον, αὐτὴν μόνην ἐπινεύει τὴν κεφαλὴν, ἰδίαν, ἔσθ' ὅτε, σαφῆ περιγραφὴν ἔχον, ἀνάλογον τοῖς ὄπισθεν μυσὶ τοῖς μικροῖς. εἰσὶ δὲ κἀκ τῶν πλαγίων μερῶν, ἡ μὲν ἑτέρα συνάπτουσα τῇ κεφαλῇ τὸν πρῶτον σπόνδυλον· ἡ δ' ἑτέρα [3] τούτῳ τὸν δεύτερον, οὐκ ἀεὶ σαφής. ἐνέργεια δὲ τούτων, εἰς τὸ πλάγιον ἐπινεύειν αὐτὰς μόνον τὰς κατὰ τοὺς πρώτους σπονδύλους διαρθρώσεις. τούτων ἁπάντων τῶν μικρῶν μυῶν ὅσοι τὴν διάρθρωσιν ἐστεφανώκασι τῆς κεφαλῆς, ὥσπερ χορὸς ἐν κύκλῳ περικείμενος, ἄλλος ἄλλην ἐνέργειαν πεπίστευται.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΧΕΙΑΣ ΑΡΤΗΡΙΑΣ ΜΥΩΝ.

[4] ΤΗΣ τραχείας ἀρτηρίας τέτταρές εἰσιν ἴδιοι μύες, συστέλλοντές τε καὶ στενοῦντες αὐτὴν, ἐπειδὰν ταθῶσιν, ἀντισπῶντες τό, θ' ὑοειδὲς ὀστοῦν, καὶ τὴν λάρυγγα. ἄρχονται

1. ὑποβεβλήμενοι δὲ τῷ στομάχῳ] Ad hæc & quæ sequuntur pertinet locus Gal. p. 598. & 599. μόνη γ' ἄλλη μία συζυγία μυῶν, ἐπίκαιρον ὁμοίως ἔχει τὴν θέσιν, ὥσπερ γε καὶ τὴν κίνησιν ἀντιτεταγμένην, ἡ πρώτη μοῖρα τῶν ὑποβεβλημένων τοῦ στομάχου μυῶν. καθάπερ γὰρ οἱ ὄπισθεν, οἱ τὴν διάρθρωσιν κατειληφότες ἀνανεύουσι μόνην τὴν κεφαλὴν, οὕτως ἡ πρώτη μοῖρα τῶν τούτων ἐπινεύειν αὐτὴν πέφυκεν. Ubi legere præstat τῷ στομάχῳ, ut hic. Sic etiam Gal. p. 114. ὑποβεβλήμενος αὐτὸς ἅπαντι τῷ σιμῷ. & ita passim.

2. εἰς

thoracis vertebram progrediuntur, omnibus cervicis vertebris parte anteriore incumbentes, & ſtomacho ſubjecti. Horum exortus ab inferioribus capitis partibus exiſtit: isque carnoſus eſt, eamque occupat regionem, quæ capitis articulatione & inferiore lambdoeidis ſuturæ fine continetur. Quum toti agunt hi musculi, caput cum cervice flectunt; quum vero ſuperior tantum eorum pars, quæ a capite in primam & ſecundam vertebram inſeritur, ipſum ſolum caput annuendo movet. Hæcque pars quandoque propriam & perſpicuam deſcriptionem habet, quæ poſterioribus parvis musculis proportione reſpondet. Sunt etiam ad latera circa articulum capitis aliæ duæ parvorum musculorum conjugationes, quarum altera primam vertebram capiti adnectit, altera ſecundam primæ conjungit: eaque non ſemper eſt perſpicua. Horum actio eſt, ut ipſas ſolas primæ vertebræ articulationes ad latera annuendo moveant. Horum omnium parvorum musculorum, qui articulationem capitis, tanquam chorus, ambientes coronant, alius aliam eſſe actionem ignoravit.

DE MUSCULIS ASPERÆ ARTERIÆ.

Aſperæ arteriæ proprii musculi ſunt quatuor, a quibus arctatur & comprimitur, quum hi fuerint extenti; & os hyoeides, & larinx revellitur: quorum majores initium ſumunt

3. εἰς τὸν πρῶτον &c.] male antea editum εἰς τὸ πρῶτον. ſcribe etiam hic καὶ δεύτερον ἐμφύεται σπόνδυλον. ut ex regula antea tradita patet.

4. τούτων ἁπάντων τῶν μικρῶν μυῶν &c.] Gal. p. 596. hæc ſic exprimit: οἱ κινοῦντες τὴν κεφαλὴν μύες τὸν ἀριθμὸν ὄντες εἴκοσιν ὀκτὼ, ἢ πλείους, οἷον χορός τις ἐν κύκλῳ περιεστῶτες αὐτὴν ἄλλος ἄλλην ἐνεργείαν πεπίστευται.

5. τῆς τραχείας ἀρτηρίας &c.] vid. Gal. p. 463. 464. musculi hic deſcripti, ſcil. ſternohyoidæi, & ſternothyreoidæi, melius deſcribuntur, quam apud Galen.

ται δὲ αὐτῶν, οἱ μὲν μείζους ἐκ τοῦ κάτω πέρατος τῆς εὐθείας γραμμῆς τοῦ ὑοειδοῦς· εἶτα κατὰ τὸ μῆκος ὅλης τῆς ἀρτηρίας ἐνεχθέντες, ἐπιφύονται τῷ στέρνῳ, κατὰ τὰ ἔνδον μέρη. δόξειαν δ' ἄν σοι ποτὲ διφυεῖς ὑπάρχειν οἱ δύο μύες οὗτοι. [1] ἄλλοι δὲ δύο τῶν πλαγίων τε καὶ κάτω μερῶν, ἐκφυόμενοι τοῦ θυρεοειδοῦς χόνδρου, τελευτῶσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸ στέρνον ἐκ τῶν πλαγίων περιλαμβάνοντες τὴν ἀρτηρίαν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΛΑΡΥΓΓΟΣ ΙΔΙΩΝ ΜΥΩΝ.

[2] ΔΥΟ μὲν ἐπὶ τοῖς προσθίοις μέρεσι τοῦ χόνδρου τοῦ θυρεοειδοῦς, ὁ μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν, ὁ δ' ἐκ τῶν ἀριστερῶν, ὄρθιοι κατὰ τὸ μῆκος ἐπίκεινται, πεφυκότες ἐκ τῶν ταπεινῶν πλευρῶν τοῦ λαμβδοειδοῦς. ἀνασπῶσιν οὗτοι πρός τε τὸ ἄνω καὶ πρόσω τὸν χόνδρον. [3] ἕτεροι δὲ δύο μύες ἀπὸ τῶν ὀπίσω περάτων τοῦ θυρεοειδοῦς χόνδρου, καθ' ἑκάτερον εἷς, ἐκφυόμενοι, καταφύονται τῷ στομάχῳ, σφιγκτῆρος τρόπον περιλαμβάνοντες αὐτόν. συνάγειν καὶ προστέλλειν οὗτοι πεφύκασι τὸν χόνδρον. ἄλλοι δὲ δύο συμφυεῖς, τὰ πέρατα τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου χόνδρου συνάπτουσί τε καὶ συνάγουσι· καὶ μετ' αὐτοὺς ἄλλοι τέτταρες ἐκ τοῦ δευτέρου χόνδρου διήκοντες εἰς τὸν τρίτον, οἱ μὲν εἰς τοὐπίσω διαστέλλουσι

λουσι

1. ἄλλοι δὲ δύο &c.] Gal. p. 463. δύο δ' ἄλλοι τὴν μὲν ἔκφυσιν ἐκ τοῦ χόνδρου πεποιήμενοι, φερόμενοι δ' ὡς ἐπὶ τὸ στέρνον, τοῖς ἄλλοις δύο συνεπιμίγνυνται. melius & clarius noſter, τελευτῶσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸ στέρνον.

2. Δύο μὲν ἐπὶ &c.] Gal. ead. p. ἄλλοι δὲ πολὺ μείζους τούτων, μόνου τοῦ θυρεοειδοῦς ἴδιοι, δύο μὲν ἐκ τῶν ταπεινοτέρων πλευρῶν τοῦ ὑοειδοῦς ὀστοῦ τὴν ἔκφυσιν ἔχοντες, εἶθ' ὅλῳ τῷ μήκει τοῦ πρώτου χόνδρου πρόσθεν ἐπιβεβλήμενοι. Musculi hi videntur eſſe Hyothyreoidæi, licet iis diverſum attribuant uſum recentiores aliquantum ab eo, quem iis attribuit Galenus.

3. ἕτεροι δὲ δύο μύες &c.] Videant Anatomici, an hi musculi ſint Thyreo-

munt ab inferiore rectæ lineæ offis hyoeidis termino: tum in totam arteriæ longitudinem porriguntur, & in os pectorale interius inferuntur. Quandoque etiam hi duo musculi tibi effe bifidi videbuntur. Alii vero duo ex partibus, quæ ad latera funt fcutiformis cartilaginis, & ex partibus ejus inferioribus exorti, ad os pectorale terminantur, & arteriam a lateribus comprehendunt.

DE PROPRIIS LARYNGIS MUSCULIS.

In anterioribus partibus ejus cartilaginis, quæ fcuti formam præfert, duo musculi funt, alter ad dextram, alter ad finiftram conftitutus. Hi recti ad ejus longitudinem incumbunt, atque ex humilioribus offis lambdoeideos lateribus exoriuntur; hi furfum prorfumque cartilaginem trahunt. Duo autem alii musculi a finibus pofterioribus cartilaginis fcuti formam referentis finguli utrinque exorientes gulæ inferuntur, ipfamque perinde ut conftrictiores, comprehendunt; hi cartilaginem cogunt & contrahunt. Alii duo bifidi primæ & fecundæ cartilaginis fines conjungunt & cogunt. Poft quos alii quatuor ex fecunda cartilagine in tertiam fe infinuant, qui partim retrorfum, partim in latera articu-

reopharyngæi Valfalvæ. Gal. ead. p. ὑπόλοιποι δ᾽ ἄλλοι μύες δύο ἐγκάρσιοι, τῶν πλαγίων ἐκφυόμενοι μερῶν τοῦ θυρεοειδοῦς, ἔπειτ᾽ ἐν κύκλῳ τὸν στόμαχον περιλαμβάνοντες, εἰς ταὐτὸν ἀλλήλοις ἀφικνοῦνται. fic legimus apud Gal. p. 464. λοίποι δ᾽ οἱ τῶν πλαγίων ἐκφυόμενοι τοῦ θυρεοειδοῦς, προστέλλουσι τὰ μέρη ταῦτα τοῦ πρώτου χόνδρου, καὶ τῷ δευτέρῳ περιπτύσσουσι ὥσθ᾽ ἐνοῦσθαι τὸν πόρον. legendum omnino ὡς στενοῦσθαι τὸν πόρον. fic etiam Charterius vertit, *quo meatus adftringatur*. p. præcedenti, de iisdem musculis, ut conjicio, loquente Galeno, hæc habentur verba: οὗτοι μὲν οὖν ἀκριβῶς στενοῦσι τὸ κάτω πέρας τοῦ λάρυγγος, προστέλλοντες τὸν πρῶτον χόνδρον τῷ δευτέρῳ.

λουσι τὴν διάρθρωσιν, οἱ δ' εἰς τὰ πλάγια τὸ ἄνω πέρας ἀνοιγνύντες τοῦ λάρυγγος· καὶ μετ' αὐτοὺς ἄλλοι δύο μὴ φαινόμενοι πρὶν διοιχθῆναι τὸν λάρυγγα, συνάπτουσι τὸν θυρεοειδῆ χόνδρον, τῷ μὲν ἀρυταινοειδεῖ διὰ παντὸς, οὐ διὰ παντὸς δὲ τῷ λοιπῷ. ἀντικειμένην οἱ μύες οὗτοι τὴν ἐνέργειαν ἔχουσι τοῖς προειρημένοις τέτταρσι, στενοῦντες ἀκριβῶς ἅμα τοῖς εἰρημένοις δύο συμφυέσι τὸ κάτω πέρας τοῦ λάρυγγος. ἔστι δὲ καὶ περὶ τῇ βάσει τοῦ τρίτου χόνδρου μῦς διφυὴς, ἢ δύο συμφυεῖς. συνάγουσι δὲ οὗτοι τὸν χόνδρον, καὶ κλείουσι τὸ καθ' ἑαυτοὺς μέρος τοῦ λάρυγγος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΤΟΥ ΛΑΜΒΔΟΕΙΔΟΥΣ ΟΣΤΕΟΥ ΜΥΩΝ, ΟΠΕΡ ΚΑΙ ΥΟΕΙΔΕΣ ΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ.

[1] ΔΥΟ μύες πλατεῖς τῇ κάτω γένυϊ συνάπτουσι τὸ ὑοειδὲς ὀστοῦν, ἐκ μὲν τῶν πλαγίων μερῶν τῆς εὐθείας αὐτοῦ γραμμῆς ἐκφυόμενοι, καταφυόμενοι δὲ εἰς τὰ πλάγια μέρη τῆς γένυος μετὰ τὴν τῶν ἰδίων αὐτῆς μυῶν ἔκφυσιν. ἄλλοι δὲ δύο μύες ἐπ' ἄκραν ἥκουσι τὴν γένυν, ἀλλήλοις ἐζευγμένοι. ἀρχὴ δὲ αὐτῶν ἐστὶ τὸ ἄνω πέρας [2] τῆς ὀρθίας γραμμῆς τοῦ λαμβδοειδοῦς. ἕτεροι δὲ μύες, ἐκ μὲν τῆς ῥίζης ἄρχονται τοῦ γραφοειδοῦς, ἐκπεφύκασι δὲ τῆς ὀρθίας γραμμῆς τοῦ λαμβδοειδοῦς τῷ κάτω πέρατι, καθ' ἑκάτερον μέρος εἷς. αὗται μόναι τρεῖς συζυγίαι μυῶν αὐτοῦ μόνου τοῦ λαμβδοειδοῦς εἰσὶν ἴδιαι, βραχείας τινὰς αὐτῷ διδοῦσαι κινήσεις· ἡ μὲν

1. *Δύο μύες πλατεῖς* &c.] Vid. Gal. p. 474. ubi omnes musculi hic descripti enumerantur. Quomodo appellari debeant hi duo musculi, nescio,

ticulationem contrahunt, ſuperiorem laryngis extremitatem aperientes. Hos ſequuntur alii duo, qui priusquam larinx apertus ſit, non apparent. Hi cartilaginem ſcuti formam referentem arytænoeidi perpetuo conjungunt. Ei vero quæ vacat nomine, non perpetuo; habent autem hi musculi actionem prædictorum quatuor actioni contrariam: diligenter enim ſtringunt una cum duobus bifidis inferiorem laryngis extremitatem. Jam vero ad baſim tertiæ cartilaginis musculus eſt bifidus, aut duo coaleſcentes, qui cartilaginem cogunt, & laryngis partem eis proximam claudunt.

DE PROPRIIS MUSCULIS OSSIS LAMBDOEIDEOS, QUOD ETIAM HYOEIDES NOMINATUR.

Duo lati musculi os hyoeides inferiori maxillæ conjungunt, ex partibus quæ ſunt ad latera rectæ lineæ ipſius hyoeideos enati: atque in partes, quæ ad latera ſunt inferioris maxillæ, poſt exortum musculorum, qui maxillæ ſunt proprii, inſeruntur. Alii duo musculi in extremam maxillam mutuo conjuncti ſe inſinuant. Horum principium eſt ſuperior extremitas oſſis lambdoeideos; alii vero duo a radice oſſis, quod a ſtyli ſcriptorii ſimilitudine graphoeides dicitur, incipiunt, atque in rectas lambdoeideos oſſis lineas infernæ extremitati, utrinque unus inſeruntur. Hæ ſolæ tres conjugationes ſunt ſolius lambdoeideos propriæ, eique breves quosdam

neſcio, niſi ſi ſint Mylohyoidæi Fallop.

2. τῆς ὀρθίας γραμμῆς τοῦ λαμβδοειδοῦς] male Morelius antea exhibuit λαδομβειδοῦς, quod Charterius emendavit.

3. καὶ

μὲν ἀπὸ τῆς βάσεως τῶν βελονοειδῶν ἀρχομένη πρὸς τὴν ὀπίσω χώραν ἀπάγουσα· αἱ λοιπαὶ δ' ἐπί τε τὰ πλάγια τῆς γένυος διορίζουσαι, καὶ πρὸς τὴν γένυν ἀνατείνουσαι. οἱ δ' ἄλλοι μύες ἀπὸ τοῦ ὑοειδοῦς ὀστοῦ πεφυκότες, ἑτέρων ἕνεκα γεγόνασι μορίων μᾶλλον, οἱ μὲν εἰς τὰς ὠμοπλάτας ὑπὲρ τοῦ κινεῖν ἐκείνας, ὡς ἔμπροσθεν εἶπον· οἱ δ' εἰς τὴν γλῶτταν, ὡς καὶ περὶ ταύτης εἰρήσεται· [1] καὶ λοιπὸς ἐπ' αὐτοῖς ὁ κατὰ τῆς φάρυγγος ἔξωθεν ἐπιβεβλημένος, εἴθ' ἕνα τις αὐτὸν ἐθέλοι διφυῆ προσαγορεύειν, εἴτε δύο παραφυομένους ἀλλήλοις, ὅπερ ἄμεινον εἶναί μοι δοκεῖ. προστέλλουσι δὲ οὗτοι τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν, καὶ τὸ λαμβδοειδὲς ἀντισπῶσι κάτω.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΓΛΩΤΤΑΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΤΩΝ τὴν γλῶτταν κινούντων μυῶν, δύο μὲν ἀπὸ τῶν βάσεων βελονοειδῶν ἀρξάμενοι, στενοὶ καὶ μακροὶ, προήκοντες εἰς τὰ πλάγια μέρη τῆς γλώττης, ἑκατέρωθεν εἷς, συμφύονται, λοξῶν κινήσεων ἐξηγούμενοι· οἱ δ' ὑπόλοιποι πάντες, ἐκφύονται μὲν ἐκ τοῦ περιέχοντος ὀστοῦ τὴν κεφαλὴν τοῦ λάρυγγος, ὃ καλοῦμεν ὑοειδές· ἐμβάλλουσι δ' εἰς τὴν γλῶτταν, οἱ τέτταρες μὲν κατὰ δύο συζυγίας, ἐναργῶς κινοῦντες αὐτήν· [2] ὁ πέμπτος δὲ ὁ διφυὴς, ὁ ἐκ τοῦ ἄνωθεν πέρατος ἀρχόμενος τῆς ὀρθίας γραμμῆς τοῦ ὑοειδοῦς, ὑποπέφυκε τῇ γλώττῃ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς, ἀφικνούμενος ἕως ἄκρας τῆς κάτω γένυος ἐπὶ τὸ καλούμενον γένειον, ἔνθα συμπέφυκεν αὐτῇ τὰ ὀστᾶ. οὗτος ὁ μῦς, ἀντισπᾷ μὲν ἄνω τὸ

1. καὶ λοιπὸς ἐπ' αὐτοῖς &c.] Gal. ead. p. 474. ὁ δὲ εἰς τὸ στέρνον καθήκων ὁ διφυὴς ἀντιτέτακται ἅμα τούτοις, ὡς ἀντισπᾶν κάτω τὸ ὑοειδές. Musculus ita-

dam motus impertiunt. Atque una quidem a basi belonoeideos processus incipiens, in posteriorem regionem ipsam abducit; aliæ ad latera maxillæ ascendunt, atque id ad maxillam sursum trahunt. Cæteri musculi ex osse hyoeide orientes, aliarum particularum causa potius sunt facti, hi quidem in scapulas, ut eas moverent, ut ante docuimus; hi vero in linguam, ut de ea dicetur; & reliquus deinde post hos ad fauces extrinsecus adjectus: sive quis unum bifidum, sive duos coalescentes (quod mihi quidem potius probatur) malit dicere: hi namque asperam arteriam contrahunt, & os lambdoeides infra retrahunt.

DE MUSCULIS MOVENTIBUS LINGUAM.

Ex musculis, qui linguam movent, duo a basibus processuum, qui belonoeides ab acus similitudine appellantur, initium ducentes, angusti & longi progrediuntur, & in partes, quæ sunt ad latera linguæ, utrinque singuli inseruntur, ac motibus obliquis præsunt. Cæteri omnes ex osse caput laryngis ambiente, quod hyoeides appellatur, exoriuntur; tum in linguam per duas conjugationes sese quatuor inserunt, eamque evidenter movent. Quintus qui bifidus est, quique a superiore fine rectæ hyoeideos lineæ principium sumit, sub linguam inseritur secundum ejus longitudinem ad extremum usque maxillæ inferioris, in id, quod mentum vocant, qua maxillæ ossa coalescunt, pertingens. Hic musculus sursum ad maxillam os hyoeides retrahit, illisque oppositus est, qui

itaque hic descriptus est, quem hodie vocant sternohyoidæum.

2. ὁ πέμπτος δὲ ὁ διφυὴς] sine dubio musculus hic descriptus, est, quem vocant Genioglossum.

τὸ ὑοειδὲς, ἀντιτεταγμένος τοῖς κατασπῶσιν ἐπὶ τὸ στέρνον αὐτό· σαφῆ δὲ οὐδεμίαν ἐπὶ τῆς γλώττης ἐργάζεται κίνησιν, ἀλλ' οἵ γε ἐναργῶς ταύτην κινοῦντες, οἱ λοιποὶ τέτταρές εἰσιν ἐκφύονται δὲ, οἱ δύο μὲν ἐκ τῶν ἄνω μερῶν τοῦ ὑοειδοῦς, ὅθεν περ καὶ ὁ προειρημένος ὁ διφυὴς, ἢ δή πως ἐν τοῖς πλαγίοις αὐτοῦ μᾶλλον· οἱ δὲ ὑπόλοιποι δύο τούτων ἐφεξῆς, ἔκ τε τῶν πλαγίων τῆς ὀρθίας γραμμῆς καὶ τῶν ταπεινῶν αὐτοῦ πλευρῶν [1] ἐκφύονται, οἱ μὲν μείζους εἰς τὴν μέσην χώραν τῆς γλώττης, ἀλλήλων ψαύοντες ἄχρι παντὸς, ἐξήκουσί τε πρὸς τὸ δεδεμένον αὐτῆς τὸ πρόσω, οἱ δ' ἐλάττους εἰς τὰ πλάγια μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν ἐφ' ἑκατέρας βάσεως τῆς βελονοειδοῦς ἐκφύσεως ἡκόντων· αἱ δὲ κινήσεις ἀνάλογον τῇ θέσει, λοξαὶ μὲν τῶν λοξῶν, εὐθεῖαι δὲ τῶν εὐθειῶν, ὥσπερ γε καὶ τῶν πρώτων ῥηθέντων πλάγιαι. ὑποβέβληνται δὲ τοῖς εἰρημένοις ἅπασι μυσὶν ἐκ τῶν κάτω μερῶν, [2] οἱ τὰς ἐγκαρσίας ἔχοντες ἶνας, ὑποπεφυκότες μὲν ὅλῃ τῇ γλώττῃ, καταφυόμενοι δὲ εἰς τὸ τῆς γένυος ὀστοῦν σχεδὸν ὅλον, πλὴν τοῦ γενείου. δύνανται δ' οἱ μύες οὗτοι ταθέντες ἐπᾶραί τε καὶ κυρτῶσαι τὴν γλῶτταν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΦΑΡΥΓΓΟΣ ΜΥΩΝ.

ΧΩΡΑ τις πρόκειται κοινὴ στομάχου καὶ φάρυγγος, εἰς ἣν ἑκατέρου τὸ στόμα ἀνήκει. καλοῦσι δ', αὐτὴν μὲν τὴν χώραν ἰσθμὸν, ἐπειδὴ στενή τε καὶ προμήκης ἐστί· τὸ περιέχον αὐτὴν σῶμα, φάρυγγα, καθ' ἣν ἑκατέρωθεν εἷς ἐστὶ μῦς ἔν τε τῷ φωνεῖν καὶ καταπίνειν ἐνεργῶν.

ΠΕΡΙ

1. ἐκφύονται &c.] Haud dubie scribendum ἐμφύονται. nam quæ præcedunt, pendent ab ἐκφύονται, ut contextus demonstrat abunde, quare post πλευρῶν interpunge.

2. οἱ τὰς ἐγκαρσίας ἔχοντες ἶνας] lo-

qui os ipſum ad pectorale os deorſum trahunt; nullum tamen in lingua perſpicuum motum facit. Alii vero, quibus evidenti motu cietur, quatuor ſunt: quorum duo e finibus ſuperioribus hyoeideos exoriuntur, unde etiam musculus ille bifidus, de quo diximus, verum ad ejus latera potius fere: cæteri duo deinceps ex obliquis rectæ lineæ & humilibus ejusdem oſſis lateribus enaſcuntur: quorum majores in mediam linguæ regionem ſeſe perpetuo contingentes inſeruntur, & ad eum anteriorem linguæ locum perveniunt, quem δεδεμένον, hoc eſt, ligatum, vocant; minores vero in latera inter hos & eos, qui ab utraque baſi proceſſus belonoeideos procedunt. Cæterum horum musculorum motus poſituræ pro portione reſpondent, ut obliquorum obliqui, rectorumque recti ſint motus, quemadmodum eorum, de quibus prius diximus, ad latera. Prædictis autem omnibus musculis ſubjiciuntur ab imis partibus ii, qui transverſos villos habent, a tota lingua exerti, & in totum fere maxillæ os, præterquam in mentum inſerti: hi musculi extenti, extollere & curvare linguam poſſunt.

DE MUSCULIS FAUCIUM.

Locus quidam gulæ & laryngi communis eſt antepoſitus, in quem utriusque os aſcendit: eum locum iſthmum, quia anguſtus oblongusque eſt, vocant. Corpus eum ambiens fauces nominant, ad cujus utramque partem musculus eſt, qui in edenda voce & in deglutiendo, munere fungitur ſuo.

DE

Locum hunc ſic vertit Raſarius, ut videatur legiſſe ἶνας, non εἶναι. ita tamen mendoſe edidit Charterius e noſtro, quod omnino ferri non poteſt, & propterea hunc errorem correximus, & pro εἶναι reſtituimus ἶνας.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΝ ΤΡΑΧΗΛΟΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΠΕΡΙ τῶν ἰδίων τοῦ τραχήλου μυῶν ἐν τῷδε ῥηθήσεται· δύο καθ᾽ ἑκάτερον αὐτοῦ μέρος εἰσὶν, ὁ μὲν ὀπίσθιός πως μᾶλλον, ὁ δ᾽ ἐμπρόσθιος. ἐκφύεται δ᾽, ὁ μὲν ὀπίσθιος ἐκ τῆς πλαγίας ἐξοχῆς τοῦ πρώτου σπονδύλου, κατ᾽ αὐτὸ μάλιστα τὸ κυρτότατον αὐτῆς· ἐκ γὰρ τῆς πρόσω μᾶλλον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ὠμοπλάτης ἀνατεινόμενος, ὑπὲρ οὗ πρόσθεν εἶπον, ἔχει τὴν ἔκφυσιν. ὁ δ᾽ ὀπίσθιος τοῦ τραχήλου μῦς οὗτος, ὑπὲρ οὗ πρόκειται νῦν λέγειν, ἄχρι τῆς ὠμοπλάτης καθήκει, ἐκπεφυκὼς ἐξ ἁπάντων τῶν σπονδύλων διὰ συνδέσμων ἰσχυρῶν, ὡς δοκεῖν πολλοὺς εἶναι μῦς· καὶ τὸ κάτω πέρας αὐτοῦ συνεχὲς ἀκριβῶς ἐστὶ τῷ κατὰ τὰ σιμὰ ὠμοπλάτης τοῦ θώρακος μυΐ. ὁ δ᾽ ἕτερος πρόσθιος τοῦ τραχήλου μῦς, ἄρχεται μὲν ἐκ τῆς διατετρημένης ἀποφύσεως τοῦ δευτέρου σπονδύλου· συνεκφύεται δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὸν τράχηλον· ἐντεῦθεν δὲ διὰ τῶν μασχαλῶν ἄχρι τῆς πέμπτης πλευρᾶς τοῦ θώρακος ἀφικνεῖται, ψαύων, ἔστιν ὅτε, καὶ τῆς ἕκτης. καταφύεται δέ τινι μοίρᾳ καὶ εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ πλευρὰν τὴν ἐφεξῆς τῇ κλειδί. στρογγύλος πως μᾶλλον ὁ μῦς οὗτός ἐστι καὶ μακρός. ἐνέργεια δ᾽ αὐτοῦ, καθ᾽ ἃ μὲν ἐπιπέφυκε τῷ τραχήλῳ, κάμπτειν αὐτὸν εἰς τὰ πρόσω λοξόν· [1] καθ᾽ ἃ δὲ εἰς τοὺς σπονδύλους τοῦ θώρακος ἀφικνεῖται, διαστέλλειν ἐκεῖνον· ὅθεν ἄμεινον ἤτοι δύο μῦς ἀλλήλοις ἡνωμέ-

1. *καθ᾽ ἃ δὲ εἰς τοὺς σπονδύλους τοῦ θώρακος ἀφικνεῖται*] Ex musculi hujus descriptione manifestum est, locum esse corruptum & legendum esse: *καθ᾽ ἃ δὲ εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ θώρακος ἀφικνεῖται.* Sic etiam Galen. p. 115. *ἄρχεται μὲν ἐκ τοῦ δευτέρου σπονδύλου, πάντων δ᾽ ἐφεξῆς τῶν ἄλλων ἐκπεφυκυῖα, δι᾽ εὐρώστων συνδέσμων ἐμπέφυκε ταῖς πρώταις πέντε πλευραῖς τοῦ*

DE MUSCULIS COLLUM MOVENTIBUS.

Hoc loco de propriis colli musculis agemus. Duo ab utraque ejus parte musculi ſunt, quorum alter poſterior potius, anterior alter cenſetur: ac poſterior quidem, ex eminentia, quæ ad latera eſt primæ vertebræ, exoritur ea parte præcipue, qua ipſa convexa eſt vel maxime: nam ex anteriore eminentia potius musculus, de quo ſupra verba ſunt facta, exortum ducit, qui ad ſcapulæ principium aſcendit. Hic vero poſterior colli musculus, de quo inſtituta oratio eſt, ad ſcapulas usque pervenit, ex omnibus vertebris per ligamenta valida exortus, ut multi eſſe musculi videantur: inferiorque ipſius ora thoracis musculo, in ſcapulæ ſimis poſito, eſt exquiſite continuus. Alter vero colli musculus anterior initium ducit a perforato ſecundæ vertebræ proceſſu, & ſimul cum aliis musculis cervicis exoritur. Illinc autem per axillas ad quintam usque thoracis coſtam pervenit, ſextam etiam nonnunquam attingens. Ejus etiam portio quædam in primam claviculæ coſtam, quæ deinceps ſuccedit, inſeritur. Rotundus autem eſt potius hic musculus, & longus. Ejus vero actio, in eo quod cervici admotus eſt, eo pertinet, ut ipſam ad anteriora obliquam flectat; in eo vero, quod ad vertebras thoracis pervenit, ut thoracem dilatet. Quocirca præſtabit, ut vel duos musculos inter ſe unitos eo modo, quo

τοῦ θώρακος. & idem uſus ei attribuitur, καὶ εἰ λαβόμενος αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς, ἕλκοις ἐπ' αὐτὴν, τὰς πλευρὰς ἀνασπωμένας θεάσῃ, καὶ διαϛέλλούσας τὸν θώρακα. Eſt igitur musculus Scalenus, quem Gal. in tria musculorum paria dividit; ſed convenit ejus deſcriptio Scaleno, in cane, non in homine.

1. τὸν

ἡνωμένους ὁμοίως τοῖς προειρημένοις ὑπολαμβάνειν αὐτούς· ἢ εἴπερ ἕνα χρὴ τίθεσθαι, τοῦ θώρακος νομίζειν αὐτόν. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐναργῶς φαίνεται διαστέλλων τὸν θώρακα· τὸν τράχηλον δ' ἐπινεύων, οὐχ ὁμοίως ἐναργῶς. ἀντιτεταγμένην δὲ καὶ αὐτῷ κίνησιν ὁ προειρημένος ἔχει, κάμπτων καὶ αὐτὸς εἰς τὰ πλάγια καὶ πρὸς τοὐπίσω βάλλων τὸν τράχηλον. εἰ δὲ ἀμφότεροι ταθεῖεν ἅμα, τὴν μέσην καμπὴν ἐπὶ τὰ πλάγια τοῦ σύμπαντος ἐργάζονται τραχήλου. εἰ δὲ οἱ πρόσθιοι μόνοι ταθεῖεν οἱ ἑκατέρωθεν ὅ, τ' ἐκ τῶν δεξιῶν, καὶ ὁ ἐκ τῶν ἀριστερῶν, ὅλον εἰς τὰ πρόσω τὸν τράχηλον ἐπινεύειν ἀναγκάζουσιν· εἰ δ' οἱ ὄπισθεν, ἀνανεύειν ὅλον ὀπίσω· εἰ δὲ καὶ πάντως ἅμα ταθεῖεν οἱ τέτταρες, ἀῤῥεπὴς εἰς ἅπαντα τὰ μέρη γένοιτο ἂν οὕτως ὁ τράχηλος, ὡς κἀν τῷ πάθει τῷ τετάνῳ συμβαίνει.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΣΙΜΑ ΤΩΝ ΩΜΟΠΛΑΤΩΝ ΤΟΝ ΘΩΡΑΚΑ ΔΙΑΣΤΕΛΛΟΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

[1] ΤΟΝ διαστέλλοντα τὸν θώρακα μεγάλην διαστολὴν μῦν, ἕνα καθ' ἑκάτερον ὑπάρχοντα μέρος, εἴτε κοινὸν τῆς ὠμοπλάτης καὶ θώρακος ὀνομάζειν ἐθελήσειέ τις, εἴτε τοῦ θώρακος τὸν κατ' ὠμοπλάτην, οὐ διοίσει. ἐκφύεται δὲ ἀπὸ τῆς βάσεως αὐτῆς ἐπιτεταμένος ἅπαντι τῷ σιμῷ. τοῦτο μὲν οὖν αὐτοῦ κατακέκρυπται τὸ μέρος· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε σύμπαν ἐστὶ φανερὸν ἐπιπεφυκὸς τῷ θώρακι μέχρι τοῦ καθήκοντος ἐπὶ τὴν ἕκτην πλευρὰν ἀπὸ τοῦ τραχήλου μυός. ἀλλὰ καὶ τῶν νόθων πλευρῶν ἐπιβαίνει δυοῖν ὁ μῦς

1. τὸν διαστέλλοντα &c.] Vid. Gal. p. 115. Musculus hic videtur esse ser-

quo prædictos, existimemus; vel si unus censendus est, ut in numerum musculorum thoracis referatur: evidenter enim thoracem dilatare perspicitur; collum vero annuendo non ita evidenter movere. Oppositam vero ei motionem habet prædictus musculus, qui & ipse in latera & ad posteriora magis totum collum flectit. Si vero ambo una tendantur, media colli totius inflexio in latera efficitur: si vero anteriores duntaxat qui ad utrumque latus sunt, nimirum dexter & sinister tendantur, totum collum antrorsum annuere; si posteriores, totum retrorsum renuere cogunt: si vero omnes quatuor simul tendantur, collum in nullam partem vergens tum evadit, quemadmodum itidem in ea affectione contingit, quæ Tetanus nominatur.

DE MUSCULIS IN SIMIS SCAPULARUM THORACEM DILATANTIBUS.

Musculum, qui magna dilatatione thoracem diducit, in utraque parte unum, sive scapulæ & thoracis communem appellare ipsum quis velit, sive thoracis solius, ex iis, qui ad scapulam sunt, nullum erit discrimen. Exoritur hic e basi scapulæ, toti simæ parti extensus; siquidem hæc ipsius pars delitescit. Quod vero deinceps sequitur, totum patet, quod quidem thoraci ad eum musculum, qui a cervice in sextam costam descendit, inseritur. Quin etiam hic musculus duas costas

serratus major Anticus; & certe est musculus hominis, non canis; ut apud Gal. loc. laudat.

ὁ μῦς οὗτος, ἐγγὺς ἤδη τῶν χονδρωδῶν ἀποφύσεων. ἔστι δὲ οὐ συνεχὴς ἡ κατάφυσις, ἀλλ᾽ οἷον εἰς μικροὺς τινας ἐσχισμένη μῦς, ἕνα καθ᾽ ἑκάστην πλευράν. ἐφεξῆς δὲ τοῖς τούτου πέρασιν ἅπασι τοῖς πρόσω τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκφύσεως ὁ μέγιστος ἔχει τῶν κατὰ τὸ ἐπιγάστριον μυῶν, ἐσχισμέναις ὁμοίως καὶ αὐτὸς ἐκφύσεσιν ἀνηρτημένος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤ᾽ ΩΜΟΝ ΑΡΘΡΟΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΕΠΕΙΔΑΝ ἀφέλῃς τούς τε κινοῦντας τὴν ὠμοπλάτην μῦς, καὶ μετ᾽ αὐτοὺς τὸν ἐν τοῖς σιμοῖς μῦν, ὃν ἄρτι διῆλθον, εὐφορώτατον ἤδη τὸν ἀριθμὸν ἅπαντα τῶν κινούντων τὸν βραχίονα μυῶν ἕξεις. ὄντων γὰρ ἁπάντων ἕνδεκα, τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ στήθους ἐπ᾽ αὐτὸν ἀναφερομένους θεάσει τρεῖς, δύο δὲ ἐκ τῶν κατὰ τὰς λαγόνας χωρίων, πέντε δ᾽ ἐξ αὐτῆς τῆς ὠμοπλάτης ὁρμημένους· ἑνδέκατον δὲ ἐπὶ τούτοις ἅπασι τὸν τὴν ἐπωμίδα κατειληφότα· τὸν γὰρ μικρὸν μῦν τὸν κατὰ τὴν διάρθρωσιν ἐξαίρω τοῦ παντὸς λόγου. αἱ κινήσεις δ᾽ αὐτῶν, [1] τοῦ μὲν ἐπωμίδα κατειληφότος, ἀνατείνειν ἄνω τὸν βραχίονα κατ᾽ εὐθεῖαν μάλιστα γραμμήν. τῶν δ᾽ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ τῶν ἐξ αὐτῆς ὠμοπλάτης ἐκπεφυκότων, ὁ μὲν κατὰ τὴν ὑψηλὴν πλευρὰν, ἀνατείνει μὲν, ἀλλ᾽ ἐκκλίνων ἐπὶ τὰ ἔνδον· τῶν δὲ κατὰ τὴν ταπεινὴν, ὁ μὲν μείζων, ἀνατείνει μὲν καὶ αὐτὸς, ἀλλ᾽ ἐπὶ τἀκτός· ὁ δ᾽ ὡς μόριον αὐτοῦ λοξὸν, ἀπάγει πρὸς τοὐκτός. [2] διαδέχονται δὲ

1. τοῦ μὲν ἐπωμίδα κατειληφότος] Actio hujus musculi sic describitur a Gal. p. 113. ὁ δὲ τῆς ἐπωμίδος ἀνατείνει, μηδαμόσε παρεγκλίνων τὸν βραχίονα, μήθ᾽ ὡς πρὸς τὴν κλεῖν ἔσω, μήθ᾽ ὡς πρὸς τὰ ταπεινὰ τῆς ὠμοπλάτης ἐκτὸς, ἀλλ᾽ ἀπαρεγκλιτόν τε, καὶ ἴσην ἀκριβῶς αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν ἐργαζό-

costas ex iis, quæ nothæ dicuntur, jam prope cartilaginosos processus conscendit. Non est autem continua ejus insertio, sed tanquam in quosdam parvos discissa musculos, qui singillatim singulis costis attribuuntur. Deinceps vero post omnes hujusce musculi anteriores extremitates principium exortus sumit maximus abdominis musculorum, qui discissis ipse quoque simili modo exortibus appenditur.

DE MUSCULIS HUMERI ARTICULUM MOVENTIBUS.

Ubi musculos scapulam moventes abstuleris, tum eum, qui in simis scapulæ partibus est, de quo nuper dictum est, facillime numerum omnium brachium moventium musculorum consequere. Quum enim omnes undecim sint, tres a pectore in brachium ascendentes, duos ex ilium sedibus, quinque ex ipsa scapula prodeuntes, & undecimum postea præter hos omnes, qui epomida occupat, intueberis. Parvum vero musculum, qui ad articulationem est, ab hoc omni sermone rejicio. Horum motus sunt hi: musculus epomida occupans, brachium sursum potissimum ad rectam lineam attollit. Ex iis, qui ad utramque hujus partem sunt, ab ipsa exorti scapula, is qui prope altiorem costam est, attollit quidem, sed inclinat ad anteriora: ex iis autem qui prope humiliorem costam siti sunt, major supra ipse quoque tollit, sed ad exteriora vergit. Qui vero est tanquam ejus pars, oblique ad exteriora brachium abducit. Hos motus excipiunt intrin-

ζόμενος. &c.

2. διαδέχονται &c] Gal. p. 629. ἕτερος δ' ἔμπαλιν τῷδε τῶν ὑψηλῶν τοῦ στέρνου μερῶν ἐκπεφυκὼς, ὑψηλῆς προσαγωγῆς ἐστιν αἴτιος. ἄλλος δ' ἐπ' αὐτοῖς τρίτος διφυὴς, ἢ δύο συμφυεῖς (ἑκατέρως γὰρ ὑπὲρ αὐτῶν ἔνεστιν ἀληθεύειν λέγοντας) ἐκφύονται μὲν, ἐξ ὅλου

δὲ τὰς κινήσεις ταύτας, ἔνδοθεν μὲν οἱ ἀπὸ τοῦ στήθους ἀνιόντες, εἴτε τρεῖς αὐτοὺς ἐθέλοις λέγειν, εἴτε τέτταρας· ἔξωθεν δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ κάτω πέρατος τῆς ταπεινῆς πλευρᾶς ἀναφερόμενος. τῶν μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ στήθους μυῶν ἁπάντων προσαγόντων ἔσω τὸν βραχίονα, τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτοῦ μᾶλλον ὑψηλότατος ἐπισπᾶται, τὸ δ' ὅλον κῶλον ὡς ἐπὶ τὸ στῆθος ὁ μέγιστος ὁ διφυὴς προσάγει. ταθέντων δὲ ἀμφοτέρων ὁμοῦ τῶν καθ' αὐτὸν μυῶν, ὁμοτόνως ἀνατείνεται· [1] εἰ δ' ὁ ἕτερος μόνος ἐνεργήσειεν, ὑψηλοτέραν μὲν τὴν προσαγωγὴν ὁ ὑψηλότερος ἐργάζεται, ταπεινοτέραν δ' ὁ ταπεινότερος. [2] ὁ δὲ παρὰ τὸν τιτθὸν, καὶ προσάγει τῷ στήθει τὸν βραχίονα, καὶ κατασπᾷ κάτω. ἐπὶ τούτοις δὲ ὁ μὲν ἐπιπολῆς, ὁ λεπτὸς ὡς ἐπὶ τὰς λαγόνας ἀτρέμα πλάγιον· ὁ δ' ὑπ' αὐτῷ μέγιστος εὐθὺν ἀποτείνει παρὰ τὰς πλευρὰς τὸν βραχίονα. [3] τούτων δ' ἐφεξῆς οἱ λοιποὶ δύο μύες, οἱ ἀπ' αὐτῆς τῆς ὠμοπλάτης ἐκδέχονται, περιάγοντες ἔξω τε καὶ εἰς τοὐπίσω τὸ κῶλον, ὁ μὲν ἀπὸ τῶν σιμῶν ἐκπεφυκὼς, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ περιστρέφων ὀπίσω, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ κάτω πέρατος τῆς ταπεινῆς πλευρᾶς, ἐκεῖνο μάλιστα τὸ μέρος, [4] εἰς ὅπερ ἐκφύεται πρὸς τοὐκτὸς ἐπάγων. [5] ἀμφότεροι δ'

ὅλου τοῦ κατὰ τὸ στέρνον ὀστοῦ, προσάγουσι δὲ τῷ στήθει τὸ τοῦ βραχίονος ὀστοῦν ὅλον ἰσόῤῥοπον, ἐπειδὰν ἀμφότεροι ταθῶσιν.

1. εἰ δ' ὁ ἕτερος μόνος ἐνεργήσειεν &c.] Gal. p. 629. εἰ δέ γ' ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐνεργήσειε μόνος, ὁ μὲν ἐκ τῶν κάτω μερῶν τοῦ στέρνου πεφυκὼς, ταπεινὴν ἐργάζεται προσαγωγὴν, ὁ δ' ἕτερος ὑψηλοτέραν.

2. ὁ δὲ παρὰ τὸν τιτθὸν &c.] Gal. ead. p. τῷ μὲν οὖν στήθει προσάγουσι, ὅτ' ἐκ τοῦ κατὰ τὸν τιτθὸν χωρίου πεφυκὼς μῦς, μέτριος τὸ μέγεθος, εὐθὺς δὲ καὶ κατασπῶν τὸν βραχίονα πρὸς τὸ κάτω ἀτρέμα, ὡς εἶναι ταπεινοτέρας, προσαγωγῆς αἴτιος.

3. τούτων δ' ἐφεξῆς &c.] Gal. p. ead. δύο δ' ἐφεξῆς τῇδε μυῶν κινήσεις εἰσὶ, περιστρέφουσαι τὸν βραχίονα, πρός τε τὴν ἐκτὸς, καὶ κάτω χώραν. ἀλλ' ἐπὶ πλέον μὲν ἀπάγει, πρὸς τὴν ἐκτὸς ὁ τοῦ κάτω πέρατος ἐκπεφυκὼς τῆς ταπεινῆς ἐν ὠμοπλάτῃ πλευρᾶς. ὁ δ' ἕτερος τὸ σιμὸν αὐτῆς ἅπαν κατειληφὼς, ἧττον μὲν ἐκτὸς, ἐπὶ πλέον δὲ κάτω, περιστρέ-

intrinſecus quidem musculi a pectore aſcendentes ; hique ſive tres, ſive quatuor eſſe dicuntur : extrinſecus vero is, qui ab inferiore humilioris coſtæ termino ſurſum fertur. Ergo ex omnibus musculis, qui a pectore naſcentes ad interiora brachium adducunt, qui altiſſimus eſt, caput bracchii magis attrahit ; qui vero maximus eſt, & bifidus, totum artum pectori adducit. Si ergo uterque ejus musculus æque tendatur, motus æqualis efficietur ; ſi alter tantum agat, altior altiorem, humiliorque humiliorem adductionem molietur. Musculus vero, qui ſecundum mammam eſt, quum brachium ad pectus adducit, tum deorſum detrahit. Poſt hos vero, qui in ſuperficie eſt tenuiſſimus musculus, verſus ilia leniter ad latera trahit ; qui poſt hunc eſt maximus, brachium recta ad coſtas extendit. Reliqui poſtea duo musculi ab ipſa ſcapula excepti, brachium ad exteriora poſterioraque circumagunt : alter qui a ſimis enaſcitur, ejus caput retrorſum circumvertit ; alter ab inferiore humilis coſtæ extremitate, eam potiſſimum partem, in quam inſeritur, extrorſum adducit. Si uterque munere ſuo ſimul fungatur, bra-

ςρέφει τὸν βραχίονα.

4. εἰς ὅπερ ἐκφύεται πρὸς τοὐκτὸς ἐπάγων] Nullus dubito, quin hæc ſint mendoſa, & legendum, εἰς ὅπερ ἐμφύεται πρὸς τοὐκτὸς ἀπάγων. Verba Gal. p. ult. laudat. quæ huc ſpectant, ſunt : ὄγδοος δ' ἄλλος ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις μῦς ἐκπεφυκὼς τοῦ πλείςου μέρους τῆς ταπεινῆς ἐν ὠμοπλάτῃ πλευρᾶς, ἐπὶ τὴν ἐκτὸς χώραν ἀπάγει τὸ κῶλον.

5. ἀμφότεροι δ' ἐνεργήσαντες ἅμα, &c.] Gal. p. ult. laudat. bene explicat, quæ hic habentur, his verbis : διὰ τοῦτ' οὖν αὐτὸ καὶ οἱ περιςρέφοντες τὰ κῶλα μύες ἐν ἁπάσαις ταῖς διαρθρώσεσιν, αὐτοί τ' εἰσὶ ῥωμαλέοι, καὶ τοὺς τένοντας ἔχουσι νευρωδεςάτους, ὅτι βιαιοτάτη τῶν κινήσεων ἐςὶν ἡ τοιαύτη, πολλαπλασία κατὰ τὴν δύναμιν ὑπάρχουσα τῆς ἁπλῆς. Cum Gal. conſentit Heſych. Διπλασμὸς, ἡ διπλῆ εἰς πόνον. vox διαπλασίασμος apud Riolanum V. 24. vitioſe pro διπλασιασμὸς, eſt ſignificationis omnino diverſæ. Heſych. Διπλασιασμὸς, ἡ ἐν τακτικοῖς οὕτως ἐνόπλιοις κίνησις. poteſt etiam verti *duplicatio*, ſed noſtrum διπλασμὸς præſtare videtur hic.

δ' ἐνεργήσαντες ἅμα, τὴν ἐν τῷ καλουμένῳ διπλασμῷ περιαγωγὴν ἐργάζονται τοῦ βραχίονος.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΜΥΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΩΜΩ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΝ.

[1] ΤΟΥΤΟΝ τὸν μῦν, καὶ μέρος μὲν ἴσως ἄν τις θείη τοῦ κατὰ τὸν βραχίονα μεγάλου μυὸς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτόν. ἀνατάσει γὰρ λοξῇ βραχύ τι δύναται συντελεῖν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΤΗΝ ΚΑΤ' ΑΓΚΩΝΑ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΝ.

Η κατ' ἀγκῶνα διάρθρωσις ὑπὸ τεττάρων κινεῖται μυῶν, ἅπαν ἐν κύκλῳ τοῦ βραχίονος ὀστοῦν κατειληφότων. οἱ μὲν οὖν πρόσθιοι δύο κάμπτουσι τὸ ἄρθρον, οὐκ εὐθεῖαν ἀκριβῶς ἑκάτερος καμπὴν, ἀλλ' ὁ μὲν ἔσω παρεκκλίνων, ὁ δ' ἔξω. ταθέντων δὲ ἀμφοῖν, ἡ μέση γίνεται κάμψις [2] ἡ τὸν καρπὸν ἐπὶ τὸ ἀκρώμιον ἀνάγουσα. ὁ μὲν οὖν ἔσω μᾶλλον κάμπτων, ὁ μείζων μῦς, [3] ἐναργῶς ὁρᾶται καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς, ὅλον τοῦ βραχίονος κατειληφὼς τὸ πρόσθιον. [4] ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ὀφρύος τοῦ τῆς ὠμοπλάτης αὐχένος· ἐντεῦθεν δὲ κατιὼν διὰ τῶν ἔμπροσθεν μερῶν τοῦ βραχίονος,

1. τοῦτον τὸν μῦν &c.] Videtur hic musculus esse, quem antagonistam appellat Gal. prædictis scapulæ musculis, his verbis p. laudat. ἐπὶ δὲ σμικρῷ μυῒ τὴν ἀντιτεταγμένην αὐτοῖς κίνησιν ἀνατίθησι.

2. ἡ τὸν καρπὸν ἐπὶ τὸ ἀκρώμιον ἀνάγουσα] Locus corruptus indubie; nam sermo non est de carpo, sed de cubiti articulatione, & musculi hic descripti non flectunt carpum, sed alii, multo ab his diversi. Igitur scribendum, credo, τὸ ἄρθρον, vel τὴν διάρθρωσιν, ut passim Gal. p. 44. infra citat. & 334.

3. ἐναργῶς ὁρᾶται καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς] Gal. p. 44. ὁ δὲ βραχίονος πρόσθιος μῦς, ὁ παρὰ τὴν φλέβα τὴν ὠμι-

brachii circumductionem, quæ fit in duplicatione, quam vocant, efficiunt.

DE PARVO MUSCULO, QUI IN ARTICULATIONE HUMERI EST.

Hunc musculum aliquis partem magni illius, qui in brachio eſt, & etiam ipſum per ſe musculum eſſe ſtatuet: poteſt enim obliquæ extenſioni aliquantulum conducere.

DE MUSCULIS ARTICULATIONEM, QUÆ IN GIBBO CUBITI EST, MOVENTIBUS.

Articulatio, quæ in gibbo cubiti eſt, a quatuor musculis totum brachii os in orbem complectentibus movetur. Duo priores articulum non recto exquiſite flexu utrique, ſed alter extrorſum, alter introrſum inclinando, flectunt. Si utrique tendantur, medius flexus fit, qui carpum ad humeri caput adducit. Qui vero introrſus magis flectit major musculus, evidenter etiam ante diſſectionem, totam anteriorem brachii partem complectens conſpicitur. Incipit autem a ſublimiore cervicis ſcapulæ ſupercilio, inde per anteriores brachii partes deſcendens, ipſum usque

ὁμοίαν ἐναργῶς ἅπασι, καὶ πρὸ τῆς ἀνατομῆς φαινόμενοις, ἐπὶ τῶν γυμναςῶν μάλιςα, δύο ἔχει κεφαλὰς ἀνηρτημένας, τὴν μὲν ἑτέραν εἰς τὴν ὀφρὺν τοῦ τῆς ὠμοπλάτης αὐχένος, τὴν δ' ἑτέραν εἰς τὴν ἀπόφυσιν, ἣν ἔνιοι μὲν ἀγκυροειδῆ καλοῦσιν, ἔνιοι δὲ κορακοειδῆ. tamen p. 334. ita obſcure loquitur, ut vix capias, de quo musculo agatur. pro γυμναςῶν ſcribendum procul dubio, γυμναςικῶν, ut in Ald. Edit.

4. ἄρχεται δὲ &c.] Vid. quæ habentur ſuperiore nota, ubi accuratior eſt originis deſcriptio & plenior multo, quam hic. Forte excidit, καὶ τῆς ἀποφύσεως ἣν ἔνιοι μὲν ἀγκυροειδῆ καλοῦσιν, ἔνιοι δὲ κορακοειδῆ. Neque mentionem facit auctor noſter ligamenti, quod commemorat Gal. laudat. pag. his verbis: σύνδεσμος δ' ἐςὶν ἑκατέρων τῶν κεφαλῶν εὔρωςος ἱκανῶς, ὀλίγȣ δεῖν ἀκριβῶς ςρογγύλος.

χίονος, [1] ἄχρι μὲν ἡμίσεως αὐτοῦ ψαύει· [2] τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε μετέωρος ἐπιβεβλημένος θατέρῳ τῶν ἐνταῦθα μυῶν, εἰς τὴν κατ᾽ ἀγκῶνα διάρθρωσιν ἐμβάλλει· [3] ὁ δὲ ἕτερος ἐκ τοῦ βραχίονος ἐκφύεται μόνου, τὴν μὲν ἀρχὴν ὄπισθεν ἔχων ἐγγὺς τῇ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος, ἐντεῦθεν δὲ διὰ τῶν ἔξω μερῶν λοξὸς ἐπὶ τὰ πρόσω παραγινόμενος ἄχρι τῆς κατ᾽ ἀγκῶνα διαρθρώσεως. [4] ἐμφύεται δ᾽ ὁ μῦς οὗτος εἰς τὸ τοῦ πήχεως ὀστοῦν, [5] ὥσπερ εἰρημένος ὁ μείζων εἰς τὸ τῆς κερκίδος. [6] τῶν δ᾽ ἐκτεινόντων τὴν κατὰ τὸν ἀγκῶνα διάρθρωσιν μυῶν, [7] ἡ μὲν ἑτέρα τῶν ἀρχῶν ἀπὸ τῆς ταπεινῆς ἐστὶ πλευρᾶς τῆς ὠμοπλάτης τοῦ ἡμίσεως, ὅσον ὡς πρὸς τὸν ὦμον ἀναφέρεται· [8] ἡ δ᾽ ἑτέρα μετὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἐκ τῶν ὄπισθεν αὐτοῦ μερῶν ἐκπέφυκεν. ἐκτείνουσι μὲν οὖν οἱ μύες ἀμφότεροι τὴν κατ᾽ ἀγκῶνα διάρθρωσιν, [9] ἀλλ᾽ ὁ μὲν πρότερος ἅμα τῷ παρεγκλίνειν ἐκτός· ὁ δ᾽ ἕτερος εἴσω, καὶ οὗτος ἐπὶ βραχὺ λοξὴν ποιεῖται τὴν ἔγκλισιν. [10] ἡ δὲ περιπεφυκυῖα τὸ τοῦ βραχίονος ὀστοῦν μοῖρα τοῦ δευτέρου ῥηθέντος μυός· ἔστι γὰρ ὥσπερ τις διφυής·

σαρ-

1. ἄχρι μὲν ἡμίσεως αὐτοῦ ψαύει] De hac re nihil habet Gal. quantum videre possum.

2. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε &c.] Gal. p. 44. de prædictis musculis sic loquitur: αὗται γὰρ (αἱ κεφαλαὶ) ὅταν ἐς ταὐτὸν ἀλλήλαις ἀφίκωνται, τὸν μῦν τοῦτον γεννῶσιν, οὐκέτι μετέωρον, οὐδ᾽ ἀφεστῶτα τῶν ὀστῶν, ὥσπερ ἐκείνας, ἀλλὰ συμφυόμενον αὐτίκα τῷ τοῦ βραχίονος ὀστῷ, καὶ μέντοι καὶ τῷ ἑτέρῳ μυΐ, τῷ μικροτέρῳ τῷ ὑποβεβλημένῳ μετέωρον ἐποχούμενον ἄχρι τῆς κατ᾽ ἀγκῶνα διαρθρώσεως. suspicor vitium esse in ἐκείνας, & legendum ἐκεῖναι; & pro τὸ δὲ scribendum τῷ δὲ, ut referatur ad θατέρῳ, pro quo ἑτέρῳ rescribendum apud nostrum.

3. ὁ δὲ ἕτερος &c.] Gal. ead. p. longe aliter ac noster. ἀφαιρεθέντος δὲ τούτου τοῦ μυὸς ἕτερον ὑποκείμενον εὑρήσεις, περιπεφυκότα τῷ βραχίονι καὶ τοῦτον ἀπὸ δυοῖν ἀρχῶν σαρκοειδῶν· τῆς μὲν ἑτέρας, ἐν τοῖς ὀπίσω τοῦ βραχίονος, τῆς δὲ ἑτέρας, ἐν τῷ πρόσω μᾶλλον· πολὺ δ᾽ ὑψηλοτέρα τῶν κεφαλῶν ἐστὶν ἡ ὀπίσω.

4. ἐμφύεται δ᾽ ὁ μῦς &c.] Gal. ead. p. ἐμφύεται διὰ τοῦ γεννηθέντος τένοντος τῷ τοῦ πήχεως ὀστῷ.

5. ὥσπερ εἰρημένος &c.] Gal. ead. p. ἰσχυρὸν τένοντα γεννᾷ, καταφύεταί τε

δὲ

usque ad medium tangit. Hinc ſublimis alteri musculorum, qui inibi ſunt, incumbens, in gibbi cubiti articulationem ſe inſinuat; alter vero ex brachio ſolo exoritur, & initium a poſterioribus partibus habet prope brachii caput, & illinc per externas partes obliquus ad anteriores partes usque ad gibbi cubiti articulationem progrediens, in os cubiti inſeritur, quemadmodum prædictus ille major in os radii. Porro musculorum, qui articulationem in gibbo cubiti extendunt, alterum principium ab humilis coſtæ ſcapularum dimidio, quod verſus humerum aſcendit, incipit; alterum vero poſt brachii caput ex poſterioribus partibus ejus exoritur. Ambo autem hi musculi articulationem, quæ in gibbo cubiti eſt, extendunt: ſed primus una etiam extrorſum inclinat; ſecundus vero introrſum & ipſe inclinationem facit. Musculi autem, quem ſecundo loco nominavimus, pars (eſt enim ut bifidus quidam) carnoſa tota permanens in poſteriorem gibbi

δι' αὐτοῦ τῇ κερκίδι, συνεπιλαμβάνων τι καὶ τοῦ περὶ τὸν ἄρθρον ὑμενώδους συνδέσμου. ſcribe τὸ ἄρθρον.

6. τῶν δ' ἐκτεινόντων &c.] Gal. ead. p. τρεῖς δ' ἄλλοι συμφυεῖς ἀλλήλων γιγνόμενοι, ταύτην τὴν διάρθρωσιν ἐκτείνουσιν.

7. ἡ μεν ἑτέρα &c.] Gal. ead. p. ὧν (ἀρχῶν) ἡ μὲν ἑτέρα τῆς ταπεινῆς πλευρᾶς ἐκφύεται τῆς ὠμοπλάτης οὐχ ὅλης, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἡμίσεως σχεδὸν αὐτῆς μέρους τοῦ ἄνω.

8. ἡ δ' ἑτέρα &c.] Gal. ead. p. ἡ δ' ἑτέρα τῶν ὀπίσω μερῶν τοῦ βραχίονος ὑποκάτω τῆς κεφαλῆς.

9. ἀλλ' ὁ μὲν πρότερος &c.] Gal. p. 45. ὁ μὲν γὰρ πρότερος εἰς τοὐκτὸς, ὁ δὲ δεύτερος τῶν εἰρημένων ἔσω λοξὴν ποιεῖται τὴν ἔγκλισιν.

10. ἡ δὲ περιπεφυκυῖα &c.] Gal. p. 45. ὑποπέφυκε δὲ τούτῳ ἕτερος μῦς, τῷ τοῦ βραχίονος ὀστῷ περιπεφυκὼς, ὃς ἑνοῦται τῷ δευτέρῳ μυῒ, καὶ τούτου νομίζεται μόριον εἶναι τοῖς ἀνατομικοῖς, ὥσπερ οὖν καὶ ἔστιν εἴ τις ἕνα διφυῆ λογίζοιτο τὸν μῦν εἶναι τοῦτον ὅλον. & paulo infra, εὑρήσεις ὅλον σαρκώδη διαμένοντα τὸν μῦν τοῦτον, ἐμφυόμενόν τε τοῖς ὀπίσω μέρεσι τοῦ ἀγκῶνος. Apud eundem Gal. p. 335. hæc habentur: εἰς μὲν γὰρ τὸ πλάγιον ἐπιστρέφειν τὴν κερκίδα μόνην δυνατὸν, τοῖς ἐπὶ τοῦ πήχεως τεταγμένοις μυσὶν, ὅτι τε βραχεῖα παντελῶς ἡ κίνησις, καὶ ὅτι κατὰ πολλὰς λαὰς ἕλκουσι. ubi ſcribendum λαβὰς, ut etiam ex verſione adparet, & Editt. Ald. & Baſil.

σαρκώδης ὅλη διαμένουσα, κατὰ τὸ ὄπισθεν ἐμβάλλει μέρος τοῦ ἀγκῶνος, εὐθεῖάν πως μᾶλλον ἔκτασιν ἐργαζομένη περὶ τὸν πῆχυν εἴσω βραχὺ ῥέπουσαν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΗΧΥΝ ΜΥΩΝ.

ΕΚ μὲν τῶν ἔνδον τοῦ πήχεως ἑπτὰ μύες εἰσὶ τεταγμένοι· κατὰ δὲ τὴν ἔξω χώραν, ὁ μὲν ἐλάχιστος ἀριθμὸς ὀκτώ· διαχωριζομένων δὲ τῶν συμφυῶν μυῶν, ὁ πλεῖστος δέκα· μέσος δὲ ἀμφοῖν ὁ τῶν ἐννέα. [1] τοὺς μὲν οὖν τέτταρας δακτύλους ἄνευ τοῦ μεγάλου, μῦς ἐκτείνει, κατὰ τὴν μέσην μάλιστα χώραν τεταγμένος ὅλου τοῦ κώλου, τέτταρας ἀποφύων τένοντας εἰς ἕκαστον δάκτυλον ἕνα. [2] δύο δ' ἐφ' ἑκάτερα τοῦδε μύες, ὁ μὲν τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀπάγει λοξόν· ὁ δὲ τοὺς λοιποὺς τρεῖς τούτῳ προσάγει. εἰ δὲ ἀκριβολογοίης, [3] δύο μῦς ἂν εἴπῃς εἶναι τούτους *, ὁ μὲν τῷ πήχει παρατεταμένος ἔξωθεν εἰς τὸ πρὸ μικροῦ δακτύλου μετακάρπιον ἐμφύεται δι' ἑνὸς τένοντος· [4] ὁ δ' εἰς τὸ πρὸ τοῦ λιχανοῦ τε καὶ μέσου διαδύει· [5] καὶ τρίτος ἐπὶ τοῖσδε δι' ἑνὸς

1. *τοὺς μὲν οὖν τέτταρας* &c.] De hujus origine hæc habentur p. 38. *κατὰ μὲν τὸν ἔξω κόνδυλον τοῦ βραχίονος τρεῖς εὑρήσεις κεφαλὰς μυῶν· ὑψηλοτάτας μὲν, τοῦ τοὺς τέτταρας δακτύλους ἐκτείνοντος· ταπεινοτάτας δὲ, τοῦ κατὰ τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀνακλῶντος τὸν καρπόν· μέσην δ' αὐτῶν, τὴν τῶν δύο δακτύλων τῶν μικρῶν.*

2. *δύο δ' ἐφ' ἑκάτερα τοῦδε μυὲς*] Vid. de horum origine not. ſuperiorem & p. 34. 37. 38. 39.

3. *δύο μῦς ἂν εἴπῃς εἶναι τούτους* *,] procul dubio locus eſt mutilus, & legendum ſuſpicor: *ἢ ἕνα οὐ διοίσει.* vel *οὐδὲν βλάψει μέγα τὴν ἀνατομήν.* Sic paſſim loquitur Gal. Vid. Not. ad *καὶ τρίτος ἐπὶ τοῖσδε.* Huc pertinet locus Gal. p. 33. peſſime tractatus ab Editoribus & interpretibus. Ejus verba hæc ſunt: *λεγέσθω δὲ πρότερον ὁ ἕτερος αὐτῶν ὧδε. τοὺς μείζονας τοὺς τρεῖς δακτύλους, τόν τ' ἀντίχειρα καλούμενον, καὶ τὸν λιχανὸν, καὶ τὸν μέσον εἷς κινεῖ μῦς, τὰς εἰς τὸ πλάγιον κινήσεις, ὡς ἐπὶ τὸν τοῦ μικροῦ δακτύλου τόπον, ἐκφυόμενος μὲν ἐξ ἅπαντος τοῦ κατὰ τὸν πῆχυν ὀστοῦ, τρεῖς δὲ ἀποφύων ἑαυτοῦ τένοντας πλησίον τοῦ καρποῦ, δι' ὧν εἰς τὰ πλάγια μέρη τῶν δακτύλων ἐμφύντων, ἡ λοξὴ κίνησις αὐτῶν γίγνεται.* Reſcribe pro *ὧδε,*

bi cubiti partem inſeritur, & rectam quodammodo magis extenſionem ad os cubiti introrſum leniter vergentem efficit.

DE CUBITI MUSCULIS.

In cubiti partibus internis ſeptem musculi ſunt conſtituti: in exteriore autem parte minimus numerus ad octo pervenit. Si vero connati musculi diſtinguantur, maximus numerus erit denarius, medius nonarius. Quatuor igitur digitos (excepto pollice) unus musculus magnus extendit in media præcipue totius brachii regione conſtitutus, & quatuor tendines in unumquemque digitum ſingulos producens. Duo autem musculi ab utraque hujusque musculi parte collati ſunt, quorum alter parvum digitum oblique ab aliis abducit, alter huic adducit reliquos. Si exquiſite loqui velis, duos musculos eſſe hos dices ſibi mutuo connatos. Alii præterea ab utraque horum parte musculi ſunt, quorum alter cubito extrinſecus exporrectus in metacarpium, quod ante parvum digitum eſt, per unum tendinem inſeritur: alter in eam metacarpii partem, quæ ante indicem & medium digitum eſt per

ᾧδε, ὅδε. Sic infra, ubi membrum oppoſitum, ἕτερος δὲ ἐπ᾽ αὐτῷ δεύτερος ὅδε. Pro ὡς ſcribe ὡς ὁ, quod proxime accedit ad ſcripturæ diverſitatem, nam in Edit. Baſil. legitur ὃς pro ὡς: & pro αὐτῶν in extremo loco, lege αὐτοῦ, quæ eſt ſcriptura Ald. & ſine dubio lectio vera & genuina.

4. ὁ δ᾽ εἰς τὸ πρὸ τοῦ λιχάνου &c.] Nulla poteſt eſſe dubitatio, quin ſcribendum ſit διὰ δυοῖν. Ita etiam interpretes verterunt, licet Charterius non correxerit errorem. Sic Gal. p. 33. δύο μύες ἡγοῦνται τῆς εἰς τὰ πλάγια κινήσεως τῶν εἰρημένων τριῶν δακτύλων, ἔξωθεν ἐπικείμενοι τῷ πήχει. καταφύεται δ᾽ αὐτῶν ὁ μὲν ἕτερος εἴς τε τὸν μέσον, καὶ τὸν λιχανὸν δικρόῳ τένοντι παραπεφυκὼς ἄχρι πλείστου τῷ τοῦ πήχεως ὀστῷ. p. 37. δεύτερον δὲ τὴν τοὺς μικροὺς δύο τῶν ἄλλων δακτύλων ἀπάγουσαν εἰς τὸ πλάγιον, εἰς δύο δηλονότι τένοντας ἐσχισμένην. Item p. 39. ὡς δίκρους αὐτοῦ τένων ἀποφυόμενος εἰς τὸ πρὸ λιχανοῦ τε καὶ μέσου δακτύλου μετακάρπιον ἐμφύεται.

5. καὶ τρίτος ἐπὶ τοῖσδε &c.] Gal. p. 38. καταφύεται δ᾽ ὁ μὲν ἕτερος αὐτῶν, εἰς τὸ προτεταγμένον ὀστοῦν τοῦ με-

ἑνὸς εἰς τὸ πρῶτον ὀστοῦν τοῦ καρποῦ τοῦ κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον. [1] ὑπὸ τούτων τῶν τριῶν καρπὸς ἐκτείνεται, κατὰ μὲν τὸν μικρὸν δάκτυλον ἐγκλινόμενος ὡς ἐπὶ τὸ πρηνὲς σχῆμα τῆς ἄκρας χειρός· κατὰ δὲ τὸν μέγαν, ἐπὶ τὸ ὕπτιον. ὁ μέσος δ' ἀμφοῖν μῦς μέσην ἀμφοτέρων ἐργάζεται τὴν ἔκτασιν τοῦ καρποῦ· [2] μέσον δὲ καὶ, ἂν οἱ λοιποὶ δύο μύες ἐνεργήσωσιν, ἅμα τὴν κατάστασιν ἡ χεὶρ ἄκρα λαμβάνει. τῷ μέντοι κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον κινοῦντι τὸν καρπὸν, ὡς εἴρηται, παραπέφυκεν ἕτερος μῦς, ὡς ἀμφοτέρους ἕνα φαίνεσθαι, καθήκων εἰς τὸ πρῶτον ὀστοῦν τοῦ μεγάλου δακτύλου· καὶ κινεῖ γε αὐτὸ τὴν ἀνάλογον ἐπὶ θάτερα κίνησιν τῇ προειρημένῃ λοξῇ κατὰ τοὺς δακτύλους, ἣν ὑπὸ τριῶν ἔφην γίγνεσθαι. λοιποὶ δὲ τῶν ἔξωθεν τοῦ πήχεως μυῶν εἰσὶν, [3] ὅ, τε ἐκφυόμενος τοῖς ἄνω μέρεσι τῆς κερκίδος λοξὸς, ὅλος σαρκοειδής· ὅ, τ' ἐπικείμενος ἄνωθεν αὐτῇ μακρὸς, οὐδ' εἰς ἀκριβῆ τένοντα τελευτῶν, οὐδ' οὕτως, ὥς τι πολὺ ἐνέργειαν ἔχων ὑπτίαν ἐργάζεσθαι τὴν χεῖρα. λοιπὸς δ' ὁ πρὸ τούτου λεχθεὶς ἐμφύεται

μεγάλου δακτύλου, κατὰ τὸν καρπὸν, ὁ δ' ἕτερος εἰς αὐτὸν τὸν μέγαν δάκτυλον, αὐτίκα μετὰ τὴν πρώτην διάρθρωσιν. Adjicit tamen ibidem, ἐκπεφυκέναι δὲ τοὺς δύο τούτους τένοντας, εἴθ' ἑνὸς εἴπῃς μυὸς, εἴτε δυοῖν, οὐδὲν βλάψει μέγα τὴν ἀνατομήν. Vid. etiam p. 319.

1. ὑπὸ τούτων τῶν τριῶν &c.] Gal. p. 318. θατέρου δ' αὐτῶν τεινομένου, τοῦ μὲν κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον ἐντὸς, ἢ τοῦ κατὰ τὸν μικρὸν ἐκτὸς, ἐπὶ πρανὲς ἀτρέμα πως ἡ χεὶρ περιάγεται· τοῦ δὲ κατὰ τὸν μικρὸν ἐντὸς, ἢ τοῦ κατὰ τὸν μέγαν ἐκτὸς, ἐπὶ τὸ ὕπτιον· εἰ δ' ἅμα ταθεῖεν, ὅτε κατὰ τὸν μέγαν ἐντὸς, καὶ ὁ κατὰ τὸν μικρὸν ἐκτὸς, οὐκέτ' ἀτρέμα, ἀλλ' ἐπὶ πλεῖστον οὕτως ἐπὶ τὸ πρανὲς ἡ χεὶρ περιάγεται. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ τοῦ κατὰ τὸν μικρὸν δάκτυλον ἐντὸς, ἅμα τῷ κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον ἔξωθεν ταθέντος, ἱκανῶς ἡ χεὶρ ὑπτία γίνεται. ſic hanc actionem Gal. explicat hic. In Admin. Anatom. p. 40. pronatio & ſupinatio, ut Anatomici loquuntur, proponuntur multo diſtinctius. Obiter moneam tantum, in iis verbis ἐπὶ πρανὲς ἀτρέμα πως ἡ χεὶρ περιάγεται, excidiſſe articulum τὸ. Tria exempla in p. 40. & plura in pp. 318. 319, hanc emendationem confirmant, ut de aliis ſileam, nempe ἐπὶ τὸ ὕπτιον, & εἰς τὸ πλάγιον, formulis, quæ paſſim occurrunt.

2. μέσον δὲ καὶ &c.] Ita etiam Char-

per duos tendines: tertius denique per unum tendinem in primum os carpi apud magnum digitum. Ac carpus quidem ab his tribus magnis musculis extenditur; ad parvum quidem digitum, ubi extrema manus, veluti in pronam figuram inclinatur; ad pollicem vero, in ſupinam. Qui autem inter hos eſt medius interjectus musculus, is carpi extenſionem inter utrunque mediam facit: ut etiam mediam conſtitutionem ſumma manus acquirit, ſi reliqui duo musculi ſimul actionem obeant. Cæterum ei musculo, qui carpum ad pollicem, ut dictum eſt nobis, movet, alter eſt adnatus ita, ut ambos unum eſſe plane appareat, qui in primum os pollicis pervenit, ipſumque in alteram partem ea motione movet, quæ obliquæ quinque digitorum motioni, quam a tribus musculis fieri diximus, proportione reſpondet. Reſtant adhuc ex cubiti musculis exterioribus, & is, qui ſuperioribus radii partibus obliquus inſeritur, totus carnoſus, & is, qui ſuperius ei prolixus incumbit, qui nec ipſe in exquiſitum tendinem deſinit: eamque actionem plerumque obit, ut ſupinam manum reddat. Reliquus vero musculus, qui

Charterius edidit; ſed *μέσον* eſt mendoſum & ſcribendum *μέσην*. Hanc lectionem confirmat non ſolum verſio Raſarii, ſed etiam Gal. p. 305. his verbis: *εἰ δὲ μηδετέρῳ πλαγίων τενόντων ἐνεργοῖμεν, ἀλλὰ τοῖς ἔξωθεν μόνοις, καὶ μέσην τῶν εἰρημένων κατάστασιν ἔξουσι οἱ δακτύλοι* &c. ubi male accentus in penultima vocis *δάκτυλοι*. Præterire non poſſum locum corruptiſſimum apud Charter. p. 304. ubi hæc habentur: *ἐπειδὴ γὰρ κάμπτειν τοὺς τέτταρας ἅμα δακτύλους, οὐχ ὅταν μέγαν ὄγκον σώματος περιλαμβάνωμεν, ἀλλ' ὅταν ὑγρὸς ἢ μικρὸς, τηνικαῦτα μάλιστα δεόμεθα* &c. nemo non videt legendum *ὑγρὸν ἢ μικρὸν*: ita tamen Charterius; ſecutus, nempe, Editt. Ald. & Baſil. quæ locum hunc ſic vitioſe exhibent, licet recte verterit.

3. *ὅ, τε ἐκφυόμενος τοῖς ἄνω μέρεσι* &c.] Hæc ſcriptura vitioſa eſt & ſcribendum *ἐμφυομένος*, ſecundum verſionem Raſarii, & musculi deſcriptionem, paulo infra traditam his verbis: *ἐμφύεται τῆς κερκίδος τοῖς ἄνω μέρεσι.* tamen ita edidit Charterius.

ται τῆς κερκίδος τοῖς ἄνω μέρεσιν, οὐχ ὥσπερ ὁ τελευταῖος λεχθεὶς τοῖς κάτω. καὶ διὰ τοῦθ' ἑκάτερος αὐτῶν ἐκεῖνο τὸ μέρος κινεῖ τῆς κερκίδος εἰς ὃ καταπέφυκεν. ἀμφοτέρων δ' ἐνεργησάντων ὁμοῦ, τὴν ὑπτίαν κατάστασιν ἡ χεὶρ ὅλη λαμβάνει· ἐπιβαίνων δὲ μετὰ τὴν πρώτην ἔκφυσιν ὅλῳ τῷ πήχει παραπέφυκεν· οὕτω μὲν ἔχουσι θέσεώς τε καὶ κινήσεως οἱ ἔξωθεν μύες· τῶν δ' ἐντὸς τοῦ πήχεως ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν μυῶν ὄντων, δύο μὲν τὸν καρπὸν κάμπτουσι, δύο δὲ τοὺς δακτύλους, δύο δὲ ἄλλοι τὴν κερκίδα περιάγουσιν ἐπὶ τὸ πρανές· ὁ δ' ὑπόλοιπος εἷς, ὅσπερ καὶ πάντων ἰσχνότατός ἐστιν, ἐπιπολῆς μὲν ἐπὶ τῷ δέρματι τέταται κατὰ μέσον μάλιστα τὸ κῶλον, ἄνωθεν κάτω φερόμενος, οὐδὲν ἄρθρον κινῶν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΚΡΑ ΤΗ ΧΕΙΡΙ ΜΥΩΝ.

ΔΙΤΤΑ γένη μυῶν ἐστὶν [1] ἐν ἄκρᾳ τῇ χειρὶ κατὰ τὰ ἔνδον αὐτῆς μέρη, μικροὶ μὲν πάντες ἐξ ἀνάγκης, ἀλλήλων δὲ οὐκ ὀλίγον διαφέροντες [2] τάτε ἄλλα καὶ κατὰ μέγεθος. [3] πέντε μὲν οὖν εἰσὶν οἱ τῶν λοξῶν κινήσεων ἐπὶ τὰ ἔσω τε καὶ ἄνω κινοῦντες τοὺς δακτύλους, εἷς καθ' ἕκαστον· [4] ἕκτος δὲ ὁ τὸν ἀντίχειρα καλούμενον τὸν μέγαν προσάγων τῷ λιχανῷ· ὁ δ' ἕβδομος ἀπάγει μέχρι πλείστου τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀπὸ τῶν ἄλλων. [5] ἄλλοι δὲ μύες ἐν τῷ μετακαρπίῳ

1. ἐν ἄκρᾳ τῇ χειρὶ] De musculis, qui in summa sunt manu, agit Gal. p. 40. & passim in Libb. de usu partium.

2. τάτε ἄλλα καὶ κατὰ μέγεθος] Mihi suspecta sunt hæc: puto scribendum τά τε ἄλλα καὶ τὸ μέγεθος, præpositione ubique subaudita.

3. πέντε μὲν οὖν εἰσὶν οἱ τῶν λοξῶν κινήσεων &c.] Recte Charter. τῶν λοξῶν. in Edit. Morel. perperam editum erat τὸν λοξῶν, quod correximus.

4. ἕκτος δὲ ὁ τὸν ἀντιχειρα &c.] Longe aliter Gal. p. 41. atque hic: τὸν γάρ τοι μέγαν ἕτεροι κινοῦσι δύο μύες, ὁ μὲν ἀπάγων ἐπὶ πλεῖστον ἁπάντων τῶν δακτύλων, ὁ δὲ προσάγων τῷ λιχανῷ.

5. ἄλλοι

qui ante hunc eſt dictus, in ſuperiores radii partes, non ut is, qui poſtremo fuit memoratus, in inferiores inſeritur: quamobrem uterque eorum illam radii partem movet, in quam inſinuatur. Si ambo ſimul agant, totius manus conſtitutionem ſupinam reddent; poſt primum autem exortum conſcendens hic musculus toti cubito adnaſcitur. Ejusmodi igitur eſt exteriorum musculorum poſitus atque motus. Quum autem interni musculi ſeptem numero ſint, duo carpum flectunt, duo digitos, alii duo radium pronum circumagunt: reliquus vero, qui eſt omnium gracillimus ſub cute ſumma porrigitur, per medium præcipue artum ſuperne deorſum tendens, nec ullum articulum movens.

DE MUSCULIS, QUI IN SUMMA SUNT MANU.

Musculorum, qui in internis ſummæ manus partibus ſunt, duplex eſt genus. Parvi quidem neceſſario omnes ſunt, attamen inter ſe non parum cum in aliis, tum vero in magnitudine differunt. Quinque igitur ſunt, qui oblique introrſum ſurſumque digitos movent, ſinguli ſingulis diſtributi; ſextus pollicem, qui magnus vocatur, ad indicem adducit; ſeptimus parvum digitum ab aliis longiſſime abducit. Alii au-

5. ἄλλοι δὲ μύες &c.] Gal. ead. p. docet idem his verbis: εἰκότως δ' ὡς ἔφην, οἱ κατὰ τὸ μετακάρπιον ὑποκείμενοι, τούτοις ἠγνοήθησαν, ὥσπερ κἀμοὶ μέχρι πόλλου. Ibid. εἰσὶ γὰρ καθ' ἕκαςον δάκτυλον δύο, πρὸς μὲν τὴν πρώτην ἐξικνούμενοι διάρθρωσιν ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν· ἐπιλαμβάνονται δ' ἔτι καὶ τῶν πλαγίων. Ubi ſuſpicor vitium eſſe, & ſcribendum ἐπιλαμβάνονται δέ τι καὶ τῶν πλαγιων. Loquendi formula, quæ paſſim occurrit. Confirmare videntur hanc conjecturam quæ ſequuntur: διὸ καὶ τὴν καμπὴν οὐκ ἀπαρέγκλιτον οὐδ' ἀῤῥεπῆ ποιοῦνται τὸ πάμπαν, ἀλλὰ βραχύ τι πρὸς τὸ πλάγιον ἐγκλίνουσι. id eſt, pro menſura prehenſionis. Vid. omnino Gal. p. 302. & 303. ubi quæ hic habentur latiſſime explicantur.

1. ἀλλὰ

πίω κεῖνται, τοῖς τε ἀνατομικοῖς ἀγνοηθέντες ἅπασι, κἀμοὶ μέχρι πολλοῦ, μετὰ παρεγκλίσεως τῆς εἰς τὸ πλάγιον ἑκάστου τῶν δακτύλων κάμπτοντες τὸ πρῶτον ἄρθρον, δύο καθ᾽ ἕκαστον δάκτυλον ὄντες. κατὰ δὲ τὸν μέγαν δάκτυλον οὐκ ἴσος ἐστὶν ἀριθμός. εἷς μὲν γὰρ μικρότερός ἐστι, καὶ καταφύεται τῷ δακτύλῳ, πλησίον τῆς δευτέρας διαρθρώσεως, οὐ πάνυ ἐκείνην σαφῶς κινῶν, τὴν πρώτην δὲ μᾶλλον· οἱ δ᾽ ἐφεξῆς αὐτοῖς δύο τὴν δευτέραν κάμπτουσι διάρθρωσιν· ὁ μὲν τοῦ προειρημένου τοῦ μείζονος ψαύων, ἀῤῥεπῆ τὴν καμπὴν ποιούμενος· ὁ δὲ μετ᾽ αὐτὸν, ἐκκλίνων ἀτρέμα εἰς τὸ πλάγιον. ἁπάντων δὲ τῶν εἰρημένων ἕνδεκα μυῶν τῶνδε κοινὸν ἔργον ἐστὶ, τὴν πρὸς τὸν καρπὸν ἐνάρθρωσιν ἑκάστου τῶν μετὰ τὸ μετακάρπιον ὀστῶν κάμπτειν τοσοῦτον, ὅσον ἑκάστη πέφυκε κάμπτεσθαι· βραχύτατον δ᾽ ἐστὶ τοῦτο. συνήρθρωται γὰρ ἀλλήλοις τὰ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ὀστᾶ, καὶ οὐ καθάπερ τὰ τῶν δακτύλων ὀστᾶ διήρθρωται. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ τοῦ μεγάλου δακτύλου πρώτη διάρθρωσις ἐναργῆ τὴν κίνησιν ἔχει· λεληθυῖαν δὲ καὶ τελέως ἀμυδρὰν ἡ τῶν τοῦ μετακαρπίου πρὸς τὸν καρπόν. ἐνίοτε μέντοι κατὰ τὸν μέγαν δάκτυλον οἱ δύο μόνοι φαίνονται μύες ὁμοίως ἔχοντες τοῖς ἐπὶ τῶν ἄλλων· κἀκεῖνοι δὲ πολλάκις οὕτως ἀλλήλοις εἰσὶ συμφυεῖς, ὡς ἕνα φαίνεσθαι καθ᾽ ἕκαστον δάκτυλον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΑΙΣ ΚΛΕΙΣΙ ΜΥΩΝ.

ΕΦ᾽ ἑκατέρᾳ κλειδὶ μῦς ὑπόκειται, μηδὲ φανῆναι σαφῶς δυνάμενος πρὶν ἀρθῆναι τὴν κλεῖν· ὁμοίαν δὲ τοῖς μεσοπλευρίοις ὀνομαζομένοις μυσὶ τὴν ἐνέργειαν ἔχουσιν. ὥσπερ γὰρ ἐκείνων ἕκαστος ταῖς ἔξωθεν ἶσι πρὸς τὴν ὑψηλοτέραν πλευρὰν

autem musculi in metacarpio ſiti ſunt, qui omnibus diſſectionis peritis mihique etiam diu fuerunt ignoti, qui cum quadam in latus inclinatione primum cujusque digiti articulum flectunt; binique ſunt in ſingulis digitis. In magno vero digito non eſt æqualis numerus: eſt enim unus minor, digitoque prope ſecundam articulationem inſeritur, eam non admodum perſpicue, ſed magis primam movens. Reliqui deinceps duo ſecundam articulationem flectunt, alter quidem ipſum majorem, qui prædictus eſt, tangens, & ſurſum verſus flexionem faciens; alter poſt hunc, in latus leniter inclinans. Horum autem omnium undecim musculorum commune eſt munus, ut coarticulationem, quæ ab unoquoque oſſe metacarpii cum carpo eſt, eousque flectat, quousque unaquæque flecti ſuapte natura queat; id quod eſt ſane breviſſimum: quæ enim ibi ſunt oſſa, inter ſe coarticulata ſunt; nec quemadmodum oſſa digitorum ſunt dearticulata. Quocirca prima pollicis dearticulatio evidentem habet motum: quæ vero eſt metacarpii cum carpo, latentem penitus atque obſcurum. In magno namque digito nonnunquam duo ſoli musculi apparent, qui affecti ſunt, æque ac musculi aliorum digitorum: iidemque ita ſæpe coaleſcunt, ut in unoquoque digito unus eſſe videatur.

DE MUSCULIS, QUI SUB CLAVICULIS SUNT.

Sub unaquaque clavicula musculus ſubjacet, qui perſpicue videri, antequam auferatur clavicula, non poteſt. Habent eandem actionem hi, quam intercoſtales habent. Quemadmodum enim quilibet eorum ſuis villis exterioribus humiliorem

ρὰν ἀνασπᾷ τὴν ταπεινοτέραν· οὕτω καὶ οἵδε πρὸς τὴν κλεῖν ἀνέλκουσι τὴν πρώτην πλευράν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΟΣ ΜΥΩΝ.

ΤΩΝ τοῦ θώρακος μυῶν, οἱ μὲν ἐν τοῖς μεσοπλευρίοις δύο καὶ κ. εἰσὶ, τῷ μήκει τὰς ἶνας ἔμπαλιν ἔχοντες. οὐ γὰρ ὥσπερ οἱ μύες ἀπὸ τῆς ῥάχεως ἄχρι τοῦ στέρνου περαίνουσιν, οὕτω καὶ αἱ ἶνες αὐτῶν· [1] ἀλλὰ πλευρᾶς εἰς πλευρὰν ἐμπεφύκασι λοξαὶ τῷ χ γράμματι παραπλησίως [2] ἐναντίαν ἀλλήλαις, αἵ τε ἔξω καὶ ἐντὸς ἔχουσαι τὴν θέσιν. αἱ μὲν οὖν ἐκτὸς ἶνες ἐν τοῖς ἄνωθεν καταφερομένοις μέρεσι τῶν πλευρῶν διαστέλλουσι τὸν θώρακα, συστέλλουσι δὲ αἱ διὰ βάθους· ἐναντίως δ' αὐταῖς αἱ κατὰ τὸν χονδρώδη, τὰ πρὸς τῷ στέρνῳ, διαστέλλουσι μὲν αἱ ἐπιπολῆς, συστέλλουσι δὲ αἱ διὰ βάθους. ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ τὰς νόθας πλευρὰς μυῶν ἄχρι τῆς τελευτῆς αὐτῶν ἡ αὐτὴ φύσις ἐστὶ τῶν ἰνῶν. οὐδὲ γὰρ ἔχουσιν αἵδε τινὰ καμπήν. ἑτέρα δὲ μία συζυγία μικρῶν μυῶν ἀνασπᾷ τὰς πρώτας πλευρὰς, ὥσπερ αἱ ἕτεραι δύο κατασπῶσι τὴν δεκάτην τε καὶ τὴν ἑνδεκάτην. ἡ γάρ τοι δωδεκάτη πλευρὰ τοῦ διαφράγματος ἔξωθέν ἐστι συμ-

1. ἀλλὰ πλευρᾶς εἰς πλευρὰν ἐμπεφύκασι] Sine dubio locus eſt mutilus, & ſcribendum, ἀλλ' ἐκ πλευρᾶς εἰς πλευρὰν &c. Hanc conjecturam confirmat verſio Raſarii, & locus unus apud Gal. p. 116. μέχρι τοσούτου γοῦν ἥκουσι τῆς γνώσεως τῶν μεσοπλευρίων μυῶν, ὡς ἐπιτετάσθαι τὰς ἶνας αὐτῶν, οὐ κατὰ τὸ μῆκος τῶν μυῶν ἀπὸ τῆς ῥάχεως ἐπὶ τὸ στέρνον ἐκτεταμένας, ἀλλ' ἐκ τῆς ἑτέρας εἰς τὴν ἑτέραν διηκούσας. & alter p. 171. ἀπὸ πρώτων ἀρξαμένοι τῶν μεσοπλευρίων μυῶν, ὧν τὰς ἐπιπολῆς ἶνας ἀπὸ τῆς ὑψηλοτέρας πλευρᾶς, ἐπὶ τὴν ταπεινοτέραν ὄψει διηκούσας ἀτρέμα λοξὰς εἰς τὸ πρόσω. Vid. Not. ſeq.

2. ἐναντίαν ἀλλήλαις &c.] Gal. p. 117. οὔτε δὲ ὅτι λοξὴν τὴν θέσιν ἔχουσιν, οὐθ' ὅτι διφυεῖς εἰσιν, ἐναντίαν λοξότητα τῶν ἐκτὸς ἰνῶν ἐχούσων ταῖς ἔνδον, ἔγραψέ τις αὐτῶν. His verbis accuſat Profeſſores Anatomicos, qui ea ignorarunt. Paulo infra idem repetit:

rem coſtam ad ſuperiorem attrahit, ita hi primam coſtam ad claviculam attrahunt.

DE MUSCULIS THORACIS.

Ex musculis thoracis ii, qui in locis, quæ intercoſtalia dicuntur, poſiti ſunt, duo & viginti ſunt, quorum villi ſunt longitudine contrarii: neque enim ut musculi a ſpina in os pectoris deſinunt, ita etiam eorum villi eo pertinent, ſed ex coſta in coſtam oblique contraria inter ſe poſitione exteriores & interiores ad X literæ ſimilitudinem inſeruntur. Atque exteriores quidem villi a ſuperioribus ad inferiores coſtarum partes procedentes thoracem dilatant; qui vero in profundo ſunt, ipſum contrahunt. His contrarii ſunt, qui ad cartilagineas coſtarum partes, quæ ad os pectorale ſunt, vergunt: nam, qui in ſuperficie ſunt poſiti, dilatant; qui in imo ſunt, conſtringunt. At in musculis coſtarum notharum ad extremum usque eadem eſt villorum natura: ſiquidem inflexionem nullam habent. Altera porro exiguorum musculorum conjugatio primas coſtas ſurſum trahit, ut etiam aliæ duæ decimam & undecimam trahunt deorſum: nam duodecima coſta extra ſeptum transverſum obliquo abdominis

petit: ὑπεναντίαν δὲ θέσιν ἔχουσιν αἱ ἶνες, ἐκ τῆς ταπεινοτέρας, ἐπὶ τὴν ὑψηλοτέραν ἐπιφερομέναι λοξαί. Tamen p. 171. ita legitur: τὰς μὲν γὰρ ἔξωθεν ἶνας ἰδεῖν ἐστι θέσιν ἐχούσας, οἵανπερ εἶχον αἱ ἔνδον, ἔμπαλιν δὲ τὰς ἔνδον, οἵανπερ αἱ ἐκτὸς. Quæ ſic vertuntur: *Etenim exteriores fibræ talem indubie ſitum obtinent, qualem interiores ſortitæ ſunt; contra anteriores, qualem exteriores poſſident.* Sed eſt vitium in voce *anteriores*, & legend. *interiores*. Manifeſtum eſt, Græca eſſe mendoſa, & ſuſpicor excidiſſe vocem ἔμπαλιν, ut Gal. ſibi conſtet, & ſic legendum, οἵανπερ εἶχον αἱ ἔνδον ἔμπαλιν· ἔμπαλιν δὲ τὰς ἔνδον, οἵανπερ αἱ ἐκτὸς. Huic conjecturæ favet Edit. Ald. nam ante ἔμπαλιν, pro quo habet ἔμταλιν, eſt vel punctum vel nota lacunæ. Baſil. habet, ut apud Gal. Vid. quoque Gal. IV. 475. παρέστι γὰρ θεάσασθαι τὰς ἔνδον ταῖς ἔξωθεν ἐναντίως ἐχούσας, &c.

I. Q3

συμπεφυκυῖα τῷ λοξῷ κατ' ἐπιγάστριον μυῒ τῷ μικροτέρῳ· φαίνεται δ' ἐνίοτε καὶ περιγραφὴν ἰδίου μυὸς ἔχουσα τοῦ κατασπῶντος αὐτήν. ἄλλαι δὲ τρεῖς ἐκ τραχήλου καθήκουσαι συζυγίαι μυῶν διαστέλλουσι τὸν θώρακα· μεγίστη μὲν ἡ κατὰ τὰ σιμὰ τῶν ὠμοπλατῶν, ἐλάττων δὲ ἡ πρόσθεν αὐτῆς, ἐλαχίστη δὲ ἡ ὄπισθεν. οὗτοι πάντες οἱ μύες διαστέλλουσι τὸν θώρακα, καὶ πρὸς αὐτοῖς αἱ φρένες· συστέλλουσι δ' οἵ τε μεσοπλεύριοι ταῖς ἡμισείαις ἰσὶ, καὶ οἱ τοῖς ῥαχίταις παρατεταμένοι κατὰ τὰς ῥίζας τῶν πλευρῶν, καὶ τῶν ὀρθίων κατ' ἐπιγάστριον ἡ ἄνω μοῖρα, καὶ οἱ τὰς ἐσχάτας πλευρὰς κατασπῶντες. συντελοῦσι δέ τι πρὸς τὰς συστολὰς τοῦ θώρακος ἐνίοτε καὶ οἱ κατ' ἐπιγάστριον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΡΑΧΕΩΣ ΜΥΩΝ.

[1] ΟΙ ῥαχῖται μύες, ἄρχονται μὲν ἀπὸ τοῦ δευτέρου σπονδύλου τῶν κατὰ τράχηλον. [2] ἤτοι δὲ τοσοῦτοι τὸν ἀριθμόν εἰσιν, ὅσοιπερ οἱ ἀπὸ τοῦδε σπόνδυλοι διφυεῖς ἀλλήλοις ὄντες· ὁ μέγιστος εἷς ἑκατέρωθεν τῆς ἀκάνθης ἐκ πολλῶν μορίων σύνθετος. ἁπάντων δὲ αἱ ἶνες ἀτρέμα τε λοξαὶ τυγχάνουσιν οὖσαι, καὶ ταθεῖσαι βραχὺ παρεκκλίνουσιν ἐφ' ἑαυτὰς ἕκαστον τῶν συνεχόντων σπονδύλων. ὅταν δὲ ἀμφότεροι ταθῶσιν, οἵτε ἐκ τῶν δεξιῶν καὶ ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἑκάστου σπονδύλου, τηνικαῦτα ὀρθὸς καὶ ἀῤῥεπὴς μένων ἀνακλᾶται πρὸς τοὐπίσω· καὶ εἰ καθ' ὅλην τὴν ῥάχιν οὕτως γένοιτο, μετὰ μὲν μετρίας τῆς τάσεως ἐκτείνεται πᾶσα· βιαιό-

1. Οἱ ῥαχῖται μύες &c.] Vid. Gal. de Usu part. XII. 385. Ibi enim æque describuntur ac in Admin. Anat. & in Opere

2. ἤτοι δὲ τοσοῦτοι τὸν ἀριθμόν εἰσιν, &c.] Locus mutilus & male distin-

nis musculo minori connata eſt: quandoque tamen circumſcriptionem proprii musculi, a quo deorſum trahitur, habere conſpicitur. Aliæ vero tres musculorum conjugationes, a collo deſcendentes, thoracem dilatant; maxima, quæ in ſimis ſcapularum eſt; minor, quæ ante ipſam conjugationem eſt ſita; minima, quæ poſterius eſt poſita: atque hi musculi omnes thoracem dilatant, & præter musculos, etiam phrenes. Intercoſtales vero dimidiis ipſorum villis contrahunt, itemque ii, qui ſpinalibus ad radices coſtarum ſunt exporrecti: & ſuperior rectorum musculorum abdominis pars, & denique ii, qui coſtas ultimas deorſum trahunt; quin thoracis etiam contractioni nonnunquam musculi abdominis aliquantulum conducunt.

DE MUSCULIS SPINÆ.

Musculi ſpinales a ſecunda vertebra cervicis incipiunt illi quidem, ſed vel tot ſunt, quot & ipſæ vertebræ, a ſecunda initium ducendo, ſibi invicem connati; aut unus maximus & ab utraque ſpinæ parte ex multis musculis compoſitus. Omnium autem villi ſunt leviter obliqui: ſique parum tendantur, ſingulas vertebras ſibi continuas ad ſe ipſos inclinant; ſi vero ambo tum qui a dextris, tum qui a ſiniſtris cujusque vertebræ ſunt, tendantur, tunc recta permanens, & in nullam partem vergens ſpina ad poſteriora recurvatur: ſique per totam ſpinam ita fiat, cum moderata tenſione tota extenditur: violentius autem tenſis, retrorſum recurvatur, & ſtatum gibboſitati contrarium acquirit. At in tota parte ſuperiore

diſtinctus mihi eſſe videtur. Sic lego & interpungo: ἤτοι δὲ τοσοῦτοι τὸν ἀριθμόν εἰσιν, ὅσοιπερ οἱ ἀπὸ ἔδε σπόνδυλοι, ἢ διφυεῖς ἀλλήλοις ὄντες· ὁ μέγιςος &c. Raſarius videtur *aut* ſuo loco moviſſe.

βιαιότερον δὲ ταθέντων ἀνακλᾶται πρὸς τοὐπίσω τὴν ἐναντίαν τῇ κυφώσει καλουμένῃ λαμβάνουσι διάθεσιν· κατὰ δὲ τὴν ἄνω μοῖραν ἅπασαν ἄχρι τοῦ τετάρτου, ποτὲ δὲ καὶ τοῦ πέμπτου, τῶν κατὰ θώρακα σπονδύλων οἱ δύο μύες οἱ ὑποβεβλημένοι τῷ στομάχῳ, κάμπτουσι τὴν ῥάχιν· κατὰ δὲ τὰ κάτω, ἡ κατ' ὀσφὺν ἔνδον ἅπασα χώρα μεγίστους ἔχει δύο μύας, οὓς ψόας ὀνομάζουσιν οἱ ἀνατομικοὶ πάντες· ἐκφύονται δὲ ἀνωτέρω τοῦ διαφράγματος· οἱ δὲ κατὰ τὸν ἑνδέκατον, [1] οἱ δὲ κατὰ τὸν ἐνίοτε τοῦ θώρακος σπόνδυλον, κάμπτοντες τὸ καθ' ἑαυτοὺς μέρος τῆς ῥάχεως. τὸ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν προειρημένων, ὅπέρ ἐστι τοῦ θώρακος τὸ μέσον, οὐδ' ἕνα κέκτηται μυῶν ἴδιον, ἀλλὰ τοῖς ἑκατέρωθεν μέρεσι συγκινεῖται.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤ' ΕΠΙΓΑΣΤΡΙΟΝ ΜΥΩΝ.

ΟΚΤΩ μύες εἰσὶν οἱ κατ' ἐπιγάστριον, τέτταρες ἑκατέρωθεν, ἔξωθεν μὲν ἁπάντων οἱ ἀπὸ τοῦ θώρακος καταφερόμενοι λοξοὶ μέχρι τῶν τῆς ἥβης ὀστῶν, μέγιστοι τῶν ἐνταῦθα μυῶν· δεύτεροι δ' ὑπ' αὐτοῖς οἱ ἀπὸ τῶν λαγόνων ἀναφερόμενοι· καὶ τρίτοι τούτοις συνάπτοντες, οἱ εὐθεῖς· καὶ τέταρτοι, οἱ τῷ περιτοναίῳ συμφυεῖς, ἐγκάρσιοι τῇ θέσει. καὶ λανθάνει γε τοὺς πλείστους τῶν ἰατρῶν τὸ σύνθετον ἐξ αὐτῶν τε καὶ τοῦ περιτοναίου σῶμα, περιτοναῖον εἶναι νομίζοντας, ἀμέλει κἀν ταῖς καλουμέναις γαστροῤῥαφίαις ὡς ὑμένα διαῤῥάπτουσιν αὐτό. καταλείπει μέντοι τὸ περιτόναιον ἐν τοῖς κάτω μέρεσιν ἡ ἀπονεύρωσις αὕτη, καὶ φαίνεται λοιπὸν

πὸν

1. οἱ δὲ κατὰ τὸν ἐνίοτε τοῦ θώρακος σπόνδυλον,] apud Gal. XII. 385. ἀλλὰ κἀκ τῶν κατ' ὀσφὺν χωρίων, ἐπαναβαίνουσι τῷ θώρακι κατὰ τὰς ἐσχάτας πλευράς, αἱ κορυφαὶ τῆς ψόας. hoc est, undecimam & duodecimam;

riore ad quartam usque & quandoque etiam quintam thoracis vertebram, duo musculi ſunt, qui ſtomacho ſubjecti ſpinam flectunt. Partibus vero inferioribus, quæ ad lumbos ſunt, tota interior lumborum regio binos maximos musculos habet, quos omnes anatomici ψόας vocant. Hi ſupra ſeptum transverſum ad decimam, aliquando ad undecimam thoracis vertebram inſeruntur, eam ſpinæ partem quæ ad eos eſt, flectentes. Id vero, quod inter hos & antedictos interjacet, quod medium thoracis eſt, nullum proprium musculum eſt nactum, ſed ſimul cum partibus, quæ utrinque ſunt, movetur.

DE MUSCULIS ABDOMINIS.

In abdomine octo ſunt musculi, quatuor utrinque. Omnium exteriores ac primi ſunt, qui a thorace obliqui deſcendunt, usque ad oſſa pubis, maximi musculorum, qui ibi ſunt, omnium; ſecundi ſub his, qui ab ilibus aſcendunt; tertii, qui hos contingunt, recti ſunt; quarti, qui peritonæo connati, transverſum ſitum habent. Idque corpus, quod ex his & peritonæo conflatum eſt, multos medicos latuit, qui peritonæum eſſe exiſtimabant. Quin etiam in ventris ſuturis, quas γαςρορα φίας vocant, tanquam membranam ipſum corpus conſuunt. Sed in partibus inferioribus peritonæum hæc aponeuroſis relinquit, ipſumque

mam: tot enim ſunt coſtæ thoracis. Ab eo numero variant interdum, ſed raro. Scribendum igitur: οἱ δὲ κατὰ τὸν ἐνίοτε δυοδέκατον τοῦ θώρακος σπόνδυλον. Sed p. 96. in noſtro expreſſe dicitur: ἀρχομένη τε ἐκ τῆς δεκάτης ταῦ θώρακος πλευρᾶς. Apud Gal. ibid. eſt vitium in loc. Theocrit. ab eo laudat. Ροικὸν δ᾽ ἔχεν ἀγριελαίας δεξιτερᾷ κορήναν. Scribe κορύναν.

1. πρὸς

πὸν ἐκεῖνο μόνον γυμνόν. χρήσιμοι δέ εἰσιν οἱ ὀκτὼ μύες οὗτοι [1] πρός τε τὰς ἐκφύσεις καὶ τὰς καλουμένας καταλήψεις τοῦ πνεύματος, καὶ τὰς μεγάλας τε καὶ τὰς ὀξείας φωνὰς, [2] ἐμέτους τε καὶ διαχωρίσεις γαστρός. συντελεῖ δ' αὐτῷ ἡ κάτω χώρα, καὶ μάλιστα τῶν ἐπιβεβλημένων τῇ κύστει τῇ κατὰ τὴν οὔρησιν ἐνεργείᾳ, προστέλλοντες εἴσω τὸ ὑπογάστριον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΟΡΧΕΙΣ ΚΑΤΩ ΕΠΙΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΥΩΝ.

ΔΥΟ πρὸς ἑκάτερον ὄρχιν ἀφικνοῦνται μύες ἰσχνοί· ἐκφύονται δὲ, ὁ μὲν ἐκ τοῦ τῆς ἥβης ὀστοῦ, δι' ὑμενώδους συνδέσμου λεπτοῦ· ὁ δὲ, ἐκ τοῦ τῆς λαγόνος, ὁρμώμενοι. [3] καταφέρονται δὲ, ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δὲ ἔνθεν τοῦ καθήκοντος ἐπὶ τὸν ὄρχιν πόρον. κἄπειτα πλατυνόμενοι, περιλαμβάνουσι τὸν ἐρυθροειδῆ. τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν, ἀνατείνειν τὸν ὄρχιν, ὅθεν ἔνιοι κρεμαστῆρας αὐτοὺς ὀνομάζουσι.

ΠΕΡΙ

1. πρός τε τὰς ἐκφύσεις &c.] scribe ἐκφυσήσεις, ut Rasarius vertit, *exsufflationes*. Sic enim Gal. 414. καὶ μὴν αὖ πάλιν, εἰ πάντας ἐντείνοιτο τὸ ζῶον μῦς, τούς τε κατὰ τὸν θώρακα, καὶ τὸ ἐπιγάστριον, ἀνεῳγμένον δὲ φυλάττοι τὸν λάρυγγα, δῆλον ὡς ἐκφύσησις γίνοιτο ἂν ἐν τῷδε, καὶ οὕτως πάλιν ἀπολείποιτο τὸ τῆς ἀποπατήσεως ἔργον. Et paulo infra ead. p. σύγχρῆται (ἡ φύσις) καὶ τούτοις, πρός τε τὴν τῆς μεγάλης ἐκφυσήσεως, καὶ φωνῆς γένεσιν. ἤδη δὲ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἐμβρύων ἀποκύησιν, καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ Πραξαγόρου, συνήθως ὀνομαζομένην κατάληψιν πνεύματος. In loco primo audato καὶ οὕτως πάλιν, delendum est σ. Idem mendum reperitur apud Gal. p. 145. ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἐκφύσεις &c. scribe ἐκφυσήσεις. Apud Gal. est locus p. 411. male ab interpretibus tractatus. Ejus verba sunt: ἐγκάρσιοι δ' ἕτεροι δύο κατὰ τὸ πλάτος, ὀρθὴν πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἐργαζόμενοι γωνίαν, ἅπαν ἐν κύκλῳ καλύπτουσι τὸ περιτόναιον. *Alii vero duo transversi rectum cum antedictis efficientes angulum, universum peritonæum circumtegunt*. Sic interpretes, omisso, κατὰ τὸ πλάτος, *secundum latitudinem*; quod non debet omitti, ne pereat antithesis: nam præcessit, εὐθεῖς μὲν κατὰ τὸ μῆκος τοῦ ζώου δύο πεφύκασιν, &c.

2. ἐμέ-

que ſolum nudum ibidem apparet. Utiles hi musculi ſunt ad exſufflationes & ad ſpiritus cohibitiones, quas vocant; magnas item voces & acutas, vomitusque & ventris dejectiones. Eorum præterea pars inferior, ac præcipue illorum, qui veſicæ incumbunt, hypogaſtrium introrſum contrahendo mingendi actionem adjuvat.

DE MUSCULIS IN TESTES DESCENDENTIBUS.

Duo graciles musculi in utrumque teſticulum perveniunt. Exoriuntur autem, alter a pubis, alter ab ilium oſſe per tenue ligamentum membranoſum. Deorſum autem illic feruntur per meatum, qui ad teſtem devenit: tum dilatati erythroidem membranam complectuntur. Ipſorum munus eſt, teſtem ſurſum attollere; unde nonnulli cremaſteras, hoc eſt, *ſuſpenſores*, eos nominant.

DE

2. *ἐμέτους καὶ διαχωρίσεις γαςρός.*] Recte Raſarius *vomitusque & ventris dejectiones*: quare ſcribendum indubie *διαχωρήσεις*, non *διαχωρίσεις*; quod ad rem præſentem nullo modo pertinet. *διαχωρήσεις* paſſim apud Hippocrat. & Gal. invenitur.

3. *καταφέρονται δὲ, ὁ μὲν ἔνθεν* &c.] Locus corruptiſſimus & propterea parum ab interpretibus intellectus: ſine dubio ſic legendus eſt: *καταφέρονται δὲ, ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δὲ ἔνθεν ἐκ τοῦ καθήκοντος ἐπὶ τὸν ὄρχιν πόρου.* *Feruntur vero deorſum, hinc & illinc ex conveniente foramine, ſive meatu ad teſtem.* Hanc emendationem firmat Anatomia. Meatus, de quo agitur, eſt meatus peritonæi, per quem tranſeunt vaſa deferentia, & musculi cremaſteres. Vid. Gal. p. 145. & 650. Ubi etiam eſt alter locus, paululum depravatus, ſed bene Latine redditus. Verba Gal. ſunt. *ἐντεῦθεν δὲ πάλιν καταγαγοῦσα, τοῖς μὲν τῶν ἰσχίων ὀςοῖς ἐκ πλαγίων αὐτὰ φρουρεῖ, τῶν δὲ κατὰ τὸ ἐπίσειον, ἐκ τῶν πρόσω, τῷ πλατεῖ δ' ἐκ τῶν ὄπισθεν.* Vitium eſt in *τῶν δὲ κατὰ τὸ ἐπίσειον.* legendum enim *τοῖς* in caſu tertio. Ruf. Ephes. de pectine loquens p. 32. Edit. Londin. *ἄλλοι δὲ ἐπείσιον καλοῦσι*: tamen p. 51. habet *ἐπίσειον*, ut hic apud Gal. & ita Hippocrat. Heſych. & Pollux. Quare crediderim, *ἐπίσειον* veram eſſe ſcripturam.

1. συνε

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΡΑΧΗΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΣΤΕΩΣ ΜΥΩΝ.

ΣΑΡΚΩΔΗΣ μῦς περιβέβληται τῷ τραχήλῳ τῆς κύστεως. τὸ πλεῖστον δὲ αὐτοῦ μέρος ὑποβέβληται κάτωθεν. οὗτος ὁ μῦς κλείει τὸ στόμα τῆς κύστεως, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἐκρεῖν ἀκουσίως· [1] συνεπωθεῖ δὲ καὶ τὸ δι' αὐτοῦ φερόμενον αὐτῷ οὖρον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΙΔΟΙΟΥ ΜΥΩΝ.

ΔΥΟ μὲν ἔχει πάνυ σμικροὺς μῦς λοξοὺς τὸ αἰδοῖον εἰς τὴν ἔκφυσιν ἐμβάλλοντας αὐτοῦ· δύο δ' ἄλλους συμφυεῖς, ἢ ἕνα διφυῆ σαρκώδη, κάτωθεν μὲν ὑποκειμένους αὐτῷ μᾶλλον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περιλαμβάνοντας ἐν κύκλῳ. τούτων μὲν οὖν εἰς οὐδὲν σαφῶς ὀστοῦν ἀνήκουσιν αἱ κεφαλαὶ, τῶν δ' ἄλλων δυοῖν εἰς τὰ τῆς ἥβης ὀστᾶ ὀνομαζόμενα. δύνανται δ' ἅπαντες εἰρημένοι τό, τε ἀῤῥεπές ἐν ταῖς ἐντάσεσιν παρέχειν τῷ αἰδοίῳ, καὶ τὰς ἐν τῷ διασείειν τε καὶ ἀνασείειν αὐτῷ κινήσεις.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΔΡΑΝ ΜΥΩΝ.

ΕΙΣ μέν τις ἐστὶν ἀζυγὴς, στρογγύλος, ἐγκάρσιος μῦς, περι-

1. *συνεπωθεῖ δὲ καὶ τὸ δι' αὐτοῦ φερόμενον οὖρον*] Gal. p. 404. urinam nominat *τὸν ὀῤῥὸν τοῦ αἵματος*. Ejus verba ſunt: *ὅτι μὲν οὖν εὐπραγοῦντος τοῦ ζώου, τελέως οἱ νεφροὶ καθαίρουσι τὸν ὀῤῥὸν τοῦ αἵματος, ἔκ τε τῶν εἰρημένων καὶ ἄλλων πλειόνων ἐστιν ἀποδεῖξαι.* apud eundem ſimiliter occurrit *ὀῤῥὸς φλέγματος* p. 455. his verbis: *διότι κἀκ τῆς κεφαλῆς τὶς ἔμελλεν εἰς αὐτὸν ῥύσεσθαι πολλάκις ὀῤῥὸς οὐ χρηστὸς φλέγματος*, &c. Sed mihi ſuspecta

DE MUSCULO, QUI IN COLLO VESICÆ EST.

Musculus carnoſus collo veſicæ circumjectus eſt: major ipſius pars inferius ſubjecta eſt. Hic musculus veſicæ os claudit, nequid contra voluntatem effluat: & urinam, quæ per ipſum fertur, ſimul propellit.

DE MUSCULIS PUDENDI.

Pudendum duos musculos obliquos admodum parvos habet, qui in ejus exortum inſeruntur: duos item alios connatos, aut unum bifidum carnoſum, inferne quidem ipſi magis ſubjectos; nihilo tamen ſecius ipſum in orbem complectentes. Cæterum horum capita in nullum os manifeſte perveniunt; aliorum vero duorum in oſſa, quæ pubis nominantur. Omnes hi musculi tum rigidum facere pudendum, quum intenditur; tum motiones, quum in altera & ad ſuperiora movetur, ſuppeditare poſſunt.

DE MUSCULIS SEDIS.

Unus musculus, qui parem non habet, rotundus, transverſus,

pecta eſt vox ὀῤῥὸς, ſic uſurpata; & puto reſcribendum, ὁ ῥόος; cujus meminit Hippocrat. paſſim in Tractatu de locis in homine, Edit. Foeſii p. 412. ῥόοι δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἑπτά. Porro ex deſcriptione dictionis φλέγμα apud Foeſium in Oeconom. apparet, ὀῤῥὸς φλέγματος; non poſſe plus vel aliud atque vox φλέγμα ſignificare: quare neceſſario ὀῤῥὸς in loco iſto abundat, & inutiliter prorſus adjicitur; cum φλέγμα ſufficiat.

περιβεβλημένος τῇ ἕδρᾳ, κλείων ἀκριβῶς καὶ ἰσχυρῶς, εἰ ταθείη, τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον, κατὰ μὲν τὸ μέσον ἑαυτοῦ ψαύων τοῦ καλουμένου κόκκυγος· ἑκατέρωθεν δὲ εἰς τὴν ἔκφυσιν τοῦ αἰδοίου τελευτῶν, αὐτῷ δὲ τῷ ἐξωτάτῳ πέρατι αὐτοῦ συγκεκραμένον ἔχει τῷ δέρματι μῦν, οἷόν τι καὶ τὸ τῶν χειλῶν ἐστὶ πέρας, ὡς ἤτοι δερματώδη μῦν ὀνομάζειν, ἢ δέρμα μυῶδες. ἡ χρεία δὲ καὶ τούτου παραπλησία τῷ μυΐ, πλὴν ὅσον ἰσχύϊ καὶ ῥώμῃ τῆς ἐνεργείας ἀπολείπεται. οἱ λοιποὶ δὲ δύο μύες ὑμενώδεις ὄντες ἀνωτέρω τοῦ στρογγύλου μυὸς ἔχουσι τὴν θέσιν· ἐκφύονται μὲν γὰρ ἔκ τε τῶν ἔνδον μερῶν τῶν τῆς ἥβης ὀστῶν, [1] καὶ τῶν τοῦ καλουμένου πλατέος ἢ ἱεροῦ * ἄνω τὴν ἕδραν, ἡνίκα ἂν ἐπὶ πλεῖστον αὐτὴν ἐκστραφῆναι συμβῇ προθυμίαις ἰσχυραῖς· ὑπὸ γὰρ τῶν καθ' ὑπογάστριον μυῶν ἅμα ταῖς φρεσὶ θλιβόντων τάτε ἔντερα, καὶ δι' ἐκείνων ὅ, τι περ ἂν ἐν αὐτοῖς περιέχηται, προωθεῖσθαί τε συμβαίνει τὴν ἕδραν, ἐκτρέπεσθαί τε πολλάκις εἰς τοσοῦτον, ὡς μηδὲν ὑπὸ τῶν εἰρημένων δυοῖν μυῶν ἑτοίμως ἀνασπᾶσθαι· καὶ ὅταν γε παραλυθῶσιν ἢ ἀτονήσωσιν οἱ μύες οὗτοι, χαλεπῶς καὶ μόγις ἀνασπᾶσθαι συμβαίνει τὴν ἕνδραν, ἢ καὶ παντάπασιν ἐκτετραμμένην διαμένειν, [2] ὡς καὶ τῶν χειρῶν σεῖσθαι

1. καὶ τῶν τοῦ καλουμένου πλατέος ἢ ἱεροῦ * ἄνω τὴν ἕδραν] Nemo non videt, locum esse mutilum; quem sic restituo: καὶ τῶν τοῦ καλουμένου πλατέος ἢ ἱεροῦ ὀστοῦ, ἀνασπῶσι δὲ ἄνω τὴν ἕδραν. Sic Gal. p. 411. ἡ χρεία δὲ καὶ τούτων, ὅταν ἐπιπλεῖστον ἐκστραφῆναι συμβῇ τὴν ἕδραν ἐν ἰσχυραῖς προθυμίαις, ἀνασπᾶν αὐτὴν αὖθις ἄνω. Ibid. locum sequentem corrige: καὶ ὅταν γε παραλυθῶσιν ἢ ἀτονήσωσιν οἱ μύες οὗτοι, χαλεπῶς καὶ μόγις ἀνασπᾶσθαι συμβαίνει τὴν ἕδραν, ἢ καὶ παντάπασιν ἐκτετραμμένην διαμένην, leg. διαμένειν, non διαμένην, ut &c. Charter. in Erratis notat, & apud nostrum habetur, & in Ald. & Basil.

2. ὡς καὶ τῶν χειρῶν σεῖσθαι βοηθῶν] Ita etiam Charter. edidit, licet aliter verterit Rasarius, *ut etiam subsidio manuum sit opus*, quasi δεῖσθαι legisset non σεῖσθαι. Quod est etiam apud Gal. loc. ult. laudat. ὡς τῶν χειρῶν δεῖσθαι βοηθῶν. Apud Gal. XII. 385. γονὰς δὲ εἴρηκε, τὰ γεννητὰ μόρια, μήτραν μὲν ἐπὶ τῶν θηλειῶν, ἐπὶ

versus, sedi circumjectus: qui si tendatur, diligenter & valide rectum intestinum claudit & in medio sui ipsius os coccyga tangit; ex omni vero parte in pudendi exortum terminatur. Huic ipsi ad ultimam oram incumbit musculus cutaceus, cujusmodi est labiorum pars ultima, quem vel cutaceum musculum, vel musculosam cutim licet appellare. Hujus quoque usus idem fere ac musculi est, præterquam quod viribus & robore actionis a musculo superatur. Porro cæteri duo musculi, qui membranosi sunt, supra rotundum musculi sunt locati. Exoriuntur hi ex internis partibus ossis pubis, & ossis, quod latum aut sacrum appellatur; sursumque sedem retrahunt: quum in magnis contentionibus sedem everti contigerit. Quum enim a musculis hypogastrii una cum phrenibus intestina comprimuntur, & illorum opera, quicquid etiam in eis continetur, evenit, ut sedes quoque foras propellatur, & sæpe adeo evertatur, ut a prædictis duobus musculis sursum retrahi statim non queat: quumque hujusmodi musculi resoluti aut alioqui imbecilli sint redditi, ægre & vix sedem sursum retrahi contingit, quin etiam omnino eversa maneat, ut etiam subsidio manuum

ἐπὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν, τὰ σπερματικά τινα καλούμενα, χαλαρὸν δ' ἀρχοῦ κέκληκε, τὸ μετὰ σφιγκτῆρα. καὶ γὰρ καὶ ἐπίκειται τῷ ἱερῷ ὀςῷ τοῦτο, καὶ ὄντως ἐςὶ χαλαρὸν, οὐκ ἔχων τοὺς σφίγγοντας μῦς τὸ πέρας τοῦ ἀπευθυσμένου. *Naturales partes, quas* γονὰς *dixit, intellexit eas, quæ generationi accommodantur, uterum in foeminis: quæ semini aptantur in maribus,* γεννητικὰ *nuncupantur; id autem, quod laxum est supra anum, dixit* χαλαρὸν ἀρχοῦ; *id siquidem sacro ossi superimpositum est, & revera laxum est: quum non habeat musculos, qui extremum intestinum rectum adstringunt.* Videt lector quot erroribus scateat hæc versio. Sic verte: γονὰς *vero dixit partes genitales, uterum quidem in foeminis, in maribus vero quasdam seminales vocatas.* χαλαρὸν *autem* ἀρχοῦ, i. e. *Laxum Recti, vocavit illud, quod est post sphincterem. Nam incumbit illud certe ossi sacro, & revera laxum est: quum non habeat musculos,*

σεῖσθαι βοηθῶν. εὐθὺς δὲ καὶ τὴν ἔκφυσιν τοῦ αἰδοίου συνασπῶσιν οἱ μύες οὗτοι διὰ τὴν προειρημένην κοινωνίαν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΝ ΚΑΤ' ΙΣΧΙΟΝ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΜΥΩΝ.

ΔΕΚΑ μύες εἰσὶν οἱ τὴν κατ' ἰσχίον διάρθρωσιν κινοῦντες· ἡ μὲν οὖν ψόα, μῦς τις οὖσα οὐ σμικρὸς, ἀρχομένη τε ἐκ τῆς δεκάτης τοῦ θώρακος πλευρᾶς, κάμπτει τε ἅμα, [1] καὶ πρὸς τοὐκτὸς μᾶλλον ἐπιστρέφει τὸν ὅλον μηρόν· καὶ ἕτερός τις ἐμφύεται μῦς μικρὸς ἀπὸ τῆς βάσεως ἀρχόμενος τοῦ κατ' ἰσχίον ὀστοῦ παρὰ τὸ ψιλὸν καὶ ἄσαρκον τῆς πυγῆς ταπεινῆς· προσαγωγῆς ὁ μῦς οὗτός ἐστιν αἴτιος, ὁ δὲ μέγιστος τῶν κατὰ τὸν μηρὸν πάντων τῶν κατὰ τὸ σῶμα μυῶν, ἐπίκειται μὲν ἅπαντι τῷ τῆς ἥβης ὀστῷ, συνεπιλαμβάνων τι καὶ τῶν ἰσχίων, ἐκ πλαγίων τε ἅμα καὶ κάτωθεν, ἄχρι τοῦ ψιλοῦ καὶ ἀσάρκου· [2] καταφύεται δ' εἰς ὅλον κύκλῳ τὸν μηρὸν σαρκώδεσι λαβαῖς ἀντεχόμενος αὐτοῦ, ταῖς

los, qui extremum inteſtinum rectum adſtringunt. In textu Græco pro τὰ γεννητὰ ſcribe γεννητικὰ, & pro ἔχων, ſcribe ἔχον, genere neutro, ut referatur ad τοῦτο, nempe χαλαρὸν ἀρχοῦ.

1. καὶ πρὸς τοὐκτὸς μᾶλλον ἐπιστρέφει τὸν ὅλον μηρόν.] Sic etiam Charterius edidit: ſed nemini dubium eſſe poteſt, quin mendum ſit in τοὐκτὸς, & ſcribendum τοὐντὸς. ſæpe enim permutantur κ & ν. Hanc emendationem confirmat Gal. p. 55. ὅστις ἤδη μέν σοι, κἀξ αὐτῆς τῆς θέσεως εὔδηλος ἐστιν ἀνατείνων τὸν μηρὸν, ἅμα τῷ παρεγκλίνειν ἔσω. Loquitur enim de musculo τῆς ψόας. Sic p. 670. de eodem agens musculo, hæc habet: Οἱ δ' ἄλλοι τρεῖς κατὰ πρώτην ἐνέργειαν, ὁ μὲν ἄνωθεν ἀναφερόμενος, ἐλάχιστόν τι παρεγκλίνων ἐντὸς.

2. καταφύεται δ' εἰς ὅλον] Quantum perſpicere poſſum, musculus hic deſcriptus, deſcribitur, apud Gal. p. 53. nam adſcribit illi duo capita his verbis: συνῆπται δ' αὐτῶν καὶ ἥνωται τὰ πέρατα, καὶ διὰ τοῦτο ἕνα μῦν τίθενται τοῦτον οἱ ἀνατομικοὶ. καί τοι γε δύο κεφαλὰς ἔχει. Idem musculus, credo, deſcribitur p. 670. ἄλλος ἐπὶ τοῖσδε ε. μῦς ἐστιν μέγιστος ἁπάντων τῶν ἐν τῷ σώματι μυῶν, περιπεφυκὼς ἔσωθέν τε κἀκ τῶν ὀπίσω μέρων, ὅλῳ τῷ κατὰ τὸν μηρὸν ὀστῷ μέχρι γόνατος. Idem

nuum ſit opus. Jam vero propter communicationem antedictam hi musculi pudendi exortum ſurſum attrahunt.

DE MUSCULIS COXENDICIS ARTICULATIONEM MOVENTIBUS.

Musculi, qui coxendicis articulationem movent, decem ſunt. Pſoa enim, quæ non parvus eſt musculus, incipitque a decima thoracis coſta, flectit ſimul & extrorſum magis totum femur invertit. Alius quoque exiguus musculus inſeritur ab oſſis coxendicis baſi, incipiens prope eam partem natium, quæ nuda, carnisque expers eſt. Hic musculus abductionis eſt autor. Maximus autem musculus qui ad femur eſt, qui omnes eos, qui ſunt in corpore, magnitudine ſuperat, toti oſſi pubis incumbit, & partem etiam quandam coxendicis lateribus & inferne ad nudam usque & carnis expertem regionem comprehendit, & in totum femur in orbem carnoſis anſis ipſum complectens inſeritur: atque iis fibris,

Idem uſus attribuitur utrique p. 54. καὶ εἴγε ἐπινοήσεις ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπολωλότας, ἀρκοῦσιν οὗτοι μόνοι πρὸς τὸ τῆς τάσεως ἑδραῖον. p. 670. ſimiliter ait, τούτου τοῦ μυὸς αἱ ὄπισθεν ἶνες, αἱ ἐξ ἰσχίου πεφυκυῖαι, στηρίζουσιν ἑδραῖον τὸ σκέλος, ἐκτείνουσαι τὴν διάρθρωσιν. Sic infra paulo, ut noſter: αἱ δ' ὑψηλότεραι τούτων, ἔσω τὸν μηρὸν, ὥσπερ αἱ πασῶν ὑψηλόταται προσάγουσίτε ἅμα καὶ ἀνασπῶσιν. Sed recenſet Gal. hunc musculum inter externos; quare legendum περιπεφυκὼς ἔξωθεν, non ἔσωθεν, loc. primum citat. p. 670. Simile mendum in Theophil. Edit. Morel. p. 23. ubi de ventriculi tunicis agitur: καὶ τοῦ μὲν ἔξωθεν ἶνες κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν κεῖνται, τοῦ δὲ ἔσωθεν κατὰ κύκλον ἐγκαρσίαι &c. in primo membro ſcribe ἔσωθεν, in oppoſito ἔξωθεν. ſic enim ipſe Theophil. p. 28. καὶ τοῦ μὲν ἐντὸς χιτῶνος ταῖς εὐθείαις ἰσὶν ἕλκονται τὰ σιτία &c. Vid. etiam quæ notavimus ad caput de ventriculo ex Gal. Eadem lectio in Edit. Fabric. Ex dictis facile eſt colligere, rem arduam eſſe Galenum rite explicare, quum textus ejus etiam nunc ita ſit corruptus & depravatus.

I. ὑπο-

ταῖς μὲν ἐκ τῶν κάτω μερῶν παρὰ τὸ ψιλὸν καὶ ἄσαρκον ἐμφυομέναις ἰσὶν, αἷς ἐγγὺς τῆς κατὰ τὸ γόνυ διαρθρώσεως ἐξικνεῖται, πρὸς τοὐπίσω μᾶλλον ἀπάγων τὸν μηρὸν ἅμα τῷ προσάγειν ἀτρέμα πρὸς τὸν ἕτερον μηρόν· ταῖς δ' ὑψηλοτέραις τούτων προσάγων μόνον, ταῖς δ' ὑψηλοτάταις, ἄνωθεν μὲν ἀρχομέναις, εἰς δὲ τὰ πρῶτα μέρη τοῦ μηροῦ καταφυομέναις, προσάγων τε ἅμα καὶ ἀνατείνων αὐτόν. ἀνατεμνομένου δὲ τούτου τοῦ μυὸς, ὅ, τε προειρημένος ἐναργῶς φαίνεται, καί τινες ἕτεραι περιγραφαὶ μυῶν οὐκ ἐναργεῖς, ἐνίοτε μὲν δυοῖν, ἔστι δ' ὅτε τριῶν, οὓς ἐάν τις τοῖς μυσὶν ἀριθμῇ, πλείονας ἐρεῖ τῶν δέκα τοὺς κινοῦντας εἶναι τὴν κατ' ἰσχίον διάρθρωσιν. ἐκ δὲ τῶν ὀπίσω μερῶν κατὰ τὴν πυγὴν, πρῶτος μὲν ὁ ἐπιπολῆς, ἐκτείνει δὲ ἀκριβῶς τὸν μηρὸν, ἐπισπώμενος εἰς τοὐπίσω. δεύτερος ἐπὶ τῷ προειρημένῳ μυῒ τῷ ἐπιπολῆς ἕτερός ἐστι μῦς, ἱκανῶς παχὺς καὶ σαρκώδης, ἐκτείνων τε ἅμα τὸν ὅλον μηρὸν, καὶ πρὸς τὴν ἐντὸς χώραν ἐπισπώμενος αὐτοῦ τὴν κεφαλήν. [1] ὑποφύεται δὲ αὐτῷ ὁ μῦς ἕτερος ἀνατείνων τε ἅμα, καὶ προσπεριστρέφων τοῦ μηροῦ τὴν κεφαλήν. ὑπόλοιποι δὲ δύο μύες εἰσὶ τῶν κινούν-

1. ὑποφύεται δὲ αὐτῷ &c.] Rasarius hunc locum sic vertit: *Huic musculo alius subnascitur, qui extendit simul, & extrorsum caput trahit femoris; alius praterea musculus exiguus, crassusque ab exterioribus, & imis ilium coxendicis ossis partibus exoriens pradicto magno musculo subnascitur, qui quoque attollit & caput femoris evertit extrorsum.* Lector videt quanta sit lacuna: tamen sine lacunæ nota locus est non solum hic, sed etiam in Edit. Charter. Sic facile suppleri potest: ὑποφύεται δὲ αὐτῷ ὁ μῦς ἕτερος ἀνατείνων τε ἅμα καὶ ἐκτὸς ἕλκων τοῦ μηροῦ τὴν κεφαλὴν, ἕτερος δὲ μῦς μικρός τε καὶ παχὺς τῶν ἔξω τε καὶ κάτω περάτων τοῦ πλατέος ὀστοῦ τὴν ἔκφυσιν ἔχων, ὑποφύεται τῷ εἰρημένῳ μεγάλῳ μυῒ, ἀνατείνων τε ἅμα καὶ προπεριστρέφων ἔξω τοῦ μηροῦ τὴν κεφαλήν. Respicit, ni fallor, Auctor noster duos musculos descriptos apud Gal. p. 56. his verbis: χρὴ δὲ προσέχειν ἐπὶ τούτου τοῦ μυὸς ἀνατεμνομένου, μικρῷ τινι μυῒ τῶν ἔξω τε καὶ κάτω περάτων τοῦ πλατέος ὀστοῦ τὴν ἔκφυσιν ἔχοντι, καὶ δόξει γέ σοι τοῦ μεγάλου μυὸς ὁ μῦς οὗτος εἶναι μέρος, εἰ μὴ καλῶς αὐτοῦ φυ-

fibris, quæ ex imis partibus apud nudam & carnis expertem regionem naſcuntur, & proxime ad genu articulationem perveniunt, retrorſum magis femur abducit, ad alterum ſimul femur leniter adducens; iis autem, quæ altiores ſunt, adducit ſolum: iis vero, quæ altiſſimæ ſunt & ſuperne incipiunt, atque in primas femoris partes inſeruntur, & adducit, & ſurſum etiam ipſum attollit. Hoc musculo interſecto, is, qui ante dictus eſt, evidenter ſub aſpectum cadit: & aliæ quædam musculorum deſcriptiones, quæ non evidentes ſunt, apparent, aliquando duorum, aliquando vero trium: quos ſi quis inter musculos numerarit, is plures quam decem eſſe musculos coxendicis articulationem moventes dixerit. Ex poſterioribus vero natium partibus primus eſt, qui extrema in cute collocatus eſt musculus, qui femur exquiſite extendit, & retrorſum trahit. Poſt musculum, quem in extrema ſitum eſſe cute diximus, ſecundus eſt alius musculus, admodum craſſus & carnoſus, qui totum ipſum femur ſimul extendit, & introrſum ejus caput trahit. Huic musculus alius ſubnaſcitur, qui extendit ſimul & extrorſum caput trahit femoris. Alius præterea musculus exiguus, crasſusque ab exterioribus & imis ilium coxendicis oſſis partibus exoriens prædicto magno musculo ſubnaſcitur, qui ipſe quoque attollit, & caput femoris evertit extrorſum. Reliqui ſunt duo musculi femur moventes, qui ex totis pu-

bis

φυλάξεις τὴν περιγραφὴν, οὐ μόνον τῷ συμφυῆ τὴν ἔκφυσιν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ τροχαντῆρος, εἰς ὃν ὁ μέγας μῦς ἐλέχθη καταφύεσθαι, συνεχὴς ὑπάρχειν αὐτῷ. καὶ δὴ καὶ τὴν κατάφυσιν ἐν τοῖς ἔσω μέρεσι μᾶλλον ἐκείνων ποιεῖται, ἀνατείνων δηλονότι καὶ οὗτος τὸν μηρὸν εἰς τοὐπίσω, μετὰ παρεγκλίσεως βραχείας τῆς ἐπὶ τὰ ἔσω. Corrigendus eſt igitur Gal. ex noſtro, & legendum ἐπὶ τὰ ἔξω. De ſequente musculo ibid. Gal. οὗτος ὁ μῦς ἐκ τῶν ἔνδον τε ἅμα καὶ τῶν πλαγίων μερῶν ἐκφύεται τοῦ πλατέος ὀστοῦ, καὶ δῆλον, ὡς καὶ περιστρέφειν ἐπ' ἐκεῖνα δύναται τοῦ μηροῦ τὴν κεφαλήν. Id eſt ἐπὶ τὰ ἔξω.

νούντων τὸν μηρόν· ἐκφύονται δὲ τῶν τῆς ἥβης ὀστῶν ὅλων, ὁ μὲν ἔσωθεν, ὁ δὲ ἔξωθεν. οὗτοι οἱ μύες, καὶ τὸ φυσικὸν τρῆμα κατειλήφασι τοῦ τῆς ἥβης ὀστοῦ, μέσον ἔχοντες ἑαυτῶν ὑμενώδη σύνδεσμον, ὀπίσω δ' ἐς ταὐτὸν ἀλλήλοις ἥκουσι παραφυόμενοι τῷ κατ' ἰσχίον ὀστῷ, σαρκώδεσι λαβαῖς. [1] ἔργον τούτων μυῶν ἐστὶ περιστρέφειν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ, ἔσω μὲν ἅμα καὶ πρόσω τοῦ πρώτου μυὸς, ἔξω δὲ ἅμα καὶ ὀπίσω τοῦ λοιποῦ. δέκατος ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἐστὶ μῦς, ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν τοῦ μηροῦ κείμενος, ὃς ἴσως μέν τι καὶ τὴν κνήμην κινεῖ· ἐναργέστατα δὲ πᾶσιν ὅλον ἔσω προσάγει τὸν μηρὸν, ὃν ὀλίγον ὕστερον ὁποῖός τις ἐστὶ διηγήσομαι μετὰ τῶν κινούντων τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν, ἐπειδὴ σὺν αὐτοῖς τέτακται.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΙΝΟΥΝΤΩΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑ ΓΟΝΥ ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΝ ΜΥΩΝ.

ΕΝΝΕΑ μύες εἰσὶν οἱ τὴν κατὰ γόνυ κινοῦντες διάρθρωσιν· πρῶτος μὲν ὁ ἐπιπολῆς, στενότατός τε καὶ μακρότατος, τὴν μὲν ἄνωθεν ἔκφυσιν ἐκ μέσης τῆς ὀρθίας ῥάχεως τοῦ τῆς λαγόνος ὀστοῦ πεποιημένος· διὰ δὲ τῶν ἔνδον τοῦ μηροῦ φερόμενος ἐπὶ τὸ γόνυ, κἀνταῦθα καταφυόμενος εἰς τὸ καλούμενον ἀντικνήμιον, οὐ μετὰ πολὺ τῆς διαρθρώσεως. οὗτος μὲν οὖν [2] κάμπτει τε ἅμα πρὸς τοὐκτὸς τὴν κνήμην, καὶ ἀνατείνει πως ὑψηλὴν, καὶ εἰς τουτὶ ἄγει τὸ σχῆμα καὶ τὸ σκέλος σύμπαν, ἐν οἵῳ μάλιστα καθίσταται, [3] * μαλάττον τὴν

1. ἔργον τούτων μυῶν ἐστὶ &c.] Hinc adparet Gal. corruptum esse ead. p. ubi hæc habentur, μετ' αὐτοὺς δὲ ἕτεροι δύο κατακεκρυμμένοι τελέως, ἔσω περιστρέφουσι τοῦ μηροῦ τὴν κεφαλὴν &c. exscribe ut hic, ἔσω τε καὶ ἔξω. Idem significare videtur Gal. his verbis p. 670. οὗτοι μόνοι πάντων τῶν εἰρημένων μυῶν ἑκάτερος ἐφ' ἑαυτὸν ἕλκων, ἐπιστρέφει καὶ περιστρέφει τὸν μηρόν. Si internus musculus intro trahit, externus necessario trahet foras, & erunt

bis oſſibus exoriuntur, alter intrinſecus, extrinſecus alter. Hi musculi naturale etiam oſſis pubis foramen occupant, quorum media pars membranoſum ligamentum eſt; parte vero poſteriore in idem inter ſe coeunt, coxendicis oſſi carnoſis anſis adnati. Horum musculorum munus eſt, ut caput femoris circumagant, introrſum quidem & antrorſum uno eodemque tempore primus, extrorſum vero & retrorſum alter. Decimus, præter eos, qui commemorati ſunt, musculus ab internis femoris partibus locatus eſt, qui fortaſſe etiam tibiam nonnihil movet. Is totum femur introrſum adducit: ſed qualis quantusque ſit, mox, quum de musculis genu articulationem moventibus loquar, quum is in eorum ſit numero conſtitutus, exponam.

DE MUSCULIS GENU ARTICULATIONEM MOVENTIBUS.

Musculi qui tibiæ inferioris articulationem movent, novem ſunt. Primus qui anguſtiſſimus longiſſimusque eſt, ex media rectaque oſſis ilium ſpina exortum habet, & per interna femoris ad genu dilatus, illic in ocream non multo poſt articulationem inſeritur. Hic musculus ad interiora tibiam flectit, & ſurſum altam quodammodo attollit, atque ad eam figuram totum crus agit, in qua præcipue ſtatuitur, quum nos * evertentes ipſum attollimus ſuper femur alterius. Qui huic

erunt ſibi invicem antagoniſtæ; ſi agit uterque, motus erit circularis.

2. κάμπτει τε ἅμα πρὸς τοὐκτὸς] &c.] Scribe omnino πρὸς τοὐντὸς, ut mox patebit.

3. * μαλάττον τὴν ἡμῶν αὐτὸ κατὰ θάτερον] Locum eſſe mutilum & corruptum nemo non videt: ita tamen edidit Charterius, ſublato etiam Aſterisco. Scribendum omnino, μεταλλαττόντων ἡμῶν αὐτὸ κατὰ θάτερον. Confirmat hanc emendationem non ſolum verſio Raſarii, ſed etiam locus Gal. p. 51. ubi de eodem mus-

τὴν ἡμῶν αὐτὸ κατὰ θάτερον· ὁ δ' ἐφεξῆς τούτῳ, τὴν ἀρχὴν μὲν ἐκ τῶν τῆς ἥβης ὀστῶν ἔχει· [1] καταφύεται δ' εἰς αὐτὸ μάλιστα τὸ ἀντικνήμιον, ἔσω καὶ αὐτὸς ἐπιστρέφων τὴν κνήμην μετὰ τῆς ἐπὶ τὸ ὄρθιον ἀνατάσεως. ὁ δ', ὡς τὸ πολὺ μὲν ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν, ἐνίοτε βραχεῖ τοῦ προειρημένου κατωτέρω συνεχὴς αὐτῷ μῦς, ὁμοίως τένοντι καταφυόμενος εἰς τὸ ἀντικνήμιον, [2] κάμπτει τε ἅμα καὶ πρὸς τοὐκτὸς περιστρέφει τὴν κνήμην λοξὴν, ὥσπερ καὶ αὐτὸς κινεῖται λοξός. τούτῳ τῷ μυῒ συνεχῆ τὴν ἔκφυσιν ἔχοντες ἄλλοι τρεῖς εἰσὶ μύες, ὁ μὲν ἐκ τῶν ἔξω μερῶν σκέλους, εὔρωστος ἱκανῶς, πρὸς τοὐκτὸς ἐπιστρέφων τὴν κνήμην· οἱ λοιποὶ δὲ δύο, τὴν μὲν ἄνωθεν ἀρχὴν ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν ἔχουσι [3] τῶν προειρημένων δυοῖν * εἰς τὸ τῆς κνήμης ἔνδον, οὐ πολὺ τῆς διαρθρώσεως κάμπτων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὐκτὸς ἐπιστρέφων αὐτὴν διὰ τένοντος ἠρέμα στρογγύλου. ὁ δ' αὖ πάλιν ἐφεξῆς τῷδε, τοῖς ἔνδον μέρεσι τοῦ μηροῦ πρώτης κατὰ γόνυ διαρθρώσεως ἐμφύεται, ἔσω ἅμα τε καὶ ἐπ' ὀλίγον ὀπίσω τὸν μηρὸν ἀπάγων. δέκατον δ' αὐτὸν ὠνόμασα τῶν κινούντων τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον· ἀνεβαλλόμην τε τὴν διδασκαλίαν

musculo agitur, his verbis: τοῦτον εἰ τείναις τὸν μῦν ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν, ἐν τοιούτῳ σχήματι καταστήσεις τὴν κνήμην, οἵῳ καθιστᾶσιν αὐτὴν, οἱ μεταλλάττοντες ἐν παλαίστραις τὸ σκέλος παῖδες, ὅταν ἐπιβάλωσιν τῷ μηρῷ θάτερον σκέλος. Edit. Ald. θατέρου σκέλους. vitiose. Idem erratum auferendum ex Gal. p. 367. ἀνατείνει μὲν κνήμην ἄνω, εἰς ἐκεῖνο μάλιστα τὸ σχῆμα καθιστὰς σκέλος ὅλον, ἐν ᾧ μαλάττοντες ἄνω φέρομεν τὸν πόδα πρὸς τὸν βουβῶνα θατέρου σκέλεος. Nam μαλάττοντες locum hic habere non poteſt, ſed legendum μεταλλάττοντες, ut ſupra. Uſurpat verbum μαλάττειν Gal. paſſim, ſed longe diverſa ſignificatione. Sic p. 296. ταῦτ' οὖν τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα πρὸς τῆς σαρκὸς ἀγαθὰ τῇ χειρὶ, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι μαλάττειν, καὶ τρίβειν ὅσα συμμέτρως μαλακῶν τῶν μαλαττόντων τε, καὶ τριβόντων ὀργάνων δεῖται. *Hæc igitur tot & talia a carne commoda manus obtinet: ad hæc etiam ut molliat, & terat quæcunque moderate mollia, inſtrumentis, quæ molliant ac terant, indigent.* Sic enim verte

huic proximus eſt, ab oſſibus pubis incipit, & in ipſam ocream potiſſimum inſeritur: introrſumque tibiam hic quoque invertit, & eandem in rectum attollit. Qui vero plerumque ab internis partibus, & quandoque paulo infra musculum prædictum illi continuus eſt, & per tendinem in ocream pariter inſeritur, is & flectit tibiam, & extrorſum eam inflectit oblique; ut etiam ejus obliquus eſt ſitus. Huic autem musculo continentem habent exortum alii tres musculi: alius ab exterioribus partibus cruris admodum validus extrorſum tibiam evertit; reliqui duo ſuperiorem originem ex internis partibus duorum, qui nunc dicti ſunt, habent. Deſcendunt vero, alter deinceps poſt duos ante dictos in internam tibiæ regionem non multo poſt articulationem, flectens ſimul, & ad exteriora ipſam per tendinem leniter rotundum evertens; alter vero poſt hunc deinceps internis femoris partibus primis ad genu articulationem inſeritur, femurque introrſum & parvum etiam retrorſum abducit. Hunc ego decimum ſupra nominavi eorum, qui coxendicis articulationem movent. Ejus ego tractationem in hunc locum rejeceram, ut, quoniam in mus-

verto hunc locum, non ut interpres, qui putavit μαλακῶν pertinere ad ὀργάνων: ſatis inepte.

1. καταφύεται δ' εἰς αὐτὸ μάλιϛα τὸ ἀντικνήμιον, ἔσω καὶ αὐτὸς &c.] Puto ἔσω pertinere ad præcedentia, ut deſignetur inſertio musculi potius, quam actio.

2. κάμπτει τε ἅμα καὶ πρὸς τοὐκτὸς] Ex deſcriptione & uſu horum musculorum apud Gal. p. 51. patet, legendum non πρὸς τοὐκτὸς, ſed πρὸς τοὐντὸς. Verba Gal. ſunt: ἕλκοντος γάρ σου πρὸς τὴν τῆς ἐκφύσεως χώραν τῶν μυῶν, ἡ κνήμη πρός τε τὸ ὑψηλότερον ἅμα, καὶ εἴσω μέρος ἀνατεινομένη φανεῖται. Quod confirmare videtur p. 367. his verbis: ὁ μὲν γὰρ ἔξωθεν, ἔσω προσάγει τὸ σκέλος. Ibi enim loquitur de musculo, qui enaſcitur ex commiſſura oſſium pubis. Sed, ut cum Veſalio dicam, divinandum potius, & conjiciendum inibi eſt, quam certo aliquid ſtatuendum.

3. τῶν προειρημένων δυοῖν *&c.] Apud Charterium lacunæ nota ſublata eſt. Suſpicor excidiſſe μυῶν; de quibus actum in nota poſtrema.

λίαν αὐτοῦ ποιήσασθαι μετὰ τῶν κινούντων τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν, ἐπειδὴ σὺν αὐτοῖς τέτακται. οἱ δ᾽ ὑπόλοιποι τρεῖς μύες τῶν κατὰ τὸν μηρὸν οἱ πρόσθιοι τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν ἐκτείνουσιν, οἱ μὲν ἐπιπολῆς εὔρωστοι δύο, τελευτῶντες εἰς ἰσχυρὸν τένοντα πλατύν· ὁ δ᾽ ὑπὸ τούτοις καταχεκρυμμένος εἴς τε τὴν ἀρχὴν ἐμφύεται τῆς ἐπιγονατίδος, καὶ τοῖς περὶ τὴν διάρθρωσιν ἐπιφύεται συνδέσμοις. οὗτοι μὲν οὖν ἅπαντες οἱ εἰρημένοι μύες ἄνωθεν κάτω φερόμενοι διὰ τοῦ μηροῦ, τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν κινοῦσιν· ὡς μὲν ἐγώ φημι δικαιότερον ἂν ἐννέα ῥηθέντες, ἵνα δὲ μὴ δοκῶμεν ἐπὶ σμικροῖς διαφέρεσθαι πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ἡμῶν, ὀκτώ. μικρὸς δέ τις ἄλλος ἐγκατακέκρυπται τῇ διαρθρώσει κατ᾽ αὐτὴν τὴν ἰγνύαν σύνδεσμον ἔχων τὴν κεφαλὴν ἰσχυρὸν, καὶ στρογγύλον, ἐκπεφυκότα κατὰ τὸν ἔξω κόνδυλον τοῦ μηροῦ· καθήκει δὲ οὗτος εἰς τὸ τῆς κνήμης ὀστοῦν λοξός πως μᾶλλον, διὰ τῶν ὀπίσω μερῶν ἐποχούμενος τῇ διαρθρώσει, κάμπτειν αὐτὴν ἐκπεφυκώς.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΝΗΜΗΝ ΜΥΩΝ, ΥΦ᾽ ΩΝ ΠΟΥΣ ΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΑΚΤΥΛΟΙ ΚΙΝΟΥΝΤΑΙ.

ΤΕΣΣΑΡΕΣ καί δεκα μύες ἐν κύκλῳ περίκεινται τῇ κνήμῃ, ἑπτὰ μὲν ἐκ τῶν ὀπίσω μερῶν, ἑπτὰ δὲ ἐκ τῶν πρόσω. τῶν μὲν οὖν ὀπίσω τεταγμένων, οἱ τρεῖς μὲν εἰς τὸ τῆς πτέρνης ὀστοῦν τελευτῶσιν· οἱ τρεῖς δὲ τούς τε δακτύλους κάμπτουσιν ὅλου τοῦ ποδός· ὁ δὲ ἕβδομος εἰς τένοντα τελευτήσας, ὑποφύεται τῷ ψιλῷ καὶ ἀσάρκῳ τοῦ ποδὸς, ἅπαντι πλατυνόμενος τῷ τῆς πτέρνης ὀστῷ, κάτωθεν πλατυνθείς·

musculis collocatur, qui genu articulationem movent, de eo una cum his ipsis differerem. Reliqui autem tres musculi femoris anteriores, articulationem genu extendunt; qui vero in superficie sunt duo robusti, in robustum latumque tendinem desinunt; qui vero sub his delitescit, is & in principium inseritur patellæ, & ligamentis, quæ ad articulationem sunt, inhærescit. Omnes hi musculi superne deorsum lati per femur, articulationem genu movent, &, ut mea fert opinio, melius novem dicerentur; sed, ne in minimis rebus ab antiquioribus dissentire videamur, octo. Alius vero quidam exiguus sub articulatione latet, in ipso poplite ligamentum habens, capite valido ac rotundo, quod prope externum femoris tuberculum exoritur. Hic in tibiæ os se insinuat, obliquus magis, quodammodo per partes posteriores articulationi supervectus, & ad ipsam flectendam natus.

DE MUSCULIS, QUI IN TIBIA INSUNT, A QUIBUS TOTUS PES ET DIGITI MOVENTUR.

Tibiæ circumjecti sunt in orbem musculi quatuordecim; septem ex posterioribus partibus, totidemque ex anterioribus. Ex iis, qui positi in posteriore parte sunt, tres in calcis os finiunt; tres alii totius pedis digitos flectunt; septimus in tendinem desinens, sub nuda & carnis experte tota pedis parte in latitudinem expansus nascitur: & ossi calcis inferne dilatatus, deinde, ut dixi, toti pedi

συνθείς· ἔπειτα δ', ὡς εἶπον, ὅλῳ τῷ ποδί. [1] τούτου δ' ἡ χρεία, δυσπερίτρεπτόν τε, καὶ τεταμένον, καὶ σκληρὸν, ἔτι δὲ ψιλὸν τριχῶν, εὐαίσθητόν τε κατασκευάσαι τὸ καλούμενον πέλμα· τῶν δ' εἰς τὴν πτέρναν ἐμβαλλόντων, ἀπάγειν ὀπίσω μετ' αὐτῆς ὅλον τὸν πόδα. οἱ μὲν οὖν ὄπισθεν μύες τῆς κνήμης οὕτως ἔχουσι. τῶν δ' ἔμπροσθεν, ὁ μὲν ἀνατείνων ὅλον τὸν πόδα, καὶ καταφυόμενος εἰς τὸν ταρσὸν, μέγιστός ἐστι τῶν προσθίων μυῶν· ὁ δὲ παρακείμενος αὐτῷ καὶ μέρος αὐτοῦ νομιζόμενος εἶναι, εἰς τὸ πρῶτον ὀστοῦν ἐμφύεται τοῦ μεγάλου δακτύλου, ἀνατείνων αὐτὸν ἀτρέμα λόξον· ἐφεξῆς δὲ τούτων ἐστὶν ἀπονεύρωσις εἰς ὅλον τὸν μέγαν δάκτυλον ἐμβάλλουσα κατὰ μῆκος, ὑφ' ἧς ἐκτείνεται. ποιεῖται δὲ τὴν ἔκφυσιν ὁ τῆς ἀπονευρώσεως ταύτης μῦς ἰσχνὸς ὢν ἱκανῶς, ἐκ τῆς μεταξὺ χώρας κνήμης τε καὶ περόνης, ἀμφοτέρων ἀντιλαμβανόμενος τῶν ὀστῶν· [2] ὅταν δ' ἐγγὺς τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ, σύνδεσμόν τινα διεξέρχεται τοιαύτην ἔχοντα χρείαν, οἵαν ἐπὶ τῶν ἁρμάτων οἱ κυκλίσκοι, δι' ὧν τὰς ἡνίας διεκβάλλουσι· καὶ δύναιτο ἄν τις τοὺς τρεῖς μῦς τούτους ἕνα νομίζειν. ὁ δὲ μετ' αὐτὸν, ὁ τοὺς δακτύλους ἐκτείνων, ἁπάντων μέσος τῶν ἔμπροσθεν μυῶν· μετὰ δὲ τούτους τοὺς τρεῖς ἄλλοι μύες εἰσὶν ἐκ τοῦ τῆς περόνης ὀστοῦ τὴν ἔκφυσιν ἔχοντες, εἷς μὲν τὸν μέγαν δάκτυλον κάμπτων τοῦ ποδός· ἕτερος δὲ ἰσχνὸς τὸν μικρὸν ἐκτὸς ἀπάγων· ὁ δέ γε τρίτος ἀνατείνων ὅλον τὸν πόδα· ἐφεξῆς δ' αὐτῶν σχεδὸν ἤδη πλησίον ἐστὶ τὸ μέσον τῆς περόνης, [3] ὅθεν ὁ τρίτος ἐκφύεται

φύεται

1. τούτου δ' ἡ χρεία] Gal. p. 50. χρὴ τοίνυν ἀποδεῖραι μὲν κἀνταῦθα τὸ δέρμα, προσέχοντα τὸν νοῦν ἀκριβῶς τῇ πρώτῃ τοῦ πέλματος γενέσει, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πτέρνης τεταγμένῃ, μήπως κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον, ἀποσπάσῃς ἅμα τῷ δέρματι τὸν ὑποκείμενον αὐτῷ τένοντα, δι' οὗ ὥσπερ ἐπὶ χειρὸς εἴρηται πλατυνθέντος τὸ ἄτριχόν τε ἅμα, καὶ δυσπερίτρεπτον ὑποβέβληται δέρμα τῷ κώλῳ.

2. ὅταν δ' ἐγγὺς τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ]

ſubſternitur. Hujus utilitas eſt, ut ſolidum ac tenſum, & durum, & pilis nudum, & facile ſentiens pedis veſtigium efficiat. Eorum vero, qui in calcem ſe inſinuant, uſus eſt, ut ſimul cum calce totum pedem retrorſum abducant: atque ita quidem poſteriores tibiæ musculi ſunt locati. Ex anterioribus vero, qui totum pedem ſurſum tendit & in tarſum inſeritur, omnium anteriorum musculorum eſt maximus: qui vero ei adjacet, ejusque pars eſſe exiſtimatur, in primum magni digiti os inſeritur, ipſumque leniter ſurſum trahit oblique. Poſt hos ſequitur aponeuroſis, quæ in totum magnum digitum, a qua extenditur, per longitudinem inſerta eſt. Hujus autem aponeuroſeos exortum musculus admodum gracilis ex media inter fibulam & tibiam ſede molitur, ambo hæc oſſa comprehendens: quumque prope magnum digitum fuerit, ligamentum quoddam prætergreditur, quod eundem uſum præſtat, quod in curribus circuli, per quos habenas aurigæ trajiciunt: poſſetque hos tres musculos quispiam unum cenſere. Qui poſt hunc eſt, a quo digiti extenduntur, medius inter omnes anteriores musculos eſt ſitus. Poſt hos alii tres musculi ſunt, qui ab oſſe fibulæ exoriuntur: unus magnum pedis digitum flectit; alter gracilis parvum extrorſum abducit; tertius denique totum pedem ſurſum tendit. Poſt hunc vero fere proximum jam eſt fibulæ medium; unde tertius musculus exori-

τύλῳ] Gal. p. 59. ἀλλ' οὗτός τε ὁ κατὰ τὸν πόδα τένων, ὅταν ἐγγύθεν ᾖ τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ, σύνδεσμόν τινα διεξέρχεται τὴν αὐτὴν ἔχοντα χρείαν τοῖς ἐπὶ τῶν ἁρμάτων κυκλίσκοις. Vid. p. 60. ubi idem habetur de musculo, minimum abducente digitum.

3. ὅθεν ὁ τρίτος ἐκφύεται μῦς ὁ σείων τὸν πόδα] Ita etiam hunc locum edidit Charterius; licet verſio Raſarii potuiſſet eum admonere, σείων vitioſum eſſe, & ſcribendum σιμῶν. Hanc lectionem confirmat Gal. p. 59. his verbis: τὸν δὲ παρακείμενον αὐτῷ τὸν ἰσχνὸν, ὃς ἐκ μικροῦ μυὸς ἀποφύεται, τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀπάγειν

φύεται μῦς ὁ σείων τὸν πόδα. [1] δισχιδὴς δὲ οὗτος κατὰ τὴν ἔκφυσιν γίνεται τοὐπίπαν ἀνίσοις μέρεσι· καὶ διεξέρχεταί γε αὐτὸν μέσος ὁ τὸν μικρὸν δάκτυλον ἐκτὸς ἀπάγων. οἱ τρεῖς οὗτοι μύες εἷς ἐνομίσθησαν ἐνίοις διὰ τὴν κοινωνίαν τῆς πρώτης ἐκφύσεως. ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὴν ἰγνύαν μῦς, τῷ μὲν μήκει βραχὺς, [2] οὐ μὴν ἄῤῥωστός τε καὶ ἀτρέμα πως λοξὸς, καὶ τὴν τῆς κνήμης καμπὴν οὐκ ἀκριβῶς εὐθεῖαν, ἀλλ' ἐκκλίνουσαν ἠρέμα πρὸς τοὐκτὸς ἐργάζεται· πεντεκαιδέκατος οὗτος ἡμῖν ἀριθμείσθω μῦς τῶν κατὰ τὴν κνήμην, ἔσχατος εἰρημένος ἐν τοῖς κινοῦσι τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΟΔΙ ΜΥΩΝ.

[3] ΚΑΤΑ δὲ τὸν πόδα τέτταρα γένη μυῶν ἐστὶν, οὐχ ὡς ἐν τῇ χειρὶ δύο, τρία μὲν ἐν τοῖς κάτω τοῦ ποδὸς, [4] ἓν δ' ἐν τοῖς ἄνω κατὰ τοῦ ταρσοῦ τεταμένον. [5] εἰσὶ δ' οὗτοι μὲν οἱ μύες πέντε, λοξῶν κινήσεων ἐξηγούμενοι τοῖς δακτύλοις ἀνάλογον τοῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς ἔξωθεν· οἱ δὲ ὑποκάτω τοῦ ποδὸς,

ἀπάγων ἐκτὸς εὑρήσεις ἐπ' ἀνθρώπων, ὥσπερ καὶ τὸν ἐφεξῆς αὐτῷ τὸν ἀνακλῶντα, καὶ σιμοῦντα κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ὅλον τὸν πόδα, &c. Sic p. 60. ὁ δὲ τρίτος, ὁ σιμῶν ὅλον τὸν πόδα τοῦ λοιποῦ τῆς περόνης ἐκφύεται μέρους, &c. Hinc ſatis adparet, Gal. humana corpora diſſecuiſſe; quod multo pluribus oſtendi poſſet, ſi res eſſet hujus loci & temporis.

1. δισχιδὴς δὲ οὗτος &c.] Gal. p. ult. laudat. δισχιδὴς οὗτος ὁ τένων ἐνίοτε γίνεται πρὸς τῆς ἐκφύσεως, καὶ διεξέρχεται τῶν μερῶν αὐτοῦ, τηνικαῦθ' ὁ τὸν μικρὸν δάκτυλον ἐκτὸς ἀπάγων τένων. De partium inæqualitate ne γρῦ quidem Gal. Et auctor noſter ſibi quodammodo ipſe contradicere videtur; cum dicit, καὶ διεξέρχεταί γε αὐτὸν μέσος &c. Quare ſuſpicor, ἀνίσοις vitioſum eſſe, & ſcribendum vel ἂν, ἴσοις, vel ἂν ante ἴσοις delendum, quaſi repetitum a fine dictionis præcedentis; niſi ſi hic μέσος capiendum ſignificatione laxiore, ut interdum uſurpatur: quod tamen ægre permittendum in partium deſcriptione puto.

2. οὐ μὴν ἄῤῥωστός τε καὶ ἀτρέμα πως λοξὸς,] Crediderim, hunc locum ſic diſtinguendum: οὐ μὴν ἄῤῥωστός τε καὶ ἀτρέμα πως λοξός· *neque tamen*

exoritur, qui pedem ſimum reddit: isque bifidus in exortu fit, inæqualibus fere partibus: eumque medium tranſit is, qui parvum digitum extrorſum abducit. Hi tres musculi propter exortus communionem unus fuerunt a quibusdam exiſtimati. Eſt etiam in poplite musculus brevi quidem longitudine; non tamen imbecillus eſt, & leniter quodammodo obliquus, & tibiæ flexionem non plane rectam, ſed leniter extrorſum inclinantem facit. Hic autem quintus decimus musculus numeratur eorum, qui in tibia ſunt, qui articulationem genu movent.

DE MUSCULIS QUI SUNT IN PEDE.

In pede quatuor ſunt genera musculorum, non duo, quemadmodum in manu. Tria in partibus pedis inferioribus: unum in ſuperioribus, quod tarſo exporrigitur. Ex iis musculis quinque ſunt, qui obliquis digitorum pedis motibus præſunt, & proportione respondent iis, qui in exteriore manus

tamen imbecillus, atqui leniter quodammodo obliquus. Sic Gal. ead. p. πρῶτος ἀξιόλογος μὲν τό τε πάχος, καὶ τὴν ῥώμην ὢν, &c. paulo infra: καὶ περὶ τοῦτον ἀναβαίνει λοξὸς ἐκ τῆς σαρκώδους οὐσίας τῆς κατὰ τὴν κνήμην ἐπὶ τὸν κόνδυλον τοῦ μηροῦ, διὰ τῆς ἰγνύος φερόμενος ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ κεφαλήν. &c.

3. Κατὰ δὲ τὸν πόδα τέτταρα γένη μυῶν ἐςὶν,] Gal. p. 61. pro ἐςὶν habet εἰσὶν. Quæ ſequuntur de musculis, deſumta ſunt ex ead. p.

4. ἕν δ' ἐν τοῖς ἄνω κατὰ τοῦ ταρσοῦ τετάμενον] Gal. ἓν δὲ ἐν τοῖς ἄνω κατὰ τοῦ ταρσοῦ τετάγμενον. Hæc duo participia ſæpe permutantur.

5. εἰσὶ δ' οὗτοι μὲν οἱ μύες πέντε,] Gal. pro πέντε habet ἔτι. Locum integrum apponam una cum verſione, ut lector videat, quanta ſit diverſitas: ἕν δὲ ἐν τοῖς ἄνω κατὰ τοῦ ταρσοῦ τετάγμενον, εἰσὶ δ' οὗτοι μὲν οἱ μύες ἔτι λοξῶν κινήσεων ἐξηγούμενοι τοῖς δακτύλοις, ἀνάλογον τοῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς ἔξωθεν. *Unum ſupra in adverſa tarſi parte ſitum eſt, quod duos complectitur musculos, qui obliquos motus quatuor digitis ſubminiſtrant, proportione iis reſpondentes, qui in manus exteriori parte habentur.* An Anatomiam Veterum ex talibus verſionibus diſcere poſſimus, aliorum ſit judicium. Forte numerus musculorum exprimebatur litera έ. ut paſſim exprimuntur literis; & inde

ποδὸς, [1] ἑπτὰ μὲν κἀνταυθα τὰς ἀνάλογον τοῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς ἑπτὰ μυσὶ κινήσεις ἑκάστου τῶν δακτύλων κινοῦντες· ὧν οἱ δύο καθάπερ ἐν τῇ χειρὶ τῶν πρώτων κατὰ τὸν καρπὸν ὀστῶν ἀπεφύοντο, [2] καὶ οὗτοι κατὰ τὸν πόδα τῶν πρώτων κατὰ τὸν ταρσὸν, [3] ἐπὶ πλεῖστον ἀπάγοντες τῶν ἄλλων δακτύλων τοὺς ἔξωθεν· οἱ λοιποὶ δὲ πέντε μικρὸν ὕστερον εἰρήσονται. ἄλλοι δὲ ἐκ τῶν κάτω μερῶν εἰσὶ μικροὶ μύες, ἐκπεφυκότες τῶν τοὺς δακτύλους καμπτόντων τενόντων, [4] πρὶν ἀκριβῶς ἢ ἕκαστον αὐτῶν σχισθῆναι· τὸ δ' ἔργον τούτων τῶν μυῶν, κάμπτειν τὸ μέσον ἄρθρον ἑκάστου δακτύλου. τοῖς γὰρ ἐσχισμένοις ἤδη τένουσιν, [5] ἕτεροι μύες ἐπιφύονται τοῖς ἔνδον ἐν τῇ χειρὶ τῆς λοξῆς κινήσεως ἐξηγουμένοις, [6] ἑκάστῳ δακτύλῳ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχοντες. τέτταρες δέ εἰσι καὶ οὗτοι τὸν ἀριθμὸν, ὥσπερ κἀκεῖνοι· [7] προσελθόντων δ' αὐτοῖς, δυοῖν μὲν τῶν τοὺς ἐσχάτους δακτύλους ἐπὶ πλεῖστον ἀπαγόντων, οὓς προειρήκαμεν, [8] ἑνὸς δέ τι τοῦ τὸν μέγαν προσάγοντος τῷ οἷον λιχανῷ, τὸ σύμπαν πλῆθος ἑπτὰ γίγνεται. τρίτον δ' ἄλλο γένος ἐστὶ μυῶν ἐν τοῖς ποσὶ κάτω [9] τῶν ἐν αὐτοῖς ποσὶν ἐπιπεφυκότων, [10] ἀνάλογον τοῖς ἀγνοηθεῖσι τελέως μυσὶν, [11] οὓς δῆλον ὅτι θεάσει,

inde provenit erratum.

1. ἑπτὰ μὲν κἀνταῦθα τὰς ἀνάλογον τοῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς ἑπτὰ μυσὶ κινήσεις &c.] Gal. ἑπτὰ μὲν κἀνταῦθα ἀνάλογον τοῖς ἐπὶ τῆς χειρὸς ἑπτὰ μυσὶ, λοξὰς κινήσεις ἕκαστον τῶν δακτύλων κινοῦντες. Noſtra ſcriptura mihi ſatis arridet, ſine λοξὰς; ratio patet, ex ſimilitudine motus digitorum; nec minus eleganter ἑκάστου, quam ἕκαστον.

2. καὶ οὗτοι κατὰ τὸν πόδα] Gal. καὶ αὐτοὶ κατὰ τὸν πόδα. Nemini poteſt eſſe dubium, quin οὗτοι ſit præferendum αὐτοὶ: ſic enim melius ſimilitudo oſtenditur & ſervatur.

3. ἐπὶ πλεῖστον ἀπάγοντες τῶν ἄλλων δακτύλων τοὺς ἔξωθεν] Gal. ἐπὶ πλεῖστον ἀπάγονται τῶν ἄλλων δακτύλων ἔξωθεν. Excidit ſine dubio τοὺς, quod interpretes per *magnum & parvum digitos* ſupplevere. Noſter omnino recte: nam ſubauditur ἀποφύονται, quaſi ſcriptum eſſet ſic: καὶ οὗτοι κατὰ τὸν πόδα, ἀποφύονται τῶν πρώτων κατὰ τὸν ταρσὸν, & ita bene ſequitur participium ἀπάγοντες. Ad hunc modum vera ſcriptura Gal. reſtituenda eſt.

4. πρὶν ἀκριβῶς ἢ ἕκαστον αὐτῶν σχισθῆ-

nus regione ſunt locati: ſeptem vero, qui in parte inferiore pedis ſunt, & cum ſeptenis; qui in manu viſuntur, conveniunt, motus ſingulorum digitorum obliquos gignunt. Quorum duo, ut in manu a primis carpi oſſibus exoriebantur, ita hi in pede a primis tarſi oſſibus enati, exteriores digitos plurimum ab aliis abducunt. Reliqui autem quinque paulo poſt explicabuntur. Alii vero musculi in partibus inferioribus exigui ſunt, qui ex tendinibus digitos flectentibus prius, quam tendines ſingulatim diſcindantur, procedunt. Eorum musculorum munus eſt, ut medium articulum cujusque digiti flectant: nam ſciſſis jam tendinibus alii musculi adhæreſcunt iis, qui intus in manu motum obliquum ſingulis digitis ſuppeditant, proportione conſimiles. Hi non ſecus, quam illi, ſunt numero quatuor: duobus autem accedentibus, qui digitos extremos ab aliis plurimum abducunt, de quibus diximus, unoque qui magnum digitum ad ſecundum, qui fere index eſt, abducit, totus numerus ſeptenarius efficitur. Eſt aliud tertium genus musculorum, qui ſubter pedem ipſis oſſibus inhæreſcunt, & musculis in manu plane incognitis

σχισθῆναι] Gal. πρὶν ἀκριβῶς εἰς ἕκαςον αὐτῶν σχισθῆναι. Nemini dubium, quin ἢ vitioſum ſit.

5. ἕτεροι μύες ἐπιφύονται] Gal. ἕτεροι μικρότεροι μύες ἐπιφύονται. Nullus dubitabit, quin male apud noſtrum deſit μικρότεροι.

6. ἑκάςῳ δακτύλῳ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχοντες.] Locus male diſtinctus eſt: diſtinguendum poſt δακτύλῳ, inciſo, & etiam poſt ἔχοντες, ablato puncto perfecto; ut recte diſtinxit Charterius.

7. προσελθόντων δ' αὐτοῖς, δυεῖν] Gal. habet δύο.

8. ἑνὸς δέ τι &c.] Gal. ἑνὸς δ' ἔτι, &c. omnino bene.

9. τῶν ἐν αὐτοῖς πόσιν ἐπιπεφυκότων] Locus corruptiſſimus: ſcribe omnino ut apud Gal. τῶν αὐτοῖς τοῖς ὀςοῖς ἐπιπεφυκότων. ſic etiam in Raſarii verſione habetur.

10. ἀνάλογοι τοῖς ἀγνοηθεῖσι τελέως μυσὶν,] Gal. pro μυσὶν habet ἐν χερσὶν. Forte inter τελέως & μυσὶν, apud noſtrum excidit ἐν χερσὶ, quod neceſſario requiritur, & ita Raſarius invenit in ſuo exemplari.

11. οὓς δῆλον ὅτι θεάσει] Gal. habet θεάσῃ.

θεάσει, τοὺς τένοντας ἅπαντας ἐκτεμὼν, ὥσπερ κἀκεῖ. καὶ ἥγε θέσις αὐτῶν πᾶσα, καὶ ὁ ἀριθμὸς, [1] καὶ ἡ χρεία κατὰ τοὺς ἐν τῇ χειρὶ προειρημένους. δύο γὰρ ἑκάστου δακτύλου τῆς πρώτης διαρθρώσεως προτεταγμένοι [2] κάμπτουσι μετρίως αὐτὴν, [3] ἅμα μὲν ἐνεργήσαντες ἰσόῤῥοπον, ἰδίᾳ δ᾽ ἑκάτερος ἐγκλίνων ἀτρέμα πρὸς τὸ πλάγιον. εὑρίσκονται δ᾽ ἐνίοτε συνεχεῖς ἀλλήλοις οὕτως ὡς ἕνα δοκεῖν εἶναι καθ᾽ ἕκαστον δάκτυλον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΝΕΥΡΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.

ΟΥΔΕΝ τῶν τοῦ ζώου μορίων, οὔτε κίνησιν ἣν προαιρετικὴν ὀνομάζουσιν, οὔτε αἴσθησιν ἔχει χωρὶς νεύρου· καὶ εἰ διατμηθείη τὸ νεῦρον, ἀκίνητόν τε καὶ ἀναίσθητον εὐθέως γίγνεται τὸ μόριον. ἀρχὴ δὲ τῶν νεύρων ἐστὶν ὁ ἐγκέφαλος, ὥσπερ καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ· καὶ τὰ μὲν ἐξ αὐτοῦ ἐγκεφάλου, τὰ δὲ τοῦ νωτιαίου πέφυκεν. αὗται μὲν γὰρ αἱ πρόσθιαι κοιλίαι κατὰ τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὰ πρόσω φερόμεναι στενοῦνται κατὰ βραχὺ κώνου σχήματι παραπλησίως, ἄχρι περ ἂν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀφίκωνται τῆς ῥινὸς, ἀλλήλαις παρακείμεναί τε καὶ ψαύουσαι διὰ παντὸς, ὡς μηδὲν εἶναι μέσον αὐτῶν, ὅτι μὴ τὴν λεπτὴν μήνιγγα. ταύτην μὲν οὖν οὐ συναριθμοῦσι ταῖς ἀποφύσεσιν, ὅτι μήτε νεύρων ἐκφύσεις ἔχει, καθάπερ αἱ ἄλλαι, μήτ᾽ ἐκπίπτει τῶν ὀστῶν ἐκτός. τούτων δ᾽ ἑκατέρωθεν ἔν τε τοῖς δεξιοῖς μέρεσιν, ἔν τε τοῖς ἀριστεροῖς ἐστὶν [4] ἀξιόλογον τῷ πάχει νεῦρον, ἐκφυόμενον

1. καὶ ἡ χρεία κατὰ τοὺς ἐν τῇ χειρὶ προειρημένους.] Hic a fine Gal. habet ἐστί. quod videtur requiri.

2. κάμπτουσι μετρίως αὐτὴν.] Gal. habet αὐτοὺς: nostra scriptura mihi magis arridet propter τῆς πρώτης διαρθρώσεως, ad quod αὐτὴν refertur.

3. ἅμα μὲν ἐνεργήσαντες ἰσόῤῥοπον, ἰδίᾳ

tis proportione respondent. Eos conspicies, si omnes tendines, quemadmodum etiam in manu, excindas. Eorum vero positura omnis, figuraque & utilitas eadem est, quæ prædictorum in manibus: duo enim cujusque digiti articulo præpositi, leniter ipsos flectunt: sique simul agant, in nullum latus inclinando movent; si privatim, alteruter in latus sensim declinat. Quandoque vero ita continui inter se comperiuntur, ut unum in singulis digitis esse plane putes.

DE NERVORUM DISTRIBUTIONE.

Nulla est animantium particula, quæ aut motum, quem voluntarium vocant, aut sensum habere sine nervis queat; sique nervus praecidatur, particula & motu & sensu statim privatur. Cerebrum vero est nervorum, quemadmodum etiam spinalis medullæ, principium. Alii porro a cerebro; alii a spinali medulla oriuntur: nam anteriores ventriculi cerebri, ad partes anteriores delati, paulatim coni instar angustantur, quousque ad nasi principium perveniant: qui quidem inter se ita conjuncti sunt, & perpetuo se contingunt, ut nihil inter eos medium, nisi membrana tenuis, intercedat. Hanc ipsam membranam inter processus non statuunt; quia neque nervi ex ipsa exoriuntur, ut ab aliis, neque extra ossa excidit. Ab utraque autem horum ventriculorum parte, & dextra & sinistra, nervus crassitudine notabili, ex

ἰδίᾳ δ᾽ ἑκάτερος ἐγκλίνων ἀτρέμα πρὸς τὸ πλάγιον] Hæc sic distinguo, ἅμα μὲν ἐνεργήσαντες, ἰσόῤῥοπον, ἰδίᾳ δ᾽ ἑκάτερος, ἐγκλίνων ἀτρέμα πρὸς τὸ πλάγιον. pro ἐγκλίνων Gal. habet ἀμβλύνων, quod non memini me alibi reperisse, ubi de musculis tractatur.

4. ἀξιόλογον τῷ πάχει νεῦρον, ἐκφυόμενον] Gal. IV. 241. ἀξιόλογον τῷ πάχει, καὶ σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἄλλων νεύρων μαλακώτατον, ἐκφυόμενον. Quæ hic omittuntur, habentur paulo infra his verbis: ἁπασῶν τῶν ἄλλων οὖσαν μαλακωτάτην.

νον μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου· προσερχόμενον δ' εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, [1] ἔξωθεν κρανίου διὰ τρήματος, ἴσον ἔχοντος εὖρος ἀκριβῶς τῷ πάχει τοῦ νεύρου. τέτακται δὲ τὸ τρῆμα τοῦτο καθ' ὃ πρῶτον ἡ χώρα τῶν ὀφθαλμῶν ἄρχεται γεννᾶσθαι· καὶ δόξουσί σοι θεασαμένῳ καθάπερ τινὲς ῥίζαι τὰ νεῦρα ταῦτ' εἶναι τῶν ὀφθαλμῶν· διαλύεται γε μὴν οὐκ εἰς πολλὰς ἶνας, ὥσπερ τὰ ἄλλα σύμπαντα νεῦρα τὰ διανεμόμενα τοῖς ὑποδεχομένοις ὀργάνοις αὐτά· θαυμαστὸν δέ τινα τρόπον ἕτερον οὔτ' εἰπεῖν ῥᾴδιον, οὔτ' ἀκούσας τις ἴσως πιστεύσει, πρὶν αὐτόπτης γενέσθαι τοῦ θεάματος. εἰς γὰρ τὸν κατ' εὐθὺ κείμενον ὀφθαλμὸν ἑκάτερον εἴσω δυόμενον, εἰς πλάτος ἐκτείνεται, [2] περιφυόμενον ἐν κύκλῳ σφαιροειδῶς τῷ κατ' αὐτὸν ὑγρῷ τῷ καλουμένῳ ὑαλοειδεῖ, μηδέν τι παραλλάττων ἐνταῦθα τῆς ἐγκεφάλου φύσεως. ἀλλὰ καὶ μόνοις τούτοις τοῖς νεύροις, πρὶν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἐμφύεσθαι, σαφῶς ἔνδον ἐστὶν αἰσθητός τις πόρος, ὅθεν αὐτὰ καὶ πόρους ἔνιοι τῶν ἀνατομικῶν ἐκάλεσαν, οὐ νεῦρα· τινὲς δὲ ὀπτικὰ νεῦρα προσαγορεύουσιν, ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τοὔνομα θέμενοι· καὶ πρώτην γε ταύτην συζυγίαν ἀριθμοῦσι τῶν ἀπ' ἐγκεφάλου νεύρων, ἁπασῶν τῶν ἄλλων οὖσαν μαλακωτάτην. ἑτέρα δ' ἐφεξῆς ἐστὶ συζυγία, τοῖς κινοῦσι τοὺς ὀφθαλμοὺς μυσὶ διανεμομένη, [3] σκληροτέρα τε καὶ μακροτέρα πολλῷ τῆς προειρημένης· καὶ διεκπίπτει γε τοῦ κρανίου πλησίον ἐκείνης, ὀστῷ λεπτοτάτῳ διοριζομένη. παράκειται δ' αὐτῇ κατὰ τὴν διὰ τοῦ κρανίου φορὰν, οὐ μὴν κατά γε τὴν πρώτην ἔκφυσιν, ἡ τρίτη τῶν νεύρων συζυγία, τὴν ἀρχὴν ἔχουσα καθ' ὃ συνάπτει τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ ἐγκεφάλου τῷ ὄπισθεν. καλου-

1. ἔξωθεν κρανίου διὰ τρήματος] Gal. ead. p. ἔξω τοῦ κρανίου, διὰ τρήματος. sine dubio rectius.

2. περιφυόμενον ἐν κύκλῳ σφαιροειδῶς] Gal. ead. p. περιφερόμενον ἐν κύκλῳ σφαιροειδῶς. Nostrum certe me-

ex ipſo cerebro exoriens, in oculos extra calvariam per foramen quoddam, cujus tanta exquiſite latitudo eſt, quanta eſt nervi craſſitudo, progreditur. Hoc autem foramen eſt ſitum, qua primum oculorum ſedes incipit oriri, tibique intuenti veluti radices quædam oculorum hujusmodi nervi eſſe videbuntur: non tamen in multos villos disſolvuntur, ſicuti alii nervi omnes, qui inſtrumentis, eos ſuscipientibus, diſtribuuntur; ſed alio quodam modo admirabili, quem nec oratione facile eſt exponere, nec, qui audierit, fortaſſe credet, niſi prius ſuis ipſemet oculis hoc mirificum ſpectaculum perluſtrarit. Dum enim uterque intra oculum, qui directo ad eum eſt ſitus, immergitur, in latitudinem extenditur, & humorem, qui vitreus appellatur, in orbem inſtar globi circuit, nihil quicquam a cerebri natura ibidem diverſus, ſed ſolis his nervis, antequam in oculos inſerantur, meatus quidam ſenſibilis intus aperte eſt. Quamobrem nonnulli disſectionum profeſſores hos ipſos meatus, non nervos, appellaverunt: nonnulli vero nervos opticos, ab actione nomen eis imponentes, nominant; hancque primam conjugationem nervorum, a cerebro originem trahentium, numerant, quæ cæterorum omnium eſt molliſſima. Altera conjugatio eſt, quæ musculis, oculos moventibus, eſt diſtributa, quæque & durior & longior multo eſt, quam praedicta; & ex calvaria prope illam, oſſe tenuiſſimo ab illa diſtincta, emergit. Huic non in primo quidem ejus exortu, ſed dum per calvariam fertur, tertia nervorum adjacet conjugatio; quæ initium ducit, qua anterior cerebri pars cum poſteriore conjun-

melius eſt & aptius ad rem ipſam exprimendam.

3. σκληροτέρα τε καὶ μακροτέρα] Gal. 242. Edit. Chart. σκληροτέρα τε καὶ μικροτέρα. Ald. & Baſil. μακροτέρα. Utrumque ſatis appoſite.

καλοῦσι δὲ τὰ νεῦρα ταῦτα μαλακὰ, πάμπολλα φαινόμενα κατὰ τὴν πρώτην ῥίζαν. καθάπερ οὖν ἐκ πολλῶν φαίνεται πρῶτον συγκειμένη ῥιζῶν, οὕτω καὶ κατασχίζεται πολυειδῶς. πρῶτον μὲν οὖν αὐτῶν ἀποχωρεῖ μόριον εἰς τὸ κάτω τῆς κεφαλῆς φερόμενον, ἀγνοηθὲν τοῖς ἀνατομικοῖς. κοινὸν δ' ἐστὶ τὸ τρῆμα τοῦ κρανίου, δι' οὗ τοῦτο φέρεται κάτω, καὶ τῆς καρωτίδος ἀρτηρίας τὸ λείψανον ἀναφέρεται πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, ἐν καθ' ἑκάτερον μέρος. ὅπως μὲν οὖν ταῦτα τὰ νεῦρα φέρεται διά τε τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ θώρακος εἰς τὰ κάτω τῶν φρενῶν χωρία, [1] καὶ ἥτις αὐτῶν ἡ νομὴ, προϊὼν ὁ λόγος ἐξηγήσεται· νῦν δὲ ἐπὶ τὰ λοιπὰ μόρια τῆς τρίτης συζυγίας ἀνέλθωμεν. [2] ἐκπίπτει δὲ τὸ μόριον αὐτῆς καὶ παρὰ τὴν διάρθρωσιν τῆς γένυος [3] εἰς τὰ πρόσω τῶν ὤτων ὀστᾶ, ὅσοις ἀπὸ τῆς πέμπτης συζυγίας ἤκουσιν, ὅπως ἀναμίγνυται, [4] μικρὸν ὕστερον ἀκούσῃ. τοῦτο μὲν οὖν μικρόν τι μόριον αὐτῆς ἐστί· τὸ δ' οἷον πρέμνον ἁπάντων τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ πεφυκότων μερῶν, ἐν λόγῳ κλάδων τε καὶ ἀκρεμόνων, δίχα μὲν σχίζεται τὸ πρῶτον· ἑκάτερον δ' αὖθις ἐκείνων εἰς πάμπολλα μόρια, τὸ μὲν ἕτερον εἴς τε τοὺς κροταφίτας μῦς καὶ τοὺς μασσητῆρας ὀνομαζομένους, ὅσοι τ' ἄλλοι τῆς γένυος ἐκπεφύκασι, διανεμόμενον· [5] ἐπὶ δὲ καὶ τοῖς οὔλοις ὀνομαζομένοις, καὶ τοῖς ὀδοῦσι, καὶ τοῖς βλεφάροις, καὶ ταῖς ὀφρύσι, καὶ τῷ δέρματι παντὶ τῷ περὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τῷ τῆς ῥινὸς χιτῶνι τῷ ἔνδοθεν αὐτὴν ὑπαλείφοντι, διὰ τούτων τῶν νεύρων ἡ αἴσθησις. τὸ δὲ ἕτερον εἴς τε τὰς ῥίζας τῶν κατὰ τὴν κάτω γένυν ὀδόντων σχίζεται, κατὰ τὴν

αὐτὴν

1. καὶ ἥτις αὐτῶν ἡ νομὴ] Gal. 243. καί τις αὐτῶν ἡ νομή. magis placet hæc lectio.

2. ἐκπίπτει δὲ τὸ μόριον αὐτῆς] Gal. ead. p. αὐτίκα γοῦν ἐκπίπτει τὸ μόριον αὐτῆς. ratio differentiæ patet ex structura orationis.

3. εἰς τὰ πρόσω τῶν ὤτων ὀστᾶ * ἀπὸ τῆς πέμπτης &c.] Gal. ead. p. εἰς τὰ πρόσω τῶν ὤτων, ὅσοις ἀπὸ τῆς πέμπτης &c. Forte ut in nostro excidit ὅσοις, ita apud Galen. excidit ὀστᾶ.

Quare

jungitur. Hos nervos molles vocant, qui ad primam radicem quam plures esse videntur: & quemadmodum ex multis primis radicibus videtur constare hæc conjugatio, ita quoque multifariam discinditur. Prima igitur ipsorum particula secedit, in partem capitis inferiorem tendens; quæ quidem Anatomicos latuit. Commune autem est calvariæ foramen, per quod ea pars deorsum fertur, & ipsius Carotidis arteriæ reliquiæ ad cerebrum conscendunt, una sane ab utroque latere. Quomodo igitur hi nervi per collum & thoracem in partes, quæ infra septum transversum sunt, ferantur, & quænam sit eorum distributio, progrediens declarabit oratio. Nunc ad reliquas tertiæ conjugationis partes revertamur: Ejus namque pars etiam apud maxillæ articulationem in anteriorem partem aurium emergit; quæ quo modo nervis, a quinta conjugatione orientibus, misceatur, paulo post intelliges. Cæterum hæc est exigua ejus particula quædam; at qui veluti truncus est omnium partium, ab ipsa nascentium, quæ & ramorum & virgultorum rationem obtinent, in duas partes primum scinditur; quarum singulæ rursus in multas particulas diducuntur: alteraque in musculos, qui temporales, quique masticatores nominantur, & in eos, qui a maxilla exoriuntur, distribuitur; gingivis præterea, dentibus, palpebris, superciliis, toti cuti faciei, & nasi tunicæ interiori, quæ ei substrata est, hi nervi sensum suppeditant. Altera vero pars ad radices dentium, qui inferiori maxillæ insunt, scinditur,

eadem

Quare ὅσοις in textum admisi pro asterismo & ὀςᾶ retinui.

4. μικρὸν ὕςερον ἀκούσῃ] Gal. ead. p. Edit. Charter. μικρὸν ὕςερον ἀκούσεις. melius. Ald. & Basil. μικρὸν ὕςερον ἀκούσεις.

5. ἐπὶ δὲ καὶ τοῖς οὔλοις] Gal. ead. p. ἔςι δὲ καὶ τοῖς οὔλοις. præfero hanc lectionem; sed apud Charter. magna est hic lacuna, quæ ex Oribasio suppleri potest. Vid. p. 517.

I. καὶ

αὐτὴν ἀναλογίαν ἣν ἐσχίσθη τὸ πρότερον εἰς τοὺς ἄνω· καὶ τοῖς οὔλοις ἀπονεμήσεις ὁμοίως πέμπει [1] καὶ κάτω χείλεσιν, ὥσπερ ἐκεῖνο τοῖς ἄνω. τὸ πλεῖστον δ' αὐτοῦ μέρος εἰς τὸν τῆς γλώττης διανέμεται χιτῶνα· καὶ καλοῦσί τινες τὸ ζεῦγος τοῦτο τῶν νεύρων γευστικὸν, ἐπειδὴ δι' αὐτῶν [2] τῆς γεύσεως αἴσθησις γίνεται. τὰ μὲν οὖν τῇ κάτω γένυϊ καὶ τῇ γλώττῃ καταφυόμενα κατάντεσιν ὁδοῖς εὐλόγως ἐχρήσατο, διὰ τὴν τῶν δεχομένων αὐτὰ θέσιν· τοῖς δ' εἰς τὴν ἄνω γένυν φερομένοις ἑτέραν ὁδὸν ἡ φύσις ἐτέμετο προσήκουσαν· [3] καὶ πρῶτον μὲν εἰς τοὔμπροσθεν διεβίβασεν αὐτὰ, [4] καὶ πλησίον τῷ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς χωρίῳ ἤγαγεν· ἔπειτ' ἐνταῦθα συνεχρήσατο τῷ τρήματι, δι' οὗ τοῖς μυσὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐνέφυσε τὰ νεῦρα, ὡς δι' ἑνὸς φέρεσθαι τρήματος τὰ δύο νεῦρα· ἓν μὲν τὸ ἐπὶ τοὺς τῶν ὀφθαλμῶν μῦς μεριζόμενον· ἕτερον δὲ τὸ πρὸς τὴν ἄνω γένυν ἀφικνούμενον, ὃ διεκπίπτει μὲν ἅμα θατέρῳ, γενόμενον δ' ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ὀφθαλμῶν, εὐθὺ τοῦ καλουμένου μήλου φέρεται [5] διατετρημένων τῶν ἐνταῦθα, [6] καὶ ὁδὸν αὐτῆς παρεχόντων τῶν ὑποκειμένων τοῖς ὀφθαλμοῖς ὀστῶν. τοιαύτη μέν τις ἡ τῆς τρίτης συζυγίας νομή· ἡ δὲ τετάρτη συζυγία τῶν νεύρων ὀλίγῳ τινὶ τούτων ὄπισθεν τέτακται· παντὶ δὲ τῷ κατὰ τὴν ὑπερῴαν ἐμφύεται χιτῶνι. μικρὰ δ' ἐστὶν ἱκανῶς τὰ νεῦρα, καὶ βραχεῖ τινὶ τῶν κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν σκληρότερα. ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ἄλλη συζυγία νεύρων, ἐκ πλαγίων μερῶν τῆς κεφαλῆς ἔχουσα τὰς ἀποφύσεις, ἣν Μαρῖνος ὀνομάζει πέμπτην· καίτοι γε οὐκ ἐκ μιᾶς ἀκριβῶς ῥίζης ἀνίσχουσαν, ἀλλ' εἰσὶ

μὲν

1. καὶ κάτω χείλεσιν] Gal. ead. p. καὶ τοῖς κάτω χείλεσιν. melius.

2. τῆς γεύσεως αἴσθησις γίνεται.] Gal. ead. p. τῆς γεύσεως ἡ αἴσθησις γίγνεται. rectius.

3. καὶ πρῶτον μὲν εἰς τοὔμπροσθεν διεβίβασεν αὐτὰ] Gal. 515. καὶ πρῶτον μὲν εἰς τοὔμπροσθεν ἔτι προδιεβίβασεν αὐτά.

4. καὶ

eadem propemodum ratione, qua pars altera in ſuperioris maxillæ musculos ſcindebatur; & in gingivas, & labra inferiora perinde atque illud in ſuperiora propagatur: plurima tamen ejus pars in linguæ tunicam dispergitur. Hocque par nervorum aliqui guſtatorios appellant; quia per eos guſtandi ſenſus efficitur. Nervi autem, qui maxillæ inferiori & linguæ infiguntur, viis declivibus merito ſunt uſi, propter partium, eos excipientium, poſitionem: qui vero in maxillam ſuperiorem ferebantur, iis natura viam aliam convenientem ſecuit. Ac primum quidem prorſum etiam eos traduxit, ac propter oculorum regiones deduxit; tum autem illic foramine ſimul eſt uſa, per quod nervi oculorum musculis infigebantur, ut duo nervi per unum foramen ferrentur; quorum alter in musculos dividitur oculorum; alter ad ſuperiorem maxillam pervenit, qui ſimul excidit cum altero: quumque ad oculorum cavitatem pervenerit, recta ad appellatum malum fertur, perforatis illic oſſibus, quæ ſub oculis ſunt, ac tranſitum ei præbentibus. Atque hæc quidem eſt tertiæ conjugationis diſtributio. Quarta vero nervorum conjugatio paulo poſterius eſt locata, atque in totam palati tunicam inſeritur. Nervi autem hi admodum ſunt exigui, ac nervis tertiæ conjugationis paulo duriores. Alia deinceps conjugatio nervorum ſequitur, quæ proceſſus ex partibus, quæ ad latera ſunt, habet; quam Marinus quintam vocat. Et tamen non ex una exquiſite radice expullulat, ſed

4. καὶ πλησιον τῷ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς χωρίῳ ἤγαγεν] Gal. ead. p. καὶ πλησίον τῶν κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς χωρίων ἤγαγεν. Utrumque recte. ſic p. 517. πλησίον ἀλλήλαις. & infra hic πλησίον ἀλλήλων.

5. διατετρημένων τῶν ἐνταῦθα] Gal. 516. διατετρωμένων πάλιν ἐνταῦθα.

6. καὶ ὁδὸν αὐτῆς παρεχόντων] Gal. ead. p. καὶ δίοδον αὐτῷ παρεχόντων. ſic Gal. p. 522. ὁδὸν αὐτῷ παρασκευάσασα.

μὲν πλησίον ἀλλήλων· ἕτερον δ' ἐξ ἑτέρας ἐκφύεται νεῦρον, ἐν μὲν τοῖς πρόσω μᾶλλον, ὃ καλοῦσιν ἀκουστικὸν, εἰς τὸ τρῆμα τῆς ἀκοῆς ἐμπίπτον, ἅμα τῇ συνεμφυομένῃ μήνιγγι τῇ σκληρᾷ, μεθ' ἧς πλατυνθὲν ὑπαλείφει τὸν πόρον· ἐκ δὲ τῶν ὀπίσω θάτερον εἰς ἕτερόν τι τρῆμα τοῦ λιθοειδοῦς ἐμπίπτον ὀστοῦ, τὸ καλούμενον τυφλόν. ὠνόμασαν γὰρ οὕτως οἱ παλαιοὶ τῶν ἀνατομικῶν αὐτὸ, μὴ δυνηθέντες ἀκριβῶς ἀνατρῆσαι τὴν ἕλικα, δι' ἧς ἐκπίπτει πρὸς τοὐκτὸς τὸ νεῦρον, ὀπίσω τῶν ὤτων. [1] ἐπιμίγνυται δ' αὐτίκα τούτῳ τῷ κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν εἰρημένην, διεκπίπτειν ἔξω παρὰ τὴν διάρθρωσιν τῆς γένυος, οὐκ ἐκείνου πρὸς τοῦτο ἀφικνουμένου, [2] περιμένοντος δὲ τούτου πρὸς ἑαυτὸ παραγιγνόμενον. ἐξ ἀμφοτέρων δ' αὐτῶν μιχθέντων τὸ πλεῖστον μέρος, ἄμεινον δ' εἰπεῖν, ἅπαν, εἰς τὸν πλατὺν μῦν κατασχίζεται τὸν ὑποπεφυκότα τῷ δέρματι, τὸν τὴν γνάθον κινοῦντα χωρὶς τῆς γένυος, ὃν ἡμεῖς εὕρομεν, [3] ἕνα δηλονότι καὶ τοῦτον ἑκατέρωθεν. τοῦτο οὖν τὸ νεῦρον τῷ πλείστῳ μὲν ἑαυτοῦ μέρει τὸν πλατὺν τῶν γνάθων διοίγει μῦν· ὀλίγον δ' αὐτοῦ τι βοηθεῖ τοῖς ἀπὸ τῆς τρίτης συζυγίας ἥκουσιν εἰς τοὺς κροταφίτας, [4] ὅσον ἐκείνοις προσῆκε σκληροῖς οὖσιν εἰς ῥώμην κινήσεως ἐνδεῖν, τοσοῦτον αὐτὸ παρ' ἑαυτοῦ προστιθέν. Φέρονται δέ τινες ἀποσχίδες αὐτοῦ εἴς τε τοὺς ἀδένας καὶ τὰ ἄλλα παρὰ τοῖς ὠσὶ, καὶ εἰς τὰ λεπτὰ τῶν γνάθων. αὐτὸ δὲ τὸ τετριχωμένον δέρμα μόνης αἰσθήσεως ἕνεκεν,

1. ἐπιμιγνυται δ' αὐτικα τούτῳ τῷ κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν εἰρημένην] Gal. 243. ἐπιμίγνυται δ' αὐτίκα καὶ τοῦτο τῷ κατὰ γ' συζυγίαν εἰρημένῳ. rectius ſine dubio.

2. περιμένοντος δὲ τούτου πρὸς ἑαυτὸ παραγιγνόμενον] Gal. ead. p. περιμένοντος δὲ τοῦτο πρὸς ἑαυτὸ παραγιγνόμενον. melius & clarius.

3. ἕνα δηλονότι] Gal. ead. p. δηλονότι ſine ἕνα & οτι. mendoſe omnino; ut etiam ex Charterii verſione adparet.

4. ὅσον ἐκείνοις προσῆκε σκληροῖς οὖσιν

sed sibi invicem sunt vicinæ, aliusque nervus exoritur ex altero; &, in parte magis anteriore, qui vocatur auditorius, una cum dura cerebri membrana simul exoriente, in foramen auditus excidit; cum qua dilatatus illinit meatum. Ex posteriore vero parte alter in aliud quoddam lapidosi ossis foramen incidit, quod cæcum nominatur: veteres enim Anatomici foramen hoc ita nuncupaverunt, quum perfecte perforare anfractum illum non possent, per quem nervus post aures foras excidit. Atque hic nervus statim illi nervo tertiæ conjugationis, qui foras excidere ad maxillæ articulationem dictus est, commiscetur; non quod ille ad hunc perveniat, sed quod hunc ipsum expectet, dum ad se advenit. Ex utrisque autem mixtis maxima pars, vel (ut melius dicam) omnis scinditur in latum musculum, qui sub cute nascitur, & buccam sine maxilla movet, qui a nobis quoque unus utrinque inventus est. Hic igitur nervus maxima sua parte latum buccarum musculum aperit: exiguum autem ejus quippiam nervis auxiliatur, qui a tertia conjugatione ad musculos temporales progrediuntur. Quantum enim illis, utpote minus duris, quam par erat, ad robur motionis deerat, tantum eis a se ipso adjungit. Feruntur autem quædam ejus propagines ad glandulas & alias partes, quæ circa aures sunt, & ad partes buccarum tenues: ipsa vero pilosa cutis, sensus gratia duntaxat, veluti reliqua, quæ

σιν εἰς ῥώμην κινήσεως ἐνδεῖν, τοσοῦτον αὐτὸ παρ' ἑαυτοῦ προστιθέν.] Gal. 522. ὅσον ἐκείνοις ἧττον, ἤ προσήκει σκληροῖς οὖσιν εἰς ῥώμην κινέσεως, ἔνδεῖ τοσοῦτον αὐτοῖς παρ' ἑαυτοῦ προστιθέναι. Crediderim ἐνδεῖ mutatum in ἐνδεῖν; propterea quod non adverterint infinitivum interdum ad προσῆκε subaudiri. Hanc lectionem, quæ sine dubio vera est, confirmat versio Rasarii. Reliquos errores nemo non videt.

 ʒ. ὥσπερ

κεν, [1] ὥσπερ καὶ τὸ ἄλλο καθ' ὅλον τὸ ζῶον, ἀποσχίδας ὀλίγας καὶ λεπτὰς, [2] καὶ ἀραιὰς ἶνας ἐκ τῶν ὑποκειμένων ἁπάντων λαμβάνει. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν ὑπαλείφοντα τὰς ῥῖνας ἔνδοθεν χιτῶνα μετέχειν ἐλέγομεν τῆς ἐπὶ τὰς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν φερομένης μοίρας τῶν νεύρων, οὐ μήν γε τὴν ὁδὸν αὐτῶν εἴπομεν, εὔλογον ἂν εἴη καὶ ταύτην προσθεῖναι. κατὰ δὴ τὸν μέγαν κανθὸν ἐν ἑκατέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστὶν ἰδεῖν διατετρημένον εἰς τὰς τῶν ῥινῶν εὐρυχωρίας [3] τὸ κοινὸν ἐκείνων τε τῶν ὀφθαλμῶν ὀστοῦν, καὶ φερόμενον δι' ἑκατέρου τῶν τρημάτων νεῦρον, οὐ μικρὸν, ἀποσχιζόμενον ἐκ τῆς χώρας τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπειδὰν πρῶτον ἐν αὐτῇ γένηται τὰ κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν νεῦρα· καὶ τοῦτο τὸ νεῦρον οὐκ εἰς τὸν ἐν τῇ ῥινὶ μόνον ὑμένα φαίνεται διασπειρόμενον, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς ὑπερώας προσερχόμενον. κοινός τε γὰρ δὴ καὶ εἷς ἐστὶν ὁ χιτὼν οὗτος [4] τῇ τε ῥινὶ καὶ τῷ στόματι διὰ τῶν εἰς αὐτὸ συντρήσεων, δι' ὧνπερ καὶ ἀναπνέομεν, τὴν κοινωνίαν τε καὶ συνέχειαν κτώμενος. κείσθω γὰρ εἶναι μία διὰ Μαρῖνον, εἰ καὶ διττὴ φανερῶς ἐστὶν. ἡ δ' ἕκτη συζυγία διὰ τῶν ἀπ' ἐγκεφάλου νεύρων, ἑνὶ μὲν κέχρηται τρήματι τῷ κατὰ τὸ κάτω πέρας τῆς λαμβδοειδοῦς ῥαφῆς· ἀρχὰς δ' εὐθὺς ἐκ τῆς βάσεως τοῦ ἐγκεφάλου τριῶν ἔχει νεύρων· ἐκπεσόντα δ' ἔξω τοῦ κρανίου ταῦτα, πολυειδῶς ἀλλήλοις τε καὶ τοῖς παρακειμένοις, ἃ μικρὸν ὕστερον ἐρῶ, προσμίγνυται. κατέρχεται δὴ μία μοῖρα [5] μέχρι τοῦ πλατέος μυὸς, τοῦ σχεδὸν εἰς ἅπαντα ἔντερα καὶ τὰ σπλάγχνα διασπειρομένου· τῷ πλείστῳ δὲ καὶ μεγίστῳ μέρει σφῶν αὐτῶν ἐμβάλλοντα φαίνεται

1. ὥσπερ καὶ τὸ ἄλλο καθ' ὅλον τὸ ζῶον] Gal. 525. ὥσπερ καὶ τὸ ἄλλο τὸ καθ' ὅλον τὸ ζῶον. omnino rectius.

2. καὶ ἀραιὰς ἶνας ἐκ τῶν ὑποκειμένων] Gal. ead. p. καὶ ἀραιὰς, καὶ δυσθεωρήτους, οἷον ἀράχνης τινὸς ἶνας ἐκ τῶν ὑποκειμένων. Crediderim, quæ hic desiderantur, excidisse vitio librariorum: nam οἷον ἀράχνης τινὸς, agnoscit Rasarius.

3. τὸ κοινὸν ἐκείνων τε τῶν ὀφθαλμων]

quæ in toto animali eſt, propagines paucas, tenues, raras, inſtar filorum araneæ cujusdam, ex omnibus ſubjectis partibus recipit. Quoniam vero tunicam, quæ nares intus ſublinit, dicebamus ejus nervorum portionis, quæ ad oculorum cavitatem fertur, eſſe participem (viam tamen ipſorum non indicavimus) conſentaneum fuerit, eam etiam adjicere. In majoribus igitur utriusque oculi angulis videre eſt os in narium capacitates pertuſum, quod & naribus & oculis eſt commune; ferrique per utrunque foramen nervum non exiguum ab oculorum cavitate ſcisſum, quum primum nervi tertiæ conjugationis in eam pervenerint. Porro nervus is cernitur non ſolum in membrana, quæ naribus ineſt, dispergi; ſed etiam ad palatum usque progredi: hæc enim una tunica communis eſt naribus & ori, ob eam communionem & continuitatem, quam habet ex foraminibus, in idem deſinentibus, per quæ etiam ſpiritum ducimus. Sed licet hæc conjugatio evidenter duplex ſit, unam tamen eſſe in Marini gratiam ſtatuatur. Sexta vero nervorum, a cerebro orientium, conjugatio uno foramine utitur, quod prope infernam extremitatem ſuturæ, quæ lambdoides nominatur, eſt ſitum. Statim vero, ex baſi cerebri exoriens, habet trium nervorum principia, qui cum extra calvariam emergunt, multifariam inter ſe, & cum vicinis (de quibus paulo poſt dicam) commiſcentur. Deſcendit autem una pars horum nervorum usque ad os latum, in omnia fere inteſtina & viſcera diſtributorum. Maxima vero ſui parte in ventriculum, atque ejus os pro-

μων] Gal. ead. p. τὸ κοινὸν ἐκεινων τε καὶ ὀφθάλμων. recte.

4. τῇ τε ῥινὶ καὶ τῷ ϛόματι] Gal. ead. p. τῇ ῥινὶ καὶ τῷ ϛόματι. minus bene.

5. μέχρι ȣ̓ πλατέος μυὸς] Gal. 518. μέχρι καὶ τοῦ πλατέος ὀϛȣ̃. nempe ad os ſacrum usque. Hæc lectio confirmatur Raſarii verſione.

νεται εἰς τὴν κοιλίαν τε καὶ τὸ στόμα αὐτῆς· καὶ διὰ τοῦτο αἰσθητικώτατόν ἐστι τοῦτο τῆς γαστρός. συνήγαγε δ' αὐτὰ τοῖς τῆς ἑβδόμης ἡ φύσις εὐθὺς, ἅμα τῷ διεξελθεῖν τὸ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦν, ὑμέσιν ἰσχυροῖς περιλαβοῦσα, καὶ πανταχόθεν ἀκριβῶς σκεπάσασα. πάλιν δὲ ταῦτα τὰ ἐπὶ τὸν στόμαχον ἰόντα νεῦρα, διότι περ ἀναγκαῖον ἦν βραχὺ προελθόντων ἀποχωρισθῆναι κατὰ τὴν ἑβδόμην συζυγίαν, ἐπὶ γλῶτταν φερόμενα, ταῖς καρωτίσιν ἀρτηρίαις πλησίον οὔσαις συνήγαγε· καὶ μετ' ἐκείνων [1] τὸν τράχηλον διεβίβασε, κοινοῖς ὑμέσι [2] πρὸς αὐτὰ συνάψασα. κατὰ δὲ τὸν θώρακα, [3] τῶν ἀρτηριῶν τῶν ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν τῆς καρδίας κοιλίαν τεταγμένων, ἀπέσχισεν αὖθις αὐτὰ, [4] καὶ συνῆψεν αὖθις ἐνταῦθα πάλιν, [5] ἐν ἑκατέρωθεν, τῷ στομάχῳ· καὶ ἡνίκα γε πρῶτον ἤμελλεν αὐτὰ σχίσειν εἰς τὴν γαστέρα, τὸ μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν εἰς τὰ ἀριστερὰ, τὸ δ' ἐκ τῶν ἀριστερῶν εἰς τὰ δεξιὰ περιήγαγε λοξὰ, δυσπαθείας ἕνεκα. τούτων τῶν νεύρων καὶ οἱ τοῦ λάρυγγος μύες ἀποβλαστήματα λαμβάνουσι· τῶν δ' ἄλλων δυοῖν, τὸ μὲν εἴς τε τοὺς τῆς φάρυγγος μῦς καὶ τὴν ῥίζαν τῆς γλώττης ἀφικνεῖται· [6] τὸ δὲ εἴς τε τὸν τῆς ὠμοπλάτης μῦν τὸν πλατὺν, καί τινας ἄλλους τῶν τῇδε. οἵ τε μὴν πρὸς ἄλλα μόρια κοινοὶ τοῦ λάρυγγος μύες, οὐ διὰ παντὸς ἀπὸ τῆς ἕκτης συζυγίας λαμβάνουσι νεῦρα, καθάπερ οὐδὲ οἱ [7] τὸ λαμβδοειδὲς, καὶ ὑοειδὲς ὀστοῦν ὀνομαζόμενον [8] ἐν τῷ στέρνῳ συνάπτοντες. λελήθασι δὲ τοὺς πολλοὺς τῶν παραφυομένων νεύρων ταῖς καρωτίσιν ἀρτηρίαις, ἃ μόνα νομίζουσι τὴν ἕκτην εἶναι συζυγίαν, οὐκ ὀλίγαι τῶν ἀποφύσεων, [9] ἃς διά

τε

1. τὸν τράχηλον διεβίβασε] Gal. 520. τὸν τράχηλον ὅλον διεβίβασε. Rasarius non videtur invenisse ὅλον.

2. πρὸς αὐτὰ συνάψασα] Gal. ead. p. πρὸς αὐτὰς συνάψασα. recte.

3. τῶν ἀρτηριῶν τῶν ἐπὶ τὴν ἀριστέραν] Gal. ead. p. τῶν ἀρτηριῶν ἐπὶ τὴν ἀριστέραν. minus bene.

4. καὶ συνῆψεν αὖθις ἐνταῦθα πάλιν] Gal. ead. p. καὶ συνῆψεν ἐνταῦθα πάλιν.

5. ἐν ἑκατέρωθεν τῷ στομάχῳ] Gal. ead.

prorumpere apparent: quam ob causam hæc pars acutissimo sensu est prædita, naturaque nervis septimæ conjugationis eos aggrevavit, & simulatque a capitis osse excesserint, membranis fortibus circumdedit, & ex omni parte ad unguem munivit. Jam vero, quoniam hos nervos, ad stomachum accedentes, ubi paululum progressi essent, ad linguam delatos, a septimæ conjugationis nervis sejungere necesse erat, rursus cum arteriis carotidibus, quæ prope erant, eos conjunxit, & cum illis per collum perduxit, communibus membranis cum illis colligans: in thorace vero, quum arteriæ ad sinistrum cordis ventriculum essent locatæ, rursus eos divisit; ubi denuo stomacho utrinque connexuit: & quum ipsos primum in ventriculum divisura esset natura, qui dextra in parte erat, ad lævam; qui vero in sinistra erat, ad dextram obliquos, ut tutiores essent, circumegit. Ab his igitur nervis etiam musculi laryngis, propagines suscipiunt: reliquorum vero duorum alter tum in musculos faucium, tum in linguæ radicem pervenit; alter in latum scapulæ musculum, & nonnullos alios, qui inibi sunt. Laryngis vero musculi, qui cum aliis partibus sunt communes, non semper a sexta conjugatione nervos capiunt: quemadmodum nec qui os lambdoides, & hyoides, quod adpellant, ossi pectorali connectunt. Quanquam nervorum carotidibus arteriis adhærescentium non paucæ propagines multos latuerunt; quos quidem solos sextam esse conjugationem sunt rati: quas sane

ead. p. deest ἐν. quod tamen videtur desiderari. Hic locus male habet apud Rasarium.

6. τὸ δὲ εἴς τε τὸν τῆς ὠμοπλάτης μῦν τὸν πλατὺν] Gal. 245. τὸ δὲ ἐπί τε τὸν τῆς ὠμοπλάτης μῦν, καὶ τὸ πλατὺ. omnino recte. Vid. p. 525. ubi μῦς πλατὺς late describitur. & p. 580. 590. &c. ad 595.

7. τὸ λαμβδοειδὲς καὶ ὑοειδὲς ὀστοῦν] Gal. 244. τὸ λαμβδοειδές τε καὶ ὑοειδὲς ὀστοῦν. melius.

8. ἐν τῷ στέρνῳ συνάπτοντες] Gal. ead. p. τῷ στέρνῳ συνάπτοντες. recte.

9. ὡς διά τε τοῦ τραχήλου] Gal. 245. ὡ διά τε τοῦ τραχήλου. mendose.

10. πρὶν

τε τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ θώρακος φερόμενα, ποιεῖται, [1] πρὶν ἐμπίπτειν τῷ στόματι τῆς γαστρός· οὐ μὴν οὐδ' ὅπως ἐκ μέσου τοῦ θώρακος ἀνάπαλιν ἥκει τινὰ μόρια τούτων τῶν νεύρων ἐπί τινάς τοῦ λάρυγγος μῦς ἴσασιν, οὐδ' ἥντινα δύναμιν ἔχει ταῦτα· καί τοι τῆς ἀφωνίας ἐστὶν αἴτια τοῖς ζώοις βλαβέντα. ποικίλη δ' ἐστὶ καὶ ἡ μετὰ τὰς φρένας νομὴ τῶν νεύρων τούτων. καὶ γὰρ παρὰ τοῦ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος νωτιαίου λαμβάνει τινὰ μόρια, [2] καὶ διασπείρεται πρὸς τὰ ταύτῃ σπλάγχνα, καὶ τοῖς εἰρημένοις πρόσθεν ἀπὸ τῆς τρίτης συζυγίας καταφέρεσθαι διά τε τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ θώρακος ἀναμίγνυται· καί τοι γε [3] ἅπαντες αὖ παλιν ταῦτα τὰ παρὰ τὰς ῥίζας τῶν πλευρῶν καταφερόμενα, τῆς ἕκτης συζυγίας ἀποβλαστήματα εἶναι δοκοῦσι. ποικίλη δ' οὖν καὶ ἡ τούτων ἐπιμιξία πρὸς τὰ τῶν μεσοπλεύρων νεῦρα, [4] καὶ πάντα τὰ ἔντερα, καὶ τὰ κατ' ὀσφὺν σχεδὸν ἅπαντα τὰ σμικρὰ, [5] καὶ τὸ λείψανον * λίαν ἐλθόντων. ποικίλη δὲ νομὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ περιτοναίου χώραν, ἣν οὐ πρόκειται νῦν [6] εἰς ἐσχάτην ἀκρίβειαν ἐξεργάζεσθαι· μόνον δ' ἀρκεῖ γινώσκειν, ὡς ἐξ ἐγκεφάλου νεῦρα πρὸς ἧπάρ τε, καὶ σπλῆνα, καὶ νεφροὺς, ἔτι τε πρὸ τούτων ὅλην τὴν γαστέρα καὶ πάντα τὰ ἔντερα φαίνεται καθήκοντα, τὰ μὲν ἀπὸ τῆς τρίτης, ὡς εἴρηται, συζυγίας, τὰ δ' ἀπὸ τῆς ἕκτης· ὅτι δὲ καὶ πνεύμων, καὶ καρδία παρὰ τῆς ἕκτης συζυγίας λαμβάνει τὸ μόριον, ὀρθῶς εἰρήκασιν ἅπαντες· οὐ μὴν ὅτι γε καὶ στόμαχος, καὶ ἀρτηρίαι, καὶ φλέβες

1. πρὶν ἐμπίπτειν τῷ ϛόματι τῆς γαϛρός.] Gal. ead. p. πρὶν ἐμπίπτειν τῷ σώματι τῆς γαϛρός. male. Charter. recte vertit, sed secutus est Edd. Ald. & Basil. quæ sic legunt: & ἃ μόνα νομίζουσι τὴν ἕκτην εἶναι συζυγίαν, in secunda linea desiderantur, quanquam in versione exprimuntur.

2. καὶ διασπείρεται πρὸς τὰ ταύτῃ σπλάγχνα] Gal. ead. p. καὶ διασπείρει πρὸς τὰ ταύτης σπλάγχνα. recte noster.

3. ἅπαντες αὖ πάλιν ταῦτα] Gal. ead.

ſane propagines illi, dum per collum & thoracem feruntur, faciunt, antequam in os ventriculi incidant. Ac ne id etiam ſciunt, viciſſim ex medio thorace nonnullas horum nervorum particulas ad quoſdam laryngis muſculos venire; nec etiam, quam vim habeant: quanquam ſi lædantur, in cauſa ſunt, ut animal voce deſtituatur. Varia quoque eſt horum nervorum infra ſeptum transverſum diſtributio: nam & quasdam particulas a ſpinali medulla, quæ in ea parte eſt, ſuſcipit, & in viſcera, quæ ibi ſunt, diſſeminatur, & iis, quos a tertia conjugatione per collum ac thoracem deferri ſupra diximus, admiſcetur: & tamen hi ipſi nervi, qui ad coſtarum radices procedunt, ſextæ conjugationis propagines omnibus eſſe videntur. Varia quoque eſt horum nervorum permixtio cum nervis intercoſtalium, & cum iis fere omnibus, qui ad inteſtina omnia, lumboſque parvi feruntur, & cum reliquis nervorum, qui ad os ventriculi perveniunt. Varia denique eſt ea quoque diſtributio, quæ intra peritonæum continetur, quam nunc exquiſite tractare, non eſt propoſitum. Satis autem erit, id ſolum ſcire, ad jecur, ad lienem, ad renes, itemque ante hæc, ad totum ventrem, & ad omnia inteſtina nervos a cerebro partim a tertia conjugatione (ut diximus) partim a ſexta provenientes conſpici: pulmonem vero & cor a ſexta quoque conjugatione quandam nervorum portionem ſuſcipere, omnes ſane recte dixerunt. Utrum vero ſtomachus & arteria, & venae maximae earum, quae in collo ſunt, ſuſcipiant,

ead. p. ἅπαντες αὐτὰ πάλιν ταῦτα. melius.

4. καὶ πάντα τὰ ἔντερα] Gal. ead. p. deſunt.

5. καὶ τὸ λείψανον * λιαν ἔλθοντων.] Gal. ead. p. καὶ τὸ λείψανον τῶν ἐπὶ τὸ ϛόμα τῆς κοιλίας ἔλθοντων. ſic hunc hiatum ſupplere potes.

6. εἰς ἐσχάτην ἀκρίβειαν ἐξεργάζεσθαι] Gal. ead. p. εἰς ἐσχάτην ἀκ-

φλέβες αἱ μέγισται τῶν κατὰ τράχηλον ἔγνωσαν ἅπαντες. λοιπὴ δ' ἐστὶν ἑβδόμη συζυγία τῶν ἀπ' ἐγκεφάλου νεύρων, τὴν νομὴν, ὅθεν καταπαύεται μὲν ὁ ἐγκέφαλος, ἄρχεται δὲ ὁ νωτιαῖος, ἔχουσα. προσελθόντα δὲ τὰ νεῦρα μέχρι τινὸς ἅμα τοῖς κατὰ τὴν ἕκτην συζυγίαν, εἶτ' αὖθις αὐτῶν ἀποχωρισθέντα τῷ πλείστῳ μέρει σφῶν αὐτῶν εἰς τοὺς τῆς γλώττης μῦς διανέμεται. σμικρὸν γὰρ μόριον αὐτῶν, ἀεὶ μὲν εἰς τοὺς κοινοὺς μῦς ἀφικνεῖται, τοῦ τε θυρεοειδοῦς χόνδρου τοῦ λάρυγγος καὶ τῶν ταπεινῶν πλευρῶν τοῦ λαμβδοειδοῦς, οὐκ ἀεὶ δὲ καὶ εἰς ἄλλους τινάς. ἐπιμίγνυται δὲ, ὡς ἔφην, ἀλλήλοις τὰ κάτω τῆς κεφαλῆς φερόμενα νεῦρα, τό, τ' ἀπὸ τῆς τρίτης συζυγίας, καὶ τῶν νῦν εἰρημένων ἐσχάτων δυοῖν. καὶ μέντοι καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ νωτιαίου νεύρων, ἥτε πρώτη καὶ ἡ δευτέρα συζυγία πολλὴν ἐπιμιξίαν ποιεῖται [1] πρὸς ταυτὶ τὰ νεῦρα. ταῦτα πρῶτα τῆς ἑβδόμης συζυγίας, ἀκριβῶς ἐστὶν ἤδη σκληρά. τῶν γὰρ ἔμπροσθεν εἰρημένων ἁπάντων, τὰ μὲν ἧττόν ἐστιν, τὰ δὲ μᾶλλον μαλακὰ, σκληρὸν δὲ ὁμοίως τούτοις οὐδέν· ἀλλά τοι κἀκείνων ὅσα μυσὶν ἐμφύεται σαφῶς τῶν ἄλλων γίγνεται σκληρότερα. τὰ μὲν οὖν αἰσθητικὰ νεῦρα [2] κατὰ ἔμφυσιν τῆς γλώττης εὐθέως πλατυνθέντα, τὸν ἔξωθεν αὐτῆς διέπλεξε χιτῶνα, μηδὲ προσαψάμενα τῶν ὑποτεταγμένων μυῶν. ταυτὶ δὴ τὰ κινητικὰ τὰ κατὰ τὴν ἑβδόμην συζυγίαν εἰς πολλὰς ἶνας λυθέντα, πάντας αὐτῆς διϋφαίνει τοὺς μῦς.

ΠΕΡΙ

ἀκρίβειαν ἐξηγήσασθαι. Utrumque bene.

1. πρὸς ταυτὶ τὰ νεῦρα] Gal. 244. πρὸς ταῦτα τὰ νεῦρα.

2. κατὰ ἔμφυσιν τῆς γλώττης] Gal. 521. κατὰ τὴν ἔκφυσιν. Epitomator noster inseruit τῆς γλώττης, ut constaret, de qua parte loquebatur; sed

piant, omnes non norunt. Reliqua eſt ſeptima nervorum a cerebro exorientium conjugatio, quae diſtributionem habet, ubi cerebrum deſinit, & medulla ſpinalis incipit. Progredientes enim nervi quadantenus una cum iis, qui ſextae conjugationis ſunt, tum a ſe ipſis ſejuncti, maxima ſui parte in linguae musculos diſtribuuntur: nam quædam parva ipſorum particula in eos ſemper venit musculos, qui cartilagini laryngis, quæ ſcuti ſpeciem praefert, & humilibus oſſis lambdoideos lateribus ſunt communes; in alios autem quosdam non ſemper. Inter ſe autem (uti diximus) commiſcentur nervi infra caput tendentes, tum qui a tertia conjugatione, tum etiam qui a duabus, nunc dictis, proveniunt. Præterea vero prima & ſecunda nervorum a ſpinali medulla orientium conjugatio, magnopere cum hisce ipſis nervis commiſcentur. Nervi autem ſeptimae conjugationis primi inter nervos exquiſite ſunt jam duri: nam prædictorum omnium alii minus; alii magis ſunt molles; nullus tamen æque ac hi durus eſt: quin & illorum quoque nervorum, qui musculis inſeruntur, manifeſto ſunt aliis duriores. Senſifici autem nervi ſimulatque in linguam inſeruntur, dilatati, exteriorem ejus tunicam pertexunt; musculosque ſubjectos minime contingunt: ibi enim nervi motorii ſeptimæ conjugationis in multas fibras ſoluti, omnes linguæ musculos pertexunt.

DE

ſed Galeno hoc non erat neceſſe. Suſpicor τῆς γλώττης eſſe loco motum, & inſerendum poſt νεῦρα, & τὴν ἔκφυσιν pro ἔμφυσιν legendum.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΝΩΤΙΑΙΟΥ ΝΕΥΡΩΝ.

ΠΡΩΤΗ μὲν συζυγία νεύρων ἐκφύεται τοῦ νωτιαίου διατετρημένου τοῦ πρώτου σπονδύλου, μίαν μὲν ἔχουσα κατ' αὐτὸν τὸν νωτιαῖον τὴν ῥίζαν· [1] εὐθὺς δὲ σχισθεῖσα, τῷ μὲν ἑτέρῳ τῶν μορίων ὀπίσω φέρεται, τῷ δὲ θατέρῳ πρὸς τὰ πλάγια. μόνους δὲ εἰς τοὺς περὶ τὴν διάρθρωσιν τῆς κεφαλῆς μῦς ἡ πρώτη νενέμηται συζυγία· ἡ δὲ δευτέρα τῶν ἀπὸ τοῦ νωτιαίου συζυγία νεύρων, ἐκ τῶν ὀπίσω μὲν ἀνίσχει καὶ αὐτὴ μερῶν, οὐ μὴν διὰ τρημάτων γε τινῶν, καθάπερ ἡ πρώτη. χώρα γάρ τις ἐστὶ καθ' ἑκάτερον μέρος τῆς ἀκάνθης, γυμνὴ τῶν κατὰ τοὺς σπονδύλους ὀστῶν, ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ τε πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου, καθ' ἣν ἐκφύεται τὰ νεῦρα, μέρει μέν τινι καὶ ταῦτα διὰ τῶν πλαγίων ἐπὶ τὰ πρόσω φερόμενα, συμπλεκόμενά τε τοῖς κατὰ τὴν πρώτην [2] καὶ τρίτην συζυγίαν, ὥσπερ καὶ ἡ τρίτη [3] ταῖς ἀπ' ἐγκεφάλου. ἡ πλείστη δ' αὐτῶν μοῖρα τοῖς ὀπίσω τοῦ τραχήλου διανέμεται μυσὶν, ἀφ' ὧν αἱ τῶν πρώτων σπονδύλων πρὸς ἀλλήλους τε καὶ τὴν κεφαλὴν γίνονται κινήσεις, μετὰ τοῦ καὶ διδόναι τι τοῖς πλατέσι μυσὶ τοῖς κινοῦσι τὰς γνάθους. ὅσον δ' ὑπόλοιπον αὐτῶν ἐστὶν, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀναφέρεται τοῦτο, τὴν ὀπίσω χώραν αὐτῆς ἅπασαν διαπλέκον, τά τε περὶ τὰ ὦτα μόρια, καὶ τὰ μέχρι τῆς κορυφῆς γε καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ βρέγματος. ἡ δὲ τρίτη συζυγία τῶν ἀπὸ τοῦ νωτιαίου νεύρων, ἐκ μὲν τῶν πλαγίων μερῶν φύε-

1. εὐθὺς δὲ σχισθεῖσα] Gal. εὐθὺς δὲ δίχα σχισθεῖσα, melius, propter ea, quæ sequuntur.

2. καὶ τρίτην συζυγίαν, ὥσπερ] Gal. ead. p. καὶ τρίτην συζυγίαν νεύροις, ὥσπερ. sic Rasarius legisse videtur.

DE NERVIS, A SPINALI MEDULLA NASCENTIBUS.

Prima horum nervorum conjugatio nafcitur perforata prima vertebra, quæ unam radicem apud medullam habet; mox in duas partes fcinditur, alteraque ejus particula retro, altera ad latus procedit. Prima autem conjugatio in eos folum musculos, qui ad capitis articulationem funt, diftribuitur. Secunda vero a fpinali medulla nafcentium nervorum conjugatio, a pofterioribus ipfa quoque partibus emergit; non tamen per ulla foramina, veluti prima: in utraque enim fpinæ parte locus quidam eft in medio primæ & fecundæ vertebræ nudatus offibus vertebrarum, in quo nervi exoriuntur, qui & ipfi quadam fui parte ad anteriora per latera feruntur, nervis primae & tertiae conjugationis, a cerebro nafcentibus, ut etiam tertia conjugatio, complicati. Maxima vero portione in pofteriores colli musculos diftribuuntur, a quibus primarum vertebrarum inter fe, & cum capite motiones fiunt. Iidem fimul quidpiam latis musculis, buccas moventibus, impertiunt. Quicquid vero ex eis fupereft, ad caput afcendit, totam ejus partem exteriorem pertexens: itemque partes, quæ circa aures funt, quæ usque ad verticem, & fincipitis offis initium pertinent. Tertia nervorum conjugatio, a fpinali medulla nafcentium, ex partibus, quæ ad latera

3. τοῖς ἀπ' ἐγκεφάλε.] Gal. ead. B. τοῖς ἀπ' ἐγκεφάλε ἐκφυομένοις.

Hanc lectionem confirmat Rafarius.

φύεται, καθ' ὃ συμβάλλοντες ἀλλήλοις ὁ δεύτερός τε καὶ τρίτος σπόνδυλος, ἐργάζονται τρῆμα κοινὸν στρογγύλον, ἴσον εὖρος τῷ πάχει τοῦ νεύρου. σχιζομένη δ' αὐτίκα, τῷ μὲν ἑτέρῳ τῶν μερῶν ὀπίσω φέρεται διὰ βάθους τῶν ἐνταῦθα μυῶν, ἀπονεμήσεις αὐτοῖς διδοῦσά τινας· ἔπειτα ἀνίσχει παρ' αὐτὴν ἄκανθαν τῆς ῥάχεως, ἐντεῦθέν τε πάλιν ἐπὶ τὰ πρόσω φέρεται τὸ νεῦρον τοῦτο λοξὸν εἰς τοὺς ὀπίσω τοῦ ὠτὸς μῦς διασπειρόμενον, καὶ τοῖς τὰς γνάθους κινοῦσι, καὶ τοῖς ἀνανεύουσιν ὅλον τὸν τράχηλον ὀπίσω [1] μετὰ τῆς συμπάσης κεφαλῆς. ἐπιμίγνυται δ' αὐταῖς τὸ πρόσω φερόμενον ἀμφοτέραις ταῖς συζυγίαις, τῇ τε πρόσθεν εἰρημένῃ τῇ δευτέρᾳ, καὶ τῇ μετὰ ταῦτα ῥηθησομένῃ τῇ τετάρτῃ· καὶ τὴν γ' ἀκριβῆ νομὴν, ἣν ἐν τοῖς πρόσω τοῦ τραχήλου μέρεσιν ἡ σύζευξις αὐτῶν ἴσχει, καθ' ἕτερον εἰρήσεται λόγον. ἐν δὲ τῷ παρόντι χρὴ γινώσκειν τοσοῦτον, ὡς ἡ τρίτη καὶ τετάρτη συζυγία τοῖς τε κοινοῖς τοῦ τραχήλου καὶ κεφαλῆς μυσὶν αὐτὴ χορηγεῖ τὰ νεῦρα, καὶ τοῖς τὰς γνάθους κινοῦσιν, ὥσπέρ γε καὶ τοῖς ὀπίσω τῶν ὤτων ἅπασι μέρεσιν. αἱ δ' ἐφεξῆς συζυγίαι, κοινὸν μὲν ἔχουσι ἅπασαι τὸ διάτρημα δι' ὃ εἶπον ἐκπίπτειν τὰ νεῦρα. κοινὸν δ' ἐπὶ τούτων καὶ τὸ σχίζεσθαι [2] κατὰ μὲν τῆς ἔκφυσιν αὐτίκα, [3] φέρεσθαί τε τῷ [μὲν ἑτέρῳ τῷ ἐλάττονι, εἰς τὰ πρόσω, τῷ δὲ] ἑτέρῳ τῷ μείζονι, διὰ βάθους. καὶ [4] μὲν πρῶτον ὡς ἐπὶ τὴν ἄκανθαν, ἐντεῦθεν δὲ πάλιν εἰς τὰ πρόσω τοῦ πλατέος μυὸς τοῦ τὴν γνάθον ἀπάγοντος ἐπὶ τὰ πλάγια μέρη σὺν τοῖς χείλεσι, χωρὶς τοῦ κινῆσαι τὸ τῆς γένυος τῆς κάτω ὀστοῦν. ἔτι δὲ καὶ τοῦτο κοινὸν ἁπάσαις ταῖς ἐφεξῆς συζυγίαις ἐστὶν, ὡς αὐτίκα μετὰ τὴν πρώτην ἔκφυσιν

1. μετὰ τῆς συμπάσης κεφαλῆς] Gal. ead. p. κατὰ τῆς συμπάσης κεφαλῆς διανέμεται. melius διανέμεται, sed κατὰ mendosum est, ut ex versione etiam Charterii adparet.

2. κατὰ μὲν τῆς ἔκφυσιν] Gal. 247. κατὰ μὲν τὴν ἔκφυσιν. recte.

3. φέρεσθαί τε τῷ ἑτέρῳ τῷ μείζονι, διὰ

latera ſunt, oritur; ubi ſecunda & tertia vertebra, inter ſe congredientes, commune rotundumque foramen efficiunt; cujus latitudo nervi craſſitudini æqualis eſt. Ea, ſtatim ſciſſa, altera parte retrorſum fertur, diſtributiones quaſdam imis partibus muſculorum, qui ibi ſunt, impertiens: deinde ad ſpinæ apicem exurgit; atque illinc iterum hic nervus obliquus antrorſum fertur, in muſculos, qui ſecundum aures ſunt, diſſeminatus, muſculiſque buccas moventibus; & iis, qui collum totum cum capite retro erigunt, diſtribuitur. Pars vero, quæ prorſum fertur, utrique conjugationi, ſecundæ ſcilicet (cujus jam meminimus) & quartæ (de qua mox loquemur) permiſcetur. Porro exquiſitam diſtributionem, quam in anterioribus colli partibus habet earum conjunctio, alibi explicabimus. Nunc vero id modo intellexiſſe ſatis erit, tertiam quartamque conjugationem nervos communibus colli capitiſque muſculis, ac præterea muſculis, buccas moventibus, quemadmodum certe & partibus, quæ ſunt poſt aures, ſuppeditare. Conjugationes vero, quæ ſubſequuntur, id commune omnes habent foramen, per quod nervi emergunt; commune etiam eis hoc eſt, ut ſtatim in exortu ſcindantur: & ut altera parte quæ minor eſt, antrorſum; altera, quæ major eſt, per fundum ferantur. Ac primum quidem ad ſpinae apicem; inde vero rurſus ad interiora feruntur per latum muſculum, qui buccas una cum labiis, maxillæ inferioris os non movendo, ad latera abducit. Præterea hoc etiam commune eſt omnibus conjugationibus, quæ deinceps conſequuntur, ut ſtatim poſt

διὰ βάθους] Gal. ead. p. φερεσθαί τε τῷ μὲν ἑτέρῳ τῷ ἐλάττονι, εἰς τὰ πρόσω, τῷ δὲ ἑτέρῳ τῷ μείζονι, διὰ βάθους. ſic etiam Raſarius ſine dubio legit in ſuo exemplari; quare quæ hic deſiderantur repoſui & uncis incluſi.

4. * μὲν πρῶτον] ante μὲν πρῶτον pro aſteriſmo repoſui καὶ ex Gal. ead. p.

σιν ἀπονέμησίν τινα βραχεῖαν αὐτῶν εἰς τοὺς ῥαχίτας νέμεσθαι μῦς. καὶ μέντοι κἀν τῷ φέρεσθαι πρὸς τὴν ῥάχιν ὀπίσω, πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς νεύροις τούτοις κοινὸν, ἀποφύσεις τινὰς διδόναι τοῖς κοινοῖς τραχήλου τε καὶ κεφαλῆς μυσί. πάντες γὰρ οἵτε ἐν τοῖς πρόσω τοῦ τραχήλου μύες, οἵτ᾽ ἐν τοῖς πλαγίοις ἀπὸ τούτων τῶν συζυγιῶν λαμβάνουσι νεῦρα, χωρὶς ἐκείνων οὓς προεῖπον ἐκ τῶν ἀπ᾽ ἐγκεφάλου συζυγιῶν ἀπονέμεσθαί τι. ταῦτα μὲν οὖν ἁπάντων κοινὰ, τῶν καθ᾽ ὅλον τὸν τράχηλον ἑπτὰ σπονδύλων ὄντα, καὶ προεγνωσμένων τούτων, εὔδηλον ἤδη τὸ καθ᾽ ἑκάστην τῶν ἐφεξῆς συζυγιῶν ἴδιον, ᾧ πρόσεχε τὸν νοῦν. ἀπὸ μὲν τῆς τετάρτης, ἥτις ἐκφύεται μεταξὺ τρίτου καὶ τετάρτου σπονδύλου, [1] βραχὺ πάντη νεύριον ἐπὶ τὴν ἑξῆς ἀφικνεῖται συζυγίαν, ἀναμιγνύμενον αὐτῇ, καθ᾽ ὃ πρῶτον ἀνίσχει· τῆς δὲ πέμπτης συζυγίας μετὰ τὸν τέταρτον σπόνδυλον ἐκφυομένης, ἓν μέν τι μόριον σμικρὸν εἰς τὸ κάταντες φέρεται, μελλῆσον εἰ προσλάβοι τινὰ παρὰ τῶν ἑξῆς μόρια σμικρὰ, τὸ τοῦ διαφράγματος ἔσεσθαι νεῦρον· ἐκ μὲν γὰρ τῆς τετάρτης συζυγίας ἀραχνοειδῆ τινὰ μοῖραν τῷ διαφράγματι κατέπεμψεν ἡ φύσις· ἐκ δὲ τῆς πέμπτης, ἀξιόλογον· εἶτα ἐκ τῆς ϛʹ. ἑτέραν, ἐλάττω μὲν ταύτης, μείζω δὲ τῆς πρώτης. ἕτερον δὲ μεῖζον τούτου ἐπὶ τὸ τῆς ὠμοπλάτης ὑψηλὸν ἀναφέρεται. [2] τὸ δὲ κοινὸν ἅπαν ἐν τῷ λοιπῷ λόγῳ τῆς κατασχίσεως εἴρηται. τῶν δ᾽ ἐφεξῆς συζυγιῶν, [3] ἡ μὲν ἕκτη μετὰ τὸν πέμπτον, [ἡ δὲ ἑβδόμη μετὰ τὸν ἕκτον,] ἡ δὲ ὀγδόη μετὰ τὸν ἕβδομον ἀνίσχει σπόνδυλον, ἐκ τῶν κοινῶν ὡς εἴρηται τρημάτων· ἐπιμιγνύμεναι δ᾽ ἀλλήλαις ἐπί τε τὰ σιμὰ τῶν ὠμοπλατῶν φέρονται,

1. βραχὺ πάντη νεύριον ἐπὶ τὴν ἑξῆς ἀφικνεῖται] Gal. 248. βραχὺ πάντη νεύριον ἐν πιθήκοις ἐπὶ τὴν &c. Rasarius legit ut noster; nec necesse est ut adjiciatur, ἐν πιθήκοις. vid. Anatomicos.

2. τὸ δὲ κοινὸν ἅπαν ἐν τῷ λοιπῷ λόγῳ] Gal. ead. p. τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν ἐν

poſt primum exortum, quandam brevem nervorum diſtributionem in musculos ſpinales præbeant. Atque etiam commune omibus his nervis eſt, ut ad ſpinam retrorſum ferantur, ac nonnullos proceſſus communibus colli capitisque musculis inpertiat. Omnes enim tum, qui in partibus colli anterioribus, tum qui ad ejusdem latera ſunt musculi, nervos ab his conjugationibus capiunt, præter eos musculos, in quos a cerebri conjugationibus diſtribui nervos diximus. Hæc igitur omnium nervorum, qui in collo habentur, communia ſunt, quod ſane collum ex ſeptem vertebris conſtat. Quæ cum ante cognoverimus, jam perſpicuum erit quicquid in ſingulis deinceps Conjugationibus ſit proprium: cui nunc animum adhibeto. â Quarta conjugatione, quæ inter tertiam & quartam vertebram naſcitur, brevis admodum nervulus ad Conſequentem conjugationem pervenit, illi, qua primum emergit, permixtus. Quintæ vero conjugationis, poſt Quartam vertebram exortæ portio quædam exigue declivis, fertur quæ ſi parvas quasdam a ſuccidentibus conjugationibus portiunculas aſſumpſerit, in ſepti transverſi nervum evadet; ex Quarta vero conjugatione portionem quandam telæ aranearum ſimilem ád ſeptum transverſum natura transmiſit; ex Quinta vero notabilem: deinde aliam ex Sexta; ſed hujus minorem; prioris vero majorem. Altera vero hac major particula ad ſummum ſcapulæ aſcendit: reliqua vero omnia, quum communis ſciſſionis ſermo haberetur, expoſita ſunt. Cæterum ex Conjugationibus, quæ deinceps conſequuntur Sexta poſt Quintam vertebram; Octava poſt Septimam, ex communibus (ut dictum eſt.) foraminibus emer-

ἐν τῷ κοινῷ λόγῳ. omnino recte & ita Raſarius.

1. ἡ μὲν ἕκτη μετὰ τὸν πέμπτον, ἡ δὲ ὀγδόη &c.] Gal. ead. p. ἡ μὲν ἕκτη μετὰ τὸν πέμπτον, ἡ δὲ ἑβδόμη, μετὰ τὸν ἕκτον. ἡ δὲ ὀγδόη &c. Quæ hic deſiderantur etiam recepi in contextum & uncis incluſi.

ται, καὶ τὸν βραχίονα διὰ τῆς μασχάλης. [1] ἄλλαι δ' αὐτῆς συζυγίαι ἐπιμίγνυνται τὸ πλεῖστον μέρος ἐκ τῶν τοῦ θώρακος ἤδη σπονδύλων, ἐκφυόμεναι μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου κατ' αὐτόν. μέρος μὲν οὖν τι σμικρὸν αὐτῆς εἴς τε τὸ πρῶτον κατασχίζεται μεσοπλεύριον, καὶ εἰς τοὺς ῥαχίτας ὀπίσω μῦς ἀφικνεῖται. τὸ δ' ἄλλο πᾶν ὑπὲρ τὴν πρώτην ἀνατεινόμενον πλευρὰν, συνάπτεται τῷ μετὰ τὸν ἕβδομον σπόνδυλον νεύρῳ· κἄπειτα οὕτως ἄμφω τε ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα τὰ προειρημένα διὰ τῆς μασχάλης ἐπί τε τὰ σιμὰ τῶν ὠμοπλατῶν καὶ τὸν βραχίονα φέρεται, μιγνύμενά πως πρὸς ἄλληλα καὶ ἀντεμπλεκόμενα. διανέμεται δὲ, πολὺ μὲν αὐτῶν εἴς τε τοὺς βραχίονος μῦς καὶ τοὺς τοῦ πήχεως· ὅσον δ' ὑπόλοιπον εἰς ἄκραν χεῖρα διασπείρεται· κατ' εὐθὺ δὲ μάλιστά ἐστι, τῇ μὲν ἐσχάτῃ τῶν εἰρημένων ἐκφύσεων, [2] ὅσα πρὸς ἄκραν χεῖρα παραγίνεται. τῇ δ' ὑπὲρ αὐτῆς τὰ κατὰ τὸν πῆχυν. ὅσα δὲ κατὰ τὸν βραχίονα, καὶ ὅσα τούτων ἔθ' ὑψηλότερα, καὶ πρὸς τὴν ὠμοπλάτην ἀφικνεῖται νεῦρα, ταῖς ἀνωτέραις συζυγίαις ἐστὶ κατ' εὐθύ. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξ ἁπάντων τοῦ θώρακος τῶν σπονδύλων ἐκφύεται νεῦρα, παραπλησίαν ἔχοντα τὴν νομὴν πάντα, πλὴν τοῦ κατὰ τὸ δεύτερον μεσοπλεύριον. ἐντεῦθεν γὰρ ἐκπίπτει σαφὲς νεῦρον ἐπὶ τὸ δέρμα τοῦ βραχίονος παραγινόμενον. αἱ δ' ἄλλαι πᾶσαι συζυγίαι, κατὰ μὲν τὴν ἔκφυσιν αὐτίκα μέρος τε τοῖς ῥαχίταις μυσὶ διδόασι, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ τὸ μετάφρενον, οἷον τοῖς τε τὰς ὠμοπλάτας κινοῦσι, καὶ τοῖς ἄνω φερομένοις ἐπὶ τὴν κατ' ὦμον διάρθρωσιν· ὅλως δὲ τῷ λοιπῷ καὶ πλείστῳ μέρει σφῶν αὐτῶν διὰ τῶν μεσοπλευρίων προερχόμεναι

μέχρι

2. ἄλλαι δ' αὐτῆς συζυγίαι] Apud Gal. ead. p. hæc habentur numero singulari, sed noster satis bene. vid. Anatomicos.

2. ὅσα

emergentes, ſibi ipſæ permiſtæ ad ſima ſcapularum, & ad brachium per alam tendunt. Aliæ vero conjugationes iis, quæ ex thoracis jam vertebris inter primam & ſecundam exoriuntur, plurimam ſui partem permiſcent. Nec parva ſane portio ipſius conjugationis tum in primum intercoſtale, tum in musculos temporales poſteriores pervenit; altera vero ſupra primam coſtam extenſa nervo, qui poſt ſeptimam colli vertebram eſt, connectitur. Tum hoc modo ambæ hæ, & cæteræ partes antedictæ per alam in ſima ſcapularum & brachium feruntur, inter ſe quodammodo mixtæ & complicatæ; ac magna eorum pars in brachii & cubiti musculos diſtribuitur. Quod vero adhuc eſt reliquum, in ſummam manum diſſeminatur; e directo autem maxime ſunt extremi exortus ex iis, qui prædicti ſunt, ii nervi, qui ad ſummam manum pertingunt: ei vero, qui ſupra hunc ad cubitum eſt, nervi qui ſunt in brachio, & qui adhuc ſublimiores ſunt, ad ſcapulasque perveniunt, e directo ſuperiorum conjugationum ſunt locati. Eodemque modo ex omnibus thoracis vertebris nervi exoriuntur, qui ſimilem diſtributionem ſortiti ſunt omnes, eo excepto, qui ad ſecundum intercoſtale progreditur: inde enim perſpicuus nervus excidit, ad brachii cutim tendens. Cæteræ vero omnes conjugationes, ſimulatque exortæ ſunt, portionem quandam ſpinalibus musculis tribuunt: itemque aliis, qui ſunt in dorſo; velut iis quoque, a quibus ſcapulæ moventur, & iis, qui ad humeri articulationem adſcendunt. Ad ſummam vero reliqua & maxima ſui parte per intercoſtalia ad os pectoris usque progredientes, tum

3. ὅσα πρὸς ἄκραν χεῖρα παραγίνεται.] Gal. 249. ὅσα πρὸς ἄκραν χεῖρα παραγίνεται νεῦρα. melius.

μέχρι τοῦ κατὰ τὸ στέρνον ὀστοῦ. τοῖς τ' ἐν αὐταῖς τοῖς μεσοπλευρίοις μῦς διαπλέκουσι, καὶ τοὺς ἔξωθεν ἐπικειμένους τῷ θώρακι διεκβάλλουσαι μόρια σφῶν αὐτῶν· αἵ γε μὴν κατὰ τὰς νόθας πλευρὰς συζυγίαι τῶν ἀπὸ τοῦ νωτιαίου νεύρων, ἐπειδὴ πρὸς τὸ στέρνον οὐκ ἐξήκουσιν αἱ νόθαι, βραχὺ μέν τι τῷ καθ' ἑαυτὴν ἑκάστη μεσοπλευρίῳ διανέμει· τῷ δὲ ἄλλῳ παντὶ ἐκπίπτει πρὸς ὑποχόνδριον, εἴς τε τοὺς πρώτους, ἐπιβεβλημένους ἔξωθεν μῦς τοὺς λοξοὺς τοὺς ἄνωθεν ἐκ τοῦ θώρακος καταφερομένους, καὶ τοὺς κατάντεις τοὺς σαρκώδεις διανεμομένη. μετὰ δὲ ταύτας εἰσὶν αἱ κατὰ τὴν ὀσφὺν ἐκφύσεις τῶν νεύρων, οὐκ ἐκ κοινοῦ τρήματος, ὥσπερ αἱ κατὰ τὸν τράχηλον. ὁ γὰρ ὑπερκείμενος σπόνδυλος ἐνταῦθα μόνος διατετρημένος, ἔξοδον ἐπιτηδείαν παρέχει τῷ νεύρῳ. κοινὸν δὲ καὶ τούτοις ἅπασι τοῖς νεύροις, εἴς τε τοὺς ῥαχίτας ἰέναι μῦς, καὶ τοὺς κατ' ἐπιγάστριον, ἐπί τε τὰς ψόας. ἐκ δὲ τῶν πρώτων κατὰ τὸ διάφραγμα σπονδύλων, καὶ τοῖς ἄνωθεν καταφερομένοις ἐξ ἐγκεφάλου νεῦρον ἐπιμίγνυται τὸ μικρὸν ἀφ' ἑκάστου· κατὰ δὲ τοὺς τελευταίους τῆς ὀσφύος σπονδύλους δύο ἐκφύσεις μέγισται γίγνονται νεύρων ἐπὶ τὰ σκέλη φερομένων· ἀναμίγνυνται δ' αὐταῖς ἄλλαι μικραὶ, μία μὲν ὑπερκειμένη· μία δὲ ἄλλη κατωτέρω τοῦ πρώτου, κατὰ τὸ πλατὺ καλούμενον ὀστοῦν, τρήματος ἐκφυομένη· αὗται μὲν οὖν εὐθὺς ἀποχωρισθεῖσαι τοῖς πρώτοις μυσὶ τοῖς κινοῦσι τὴν κατ' ἰσχίον διάρθρωσιν, ἐκφύονται· τὸ δ' ἄλλο πᾶν εἰς τὰ σκέλη καταφέρεται, διασχιζόμενον ἄχρι τοῦ πέρατος ἐν αὐτοῖς ἕκαστον μῦν, ἀνάλογον τοῖς ἐν χερσίν· οὕτω δὲ καὶ ὅσα τὰ διὰ λοιπῶν ὀστοῦ πλατέος τρημάτων, ἔκφυσιν ἔχουσι νεῦρα, καὶ εἰς τοὺς

1. οὕτω δὲ καὶ ὅσα] ab iis verbis desinit Editio Morelii, aliquanto plura Rasarius exhibet sed imperfecta. Defectum supplevi ex Gale-

tum eos musculos, qui ſunt in intercoſtalibus, tum eos, qui extrinſecus thoraci ſunt obducti, ſuas ipſarum particulas per medium eorum emittentes, pertexunt. Quæ porro a ſpinali medulla ad ſpurias coſtas pertingunt nervorum conjugationes, propterea quod coſtæ nothæ ad os pectoris non excurrunt, parum quidpiam intercoſtali, quod prope eas ſingulas eſt, diſtribuunt; reliqua vero tota ſui parte ad hypochondrium excidunt, tum in eos musculos, qui primi extrinſecus adhærescunt obliqui, ſuperne ex thorace deorſum lati, diſtributæ; tum in eos, qui declives deſcendunt, carnoſique ſunt. Poſt has Conjugationes ſunt ii nervorum exortus, qui ex lumbis progrediuntur, qui non ex communi foramine, quemadmodum qui in collo ſunt, prodeunt: hic enim ſuperior tantum vertebra perforata commodum exitum nervo ſuppeditat. Eſt autem his nervis omnibus commune, ut & in ſpinales musculos, & in eos, qui in abdomine ſunt, & ad carnes lumborum, quæ ψόαι dicuntur, progrediantur: a conjugationibus vero, quæ ex primis poſt ſeptum transverſum vertebris exoriuntur, & nervis, qui a cerebro ſuperne deorſum feruntur, complicantur, nervus parvulus in unaquaque diſtribuitur. In ultimis autem lumborum vertebris duo maximi nervorum proceſſus naſcuntur, qui ad crura pertinent, quibus alii parvi exortus commiscentur: quorum unus ſuperpoſitus eſt; alter vero, inferior priore, ex foramine, quod in oſſe (quod latum vocatur) eſt, exoritur. Hique ſtatim ſecedentes in primos musculos coxendicis articulationem moventes inſeruntur: reliqua pars omnis ad crura deſcendit, diſciſſa ad finem usque ipſorum in ſingulos musculos eadem proportione, qua in manuum musculis uſuvenit. Sic ſane etiam quicunque per reliqua oſſis lati foramina propagationem habent nervi, musculisque qui

ni Tractatu de Nervorum Diſſectione p. 250.

τοὺς ἐνταῦθα ὑπάρχοντας μῦς διασπείρονται, ἐν ἑκάστῃ πραγματείᾳ ἀκριβῶς διηγήμεθα· νῦν τοῦτο μόνον εἰρῆσθαι ἱκανῶς ἐστι τοῖς τῆς ἕδρας τε καὶ τοῦ αἰδοίου, καὶ τῆς κύστεως μυσὶν, αὐτῷ τῷ αἰδοίῳ, ἔτι καὶ μυσὶ τοῖς ἀπὸ τοῦ πλατέος ὀστοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ἔνδον μέρεος τοῦ τῆς ἥβης ὀστοῦ ἐκφυομένοις, καὶ πᾶσι σώμασι τοῖς ἔξωθεν κατ᾽ αὐτὸ ὀστοῦν πλατὺ, καὶ ἱερὸν καλούμενον ἐγκειμένοις, ἐκ τούτων ἔνδοθεν καὶ ἔσωθεν αὐτοῦ τοῦ ὀστοῦ ἱεροῦ τρημάτων, τὰς νεύρων ἐκφύσεις ἀπὸ νοτιαίου γεννᾶσθαι εἰς τὸ κόκκυγος ὀστοῦν καλούμενον τελευτώσας.

inibi ſunt, diſſeminantur, in ſingulo tractatu exquiſite narravimus. Nunc hoc tantum dixiſſe ſatis ſit, ſedis, pudendi, & veſicæ musculis; ipſique etiam pudendo, ac præterea musculis, qui ab oſſe lato, & ab interna oſſis pubis parte exoriuntur omnibusque etiam corporibus, extrinſecus juxta hoc ipſum os latum ac ſacrum appellatum incumbentibus, ex internis, externisque ejusdem oſſis ſacri foraminibus nervorum propagines a dorſali medulla gigni, in os coccyga vocatum terminantes.

P. 28. v. 11. a fine ἀκρατέςτε ἅμα καὶ ἀναίσθητον ἐργάζεται.] suspicor legendum esse ἀναισθητικὸν, significatione activa, & p. 116. v. 10. ἵνα μὴ παντάπασιν ἀναίσθητόν ᾖ τὸ σπλάγχνον, rescribendum puto ἀναισθητικὸν. sic p. 252. v. 3. εὐαισθητόν τε κατασκευάσαι τὸ καλούμενον πέλμα, scribe omnino εὐαισθητικόν. Forte etiam p. 258. v. 11. ἀναίσθητον εὐθέως γίγνεται τὸ μόριον, legendum ἀναισθητικόν. sensu enim passivo utitur semper noster αἰσθητός. Vid. pp. 16. 18. 20. 38. 120. 132. 260. sensu vero activo αἰσθητικὸς. v. pp. 44. 52. Ita etiam Aristoteles accuratissime distinguit inter haec duo nomina. Vid. Libb. de Anima, qui infinita suppeditabunt exempla. Vitium hoc irrepsisse credo ex contracto scribendi modo. Duo ejusmodi peccati dabuntur exempla, ut ratio conjecturae pateat. Unum ex Lib. I. memorati Tractatus c. 4. Edit. Du Vallii. Verba Auctoris sunt, τίνος οὖν ἢ πῶς ὑπολαβεῖν χρὴ τὸν νοῦν σύνθεσιν εἶναι, ἢ καὶ τὸ αἰσθητικὸν, ἢ ὀρεκτικόν. In Edit. Basil. 1531. falso editur αἰσθητὸν pro αἰσθητικόν. Alterum Lib. III. c. 1. ἔχει δ' οὕτως, ὥςε εἰ μὲν δι' ἑνὸς πλείω καὶ αἰσθητὰ ἕτερα ἀλλήλων ὄντα τῷ γένει, ἀνάγκη τὸν ἔχοντα τὸ τοιοῦτον αἰσθητήριον, ἀμφοῖν αἰσθητικὸν εἶναι. Ubi exhibetur etiam vitiose in Edit. Basil. αἰσθητὸν, non αἰσθητικὸν, ut recte edidit Du Vallius. Eadem distinctio horum nominum reperitur apud Platonem, in Timaeo Locro. Edit. Henr. Steph. 1578. p. 93. τὰ δὲ ξύμπαντα, ἰδέαν, ὕλαν, αἰσθητόν τε, οἷον ἔκγονον τουτέων. p. 95. τέλειος (ὁ κόσμος) δ' ἀεὶ κατὰ τὰ αἰσθητά ἐςιν, ὅτι καὶ τὸ παράδειγμα τῆνο αὐτοῦ περιέχον πάντα τὰ νοατὰ ζῶα ἐν αὑτῷ, οὐδὲν ἐκτὸς ἀπέλιπεν ἄλλο, ὅρος ὢν νοατῶν παντελὴς, ὡς ὅδε ὁ κόσμος αἰσθητῶν. pro νοατὰ ζῶα in margine adscribitur αἰσθητὰ ζῶα. sic p. 101. Τέταρτόν τι γένος αἰσθητῶν, πολυειδέςατον καὶ ποικιλώτατον. ὁρατὰ δὲ λέγεται. Ad hunc locum respexisse videtur Hesychius, Αἰσθητὰ, ὁρατά, similiter apud eundem Platonem lib. laudato p. 102. αἰσθητικὸς invenitur, ad denotandam sentiendi facultatem. Ἄλλαι δ' ἄλλων δυναμίων ἐντί. αἰσθητικᾶς μὲν, δυσαισθησία. μναμονικᾶς δὲ, λάθα, & ita de reliquis facultatibus. Neque locus adductus a Stephano in Thesaur. L. G. facit contra hanc distinctionem, sed eam firmat potius. In 2. Galen. ad Glauconem p. 386. sic legitur, ἔτι δὲ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν κόλπον, εἰ μήτ' ὀδύνη τις αἰσθητικὴ, μήτ' ὄγκος. *praeterea si neque in ipso sinu dolor sentiatur, nec tumor appareat*, vertente Charterio, sed sensus est, *si neque adsit dolor qui se ipse sensibilem faciat* vel pungat: nam sensu passivo usurpat voces αἰσθητὸς, ἀναίσθητος, δυσαίσθητος, εὐαίσθητος, in eod. Tractatu & passim alibi; ut supra vidimus ex Oribasio.

P. 72. v. 12. ταύτην τοίνυν μεγάλην χρείαν] In Edit. Ald. pro ταύτην legitur ταύτη. quare suspicor veram scripturam esse ταύτῃ τοίνυν μεγάλῃ χρείᾳ. locutio quae passim apud Gal. occurrit.

P. 80. v. 6. καθ' ἃ πρῶτον ἐμφύονται] Recte omnino Rasarius, *qua primum emergunt*. legens nempe ἐκφύονται. Sic Gal. IV. 421. καθ' ἃ πρῶτον ἐκφύονται, ubi reliqua hic descripta habentur.

P. 94. v. 1. ἡ εἰς τὸ ἔντερον ἔκφυσις] Crediderim Rasarium legisse ἔμφυσις. nam vertit *implantatio*. Sed perspicuum est, per has voces ἡ εἰς τὸ

τὸ ἔντερον ἔκφυσις, intelligendum esse Duodenum, Vid. nostrum p. 102. & Gal. IV. 396. ubi haec leguntur: ἔθος τοῦτο τοῖς ἀνατομικοῖς ἀνδράσι, τὴν εἰς τὸ ἔντερον ἔκφυσιν ὀνομάζειν. Paullo infra: εἰρημένον γὰρ ἐν τῷ νῦν δὴ λόγῳ περὶ τῆς εἰς τὸ λεπτὸν ἔντερον ἐκφύσεως. ibid. ἡ δ' εἰς τὸ ἔντερον ἔκφυσις ἐν δεξιᾷ κεῖται. In locis citatis simpliciter dicitur ἔκφυσις. At, priusquam hoc argumentum dimittam, locum integrum adponam, unde nostra hic tradita, desumta sunt, ut lector videat, eum parum ab interprete intellectum esse. Verba Gal. IV. 375. ita habent: διά τινα δὲ αἰτίαν ὑπεναντίως ἔχει τὰ μέρη ταῖς ἀποφύσεσιν, ἄνωθεν μὲν ἐν οἷς ἐστιν αὐτὴ στενότης τοῦ στομάχου γενηθέντος εὐρυτέρου· κάτωθεν δὲ ἐν οἷς ἐστιν εὐρύτης τῆς εἰς τὸ ἔντερον ἐκφύσεως στενοτέρας ἀποτελεσθείσης. ἢ ὅτι πρῶτον μὲν ἀτρίπτους, καὶ σκληροὺς ὄγκους, καὶ μεγάλους ἐνίοτε καταπίνει τὰ ζῶα, καὶ χρὴ πρὸς τὴν τούτων δίοδον, εὐρεῖαν ὁδὸν τετμῆσθαι τὴν διὰ τοῦ στομάχου. *Propter quam vero causam contrario se modo habent ipsae partes, ac productiones? superne enim ubi ipse ventriculus est strictior, stomachus factus est amplus; inferne autem, ubi est latior, productio ad intestinum strictior facta est. An quod moles non tritas, duras ac magnas, aliquando transglutit animal, quae ut transirent, amplam viam factam fuisse eam, quae per stomachum defert, oportet?* Ita interpres, sed praestat non raro, ut Ingrassias monet, verbatim reddere, & peccata notare & corrigere, si qua irrepsere, non autem nova vertendo inducere. Sic verto: *Propter quam vero caussam sunt partes productionibus contrariae; Superne quidem, ubi est ejus angustia, gula facta ampliore; inferne autem, ubi est amplitudo, Duodeno facto angustiore; quam quod primum quidem moles non tritas, duras, ac magnas, aliquando transglutit animal, & oportet ad eorum transitum, viam amplam factam fuisse per gulam.* Nihil simplicius & apertius, nec video ullam necessitatem, cur ἢ ὅτι πρῶτον μὲν ἀτρίπτους, verteretur, *An quod moles non tritas* &c. cum in graeco textu nulla sit nota interrogationis. In iis verbis ἄνωθεν μὲν ἐν οἷς ἐστιν αὐτὴ στενότης, credo vitium esse, & pro αὐτὴ scribendum αὐτῆς: nempe γαστρός.

P. 112. Not. 1.] Apud Aristotelem duo loca similiter depravata invenio. Hist. Anim. 1. Edit. Basil. p. 250. ejus verba sunt, λεπτότατον δ' ἐστὶ τὸ ἐν τῇ μέσῃ, ὑπὸ δὲ τὸν πνεύμονά ἐστι τὸ διάζωμα τὸ τοῦ θώρακος, αἱ καλούμεναι φλέβες. scribe omnino φρένες. Sic infra paullo similiter erratum his verbis, εἰσὶ δὲ καὶ αἱ τοῦ ἀνθρώπου φλέβες, &c. Indubie rescribendum φρένες. Ita III. de Partibus Animal. Edit. laudat. p. 245. περὶ γὰρ φρενῶν οὐδέν πω διώρισται. & 246. τοῦτο δὲ τὸ διάζωμα καλοῦσί τινες, φρένας. & mox καλεῖται δὲ τοῦτο τὸ διάζωμα ἐν τοῖς ἐναίμοις ὥσπερ εἴρηται, φρένες. nec multo post ibid. ἐπὶ γὰρ τοῦτο διέλαβεν ἡ φύσις, οἷον παροικοδόμημα ποιήσασα καὶ φραγμὸν τὰς φρένας. mox etiam rationem subjungit nominis his verbis: ὅταν γὰρ διὰ τὴν γειτνίασιν ἑλκύσωσιν ὑγρότητα θερμὴν καὶ περιττωματικήν, εὐθὺς ἐπιδήλως ταράττει τὴν διάνοιαν καὶ τὴν αἴσθησιν. διὸ καὶ καλοῦνται φρένες, ὡς μετέχουσαί τι τοῦ φρονεῖν. facile esset his plura addere ex Hist. Animal. sed hæc possunt sufficere.

P. 116.

P. 116. 12. Me temperare non possum, quin hic proferam locum Galeni misere corruptum, ut emendetur. v. 189. ejus verba hæc sunt: μεγίστη δὲ πίστις, ὡς οὐ προπαρασκευάζει τῇ καρδίᾳ τὸ ἧπαρ οὐδένα χυμὸν εἰς τροφὴν τῶν τοῦ ζώου μορίων, ἀλλ' αὐτὸ συμπληροῖ τὴν σύμπασαν ἰδέαν αὐτοῦ, τὸ μίαν εἶναι φλέβα τὴν ἐξ ἥπατος εἰς καρδίαν ἐκφυομένην. Hujus contrarium est verum, & ad mentem Galeni prorsus: nam tota hac disputatione docet quam plurimis argumentis, quorum hic loci unum proponitur, veram & unicam sanguinis officinam esse jecur. Quo autem pacto hæc sententia cum iis, quae hic traduntur, concordet, plane non intelligo; quare rescribendum puto: μεγίστη δὲ πίστις, ὡς οὐ προπαρασκευάζει ἡ καρδία τῷ ἥπατι οὐδένα χυμὸν &c. Hac exigua mutatione tota tollitur difficultas, & omnia rite cohaerent. pro ἐκφυομένην rescribe ἐμφυομένην. Crebra apud Galen. locutio. Sic IV. 444. Οὐ γὰρ ἱκανὸν ἦν ἄρα τὸ ἐκ τοῦ πνεύμονος εἰς αὐτὴν (καρδίαν) ἀγγεῖον ἐμφυόμενον. Obiter etiam corrige ibid. versionem p. 445. his verbis, μέχρι μὲν ὀλίγου τινὸς οἷόν τε ἐστι δι' αὐτῶν τῶν σωμάτων ἰέναι. verte omnino, *per ipsa corpora ire*, non *in ipsa corpora ingredi*, ut perperam interpres. Adeat eruditus lector locum, & nostrae versionis ratio apparebit.

P. 120. 8. ἐκφύεται δὲ εἰς αὐτοὺς] Recte Rasarius *inferuntur*, quasi scriptum invenisset in suo codice ἐμφύεται, quae scriptura habetur apud Galen. loco in Annot. prima citato, ἐμφύεται δὲ εἰς αὐτοὺς &c.

P. 154. Adnot. 2. In Aristot. Edit. laudat. fol. 198. parte aversa, sic habetur, ἢ ἐν τοῖς ὠμοπλάταις καὶ ἰσχίοις. peccatum forte typographicum, quod passim occurrit; nam alibi utitur feminino. Sed Hist. Animal. III. p. 265. legitur etiam, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἑκατέρας ἐπὶ τὸν ὠμοπλάτην τείνουσιν καὶ εἰς τὰς χεῖρας. vitium forte etiam a Typographo profectum; nam infra ead. p. habetur ὑπὸ τὰς ὠμοπλάτας.

P. 194. ad Adnot. 1. Nonne melius deleretur σ a fine σύμφυσις, ut sit tertia pluralis; nam sequitur ἀποχωροῦσι? & ita plenior antithesis erit.

P. 200. v. 7. ἐπειδὰν ἐνεργῶσιν ὅλοι. In Edit. Charterii distinctio major sublata est, quasi nulla esset lacuna; quaedam inseruit Rasarius, ex ingenio, an auctoritate manuscripti non scio. Certe quaedam desiderantur, forte sic supplenda, ἐπειδὰν ἐνεργῶσιν ὅλοι, τὴν ἄνω μοῖραν ὅλην τῆς ῥάχεως κάμπτουσι. Sic enim Galen. loquitur de iisdem musculis, qui stomacho subjiciuntur, p. 125. οἱ μὲν οὖν ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀρχόμενοι, τὴν ἄνω μοῖραν ὅλην τῆς ῥάχεως κάμπτουσιν. Sed p. seq. subjungit, οὕτως δὲ καὶ οἱ τῷ στομάχῳ μύες ὑποβεβλημένοι, περὶ ὧν αὖθις εἰρήσεται, τὸ τῆς ῥάχεως ἄνω κάμπτουσι, μετὰ τοῦ συνεπιλαμβάνειν τι τῶν κατὰ μεταφρένων σπονδύλων. Adjungam locum p. 599. qui huc etiam spectat, aliquantulum tamen corruptum: Ὅσον δ' ὑπόλοιπον αὐτῶν ἄχρι τοῦ πέμπτου τῶν κατὰ τὸν θώρακα σπονδύλων προέρχεται, καμπὴν εὐθεῖαν ἐργαζομένου, σύμπασί τε τοῖς σπονδύλοις οἷς ἐπιτέταται, καὶ σὺν αὐτοῖς ὅλῃ τῇ κεφαλῇ. Apparet rescribendum ἐργαζόμενον. Notandum etiam hic, in scriptis Galeni aliquam esse diversitatem: p. enim 125. prius laudat. ait hosce musculos pervenire tantum ad quartam vertebram, μέχρι τοῦ τετάρτου κατὰ τὸν

τὸν θώρακα σπονδύλου κατιόντας. Lector facile videbit, quomodo distinctiones ponendae sint.

P. 228. v. 3. a fine. ὁμοιαν δὲ τοῖς μεσοπλεύροις] An μεσοπλευριοις potius, ut semper alibi?

P. 237. ad Adnot. 3. Ex Etymologia dictionis ἐπισειον in Etymologico magno videtur scribendum ἐπισιον, quae scriptura est apud Aristot. Hist. Animal. 1. c. 13. Edit. laudat. Moeris Atticista: Ετήσιον, Αττικῶς· ἐφήβαιον, Ελληνικῶς. Crediderim scribend. Επισιον, pro Ετήσιον.

Dum Oribasius inprimebatur, chartas a prelo madentes viro eruditissimo Carolo Andreae Dukero legendas tradidi; qui eas percurrens, observationes quasdam extemporales mecum communicavit: in quibus cum non pauca sint, quae tibi prodesse possunt, Benevole Lector, eas etiam tecum communicare constitui lubens.

P. 8. v. 15. καὶ αὐτοῦ δὲ] Interpres bene distinguit. ante καὶ omnino est interpungendum.

P. 10. prope fin. ψαλιδοειδὲς & ψαλίδας] Interpres sine causa geminavit λ. prima in ψαλὶς brevis est, quæ produceretur addito λ.

P. 14. v. 12. πλατυτέρας γενομένης, mox, τῆς ἀνακλάσεως γενομένης] Cur non utroque loco γινομένης vel γενομένης?

P. 15. v. 8. retro *cessent*] suspectum est *cessent*, quasi per errorem a typographis invectum, pro *cesserit*.

P. 32. v. 2. μόνως γὰρ οὕτως] Hæc mihi suspecta sunt.

P. 39. v. 16. densissimam *efficit*] puto scribendum *effecit*.

P. 54. v. 2. ant. fin. κἂν τῷ μάσσασθαι] forte ita scribunt Medici. Sed alii μασᾶσθαι & μασσᾶσθαι. μάσασθαι & μάσσασθαι est *prehendere*, *capere*, non *manducare*.

P. 64. v. 14. πῶς ἂν οὐ στενοχωρεῖται καταπινόντων] post ultimam vocem ponenda erat nota interrogationis, pro puncto ad summam literam suspenso. Si interpres non de suo addidit, *larynx vero sursum recurrat*, dicendum est græca hic mutila esse. post καταςπωμένου itidem requirebatur nota interrogandi.

P. 80. v. 3. ant. fin. ὅ γε μὴν ἔξωθεν] forte ὅγε μὲν; nam sequitur ὁ δὲ.

P. 87. v. 3. ant. fin. quem *sanguinem* vocant] forte *sanguineum*.

P. 91. *Aliis* omnibus *animantibus*] si ita vertit Interpres Græca, admodum negligens fuerit oportet: non enim de animantibus, sed de μορίοις eorum sermo est, de quibus supra egit, quæ appetitu carent.

P. 94. adnot. 1. ἐμφύεσθαι videtur

detur posse retineri, ut pendeat a διδάσκοντος.

P. 95. adnot. 3. præfero ἔδει. paullo ante agens de differentia τῶν ἰνῶν τῆς κοιλίας καὶ τοῦ στομάχου, dicit, ἔχειν, oportebat illas tales esse, at intestinorum ἶνας οὐκ ἔδει tales esse. Et sic alibi quoque in superioribus, si recte memini, dicit ἔδει, & οὐκ ἔδει.

P. 98. v. 9. καὶ προσφέρεται τὸ ποτόν.] nescio cur interpres hæc præterierit.

P. 108. v. 17. ὥσπέρ γε καὶ οἱ τὸ χολῶδες — ἐκκενώσοντες] mihi non liquet, quo referenda sint verba οἱ ἐκκενώσοντες. Interpres supplevit *meatus*, quod non est in Græcis, & pro plurali singularem posuit.

P. 122. Adnot. 1. ἐναφανιζόμενα] Apparet, Interpretem legisse ἐμφανιζόμενα, quod fortasse non rejiciendum est.

P. 129. v. 13. Ad *exercendum* lotium] forte *excernendum*.

P. 130. Adnot. 5. Thomas Magister non semper fundit oracula. Aristophanes in Vesp. v. 1419. κατεάγη τῆς κεφαλῆς. Epictetus Enchir. C. VIII. κατεαγείσης γὰρ αὐτῆς (τῆς χύτρας.) C. XXXIII. ἐὰν τοῦ γείτονος παιδάριον κατεάξῃ τὸ ποτήριον. & ibid. καταγῇ. Sed hic in Edit. Venet. Simplicii A. 1528, & Salmasiana, priore loco est κατεάξῃ, posteriore, si recte memini (nam non habeo nunc libros ad manum) καταγῇ: pro quo Meibomiana Ed. Reland. habet κατεάγῃ, ut sit aoristus Indic. pass. Nec male: nam subjunctivus ibi locum non habet. Itaque hic quoque καταγῆναι Galeni ferri potest.

P. 131. v. 5. Symphysis *enim*] *enim* ab Interprete, an ab alio sit, non scio: sed omnino vertendum erat *autem*.

P. 133. n. 6. Oribasius sine reprehensione omittere potuit vocem μέρος, cujus ellipsis in hoc genere loquendi obvia est.

P. 141. 10. *hæc* enim pars malum dicitur, & dentium alveoli] si recte capio Græca, vertendum fuerat; hujus enim (τούτου, nempe, τοῦ ὀστοῦ, quod ἀξιόλογον μεγέθει esse dicit) pars *est & quod* malum vocatur, & dentium alveoli.

P. 142. v. 4. εἶτ' οἱ γόμφιοι. τούτων ἑξῆς] Interpres hic distinctionem non habuit.

v. 11. καὶ μύλαι θηλυκῶς] Idem omisit θηλυκῶς. nec scio cur addatur. maxillares & ἀρσενικῶς μύλοι, & θηλυκῶς μύλαι dicuntur. Vid. Poll. 2. 91. & 92. μύλοι habet Artemidor. 1. 33. & Lexica ex Aristotele & Rufo.

P. 143. n. 8. Non deterius est ἐγγεγόμφωνται, etsi mox sequitur ἐν. Sic mox ex Galeno & MS. κοιλότητες, ἐν αἷς ἐμπεπήγασιν. Lexica e Galeno habent ἐγγόμφωσις verbale, de dentibus, non verbum ipsum ἐγγομφόω. Sed Pollux l. d. ἑκκαίδεκα ἑκατέρᾳ σιαγόνι ἐγγεγομφωμένοι, & τρισὶ ῥίζαις ἐγγεγομφωμένοι.

P. 145. v. 6. in *parvulum* sinum) periti artis considerabunt, an ita recte vertantur Græca τῆς ἐνταῦθα γληνοειδοῦς κοιλότητος.

ib. ult. in omnibus *excernitur*]

 cur

cur ita vertit ἐςί? an voluit *cernitur*?

P. 146. v. 15. οἱ πρῶτον μὲν δύο] forte πρῶτοι.

P. 154. n. 2. Pollux I. 191. de equo, ὠμοπλάτας κοίλας, & I. 193. οἱ ὑπὸ ταῖς ὠμοπλάταις (πόδες) Sed Xenophon in Libro de Re equestri p. 933. μηροί γε μὲν τοι ὑπὸ ταῖς ὠμοπλάταις, & p. 940. κατὰ τὴν ὠμοπλάτην καθίζων. Pollux quoque alibi plus semel αἱ ὠμοπλάται dicit: unde loca, in quibus hoc nomen apud eum masc. gen. effertur, suspecta esse possunt; nisi quis putet hoc a casu recto ὠμοπλάτης esse, qui in Glossariis legitur. Hic tamen legendum esse αἱ ὠμοπλάται apparet ex sequentibus. Et sic Oribasius infra ubique.

P. 163. v. 5. ex tribus *constrictum* esse ossibus] *constructum*, puto.

Ibid. v. 15. ilium ossa] Interpres præteriit καλεῖται. si ea, quæ sequuntur in Græcis, ita, ut hic leguntur, habuit, mihi non optime ea vertisse videtur.

P. 165. v. 9. *duos* processus habet] Considerandum est, an hæc sit sententia Oribasii. Græca tres ἀποφύσεις videntur facere, duas τροχαντῆρας, tertiam γλουτόν. Interpres tantum duas facit.

P. 164. n. 3. aptius tamen videtur dici τὸ μέρος, ὅσον ἐςὶ γόνατός τε μεταξὺ κ. ἀ. quam quod in Oribasio legitur: nam hoc idem est ac si dicas τὸ μέσον, ὅσον ἐςὶ μέσον γ. τ. κ. ἀ. μέρος etiam legit Interpres.

P. 173. v. 3. Initium sumunt a spina] interpretatio locupletior est Græcis.

P. 186. v. 8. τὰ κάτω τὰ πέρατα] τὰ ante πέρατα supervacaneum est.

Ibid. n. 1. Ἔτι a Græcis scriptoribus sæpe ita usurpatur, ut videatur παρέλκειν, quemadmodum apud Latinos *jam*.

P. 189. v. 10. in angulum basis] omissum est μετεώρῳ.

v. 11. *in aliquo multum* minuitur] potius vertendum putem, *quamplurimum* minuitur.

Ibid. n. 3. Mihi Galenus sine vitio videtur potuisse dicere ἴσων, etiamsi sequitur ἴσον. nam utique recte dicitur, συζυγία μυῶν ἐςὶ (κατὰ) τὸ μῆκος ἴσων τοῖς προειρημένοις, & quibusdam interjectis, εὖρος δὲ οὐκ ἴσον (ἐςὶν) αὐτοῖς. Si Oribasius verbis μυῶν ἰσχνῶν καὶ μακρῶν statim addidisset, τὸ μὲν μῆκος ἴσων τοῖς προειρημένοις, sine dubio recte loquutus fuisset, nec tamen minus recte deinde diceret, εὖρος δὲ οὐκ ἴσον αὐτοῖς.

P. 193. v. 7. in partem *ipsius* spinæ] Græca sonant in partem *inferiorem* i. s.

P. 197. v 3. aliis superjacent] omissum est πεπλατυσμένοι.

P. 198. v. 8. ἀτρέμα, λοξήν] ante ἀτρέμα potius videtur incisum ponendum. Ita Interpres & Galenus in n. 1.

P. 201. v. 17. alius aliam esse actionem *ignoravit*] non video, quomodo ita verti possent Græca. πιςευόμενος dicitur is, *cujus fidei aliquid committitur*, *cui aliquid creditur*. Puto sententiam esse:

ho-

horum musculorum alius alia *actio*, aliud *munus est*: alius aliam *actionem sortitus est*. alibi dicit, ἔργον, χρεία ἐςί.

P. 203. v. 16. alii duo *bifidi*] Interpres valde fluctuat in interpretatione vocabulorum διφυὴς, συμφυὴς, παραφυόμενος, συμφυόμενος. hic συμφυεῖς vertit *bifidi*, ut paullo ante διφυεῖς, p. 206. παραφυομένους *coalescentes*, quod alibi ei est συμφυὴς, & συμφυόμενος.

P. 221. v. 13. Secundus vero introrsum] Interpres praeteriit verba, καὶ οὗτος ἐπὶ βραχὺ λοξὴν, & mox ἡ περιπεφυκυῖα τὸ τοῦ βραχίονος ὀςοῦν. ubi etiam Galenus n. 10. usitatius cum dativo, τῷ τοῦ β. ὀςῷ περιπεφυκὼς, & pag. præced. n. 3. περιπεφυκότα τῷ βραχίονι.

P. 223. v. 7. *unus* musculus *magnus*] *unus* & *magnus* non sunt in Gr.

Ibid. 13. duos musculos hos esse dices] Interpres supplevit συμφυεῖς, vel συμφυομένους, ac deinde alia quædam ante ὁ μὲν, interque ea ὧν.

P. 224. fin. οὐδ' οὕτως, ὥστε πολὺ ἐνέργειαν ἔχων] hic aliquid vitii esse puto, & Interpres in iis hæsisse videtur. Mihi in mentem veniebat, οὐδ' οὕτως, ὥςε πολλὴν ἐνέργειαν ἔχειν.

P. 234. v. 8. οἱ δὲ μετὰ τὸν ἐνδέκατον] si nihil ante hæc verba excidit, suspectum est οἱ δὲ, pro οἱ μὲν. Interpres non ἐνδέκατον, sed δέκατον legit.

Ibid. 15. ἔξωθεν μὲν ἁπάντων] Idem addidit *ac primi*, quasi legisset ἐ. μ. καὶ πρῶτοι ἁ.

236. v. 1. οἱ ὀκτὼ] non est in interpretatione.

Ibid. v. 4. συντελεῖ δ' αὐτῷ ἡ κάτω χώρα] Interpres legit αὐτῶν. melius, ut mihi videtur.

P. 242. v. 1. συνασπῶσιν] συνανασπῶσιν, ni fallor.

P. 244. v. 10. ὃς ἐάν τις τοῖς μυσὶν ἀριθμῇ] non scio quam recte hoc Græce dicatur. an, τοῖς μυσὶ συναριθμῇ? infra p. 258. ταύτην μὲν οὖν οὐ συναριθμοῦσι ταῖς ἀποφύσεσιν.

P. 245. fin. caput femoris *evertit* extrorsum] Gr. προσπεριςρέφων. sic p. 249. extrorsum tibiam *evertit*, ἐπιςρέφων τὴν κνήμην. insolens videtur hic usus verbi *evertere*. videndum censeo an vitio operarum editum sit *evertit*, pro *invertit*, vel *avertit*.

P. 246. v. 10. ἐναργέςατα δὲ πᾶσιν] hæc præteriit Interpres. πᾶσιν suspectum est.

Ibid. v. 14. τὴν κατὰ γόνυ διάρθρωσιν] *tibiæ inferioris* articulationem. in lemmate, & infra p. 250. 254. eadem verba vertit *genu* articulationem. An hæc eadem sunt?

P. 253. v. 14. ligamentum quoddam *praetergreditur*] σύνδεσμόν τινα διεξέρχεται. p. 254. διεξέρχε[?]) vertit *transit*. Ita hic quoque vertendum arbitror. Eodem modo transit per σύνδεσμον illum, quo habenae transeunt & trajiciuntur per κυκλίσκους. paullo post pro *quod* in curribus, scribendum puto *quem*, sc. usum, i. c.

Ibid. fin. post *hunc* vero] in G. est αὐτῶν, *hos*.

P. 255.

P. 255. v. 9. qui in tibia ſunt] omittit ἔσχαλος εἰρημένος.

P. 256. n. 2. ſi præcedentia in Galeno ita leguntur, ut hic, non omnino neceſſariam putem eſſe emendationem. Oratio ſuppletis, quæ deſunt, ita procedere poteſt, ἀπεφύοντο, οὕτω (nam hoc præcedente ὡς & καθάπερ ſæpe ſupplendum eſt) καὶ οὗτοι κατὰ τὸν πόδα τῶν πρώτων (ὀστῶν) κατὰ τὸν πτερνὸν (ἀποφυόμενοι) ἐπὶ πλεῖστον ἀπάγονται τ. ἀ. δ. τ. ἑ. Tamen magis placet ἀπάγοντες, quam ἀπάγονται. articulum τοῦς Galeno omnino addendum arbitror.

P. 259. v. 3. *figuraque*] in Gr. καὶ ὁ ἀριθμὸς, *numerusque.*

P. 260. v. 9. τρόπον ἕτερον οὔτ' εἰπεῖν ῥᾴδιον] an τρόπον ἕτερον, ὃν οὔτ' εἰπεῖν ῥᾴδιον, nempe ἐστίν?

INDEX.

Ιγ

230,

P.

Σ.

ὑμένες

Ψόα,

A.

B.

C.

N.

O.

P.

Errata

Errata in textu Græco.

Pag. 18. Vers. 10. ἐκπνοῆς, εἰσπνοῆς. 20. 7. δ', δ'. 26. 12. ἐπιτελοῦντο, ἐπετελοῦντο. 30. 6. μετὰ τὸ, μετὰ τὸν. 38. 9. λόγω, λόγῳ. 68. 14. ἰδί', δἰ'. 70. 6. ζώουι, ζώου. 72. 13. τὴν, τὸν. 84. 2. γενηθεῖσαι, γεννηθεῖσαι. 88. 3. ζώματι, σώματι. 90. 18. τῆ. τῇ. 108. 20. ἐν, ἓν. 116. 7. σπλάγχον, σπλάγχνον. ibid. 10. ἤ, ᾗ. ibid. 24. ζυνάπτειν, συνάπτειν. 120. 22. κἀν τεῦθεν, κἀντεῦθεν. 138. 10. τούτω, τούτῳ. ibid. 14. τῷ δὲ, τῷδε. 146. 7. ἱεροῦν, ἱερὸν. ibid. 15. πέντε' τῶν, πέντε τῶν. 148. 16. ante κοιλότητας insere δύο. ibid. 19. τὴν, τὸν. 156. 13. τὸ μὴ, τομὴ. 158. 1. κυρτὸς μὴν, κυρτὸς μὲν. ib. 4. ἕτερον, τὸ ἕτερον. ibid. 11. μοίζονος, μείζονος. 160. 18. διαρθρόνμένον, διαρθρούμενον. 162. 10. post μετακαρπίου pone punctum. 180. 15. ἐξηγήζασθαι, ἐξηγήσασθαι. 184. 2. ante παραφροσύνας insere καὶ. 192. 1. ante τῆς ὀσφύος omissum est καὶ. 240. 7. χροιὰ, χρεία. ibid. 19. ἔνδραν, ἕδραν.

In versione Latina.

13. 19. imbecillia, imbecilli. 15. 7. abstrahet, abstrahit. 39. 16. ae, ac. 67. 5. nodo, modo. 101. 2. super vacanea, supervacanea. ibid. 21. curruptæ, corruptæ. 109. 17. exerementum, excrementum. 115. & portis, ex portis. 117. 9. omnino expers, omnino sensus expers. 119. 2. inferre, inferne. 127. 21. κέρατις, κέρατος. ibid. 22. nervosorum, nervosum. 133. 1. cavitatem, & cavitatem. ibid. 9. ἐπιφύσεος, ἐπιφύσεως. 139. 12. eas— quarum, eos— quorum. 147. 10. Vertebræ aut, Vertebræ ad. 151. 2. abiunt, ambiunt. ibid. 7. ACRO, SACRO, 157. 8. figura crassitudine, figura & crassitudine. 161. 3. quæ, qui. ibid. brachialiis, brachialis. 187. 1. densi, tensi. 203. 15. constrictiores, constrictores. 243. 9. abductionis, adductionis. 247. 17. dilatus, delatus. 271. 3. aggrevavit, aggregavit.

In Notis.

P. 4. Num. 4. 1. Οὐ τὸν, Οὐ τὴν. P. 7. N. 5. πολλαχόθε, πολλαχόθι, bis. P. 15. n. 5. ἀνακυκλωείθσης, ἀνακυκλωθείσης. P. 22. N. 4. 2. ὄντως, οὕτως. P. 26. N. 5. ἐπιτελοῦντο — ἐπιτέλουν, ἐπετελοῦντο — ἐπετέλουν. P. 49. N. 5. αἰσθονόμενος, αἰσθανόμενος. ibid. N. 7. πορίζειν αὐτῶ, πορίζειν αὐτῷ, &, ἑαυτῶ πορίζειν, ἑαυτῷ πορίζειν. P. 50. N. 4. An ἀνατιραμένοις? An ἀνατιτραμένοις? P. 86. N. 1. εὐρυχωρία, εὐρυχωρίᾳ, bis. P. 114. N. 3. *quod virum*, dele *quod*. P. 117. N. 4. παραλάττει, παραλλάττει, bis. P. 118. N. 1. τοῖς φρεσὶ, ταῖς φρεσὶ. P. 127. N. 3. ὀνομάσθαι, ὠνομάσθαι. P. 135. N. 9. ςεφαναίναν, ςεφανιαίαν. P. 139. N. 5. γραφοειδεῖ, γραφιοειδεῖ. P. 141. N. 8. ἐξηρασμένοις, ἐξηραμμένοις. P. 154. N. 3. συνφύονται, συμφύονται. P. 155. N. 8. ὦ, ᾧ. P. 165. N. 6. ἀπολείπται, ἀπολείπεται. P. 166. N. 1. recte, recte etiam. P. 180. N. 1. σεμεῖον, σημεῖον. ibid. N. 5. σενεφέλκεται, συνεφέλκεται. P. 218. N. 3. φαινοωένοις, φαινόμενος. P. 236. N. 1. audato, laudato. P. 254. N. 2. *atqui*, *atque*.

In Addendis. Pag. tertia 116. 12. me temperare, mihi temperare.